નવું સાલ મુબારક.

THE

ZOROASTRIAN CALENDAR.

FOR THE YEAR OF YEZDIJIRD 1259

17th September 1889 to 16th September 1890.

ઝોરાસટરીઅન કાલેનડર

યાને

પારસી પંચાંગ.

યઝદેજરદી ૧૨૫૯ ના વરસનું.

(તારીખ ૧૭ મી સપટેમબર ૧૮૮૯ થી તે
તારીખ ૧૬ મી સપટેમબર ૧૮૯૦ સુધીનું.)

[illegible]

મુંબઈ:

[illegible] નંબર ૮૭ [illegible]

મુંબઈ વર્તમાન [illegible] પ્રગટ કર્યું છે.

[illegible]

PRINTED AND PUBLISHED AT THE BOMBAY [illegible] PRESS,
BY M[illegible]

1889

(કિંમત [illegible] 3 1)

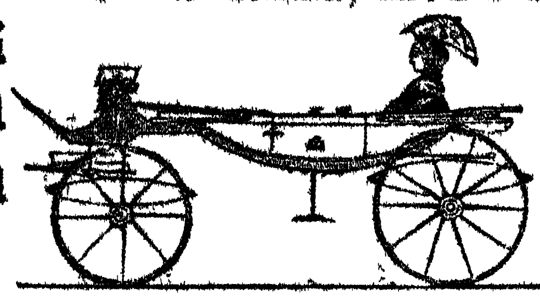
THE
Coach Factory.

THE POONA EXHIBITION OF NATIVE ARTS AND MANUFACTURES.

FRERE ROAD.

MANGALORE STREET, MODY BAY.

કારખાનામાં ગાડીઓ ઘણી સારી રીતે બનાવી આમાં આવેછે.

જુની ગાડીઓ ઘણીજ ખાતરી પુરવક દુરુસ્ત કરી આપીએ છીએ.

નીચલા ગ્રહસ્થોને ખાસ નવી ગાડીઓ બનાવી આપી છે:-

નામદાર મહારાજા સાહેબ હીઝ હાઇ સર તખતસીંગજી જસવતસીંગજી જી. સી. એસ. આઇ. ભાવનગરના ઠાકોર સાહેબ.

ગોંડલના નામદાર મહારાજા સાહેબ હીઝ હાઇ. સર ભગવતસીંગજી સગરામજી કે. સી. આઇ. ઇ.

ભાવનગરના ડાક્ટર બરજોરજી મેગંમજી.

શેઠ દીનશાહ બમનજી. ભાવનગરના વેપારી.

શેઠ જાહાંગીરજી મેરાંમજી મરજબાંન.

શેઠ મનચેરજી કાવસજી મરજબાંન, મુંબઇ ઇલાકાના એકજીકીઉટીવ ઇનજીનીઅર.

શેઠ મેરવાંનજી ફરદુનજી મરજબાંન.

શેઠ એદલજી ફરાંમજી આલબલેસની કંપની.

શેઠ પીરોજશા ધનજીભાઇ આલબલેસ.

શેઠ ફરદુનજી બમનજી જીજીભાઇ.

ડાક્ટર હોરમસજી ભીમજીભાઇ બાટલીવાલા.

ડાક્ટર ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન.

ડાક્ટર ડી. સોઝા.

ડાક્ટર રૂસતમજી પેશતનજી ભરૂચા.

ડાક્ટર એરચશા ફરાંમજી શેઠના.

મેસરસ ગ્રીવઝ કોટન.

શેઠ ઉકરજી ફકીરજી હૈદરાબાદના પલીડર.

મી૦ એ. જે. ડનલોપ હૈદ્રાબાદના રેવન્યુ કમીશનર

શેઠ ફરાંમજી કાવસજી મેહેતા કેપરહોઇના માલેક

શેઠ બેજનજી નાનાભાઇ કાપડીઆ.

શેઠ શોરાબજી નશરવાનજી તલાતી.

મેસરસ રતનશી એનડ કંપની.

શેઠ ગોરધનદાસ ખાટાઉ મકનજી.

શેઠ રૂપસીંગ મથુરાદાસ લવજી.

શેઠ નરોતમદાસ વનારસી.

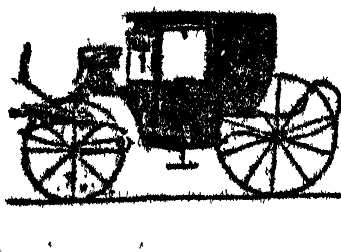
શેઠ રેહેમુભાઇ અલાનાં મનજી.

એ ઉપરાંત બીજા ઘણાક જાણીતા ગ્રહસ્થોની સરટીફીકેટો બતાવવામાં આવશે.

કોટનું ગાડીનું કારખાનું.

પુનાના પરદરશનમાં મલેલો શુન.નો ચાંદ.

૧૮૮૮.

ફ્રીયર રોડ, મેંગલોર સ્ટ્રીટ, મોદી બે.

S. B. TARAPURVALA & Co.

PARSI TAILORING ESTABLISHMENT.

પારસીઓને માટે સીવવાનું ખાતું.

સાદામાં સાદું સીવવાનું કામ જેવું કે બનીઆન, લેંગા, દગલી અને અંગને બંધ બેસતા દગલા, પાટલુનો જેવા માંગો તેવા કટ અને શેપના હમારે તયાં મધ્યમ ભાવે તઇયાર કરી આપવામાં આવે છે.

ઘણી ઇજ્જત ભરેલી રીતે ચાલતું સરવેથી **જુનું** અને **જાણીતું** આએ "પારસી ટેલરીંગ"નું ખાતું છે. એની સાથે કામ પડવેથી પુરતી ખાતરી થશે.

બાનુઓને બરની તરેહવાર ફેનસી તેમજ સાદી સપાટ અને સલીપર તઇયાર મલશે અથવા વરદીથી બનાવી આપવામાં આવશે તેમજ ગ્રહસથોના પગની સપાત અને સલીપર પણ તઇયાર મલશે અથવા વરદીથી કરી આપવામાં આવશે.

એસ. બી. તારાપોરવાલાની કું૦

ઠેકાણું—મુંબઈ, ગીરગાંમ રોડ—કરેલવાડી આગલ,

સરકારી તબેલાની ચાલીમાં.

જુનામાં જુની દુકાંન

મોરીનસની કું૦

પોતાનાં માનવંત ધરાકોને જણાવવાની રજા લે છે કે આ જુનામાં જુની અને સરવેને જાણીતી દુકાંન હાલમાં ઘણા સારા પાયા ઉપર રાખવામાં આવી છે. અને સઘલો વહીવટ

મી૦ માણેકજી કાવસજી તાડીવાલાની કું૦ ના હાથમાં છે.

આ ઠેકાંણે નીચલી જણસો ઘણીજ શારી અને કીફાયતે મલશે.

આઇસક્રીમ.

દરરોજ સહવારના ૧૦ થી રાતના ૧૧ વાગા શુધી.

બે જાતનાં આઈસક્રીમ અને એક જાતનું વાટર આઈશ મલશે.

મલાશ એકના આના ચાર.

આઇશક્રીમ, વાટર આઇશ અથવા આઇશ પુડીંગનાં મોલડોનાં આરડરો ઘણી શારી રીતે તથા સારા માલનાં તહરેવાર જાતનાં આરડરો કોઇબી વખતે બજાવામાં આવશે.

પેસ્ત્રી.

દરરોજ તાજી પેસ્ત્રી એક જાણીતા બેકરની બનાવેલી મલશે.

મોહટા ઓરડરો કીફાયતે બનાવવામાં આવશે.

ક્રીસ્ટમસ કેક, ઈત્યાદી.

મોહટામાં મોહટાં રતલ ૧) થી રતલ ૨૫૦) સુધીનાં કેકોની વરદી લેવામાં આવશે.

કમફીટ.

હમારે તાંહાં વેચાતી કમફીટો હમે પોતે ઇગલાંડથી તથા ફ્રાંનસથી એક જાણીતા કનફેકશનરને તાંહાંથી મંગાવીએ છઇએ, જે ધણીને છેલાં મેલબોરનનાં એકઝીબીશનમાં શઉથી સરસ માલને વાસતે સુનાંનો ચાંદ મલીઓ છે.

હમારે તાંહાં વેચાતી ઘણી ચીજો જે બીજાઓ કરતાં શશતે ભાવે વેચીએચ તે એક વખત તપાસીઆથી માલમ પડશે.

બરાનડી. શેરીવાઈન. બીર. વીશકી.

પોરટવાઈન. પોરટર. શેમપેન.

ઈતયાદી. ઈતયાદી.

આએ ઉપર જણાવેલા અને બીજા કેટલાએક દારૂકામ અમારે તાંહાંથી ચોખા મલશે, અને ભાવ પણ બજારનાં ભાવ જેટલોજ પડશે.

રૂમાલ ઉપર છાંટવાના તરેહવાર એસંનસ.

સાબુ, નીખયા, બરશ, પોમેટમ, અને બાલમાં નાંખવાનાં તેલ.

મોરીનસની કું.

૧૫, મેડો સ્ટ્રીટ.

પરજેટ કરવા લાએક તરેહવાર ચીજો, આલબમસ, ઈતયાદી.

તરેહવાર જાતની સ્ટેશનરી કીફાયત ભાવથી મલશે.

વીલર અને વીલસનના

અસલ અને ખુદ કારખાનાના બનેલા

સીવવાના સંચાઓ.

નામદાર શાહજાદી

પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સના આસરા તલે.

વીલર અને વીલસનના જગત પ્રસીદ્ધ બીન
હરીફ સીવવાના સંચાઓ.

દરેક કુટંબને જરૂરીઆત.

વીલર અને વીલસનનાં વગર ગોંધાત કરવે ચાલતા,
બેવડા બખીઆ ભરનારા સંચાઓએ દુન્યાના
દરેક નામીચા પ્રદરશનમાં એકે એક હરીફને
હરાવેલા છે. એકે એક સંચા કરતાં
સરસ ઈનામો મેલવેલાં છે.

હાલ દુન્યાની અંજાએબીમાં નવો વધારો અમારા નવા નંબર ૯) અને નંબર ૧૨) નાં સંચાએ કર્યો છે જે જોવાથી ખાતરી થશે.

ભાવતાલના કાગજીઆં સર્વે તેના છાપેલા નમુના સાથે પોરટથી મુફત પોહોચાડવામાં આવેછે.

કાતરો સરસમાં સરસ ઊંચી કાતરો દરજી તથા બાંનુઓના ઉપ્યોગની જે હાથની ખુબસુરતીમાં આંતનની એબ કરતી નથી ભાવ કીફાએતથી રાખ્યા છે.

ઘડીઆલો ખુદ અમેરીકન વાલથમના પ્રખ્યાત ઘડીઆલો થોડા જે નમુનાનાં આ-વેલાં બાકી છે તે ભાવે ભાવ વેચી નાંખવાના છે.

વાડીઆ ડોસાભાઈ મેરવાંનજીની કંપની,

એખલા આડતીઆઓ.

૬, પારસી બજાર સ્ટ્રીટ, કોટ—મુંબઈ.

જીંદગી બચાવવા માટે આ અને બીજા ઘણાજ અકશીર ઇલાજો.

TOMSON AND CO.

TOMSON'S BLOOD DEPURATIVE.

ટાંમશનનું બલડ ડેપયુરેટીવ.

એટલે જે

લોહી સુધારનારૂં મીકસચર.

લોહી એ શરીરને જીંદગી તથા તાજગી આપનાર મુખ્ય પ્રવાહીછે, અને તેનાથી જુદાં જુદાં અવયવોને તેમને જોઇતું પોશણ મલે છે તથા તેઓને પોતપોતાનું કામ કરવાનું કઉવ્વત આપે છે. એ ઉપરથી એમ ઠરે છે કે જે કોઈ કારણથી લોહીમાં બીગાડો થાય તે કારણ લોહીની પોશણ શકતી ખરાબ કરેછે અને તેથી શરીરનું જોર કમતી થાય છે.

આ દવા એવાં જાણીતાં વસાંણાની બનાવેલી છે કે જેથી કરીને જ્યારે બી કલેજુ, ગુરડો, ફેફસાં અથવા ચાંમડીને પોતાનું કામ કરવાની ખામીને લીધે જો લોહી બીગડયું હોય તમારે એ દવા લોહીને સફા કરીને સુધારેછે. કંઠમાલા, ગલાની ગાંઠ, બાલનું ખરી જવું, વા, નજલો, ગુમડાં અને સઘલાં ચામડીના અથવા સઘલાં લોહીનાં દરદો માટે એ દવા ઘણીજ અકસીરછે અને તેથી કદીબી ફાયદો થવા વીના રેહેશે નહીં. વધુ વીગત સરટીફીકેટો ઉપરથી માલમ પડશે.

દર બાટલી ૧ નો રૂ૧ અને ત્રણથી વધારે બાટલીનો ભાવ ખાસ રાખેલોછે.

TOMSON'S COMPOUND CUBEBIN.

ટાંમશન કમપનીનો કમપાઉંડ કુબેબીન.

આ દવા, પરમાઓ અને એવાજ બીજા રોગો જે લાંબો વખત પેવસ થયલા હશે તેમનો નીકાલ, એક અઠવાડયું સુધી ફરમાવવા પ્રમાણે બરાબર લીધી હોય તો, લાવે છે આવા રોગોને તે સંપુરણ રીતે સફાઇ કરી નાખે છે અને ફરી તેનો હુમલો થતો અટકેછે. થોડોજ વખત દવા લીધાથી અગન અને પરૂં બંધ પડે છે.

દવાનો સવાદ તથા વાસ સારોછે અને ઓકારી કાંઇ આવતી નથી. એકજ બાટલી ઘટતી અસર કરશે. **બાટલીના ચઉદ આના અને દોઢ રૂપીઓ.**

TOMSON'S PHOSPHINE.

ટામશનનું ફોશફીન.

(સઘલા કમ કઉવતો માટે ખાશ ગુણગારૂં)

આ દવા શરીરના અવયવોને કઉવ્વત આપવામાં ઘણી અકશીર અને ભરોસાદાર જણાય છે. પુરૂષાતન કમ થવાથી તથા આંગની નાતવાની વારનવાર રાતનાં જતી ધાતથી થએલી નાકવતી ઉપર એ ઊતમ ઉપાયછે, કમતી થયલી મગજ શકતી, અભીઆશ કરતાં કંટાલો લાગે એવા મગજને અને ધાતને લગતાં સરવે દરદો સારાં થાય છે કારણ કે એની અંદર લોહી તથા હાડકાંને પુશટી આપનારા પદારથો શમાવેલા છે. એ દવા સઉથી નબલા કોઠાવાલાને પણ અપાય છે, અને એથી કોઠો કબજ થતો નથી. નબલાં પડેલાં શરીરને આશાએશ આપવાથી આ દવા લેતી વખતે બંદીમાં રેહેવાની જરૂર ભલામણ કરવામાં આવેછે.

દરેક બાટલીની કીંમત—રૂ૧॥= અને રૂ૩)

પા ડજન અને તેની ઊપર લેનારાઓને માટે ખાશ ભાવ રાખેલો છે.

ટાંમશનની કુમપની.

જથાબંધ તથા પરચુટણ દવા વેચનાર.

TOMSON & CO.

Pharmaceutical Chemists.

217, *Kalbadevi Road, Bombay.*

☞ અમારા ગ્રહકોને ખાસ અરજ કરવામાં આવેછે કે અમારા સરનામાં પ્રમાણે લખવું.

સીવવાના સાંચા! સીવવાના સાંચા!!

ગજવામાં રખાએ એવા! પેતંત! પેતંત મલેલા!

વજણુ જોશો તો એક રતલની અંદર, કીંમત ફકત રૂ૮)

એ કાંઈ બચાંઓનું રમવાનું રમકરૂં નથી! વરશોનાં વરશો શુધી, શેહજ સંભાલ રાખવાથી વગર ભાગતુત થવે પોતાનું કામ કરયો જાએછે! કોઇબી જાતનું કાપરૂં શીવી આપેછે! માંથાંબાના, રૂમાલ, મદગ વિગરેની કોરો ઓતી શકેછે! એનો દેખાવજ એવો મનમોહન છે કે કોઇબી સ્ત્રિ યા બચું તે પોતાની પાસે રાખવાને લલચાયા વીના રેહતું નથી! તમારા "હાલ"માં મુકશો તો એક શીંગારને ઠેકાણે કામ લાગશે. એ સાંચાઓની મે તલબ નાના બાલકોને રમુજ શાથ ગ્નાન આપી, ભારી સાચાઓ કેમ ચલાવવા તેની હાથને વલણ આપે છે.

નવા શેહનશાહી વર્ષની ખુશાલીમાં તમારાં છોકરાઓને બીજી નજીવી ચીજ બખશેશ કરો તેને બદલે એજ આપજો! દીવાલીને તાંકણે યા તમારા છોકરાઓની શાલગરેહને દને પણ એનીજ પ્રેજંત કરજો! વલી કીંમત જોશો તો કાંઇજ નથી! એથી એવડી એવડી કીંમતની તકલાદી રમતો ઉપર તમો પૈસા વેરોછો તેનાં કરતા આએ શંગીન, દેખાવડા સંચા ને તમારાં વાહલાં બચાંઓને અપાવી તેઓનો જીવ ખુશ કરજો!

જોવા તથા વેચવા માટે નીચલે ઠેકાણે ખુલ્લામુકેલાછે:—મુંબઇ કોટ દેવલના મોહલામો **મીશીઅરશ. માંણેકજીની કું૦** તથા મધરાજ માંડતરોડ **મીશીઅરશ. એન. ખરશેદજીની કું૦**

જાહેર ખબર.

સરવે જરથોશતી શાહેબોને જણાવવાની રજા લઇજીએઅ કે દશતુરજી એરચજી શોરાબજી મેરજીરાણાંની તપાશથી જરથોશતી બાળબોધ અથવા ધરમબોધ નાંમનાં ચોપાંનીઆં અવશતાનાં અરથ શાથે હમોએ છપાવેલાં છે તેની કેટલીક વધેલી નકલો અરધા ભાવે આપવાને ચોકશ કરેલા છે. અગર કોઇ ધરમાતુ શેઠ શઘલી નકલો ખરીદ કરી કોઈબી ધરશેકોલોમાં મુફત આપવા ચાહશે તો એથીબી ઓછા ભાવથી આપી દીધામો આવશે. એજ મખશદ.

- ૦)= બાલ બોધ ભાગ ૧) તથા ૨) મલી.
- ૦)—॥ બાલબોધ ભાગ ૩ જો.
- ૦)= બાલબોધ ભાગ ૪ થો.
- ૦।= ચેઆરે ભાગ સાથે બાંધેલા એમબાશની બાંધડીંગનાં.
- ૦॥ એજ ચેઆરે ભાગ સુનેરી ગીલીતની બાંધડીંગના.
- ૧) સશત દીને જરથોશતીઆન નાંમના ચોપાંનીઆનાં બાર અંકોનું બાંધેલુ પુશતક.

બેહારગામવાલાઓને પોશટેજ જુદો પડશે. આ સરવે ચોપડીઓ નીચલે ઠેકાંણેથી નીચે શહી કરનાર પાશેથી મંગાવી લેવીજી.

ધાર૦ રતનજી ફ્રુસતમજી, કાંગા,

ઠે તવખારીની નવી દરમેરનાં નાઓને દશતુર, ઠેકાંણુ સંમાબારમાં.

પારસીઓના નવા વરસને માટે ખાશ ડ્રેસો સીવીને તઇયાર રાખવામાં આવેલા છે.

Ebhrahim Issack,

TAILOR—DRAPER AND DRESS-MAKER.

Esplanade Road, No. 4.

ઈબરાહીમ ઈશાક.

ટેલર—ડ્રેપર અને ડ્રેસ મેકર.

એસપલેનેડ રોડ, નાο ૪.

જુની કેશ બજારની પાસેની ગલીમાં.

હમો આજે નજદીક નવ વરસ થયાં મરનાર **શેઠ હાસમ આદમની** જાણીતી દુકાંન જે બાહારકોટ કેશ બજારની બાજુની ગલીમાં છે ત્યાં તેના **મેનેજર** દાખલ કામ કરતા હતા પણ હાલ શેઠ હાસમ આદમના મરણથી હમોએ તેવણની દુકાંનનો સઘળો વહીવટ હમારા પોતાનાં આસતકમાં લેઈ એક સારા પાયા ઉપર દુકાંન ઉંઘાડીછે.

હાશમ આદમનાં સરવે ઘરાકોને નમતાઈથી અરજ કરવામાં આવે છે જે જેવી રીતે તે મરનાર શેઠનાં વખતમાં મનપાતીજ કામ કરવામાં આવતું હતું તેવુંજ હમો પણ કરી આપવાને પુરતી રીતે શકતીવાન છઈએ, અને તે કરતાં વળી હાલમાં હમારી દુકાન ઉપર ઘણોએક અગત્યનો ફેરફાર કરવામાં આવ્યોછે અને કેટલાક કમાયલા અને હુશીઆર કારીગર રાખીયાછે. જેખી કામ ફરમાવવામાં આવશે તે કીફાયત ભાવે કરી આપવામાં આવશે. હમારી દુકાંન ઉપર હમોએ એક મોટી સગવડ એ કીધીછે કે ઘરાકોને માત્ર **એકજ વાયદો** કીધામા આવશે.

એ ઉપરાંત દુકાન ઉપર તરેહવાર જાતનું ઉંચું સુતરાઊ અને ગરમ કાપડ ઘણુંજ કીફાયતથી ઓછા નફા સાથે વેચવામાં આવેછે જેવા કે કેશમીર, સરજ, આલપાકા, પરમતા, ઈટાલીઅન કલાથ, મરીનો, સકલાત, વીનગારલા ચેક વગેરે, ઈત્યાદી.

બદીઆંન, ડગલા, તથા પાટલુન તરેહવાર જાતના કાપથી સીવી આપવામા આવેછે. જેવાં કે ફરેંચ, ઈંગલીશ, ઈટાલીઅન તથા રૂશીઅન.

એ સીવાય તઈયાર કેશમીર, આલપાકા, તથા કોટીંગકલાથનાં ડગલા, પાટલુન, ઈંગલીશ ફાસીનના કોટ, સર્ટ, પેટી, સુફેદ પાટલુન વેચાતાં મળશે.

સેલર, કોનસ્ટેબલ, તથા ગારડના સુતો વરદી મળવાથી એક દહાડામાં તઈયાર કરી આપવામાં આવશે.

ડગલી, બદીઆંન, તથા લેંગા જેવા જેને જોઈશે તેવા તાબરતોબ સીવી આપવામાં આવશે.

નાટકોના ડરેસો વરદી આપયેથી તુરત બનતી ઝડપથી સીવી આપવામાં આવશે.

☞ હમારા મુંબઈના કદરદાન ઘરાકોની ખાસ સુચના થવાથી હાલમાં થોડા વખતમાં પુને પણ અમારી શાખા ઊઘાડવામાં આવશે. જ્યાં મુંબઈને ભાવે કામ કરી આપવામાં આવશે તથા કપડું પણ તેજ ભાવે વેચવામાં આવશે.

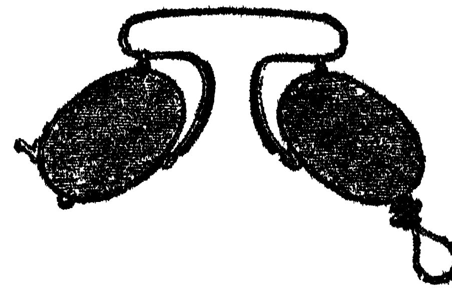
IF YOU WOULD PRESERVE YOUR SIGHT USE T. S. BENNETT & CO'S. PERFECT AMERICAN PEBBLES.

SPECTACLES !!

EYE-GLASSES !!

T. S. BENNETT & CO.,

OCULIST—OPTICIANS,

MEADOWS STREET, BOMBAY.

PERFECT AMERICAN PEBBLE

Spectacles and Eye-Glasses, Eye-Preservers, Binoculars, Artificial Human Eyes, Clinical Thermometers etc.

STRICTLY MODERATE PRICES.

OUR SPECTACLE FRAMES ARE MANUFACTURED ON A NEW AND IMPROVED SYSTEM, THEY AREVERY DURABLE AND COMFORTABLE TO WEAR.

WE GUARANTEE OUR PUBBLES TO BE ABSOLUTELY PERFECT.

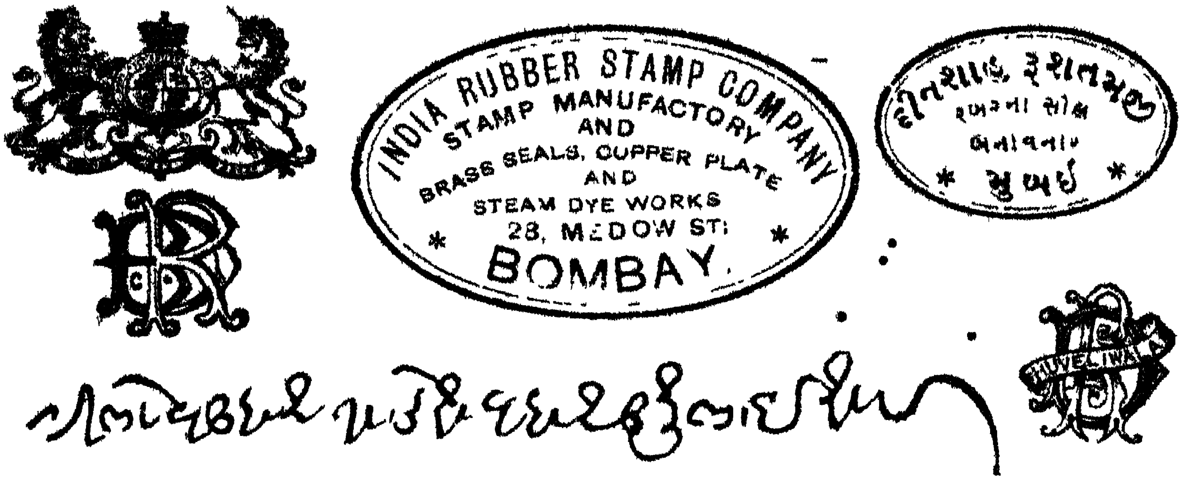
THEY PRESERVE AS WELL AS ASSIST THE SIGHT.

DOCTORS' AND HOSPITAL FORMULÆ CAREFULLY EXECUTED.

CONSULTATIONS FREE.

Repairs of all kinds at specially low Rates.

Note the Address, Meadows Street, Bombay.

ઈન્ડીઆ રબર સ્તાંપ કંપની.

આ રબરના સીલનું કારખાનું હીંદુસ્થાનમાં જગત પ્રસીદ્ધ છે.

નાo ૨૮, મેડા સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-ઓરીએનટલ બેંકની સામે

જેo ખરશેદજી કાવસજી ઘડીઆલીવાલા ઘરમાં પેહેલે માલે.

મુંબઈની બેંકોમાં તથા આખા હિંદુસ્થાનનાં સરવે ઇલાકાની કોરટ, રેલવે અને વેપારીઓની પેહેડીઓમાં હમારા સીલો વગેરે તથા ગોકમ જાતનાં 'Initia Letter' થી કપડા ઉપર 'Marking Ink' થી નામ પાડવામાં જગત પ્રસીદ્ધ છે, તેમજ કેટલાક સીલ તૈયાર મલશે.

હમારા રબરના સ્તાંપ ઇંડીઆને રબરનાં સીલો હાલની નવી શોધ પ્રમાણે બનાવ્યામાં આવે છે, કે જેથી કરીને હિંદુસ્થાનમાં તથા મુંબઈમાં કોઈબી કંપની સાથે સરખાવી જોતાં હમો અરધી કીમતે વેચીએ છઈએ, તથા પીતલનાં સીલો, તથા લેઢા અને લાકડાંના 'બલોક' Copper Plates and Steel Dies' ઉપર 'મોનોગ્રામ,' 'મોતો,' તથા 'ક્રેસ્ત' સરસ ભાતે કોતરી આપવામાં આવશે. તેમજ 'વીઝીટીંગ' 'કાર્ડસ,' અને 'સ્તીલડાઈ'થી નોટ પેપર અને એનવેલપ ઉપર કોઈપણ કલરમાં છાપી આપવામાં આવશે. હાથની લખેલી 'સીગનેચર' સહી કોઈપણ ભાષામાં કોતરી આપવામાં આવશે, કે જેની એક ગુજરાતી નકલ મથાલા ઉપર આપી છે.

આ ઉપલું કામ જેટલું સરસ રીતે હમારી કમપનીમાં બને છે તેટલું કોઈજ કમપનીમાં બનતું હશે તેમજ સોનાં, રૂપાંના ઘડીઆલ તથા વીંટી ઉપર 'મોનોગ્રામ' તથા નામ સૌથી સરસ રીતે કોતરી આપવામાં આવશે. જે વાંચવા કરતાં હમારી આફીસમાં આવીને ખાતરી કરી જોઈ લેવું:—માતર 'Design' મન માગતો પરમો જોયાથી ખાતરી થશે.

રૂ૦ આઠ૦ પાઇ ફેરફાર થાય તથા તારીખ, મહીનો અને વરસ પોતાની મેલે બદલાય, તથા પોતાની મેલે શાહી લીએ એવાં સેલ્ફ ઇંકીંગ સીલો વીજલીની ઝડપે છપાય એવાં તથા ઘડીઆલ જેવાં, લોકીત જેવાં, પોકેત સ્તાંપ, તથા પેનસીલ રોકાં સીલો 'નીકલ જરમન સીલવર'ના હાલ હમારી પાસે તૈયાર છે જે વાંચીયા થાને જોઇને ખાતરી કરી લેવી. સ્તેનસીલ પલેત A-Z શુધી તૈયાર મલશે.

લાo દીનશાહ રૂસ્તમજી,

ઇનડીઆ રબર સ્તાંપ કંપનીના મેનેજર.

સરસ્તી કીંમત. ઘટાડેલી કીંમત.

જરથોસતીઓને ખાસ ખબર.

પેગંબર શાહેબ અશો જરથોસ્તની તશવીર સાથના શુના તથા રૂપાંના સીકકા, લાકીતો અને જુબીલીના શીકકા તથા વીટીઓ

બાંગડીઓ તથા સાંકરીઓ દરેક જાતનું નકશી કામ.

હીરા જડી આપવાની તરેહવાર વીંટીઓ તથા હીરાના એરીંગ બનાવી આપવામાં આવશે.

જરથોશતીઓને માટે ખાશ બનાવેલી સુના તથા રૂપાની લાકીટો જે ઉધાર હાંક થાયછે તેવી, તથા સીકકાઓ જેની ઉપર એક બાજુએ આપણા પેગંબર સાહેબ અશો જરથોશતની તશવીર તથા બીજી બાજુએ આતશના પવીતર કેબલા શાથે, મનશની, ગવશની, કુનશની, કલામ સાતે હુમત, હુખત, હુઅરશતના શબદ વચે પાક આતશનો કેબલો કોતરીઓછે. બીજી નવી તરેહના સીકકાઓ જેમાં એક બાજુએ પેગમબર શાહેબ અશો જરથોશતની તશવીર તથા બીજી બાજુએ પાદશાહ જમશેદ પોતાના મેહેલમા આતશના કેબલા શામે બંદગી કરતાં નજર પડેછે; માટે દરેક જરથોશતીઓને અરજ કરીએ છીએ કે પોતાની પાસે એ આપણા પાક અશો પેગમબર શાહેબની તશવીર તથા મોતેબર જરથોશતી ધરમના સીકકાઓ રાખવા. હેની શાથે માહારાણીનાં જુબીલીના સીકકા તઇઆર છે. શુના તથા હીરાના એરીંગ, નીકલેશ, બાંગડી, હીરાની બનાવી આપવામાં આવશે. રૂપાની વીટીઓ, બટનો તથા છેડાઓ તથા તીલીનાં છેડા તથા વારા તીલીના તરેહવાર જાતના કરી આપવામા આવશે તથા તરેહવાર જાતનાંદાગીનાં કે બાંગડી, શાકરી, વારા, તથા નકશીકામ તરેહવાર જાતનુ જેવુ જોઇએ તેવું બનાવી આપવામાં આવશે. વલી શુનાની વીટીઓ, ઘડીઆલના છેરા, હુકો વગેરે ઘણે સસ્તે ભાવે કરી આપશું. એ સરવેની કીંમત ઘણી ઓછારીને દરેક જણાને લેવાને બને એવી રાખીછે. તે નીચે પ્રમાણે:—

જરથોશત સાહેબના સુનાના સીકકની ફકત મજુરી
તોલા ૨ થી તે ૦ાા સુધીની.. રૂ૨)
" " પા તોલાની મજુરી.. ...... રૂ૧)
જરથોશત શાહેબના ચાંદીના સીકકા રૂ૧૨)થીતે રૂ૦ાા
સુધી ચાંદી શાથે તરેહવાર સસતે ભાવે બનાવી
આપવામાં આવશે.

ચેતવણી—ખરીદનારા શાહેબોને અરજ કરવામાં આવેછે કે ફકત હમારોજ માલ ભેલ-શેલ વગરનો ખરાં શુનાં-રૂપાંનો બનાવવામાં આવેછે માટે હમારા નામનો મારકો જે D. J. નો દરેક ચીજની ઉપર પડેલોછે તે જોઇને માલ તપાસી લેવો.

બીજું—હમારે તાંહાં ઘણા શરશ અને હુશીઆર કારીગરો પાસે શુનાં, રૂપાં, પીતલ અને ઇશટીલ તથા બીજી કોઇબી ધાતુ ઉપર કોતરકામ શાદુ લખાણનું તથા દરેક તરેહની નકશીનુ કરી આપવામાં આવેછે. વલી શીલ, પટા વગેરે પણ કોતરી આપવામાં આવશે.

દેશાવર ખાતેનાં ઘરાકોએ હમારે નામે મની આરડર કરીને માલ મંગાવવાથી બરોબર કામ બજાવવામાં આવશે.

ઠેકાણું—કોટમાં બજારગેટમાં મોતીશાહના ઘરની સાંમે દોરાબજી જમશેદજી શુમારીવાલાની દુકાંને.

તાજે કલમ—ઉપર લખયા મુજબનો હમારો બનાવેલો માલ હમારી દુકાનેથીજ મલશે.

લા૦ દોરાબજી જમશેદજી જવેરી, શુમારીવાલા.

MARTIN & CO.

GENERAL MERCHANTS.

PALLOW ROAD GIRGAUM.

કરેલવાડી ગીરગામ વગેરે રેહેતા ગરહશથોની શગવંર શચવાએ હેવા હેતુથી હમોએ એક દુકાંન ઊઘાડીછે, તેમો બધી જાતની **પેતનત મેડીશન** ને અંગરેજી પરચુટણ માલ તથા બેલફરતનો મુરબો, કલકતાના જાણીતા બનાવનારા પાશેથી મંગાવીએછે તે દરએક રતલના ટીન રૂ૧) ની કીમતે મલશે.

ઠેકાણું—શેઠ નાનાશંકર શેઠના ઘેર આગલ નાં૦ ૧૧૬, પાલવરોડ—ગીરગાંમ.

NOW READY.

Solutions of problems in Cooke's Mechanics with numerous additional typical examples for the Matriculation candidates. The problems are explained by means of *wood-cuts.* The book contains the wording of the examples in full, so that it may be also useful to those students who read other books on Mechanics. Price 6 annas only. To be had from the following book sellers at *Kalbadavi Road* from Messrs Ballaji & Co. Shop No. 22 or from Khan Bahadur G. M Munshi & sons—At *Dhobee Talao* from Erachshaw Karani & Co.—At *Fort* from Mr. Jehangir B. Karani or from Nowroji Dinshaw & Co. Wine Merchants (near Ganbava Well) or from Mr. M. Mistry.

ચંડનવાડી એંગ્લો વરનેકયુલર સ્કુલ ફોર બોયઝ એન્ડ ગર્લ્સ.

ઠેકાણું—ચંડનવાડી ધોબીતલાવ બજારની સાંમે-ઘર નાં૦ ૮૯૭.

એ સ્કુલમાં "ક-ખ"થી ગુજરાતી સરકારી છઠા ધોરણ સુધી અંગરેજી ત્રીજી ચો. પડી સહીત, ધરમની પણ કેળવણી આપવામાં આવે છે.

છોકરીઓને સાધારણ કેળવણી ઉપરાંત સીવવાનું, વેતરવાનું, ભરવાનું, ગુંથવાનું, તથા બીજી કસબનું કામ શીખાડવા માટે એક અનુભવી પારસી સ્ત્રી શીક્ષકને રાખવામાં આવીછે—

બેરાંમજી ડોશાભાઈ, ભરૂ.

માલીક.

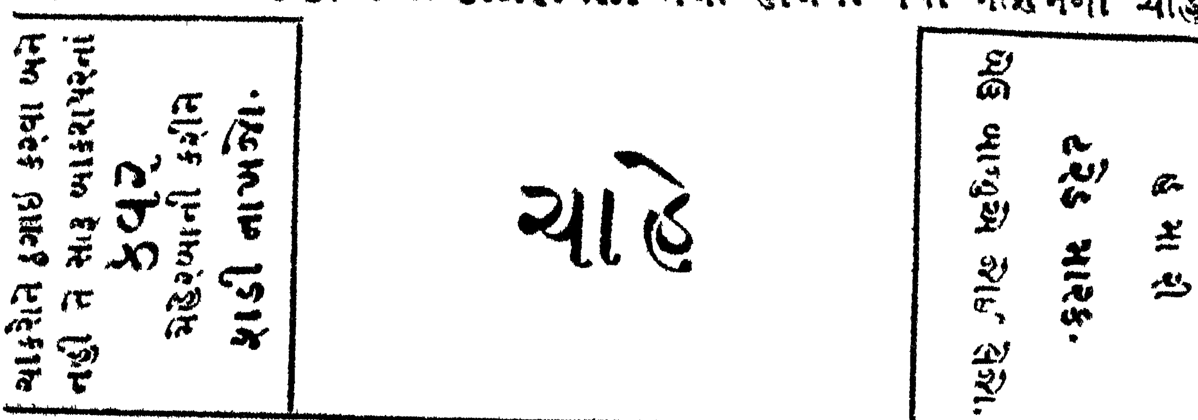
ખુશબોદાર ઊંચી ચાહ.

સસતી અને લેહેજતદાર ચાહ.

મારટન, માજુની કંપની.

કરનલ હોશની "માનશામબલ" ની ચાહના ખાશ એજન્ટ આડતીઆ.

૧૫૦૦ રતલ ઇંડીઆની **કાંગરાવેલી** તથા હીલની નવી મોસમની ચાહ.

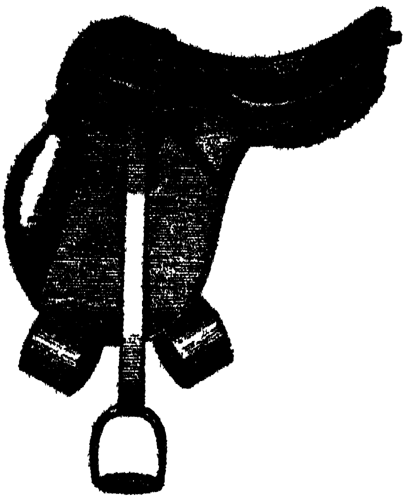

ચાહનાં નામ	રતલના ભાવ. રૂ.	આ.
કુલાસરી આરેનજ પીકો	૧	૧૨
જેમ ઓફ ધી હીમાલએ	૨	૮
આરેનજ પીકો એકસટરા ફાઈન.	૧	૧૦
કામબીનેશન ચાહ	૧	૬
આરેનજ પીકો અનસોરટેડ	૧	૬
પીકો એકસટરા ફાઇન.	૧	૬
પીકો સોઉચાંગ એકસટરા ફાઇન.	૧	૪
સોઉચાંગ એકસટરા ફાઈન.	૧	૨
યુરેકા મીકસચર	૧	૨
ઈમપીરીઅલ ફેમેલી મીકસચર...	૧	૦
ફરેઅરેનટ કાનગો.	૦	૧૪
સુપરફાઈન બોહીઆ.	૦	૧૨
ચાહનો ભુકો...	૦	૧૦
બરેકફાસત મીકસચર...	૦	૧૨
હાઉસહોલ્ડ મીકસચર.	૦	૧૦
બરોકન ટી...	૦	૯

વેપારી તથા જથાબંધ લેનારાઓને મોટું ડીશકાઉંટ મલશે.

મારટન, માજુની કંપની.

નંબર ૨૨, ચરચગેટ સ્ટ્રીટ—કોટ, મુંબઈ.

શાજલભાઈ મમદ શામેશી.
લેટ

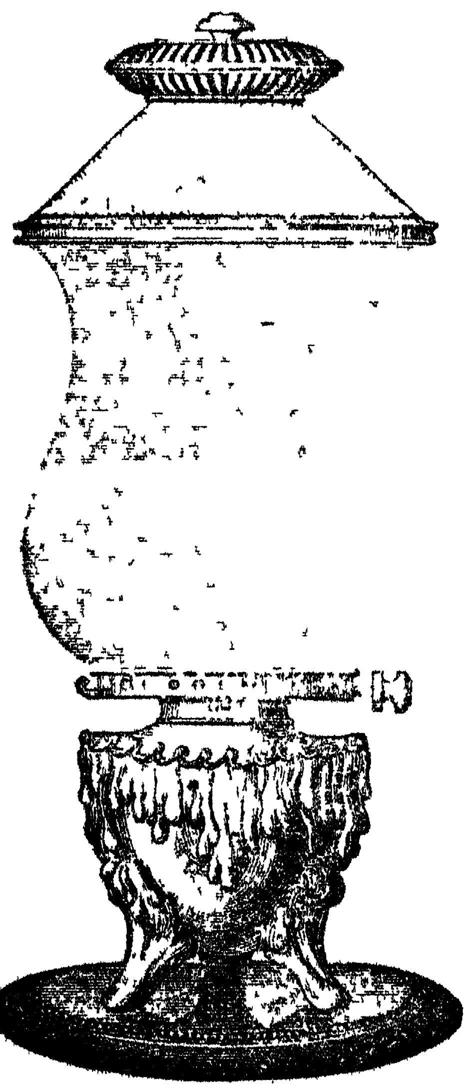
ભાણજી વીરજી

નીચે લખેલો સરવે સામાન સારો, ને કીફાયતે વેચનારા.

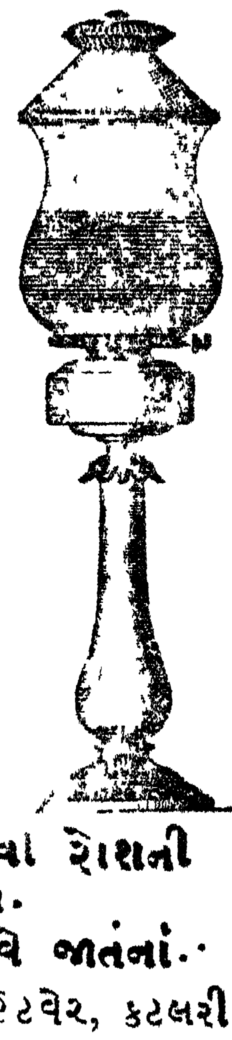
ઠેકાંણુ—નંબર ૩૮૩ સેક મેમન ઈશટરીટ,
કરાફરડ મારકીટ પાંસે.

વીલાતી સરસમા સરસ મેકરો પાસેથી પરભારા
મંગાવી કીફાયતથી વેચનારા.

હનટીંગ (સીકારી) મીલટરી (લશકરી) ગારડીંગ (શવારી) રેસ (શરત) ના જીનો, દબલ અને શીંગલ લગામો, ગાડી તથા શવારીના ચાબકા, તંગ હનટીંગ ઈશપર (કાટા) વગેરે વગેરે.

હીંગશ અને મીટીઓરના ટેબલ વોલ (ભીત) હેંગીગ (ટાંગવા) પખા તથા સ્ટોરમ (તુફાન) પુરૂફ વગેરે શરવે જાતનાં લાંપો નથા લેનટરનો હેંડ (હાથ) લાંપો પરભારા મેકરો પાશેથી મંગાવી કીફાયતે વેચનારા.

ઈનામલ વેર સરવે ૦ ૦ ।

હીચકોકના વીજલી જેવા રોશની આપનાર દીવા.

હાંડી તથા જુમરો સરવે જાતનાં.

ગલાસ, પોરસલીન, પલેટેટવેર, કટલરી, કરોકરીવેર, કેરાશીન તેલથી રાંધવાના ચુલા, પરચુટન શામાન વગેરે વગેરે.

આર દીતમાર અને થીઓદર નાશ જેવા સરવે જાતનાં લાંપો વેચનારા.

C. D. NUNES.

સી. ડી. ન્યુનીસ.

જેઓને નાણું વેઆજે જોઇતું હોએ અથવા પોતાનું નાણું
વીઆજે આપવું હોએ તથા ઇમારતો અને ખાલી
જમીનો વેચતી લેવી હોએ અથવા વેચવી હોએ
(ઘેરમેલે અથવા લીલાંઉ કરીને) તેમજ
અરજીઓ, ખતો, વીગરે લખાવવું
અથવા તેવુંજ બીજું કાંઇબી
કાંમ હોએ અને વગર
વકીલે હાઇ કોરટમાં તથા સ્મા
લકોઝ કોર્ટમાં ફરીઆદી માંડવી
હોએ અને ફરીઆદીની સાંમે થવું હોએ
તેઓએ મી૦ સી૦ ડી૦ ન્યુનીસ (C. D.
NUNES) ને કોટમો રામપાર્ટ રોમો વોટસન હોટેલ
ની સાંમે નંબર ૭ માં વાલા ઘેરમો તેની ઓફીસમાં તેને મલવું.

સી. ડી. ન્યુનીસ.

રામપારટ રો, વોટશન હોટેલની સાંમે ના૦ ૭, કોટ.

MY INFANTS'S PROTECTOR.

માઈ ઈનફેનટસ પ્રોટેકટર.

માહારાં બાલકનો રખેવાલ.

બચ્ચાંઓ માટે દુખી થયલી માતાઓને ફીજે એક સર્વ ઉપાયોગી ઉપાય જે સર્વ વાતે ઉતંમ ઈલાજ છે, તથા બચ્ચાઓને તાપ, સસ્રની, ગોવરામાં, તથા બીજા અનેક પ્રકારનાં દરદોમાં તથા તેમજ માંતાઓનાં પોતાનાં શરીરની બેચેની હાલતમાં ફરમાવવા મુજબ વાપરવાથી દરેક માતાઓનાં ઘરોમાં, દુર દેશાવર જંગલોમાં તથા મુશાફરીમાં રાત હરથી રાત તબીબ વીનાં મોટું હથીયાર થઈ પડશે તે રીતે પુરતી ખાતરી સમજવી.-કીંમત શીશી ૧)નાં રૂ૦॥=

My Constant Help-mate—માંઈ કોનસટેંનટ હેલપમેટ–હમારી બનાવેલી તબીબે શેકંમ ગોલીઓ શરીરનાં તથા પેટનાં દરદોનાં દુખાઓ, વાયુ, રોગ, અજીરનથી આવતાં પેટ, ચુંકો, વોમીટ, એ દરદોમાં ઉપલી ગોલીઓ વાપડવાથી દુખનો તરત અટકાવ થઈ શકશે.—કીંમત શીશી ૧ નો રૂ૦॥

Glycerine Jelly—ગલીસરઈન જેલી–જે ચાથાં, ખરબચાંવાલી જગ્યા તથા કાલાસ મારી ગયલી ચાંમડીઓ તથા હાથ, મોહનાં ઉપર લગાડવાથી ચાંમડીને ઘણીજ ખુશનોમાં બનાવે છે.—કીંમત શીશી ૧) નાં રૂ૦॥=

Best English pure glycerine—ચોખ્ખું સાદું ગલાઝરીંન ઘર સંબંધી ઉપયોગમાં વાપડાએ છે, ૧ આંઉસની શીસી ૧) નો રૂ૦।

Cold Cream—કોલડક્રીમ–હમારૂ બનાવેલું કોલડક્રીમ હાથ તથા મોહોડાંને ઘણુંજ સફાઈદાર બનાંવે છે.—કીંમત રૂ૧) તથા રૂ૦॥~

Soothing Ointment and Solution in Bottles—શરીરપરનાં ચાઠાં, ફુલા, અરઈ તથા દરાજ ફીર ખુજલી ઉપર વાપરવાથી અતી ઉપીયોગી દવા છે.

ઠેકાણું—ગંગાદાસ નાગજી ડ્રગીસત, કોટમાં નાં૦ ૭ પારસી બજાર સ્ટ્રીટ.

,, તરફીશ પરફીઉમરીશોપ–કોટમાં ૩) દરવાજા પોલીસની પાસે.

,, ચંનદનવાડી નવી ભગરવાની અગીયારીની સાંમએ સુખાડવાલાની દુકાંનપર.

,, પાંયધોણી ફ્રાંસટર ઘધરસ દવાખાનાંવાલા.

,, ફોરાસરોડ ભાંયખલા એસ. એ. ગજદરની દુકાંનપર.

હમારા, ઈગતપુરા, તથા દેવલાલી કેમપનાં સોલ એજંનટ, મી૦ એમ. ડી. ફરાંમરોજનાં જેનરલ મરચંનટ શ્રી કેમપ દેવલાલી મધે છે.

બનાવનાર બી૦ એન૦ મરચંનટ.

મુંબઈ–મજગાંમ–માંઉનટરોડ, ઈરાંણીની વાડીમાં.

ડોસાભાઈ જમશેદજી.

૧૮ વરસનાં અનુભવવાળા પેન્ટર (રંગનારા)

સરવે લોકોને જણાવવાની રજા લે છે કે તેઓએ કાલબાદેવીના રસ્તાપર કાલબાદેવીના દેહરાંની સાંમે કેટલાંક વરસ થયાં **નાંમના પાટીઓ, નાટકનાં પડદા, ઘડીઆલની પ્લેત, ચીત્ર તથા સાઈ** વગેરે **રંગવાની** અને **પલીશ કરવાની** દુકાન ઊઘાડેલી છે જયાં **નાંમના પાટીઓ રંગવાનું** તથા સરવે જાતનું કામ ઘણુંજ કીફાયતે, ઝડપથી અને ઘરાકની મરજી માફકનું અને પસંદ પડતું કરવામાં આવે છે

સરવે લોકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે તેઓએ ફકત એકજ વખત આએ દુકાનની ભેટ લેવી કે જે ઊપરથી તેઓને માલમ પડશે કે કોઈબી બીજી દુકાને તેઓનું કામ એટલી સસતી કીંમતે ઊતાવલેથી સફાઈથી અને તેઓની મરજી માફક થશે નહી.

નામનાં પાટીઓ ઘરાકોની મરજી માફકનાં ઘણાજ સરસ સાગલી પાટીઆંના બનાવવામાં આવે છે અને **રગ વારનીશ** તથા રંગને લગતી કેટલીક ચીજો વેલાતી ઊંચા નંબરની વાપરવામાં આવે છે. તથા બીજા કોઈ કોઈ હલકા પેન્ટરોની માફક ગાંમઠી અને હલકું વારનીશ અમો બીલકુલ વાપરતા નથી.

શેવટે તેઓ જણાવવાની રજા લે છે કે તેઓને કેટલાંક ઘરાકો તરફથી જે આસરો હમણા શુધી મલીઓ છે તે માટે તેઓનો અતરેથી મોટો ઊપકાર તેઓ માને છે અને આશા રાખે છે કે તેવોજ આસરો તેઓ હવે પછી ચાલુ રાખશે. દેશાવર ખાતેના આરડર ઊપર પુરતુ ધેઆંન આપવામાં આવશે.

લા૦ ડોસાભાઈ જમશેદજી પેન્ટર.

તાજે કલમઃ—કેટલાક હલકા અને રખડતા પેન્ટરો અમારા કેટલાક ભોલાં ઘરાકોને જુઠું શમજાવીને **નામના પાટીઆં** તથા બીજુ રંગવાનું કામ લે છે અને તેઓને એવું સમજાવે છે કે અમો ડોશાભાઈ જમશેદજી પેન્ટરને ત્યાં ચાકરી છઈએ અને તેમનાં માણસ છઈએ માટે અમારા ઘરાકોએ મેહેરબાની કરી એવા માણશોને કામ સોંપવુ નહીં અને એવા હલકા અને રખડતા પેન્ટરોને અમો આએ લખાણથી જાહેર કરીએ છઈએ કે હવે પછી જો તેઓ કોઈબી માણસને એવું ખોટું શમજાવવાની વેત્રણ કરશે તો તેઓની ઊપર ધારા પરમાણે કામ ચલાવવામાં આવશે.

મુંબઈ તા૦ ૧ લી સપટેમબર ૧૮૮૯.

લા૦ ડોસાભાઈ જમશેદજી પેન્ટર.

ઉદવારા મધે

ઉતારાને સારૂ બંગલા ભાડે આપવાના છે.

ઉપલા બંગલા ઉડવારા મધે શેઠ રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈવાલી ધરમશાળાની સાંમે દરીઆ કીનારે ઘણી ખુલ્લી હવાવાલી જગો ઉપર આવેલા છે, અને તાંહાં શરવે લોકોને ઉતારાની—રેહવાની—બીછાંણા અને વાશણ—કુશનની શરવે પાંતીની ઘણી શારી સગવડ કરી રાખ્યવામાં આવી છે. હરેક કોઇ છડા આવનારા સાહેબોને તેમજ નાહની મોટી કંપની સાથે આવનારા સાહેબોને એક બે દીવશની તથા વધુ ઓછા દીવશનીબી રજા મલી શકશે. તે સાથે કોઇ સાહેબોને પોતાના કુટુંબ સાથે હલાયદા ઉતરવાની જુદી જગો અને તેની સાથનું જુદું બબરચીખાનું જોઇતું હશે તો તેમબી હલાયદુ પણ મલી શકશે. તેવા સાહેબોને કેટલીક લાંબી મુદતવેર જગા જોઇશે તો તેમ જાથુકનાં બંદોબસતથી પણ ભાડે આપવામાં આવશે. ભાડું ઘણું કીફાયતનું ઠેડવવામાં આવે છે, અને શરવે વાતે સારી શગવડ કરી આપવામાં આવે છે.

☞ એ વીશે ઉદવારા મધે ધરમશાહરાની સાંમે—તથા મુંબઇ મધે ખેતવાડીમાં પારસીવારની તીજી ગલીમાં પારસી પેશતનજી જમશેદજી આમરીઆને મલવું. અથવા લખી જણાવવું.

જીંદગીના આધારભૂત પુસ્તકો.

"ભાવપ્રકાશ ભાષાંતર-પુર્વખંડ"—વૈદકનો સર્વોપરી અમુલ્ય ગ્રંથ, નકસીદાર સુંદર કપડાના રંગબેરંગી પુંઠાથી સોનેરી અક્ષરો સહિત લગભગ ૧૧૦૦ પૃષ્ટમાં બાંધેલ,) કિંમત રૂ૭) પોસ્ટેજ રૂ૦ા=

"ભાવપ્રકાશ ભાષાંતર—મધ્યખંડ"—છપાય છે, ઘણીજ ટુંક મુદતમાં બહાર પડશે.

"હારીત સંહિતા"—(મૂળ સહિત શુદ્ધ ગુર્જર ભાષાંતર) છપાયછે, કિં૦ રૂ૩)પોસ્ટેજ જુદું.

"માધવ નિદાન"—તૈયારછે કિં૦ રૂ૨) પોસ્ટેજ રૂ૦)≡

"વિવેક ચુડામણી"—તૈયાર છે, કિં૦ રૂ૦ાા પોસ્ટેજ મફત.

"વૈદ્યામૃત"—(દ્વિતીયાવૃત્તિ) કિં૦ રૂ૦ા= પોસ્ટેજ ૬ પઈ.

"બોપદેવશતક"—(દિનચર્યા, રાત્રીચર્યા, ઋતુચર્યા સહિત એક વૈદક ગ્રંથનું મૂળ સહિત ભાષાંતર) કિં૦ રૂ૦ાા પોસ્ટેજ ૬ પઈ.

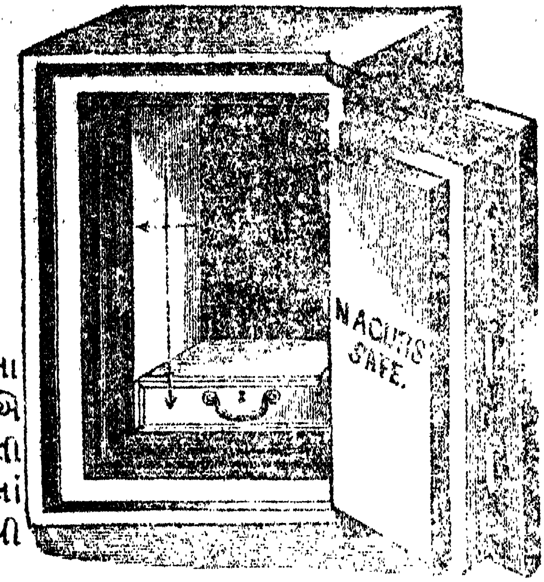
મુંબઇ—રામવાડી નજીક,
દાદીશેઠ અગ્યારી લેન,
મહહારાવ સ્ટ્રીટ નં૦ ૮.

જેરામ વિ. રઘુનાથ,
મેનેજર "ભાવપ્રકાશ ભાષાંતર."

Silver Medal 1888.

The Poona Exhibition of Native Arts and Manufactures.

નાગરદાસ ફાયર પ્રુફ લોખંડની તીજોરીઓ અને પેટીઓ.

નાગરદાસ ફાયર પુરૂફ (આગમાં નહીં બળી જાય એવી) નાંમની લોખંડની તીજોરીઓ, ચપના ટાલાં સાથે આગમાં બળતી નથી એવી ખાતરી આપેછે.

તે એક ભરોસો રાખવા લાયક ચીજછે અને બનાવતમાં અંગ્રેજી બનાવત જેવી છે અને કીમત પણ ઘણીજ થોડી છે.

AWARDED SILVER MEDAL.

શરટીફીકેટ આપનારાઓના નામ.

એમ. ડી. કામાની કું.
શેઠ તાપીદાશ વરજદાશ.
વીલીઅમ વાટશનની કં.
શેઠ ચુનીલાલ શાકલચંદ.
શેઠ આનંદરાવ લક્ષ્મન.
બાડામ પાએલ એનડ કં. લી.
શેઠ દાદાભાઇ કાવશજીના છોકરાઓ.
શેઠ આપા શાહેબ મુનીમ ગણેશદાશ કરશનજી
શેઠ દીનશા એદલજી વાછા.
શેઠ નાનાભાઇ હરીદાશ, જડજ.
મીનાક્રીમ મીશા.
જી. એ. ચારપી એનડ કં.
શેઠ વીનાંએક વાશુદેવ.
શેઠ ગણેશ હરી.
શેઠ શીવલાલ મોતીલાલ.
શેઠ દામોદર ઠાકરસી મુલજી.
શેઠ કનઇઆલાલ ડાગા.
શેઠ અરદેશર હોરમશજી અને દીનશા.
મી૦ આલક એનડ વાલકર.
શેઠ કરશણસુખરામ આતમારામ મેહતા.
શેઠ દીનશાહ જીજીભાઇ.
શેઠ રામચંદર સખારામ.
ટરાંચર એનડ કં૦ લીમીટેડ.
જી. જી. ગીલડર.
શેઠ ખંડેરાવ ચીમનરાવ બેદરકર.
શેઠ એન. એ. હોરમશજી એનડ કં૦
શેઠ ગણપતરાવ મોરોબા પીતલે.
શ્રીવજ કોટન એનડ કં૦
શેઠ બેરામજી જીજીભાઇ સી. એસ. આઇ.
શેઠ ભીમભાઇ કરપારામ.
જે. એમ. ફરેનાન એનડ કં૦
શેઠ મંગલદાશ નથુભાઇ સી. એસ. આઇ.
શેકરેટરી અમદાવાદ મયુનાસીપાલીટી.
જે. એ. શાહમીંગટન, શેકરેટરી કુઇન કં૦ કં૦
એમ. લોરેનસ.
ફોલીપસ અને કં૦
શેઠ લક્ષમણ જગંનાથ દીવાન આફ બરોડા.
શેઠ કે. એમ. હીરામાનેક.
શેઠ ચંદા રાંમજી.
મ. ડી. કામાની કંપની.

નાગરદાસ પરભુદાસ.

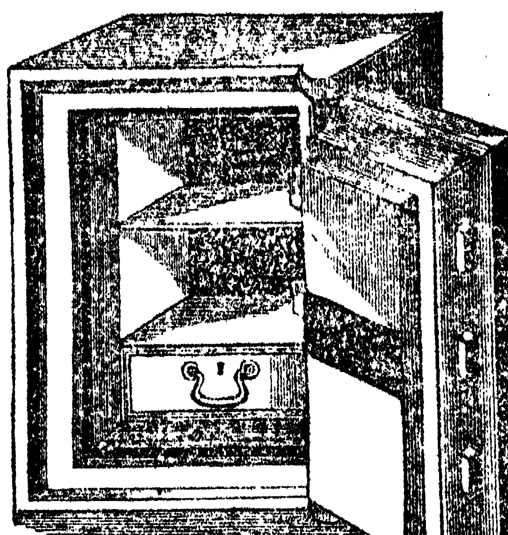
દુકાંનું-નં૦ ૬૨, એપોલો સ્ટ્રીટ, કોટ અને નં૦ ૩૯૦ કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

લોખંડની આગમાં ન બળે તેવી ત્રીજોરીઓનું મોટું બજાર.

બારકોટ ગુલાલવાડી
નંબર ૧૩૮

કોટ એપોલો સ્ટ્રીટ
નંબર ૬૬

મી૦ હરીચંદ મંછારામ ત્રીજોરીવાલાની જાહેર ખબર.

હું હરીચંદ મંછારામ તીજોરીવાલો સરવે વેપારીઓ, અમલદારો, રેલવે કંપનીઓ, બેંકો, ઝવેરીઓ, જાગીરદારો વીગેરે જાહેર પબલીકને જણાવવાને અરજ કરૂંછું કે, મેં ઘણા વરસથી મુંબઇમાં લોખંડની તીજોરીઓ, નાના તેમજ મોટા કદના કબાટ અને પેટી ફેશનની બનાવવાનું કારખાનું કાઢેલું છે, અને તે મધે બનેલી મારી તીજોરીઓ ખત પતરો, ચોપડાઓ, ઝવાહીર વીગરે સોના રૂપાના દાગીનાઓ તથા નાણાં વીગરે બીજી કીમતી ચીજોને આગ અને ચોરીથી બચાવવાને અખતરાથી ઘણીજ ઊપયોગી થઇ પડી છે.

મારી બનાવટની લોખંડની ત્રીજોરીઓની સરસાઇ માટે શ્રીમંત માહારાજા સીયાજીરાવના રાજ્યાભીષેક વેલાએ ગાયકવાડી રઇએતમાંના કારીગરોના હુનરોનું પરદરશન ભરેલું તે વખતે સરકાર તરફથી માનનું સરટીફીકેટ મલેલું છે. વલી કલકતા અંગરેજી એક્ઝીબીશન કમીટી તરફથી સને ૧૮૮૩—૮૪ ના કલકતામાં ભરાયલા દેશી હુનરોના પરદરશનમાંથી પણ કયસરેહીંદ મહારાણી વીકટોરીયાનો ચાંદ માનનો સરટીફીકેટ સાથે મલેલોછે. જે મથાલે દરશાવયા છે, તેમજ પુણા એકઝીબીશનમાંથી પણ મને ચાંદ મલેલા છે, તેમજ બીજા સતાધીકારીઓ, રેલવે કમપનીઓ, આફીશો, બેંકો, અને વેપારી મંડલીમાંથી પણ માનના સરટીફીકેટો મલેલાં છે. જે મારે તયાં ઈનસપેકશન માટે તઇઆર છે.

વધારે અગતયનું બીજું મારે જણાવવું જોઇએ તે એ છે કે આજકાલ સરવેના મનમાં એવી શ્રધા બેઠેલીછે કે જે કારીગરીનાં કાંમો અંગરેજો બનાવેછે તેજ સારાં હોયછે પરંતુ તપાસ કરતાં ઘણા અનુભવી અને નીશપક્ષપાતી અંગરેજોએ પણ મારી બનાવટને ઘણું માન આપેલું છે અને તે માનને તે લાયકછે એમ મારા માલની ખુબી અને મજબુતાઇ વગેરે નજરે જોયાથીજ ખાતરી થશે.

મારી ત્રીજોરીઓના ભાવ વીગેરેની વધુ વીગત મને મારા નીચે લખયા ઠેકાણે લખી મંગાવવાથી પુરી પાડવામાં આવશે.

તા૦ ક૦—સરદો અથવા બીજી હરકોઇ રીતે ખરાબ બીન ઉપયોગી તીજોરીઓ પણ રીપેર કરી તદન નવી મારા કારખાનામાંથી બનાવી આપવામાં આવેછે. દેશાવરના ઘરાકોએ આરડર સાથ નાણાં નીચેને સરનામે મોકલાવી આપવાં અને તેમ થયેથી ઘણીજ પ્રમાણીકતાથી તેમજ કીફાયતે કીમતના પ્રમાણમાં સારો માલ તેમને મોકલી આપવામાં આવશે.

લા૦ હરીચંદ મંછારામ તીજોરીવાલા.

મુંબઇ વરતમાન પ્રેસમાં વેચાતી મલતી ચોપડીઓ.

જરથોસતી ધરમની મોતબરી—અથવા પેગમબર જરથોસત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાંનોએ આપેલાં મતનાં સંગરહની ચોપડી—કીંમત રૂ૦૧, પોસટેજ અરધો આનો.

પુરાતમ આતશખાનાં—યાને અસલી ઇરાંનીઓએ બાંધેલાં આતશકદેહો અને તેને લગતો બીજો જાંણવાજોગ હેવાલ—(આવૃતી ત્રીજી)—કીંમત રૂ૦૧, પોસટેજ અરધો આનો.

એક વખત આખી દુનીઆમાં સરદારી ભોગવી ગએલા ઈરાંની પાદશાહોનો ટુંક એહેવાલ—એમાં અવલથી આખેર સુધી ઇરાંનનાં રાજમાં પાદશાહો કોણ કોણ અને કેમ રાજ કરી ગયા તેની અછી જાણવાજોગ ટુક તવારીખ છે. કીંમત બે આના, પોસટેજ અરધો આનો.

યોગ વીધા અને અસલી ઇરાંણીઓ—(આવૃતી બીજી)—એમાં ખોદાતાલા યાને હકની દરગાહનો મારગ કેમ અખતેઆર થાય, તે વીશેનું માયાકુલ અને મોતેબર લખાંણ છે. કીંમત ચાર આના, પોસતેજ અરધો આનો.

હોરમજદ યસત ઉપરથી હોરમજદની સીફત વીશેની સરેહ—એ અવસતા કલામોના ખુદ દાખલાઓ સહીત ઈનામનો રસાલો લખાયલો છે. કીંમત બે આના, પોસટેજ અરધો આનો.

વાડી વનતરને લાયક વાતચીત—એમાં ફુરસદને સમે અછી ગમત સાથ અરસપરસ ઘણી રમુજ મલે એવી વાતચીતો સમાયલી છે. કીં૦ એક આનો પોસતેજ અરધો આનો.

નજુમ નામું—કેઆની પાદશાહી ફાલ જોવાની તાસીર. ઇરાંનથી આવેલા એક ઇરાંનીનું બનાવેલું. કીંમત એક આનો, પોસટેજ અરધો આનો.

રૂઈમાં કચરાની ઘટઆવીઆ પછી દર ખાંડીનો અને દર રતલનો ભાવ નકી કેમ પડે છે તેનાં કોઠાની ચોપડી—હેમા દર ખાંડીનાં રૂ૧૧૫ થી તે ૨૫૨) શુધીના ભાવનો રૂ૭ દર શેંકડે ૪) થી તે ૩૫ ટકા શુધીની ઘટ જતા નકી કેમ ખાંડી પડે છે તે જોવાનો કોઠો છે. કીંમત રૂ ૧), પોસટેજ અરધો આનો.

દોખમે નોશીરવાંન—અથવા મુશલમાનોનો મશહુર ખાલીફ હારૂન-અલ-રશીદ, શાહાનશા નોશીરવાંન આદેલનું દખમું જોવા ગયો તે કીસો.—જે દેખાવો, જે બયાંનો ને નવી નવાઇ તથા નશીઅતો છે તે નામીચા ખાલીફને તે જમાનામાં મલેલી અજાએબ છે. ખાલીફ હારૂન અલ-રશીદ, શાહાનશાહ આદેલ નોશેરવાંન પાછલ લગભગ ૨૦૦ વરશે બગદાદના તખત ઉપર આવીઓ હતો, અને તે મોટા મરતબાવાલા તે જમાનાના આલમના મોટા બેરખાહ ખલીફે પોતા આગલ ૨૦૦) વરશ થઇ ગયલા શાહનશાહ નોશેરવાંનનું દોખમું જોવું અને ઇરાંની શાહાનશાતનું નામ જેહાંનમાં પુરેપુરી જાહોજલાલી ને રોશનાઇથી રોશન કરનારનું અશો રૂવાંન નવા શાહજ પોશાગ સાથે ઘટતી માઉજતે તે મરહુમ શાહાનશાહની આગાહી માફક દોખમામાં ડેડવયું. એ બેશક બનેલી વાત ને સાચી હકીકત છે.— કીંમત છ આના, પોસટેજ અરધો આનો.

બેનજીર અને બદરેમુનીર—નાટક ચાર અંકી—બેનજીર બદરેમુનીર નામનો એક અસલ નામચીન ઉરદુ કીસ્સો છે, તેના ઉપરથી ગુજરાતી ભાશામાં એક નાટક ઉપજાવી કાહાડેલો છે—હેમાં ઘણીક ચાનક, ભેદ-ભરમ અને રમુજ શાવ ગમત ઉપજાવે હેવી બાબદો અને બનાવો આવેલા છે, ચાલુ એબારત સાથ બેતો, કવીતા અને મનોરંજક ગાયણોથી શીંગારેલા છે. કીંમત રૂ૦ાા, પોસટેજ એક આનો.

નાટક ગાયન સંગ્રહ—ઉપલાં પુસતકમાં મુંબઇમાંની અશલી લગભગ બેએ ડજન નાટક મંડલીઓ જેવી કે વીકટોરીઆ, જોરાશટરીઅન, આલફરેડ, પારસી ઓપેરા, જુની પારસી નાટક, જેંટલમેન એમેચુરશ, વીગેરે—ટોલીઓમાં ગવાયલાં ગાયનો, જેકે આપણી ટાપુના પરએઆત કવી અને શાહેરો જેવાકે મનસુખ, બંદેઓદા, રૂશતમ ફરાંની, જામુંલી રૂશતમ, મીં૦ ન૦ દો૦ આપએખતીઆર, કવી દલપતરામ ડાહ્યાભાઇ, તથા કવી નરમદાશંકર લાલશંકર, વીગેરેની કલમથી જોડાયલાં છે, તેવાં શંધાં મનોરંજક, દીલપસંદ, અને ગાવા લાયક ગાયનોનો મોહોટો સંગરહ સમાવેલો છે. એમાં અસલથી ગવાતાં આવેલાં સંઘલાં મલી શાતશો ગાયણો છે અને એવો સંધો સંગરહ આજસુધી મુદલ સામટો છપાયલો નથી. કીંમત—શુનેરી ગીલીટના રૂ૨ાા—શાદી બાંધનીનો રૂ૧ાા—પોસટેજ ૨૦)=

ખુશરો શીરીનનો કીસ્સો—ભાગ પેહેલો—અથલાં ઇરાંની દાસતાંનોમાં ખુશરો શીરીનનું, દાસતાંન ઘણું મનોરંજક અને દીલપસંદ છે, તથા ખુશરો પરવેજ જેવો એક નાંમવર પાદશાહ શીરીન શરખી એક દુનીઆંતરણની ખુબસુરત નાજનીન ઉપર મોંહી પડેઆ પછે તેમનો મેલાપ શી રીતે થાય છે તે, તથા તે વચે બીજા બનેલા જાણવા જોગ બનાવોનું બયાંન ઘણી અછી રીતે હેમાં સમાયલું છે.—કીંમત રૂ૧. પોસટેજ એક આનો.

સોસન શમસગર—નાટકના આકારમાં આ એક વાંચવા અને જાંણવા જોગ દાસતાન છાપી પ્રગટ કરયું છે—એમાં ઘણાક ઇરાંની સુરા પેહેલવાંનો એક સોસન જેવી ઓરતના હાથપર તેની કલાથી કેહવા થાપ ખાય છે તે તથા અંતે તેમનો છુટકારો રૂશતમ જેહવા જેહાં પેલવાંનથી કેહી રીતે થાય છે, તેનું તમામ બયાંન શોખીન વાંચનારાઓને પુશકલ ગમત-ગ્નાન શાથે મહજા પમાડી રેહે તેવું છે.—કીંમત રૂ૦ાા, પોસટેજ એક આનો.

દાંત.

દાકતર ફરદુનજી બેહરામજી શીરવઈ.

ઠેકાંણું–કોટમાં હારનબી રો, નંબર ૩ જા વાલા ઘેરમાં,
દાદીશેઠની અગીઆરીના લાઇનમાં.

કુદરતી દાંત વાંકા પડેલા હોએ તેને ઉખેડી કાહાડીઆ વગર
સીધા કલોબંધ કરી આપવામાં આવશે.

દાંતનાં તથા જડબાંનાં સરવે જાતનાં દરદોના ચોકસ
ઇલાજો કરયામાં આવેછે.

બનાવટથી કરેલા દાંત કુદરતીને મલતા લાગેછે અને એક નવી
કલાથી એવા બનાવીઆમાં આવેછે કે તે મોહડાંમાં
બેસાડયાથી કશું દરદ ઇઆ
અડચણ થતી નથી, અને
બીલકુલ વાસ મારતા નથી, અને સરવેથી
ઉતમ ફાયદો એછે કે એનાથી કુદરતી દાંતની માફક
ખોરાક ચાવી શકાયછે અને પાચણથી તનદરોસતી શુધારેછે.

મેલાપ,–સહવારના ૧૧ વાગતેથી સાંજના પાંચ વાગા સુધી.

સાંકલીયુ.

—:o:—

ગયાં વરસનો ઇનતેખાબ.

યાને

યજદેજરદી સને ૧૨૫૮ માં બનેલા જરથોસતીઓને લગતા જાણવાજોગ બનાવો.

સખાવત—ગયે વરશે સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટ નાઇટ પોતાના હમેશનાં ચાલુ રાખેતા મુજબ કરેલી સખાવતોમાં જાણવાજોગ મોટી સખાવતો એ છે કે આગલે શાલની હકીકતમાં જણાવવા મુજબ તેમની હાઇડરાલીક પ્રેસવાલી તરણ લાખની કીમતની ઇમારત સરકાર અસતેક આપીને તેનાં બદલામાં મુંબઇની વીકટોરીઆ જુબીલી ટેકનીકલ સકુલ શારૂ, માહલક્ષ્મીપરનું એલફીનસટન કાલેજ વાલું મકાન તા૦ ૧૦ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીનેથી વપડાઈ ચુકું છે. એ દીનેથી મુંબઇમાં "વીકટોરીઆ જુબીલી ટેકનીકલ ઇનસટીટીઉટ" ખુલું મેલવામાં આવયું છે જેની કીરીઆ નામદાર ગવરનરે પોતે એક મોટા દબદબા ભરે આ મેલાવડાની હજુર કીધી હતી. સર દીનશાજીએ આ ટેકનીકલ ઇનસટીટીઉટ જેવું હુનરનું ખાતું આખા દેશને પ્રાએદો કરનારૂં છે, અને તેહવાં ખાતાંને નામદાર શેહેનશાહબાનુ જેવી બખતાવર બાનુંના નામથી તે નામદારની જુબીલીની યાદગારીમાં ઉભું કરવાની તેમને ટક મલી તે શારૂ પોતાની ખુશી બતલાવી, ધાગ પરમાણેનું એ મકાન ભેટ આપવાનું ખટ નામદાર ગવરનરને શપુરદ કીધું હતું. આજ વખતે એ ટેકનીકલ ઇનસટીટીઉટની શાથે "રીપન ટેક્ષટાઇલ શકુલ" જે નામદાર લારડ રીપનની યાદગારીનાં ફંડમાંથી ઉભી કરી હીઆં શાથે ચલાવવામાં આવનાર છે તે, તથા સર જમશેદજી બીજા બારોનેટની યાદગારીના ફંડમાંથી ઉભી કરેલી "શર જમસેદજી વરકશાપ" એ શરવે ખાતાંઓ પણ ખુલ્લાં મેલવામાં આવયાં હતાં. ટેકનીકલ ઇનશટીટીઉટના શેકરેટરી શેઠ નવરોજી નશરવાંનજી વાડીઆએ નામદાર ગવરનરની એક શબી ભેટ આપેલી તે પણ એજ દીને નામદાર શાહાજાદા ડીઉક આફ કોનાટને હાથે ખુલી મેલાવામાં આવી હતી. એ રીતે શર દીનશાજીની તરણ લાખ રૂપીઆની હાતમ દેલની સખાવતનું કાંમ હાર પડી ચુકું છે. વલી એજ ટેકનીકલ સકુલમાં કેલવણી લેતા જરથોસતી વીદયારથીઓને માટે ઓજારો અને ચોપડીઓનો ખરચ કરવા સારૂ એક બીજી રૂપયા ૧૦૧૬૪ દશ હજાર ઉપરની નાદર રકમ સર દીનસાહજીએ આપીછે કે તેનું વીઆજ એ કાંમમાં દર વરશે વાપરેઆ કરવું. એ ઉપરાંત બીજી ગયે વરશની એવો સાહેબની સખાવતની વીગત નીચે મુજબછે:—

મુંબઇની કસરતશાલા સારૂં સર દીનશાજીને નામની ઇમારત બાંધવા માટે બધા મલી દસ હજાર રૂપીઆ આપવા કહેઆછે, તેનાં પેટાંમાં આપેલા … …	રૂ૬૦૦૦
પારસી ઓરતોને માટે સુવાવડખાતું બાંધવાના ફંડમાં … … …	રૂ૨૦૦૦
કલકતા મધે સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ઝોરાસટરીઅન લાયબરેરી ઉઘાડવા રૂ૮૭૩૨ તથા ફરનીચર આપાવવું તે મલી તે ઉપર લાગેલો ખરચ …	રૂ૯૧૪૭
એરગાંમમાં સર દીનશાહજીનાં નબીરા શેઠ અરદેશર કાવશજીનાં પુંતને સારૂં એક સગરી બંધાવી … … … … … … …	રૂ૧૧૬૫
એક બીજી સગડી નું મકાંન શ્રી આગરા મધે બંધાવી આપીઉં તેના …	રૂ૨૨૦૦

મેડીકલ યુનીઅનનાં ડાકટરો સારૂં સર દીનશાજી લાયબરેરી ઉઘાડવા	રૂ૭૦૧૭
સુરતની આગમાં નુકશાંન થયલાઓને મદદ કરવા	રૂ૩૦૦૦
કાઠીઆવાડથી દુકાલને લીધે મુંબઈ ખાતે આવેલાં ગુજરાતનાં ગરીબ લોકોને પોશન તથા આસરો આપવામાં	રૂ૧૦૫૦
દસતુરજી જામાસપજી મીનોચેરજી જામાસપઆશાનાને દરજજો નીભાવવાને ઊભાં કરેલાં ફંડમાં	રૂ૧૫૦૦
સોલાપોર ખાતેની ધરમશાલાના ફંડમાં	રૂ ૫૦૦
નામેસર મોરીસર ગાંમમાં તલાવ બાંધયું તેના ઉઘરાંણામાં	રૂ ૫૦૦
રાજાપોર ખાતેનાં ગાંમ કોલાવર સુના મધે કુવો બંધાવયો	રૂ ૪૮૧
ગાંમ માનશામાં તલાવ બાંધવાના ઊઘરાંણાંમાં	રૂ ૩૫૧
ગાયનુ ઊતેજક મંડલીનાં માજી શેક્રેટરી મી૦ ખરશેદજી દીનશાજી ખંબાતાને માનપતર આપવાનાં ઉગરાણાંમાં	રૂ ૩૫૧
કલકતા મધેની મી૦ કાટનને નામની ચાલતી સકુલનાં ફંડમાં	રૂ ૩૦૦
કલકતા મધેની ડાઉટન કાલેજનાં ફંડમાં	રૂ ૨૫૦
કલકતાની મેઓ નેટીવ હાશપીટાલના ફંડમાં	રૂ ૨૫૦
પીરાજી ગાંમની પાંજરાપોલનાં ફંડમાં	રૂ ૨૫૦
કાંઉંટસ આફ ડફરીન જનાના હાસપીટાલ ફંડમાં	રૂ ૨૫૦
કાઠીઆવાડનાં ગોધરા ગાંમમાં ભારી આગથી ૩૫૦) મકાંનો બલી ગયાં તયાંના ગરીબોને મદદ કરવા	રૂ ૨૨૭
અનજાર ગાંમની પાંજરાપોલનાં ફંડમાં	રૂ ૨૨૫
બાઇ શાકરબાઇ વાલી જણાવરોની હસપીટાલમા એક તબેલો બંધાવી આપયો તેના	રૂ ૨૨૫
નવશારી મધેની અગરીમાં આતસ અને ચેરાગ રોશન રાખવાનાં ખરચ સારૂં ...	રૂ ૨૧૦
જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટ ઇમપરૂવમેંટ લાયબરેરીમા કેતાબો ખરીદવા ...	રૂ ૧૫૦
માહાબલેશવર ખાતે સર દીનશાજી રોડ બંધાવી આપયો તેના પરચુરણ ખરચનાં..	રૂ ૧૨૬
કલકતાનાં વાલંનટીઅરોને ઈનાંમ આપવાના ફંડમાં...	રૂ ૧૨૫
કલકતાની ગરાજીઊએટ ઇનસટીટીઊટનાં ફંડમાં	રૂ ૧૨૫
મી૦ આંનગશ મુંબઇની કમરશીઅલ બેંકનો મેનેજર મરણ પાંમયો તેનાં કુટુંબને મદદ કરવાના ફંડમાં	રૂ ૧૨૫
સર ઉલીઅમ યુયેત મનવારનો કામાંડોર મરણ પાંમયો તેની યાદગારી રાખવાનુ ફંડ.	રૂ ૧૦૦
કાંમાં આશપોતાલ એનડોવમેંત ફંડનાં ઉગરાનામાં...	રૂ ૧૦૦
અમદનગર મધે પાદરી હયુમને અસતેક સકુલો બાંધવાનાં ઉઘરાંણ માં	રૂ ૧૦૦
આશાંમ દેશનાં સીલેહેત ગાંમમાં છોકરીઓની સકુલમાં	રૂ ૧૦૦
શુરતને તાબેનાં ગાંમ મંદરોઇમાં નશાખાંનું બાંધવાનાં ઉગરાંણાંમાં	રૂ ૧૦૧
અરાજનમાં નસાખાનું બાંધવાનાં ઉગરાંણાંમાં	રૂ ૧૦૦
પેંનટીંગ એકઝીબીશનમાં ઈનાંમો આપવાના ઉગરાંણાંમાં	રૂ ૧૦૦
કરાંચીની વીરબાઈજી એંગલો વરનાકયુલર સકુલમાં ફરનીચર મુકવા સારૂં ...	રૂ ૧૦૦
મુરાદાબાદ ખાતેની મહમદીઅનોની મદરેશાનાં ફંડમાં	રૂ ૧૦૦
કોલાબા મધે બંધાતાં સોલજરશ હોમનાં ઉઘરાંણાંમાં	રૂ ૧૦૦
પુણા મધે રોમન કાથોલીક કાંનવેંટમાં સોલજરોનાં બાલકોનું પોશણ કરવાના ફં૦	રૂ ૧૦૦

અમદાવાદની ગુજરાત કાલેજનાં પરીનસીપલ મી૰ જમશેદજી અરદેશર દલાલની યાદગારીનાં ફંડમાં ... ... રૂ ૧૦૦

બેંગાલ નાશનલ ઈનડીઅન આશોશીએશનનાં ફંડમાં ... ... રૂ ૧૦૦

મુંબઈની ઘોડ દોડની સરતનાં ઉગરાંણાંમાં ... ... રૂ ૧૦૦

ગરીબ વીદઆરથીઓને કાલેજો અને સકુલોમાં સીખવાનાં પગારો આપવા ખાતે આએ એક વરશમાં આપેલા ... ... રૂ૨૧૦૦

પરચુટણ સકુલોમાં, સોસાઇટીઓમાં, આરફનેજમાં, શેલર હોમ, રગતપીટ હાસપીટાલ, ધરમશાલાઓ, કુવા તલાવો બાંધવાનાં અને એકઝીબીશનોને લગતાં ફંડો અને ઉગરાંણાઓમાં ભરેલી પરચુટણ રકમની એકંદર ... ... રૂ૧૪૧૪

શેઠ નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટે રૂ૨૦૦૦૦) વીશ હજારની રકમ મુંબઇ મધે ગરીબ દીવાના જરથોસતીઓને આસરો આપવાનું એક ધરમ ખાતું સથાપવાને માટે આપીછે. આ ફંડનું નામ "નશરવાંનજી માણેકજી પીટીટનું ગરીબ દેવાના જરથોસતીઓને મદદ આપ વાનું ફંડ" કરી આપવામાં આવયુંછે. એ રૂ૨૦૦૦૦) ની રકમ શેઠ નશરવાંનજી માણેકજી પીટીટના ધરમખાતાંનાં ફંડના ટરશટીઓને શવાધીન કરવામાં આવીછે, જે નું વયાજ લાચાર દેવાના જરથોશતીઓને મદદ આપવા માટે જે ખાશ કારોબાર મંડલી એ શેઠે નેમીછે તેને દર વરશે શવાધીન કરવામાં આવશે. આ કારોબાર મંડળીમાં શેઠો નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટ (શરનશીન તથા ખજાનચી,) ફરાંમજી દીનશાહ પીટીટ, શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી, નશરવાંનજી બેરાંમજી શેક્રેટરી, રતનજી બમનજી દુબા શ, જીજીભાઈ પેશતનજી મીશતરી, એમ. એ., અરદેશર શોરાબજી દશતુર કામદીનના તથા ડાકટરો જાંહાંગીર જમશેદજી ખરશેદજી અને દીનશાહ બમનજી પેશતનજી માશતર છે. એ કારોબાર મંડલી વધુમાં વધુ ૧૫ અને ઓછામાં ઓછા ૯ શભાશદોની રાખવી અને શેઠ નશરવાંનજી પીટીટની હઇયાતી શુધી એવી કોઇ નેમણુંક માટે એવણની પરવાંનગી લેવી, એવી ગોઠવણ કરીછે. જે ગરીબ દેવાના જરથોશતીના એશીઓ તેને દેવાનશાલામાં દાખલ કરવાની ફી તથા માશીક લવાજમ આપવાને તદન અશક્ત હોએ તેને આ ફંડમાંથી કારોબાર મંડલી દાખલ કરવાની ફી તથા જયાં શુધી દરશત લાગે તયાં શુધી રૂ૧૫ નો માશીક લવાજમ આ પતી જશે. આ ફંડમાં શર અવશરે જરથોશતીઓ તરફથી જેબી રૂકમ આવે તે ઉપકાર શાથ કબુલ રાખવામાં આવશે તથા જેઓ રૂ૫૦૦ અથવા વધુની રકમ શરકારી યા એવીજ શારી જામીનગીરીની નોટ આપશે તો તેનું જુદું ખાતું પાડી મુદલ રકમ અનામત રાખી વયાજ વાપરવામાં આવશે. દર તરણ વરશે અથવા જરૂર લાગે તો તેનીબી અંદર કોઈબી વ ખતે આ ખાતાંનો હીશાબ છપાવી બાહાર પાડવામાં આવશે. આ ખાતાંના શેક્રેટરીઓ ત રીકે શેઠો અરદેશર શોરાબજી દશતુર કામદીનનાને તથા મેહેરવાંનજી માણેકજી તબાકને નેમયાછે. એજ ફંડમાં એજ શેઠ નશરવાંનજી પીટીટે બીજા રૂ૫૦૦, શેઠ કાવશજી બેજનજી કરાંણીએ રૂ૨૫૦૦, અને ડાકટર દીનશાહ બમનજી માશતરે રૂ૨૫) ભરીઆછે.

શેઠ નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટે એ વરશે બીજી આપેલી પરચુટણ શખાવતોમાં રૂપી આ ૨૦૦૦ સાદરા ગાંમની શીવીલ હાશપીટાલમાં જ૰ ન૰ પાટીટ ફીમેલ વારડ બાંધવા શારૂ, રૂ૧૦૦૦ પારશી શુવાવડખાનાના ફંડમાં, રૂ૧૨૫૦ શુરતની આગનાં ફંડમાં, રૂ૫૦૦ પારસી જીમખાનાનાં ફંડમાં, રૂ૧૫૦ અમદાવાદ જીલાનાં ગાંમ માણસામાં તલાવ બાંધવાના ફંડમાં, રૂ૧૦૦ સીહોર ગાંમમાં વાવ બાંધવાનાં ફંડમાં, રૂ૧૦૦ અનજાર ગાંમમાં આપોને આરો નાંખવાની ટીપમાં, રૂ૧૦૦ વીરાજી ગાંમની પાંજરાપોળનાં ફંડમાં, રૂ૫૦ ડીશટરીક્ટ

બીનેવોલંટ સોસાએટીનાં ફંડમાં, રૂ૫૦ મુગાં બેહરાંની શાળામાં, રૂ૫૦ એ. ૫. આલબલેશ લીપરહોમમાં, રૂ૫૦ ગુલબરગાનાં દુખમાંનાં ફંડમાં, અને રૂ૫૦ બોમબે નેટીવ ડીસપેનસરીનાં ફંડમાં મલીને કુલ રૂ૨૫૪૫૦ આપીઆછે.

શેઠ બેહેરાંમજી જીજીભાઇ સી. એસ. આઇ. એ મુંબઇ ખાતે બંધાતાં નવાં આતશ કદેહના ફંડમાં રૂ૧૦૦૦૦) ની મોટી રકમ ભેટ આપીછે.—એજ શેઠે પોતાના દોતરાના છોકરાઓની નવજોતની ખુશાલીમાં રૂ૫૦૦ ની રકમ પુણાની બજમેરાજે બેહેરાંમ નામની મંડલીના ફંડમાં તથા રૂ૫૦૦ પુણાના જરથોશતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંચાડવાના ફંડમાં, અને રૂ૧૦૦૦૦ ની મોટી રકમ અમદાવાદનાં જરથોશતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંહચાડવાના નવાં ઊભાં કીધેલાં ફંડમાં આપી હતી. એ ઊદારતાની પીછાણ દાખલ અમદાવાદનાં એ ફંડના તરશટીઓએ એ શેઠને નામે એ ફંડને ઓલખવાનો ઠેડાવ કીધોછે.

શેઠ ફરાંમજી દીનશાહ પીટીટે ગ્રાંટ કાલેજ સોસાયટી નામની મંડલીમાં એક લાયબરેરી સથાપવા રૂ૪૦૦૦ ની રકમ ભેટ આપીછે અને તેને ગ્રાંટ કોલેજ સોસાયટીની ધી ફરાંમજી દીનશાહ પીટીટ લાયબરેરી નાંમ આપયુંછે.—એજ શેઠે રૂ૧૫૦ અમદાવાદની હેમાભાઈ ઇનિશટીટીઉટમાં બખશેશ આપયાછે.

શેઠ ફરદુનજી ધનજીભાઈ આલબલેશે આગલે શાલ જે રૂ૨૦૦૦૦ ની રકમ પોતાના મરહુમ દીકરા એદલજી ફરદુનજી આલબલેશના પુનને માટે ધરમ ખાતે કાહાડી હતી તે અંદેરી ગાંમમાં મરનારને નામની એક આશપીટાલ બાંધવા શરકારને આપીછે.

શેઠ કાવશજી દીનશાહ એડનવાલા તથા ભાઇઓએ પોતાને તાંહાં તા૦ ૪ ફેબરવારી ૧૮૮૯ ને દીને થાયલાં લગનની ખુશાલીમાં ધી જ૦ ન૦ પાટીટ આરફનેજમાં આપેલા રૂપીઆ એક હજાર ઉપરાંત નીચલી રકમો જુદાં જુદાં ધરમખાતાંમાં આપીછે.—કાવશજી દીનશાહ લાયબરેરીમાં રૂ૫૦૦, અલેકઝાનડરા નેટીવ ગરલસ ઇનશટીટીઊટમાં રૂ૧૦૦, જરથોસતી ધરમ તથા કીરીઆપર એતેકાદ ધરાવનારી મંડલીમાં રૂ૧૦૦, બોમબે નેટીવ ડીશપેનશરીમાં રૂ૧૦૦, સર કા૦ જા૦ રેડીમની એતવાડી જરથોશતી છોકરીઓની નીશાલમાં રૂ૫૦, ધનજીભાઇ ફરાંમજી એતવાડી લાયબરેરીમાં રૂ૫૦

શેઠ પોંહચાજી બેહરાંમજી બાતલીબોઇએ પોતાની બેટી બાઈ ધનમાઈજીની નવજોતની ખુશાલીમાં રૂ૫૦૦ ની સરકારી લોન પારસી પંચાયતના ફંડોના તરશટીઓને એવી શરતે આપીછે કે તેનું વયાજ મુંબઈનાં આંધલાં પાગલાં જરથોશતીઓની પરવરસી કરવાના ફંડમાં તથા મુંબઈનાં રવાનોને અવલમંજલ પોંહચાડવાના ફંડમાં વાપરવું.

શેઠ દીનશાજી એદલજી વાછાએ પોતાનાં મરહુમ મોહરદાર બાઈ દીનબાઇના પુણને માટે રૂ૧૫૦૦ ની ચાર ટકાની લોન ગ્રાંડ મેડીકલ કાલેજમાં ભણતા વીદયારથીઓને સકોલરશીપ આપવા માટે આપીછે.

શેઠ કે. આર. ઊનવાલાએ રૂ૩૦૦૦ ની રકમ પુણા શાયનસ કોલેજમાં પોતાના બાવા મી૦ રૂશતમજી શેરાબજી ઊનવાલાને નામની સકોલરશીપ, જે પારસી વીદીઆરથી પરીવીઅસની પરીક્ષા પશાર કરી એ કાલેજમાં વધુ માફકથી શાંમેલ થાય તેને તરણ વરશ વેર આપવા ભેટ આપીછે.

મરહુમ મી૦ હોરમજી અરદેશર શંનોકને નામની સકોલરશીપ આપવા માટે મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૩૦૦૦ ની રકમ તેઓના એકઝીઓએ મુંબઇની યુનીવરસીટીને આપવા કાહાડી છે કે જેમાંથી બી. એ. માં શરશ નીવડનાર પારસી વીદીયારથીને ઇનામ આપવામાં આવે.

શેઠ બેહરાંમજી નશરવાંનજી સીરવાઇએ રૂ૫૦૦ ની રકમ ઉડવાડા સટેશનથી ઊડવાડા ગાંમ શુધી સડક બાંધવાનાં ફંડમાં આપીછે, અને બેહરાંમજી નશરવાંનજી સીરવાઇ રોડના વારસીક સમારકાંમ માટે બીજા રૂ૧૨૫૦ ની સરકારી લોનો આપવા માંગીછે.

શેઠ અરદેશર શોરાબજી દસ્તુર કામદીને રૂપાના ૬૫ સાસરની જોડી એક "ધી સેલ્ફ ઇમ્પ્રુવમેંટ એસોસીએશન" ના એક મેમબર શેઠ શાપુરજી શોરાબજી મીસ્ત્રીને "જરથોસ્તી ઓમાં રસમ પામેલા સંસારી બદ રેવાજો, તથા તેને દુર કરવાના એલાજો" ઉપર એક રે સાલો લખ્ખવા માટે ભેટ આપયુંછે. રૂપાના ૬૫ સાસરની જોડી એક બોંબે હાઇ સ્કુલના એક શીષ્ય બમનજી નશરવાંનજી સુરતીને "એક ખરા જરથોસ્તીની ફરજ શું છે" તે ઉપર એક રેસાલો લખ્ખવા માટે ભેટ આપયુંછે. રૂ૫૦૦ નું પોરટ તરસ્ત બોંડ "ધી જ૦ ન૦ પીતીટ ઓરફનેજ" ને એવી શરતથી ભેટ આપયુંછે કે મુદલ રકમ અનામત રાખી તેનું વયાજ એ ઓરફનેજને લગતી લાઈબરેરીમાં ચોપડીઓ ખરીદવા માટે ખરચવું. રૂ૫૦૦ નું પોરટ ટર સ્ટ બોંડ એજ ઓરફનેજમાં પોતાના ધણીયાંણી બાઇ આવાંબાઇનાં નામે એવી શરતથી ભેટ આપયુંછે કે મુદલ રકમ અનામત રાખી તેનું વયાજ એ ઓરફનેજ મધેના છોકરાઓને હુન ર શીખ્ખવવાનાં ફંડમાં વાપડવું. રૂ૫૦ ઇરાનના કોનસલ જેનરલના ટેસટીમોનીયલ ફંડમાં, રૂ૨૫) કોટની હોમીઓપેથીક ડીસપેનસરીમાં. રૂ૧૫૦) ગુજરાત તથા કાઠીઆવાડમાં વરશાદ થોડો પડવાથી મોંઘવારીના સબબે લોકો મુંબઇ નીકલી આવયા તેઓનાં રક્ષણના ફંડમાં. રૂ૬૦ અંકલેશર લાઇબ્રેરીમાં. રૂ૫૦ અંકલેશરની છોકરીઓની નીશાલમાં ઇનામ આપવા. રૂ૧૦૦ લેડી શાકરબાઇ દીનશાજી પીટીટની જાનવરોની ઇશપીટાલ મધે ઉડતા રોગના જાનવ રોને રાખ્ખવા સારૂં તબેલો બાંધવા ઉઘરાણું કીધું તેમાં. રૂ૧૫૦ ગાયન મંડલીના શેકરેટરી શેઠ ખ૦ દી૦ ખંબાતાને માન પત્ર આપવાના ફંડમાં. રૂ૧૫૦ એલેકઝાનડરા સ્કુલના ફંડમાં, રૂ૫૦ ધી જ૦ ન૦ પીટીટ બસત ફંડમાં. રૂ૧૦૦ ધી ફ૦ દી૦ પીટીટ ગરાંટ કોલેજ સોસાઇ ટી લાઇબ્રેરીમાં. રૂ૫૦ સર કા૦ જે૦ એતવાડી છોકરીઓની નીશાળનાં ફંડમાં. રૂ૨૦ ઊદ વાડાના રસ્તાનાં ફંડમાં. રૂ૨૦૦ સુરત આગ નીવારણ ફંડમાં. રૂ૫૦ ભરૂચમાં એક પારસી બાઇને આસરો આપવા માટે ઊભી કીધેલી ટીપમાં. રૂ૫૦ ભરૂચમાં કોટની અગીઆરીમાં ફરનીચર મુકવાની ટીપમાં.

શેઠ બેહરામજી મેરવાંનજી મલબારીએ રૂ૧૫૦ ની રકમ એલેકજાનડરા નેટીવ ગરલસ ઈંગલીશ ઇનશટીટીયુશનમાં મીશ મેનીંગને નામે દર વરસે રૂ૬ નું ઈનાંમ આપવા શારૂ આપી છે.

એરવદ કાવશજી હોરમશજી દાદાચાંનજીએ રૂ૫૦૦ નવશારીની દેશાઇ સકુલમાં આપીછે.

શુરતના કદમીના આતશબેહેરાંમમાં શેઠ રૂશતમજી કાવશજી ઘડીઆલીએ રૂ૨૦૦ની કીંમતનું ઘડીઆલ ભેટ આપયુંછે.

સર જમશેદજી જીજીભાઇ બેરોનેટે પુણા સીટી પાંજરાપોલના ફંડમાં રૂ૧૫૦૦ ની બક્ષેશ આપી છે.

પુણાની શાશુન હાશપીટલ માટે નરશોને રેહેવાનું મકાંન બાંધવાના ફંડમાં સર જમશેદ જી જીજીભાઇએ રૂ૧૦૦ અને શેઠ પદમજી પેશતનજીએ રૂ૧૦૦ ભરયાછે.

વેશટરન ઇંડયા વાલનતીઅર એથલેટીક એશોશીએશનનાં ફંડમાં સર જમશેદજી જીજી ભાઇ બેરોનેટે રૂ૫૦ તથા શેઠ બી. એનડ હોરમારજીએ રૂ૫૦ આપયાછે.

ઈગતપુરાની દરેમેહેરની આશપાશ એક ફરતી દીવાલ બાંધવાના કામ સારૂ તાંહાનાં રીફરેશમેંટ રૂમ વાલા શેઠ નાનાભાઇ ફરાંમજીએ રૂ૧૫૦ આપયા છે.

શેઠ એદલજી દીનશાજી કરાંચીવાલાએ પોતાના મરહુમ દોશત શેઠ જાંગીરજી જમશેદ જી રાજકોટવાલાના પુણને અરથે રૂ૪૦૦) ની એક રકમ ધરમ ખાતે આપીછે કે એ રકમ ના વયાજમાંથી દર શાલ તે બેહેશતીના નામની બાજ કરવી. વલી રૂ૧૦૦) ની રકમ એવણ ના બેટા શેઠ નાદરશાહને નામે ઉપલાજ દોશતના પુણને શારૂં વીરબાઈજી નીશાલમાં આપીછે

કે જેના વેઆજમાંથી દર વરશે છોકરાંઓને ઇનામ મલે. એજ શેઠે તા૦ ૨૩ મી મે ૧૮૮૯ ને દીને પોતાની શાલગરેહની ખુશાલીમાં મરહુમ હીરજીભાઇ જમશેદજી મેરાની અગીઆરીમાં પાંણેશે માણશ બેસીને જમે એટલી તેબલ તથા શીતો બક્ષીશ આપીછે અને પોતાના બેટા શેઠ નાદરશાહની શાલગરેહની ખુશાલીમાં રૂ૧૦૦) "મરહુમ બાઇ બચુબાઇ એદલજી દીનશાહ ધંબાર ફંડ" માં ભેટ આપીછે.

કરાંચીવાલાં બાઇ માણેકબાઇ તે બેહેશતી શેઠ જાંગીરજી જમશેદજી રાજકોટવાલાના છોકરી અને શેઠ નવરોજી નશરવાંનજી પોંચાજીની ધણીઆંણી તા૦ ૮ મી જુન ૧૮૮૯ ને દીને કરાંચી ખાતે હક થયાં તેવણના ઉઠમણા વેલાએ બેહેશતનની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦૦) તથા તેવણના ભાઈ ખાનબાહાદુર બેહરામજી, ધણી નવરોજી તથા બીજા જેશીઓએ રૂ૬૦૦૦ મલી જુમલે રૂ૧૧૦૦૦) આપી એક તરશટ કરી તરશટીઓને શોંપીરૂછે જેના વેઆજમાંથી દર શાલ દેઓ મહીનાનો એક ધંબાર કરવામાં આવશે.

મેશરશ ગગરાટ અને બીલીમોરીઆ જેઓએ જીમખાનાની છેલી મેચોમાં સારો સકોર કીધો હતો તેઓને શેઠ પેશતનજી નશરવાંનજી કેરાંવાલાએ શુનાના બે કીકેટ ચારમશ ભેટ આપયાછે.

શીકનદરાબાદવાલા દસતુર રતનજીની યાદગારી રાખવાનું ફંડ જે સીકંદરાબાદ ખાતે ઉભુ થયું હતું અને જેમાં મુંબઇ તથા પુણાના કેટલાક પારસીઓએ પણ નાણાની સારી રકમ આપી હતી. તેનો કેવી રીતે વહીવટ કરવો તેનો વીચાર કરવાને સીકંદરાબાદની દરમેહરમાં એ ફંડને લગતી કારોબારીઓની એક સભા મલી હતી. એ બાબે દસતુર બહમનજી જામાસજી સી. આઇ. ઇ. એ મજકુર મંડલીના સેકરેટરી ઉપર સુચના લખી મોકલી હતી. તે સેજસાજ ફેર સાથે એક મતે કબુલ રાખી હતી. એ ફંડ વયાજ સાથે રૂ૩૭૧૦ નું થયું છે. એ ફંડના વયાજમાંથી સીકંદરાબાદની એક મોટી નીશાલ જે "માહબુબ કોલેજ" ને નામે ઓલખાય છે તેમાંથી જે કોઇ છોકરો પછી હીંદુ, પારસી, મુશલમીન એ નીશાલના બધા છોકરામાંથી મેટરીકયુલેસનની પરીક્ષામાં પેહલો આવે તેને સુનાનો એક ચાંદ આપવો. એજ કાલેજમાંથી જે કોઇ પારસી મોડલ સકુલની પરીક્ષામાં સર્વેથી સરસ નીવડે તેને રૂપાનો ચાંદ આપવો, અને અતરેની પારસી બાલકોની નીશાલનો જે છોકરો યા છોકરી એ મંડલીની સબ કમીટીની પરીક્ષામાં જરથોસતી જ્ઞાનમાં સર્વેથી સરસ નીવડે તેને રૂ૨૫ ની ચોપડીનું ઇનામ આપવું.

પારસી ઓરતોના શુવાવડખાના માટે એક ખાસ મકાંન બાંધવા શારૂ ઊભાં થયલાં ફંડમાં નીચલી રકમો ભરાઇ છે:—શેઠ જમશેદજી નશરવાંનજી તાતા રૂ૭૦૦૦, શેઠ બેહરાંમજી નશરવાંનજી શીરવાઈ રૂ૧૫૦૦, શેઠ મનચેરજી નવરોજી બનાજી રૂ૧૦૦૦, શેઠ ખરશેદજી માણેકજી શેઠ રૂ૧૦૦૦, શેઠ નવરોજી નશરવાંનજી વાડીઆ શી. આઇ. ઈ. રૂ૫૦૦, શેઠ કેખશરૂ મનચેરજી હીરામાણેક રૂ૧૦૦૦, શેઠ નવરોજી માણેકજી પરબેજ રૂ૧૦૦૦.

મુંગાં બેહેરાંની શાળામાં શેઠ બેહરાંમજી મેરવાંનજી મલબારીએ રૂ૨૫૦, શેઠ જમશેદજી નશરવાંનજી તાતાએ રૂ૧૦૦, શેઠ હોરમશજી અરદેશર વાડયા બેરીશટરે રૂ૫૦, શેઠ મનચેરજી મે૦ ભાવનગરી રૂ૧૦૦, શેઠ હોરમારજી અરદેશર હોરમજી રૂ૫૦, શેઠ શોરાબજી ફરાંમજી પટેલ રૂ૨૫, ખાનબાહાદુર શેઠ ખરશેદજી માણેકજી ખરશેદજી રૂ૫૦, શેઠ ધનજીશાહ પેશતનજી રૂ૫૦, શેઠ આદરજી દાદાભાઈ રૂ૨૫, ડાકટર પેશતનજી મનચેરજી નીકલશન રૂ૨૫, ઓનરેબલ શેઠ પીરોજશાહ મેરવાંનજી મેહતા રૂ૧૦, શેઠ શોરાબજી હોરમશજી લાકડાંવાલા રૂ૧૦, શેઠ ધનજીભાઇ તથા પાલણજી ખરશેદજી રૂ૫૦, બાઇ હમાબાઇ પીરોજશાહ રતનજી ધમા રૂ૨૫, કાવશજી દીનશાહ બરધરશ રૂ૨૦, મી૦ એચ. જે. રૂશતમજી રૂ૧૦૦,

એદલજી ફરામજી આલબલેશ લેપરહોમમાં નીચલી પારસી વધુ રકમો ભરાઈછે.....મેશરશ એદલજી ફરામજીની કમપનીએ રૂ૧૦૦, શેઠ બમનજી એદલજી દાવરનાં પુણ માટે રૂ૨૫, શેઠ એદલજી બમનજી દુબાશે રૂ૨૫, એક જરથોશતી રૂ૨૫, શેઠ ફરામજી હોરમજી આલબલેશ રૂ૨૫, શેઠ હોરમશજી એદલજી આલબલેશનાં બેટીએ રૂ૨૫, શેઠ કાવશજી જીવનજી કનટરાકટરે રૂ૨૫.

બાઈ દીનબાઈ તે શેઠ કાવશજી હોરમશજી બાટલીવાલાના ધણીઆણીએ ગરીબ જરથોશતીઓ માટે ચાલી બાંધવાના ફંડમાં રૂ૫૧, અને બાઈ સાકરબાઈ દીનશાહ પીટીટ જનાવરોની હાશપીટાલમાં કુતરાંઓને ખવરાવાનાં ફંડમાં રૂ૧૧ આપયાછે

“ધી જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટ આરફનેજનાં” ફંડમાં ગયે વરશે જરથોશતીઓ તરફથી નીચલી રકમો બખશેશ દાખલ આપવામાં આવીછે.—

શેઠ જમશેદજી નશરવાંનજી તાતા રૂ૧૦૦૦, શેઠ કાવશજી દીનશાજી એદનવાલા રૂ૧૦૦૦, બાઈ જાઈજી તે શેઠ બમનજી હોરમશજી જશાવાલાનાં ધણીઆંણીએ રૂ૧૦૦૦, શેઠ હોરમશજી માંણેકજી ખશુખાંજી શુરતવાલાએ રૂ૫૦૦, શેઠ એદલજી મેરવાંનજી દુબાશે રૂ૧૦૦૦, શેઠ હોરમશજી એદલજી કામાના ધરમ ફંડનાં ટરશટીઓએ રૂ૫૦૦, શેઠ બમનજી એદલજી દાવરનાં પુણને માટે રૂ૫૦

મરહુમ શેઠ હોરમશજી બરજોરજી કેપટનનાં વીધવા બાઈ રતનબાઈએ અતરેનું રીપોરટરસ પરેસ નામનું છાપાખાનું રૂ૩૦૦૦ ની કીમતે ખરીદી લેઈ તે “ધી જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટ પારસી ઓરફનેજમાં” ભેટ આપેલું છે. એ છાપાખાનામાં તયાંનાં છોકરાઓને છાપવાના કામનો ધંધો શીખવવામાં આવેછે.

શોશાએટી આફ સેંટ વીનશેંટને નીચલી રકમોની બખશેશ થઈછે.—સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ રૂ૨૫, શેઠો શોરાબજી ફરામજી પટેલ રૂ૧૦, મનચેરજી ફરામજી કામા રૂ૧૦, ઓનરેબલ નવરોજી એન. વાડયા રૂ૫, સી. એમ. ખરશેદજી રૂ૫, બેહરામજી જીજીભાઈ રૂ૫, દીનશાહ એદલજી વાછા રૂ૫, કાવશજી દીનશાહ રૂ૫, અને હોરમશજી એદલજી કામા રૂ૫.

મુંબઈની ઘોડદોડની સરતમાં રૂ૬૦૦ ની પારસી પરસ નીચલા ગ્રહસ્થોએ આપીછે.—શર જમશેદજી જીજીભાઈ રૂ૧૦૦, સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ રૂ૧૦૦, ઓનરેબલ ફીરોજશાહ મેહરવાંનજી મેહેતા રૂ૨૫, શેઠો જમશેદજી નશરવાંનજી તાતા રૂ૫૦, જાલભાઈ અરદેશર શેઠ રૂ૫૦, બેહરામજી નશરવાંનજી સીરવાઈ રૂ૫૦, કેખશરૂ મનચેરજી હીરામાણેક રૂ૫૦, હોરમારજી અરદેશર હોરમશજી રૂ૨૫, શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી રૂ૨૫. શોરાબજી ફરામજી પટેલ રૂ૨૫, નાનાભાઈ બેo જીજીભાઈ રૂ૨૫, જેહાંગીર કાવશજી જેહાંગીર રૂ૨૫, દોરાબજી જમશેદજી તાતા રૂ૨૫, ખરશેદજી નશરવાંનજી સીશરવઈ રૂ૨૫

ગોધરા ખાતે લાગેલી આગના નીવારણ ફંડમાં નીચલી રકમો ભરાઈછે.—શેઠ નશરવાંનજી માણેકજી ગચારા રૂ૧૨૫, શેઠ આદરજી મનચેરજી દલાલ રૂ૧૧૦, શેઠ શેરીઆરજી. નશરવાંનજી મોવડાવાલા રૂ૧૦૦, મેશરશ રતનજી નશરવાંનજીની કંપની રૂ૯૫

શુરત મધે તાo ૬ ઠી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને પાછલાપોહોરના બે કલાકે એક ભયંકાર આગ સલગી ઉઠી હતી અને તેથી ઘણી મોટી ખરાબી થાઈ હતી. એ આગ પરથમમાં બેરાંમપુરી ભાગલ આગલ કે જયાં રેલવે ઇશટેશનથી શેહેરમાં જાવાનો મોટો ધોરી રસતો આવેલોછે, તે શડકપરથી લાગી ઉઠી હતી અને તેથી તયાંની તમામ મોટી વેપારી દુકાનો અને બીજાં કીમતી મકાનો વાલી નજદીક એકથી બે માઈલ સુધીની લંબાણ વીશતારની જગો બલી જવાથી ઘણી મોટી નુકશાની થાઈ હતી. ઓછામાં ઓછાં તરણ ચાર હજાર ઘેરો

બલી ગયાં હતાં અને લાખો રૂપીઆનું નુકશાંન થયલું ગણવામાં આવતું હતું. વલી પેહેલે દીવશની આગ બીજા દીવશની શહવાર શુધી ચાલુ રહી હતી, અને તે પછે પણ બીજી નાહાની મોટી આગો લાગત એક અઠવાડયું શુધી લાગયા કીધી હતી. પેહેલી મોટી આગનાં શમાચાર મુંબઇમાં ફરી વલતાં મુંબઇમાં પણ ઘણી ગભરાટ અને દલગીરી ફેલાઇ રહી હતી. બે દીવસ રાત ગતનાં એકકી ખાસ સપેશીઅલ ટરેન મુકાવી લોકો દોડી ગયું હતું. એ આગથી શુરત શેહેરનો નજદીક મોટો ભાગ વેરાંન બની સેંકડો અને હજારો લોકો કંગાલીઅતમાં આવી પડીયું હતું. મુંબઇનો નામદાર ગવરનર પોતે જાતે એક ફેરો એકદમ શુરત જઇ આવીને તયાંની આફત નજરે જોઇ આવરો હતો તથા કેટલીક પરપુછ કરી હતી. આ આગમાં નુકશાંન પાંમનારાઓને મદદ કરવા માટે મુંબઈમાં એક મોટી સભા સર દીનશાહજી પીટીટનાં વાલકેશવરના મોટા બંગલામાં તા૦ ૯ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને નામદાર ગવરનર લારડ રેનાં પરમુખપણાં હેઠલ ભરવામાં આવી હતી જયાં તરતજ એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવયું હતું. આ ફંડમાં આજવેર એકંદર કુલે નજદીક દોહડ લાખ જેટલી એટલે કે રૂ૧૪૯૨૦૭ ની રકમ એકઠી થઇ છે. તેમાં પારસીઓનાં રૂ૨૧૯૬૬ થવા ગયાછે અને બાકીનાં બીજી ગ્નાતોનાં તથા દેશી રાજવંશીઓનાં અને બાહારગામો ખાતેથી ફંડો ભરાઇ આતરે આવેલાંછે. ઘણાંએ કપડાં, વાશણો વીગરે જરૂરીઆત હાજતનો સરનજામ અને ખોરાક મોકલી આપી ગરીબોને તુરત વેલાની મદદ કરી હતી અને પછે ઉપલાં મોટાં જનરલ ફંડમાંથી લોકોને બલી ગયલાં ઘરો બાંધવા નાંણાંની મદદ કરવામાં આવી હતી. તેને માટે વલી મુંબઇ ઉપરાંત ખુદ શુરતમાં તીશ ચાલીશ હજારનું જુદું ફંડ ભરાયું હતું તેમ ભરૂચ, અમદાવાદ, પુણા, કલકતા, કરાંચી, એડન અને ચીન જેવે ઘણે દેશાવરોથી ફંડો ભરાઇ આવયાં હતાં. આગ નીવારણ કમીટીઓ નેમાઇ હતી અને તેવો મારફતે પારસીઓને જનરલ ફંડમાંથી બરાબર અને જોઇતી મદદ આપવામાં નહી આવવાની ફરીઆદ ઉઠવાથી પારશીઓ માટે જુદી લાગણી ઉશકેરાઇ હતી અને એક બીજું નાહાનું જુદું ખુદ એકલા પારસીઓને મદદ કરવાનું ફંડ પણ ઉભું થાયું હતું જેમાં પણ કેટલીક પરચુટણ રકમો મુંબઇ અને દેશાવરોથી ભરાઇ હતી અન તેમાં એક ખાસ હલાએનાં ફંડમાં કેસરે હિંદ પતર મારફતે પણ નજદીક તરણ હજારની ઉપરની રકમ ભરાઈ હતી. આ સરવે રકમોમાં જરથોસતીઓ તરફની જેમની એકશો રૂપીઆ ઉપર રકમોછે તેમનાં નામ શાથે નીચે મુજબનીછેઃ—

સર દીનશા માણેકજી પીટીટ રૂ૨૦૦૦, શેઠો નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટ રૂ૧૦૦૦, શેરાબજી ફરાંમજી પટેલ રૂ૧૦૦૦, એચ. એ હોરમારજી રૂ૧૦૦૦, બાઇ મોટલાંબાઈ જાંગીરજી વાડીઆ રૂ૨૦૦૦, બાઈ શાકરબાઇ દીનશાજી પીટીટ રૂ૧૦૦૦, એક પારસી બાઈ રૂ૧૦૦૦, શેઠો ફરાંમજી અને બમનજી દીનશાજી પીટીટ દરેકે રૂ૭૫૦, શેઠ જમશેદજી ન૦ તાતા રૂ૨૫૦, કાવશજી દીનશા બરધારશ રૂ૫૦૦, હોરમજી એદલજી કામાજીનાં ધરમખાતાંમાંથી રૂ૫૦૦, એદલજી ફરાંમજી આલબલેશનાં શાહેબજાદાઓ રૂ૫૦૦, જાલભાઇ અરદેશર શેઠ રૂ૫૦૦, મેશરશ કે. એમ. હીરામાંણેકની કંપની રૂ૫૦૦, મેશરશ શાપુરજી અને તલકચંદ રૂ૫૦૦, સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ રૂ૩૫૦, એક જરથોસતી રૂ૩૦૦, શેઠો જમશેદજી અરદેશર વાડીઆ રૂ૩૦૦, મરહુમ જ૦ ન૦ પીટીટની પુંજીમાંથી રૂ૨૫૦, નવરોજી એ. વાડીઆ રૂ૨૫૦, માંણેકશાહ જાંગીરશાહ તાલેયારખાં રૂ૨૫૦, જાંહાંગીર કાવશજી જાંગીરજી રૂ૨૫૦, એચ. એ- વાડીઆ રૂ૨૦૦, નવરોજી માંણેકજી કંટરાકટર રૂ૨૦૦, મનચેરજી એન. બનાજી રૂ૨૦૦, દાદાભાઈ રાંનજીભાઈ કરન- જીઆ રૂ૨૦૦, મનચેરજી ફરાંમજી કાંમાના છોકરાઓ રૂ૨૦૦, ખરશેદજી બમનજીની કંપની રૂ૧૬૫, અરદેશર શેરાબજી દશાતુર રૂ૧૫૦, કાવશજી બેજનજી કરાંણી રૂ૧૫૧, પારસી સીમપઠી રૂ૧૫૦, ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ રૂ૧૫૦, એન. બી. મોદીના છો૦ રૂ૧૫૦, એક જરથોશતી રૂ૧૫૦, શેરાબજી શાપુરજી બંગાલી શી. આઈ. ઈ., રૂશતમજી ડોસાભાઈ શેઠના, રૂશતમજી શેરાબજી કાવશજી, બરજોરજી શેરાબજી ગાડા, ખરશેદજી માંણેકજી શેઠના, ફરાંમજી મનચેરજી, બમનજી જીજીભાઈના છો૦, જાંહાંગીર હોરમજી મોદી, ભીખાજી જાંહાંગીરજી મોદી, દીનશા ભીખાજીની ક૦, બેરાંમજી જીજીભાઇ શી. એસ. આઈ., મનચેરજી દાદાભાઈ ઈછાપોરીઆ, (દખણ હેદરાબાદથી), મેરવાંનજી ખરશેદજી, બાંનુબાઈ ફરાંમજી કમેસરીએટવાલા, ખરશેદબાઈ એદલજી કરાંણી, એચ. એમ. ટી, એન. એમ. ટી., એવો દરેકનાં રૂ૧૦૦, અને બીજી એકશોની અંદરવાલા જરથોસતીઓ તથા જુદાં જુદાં કારખાનાનાં કાંમદારોએ પોતપોતામાં કરેલાં ઊઘરાંણાઓમાં જરથોસતીઓના ભરાએલા મલીને પારસીઓ તરફની ઘણી શારી મોટી રકમ એ ફંડમાં થવા ગઇછે.

ધરમ ખાતું—ગએ વરશે જે જે મરનાર જરથોસતીઓનાં ઉઠમણામાં તેમના પુણને શારૂ ધરમ ખાતે રકમો ભરાઇ છે તેની વીગતઃ—

રૂપીયા.	કોણનાં પુણને માટે આપેલા.	ગુજરવાનો શેહેનશાહી રોજ—માહ
૧૬૦	શેઠ બેહરામજી ફરામજી લાહેર તથા બેલીફ	૨૬—૧૨
૧૪૦	શેઠ ધનજીભાઇ દાદાભાઇ પટેલ	૨— ૧
૩૫	બાઇ ડોસીબાઈ તે આ૦ બેજનજી કાતરકનાં ધણીઆંની	૨૬—૧૨
૧૫૩૦૨	શેઠ હીરજીભાઇ હોરમજી શેઠના	૭— ૧
૧૨૫	શેઠ નવરોજી એદલજી તંબોલી	૫— ૧
૧૮૫	શેઠ માણેકજી શેરાબજી પાંઉવાલા	૮— ૧
૨૨૯	નવરોજી હોરમજી હાંગકાંગવાલા	૩૦—૧૧
૧૫૨૭	બાઈ મીઠીબાઇ તે શેઠ બાપુજી ખરશેદજી વાછાગાંધીનાં ધણીઆંણી ...	૬— ૨
૭૯૧	શેઠ માણેકજી જીવાજી મઉ	૬— ૨
૩૬૫	બાઇ રતનબાઇ તે શેઠ બમનજી દાદાભાઈ રમવાલા તથા ઈજનેરનાં ધણીયાંણી	૧૮— ૨
૧૮૪	આ૦ માણેકજી નવરોજી મીનોચેહર હોમજી, તેમના માઞે નવાજબાઇ અને ધણીઆંની દીનબાઇ (આ ત્રણ જણ,તેમનાં ઘેરમાં કેરોશીન તેલ શલગવાથી લાગેલી આગમાં એકજ વખતે મરણ પાંમાં.)	૧૫— ૨
૧૮૦૬	શેઠ ફરામજી દાદાભાઇ કરાકા	૩૦— ૨
૨૬૪૫૦	બાઇ આવાંબાઇ તે શેઠ મંચેરશાહ મેરવાંનજી ભાવનગરીના બેહન ...	૮— ૩
૧૦૨	બાઈ માણેકબાઇ તે શેઠ નશરવાંનજી દીનશાહ શેપારીવાલાની ધણીઆંણી	૧૫—૧૨
૪૩૪	બાઇ નવાજબાઇ તે શેઠ શેરાબજી હોરમસજી મોટાભાઇના ધણીઆંણી...	૯— ૩
૫૦	આ૦ પીરોજશાહ નવરોજી કાતરક	૧૨— ૨
૧૨૦	શેઠ ફરામજી ફરદુનજી કોપર	૧૧— ૨
૩૨૧	બાઈ આવાંબાઈ તે માંણેકજી બમનજી મેહતાનાં ધણીઆંણી ...	૧૭— ૨
૪૫	શેઠ રૂસતમજી હોરમશજી સીંગારા	૧૬— ૩
૭૨૫	શેઠ નવરોજી ફરામજી દારૂવાલા	૩૦— ૩
૧૦૫	શેઠ બમનજી દોરાબજી દેશાઈ	૧૭— ૩
૨૩૦	બાઇ પીરોજબાઈ તે શેઠ નાનાભાઈ ભીખાજી મીશતરીનાં ધણીઆંણી...	૧૪— ૨
૭૭	આ૦ ખરશેદજી શેરાબજી કાંગા	૨૩— ૩
૭૦૦	શેઠ ભીમજીભાઇ ભીખાજી એલાવવાલા	૨૦— ૪
૨૪૧૧	શેઠ એદલજી જમશેદજી બરાસ	૨૪— ૪
૧૭૫	આઈમાએ તે શેઠ માણેકજી કુવરજી હાએવાએનાં ધણીઆંણી ...	૧૨— ૪
૩૫૮૧	બાઇ રતનબાઇ તે શેઠ પાલનજી ફકીરજી આવલનાં ધણીઆંણી ...	૧— ૫
૧૪૦	બાઈ હીરાંબાઈ તે જીવનજી ફરાંમજી ખજુરીનાં ધણીઆંણી	૧૫— ૪
૭૫	બાઇ આશીબાઇ તે હીરજીભાઈ ધનજીભાઇ કરંજીઆનાં ધણીઆંણી .	૨૭— ૩
૯૦	બાઈ કુવરબાઇ તે શેરાબજી એદલજી મુકાદમનાં ધણીઆંણી	૪— ૫
૫૦૦	બાઇ ધનબાઈજી તે નવરોજી ખરશેદજી મેતાના ધણીઆંણી	૧૪— ૫
૧૩૫	શેઠ પેશતનજી જીવાજી ડાકટર (શુરત)	૧૬— ૫
૪૦૦	શેઠ ફરદુનજી ભીમજીભાઈ બાતલીબોઇ	૧૯— ૬
૪૨૨	શેઠ બેહરામજી મેરવાંનજી તલાતી	૧૮— ૫
૨૧૭	બાઈ શુનાબાઇ તે શેઠ બરજોરજી રૂશતમજી બીલીમોરીઆનાં ધણીઆંણી	૨૨— ૪
૭૫	બાઇ આવાંબાઇ તે શેઠ દાદાભાઇ પેશતનજી મીશતરીનાં ધણીઆંણી...	૧૮— ૫
૫૨૯	શેઠ રતનજી એદલજી પીથાંવાલા	૮— ૬
૧૧૭૦૨	બાઈ આવાંબાઇ તે શેઠ અરદેશર ખરશેદજી વાડયાજીનાં વીધવા...	૧૪— ૬
૫૬૦૦	બાઇ દીનબાઈ તે શેઠ જાંગીરજી ખરશેદજી તારાચંદના ધણીઆંણી ...	૨૧— ૬
૨૫૦	બાઈ નવાજબાઇ તે શેઠ નશરવાંનજી માણેકજી ખરેઘાતનાં ધણીઆંણી ...	૨૦— ૬

૧૯૩	બાઈ ગુલબાઇ તે શેઠ ડોશાભાઈ મેરવાંનજી ઊમરીગરનાં ધણીઆંણી ...	૧૯– ૬
૫૦	આ૦ બેહરાંમજી ખરશેદજી દેશાઈ	૩૦– ૪
૨૭૫	શેઠ રૂશતમજી ફરાંમજી મેહેતા	૧૦– ૭
૮૮	બાઇ માંણેકબાઇ તે શેઠ જમશેદજી અરદેશર ગજદરનાં ધણીઆંણી ...	૭– ૭
૧૯૩	બાઇ ગુલબાઈ તે શેઠ ડોશાભાઇ મેરવાંનજી ઊમરીગરનાં ધણીઆંણી ...	૧૯– ૬
૧૭૬	શેઠ મેરવાંનજી ખરશેદજી પીઠાંવાલા	૧૭– ૭
૬૦	મોબેદ મનચેરજી નશરવાંનજી કાતરક	૧૪– ૭
૨૭૦	શેઠ માણેકજી શોરાબજી ભગત	૧૧– ૭
૨૧૭	શેઠ માણેકજી પાલનજી શેઠના	૬– ૮
૨૭૭૫૦	બાઇ ધનબાઇજી તે મરહુમ શેઠ મનચેરજી રૂશતમજી હીરામાણેકનાં વીધવા	૧૨– ૮
૯૬૫	બાઇ નવાજબાઇ તે શેઠ નાનાભાઇ મનાજી મેહેતાનાં ધણીઆંણી ...	૧૩– ૮
૨૦૦	બાઈ શુનાબાઈ તે શેઠ બેજનજી જેહાંગીર બક્ષીનાં બેટી	૯– ૮
૩૯૨૮	બાઇ વીરબાઇજી તે શેઠ જેહાંગીરજી દારાશાહ રાંડેલીઆનાં ધણીઆંણી..	૨૫– ૮
૩૮૭૫	શેઠ ખરશેદજી બમનજી શેઠના	૨૬– ૮
૧૩૦	બાઇ રતનબાઇ તે શેઠ રતનજી ધનજીભાઇ મીશતરીનાં ધણીઆંણી ...	૨૭– ૮
૧૦૮	બાઈ રતનબાઇ તે શેઠ એદલજી ધનજીભાઇ શરાફનાં ધણીઆંણી	૧૩– ૮
૪૮૮	શેઠ બરજોરજી દાદાભાઈ ગંદેવીઆ	૨૭– ૮
૪૩૫૦	શેઠ એદલજી નવરોજી મેહેતા (નવસારી)...	૧૧– ૯
૨૧૨	બાઈ જીવનબાઈ તે દશતુર જામાશપજી માનોચેરજી જામાશપઆશાનાં ધ૦	૧૩– ૯
૨૧૭	શેઠ એદલજી રતનજી કેમેશરીવાલા	૫– ૯
૬૦૦	બાઈ હીરાંબાઈ તે શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇ નાયગાંમવાલાનાં ધણીઆંણી.	૧૫– ૯
૬૦	બાઈ પીરોજબાઈ તે શેઠ દીનશાહ હોરમશજી પારખનાં ધણીઆંણી ...	૨૧– ૮
૨૪૦	એરવદ ફીરોજજી જામાશપજી જામાશપઆશાના	૨૨– ૯
૧૫૦	શેઠ દોરાબજી બાલાભાઇ કલીઆંણીવારા	૨૧– ૯
૧૧૦૦૦	કરાંચીવાલા બાઇ માણેકબાઈ તે શેઠ નવરોજી નશરવાંનજી પોચાજીનાં ધ૦	૨૫– ૯
૧૦૦	બાઈ હીરાંબાઈ તે શેઠ માંણેકજી મેરવાંનજી કોજીભીગારનાં ધણીઆંણી .	૨૭– ૯
૨૦૦૫	શેઠ અરદેશર માણેકજી કાકા	૫–૧૦
૨૧૦૪	શેઠ ભીખાજી નવરોજજી દલાલ	૧૯–૧૦
૧૭૫	શેઠ દીનશાહ નશરવાંનજી માડન	૨૪–૧૦
૪૭૫૧૬	શેઠ શોરાબજી કાવશજી ટાટા	૭–૧૧
૧૨૮૯	શેઠ ફરાંમજી ધનજીભાઇ વારડીન...	૧૫–૧૧
૩૮૦૦	શેઠ માણેકજી હોરમશજી કેમેશરીવાલા	૧૮–૧૧
૪૪૧	શેઠ જમશેદજી હોરમશજી લીબુવાલા	૨૨–૧૧
૩૩૧	શેઠ બેહરાંમજી રતનજી આંતીઆ	૨૧–૧૧
૧૪૮	બાઇ હમબાઇજી તે મરહુમ શેઠ કાવશજી માણેકજી કોટવાલનાં વીધવા ..	૨૦–૧૧
૧૨૫	બાઈ દીનબાઇ તે શેઠ ધનજીભાઈ ફલાકાકાના ધણીઆંણી	૧૧–૧૧
૬૫૦	બાઈ હમલીબાઇ તે શેઠ રૂશતમજી પાલનજી શેઠનાં વીધવા	૨૬–૧૧
૫૬	શેઠ ફરાંમજી હોરમશજી ઊનવાલા	૨૩–૧૧
૨૭૦૦	ડાકટર નશરવાંનજી મેરવાંનજી પારખ	૨૩–૧૧
૭૬૦	બાઇ શીરીનબાઇ તે શેઠ રૂશતમજી લીમજીભાઈ બાતલીબોઇનાં ધણીઆંણી	ગા. ૨ ક.
૨૦૦	બાઇ બચુબાઇ તે શેઠ જમશેદજી ખરશેદજી શેઠનાનાં વીધવા ...	૧૩–૧૨
૨૬૫	શેઠ કાવશજી જીવણજી નીમચવાલા	૫–૧૨
૮૫૫	બાઇ જરબાઇ તે શેઠ ધનજીશા મેરવાંનજી ડાકટરની બેટી (ભરૂચ) ...	
૧૩	શેઠ ટેમુલજી રૂશતમજી ગોટલા (ભરૂચ)	
૧૭૫	બાઇ કુવરબાઇ તે મરહુમ શેઠ દીનશાજી ધનજીભાઇ ખંબાતાની બેટી(ભરૂચ)	
૧૮૫૨	શેઠ દીનશા રૂશતમજી દલાલ (ભરૂચ)	૨– ૭

નવાં ધરમનાં મકાંનો—જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટ પારસી આરફનેજનું ખાતુ ખુલુ મેલવાની કીરીઆ રોજ ૩ જો માહ ૨ જો શેહેનશાહી, તારીખ ૧૯ મી અકટોબર સને ૧૮૮૮ ને દીને કરવામાં આવી હતી. આ ખાતાંને માટે મરહુમ શેઠ જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટનાં પુણને સાર તેમનાં પીતાજીએ પોના આઠ લાખ ઉપરની રકમ આપીને ગરીબ જરથોસતીઓનાં નાવારેસ બાલકોને તેમાં રાતદીશ રાખી ભરણ પોશણ કરી તેમને કેલવણી આપવા ઠેડવયું હતું, તે મુજબ તે ખાતું એ દીને કે જે દીવસે મરહુમ શેઠ જમશેદજીની છમસી હતી તે દીવસથી ખુલલુ મેલવામાં આવયું છે. આ વેલાએ તાંહાં એક જશન કરવામાં આવયું હતું; તે પછી એ ખાતું સથાપવાનો હેવાલ વાંચી સંભલાવામાં આવયો હતો. એ વેલાએ તાંહાં હાજર થયલા સર જમશેદજી જીજીભાઈ અને દસતુર જામાસપજી મીનોચેરજી તથા બીજાઓએ એવાં ખાતાંની અગત અને તેની ખુબી તથા તેનાથી ગરીબ જરથોસતી બાલકોને થતા ફાયદા વરણયા હતા. અને તેને માટે એ ખાતુ સથાપનાર શેઠની ભારે સતુતી કરવામાં આવી હતી. આ ખાતાંમાં બીજી બાહારની રકમો ધરમ ખાતે અપાવા લાગી છે તેમાં બાઇ દીનબાઈ તે શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટનાં ધણીઆંણી રૂ૧૨૦૦૦, શેઠ ફરાંમજી પીટીટ રૂ૪૦૦૦, બાઇ આવાંબાઇ કાવશજી પીટીટ રૂ૩૦૦૦, બાઇ આવાંબાઇ ફરાંમજી દીનશાજી પીટીટ રૂ૩૦૦૦, બાઈ હીરાબાઇ જમશેદજી પીટીટ રૂ૩૦૦૦, બાઈ આવાંબાઇ અરદેશર કામદીન રૂ૫૦૦, શેઠ અરદેશર શોરાબજી કામદીન રૂ૫૦૦ અને એ વીગરે બીજી નાહાની મોટી પરચુટણ ઘણીક રકમો, ગુજરેલાંઓનાં પુણને શાર અપાએલી ધરમખાતાંની રકમોમાં ભરવામાં આવી છે.

કવેતા ખાતે ઓરત દરદીઓ માટે એક નાહાની આશપીટાલ તયાં વાલા ખાનબાહાદુર શેઠ બરજોરજી દોરાબજી પટેલે બંધાવીછે તેને ખુલ્લી મુકવાની કીરીઆ સર રોબરટ અને લેડી શાનડીમાને તા૦ ૩૧ મી અકટોબર ૧૮૮૮ ને દીને કીધી હતી. આશપીટાલને લગતી વીગત વાંચવા પછી સર રોબરટ શાનડીમાને એક ભાશણ કીધું હતું, જેમાં શેઠ બરજોરજીની ઘણી વખાણ કીધી હતી. લેડી શાનડીમાને એ પછી રૂપાંની ચાવીથી ટાલું ખોલી આશપીટાલ ખુલી મેલેલી જાહેર કીધી હતી. શઘલાઓ રીફરેશમેંટ લેઈ વીદાય થયા હતા. આ શેઠને વલી આ કાંમને માટે તયાંનાં ચીફ કમીશનર સર હેનરી પરેનડરગાશટે એક મખમલનાં મીઆંન શાથની નકશીની ઇરાની શમશેર ભેટ આપી હતી.

માહબલેશવર ખાતે "દીનશાહ માણેકજી પીટીટ રોડ" ખુલો મુકવાની કીરીઆ નામદાર ગવરનર લોરડ રેએ તા૦ ૨૮ મી નવેમબર શને ૧૮૮૮ ને દીને કીધી હતી, જે વેલા ઘણા યુરોપયન તથા દેશી બાનુઓ અને અસથો હાજર હતા. રશતાના એક છેડા પરથી નામદાર ગવરનર, સર દીનશાહજી અને બાનુઓ તથા અસથોને લેઇને બીજે છેડે શરઘશના આકારમાં ગયા હતા. નામદાર લોરડ રેએ શર દીનશાહજીની રશતો બાંધવા માટે આપેલી મોટી શખાવત તથા કીધેલી આગેવાની માટે ઘણી વખાણ કીધી હતી. શર દીનશાજીએ નામદાર ગવરનરના ભાશણનો ઘટતી રીતે ઉપકાર માનયો હતો, તયારબાદ શરવે જણ રીફરેશમેંટ લેઇ વીદાય થયાં હતાં.

બાઇ સાકરબાઇ વાલી જાંનવરોની હાશપીટાળમાં દરદી ગાય ઢોરો રાખવાને માટે એક હલાયદા વારડની જરૂર હતી, તે એજ બાઈ શાકરબાઇએ રૂ૮૦૦૦) ને ખરચે બંધાવી આપેઓ તેને ખુલો મેલવાની કીરીઆ, હીંદુશથાંનનો નવો વાઇશરાય લારડ લેનશડાઉન જે પોતાના હોદ્ધાપર જતાં અતરે આવેઓ હતો તે નામદારને હાથે તા૦ ૫ મી ડીશેમબર ૧૮૮૮ ને દીને કરવામાં આવી હતી.

મુંબઈ મધેનાં વાહાડીઆજીનાં આતશબેહેરામમાંથી નવશારીના ભગરીઆવાલા મોબેદો છુટા પડેઆ પછે, હાલમાં જે મોબેદો એ આતશબેહેરામમાં વશે છે, તેઓની શગવડને ખાતર વાહાડીઆજી વાલાઓએ નવશારી ખાતે એક નવી દરેમેહર બંધાવી છે, તેમા આદરાન પરથવાની કીરીઆ મુંબઈવાલા દસતુર પેસુતનજી બેહરામજીએ રોજ ૯ મો માહા ૪ થો શેનસાહીને દીને કીધી હતી. જશન તમામ થવા બાદ દસતુર પેસુતનજીએ વાએજ કરી સંભલાવી હતી જેમાંતેઓએ જણાવયું કે દરેમેહરો બાંધવાની ઘણી જરૂર છે તે એટલે વેર કે દસ ઘેર પારસીઓની વસતી હોય તયાં દરેમેહર જોઈએ, છતાં અહીઆ દરમેહર સામે જે ગોગાત થયો છે તે નકામો છે. અતરે એક આદરાન છે અને બીજુ જે સથાપયું છે તે માટે અહીઆના જરથોસતીઓને હમે મુબારકબાદી આપીએ છીએ. એ દરેમેહર મુંબાઈવાલા વાડયાજીના આતસબેહરાંમની શાખા તરીકે છે અને તેમાં ભગરીઆઓને પણ કાંમ કરવાની છુત છે. શેઠ બેજનજી ધનજીભાઈ કાપડયા કે જેવોએ આ દરેમેહર ચાલુ રાખવાના કારણશર રૂ૧૦૦૦૦) ની રકમ આપવા જણાવીછે, તેવોએ તથા શેઠ જમશેદજી વાડયાએ પોતા તરફથી એકેકી સીયાલ દસતુર પેસુતનજીને હોરાદી હતી. વલી દસતુર પેસુતનજીએ પોતા તરફથી એકેકી સીયાલ તેએને હોરાદી હતી. મોબેદ રતનજી રૂશતમજી કાંગાને એક સીયાલ હોરાદી હતી. અને તેવાને આ દરમેહરના દસતુર ઠેરવયા હતા. મુંબઈથી આવેલા મોબેદોને, ઈજનેરને, અગીઆરોના મેનેજરને તથા સુરતના દસતુર નોશરવાંનજી તથા રૂશતમજીને પણ સેયાલ હોરાદી હતી. તયારબાદ દસતુર રતનજી રૂસતમજી કાંગાએ જણાવયું કે તેવણે રૂ૧૫૦૦ ની લોન લઈ એલાહેદી કાહાડી છે કે જેના વયાજમાંથી હમારે તયાંના રૂવાનોના બાજ અફરગાંન આ નવી દરેમેહરમાં થશે. સેવટે મોબેદોને આસોદાદ આપી મીજલસ બરખાસત થઈ હતી. આ દરેમેહર વીશે નવશારીમાં વશતા ભગરીઆ મોબેદોની અનજુમને એવો દાવો ઉઠાવયો છે કે હમારાં પંઠકમાં કોઈ બીજાથી દરેમેહર બંધાય નહી. એ દાવાની ફરીયાદ નવશારીની કોરટમાં ચાલે છે, પણ તેનો ફડચો હજુર કોઈ રીતે આવયો નથી.

કોટના ધરમનાં દવાખાના માટે હોરનબી રોડ તરફનાં મેદાનમાં શેઠ કાવશજી ધનજીભાઈ પાઉવાલાને ખરચે બાંધવામાં આવતી નવી ઈમારતનો પાયો નાખવાની કીરીઆ તા૦ ૯ મી જાનેવારી ૧૮૮૯ ને દીને પાછલા પોહોરનાં સાડા ચાર કલાકે શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી સી. આઈ. ઈ. એ કીધી હતી. તે વેલાએ ઘણાંક પારસી બાનુઓ અને ગ્રહસથો તેમાં સામેલ હતા. કોટના ધરમનાં દવાખાનાની કારોબાર મંડલીના સેક્રેટરી શેઠ ખ. રૂ. કામાએ સરૂઆતમાં એ ખાતાંને લગતી કેટલીક વીગતો કહી સંભલાવી હતી. તેમાં તેવો બોલયા કે આગલ ગરીબ લોકને દવા આપવાનાં બે ખાતાં ભાયખલા પર સર જમશેદજી હાસપીટલ અને પીકેટ રોડ ઉપર ડાકટર મેકેનું દવાખાનું હતું, પણ કોટનાં રેહેવાસીઓને એ જગા ઘણી લંબાણ હોવાથી ડાકટર બરજોરજી હોરમજી કુપરે પોતાના તવંગર સોબતીઓની મદદથી તા૦ ૧૧ મી અકટોબર ૧૮૫૨ ને દીને ધરમનું એક દવાખાનું ઉભું કીધું હતું. ૧૮૮૮ ના ડીસેમબરમાં એ ખાતાંને સથાપવાને ૩૬ વરસ પુરાં થયાં છે, તે મુદતમાં કુલે રૂ૨૪૧૪૨૭ ની ભેટ મલી હતી. એ પછી આ ઈમારતના પાયાના પથરનો લેખ ડાકટર દાંતરાએ વાંચી સંભલાવયા પછી, એરવદ નશરવાંનજી ધાભરે કેટલાક દુવાના બોલો કહયા હતા. શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંગાલીએ પાયાના પથરની કીરીયા કીધા બાદ જણાવયું કે શેઠ કાવશજી પાઉવાલાનાં ધણીઆંની અને કુટુંબ તરફથી જયારે પાયો નાંખવાનું મને આમંત્રણ કરવામાં આવ્યું તયારે તે મેં ઘણી દલગીરી ભરી ખુશાલી સાથે સવીકારયું હતું. મરહુમ કાવશજી પાઉવાલાનું નામ આ દવાખાનાં સાથે જોડવામાં આવયું છે. સરકારે આ ઈમારત માટે આવી સરસ જગા ભેટ આપી તે માટે આપણે તેનો આભાર માનવો જોઈએ છીએ. એ પછી મેલાવડો વીશરજન થયો હતો.

ભુશાવલ ખાતે એક નવું દોખમું અનજુમનના ઉધરાતથી બાંધવામાં આવયુછે, તે ઘ જવાની કીરીઆ દખણના વડા દશતુર ડાકટર હોશંગજી જામાશપજીએ રોજ ૨૯ મો માહા ૪ થો શેહેનશાહી, તા૦ ૧૩ મી જાનેવારી ૧૮૮૯ ને વાર રવેઊને દીને કરી હતી. દશતુરજીને આ વતી વેલા રેલવે શટેશનપર આખી પારશી કોમે ઘટતું માન આપયું હતું. જશનની કીરી આમાં જુદા જુદા ભાગના જરથોશતીઓનો મોટો મેલાવડો હાજર હતો. જશનની કીરીઆ પુરી થાવા પછી દશતુર હોશંગજીએ એક વાએજ કરી શંભલાવી હતી. ભુશાવલના પારસીઓ એ દશતુર હોશંગજીને તથા તેમના ભાઇ બમનજી જામાશાજી સી. આઇ. ઈ. ને એકેક એ ડરેશ આપયું હતું. જેનો તેઓએ ઘટતી રીતે ઉપકાર માનયો હતો. અરશપરશ શીઆલની ભેટ થયા પછી મેલાવડો બરખાશત થયો હતો.

સીકનદરાબાદ મધે મુશાફરોને ઉતરવાને એકબી ધરમશાલા ન હોવાને લીધે શેઠ એદલજી શોરાબજી ચીનાઇએ પોતાનો સતાફ લાઇનમાં આવેલો એક શુંદર બંગલો તયાંની અનજુમનને શવાધીન કીધો હતો, અને તેમા પુરતો ફેરફાર તથા ફરની ચરથી તેને સંપુરણ કરી રહેઆ પછી તે ધરમશાલા ખુલી મુકવાની કીરીઆ તા૦ ૩૦ મી જાનેવારી ૧૮૮૯ ને દીને દશતુર ખરશેદજી બેહરામજી જામાશપઆશાનાએ કીધી હતી. અ નજુમન તરફનું એક એડરેશ દશતુરજીએ વાંચી શંભલાવયું હતુ, જે મી૦ ચીનાઇને રૂપાના દાબડામાં ભેટ આપયું હતું. રીફરેશમેંટ લઈ મેલાવડો બરખાશત થયો હતો.

શેઠ બમનજી એદલજી આલબલેશવાલી શુવાવડખાનાની આશપીટાલનો પાયો નાખવાની કીરીઆ મેદાનમાની કામા હાશપીટાલની જોડેની જગા ઉપર નામદાર લારડ રેએ તા૦ ૨૫ મી ફેબરવારી ૧૮૮૯ ને દીને બાનુઓ અને ગ્રસથોના મોટા મેલાવડા હજુર કીધી હતી. નામદાર ગવર નરને શેઠ બમનજી એદલજી આલબલેશની મીલકતનાં તરશટીઓ શાથ શર જમશેદજીએ ઓ લખાણ કરાવી હતી. શેઠ નવરોજી દાદાભાઈ આલબલેશે જે હેવાલ વાંચી શંભલાવયો હતો તે માં જણાવયું હતું કે મરનાર શેઠ બમનજી એદલજી આલબલેશે ૩૬૦૦૦ ની રકમ શરવે કો મને માટે દવાખાનું બાંધવા કાહાડી હતી જે પછી આવી એક શુવાવડખાનાની આશપીટાલની જરૂર જણાયાથી એ આશપીટલ શેઠ બમનજીના નામથી બાંધવામાં આવશે અને તેમાં ડાકટ રોની જગયા માટ ૩૬૦૦૦ તથા ફરનીચર માટે ૩૪૦૦ ની રકમ શેઠ દાદાભાઇ આલબલેશ ના બેટાઓએ આપીછે. એમાં પારશી ઓરતોને શારૂ એક વારડ હલાયદો રાખવામાં આવશે. એ પછે નામદાર ગવરનરે એક રશીલું ભાશણ કીધું હતું જેમાં તરશ ટીઓનો ઉપકાર માની આલબલેશ ખાનદાન તરફથી જે મોટી રકમ નાતજાતના તફાવત વગર આશપીટાલ બાંધવા આપી છે તેથી તેમની ઘટતી વખાણ કીધી હતી. નામદાર ગવરનર પાયો પુરવાની જગા આગલ આવી પુગા તયારે ખાનબાહાદુર મરજબાંને પલેટ ઉપર નો લેખ વાંચી શંભલાવયો. તયારબાદ પાયાનો પથર બરોબર રીતે મુકાયલો જાહેર કીધો હતો. મીસ પીચીએ નામદાર ગવરનરે પાયો પુરવાની કીરીઆ કરવાની મેહેનત લીધી તે માટે તે નામદારનો ઉપકાર માનયો હતો, જેનો તે નામદારે ઘટતી રીતે જવાબ વાલયો હતો. એ બાદ મેલાવડો બરખાશત થયો હતો.

બાઈ મોટલાંબાઈ જાંગીરજી વાડીઆજીવાલી સુવાવડખાનાની આસપીટાલનો પાયો સર જમશેદજી આશપીટાલની પડોશમાં નાખવાની કીરીઆ નામદાર ગવરનર લારડ રેએ તા૦ ૯ મી મારચ ૧૮૮૯ ને દીને એક મોટા મેલાવડા સનમુખ કીધી હતી. બાઇ મોટલાબાઇ તરફથી તેવણના દીકરા શેઠ નવરોજીએ હેવાલ વાંચી સંભલાવયો હતો, જેમા નામદાર ગવર- નરે એ આસપીટાલનો પાયો નાખવા આવવાની કુરપા કીધી તે માટે તે નામદારનો ઉપકાર

માનયો હતો. નામદાર ગવરનરે ભાશાંણ કરતાં બાઇ મોટલાંબાઇની આવી નાદર સખાવત માટે ઉપકાર માનયો હતો, અને પારસીઓની આવી સખાવત માટે તારીફ કીધી હતી. એ બાદ નામદાર ગવરનરે પાયે નાંખવાની કીરીઆ ખુશાલીની તાલીઓ વચે પુરી કીધી હતી. નામદાર ગવરનરે બાઇ મોટલાબાઇ અને તેમના છોકરાઓનો ઉપકાર માનયો હતો છેલે નામદાર લારડ અને લેડી રેને ફુલના હારો પેહેરાવી મેલાવડો બરખાસત થયો હતો.

વરોડરા રેલવેની લાઇન ઉપર આવેલા અબુ રોડ નામનાં સટેશન આગલ એક નવું નાંહનું દોખમું બાંધવામાં આવયું છે, તેને ઇજવાની કીરીયા તા૦ ૧૬ મી મારચ ૧૮૮૯ ને રોજ ૧ લો માહ ૭ મો શેહેનશાહીને દીને મઊવાલા દસતુર ખરશેદજી જામાસજીએ જરથોસતીઓના એક સાગ મેલાવડા સનમુખ કીધી હતી. એ દોખમું બાંધવામાં અબુના કંટરાકટર શેઠ મોતાભાઇ ભીખાજીએ પોતે ૨૩૦૦૦ પોતાનાં ફઇના પુણને સારૂ આપયા હતા અને બીજા ૨૯૫૦ અમજુમનના ઉબરાંણાથી એકઠા કીધા હતા. એક અનજુમન પતર શેઠ મોટા ભાઈના બેટા શેઠ મનચેરશાએ વાંચી સંભલાવયું હતું. તે પછી અનજુમનનું માનપતર શેઠ ફરાંમજી નશ.વાંનજી સંતોકે વાંચી સાંભલાવયું હતું જેમાં શેઠ મોટાભાઇની સખાવત માટે મોટો ઉપકાર માનયો હતો. અરસપરસ સલાલોની ભેટો થવા બાદ શેઠ મોટાભાઈએ આપેલું ખાણું લઇ મેલાવડો બરખાસત થયો હતો.

ગરીબ જરથોસતીઓ માટે બાંધવા ધારેલી ચાલીમાંનાં માત્ર બે મકાંનોનો પાયો નાંખવાની કીરીયા તા૦ ૩૧ મી મારચ ૧૮૮૯ ને દીને ફોકલંડ રોડ પર શેઠ ફરાંમજી દીનશાહ પીટીટે જરથોસતી બાનુઓ અને ગ્રહસ્થોના દબદબા ભરીઆ મેલાવડા હજુર કીધી હતી. આનરરી સેકરેટરી ખાનબહાદુર મનચેરજી કાવશજી મરજબાંને મુંબઇ મધે ગરીબ જરથોશતીઓ શારૂં ચાલી બાંધવા માટે ઉભાં કરેલાં ફંડનો રીપોરટ વાંચી શંભલાવયો હતો. આ ચાલી બાંધવા માટ શેઠ ફરાંમજી દીનશાહ પીટીટે પોતાનો ગીલડર સ્ટ્રીટને નાકેનો જમીનનો મોટો કકડો ભેટ આપયો હતો. શેઠ ફરાંમજી પીટીટે રૂપાંની થાપી વડે પાયાના પથર ઉપર ચુનો નાખયો હતો, જે થાપી તેવણને આ બનાવની યાદગારીમાં ભેટ આપી હતી. તયારબાદ એરવદ જીવનજી જમશેદજી મોદીએ તથા બીજા કેટલાક જરથોશતી મંડલે ટુક બંદગી ગાઇ હતી. શેઠ ફરાંમજી પીટીટ, એ ખાતાંનાં કારોબારીઓ અને નાણું ભરનારાનો તથા ખાનબાહાદુર મરજબાંનનો ઉપકાર માની મેલાવડો બરખાશત થયો હતો.

ફરાંમજી દીનશાહ પીટીટ લેબોરેટરીનો પાયો નાખવાની કીરીઆ નામદાર ગવરનર લારડ રેએ તા૦ ૮ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજની પડોશમાં, યુરોપયન તથા દેશી ગ્રહશથોના મોટા મેલાવડા હજુર કીધી હતી. શેઠ ફરાંમજી દીનશાહ પીટીટે જણાવયુ કે લેબોરેતરી શથાપવાની જરૂર જણાયાથી અને અતરે વપડાતી હીંદી દવાઓનાં ગુણ તપાસી તે હાલનાં વઇદાંમાં દાખલ કરવાની અગત દીસેઆથી તે કાંમ માટે એક મકાન બાંધવા માટે ૨૭૫૦૦૦ ની રકમ શરકારને શવાધીન કીધીછે. અને હાલ એ ઇમારતનો પાયો નાખવાની કીરીઆ કરવાને તમો નામદારને અરજ કરૂંછુ. નામદાર ગવરનરે એક અતી રશીલું ભાશણ કીધું હતું જેમાં તેવણે આ લીબોરેટરી બાંધવાને મી૦ ફરાંમજી પીટીટે જે ઉમદા બખશેશ ભેટ આપી હતી તે માટે ઘણી શાબાશી તેમને આપી હતી.

શોલાપુર ખાતે એક નવી ધરમશાલા શેઠ હોરમજી દોરાબજી કામાના ખરચે અને તેમાં આપણા સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટે મદદ કરવાથી બાંધવામાં આવી હતી, જે "કામા હોલ" ને નામે ઓલખાશે. તેને ખુલ્લી મેલવાની કીરીઆ, તા૦ ૧૪ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને

દીને પુણેવાલા દશતુરજી સાહેબ ખાનબાહાદુર ડાકટર હોશંગજી જામાસપજીએ આવીને, અવસતા કલાંમની દુવા શહીત કરી હતી. એ વેલાએ અંગરેજ, પારસી અને બીજા શોલાપુરનાં તથા આશપાસની લાઇન પરનાં રેહવાશીઓનો ઘણો સારો મેલાવડો હાજર હતો. દસતુરજી સાહેબને જરથોસતી અનજુમન તરફથી એક માનપતર આપવામાં આવયું હતું. રાતનાં જરથોસતીઓની એક જીઆફત પણ જમાડવામાં આવી હતી.

બદનેરા ખાતે એક ધરમનું દવાખાનું સથાપવાને બીરાર મીલના મુંબઇના એજંટ શેઠ જાંગીર હોરમજી મોદીએ માથે લીધાથી તેનો પાયો નાંખવાની કીરીઆનું કામ તા૦ ૧૫ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને કરવામાં આવયું હતું. બીરારના એક જુના ને માન પામેલા અમલદાર કરનલ બુલકની બાનુને હાથે આ પાયાની કીરીયા કરાવામાં આવી હતી, જે વેલાએ તાહાંના લોકોની એક મોટી ઠઠ એકઠી મલી હતી તથા ભારે ધામધુમ કરવામાં આવી હતી. મીલનાં તમામ માણસો સરઘશના આકારમાં માડવામાં હાજર હતા તેમની સાથનો એક સુંદર ફોટોગરાફ આ દેખાવનો પાડવામાં આવયો હતો. કરનલ બુલકે જરથોસતીઓ બગેરેબધા નાત જાતનાં તફાવત વગર હાવી હાવી સખાવતો કરે છે તેને માટે તારીફનું એક ભાશણ કીધું હતું. પાયાની કીરીઆ કરવાની બનાવેલી એક રૂપાંની થાપી મીશીશ બુલકને આ કીરીયાની યાદગારી દાખલ માન સહીત ભેટ આપવામાં આવી હતી. સકુલના બાલકોએ શુંદર ગીતો ગાયાં હતાં. શેવટે સરવે સાહેબોને રીફરશમેંટ અને પાનગોલાબ આપી વીદાય કરવામાં આવયા હતા.

તારાપોર ગામમાં દોખમા આગલ જવાને એક સડકનાં રસતા વગર ઘણી અડચણ પડતી હતી તેને માટે શેઠ એદલજી ફરામજી આલબલેશના શાહેબજાદાઓએ રૂ૭૦૦૦ ખરચી બાંધી આપેલો "એદલજી આલબલેસ રોડ" નામનો નવો રસતો ખુલો મુકવાની કીરીઆ તા૦ ૯ મી મે ૧૮૮૯ ને દીને કરવામાં આવી હતી. એ કીરીઆની વેલાએ શેઠ કેખશરૂ ફરદુનજી આલબલેસ પોતે તારાપોર ગયા હતા, તેમને તાહાંના પારસીઓએ રેલવે સટેશનપર જઇ સારો આવકાર આપયો હતો. જશનની કીરીયા પુરી થવા બાદ શેઠ કેખશરૂએ એક અનજુમન પતર વાંચી સંભલાવયો હતો. શેઠ ફરદુનજી આલબલેશને એક માનપતર કીમતી દાબડામાં મેલી ભેટ કરવામાં આવયું હતું; જે શેઠ વીકાજી મેહેરજીભાઇએ વાંચી સંભલાવયું હતું. શેઠ ફરદુનજી આલબલેશે આખાં ગામમાં તે દીને નયાત જમાડી હતી જેમા મરદો અને ઓરતો મલી ૩૦૦ માણસોનો મેલાવડો થયો હતો.

સુરત તરફ આવેલાં વેસુ ગામમાં એડનવાલા શેઠ માણેકજી રતનજી પટેલે બંધાવેલાં આતશ આદરાન પરથવાની કીરીઆ રોજ ૩ જો માહા ૯ મો શેનશાહીને દીને સુરતના દસતુર નોશરવાનજી કેખશરૂએ જરથોસતીઓના મેલાવડા સનમુખ કીધી હતી. જશનની કીરીયા પુરી થવા પછી દસતુર રૂશતમજી જમશેદજીએ શેઠ માણેકજીની સખાવત માટે તારીફ કરી અનજુમન તરફથી ઉપકાર માનયો હતો. તયારબાદ અનજુમન તરફથી તથા દુમશવાલા શેઠ પેસતનજી પટેલ તરફથી શેઠ માણેકજીને સીયાલો હોરાડી હતી. શેઠ માણેકજી તથા વેસુ ગામની અનજુમને દસતુર નશરવાંનજીને સીપાલો હોરાડી હતી. શેઠ માણેકજીએ તે દીને જરથોસતીઓને નયાત જમાડી હતી. એ બાદ મોબેદોમાં આશોદાદ વેંહચી મેલાવડો બરખાસત થયો હતો.

એરગામ ખાતેનાં દોખમાં આગલ એક શગડી સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ પોતાના નબીરા શેઠ અરદેશર કાવશજીના પુણ માટે બંધાવી આપીછે. તેનું મકાંન ખુલું મુકવાની કીરીઆ રોજ ૧૯ મો માહા ૧૦ મો શેહેનશાહી, તા૦ ૨ જી જુલાઇ ૧૮૮૯ ને દીને કરવામાં આ

વી હતી. જશનની ક્રીરીઆ પુરી થવા બાદ શેઠ ભીખાજી મેહરવાંનજીએ અનજુમન પતર વાંચી શંભલાવયું હતું જેમાં શર દીનશાહનો તેમની શખાવત માટે ઊપકાર માનયો હતો.

કરાંચીના જાણીતા શેઠ જેહાંગીર જમશેદજી રાજકોટવાલાના મરણના ઉઠમણામાં જરથોસતીઓને માટે એક મકાન "જેહાંગીર બાગ" ધરમમાં આપવા કબુલયું હતું તે "જેહાંગીર બાગ" ખુલો મેલવાની ક્રીરીઆ—તા૦ ૩૦ મી આગસ્ટ ૧૮૮૯ ને દીને કરાંચી ખાતે કરવામાં આવી હતી. મેલાવડામાં ઘણાક જરથોસતીઓ હાજર હતા. જશનની ક્રીરીઆ પુરી થવાબાદ આશની કરી મેલાવડો બરખાસત કરતાં ખાનબાહાદુર બેહરાંમજી જેહાંગીર રાજકોટવાલાએ એક અસરકારક ભાશણ આપયું હતું.

બેલગામમા પારશીઓ માટે એક દરેમેહેર અને દુખમુ બાંધવાનો વીચાર કરવા માટે એક શભા બોલાવામાં આવી હતી તે વેલાએ શેઠ પેશતનજી ખરશેદજી બાઈશે પોતાના ખરચે એક અગીઆરી બાંધી આપવા જણાવયું છે, અને દુખમાના ખરચ માટે ઉઘરાણું કરવાનો ઠેડાવ કરવામાં આવયો છે.

ભરૂચના ડેપીઉટી કલેકટર ખા૦ બા૦ બમનજી એદલજી મોદીએ તયાંના દેશીઓને ફરવા હરવાનાં કામમાં આવવા સારૂં પોતાના ગીરોના ખરચથી અંગરેજોના દેવલની સાંમેનો બુરજ દરૂશત કરાવી આપવા તથા તયાં એક પાકી સડક બાંધી આપવાની પરવાંનગી સુધરાઈ ખાતા શેઠે માંગી તે ઉપકાર સાથે બાહાલ રાખવામાં આવી છે.

મઉવાલા પલીડર ખાનબાહાદુર શેઠ નવરોજી માંણેકજી ઓરીએ પોતાની મરહુમ ધણી-આંની બાઇ ભીખાઇજીનાં પુણને સારૂ મઉ ખાતેની જરથોસતી છોકરીઓની શકુલ શારૂ, તથા બહાર ગામથી આવતા જરથોસતીઓના ઉતારા માટે એક મકાંન બંધાવી આપઉ છે, તેના સાથે એક નશાખાંનુ અને બરશંગાહની જગા પણ તેવોએ બાંધી આપીછે. આ મકાનને ખુલુ મેલવાની ક્રીરીઆ રોજ ૧૭ મો માહ ૨ જો શેનશાહી ને દીને કરવામાં આવી હતી. આ મકાંન બંધાવા માટે એ શેઠનો ઉપકાર માનવાને તા૦ ૪ થી મે ૧૮૮૯ ને દીને મઉના જરથોશતીઓનો એક મેલાવડો એજ બાઇ ભીખાઇજી વાલી શકુલનાં મકાંનમાં કરવામાં આવઓ હતો. તે વેલાએ તાંહાંના અનજુમને શેઠ નવરોજીને એક માનપતર અને શાલનો જોડો ભેટ આપયો હતો. એ માનપતર કલકતાવાલા મીશીઅરશ હામીલટનની કંપનીએ બના-વેલા એક ચાંદીના બાકશ જે એક જરથોસતીએ પોતાની તરફથી બનાવી મંગાવેઓ હતો તેમાં મેલીને ભેટ આપયું હતું. એ પછી એ દીને રાતના ખા૦ બા૦ ઓરીને તેમના મીતરો તરફથી તાંહાંની લાયબરેરીના મકાંનમાં એક જીઆફત આપવામાં આવી હતી. શેઠ નવરોજીએ બંધાવેલાં મકાંન ઉપર મારેલા તખતીની નકલ નીચે મુજબ છે.—"બેહસતન બાઇ ભીખાઇજી રોજ ૧૭ શરોશ ઇજદ માહા ૨ જો અરદીબેહસત સને ૧૨૫૭ યજદેજરદીને દીને શ્રી મઉ મધે હક થયા તેવણનાં પુણને માટે આ મકાન છોકરીઓની નીશાલના તા૦ જરથોસતી ઉતારૂઓના વપરાશને થકી તેવનનાં ખાવીંદ ખાનબાહાદુર નવ-રોજજી માંણકજી ઓરીએ બંધાવી અનજુમનને શપુરદ કીધું છે. રોજ ૧૭ શરોશ ને માહા ૨ જો અરદીબેહેસત સને ૧૨૫૮ યજદેજરદો ને દીને."

ખેતાબ, હોધા, પરીક્ષા ઈ૦—અતરેના દસતુરજી સાહેબ ડાકટર પેસુતનજી બેહરામજી સંજાણાને આપણી નામદાર માહારાણીની સરકાર તરફથી અંગરેજોનાં શને ૧૮૮૯ ના નવા વરસની ખુશાલીને ટાંકણે "શમસુલ ઊલમા" નો ખેતાબ મલયો છે. એને માટે તેવોએ પસંદ કરેલી જાતનો એક ખાસ સરોપાવ સરકારથી બનાવી આપવામાં આવનાર છે.

ફોરટ હાઇ સકુલના પેહલા મદદનીશ શીક્ષક મી૦ દીનશાહ સોરાબજી મોદી જેવણે ૧૪ વરસે એ શાલા સાથનો સંબંધ છોડયો છે તેવણને એક માનપતર તથા શુનાનો ચાંદ વીગેરે તે સકુલનાં વીદયારથીઓ અને બીજા માસટરોએ આપવા માટે તે સકુલમાં તા૦ ૨૯ મી સપટેમબર ૧૮૮૮ ને દીને એક મેલાવડો કીધો હતો. એ વેલા મી૦ દીનશાહની મેહનત અને કાબેલીઅતની ઘટતી પીછાણ થઇ હતી. તે પછી વલી એવોને એક એડરેસ તથા ભેટ આપવા માટે એક બીજો મેલાવડો તા૦ ૧૩ મી એપરેલને દીને સરકલ લીતરેચરના મકાનમાં મી૦ રૂશતમજી મેહેરવાંનજી પલીડરના પરમુખપણા હેઠલ થયો હતો. તે વેલાએ સરનસીને એક રૂપાની કેસકેત તથા ભુગોલને લગતો રૂપાંનો ગલોબ એ શકુલનાં આગલા તથા હવડાંનાં વીદયારથીઓ તરફથી ભેટ આપયો હતો.

મી૦ કાવશજી દાદાભાઇ નાયગામવાલાની પુણે બદલી થવાથી રીપન કલબમાં તેવણને તા૦ ૨૫ મી અકટોબરે ખાણું આપયું હતું. મી૦ શોરાબજી ફરાંમજી પતેલ પરમુખ હતા જેવણે મી૦ નાયગામવાલાની કાબેલીયતની વખાંણ કરી હતી.

ભરૂચના એસીસટંટ ડેપયુટી કલેકટર ખાનબાહાદુર બમનજી એદલજી મોદીની અમદાવાદ બદલી થવાથી તેમના માનમાં ખાન સાહેબ મેહરાંમજી ધનજીભાઇનાં હોલમાં એક મેલાવડો તા૦ ૪ થી ડીશેમબર ૧૮૮૮ ને દીને થયો હતો.

મી૦ જમશેદજી અરદેશર દલાલની વડોદરે બદલી થવાથી અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત કલબમાં તા૦ ૨૯ મી જાનેવારી ૧૮૮૯ ને દીને એક ઇવીનીંગ પારટી આપવામાં આવી હતી તે વેલાએ તયાંના પરખેઆત કવી દલપતરાંમે મી૦ દલાલની તારીફમાં ખાશ બનાવેલી કવીતા ગાઇ હતી. વલી એવોના માંનમાં હેમાભાઇ ઇનસટીટીઉટમાં એક સભા તા૦ ૨૮ મી જાનેવારી સને ૧૮૮૯ ને દીને મલી હતી, જેનાં પરમુખ તરીકે તાંહાં વાલા જાંણીતા ગરહશથ રા૦ બા૦ બેચરદાશ અંબાઇદાશ સી. એસ. આઇ. બીરાજીઆ હતા. તે વેલાએ મી૦ દલાલને એક માનપતર કશબી ડેલીમાં મેલીને આપવામાં આવ્યું હતું. એજ દીને રાતના મી૦ ફરાંમજી પેશતનજી વકીલનાં મકાનમાં પારશીઓ તરફની જેઆફત અપાઇ હતી.

નવસારીની સર કાવશજી વાલી મદરેશાના હેડ માસતર મી૦ બેજનજી નવરોજી કુતાર એમ. એ. ને તારીખ ૧ લી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને મદરેસાના મકાનમાં એ મદરેસાના વીદયારથીઓએ એક માનપતર શાથે સોનાની વીતી અને ઘડીઆલ ભેટ આપયું હતું.

સર જમશેદજી જીજીભાઇએ પુણા ખાતેના પોતાના બંગલામાં માહરાજા સીયાજીરાવને તા૦ ૧૫ મી જુન ૧૮૮૯ ને દીને એક પારટી આપી હતી.

હેદરાબાદવાલા શેઠ શાપુરજી એદલજી ચીનાઇએ મીશ મેનીંગનાં માંનમાં તા૦ ૨૯ મી નવેમબર ૧૮૮૮ ને દીને શાપુરવાવાડીમાં એક ગારડન પારટી કરી હતી.

શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતાએ તા૦ ૬ ઠી ફેબરવારી ૧૮૮૯ ને દીને વેલાતથી આવેલા પારલામેંટના મેમબર મી૦ ડબલયુ. એસ. કેનના માનમાં પોતાના મકાનમાં એક આફતરનુન પારટી આપી હતી તે વેલાએ મી૦ કેન પોતાના બાનુ શાથ આવી પુગતાં મી૦ જમશેદજી તાતા તથા કુટુંબ અને મી૦ દીનશાહ વાછાએ ઘટતો આવકાર આપયો હતો. મી૦ કેન પરોણા સાથે સારીપેઠે ભેલાઇ છુટથી વાતચીત કરતા હતા. રીફરેશમેંટ લેઇ મેલાવડો મોડેથી બરખાસત થયો હતો.

અમદાવાદવાલા ખા૦ બા૦ નવરોજી પેશતનજી વકીલે તા૦ ૧૮ મી ફેબરવારી ૧૮૮૯ ને દીને તયાં આવેલા રેવેનીઉ કમીશનર મી૦ શેપરડ અને તેમની બાનુના માનમાં એક ઇવીનીંગ પારટી કીધી હતી તે વેલાએ ઘણીક દેશી અને યુરોપયન બાનુઓ હાજર થઇ હતી.

મી० જાલભાઇ અરદેશર શેઠનાએ પોતાના દર વરશના શરેસ્તા મુજબ તા० ૧૬ મી ફેબરવારી ૧૮૮૯ ને દીને પોતાના "શેઠ લોડજ" માના સંખ્યાબંધ ભાડુતોને એક મેજબાની આપી હતી; જેમાં ૨૫૦૦ ભાડુતો હાજર હતાં. બંગલાના કમપાઉંડમાં જુદા જુદા માંડવ નાખી તેમને રંગબેરંગી લાઇટથી ભભુકદાર કીધા હતા. મુસલમાન, હીંદુ અને બીજી ગ્નાતના લોકોને માટે જમવાની જુદી જુદી ગોઠવણ કીધી હતી. પરોણાની રમુજ માટે નાચ, ગાયણ, મદારીનો ખેલ વગરેની રમતો કીધી હતી. નાચ તથા રીફરેશમેંટ લેઇ શેઠ જાલભાઇને દુવા દઇ છેક મોડી રાતે પરોણા વીદાય થયા હતા.

મીસીસ અરદેશર હોરમશજી વાડીઆએ ખરીશટી મીશનવાલી સકુલના છોકરાઓને તા० ૨૬ મી જુલાઇ ૧૮૮૯ ને દીને એક જયાફત આપી હતી તથા રમુજ માટે આતશબાજી ફોડાવી હતી.

સુરત મધે ધી પારસી યંગમેન એસોસીએશનનું ખાણું તા० ૧૮ મી સપટેમબરે સુરત મધે નાનપોરે મુસાફર બંગલામાં મી० રૂશતમજી દીનશાહ મુલાંફીરોજના સરનશીનપણાં હેથલ થયું હતું. નામદાર માહરાણી, અંગરેજી કેલવણી, અને લોકરક્ષી મી० દાદાભાઇ નવરોજીની સલામતીઓ લેવાઇ હતી.

સર દીનશાહજી માંણેકજી પીટીટ નામદાર વાઇસરાયની ધારા બાંધનારી સભામાં સામેલ થવા માટે કલકતા ખાતે જવા શારૂ અતરેથી તા० ૨૨ મી ડીસેમબર ૧૮૮૮ ને દીને લેડી શાકરબાઇ અને બીજાઓ સાથે બોરીબંદરના વીકટોરીઆ ટરમીનસ ઉપરથી ઉપડી ગયા હતા, તે વેલાએ સર દીનશાહજીના એશીઓ, મીતરો તથા ઘણાક જરથોસતીઓ સટેશનપર હાજર હતા. સર દીનશાહજીને સટેશનપર આવી પુગતાંજ ફુલોના હારો પેહેડાવી ખુશાલીના પોકારોથી વધાવી લીધા હતા. ઘણીક પારસી બાનુઓ પણ લેડી શાકરબાઇને તથા તેમની બેટીઓને આવકાર આપવા હાજર હતી. અતરેથી નીકલેલા સર દીનશાહજી તા० ૨૩ મીએ ભુશાવલ જઇ પુગા તયારે દસતુર બમનજી જામાસપજી શી. આઇ. ઇ. તથા બીજા જરથોસતીઓએ તેમને સટેશનપર આવી સારો આવકાર આપયો હતો, ટરેન ઉપડતી વખતે દસતુરજી બમનજીએ સર દીનશાહજીને ફુલના તોરાથી વધાવી લીધા હતા. એ પછે તેવો સાહેબ તા० ૨૫ મી ડીસેમબરે કલકતે જઇ પુગા તયારે તેમને આવકાર દેવા માટે સટેશનપર કલકતાના ઘણાક જાણીતા પારસી ગરહસથો અને શેઠ માણેકજી રૂશતમજીના કુટુંબની બાંનુઓ પણ હાજર થઇ હતી. જેઓએ સર દીનશાહજીને હરખ ભરીઆ આવકાર આપયો હતો.

મરહુમ શેઠ નશરવાંનજી કામાના ધરમ ખાતાંની નીશાળના છોકરાઓને ઇનામ આપવાનો મેલાવડો તા० ૨૪ મી ડીશેમબર ૧૮૮૮ ને દીને મી० ખરશેદજી રૂશતમજી કામાના પરમુખપણાં હેઠલ કોટમાં શેઠ માણેકજી શેઠની વાડીમાં થયો હતો. એરવદ કાવશજી નશરવાંનજી કાગાએ રીપોરટ વાંચી સંભલાવયા હતો. રીપોરટ વાંચવા બાદ મી० માણેકશાહ બેહરાંમજી લાહોરે છોકરાઓની પરીક્ષા લીધી હતી અને નાના છોકરાઓએ ધરમ સબંધી કેટલાંક ગીતો ગાવાં હતાં. સરનસીને એક ટુક ભાશણ કરી ઇનામો વેહેંચયાં હતાં. આ શઘલા વીદયારથીઓને અંગરેજોના નવા વરશપર એટલે તા० ૧ લી જાનેવારી ૧૮૮૯ ને દીને શેઠ હોરમશજી બેહેરામજી કામાએ મીઠાઇ ખવરાવી હતી.

જી. આઇ. પી. રેલવેના પારશી કામદારોએ સથાપેલાં ઝોરાસટરીઅન દેથ બેનીફીટ ફંડનો રીપોરટ લેવા એક સભા તા० ૨ જી ડીશેમબર ૧૮૮૯ ને દીને ભાંખખલા લાયબરેરીવાલા હોલમાં મી० મનચેરજી હોરમશજી વજીફદારનાં પરમુખપણાં હેઠલ મલી હતી. જયાં છ માસનો રીપોરટ વાંચવા પછી શેઠો મનચેરજી હોરમજી વજીફદાર, માણેકજી રતનજી માજુ અને પેશતનજી શીરાબજી મશાંનીને ટરશટીઓ ઠેડવયા હતા. એ ફંડમાં બે વરગ કરવામાં આવયા છે.

"મુંબઇના જરથોશતીઓનાં મરણ વખતનું અરસ પરસના લાભનું ફંડ"—હેવે નામે એક અતરે નવું ફંડ ઉઘાડી, તેમાં શામેલ થાનારા મેમબરો દર વખતે ઠેડવેલો કાળ આપે, તેના બદલામાં તેવા મેમબરનાં મરણ વખતે કેટલીક રકમનો આશરો તેનાં કુટંબને મળે હેવી મકશદ તેમાં રાખવામાં આવી છે.

પારસી જીમખાનાની કશરતોના અખાડામાં ફતેહમંદ ઉતરેલા ઊમેદવારોને ઇનામ આપવાનો મેલાવડો તા૦ ૬ ઠી મારચ ૧૮૮૯ ને દીને જીમખાનાના કમપાઉંડમાં બાનુઓ તથા ગરહશથોનો કરવામાં આવયો હતો. શેઠ શોરાબજી ફરાંમજી પટેલ પરમુખની ખુરશીએ બીરાજયા હતા તેવણે ભાશણ કરી જણાવયું કે પારશીઓએ તનની ખીલવણી ઉપર ધયાન આપવુ જરૂરનુછે. તે પછે પોલીશ કમીશનર કરનલ વીલશનના બાનુએ ઇનાંમો વેંહચી આપયાં હતાં. શેવટે મીસીસ વીલશન માટે ચોઅરશ પોકારી મેલાવડો બરખાસત થયો હતો.

જરથોસતી છોકરીઓની નીશાલ મંડલીની છોકરીઓને ઇનામ આપવાનો મેલાવડો તા૦ ૨૧ મી મારચને દીને બાઇ ભીખાઇજી શાપુરજી બંગાલીની નીશાલના મકાંનમાં શેઠ ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલનાં પરમુખપણાં હેઠલ થયો હતો; જે વેલા જરથોસતીઓનો વગવાલો મેલાવડો હાજર હતો. એ ખાતાંના શેકરેટરી મી૦ જહાંગીર મરજબાંને વારસીક રીપોરટ વાંચો સંભલાવયા બાદ પરમુખે છોડીઓને સકોલરશીપ તથા ઇનાંમો આપયાં હતાં. એક નાહાની બાલકીએ "માની સીખામણ માનવા" ઉપર સારી ઢપથી એક કવીતા ગાઇ સંભલાવી હતી. પછે પરમુખનો ઉપકાર માની મેલાવડો બરખાસત થયો હતો.

મુંબઇની કસરતશાલા સથાપક મંડલીની મેદાંનમાંની કસરતશાલાના છોકરાઓને ઇનામ આપવાનો મેલાવડો તા૦ ૪ થી મે ૧૮૮૯ ને દીને પ્રીનસ સામતસીંગજીના સરનસીનપણા હેઠલ કરવામાં આવયો હતો. મી૦ બમનજી મેહરાંમજી પટેલે વારસીક રીપોરટ વાંચી સંભલા-વયો હતો તેમાં શેઠ નશરવાંનજી માણેકજી પીટીટે રૂ૧૦૦૦) નાં પોરટ ટરસટના બાંડ ભેટ આપયા હતા તથા સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટે રૂ૭૫૦૦ આપયા હતા તે માટે તેમનો ઉપકાર માનયો હતો. મી૦ નશરવાંનજી કાવશજી કેરાંવાલાનો સોનાનો ચાંદ મેહેરવાંનજી હોરમશજી નોરીઆને તથા જમશેદજી નસરવાંનજી પીટીટનો રૂપાનો ચાંદ શોરાબજી મનચેરજી મોતીશાને મલયો હતો. એ બાદ ચેલાઓએ જુદી જુદી કશરતો કીધી હતી. કુવર સામત-સીંગજીએ રૂ૨૫) છોકરાઓને મીઠાઇ ખવારવા માટે આપયા હતા.

મુલાંફીરોજ મદરેશાના વીદયારથીઓને ઇનામો આપવાનો એક મેલાવડો તા૦ ૨ જી ફેબરવારી ૧૮૮૯ ને દીને બાઇ ભીખાઇજી બંગાલીની કનયાશાલામાં થયો હતો, તે વેલાએ અતરેના ઘણાક પારસી ઘરશથો ઉપરાંત ઇરાનના કાનશલ પણ તયાં હાજર થયા હતા. કેટલાક છોકરાઓએ ફારસીમાં કવીતા ગાઇ હતી જેથી ઇરાની કાનશલ ઘણા ખુશી થઇ ગયા હતા. ઇનામો વેંહેંચવાબાદ પરમુખ શેઠ ખ૦ ર૦ કામાજીએ ટુક ભાશણ કીધું હતું અને ઇરાંનના કાનસલે પણ ફારસીમાં એક ભાશાંણ કીધું હતું જેમાં પારસીઓની સખાવત તથા તેમના જાત ભાઇ તરફની દાઝની ઘણી તારીફ કીધી હતી.

કાંદાવાલા મોહલામાં આવેલી શેઠ મેરવાંનજી માણેકજી શેઠનાની જરથોસતી છોકરીઓની નીશાલમાં ઇનામ આપવાનો મેલાવડો તા૦ ૧૧ મી મે ૧૮૮૯ ને દીને શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી સી. આઇ. ઇ. ના પરમુખપણાં હેઠલ થયો હતો. છોકરીઓએ બંદગી કીધા પછી મી૦ હીરજીભાઇ જમશેદજી અપુએ વારસીક રીપોરટ વાંચી સંભલાવયો હતો. છોકરીઓએ ગાયન ગાવાબાદ સરનસીને ઇનામો વેંહેંચીઆં હતાં. શેઠ જાલભાઇ એ ખાતાં માટે ઘણી કાલજી રાખી છોકરીઓને ઇનામો આપેછે તેથી તેવણની પરમુખે ઘટતી વખાણ કીધી હતી. છોકરીઓને તે દીને મી૦ જાલભાઇએ જવાફત આપી હતી.

આમબે હાઇ સકુલમાં ધરમનીતી તથા તનની કેલવણી લેતા ફતેહમંદ વીદ્યારથીને ઈનામો આપવાનો એક મેલાવડો તા૦ ૨૨ મી સપટેમબર ૧૮૮૮ ને દીને સાંજના કામાબાગ મધે શેઠ ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલના પરમુખ પણા હેઠલ થયો હતો. એ વેલા કેટલાંક મધુર ગાયણો ગાવામાં આવયા હતા તથા દરીલની તાલીમ મેલાવડા હજુર બતલાવવામાં આવી હતી. તયાર બાદ મેલાવડો બરખાસત થયો હતો.

ભાશાંણો—જરથોસતીઓનાં નવાં શાલને દીને પુણાની બજમે રોજે બેહરાંમ તરફથી તયાંની પટેલવાલી દરેમેહેરમાં એક જાહેર જશન થયું હતું તેમાં તાંહાંનાં નાયબ દસતુર કૈકોબાદજીએ એક વાએજ કીધી હતી, તેમાં તેવણે જણાવયું હતું કે નવાં વરશને પતેતી નહી પણ નોરોજ તરીકે ગણવો જોઇએ. એજ બજમનું ખોરદાદશાલનું જશન થયાબાદ દસતુર હોશંગજીએ ખોરદાદશાલ ઉપર એક વાએજ કહી સંભલાવી હતી.

મી૦ દાદાભાઇ નવરોજીએ તા૦ ૭ મી અકટોબર ૧૮૮૮ ને દીને ફીનસબરી ખાતે પારસી ધરમ ઉપર ભાશાંણ આપયું હતું.

મુંબઇનાં વાહાડીઆજીવાલાં આતશબેહેરાંમની શાલગરેહ જે તા૦ ૨ જી નવેમબર ૧૮૮૮ ને દીને પડી હતી તે દીને દસતુર પેશોતનજી બેહેરાંમજી સંજાણાએ જશન પછે "માજદી યસની જરથોસતી દીન ઉપર એતેકાદ રાખવાની ખુબી" એ વીશય ઉપર એક વાએજ કહી સંભલાવી હતી.

જરથોસતી ધરમ અને કીરીઆ ઉપર એતેકાદ વધારનારો મંડલી તરફથી દસતુર ડાકટર જામાસપજી મીનોચેહેરજી જામાસપઆશાએ તા૦ ૨ જી ડીસેમબર ૧૮૮૮ ને દીને કોટમાં માણેકજી શેઠની વાડીમાં "બંદગી અવસતા ભાશામાંજ કરવી" એ વીશય ઉપર એક ભાશણ આપયું હતું. એજ મંડલી તરફથી ડાકટર પેસતનજી નવરોજી પાવડીએ તા૦ ૨૩ મો મારચ ૧૮૮૯ ને દીને "બંદગીનું તેજ અને જલકાત અને આતમાનો દરજજો" એ વીશય ઉપર માણેકજી શેઠનાની વાડીમાં ભાશાણ આપયું હતું.

મી૦ દારાશાહ રતનજી ચીથગર નવસારી મધે સર કાવશજી મદરેશામાં તા૦ ૨ જી જાનેવારી ૧૮૮૯ ને દીને "અબલા જાતીની ફરજો અને કેલવણી મારફતે તેમનાથી થતી ઉંચી ઓલાદ" એ વીશય ઉપર એક ભાશાણ આપયું હતું. એ વેલાએ મુંબઇવાલા જાણીતા પારસી ગાયણકર મી૦ ફીરોજશાહ રુસતમજી બાટલીવાલાએ કેટલાંક ગાયણો વાજીનટરો ઉપર ગાઈ સંભલવયાં હતાં. આ બંધે ગરસથોનો ઉપકાર તે મેલાવડામાં હાજર થએલી બાનુંઓમાંની એક બાઈ હીરાંબાઇ પાલણજી જમશેદજી બાંમજીનાએ માંનયો હતો.

એરવદ જમશેદજી જીવણજી મોદીએ તા૦ ૧૬ મી જાનેવારી ૧૮૮૯ ને દીને રોયલ એસીયાટીક સોસાયટીની મુંબઇની સાખાની સભામાં "કારુન નદી" એ વીશય ઉપર ભાશાણ આપયું હતું. એવોજ એક બીજું ભાશણ "મેહર અને મેહરગાંન" એ વીશય ઉપર તા૦ ૩૦ મી મારચ ૧૮૮૯ ને દીને બાઇ ભીખાઇજી બંગાલી કનયાશાલાનાં મકાંનમાં આપયું હતું. તથા તા૦ ૨ જી મે ૧૮૮૯ ને દીને "ભવીશની જીંદગી" ઉપર એક ભાશણ ફરાંમજી કાવશજી ઇનસટીટીઉટમાં આપયું હતું, અને તા૦ ૭ મો મેને દીને નેચરલ હીસતરી સોસાયટી તરફથી "વરુઓ અને જીઆનગર પક્ષીઓએ પરવેસ કોરેલાં બચાં" એ વીશય ઉપર ભાશાણ આપયું હતું.

રાહાનુમાય મજદીઅસના સભા તરફથી એરવદ શેહરીઆરજી દાદાભાઇ ભરૂચાએ તા૦ ૧૧ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને અને તયાર પછે બે વાર ફરાંમજી કાવશજી ઇનસટીટીઉટમાં બંદગી ઉપર ભાશણ આપયાં હતાં.

ડાકટર કેખશરૂ નશરવાંનજી બાહાદુરજીએ તા૦ ૧૬ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને ફરાંમજી કાવશજી ઇનસટીટીયુટમાં "આરાક અને તેની પચાવત" એ વીશય ઉપર ભાશણ આપયું હતું.

બાઈ રતનબાઇ અરદેશર મલબારવાલાએ તા૦ ૩૦ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને ફરાંમજી કાવશજી ઇનસટીટીઊટમાં "ફુલ્પસાં અને તેની રચના" એ વીશય ઉપર ભાશણ આપયું હતું.

ડાકટર ધનજીશાહ રૂશતમજી તાતાએ તા૦ ૧૧ મો જુન ૧૮૮૯ ને દીને ઓરીએંટલ પરોગરેસ યુનીયનની જાહેર સભામાં બુધી વરધક સકુલના મકાંનમાં "પરજાની તંદરોસતી" એ વીશય ઉપર ભાશણ આપયું હતું.

મી૦ બમનજી બેહરાંમજી પટેલે એનથરોપોલાજીકલ સોસાયટીની સભામાં તા૦ ૨૬ મી જુન ૧૮૮૯ ને દીને "હીંદુસથાનમાં પારસીઓનાં દોખમાં" એ વીશય ઉપર એક નીબંધ વાંચયો હતો, તેમાં જણાવ્યા પ્રમાણે—આખાં હીંદુસથાનમાં સઘલાં મલીને એકસો પંદર દખમાં હાલમાં છે. આમાંનાં છાશઠ ચાલુ વપરાશમાં છે. ચોવીશ જુનાં થઇ પડયાં છે, અને બાકીના પચાંશ તદન ભાગી અવસ્થામાં છે. આ એકસો પંદર દખમાંઓમાં સડસઠ જરથોસતી અંજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બંધાવલાં છે, પીશતાલીશ જુદા જુદા ખાનગી ગ્રહસથોએ બંધાવેલાં છે, અને તરણ જુદી જુદી પારસી બાઇઓને ખરચે બંધાવલાં છે. મુંબઇ શેહરમાં સાત દખમાં છે, કલકતામાં એક, મદરાસમાં એક, એદનમાં બે, કરાંચીમાં બે, મલબાર કોસતા પર આલપાઇમાં એક, અજમેરમાં એક, મઉમાં એક, નીમચમાં એક, અને ભુશાવલમાં એક છે. શુરત જીલ્લામાં બધાં મલીને અઠાવીશ છે, જેમાંનાં ખુદ શુરત શેહરમાં અગીઆર, રાંડેરમાં બે, વલસાડમાં ત્રણ, શુમાલીમાં એક, ચાર ટેણામાં, માંડવીમાં એક, પારડીમાં એક, ઉદવાડામાં બે, એરગાંમમાં એક, અમરોલીમાં એક, અને બારડોલીમાં એક છે. ભરૂચ જીલ્લામાં બધાં મલીને આઠ દખમાં છે, જેમાનાં ખુદ ભરૂચમાં ચાર છે, બે અકલેશરમાં, એક એલાવમાં, અને એક કરંજામાં છે. વલી અમદાવાદમાં બે, દીશા કાંપમાં એક, અબુ રોડ પર એક, અને ખંબાતમાં તરણ છે. દખણમાં બંધાવલાં દખમાં આઠ છે. જેમાનાં પુણે બે, અહમદનગરમાં ચાર, શોલાપુરમાં એક, અને સતારા ગાંમમાં એક છે. થાણા જીલ્લામાં સોલ દખમાં છે, જેમાનાં બે થાણે, ચાર કલીઆણીમાં, એક સંજાણમાં, નાગપોરમાં બે, દહીહરમાં બે, તારાપોરમાં ત્રણ, એક બોરડીગડમાં, અને એક ગોદરમાં છે. નાશક જીલ્લામાં એક, દેવલાલીમાં એક તથા એક ઇગતપુરામાં છે. નીઝામના મુલકમાં હેદરાબાદ ખાતે એક, અઉરંગાબાદમાં એક, બાલાપુરમાં એક, અને જાલના મધે તરણ છે. પોરચુગીસ રાજમાં સઘલાં મલીને ચાર છે જેમાનાં તરણ દમણમાં, અને એક દીવમાં છે. ગાયકવાડી રાજમાં બધાં મલી અઢાર દખમાં છે, જેમાનાં બે વડોડરે, પાંચ નવશારી, ત્રણ બીલીમોરા, ચાર ગંદેવી, એક ચીકલી, એક તવરી, એક મહવા, અને એક વીઆરા શુનગડમાં છે.

મી૦ પાલનજી બરજોરજી દેશાઇએ તા૦ ૨૭ મી એપરેલ ૧૮૮૯ ને દીને ફરાંમજી કાવશજી ઇનસટીટીયુટમાં "શાહનામાનું દાસતાન, રામાયણ અને ઇલપડમાંની વારતાઓની શરખાંમણી" વીશે ભાશણ કરયું હતુ.

મી૦ પેસતનજી દોરાબજી ખંડાલેવાલાએ તા૦ ૨૮ મી આગશટ ૧૮૮૯ ને દીને પુણાનાં જોસી હાલમાં "સોસીયલ સાયનસ" એ વીશયપર ભાશણ આપયું હતું.

રાહાનુમાય માજદીઅસના સભા તરફથી ગાથા પાંચમાને દીવશે ફરાંમજી કાવશજી ઇનશટીટીઉટમાં "ગાથા વીશે" એરવદ શેરીઆદજી દાદાભાઇ ભરૂચાએ એક વાએજ કીધી હતી.

મરણો—ગયે વરસે જે જાંણીતા જરથોસતીઓના મરણો થાયાં હતાં તેમાં:—

શેઠ હીરજીભાઇ હોરમજી શેઠના તે મુંબઇની પારસી પંચાયતના એક અધીકારી તથા અધોરનાન ટોલાના વડા રોજ ૭ મો માહા ૧ લો શેનશાહીને દીને ૮૪) વરસની ઉમરે મરણ પામયા હતા. મરનાર જરથોસતીઓ માટે ધારા બાંધી મંગાવનારી કારોબાર મંડલીના અધીકારી હતા અને તેમાં સારો દીલસોજી ભરયો ભાગ બજાવયો હતો. સર જમશેદજી ઇનસીતયુતનાં આડીતર તથા કારોબારી હતા. જરથોસતી છોકરીઓની નીશાલની હેઉઆતીથી મરનાર એક અધીકારી હતા. પારશી દાખમાં કેશની વખતે મરનારે ઘણી મેહનત કીધી હતી અને તેના બચાવ ફંડમાં રૂ૫૦૦૦ ની રકમ ભરી હતી.

પારસીઓમાં લગનનાં અને બીજાં ખાંણાની મેનીજ કરનારા જાણીતા પારશી શેઠ હોરમશજી શાપુરજી પાવડી રોજ ૧૧ મો માહા ૧ લો શેનશાહીને દીને ૭૨ વરસની ઉમરે મરણ પામયા હતા. મરનાર પોતાના ધંધાનું કામ લોકોને ખાતરી પુરવક અને શરવેની રાજી સાથે બજાવતા હતા, તે ઉપરાંત પોતાના ટોલાને લગતાં જાહેર કાંમોમાં શારો ભાગ લેતા હતા; તે મુજબ તેઓએ દુખમા રાએત કેશની વખતે તથા મુશલમાંનોનાં હુલડની વખતે પારશીઓની તરફથી શારી મેહનત કરી હતી. મરનાર ધરમ પર ઘણા ચુશત હતા અને તેથી કેટલાંક ધરમનાં કાંમો પણ કરી ગયા છે.

નવશારીના પોલપા દેશાઇ શેઠ બમનજી દારાબજી રોજ ૧૫ મો માહા ૨ જો શેનશાહીને દીને ૭૮) વરસની ઊમરે મરણ પામયા છે. એવો નવસારીની અનજુમનના એક અકાબર હતા. એવોની પાયદસત વખતે પારસીઓની સારી ઠઠ એકઠી મલી હતી.

શેઠ ફરાંમજી દાદાભાઇ કરાકા તે આપણા જાણીતા શેઠ ડોસાભાઇ ફરાંમજી કરાકાના બાવા રોજ ૩૦ મો માહ ૨ જો શેનશાહીને દીને ૮૮ વરસની બુજરગ વયે મરણ પામયા હતા. મરનાર પોતાના બાવા શેઠ દાદાભાઇ બેહરાંમજી કરાકા સાથે મુંબઇનાં કસતમમાં નોકરી હતા. તપારબાદ સદર અદાલતમાં વડા કલારક થયા હતા. શેવટે મરણ વેર પેનશન મલતું હતું.

બાઇ આવાંબાઇ તે મરહુમ શેઠ મેરવાંનજી નશરવાંનજી ભાવનગરીના બેટી રોજ ૮ મો માહા ૩ જો શેહેનશાહીને દીને ૧૯ વરસની જવાન વયે મરણ પામયાં હતાં. મરનારે પોતાના ભાઇ શેઠ મનચેરશા મેરવાંનજી ભાવનગરીની સાથે ઇંગલંડની બે વાર મુસાફરી કીધી હતી, અને લંડનના છેલાં પ્રદરશણ વખતે તાંહાંના પેહલી પંકતીનાં લોકોમાં ઘણી પ્રખ્યાતી મેલવી હતી. મરનાર સારા સવભાવનાં અને ડાહપણવાલાં બાઇ હતાં, અને શુધારાને ઘણાં ચાહનાર હતાં તેમ ચાલાક પણ ઘણાં હતાં. કેમબરીજની પાઠશાલાની પરીક્ષા આપેલી હતી. એમના મરણથી જાણીતાઓમાં મોટી દલગીરી ફેલાઇ હતી. મરનારે મુંબઇનાં છેલાં ફેનશી ફેરમાં ચાલાકી શાથે શારો ભાગ બજાવેલો હોવાથી અતરેનાં યુરોપીઅનોમાં પણ એમની શારી ઓલખ પડી હતી અને તેથી તેમનાં મરણ માટે નામદાર ગવરનર અને તેમની ખાનુએ પણ તેમના વેશીઓ પર દલગીરી પતર લખી મોકલયો હતો.

મી૦ પેસતનજી એદલજી તાતા બી. એ., એલ. એલ. બી. ૨૪ વરસની જવાન વયે રોજ ૨૫ મો માહ ૩ જો શેહેનશાહીને દીને મરણ પામયા હતા. મરનાર મરણ અગાઉ એક અઠવાડયામાંજ એલ. એલ. બી. માં પસાર થઇને વકીલ થવા માટે તરતનાજ આરટીકલડ કલારક થયા હતા, પણ તેટલામાં તેમનું મરણ નીપજીયું હતું.

બાઇ મોટલાંબાઇ જાહાંગીર વાડયા વાલી દરેમેહરના પંથકી એરવદ ફરદુનજી બરજોરજી વાછા રોજ ૨૯ મો માહા ૩ જો શેનશાહીને દીને ૭૩ વરસની ઉમરે મરણ પામયા છે. મરનાર પારસીઓને લગતી બાબદોથી ઘણા માહોતગાર હતા. અને તેવોને યુનાઇટેડ સતેતના મરહુમ પરેસીડંટ મી૦ ગરાંત સાથે સારી ઓલખાણ હતી.

સુરતના નાનપુરાવાલા ડાકટર પેશતનજી જીવાજી રોજ ૧૪ મો માહ ૫ મો શેનશાહીને દીને ૭૨ વરસની લાંબી ઉમરે મરણ પામયા છે. મરનાર આગલાઇ હકીમું ઘણું શરશ જાણતા હતા, અને પેસીતન ડાકટરને નામે સુરતનાં લોકોમાં તેમાં મુખે કરીને હોરાઓમાં ઘણાં પંકાઇ ગયા હતા.

શેઠ ડોશાભાઇ ફરદુનજી મોગલ તે વીકટોરીઆ નાટક મંડલીના એક માલીક રોજ ૧૮ મો માહ ૬ ઠો શેનશાહીને દીને ૪૩ વરસની ઉમરે દીલીખાતે મરણ પામયા હતા. તેઓ પોતાની નાટક મંડલી શાથે હીંદુસથાનનાં ઘણાં ખરાં સરવે મુલકોમાં તથા બરમા અને ઠેઠ ઇંગલંડ શુધી એલો કરવાને ગયા હતા. મરનાર શવભાવે ભલા અને મીલનશાર હતા.

સુરતના જાણીતા અઠંગ તરનાર મીં૰ દાદાભાઇ દોરાબજી પાંડયા રોજ ૪ થો માહા ૭ મો ને દીને ઉમરા ગાંમ તરફ એક જાહાડ સાથે ફાંશી ખાઇ આપઘાટ કરી મરણ પામયા હતા. મરનાર નદી તલાવોના પાણીમાં ઘણી શરશ રીતે તરી જાણતા તથા તહેરવાર કશરતો કરતા હતા. પોતાનાં તરવાનાં હુનરમાં જાણકુશાંની કરતા હતા અને રેલની વખતે કે બીજા અકશમાત ડુબી જતાં માણશોને બચાવા ખાતર તરત જીપલું દેતા હતા. અને પોતાની જીંદગીમાં ઘણા જીવો બચાવયા હતા. તેમને સુરતનાં મયુનીશીપાલ ખાતાંએ બુબાખાનામા ઇનશપેકટરની નોકરી આપી અકશમાત વખતે લોકોને કાંમ લાગવા રાખ્યા હતા. તેવા ઉપયોગી ઘણીનાં હાવી રીતે કમોહતે મરવાથી લોકોમાં ઘણી દલગીરી ફુલાઇ હતી.

શેઠ ખરશેદજી બમનજી શેઠના રોજ ૨૬ મો માહા ૮ મો શેહનશાહીને દીને લાંબી ઉમરે મરણ પામયા છે. મરનાર ચીન ખાતેની ખરશેદજી બમનજીની પેહડીના માલેક હતા, અને તે વેપારને અરથે શને ૧૮૩૩ માં ચીન ગયા હતા.

નવશારીવાલા શેઠ એદલજી નવરોજી મેહતા રોજ ૮ મો માહા ૯ મો શેનશાહીને દીને મરણ પામાંછે. એવો ચીનનો મોટો વેપાર કરતા હતા, અને તેવોએ બારડોલી ગાંમમાં એક દરેમેહર બાંધેલી છે.

બાઇ જીવણબાઇ તે દશતુર ડાકટર જામાસપજી મીનોચેરજી જામાસપ આશાનાં ધણીઆંની રોજ ૧૩ મો માહા ૯ મો શેનશાહીને દીને ૫૪ વરશની ઉમરે મરણ પામાં છે. મરનાર ભલા ખવાશનાં અને અશલી રીતભાતને પશંદ રાખનારા હતા. તેમની પાયદશત વખતે શારી મીજલસ એકઠી મલી હતી. તેમના મરણ માટે દશતુરજી જામાસપજી ઉપર ઘણે ઠેકાણેથી દેલાસા પતરો આવેઆં હતાં.

એરવદ ફીરોજજી જામાસપજી જામાસપ આશાના, તે આપણા શેનશાહી જરથોસતીઓના દશતુરજી સાહેબ ડાકટર જામાશપજીનાં વડા બેટા રોજ ૨૨ મો માહા ૯ મો શેનશાહીને દીને પોતાની ૩૫ વરશની જવાન વયે, માંથે લોહી ચહડી જાવાથી અચબુચ મરણ પાંમાં હતા. મરનાર જાતે ઘણા મીલનશાર, રાંક શવભાવનાં અને ખુશનોમાં ચેહરાના હતા. તેવા એક જવાન દસતુરજાદાનાં કમબખતનાં મરણથી પારશી કોમમાં ઘણી દલગીરી ફુલાઇ હતી અને તેમના બુજરોગ પીતાજી તરફ શરવેની ભારે દેલશોજી એંચાઇ હતી. તેને માટે તેવો ઉપર મુંબઇ અને બાહારગામોથી શંએઆબન દેલાશાપત્રો આવેઆં હતાં જેમાં આ ગંભીર બનાવ માટે ભારે શોગ અને દલગીરી બતલાવામાં આવી હતી, તેમજ મુંબઇના નામદાર ગવરનર લારડ રેએ પોતે માહાબલેશવર ખાતેથી એક ખાસ પત્ર દશતુરજી જામાસપજી ઉપર લખીને જણાવેલુ હતું કે—"તમારી ધણીઆંનીનાં મરણ પાછલ હાવી ટુંક મુદતમાં તમારા વાહાલા બેટાનું મરણ થાયલું મેં અતીઅંત દલગીરીશાથે શાંભળેલ છે. ભવીશમાં કંઈ વધારે શારૂં કરવાની આશા આપનાર જુવાન જીવડાનું અચબુચ મરણ એક જાહેર તેમજ ખાનગી આફત છે."—મરનારની પાયદસત વેલાએ જરથોશતીઓની ભારી મોટી ઠઠ

એકઠી મલી હતી અને તેમનાં માનને ખાતર મુંબઈનું શેર બજાર અને કેટલીક જગોની પારશી દુકાંનો વીગરે બંધ રાખવામાં આવેલુ હતું. મરનારનાં ઉઠમણાની કીરીઆ મુંબઈ ઉપરાંત કેટલાક દેશાવરેખાતે પણ થાઈ હતી. એ વેલાએ મરનારનું નામ જરથોશતી કીરી-આનાં ભણતરોમાં લેવાનો ઠેડાવ થાયો હતો. મરહુમ એરવદ ફીરોજજી શને ૧૮૭૨ માં મેટરીકીઉલેટ થાયા હતા અને તેવાર પછે તેવો પોતાના પીતા શાથે દશતુરીનાં કામમાં શામે-લ થાવા ઉપરાંત પોતાનો વીદયાઅભેઆશ જારી રાખેઓ હતો, તેમાં તેવોએ ફારશી, જંદ, પેહલવી શાથે ફરેંચ ભાશાનો ઘણો શારો અભેઆશ કીધો હતો અને ડાકટર કેસારેટેલી નામના એક યુરોપયન ધરમગુરૂએ ફરેંચ ભાશામા બનાવેલાં ''માજદીઅશન ધરમ અને તેની ફીલશુફી'' નામનાં પુશતકનો અંગરેજી તરજુમો એવોએ કરીને એક પુશતક છપાવેલું તૈયાર થવા આવેલુ હતું, જેને બાહાર પડવાની બઉ ઉલટમાં હતા, તેવાંમાં માઠાં ભાયગે તેમનું મરણ નીપજવાથી તે તેમનાં મરણ પછે બે ચાર દીવશમાં અતરે પ્રગટ થયુંછે. મરનાર પોતા પાછળ પોતાની વીદવા અને શાત ફરજંદો મેલી ગયાછે. જેમનાં દરજ્જાનાં નીભાવ માટે કેટલાક જરથોશતી શાહેબોએ પોતપોતામાંથી આશરે રૂપીઆ પંદરહજાર સુધીની એક રકમ ઉભી કરી આપી છે.

કરાંચીવાલા શેઠ બેહરાંમજી મેરવાંનજી કોટવાલ રોજ ૨૫ મો માહ ૯ મો શેનશાહીને દીને ૮૫) વરશની ઉમરે કરાંચી ખાતે મરણ પામયા છે. મરનાર ૧૮૪૮ મા કરાંચીના કોટ-વાલના ઓધા ઉપર ગયા હતા, જયાં ૧૨ વરસ વેર નોકરી બજાવી પેનશન ઉપર રીતાયર થયા હતા. મરનાર ૧૮૬૫ ના વરસથી પારસી મેટરીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટ હતા અને મયુ-નીસીપાલ કમીશનરનો ઓધો પણ બજાવયો હતો.

શેઠ ભીખાજી નવરોજી પાલનજી દલાલ રોજ ૧૯ મો માહ ૧૦ મો શેહેનશાહીને દીને મરણ પામયા છે. મરનાર ગરીબી હાલતમાંથી વધીને શેર બજારના એક મોટા દલાલ થઇ પડયા હતા અને તેવોએ સારી દોલત મેલવી હતી. મરનારે ઇંગલંડની તથા બીજા દેશોની મુલા-કાત લીધી હતી. મરનારના માન માટે શેર બજાર બંધ રાખવામાં આવયું હતું.

શેઠ શોરાબજી કાવશજી તાતા રોજ ૭ મો માહ ૧૧ મે ૬૨ વરસની ઉમરે મરણ પામયા છે. મરનાર ચીન ખાતેના તાતાની કંપની ને નામે વેપાર કરતા હતા. મરનાર નવસારીના એક આગેવાન અથોરનાન તથા ભગરીઆના એરખાહ હતા. મરનારે નવશારીમાં અગ-તના ધરમખાતામાં મોટી મદદ કીધી છે.

નવશારીના વડા દસ્તુર દારાબજી માહીયારજીના માતાજી બાઇ રતનબાઇ લાંબા વખતની માંદગી ભોગવી ૫૫ વરસની ઉમરે રોજ ૯ મો માહ ૧૧ મો શેનશાહીને દીને હક થયાં છે. તેમના પાયદસ્તમાં અસાધારણ માનવમ ભેગી થઇ હતી. મરનાર બાઇ સાલેસ, દયાલુ તથા નમનતાઇવાલાં હતાં.

દમણવાલા શેઠ દાદાભાઇ શાપુરજી મોદી ૮૫ વરસની ઉમરે રોજ ૧૧ મો માહ ૧૧ મો શેનશાહીને દીને મરણ પામયા છે. મરનાર દમણની શોરેના વરકુંડ નામના ગામના માલેક હતા, અને દમણની સરકારી નોકરી કરતા હતા. મરનારનાં પુણ માટે દમણમાં એક ધરમનુ દવાખાનું બાંધી આપવામાં આવનાર છે.

નીમચના જાણીતા કંતરાકટર શેઠ કાવશજી જીવણજી રોજ ૫ મો માહ ૧૨ મો શેનશાહી ને દીને ૬૯ વરસની ઉમરે મરણ પામયા છે. મરનારે એક ધરમનું દવાખાનું નીમચમાં સથાપયું છે. જેની કીરીઆ કરનલ એનડરસને તા૰ ૨૪ મી મે ૧૮૮૮ માં કીધી હતી.

પેહલા દસતુર મેહરજી રાણાના ખાનદાનના બુજરગ દસતુર રૂસતમજી કેરસાસપજી નવ-સારી ખાતે રોજ ૧૬ મો માહા ૧૨ મો શેનશાહીને દીને ૮૦ વરસની ઉમરે મરણ પામયા છે. મરનાર સાલેસ અને એકમારગી હતા અને ઘણી વખત નાયબ દસતુરનો ઓધો ભોગવયો હતો.

માહ ૧ લો ફરવરદીન શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીશે રોજ—તેના નાંમ સાથે	વાર	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથ	કદમી જરથોશતીઓના રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહ ૨ જો અરદીબેશત કદમી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૭ મી સપટેનબરથી ૧૬ મી અકટોબર ૧૮૮૯ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૪૫ ના ભાદરવા વદ ૮ ને વાર ભોમેથી આશો વદ ૭ ને વાર બુધે શુધી.
૧—અહુરમજદ	ભોમ	૧૭	૮	રો૦ "નોરોજ" (પતેતી.) જરથોશતીઓનું યજદેજરદી સને [૧૨૫૯ નું નવું વરસ.
૨—બેહમન..	બુધ.	૧૮	૯	૧૬૬૨માં પોરટુગીસોએ બીજા ચારલશને મુંબઈ રીતમાં આપેઉ.
૩—અરદીબેસ્ત	ગુરૂ.	૧૯	૧૦	હમકારો. રો૦ રપીથવન ઇજવાનો દીવસ—કo અરદીબેસત અમ [સાસફંદનું જશન.
૪—શેહરેવર...	શુકર.	૨૦	૧૧	૧૮૫૭માં દીલ્લી છેલું લીધું.
૫—સફંદારમદ.	શની	૨૧	૧૨	શેઠ નવરોજી ફરદુનજી શી. આઈ. ઈ. ગુજરેઆ—૧૨૫૫. [૨ જરતોશતનો જનમ દીવસ.
૬—ખુરદાદ...	રવી.	૨૨	૧૨	શેનશાહીઓનો ખોરદાદશાલ, (ખાશ લોકોનો નોરોજ,) પેગંબ
૭—અમરદાદ.	શોમ	૨૩	૧૩	રો૦ અમરદાદશાલ (વરાવો.) અફગાનપર ચઢાઇ કીધી, ૧૮૭૮.
૮—દેપાદર....	ભોમ	૨૪	૧૪	૧૮૭૫માં અમદાવાદમાં રેલ.
૯—આદર.....	બુધ.	૨૫	૩૦	હમકારો. ૧૮૫૭માં જનરલ હેવલાકે લખનોર છોડવેઊ.
૧૦—આવાં....	ગુરૂ..	૨૬	૧	આસો માસ—ચાંદરાત.નોરતાં બેઠાં.[રટશ"એકજીબીશન ઉઘડેઊ.
૧૧—ખુરશીદ....	શુકર	૨૭	૩	કદમીઓના "મેદીઓજરેમ" ઘંમબાર. શીમલાનું "ફાઇન આ
૧૨—મોહોર ...	શની	૨૮	૪	જાવામાં જવાલામુખી પરવત ફાતાથી એક લાખ માણશોનો ના-
૧૩—તીર.....	રવી..	૨૯	૫	[શ થયો—૧૮૮૩.
૧૪—ગોશ....	શોમ	૩૦	૬	મુંબઇનું શેંટ ઠામસનું દેવલ બંધાયું,૧૬૮૭.
૧૫—દેપમેહર...	ભોમ	૧	૭	અકટોબર માસ. મ્હાલક્ષ્મીની જાત્રા.ઇસવી સને ૧૮૬૫નો ૨૮મો કાયદો ૧૮૬૭માંબંધ થયો.૧૮૫૯માં રાતા સમુદ્રનો તાર ઉઘાડ યો. હીંદુસ્થાનનાં વર્તમાન પત્રોનો પોસ્ટેજ અરધો આનો થયો.
૧૬—મેહર.....	બુધ.	૨	૮	૧૮૭૧ લંડનની યુનીવરસીટી ઊઘડી ૧૮૨૮.
૧૭—સરોસ....	ગુરૂ..	૩	૯	હમકારો.
૧૮—રશને ...	સુકર.	૪	૧૦	દશેરા.
૧૯—ફરવરદીન..	શની.	૫	૧૧	શેહેનશાહી ફરવરદીઆંનનું જશન. પુણામાં શેઠ હો. શો. તાડી વાલાની ધરમશાલાને વરશ ૨૧મું.મુંબઇમાંનાં મોદી હીરજી વાંછાગાંધીનાં દખમાંને ૨૨૧મું,માં૦ન૦ શેઠનાવાલાંને ૧૩૫.મું, ગંદેવીમાંનાં અનજુમનનાં દખમાંને૧૬૬મું.નવશારીની મલેશરની અનજુમનની દરેમેહરને ૯૩મું.૧૮૬૪માંકલકતા માં મોટું તોફાંનથયું.૧૮૦૫માં લોરડકોરનવેલીસમરણપાંમયો.
૨૦—મેહરાંમ...	રવી.	૬	૧૨	હમકારો. એડનવાલી શેઠ કા૦ દી૦ની દરેમેહરને વરસ ૭મું. શુ [રતવાલા ખાંનશાહેબ બે૦ પા૦ કોટવાલ ગુજરયા, ૫૦ ૧૨૨૦
૨૧—રાંમ......	શોમ	૭	૧૩	મુંબઇમાં ઘાસલાઇટ થઈ,૧૮૬૫. ગેનજીશ નદીપર ધરતીકંપથી
૨૨—ગુવાદ......	ભોમ	૮	૧૪	માંણેકથારી પુણેમ. [તરણ લાખ માણસ મુઆં-૧૭૩૭.
૨૩—દેપદીન.....	બુધ.	૯	૧૫	નીજાંમ સ્ટેટરેલવે હુંઘડી, ૧૮૭૪.
૨૪—દીન......	ગુરૂ..	૧૦	૧	[થાન આવવા ઇંગલંડથી નીકલ્યો, ૧૮૭૫.
૨૫—અરશેસવંગ	શુકર.	૧૧	૨	૧૪૯૨માં કોલમબશે અમેરીકા શોધ્યું.પ્રીં૦ આફ વેલસ હીંદુશ-
૨૬—આસતાદ..	શની	૧૨	૩	કાબુલમાં અંગરેજો જાશતીથી દાખલ થયા, ૧૮૪૧.
૨૭—આસમાંન..	રવી.	૧૩	૪	
૨૮—જમીઆદ..	સોમ	૧૪	૫	૧૦૬૬માં હેસટીંગની લડાઇ.
૨૯—મારેસફંદ..	ભોમ	૧૫	૬	
૩૦—અનેરાં...	બુધ.	૧૬	૭	૧૮૩૪ માં પારલામેંટનું ઘર બલીયું.

માહા ૨ જો અરદીબેશત શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારસીઓના રોજ—તેના નામ સાથે.	વાર.	ઈંગરેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૩ જો ખુરદાદ શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦તા૦ ૧૭ મી અકટોબરથી તા૦ ૧૫ મી નવેમબર ૧૮૮૯ શુધી હીંદુઓના શંવત ૧૯૪૫ ના આશો વદ ૮ ને વાર ગરૂથી તે સંવત ૧૯૪૬ ના કારતક વદ ૭ ને વાર શુકર શુધી.
૧—અહુરમજદ	ગુરૂ..	૧૭	૮	માહા ૩ જો ખુરદાદ કo. ૧૮૬૫માં લાર્ડ પામરસ્ટન મુઓ. આગરા }
૨—બેહમન....	સુકર.	૧૮	૯	કાબુલના અમીર દોશતમહમદની હાર થઇ ૧૮૪૦[લીધું ૧૮૦૩માં }
૩—અરદીબેશત	શની.	૧૯	૧૦	હંમકારો—શેનશાહીઓનું અરદીબેશત અમસાસપંદનું જશન.
૪—શેહરેવર...	રવી..	૨૦	૧૧	૧૮૨૭માં નાવારીનોની લડાઇ. વેપારીઓને નવા ચોપડા {
૫—સફંદારમદ..	શોમ.	૨૧	૧૨	વાઘબારશ. [લાવવાનું મુહરત. {
૬—ખુરદાદ....	ભોમ.	૨૨	૧૩	કદમી પારસીઓનું ખોરદાદ અમસાસફંદનું જશન. ધનતેરશ.
૭—અમરદાદ..	બુધ.	૨૩	૧૪	કાલીચઉદશ. ૧૮૬૯માં અરલ આફ ડરબી મરણ પાંમીઓ.
૮—દેપાદર.....	ગુરૂ..	૨૪	૩૦	દીવાલી—વહીપુજાનો દીવસ.[માં જીઓરજ બીજો મરણ પામો. }
૯—આદર.....	સુકર.	૨૫	૧	કારતક માસ. હીંદુઓનું સં.૧૯૪૬નું નવું વર્ષ. હમકારો. ૧૭૬૦ }
૧૦—આવાં.....	શની.	૨૬	૨	ચાંદરાત—ભાઇબીજ. પુણેવાલા દસતુરજી સાહેબ ખાનબાહાદુર }
				[સરદાર નોશરવાંનજી જામાસજી ગુજરયા—યજદેજરદી ૧૨૫૪. }
૧૧—ખુરશીદ...	રવી..	૨૭	૩	૧૮૭૦ માં ફરેંચોનો મેટજનો કીલો પરૂશીઅનને તાબે થયો. }
૧૨—મોહોર.....	શોમ.	૨૮	૪	{ શે૦ 'મેદીઓજરેમ' ધમબાર. ફ૦ નસરવાંનજી }
૧૩—તીર......	ભોમ	૨૯	૫	{ પેટેલના મજગાંમનાં આદરાંનને ૪૩મું વરશ બેઠું. }
૧૪—ગોસ......	બુધ..	૩૦	૬	
૧૫—દેપમેહર...	ગુરૂ..	૩૧	૮	[સરકારે હીંદુસથાંન પોતાને સવાધીન લીધું, ૧૮૫૮. {
૧૬—મેહેર......	શુકર.	૧	૯	નવેંમબર માસ. ઇસટ ઇ૦ કં૦ શોડેથી નામદાર માહારાંણીની {
૧૭—શરોશ....	શની.	૨	૧૦	હમકારો.શે૦જરતોશ્તીઓના ૩ આતશબેહેરાંમો તથા આદરાંનો }
				{ ની સાલગરેહ, તેમાં નવસારીના આતશ બેરાંમને,
				૧૨૫મું, શુરતના શેનશાહી આતશબેરાંમને ૬૭મું
				મુંબઇમાના વાડીઆજીના આતશબેરાંમને ૬૦મું,
				મુંબઇમાના બાહેરકોટનાં મનચેરજી બમનજીના
				આદરાંનને ૬૮મું, શાપુરજી શોરાબજી કપાવાલાના
				[જાતરા. આદરાંનને ૩૨મું, સર જમશેદજી જીજીભાઇના શુર
૧૮—રશને	રવી..	૩	૧૧	પંદરપુરની તનાં રૂશતમપુરાનાં આદરાંનને ૩૬મું વરશ બેઠું.
૧૯—ફરવરદીન..	સોમ.	૪	૧૨	દેવદીવાલી મુંબઇમાં તોફાંન થયું—૧૮૫૪. }
૨૦—બેહરાંમ .	ભોમ	૫	૧૩	હો૦ બ૦ વાછાજીના ચરણીવાડીના આદરાંનને ૮૫ મું વર્ષ બેઠું.
૨૧—રાંમ......	બુધ.	૬	૧૪	સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટ કલકતાની ગવર }
				[નર જનરલની કાંઉનશીલના મેમબર નેમાયા. }
૨૨—ગુવાદ. ...	ગુરૂ..	૭	૧૫	વેલાતમાં પેહેલું નીયુસપેપર લંડન } { ફરોઅે નીકલેલો મુંબ- }
				[ગેજેટ નીકલેલું, ૧૬૬૫. } { ઇમાં આયો, ૧૮૭૫. }
૨૩—દેપદીન ...	શુકર.	૮	૧	શેનશાખાંનુનો વડો પુતર પ્રીનસ આફ વેલસ હીંદુસ્થાનની મુસા- }
				[દસતુરજી નોશેરવાંનજી જા. ની દરેમહેરને ૨૧મું વરસ બેઠું. }
૨૪—દીન	સની.	૯	૨	૧૮૪૧માં પ્રીન્સ આફવેલ્સનો જન્મ. આકોલામધે ખાન બા. }
૨૫—અરશેસ્વંગ	રવી..	૧૦	૩	ઇ૦ સને ૫૭૦માં મહમદ જનમ્યો.
૨૬—આસતાદ..	શોમ.	૧૧	૪	શેઠ ખરશેદજી માંણેકજી સરાફનાં મુંબઇના કોટમાના આદરાંનને }
૨૭—આશમાન.	ભોમ	૧૨	૫	[૭૪મું વરશ બેઠું. કોટમાં જેરણછોડનો રથ ફરવા નીકલશે. }
૨૮—જમીઆદ.	બુધ..	૧૩	૬	મરહુમ લાધનની શેઠ જ૦ દા૦ આમરીપાની દરેમેહેરને વરસ ૧૬મું.
૨૯—મારેસફંદ.	ગુરૂ..	૧૪	૬	રાસ્ત ગોફતાર પતર ૧૮૫૧માં નીકલેલું.
૩૦—અનેરાં ...	શુકર.	૧૫	૭	

માહ ૩ જો ખુરદાદ શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના વીશ રોજ—તેના નામ સાથે.	વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથ	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૪ થો તેશતર તીર શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૬ મી નવેમબરથી તે તા૦ ૧૫મી ડીશેમબર ૧૮૮૯ હીંદુ સંવત ૧૯૪૬ના કારતક વદ ૮ ને વાર શનેઉથી તે માગશર વદ ૮ ને વાર રવેઉ શુધી.
૧—અહુરમજદ	સની.	૧૬	૮	મા૦ ૪થો ક૦. શુરતના કાંકરાખાડી આગલના દુખ્મામાંને૧૨૭મું
				વરશ. ભોપાલની બેગમને ૧૮૭૨ માં સ્ટાર
૨—બેહમન....	રવી.	૧૭	૯	આફ ઇનડીઆનો એતાબ મલયો.
૩—અરદીબેસ્ત	સોમ.	૧૮	૧૦	હમકારો.શુરતમાના પે૦ કાબા૦ વકીલના ક૦ આતશબેરાંમને
				૬૭ મું, તથા પુણામાંના સર જમશેદજીના
				આદરાંનને ૪૬મું વર્ષ બેઠું.૧૭૭૨માંભરૂચલીધું
૪—શેહરેવર...	ભોમ.	૧૯	૧૧	ભુલેશ્વરની,વસાઇની,અલોબાગની તથા આનંદીની જાત્રા.૧૮૭૨
				માં હીંદુસથાંનનાં વાઇસરાએ લોરડ નાર
૫—સપેંદારમદ.	બુધ.	૨૦	૧૨	થબરૂકે મુંબઇમાંગ્રાંડ દરબાર ભરી હતી.
૬—ખુરદાદ...	ગુરૂ..	૨૧	૧૩	શે૦ ખુરદાદ અમસાસપંદનું જશન. શાનશાજાદી વીકટોરીઆની
૭—અમરદાદ..	શુકર	૨૨	૧૪	નવીવાડીનાં દેરાંની જાત્રા. [બેઠી પ્રીનસેસ રોયા જનમી.૧૮૪૦.
				સ્ટીમર 'સુરત' મુંબઇ અને કરાંચી વચે ડુબી,
				તેમાં ૧૨૫ માંણસ ડુબી મુઆં ૧૮૫૧.
૮—દેપાદર....	શની.	૨૩	૩૦	ખરશેદજી કાવશજી બનાજી ગુજરેઆ,યજદેજરદી સને ૧૨૧૬.
૯—આદર....	રવી..	૨૪	૨	માગસરમાસ—ચાંદરાત. હમકારો. ઇનડીઆ કુંપનીનું
૧૦—આવાં....	શોમ	૨૫	૩	દુવાંરકાપર ઘેરો નાંખેઓ ૧૮૨૦. રાજ થયું ૧૭૦૦ માં.
૧૧—ખુરશીદ...	ભોમ	૨૬	૪	કદમી તીર મહીનાંના 'મેદીઓશહમ' ગંબાર. હીંદુસથાનમાં ઇ૦
૧૨—મોહર. ...	બુધ..	૨૭	૫	મુંબઇથી વલસાડ શુધી વરોડરા રેલવે ચાલુ થઇ,૧૮૬૪.
૧૩—તીર	ગુરૂ.	૨૮	૬	કદમી તીરીઆંનનું જશન.નાધલે કોજાબેના મેહેરવાંન બાગને ૨૪મું
૧૪—ગોશ ...	શુકર.	૨૯	૭	
૧૫—દેપમેહર...	શની.	૩૦	૮	[જાંન વીલસન મરી ગયો. ૧૮૭૫.
૧૬—મેહેર......	રવી.	૧	૧૯	ડીશેમબર માસ. પ્રીનશેશ આફ વેલસ જનમી, ૧૮૪૪. ડાકટર.
૧૭—સરોશ....	શોમ.	૨	૧૦	હમ૦ કા૦બે૦બનાજીના મુંબઇમાંનાં ક૦ આતશબેરાંમને ૪૫મું વર્ષ.
૧૮—રશને. ...	ભોમ.	૩	૧૧	કલકતાનું ઇનટરનેશનલ એકજીબીશન હુઘડેઉ ૧૮૮૩. હીંદુસ
				[થાંનમાથી સતીનીચાલ બરાટીશેએ નાબુદ કીધી, શને૧૮૨૯
૧૯—ફરવરદીન.	બુધ.	૪	૧૨	ભરૂચમાંના અનજુમનવાલાં દાખમાંને૫૭મું. શુરતમધેનાં શેઠ
૨૦—બેહરાંમ....	ગુરૂ.	૫	૧૩	હમકારો.[જાલા.૧૭૯૧માં માંગલોરનીલડાઇ. તાપીદાશ વલ
૨૧—રાંમ......	શુકર	૬	૧૪	ગામદેવીની તથા નાહાના શંકરશેઠનાં દેહડાંની ભદાશ વાલાં
૨૨—ગુવાદ.....	સની	૭	૧૫	૧૮૨૪માં રંગુનની લડાઇ. ભીમડીની જાતરા. દેહડાંનીજાત્રા
૨૩—દેપદીન ..	રવી..	૮	૧	૧૮૫૪માં મુંબઇમાં નાંધલો ધરથીકંપનો આચકો થયો.
૨૪—દીન. ...	સોમ	૯	૨	૧૮૫૮માં દીલીના પાદશાહને કુટુંબ શાથ રંગુનમાં કેદ કીધો.
૨૫—અરશેસ્વંગ	ભોમ	૧૦	૩	૧૮૫૬ માં બુશાઅેરપર ઘેરો નાંખેઓ. ૧૮૨૫ માં વેપારનો
				[મોટો ઘભરાટ થયો.
૨૬—આશતાદ..	બુધ.	૧૧	૪	શેઠ માં૦ખ૦ મુંબઇમાં પેહેલવેહલા (દેશી) શેરીફ થયા ૧૮૫૬.
૨૭—આશમાન.	ગુરૂ.	૧૨	૫	નીઉજીલાંડની શોધ થઇ ૧૬૪૨. કરેલવાડી આગલનો ઓરસ.
૨૮—જમીઆદ.	શુકર	૧૩	૬	બીજાપોરમાં ૪૧ ટનની પીતલની ટોપ પેહલી થઇ ૧૬૮૫.
૨૯—મારેશપંદ..	શની	૧૪	૭	શેનશાબાંનુનો ભરઠાર પ્રીનસ કાંનશરટ ગુજરયો ૧૮૬૧.મરહુમ
				શર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) બેરોનેટને નામદાર શેહે
૩૦—અનેરાં....	રવી..	૧૫	૮	નશાજાદીએ હીરામાં જડેલો શુનાનો ચાંદ બખ્શયો,૧૮૪૩.

માહા ૪ થો તીર શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ—તેના નામ શાથે.	વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૫ મો અમરદાદ સને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈંગ્રેજી તા૦ ૧૬મી ડીસેમબર ૧૮૮૯ થી તા૦ ૧૪મી જાનેવારી ૧૮૯૦ હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૪૬ ના માગશર વદ ૯ ને વાર શોમેથી, તે પોશ વદ ૮ ને વાર ભોમે શુધી.
૧—અહુરમજદ	સોમ	૧૬	૯	માહા ૫મો કદમી. [આવી વસ્યા.
૨—બેહમન..	ભોમ	૧૭	૧૦	યજદેજરદી શને ૮૫ માં જરતોશતીઓ ઈરાંનથી (શનજાન) માં
૩—અરદીબેશત	બુધ.	૧૮	૧૧	હમકારો. ૧૮૬૯ માં શુએજ કેનાલ ઉઘડી.
૪—શેહરેવર....	ગુરૂ.	૧૯	૧૨	
૫—સપંદારમદ..	શુકર	૨૦	૧૩	૧૮૪૮માં લુઈ નેપોલ્યનને શેનશાહ કીધો.
૬—ખુરદાદ....	શની	૨૧	૧૪	૧૮૧૭માં માહીદપોરની લડાઈ. કાલબાદેવીની જાતરા.
૭—અમરદાદ..	રવી.	૨૨	૩૦	ક૦નું અમરદાદનું જશન. એલાવમાંના જ૦બ૦ મીશતરીનાં
૮—દેપાદર.....	શોમ.	૨૩	૧	પોશ માસ—ચાંદરાત. {આદ્રાંનને૨૧મું વરસ. ૧૭૭૨
૯—આદર....	ભોમ	૨૪	૨	હમકારો. માં મરાઠાદીલીમાં દાખલથયા
૧૦—આવાં.....	બુધ.	૨૫	૩	પારીસટીઓના પારીસટમશ ડે ૧૮૩૧માંજમેકામાંબલવોથયો
૧૧—ખુરશીદ.....	ગુરૂ..	૨૬	૪	શેઠ 'મેહીઓશેમ' પંબાર. ફીરોજપુરની લડાઈ ૧૮૪૫.
૧૨—મોહર......	શુકર	૨૭	૫	નવશારીમાં આ૦ માં૦ન૦શેઠના દખમાંને૧૪૪મું વરસ.૧૭૭૮માં [ઈજદનું જશન. {છાશટી અને વશાઈ લીધું.૧૮૬૯ માં ડી
૧૩—તીર........	શની.	૨૮	૭	શેનશાહીઓનું તીર {ઉક આપ એડીનબરગ કલકતે ઉતરેઓ.
૧૪—ગોશ.....	રવી.	૨૯	૮	[મેહરજી નાંદખમાંને વરશ ૪૮મું. {શુલેહના કોલકરાર
૧૫—દેપમેહર....	શોમ.	૩૦	૯	ઓરંગાબાદનાં વીકાજી અને પેં૦ થઆ, ૧૮૦૨માં.
૧૬—મેહર......	ભોમ	૩૧	૧૦	બંગાલ રેલવે અરલ મેઓએ હુંઘાડી. ૧૮૭૦ માં. વશાઈમાં
૧૭—શરોશ.....	બુધ.	૧	૧૧	હમકારો. ઈંગરેજી નવું વરસ ૧૮૯૦ નું બેઠું. જાનેવારી માસ. {૧૮૭૭માં નામદાર રાંણીનો કેશરે હીંદનો ખેતાબ દીલીમાં જાહેર થયો. ઈસવી સને ૧૮૮૦માં મુંબઈની પરીનસ ડાક હુંઘડી. પંજાબને જુદી પરેશીડેનશી બનાવી ૧૮૫૯. નવું બોરીબંદરનું ઈસટેશન ચાલુ થયું, ૧૮૮૨. મુંબઈ ભીંડીબજારમાંના બેત્રાવાલાના આદરાંનને ૪૦મું, સુરત નાનપરાંમાં બીશનીના આદ્રાંનને ૫૩ મું.
૧૮—રશને......	ગુરૂ..	૨	૧૨	શર રી. કેમબલે ફરાકાબાદ લીધું ૧૮૫૮.
૧૯—ફરવરદીન.	શુકર	૩	૧૩	[રાંનને વરસ ૨૬મું બેઠું.
૨૦—બેહરામ...	શની	૪	૧૪	હમકારો. બે૦કા૦ બાટલીવાલાના મુંબઈના માહાલક્ષમીના આદ
૨૧—રાંમ.....	રવી.	૫	૧૪	મેહમમાં પરભાદેવીની જાત્રા. કલકતામાં તરાંમવે ચાલુ થઈ,૧૮૮
૨૨—ગુવાદ ...	સોમ	૬	૧૫	
૨૩—દેપદીન....	ભોમ	૭	૧	
૨૪—દીન.....	બુધ.	૮	૨	૧૮૬૪માં શાહાજાદો આલબરટ વીકટર જનમ્યો.
૨૫—અરશેસવંગ	ગુરૂ..	૯	૩	૧૮૭૫ મા નેપોલીઅન તીજો મરણ પાંમીઓ. [ફતેહ કીધું.
૨૬—આસતાદ...	સુકર.	૧૦	૪	૧૮૦૬માં કેપઆપ ગુડહોપ કબજ કીધું.૧૭૯૫માં તરીનકામાલી
૨૭—આશમાન..	શની	૧૧	૫	ન૦શે૦ઉમરીગરના કલકતાનાદખમાનેદ૯મુંવરસ. સુરતનાંપરાંમાં [મોટી આગ લાગી ૫૦૧૧૬૧. કરંજ ગામની દરેમેહેરને ૪૫મું.
૨૮—જમીઆદ..	રવી..	૧૨	૬	મકર સંકરાતી. ૧૮૭૯ માં જુલુ લડાઈ સરૂ થઈ.
૨૯—મારેસફંદ..	શોમ.	૧૩	૭	[મલારાવને કેદ કીધો, ૧૮૭૫.
૩૦—અનેરાં ...	ભોમ	૧૪	૮	પોનડીચરી લીધું ૧૭૭૬.બરીટીશ મીઉજીઅમ હુંઘડેલું, ૧૭૫૯.

માહા ૫ મો અમરદાદ શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ—તેના નામ શાથે.	વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોસતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૬ ઠો શેહેરેવર સને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦તા૦ ૧૫મી જાનેવારીથી તા૦ ૧૩મી ફેબરવારી ૧૮૯૦ સુધી હીંદુઓના સંવત ૧૯૪૬ ના પોશ વદ ૯ ને વાર બુધેથી તે માહા વદ ૮ ને વાર ગુરૂ સુધી.
૧—અહુરમજદ	બુધ..	૧૫	૯	માહા ૬ ઠો શેહેરેવર કદમી. શુરતનાં ભરફાણા આગલના દુખ્માંને
૨—બેહમન....	ગુરૂ..	૧૬	૧૦	[૧૬૪મું, નવસારીની દેશાઈ મ૦ખુર૦ના દરેમેરને ૯૬મું વરશ
૩—અરદીબેશત	શુકર	૧૭	૧૧	મું૦કોટના ગોદાવરા મોબેદોનાં આદરાંનને ૬૫મું. ભરૂચની હોમા [દારબની દરેમેરને ૧૩૧મું વરસ. હમકારો.
૪—શેહરેવર...	શની.	૧૮	૧૨	ક૦ શેહેરેવર અમશાશફંદનું જશન.
૫—સફંદારમદ.	રવી..	૧૯	૧૩	ય૦ ૧૨૩૯માં ડાહેજર લેડી આવાંબાઈ ગુજરયાં. શુરતનાં કાંક [અમાસ.) રાખાડી આગલના એમ૦ શેઠવાલાં અંજુમનનાં
૬—ખુરદાદ...	શોમ.	૨૦	૧૪	સોમવતી-) દોખ્માને ૧૬૩ મું વરસ. ૧૮૩૯ માં એડન લીધું.
૭—અમરદાદ..	ભોમ.	૨૧	૧	માહામાસ. શ૦ અમરદાદ અમ૦નું જશન. વરેઠરાની ઉમરીગરવાલી
૮—દેપાદર....	બુધ..	૨૨	૨	ચાંદરાત. ૧૮૭૨માં ઇનડોર રેલવે ચાલુ થઇ. [દરેમેહેરને ૪૫મું.
૯—આદર.....	ગુરૂ..	૨૩	૩	હમકારો. શેઠ ખારશેદજી નશરવાનજી કામાજી ગુજરયા, ૧૨૫૪.
૧૦—આવાં.....	શુકર.	૨૪	૪	વીનાયકચોથ. વંસતપંચમી. કલકતાની યુનીવરસીટી સ્થાપી ૧૮૫૭.
૧૧—ખુરશીદ..	શની.	૨૫	૫	બેશાંનજી દાદા૦ તથા મન૦વાડીઆની દરેમેહેરને ૪૫મું વરસ.
૧૨—મોહર.....	રવી.	૨૬	૬	શુરતનાં શેઠ તાપીદાશવાલાં દેહડાંની જાવા નવશારીનાવડા દેશાઈ ખુર૦મન૦ય૦શ૦ ૧૧૪૯મા ગુજરયા. ૧૮૫૮ માં શેનશાબા નુંની બેટી પ્રીનસીસ રાફલપુરશીયાના શાહાજાદા શાથ પરણી.
૧૩—તીર.....	શોમ.	૨૭	૭	મુંબઇની નવી હાઇ કોરટ વપડાઇ, ૧૮૭૯.
૧૪—ગોશ......	ભોમ.	૨૮	૮	કા૦શો૦ભેદવારની નવશારીમાની ધરમશરાનેર૨ મું. વેલાતની તારની લાંઇન શરકારે લીધી, ૧૮૭૦. કલકતા, મદરાસ, અને મુંબઇમાં ટેલીફોન ચાલુ થયું, ૧૮૮૨. બાજીરાવ પેસવા મરણ પામો. ૧૮૫૧
૧૫—દેપમેહર...	બુધ.	૨૯	૯	મજગાંમમાની બેરાંમજી નશરવાંનજી શીરવાઇની દરેમેહેરને
૧૬—મેહેર......	ગુરૂ..	૩૦	૧૦	૨૧ મું વરસ તથા શુનબડવેઆરા ગાંમમાના અનજુમનના દખ્માને ૨૮ મું વરસ બેઠું. કલકતામાં પેહેલું અંગ્રેજીપતર "હીકીજ કલકતા જરનલ" નીકલ્યું—૧૭૮૦
૧૭—સરોસ ..	સુકર.	૩૧	૧૧	હમકારો. મુંબઇ ધનાંપટેલનાં ડનકન રોડપરના આદરાંનને ૫૭મું તથા ચોપાટી વાછાગાંધીના કદમી આદરાંનને ૩૩ મું વરસ. ઉદવારામાંની રૂશ૦ જમ૦ની ધરમશરાને ૨૧મું.
૧૮—રશને....	સની.	૧	૧૨	ફેબરવારી માશ. શીંધ રેલવે ચાલુ, ૧૮૫૯.
૧૯—ફરવરદીન..	રવી..	૨	૧૩	ય૦ ૧૨૨૦ માં શેઠ ફરાંમજી કાવશજી બનાજી ગુજરયા.
૨૦—બેહરાંમ....	શોમ.	૩	૧૪	હમકારો. કલકતાની ઇ૦ ઇ૦ રેલવે ચાલુ થઇ, ૧૮૫૫.
૨૧—રાંમ....	ભોમ	૪	૧૫	
૨૨—ગુવાદ. .	બુધ	૫	૧	ટીપુ શાહેબ ઉપર લારડ કારનવેલીસે ફતેહ મેલવી, ૧૭૯૨.
૨૩—દેપદીન . .	ગુરૂ..	૬	૧	["અલાહીબાગ" બંધાઇ.) બંધવાફ માણીનાએઓ. સર
૨૪—દીન......	શુકર	૭	૨	યજદેજરદી સને ૧૨૦૮ માં) શાલારજંગ મુઓ ૧૮૮૩
૨૫—અરશેશવંગ	શની.	૮	૩	૧૮૭૨માં ગવરનર જેનરલ અરલ મેઓને આનડામેનમાં ફક
૨૬—આશતાદ..	રવી..	૯	૪	ક૦શેહરેવર મહીનાના ખમખાર. દીવ મધેના શેઠ જેહાંગીર નશ [રવાંનજી વાહડીઆના આદરાંનને ૬૧ મું વરસ બેઠું.
૨૭—આશમાંન.	શોમ.	૧૦	૫	શાનશાહબાનું વીકટોરીઆ ૧૮૪૦ માં પરણ્યાં.
૨૮—જમીઆદ.	ભોમ.	૧૧	૬	૧૮૧૮ માં સેતારા લીધું.
૨૯—મારેસફંદ.	બુધ..	૧૨	૭	[અંગ્રેજી રાજમાં બલવો થયો.
૩૦—અનેરાં....	ગુરૂ..	૧૩	૮	૧૮૭૪ માં મુસલમાનોએ મુંબઇમાં હુલડ કરીજે, ૧૬૮૮ માં

માહા ૬ ઠો શેહરેવર શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના ત્રીશ રોજ—તેના નામ સાથે.	વાર.	અંગરેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ શુધી, માહા ૭ મો મેહેર શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૪ મી ફેબરવારીથી તા૦ ૧૫ મી મારચ ૧૮૯૦ શુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૪૬ ના માહા વદ ૧૦ ને વાર શુકરેથી તે ફાગણ વદ ૯ ને વાર શનેઉ શુધી.
૧—અહુરમજદ	શુકર.	૧૪	૧૦	માહા ૭ મો કદમી.
૨—બેહમન....	શની.	૧૫	૧૧	૧૭૮૦ માં અમદાવાદ લીધું.
૩—અરદીબેશત	રવી..	૧૬	૧૨	હમકારો. બંગાલમાં ધરથીકંપના ત્રણ આચકા થયા, ૧૮૭૧. નામ
				દાર શેહેનશાહબાંનુ વીકટોરીઆની જુબીલી હીંદુસ્થાનમાં થઇ,
				૧૮૮૭. શેઠ દી૦ મા૦ પીટીટને 'બેરનાઇટ' નો ખેતાબ મલ્યો, ૧૮૮૭
૪—શેહરેવર...	શોમ.	૧૭	૧૩	માહા સીવરાત્રી. અને ૧૮૮૧ માં મુંબઇના વસ્તીની ગણતરી
				૭૭૩૧૯૬ માંણસોની થઇ, તેમાં પારસીઓની સંખ્યા ૪૮૫૯૭
				ની, જેમાં ૨૫૩૧૫ મરદો, અને ૨૩૨૮૨ ઓરતો હતી. શેહેનશા
૫—સફંદારમદ.	ભોમ.	૧૮	૧૪	હીઓનુ શેહરેવર અમશાશપંદનું જશન. નવશારીનાં હો૦ મં૦
૬—ખુરદાદ....	બુધ..	૧૯	૩૦	કેરાંવાલાનાં દખમાંને ૯૭ મું. ૧૮૪૩ માં શીંધ લીધું.
				૬૪૪૫૭૬ માણશની થાઇ, તેમાં પારસીઓની કુલે વસતી
				૪૪૦૯૧ થઇ, જેમાં મરદો ૨૩૧૧૧ ને ઓરતો ૨૦૯૮૦ હતી.
૭—અમરદાદ..	ગુરૂ..	૨૦	૧	ફાગણ માસ—ચાંદરાત. ૧૮૭૨ માં મુંબઇની વશતીની ગણતરી
૮—દેપાદર.....	શુકર.	૨૧	૨	દમણની મેરવાંનજી નવરોજી માંણેકજીની દરેમેહેરને ૫૩ મું.
૯—આદર.....	સની.	૨૨	૩	હમકારો.
૧૦—આવાં.....	રવી..	૨૩	૪	વાંદરાની માંણેકજી જીણાની ધરમશરા તથા દરેમેહેરને ૪૨ મું.
૧૧—ખુરશીદ..	શોમ.	૨૪	૫	માં મુંબઈમા મોટી આગ લાગી. હીંદુસ્થાનના
૧૨—મોહર......	ભોમ.	૨૫	૬	બલવાની ૧૮૫૭ માં શરૂઆત બેરાંમપોરમાં થઇ.
૧૩—તીર.......	બુધ..	૨૬	૭	ચીકલીના અનજુમનનાં દુખમાને ૧૭મું વરશ બેઠું. ૧૮૦૩
૧૪—ગોશ....	ગુરૂ..	૨૭	૮	
૧૫—દેપમેહર...	શુકર.	૨૮	૯	મુંબઇ અને શુએજ વચે તારનું દોરડું નાંખેલું ૧૮૭૦.
				[મુંબઇ—કરેલવાડીની ધરમશરાને ૨૫મું.
૧૬—મેહેર......	શની.	૧	૧૦	મારચ માશ. કદમીઓનું મેહેરઈજદનું જશન. મે૦ ૫૦ પાંડેની
૧૭—શરોશ.....	રવી..	૨	૧૧	હમકારો. શેઠ જી૦ દા૦ નાં કોલાબેના આદરાંનને ૫૫ મું,
				દા૦ કા૦ શાફરના છો૦ માલક્ષમીનાને ૪૫મું, ભાહીંગામ
				માના શે૦ ફ૦ ને ન૦ મીશતરીના આદરાંનને ૨૯ મું
૧૮—રશને......	શોમ.	૩	૧૨	પેહેલા શર જ૦ જી૦ ને 'નાઇટ' નો ખેતાબ મલ્યો ૧૮૪૨
૧૯—ફરવરદીન...	ભોમ	૪	૧૩	ય૦ સ૦ ૧૨૪૫ માં શેઠ મેરવાંનજી ફરાંમજી પાંડે ગુજરેઆ.
૨૦—બેહરાંમ....	બુધ.	૫	૧૪	હમકારો. શેઠ ન૦ ર૦ તાતાના નવશારીના દુખમાંને ૧૩મું, શેઠ ન૦
૨૧—રાંમ.....	ગુરૂ..	૬	૧૫	હીંદુઓની હોલી. [જોડાઇ ૧૮૭૦. હી૦ કરાંનીના મું૦ કાંદા
૨૨—ગુવાદ......	શુકર.	૭	૧	ખુલ્લ પડવો. મુંબઇ ને કલકતા વચે રેલવે વારામોલામાંના આદ્રાંન
૨૩—દેપદીન....	શની.	૮	૨	શેઠ ફ૦ કા૦ બનાજીનો જન્મ, ય૦ ૧૧૩૭ ને ૪૪મું, તથા શર જ૦
૨૪—દીન......	રવી..	૯	૩	ના નશારીના આદ્રાંનને
૨૫—અરશીસવંગ	શોમ.	૧૦	૪	[૩૮મું. વાંદરાની શેઠ ન૦ ર૦ તાતાવાલી દરેમેહરને ૭મું બેઠું
૨૬—આસતાદ...	ભોમ	૧૧	૫	શે૦ શેહરેવર મહીનાંના "પેતેશહમ", તથા કદમીઓના મેહેર મ
				હીનાના "યાથરેમ" ધંબાર. શુરતની અનજુમનની દુમશ
				ખાતેની દરેમેરને ૫૩મું. સુરતનાં પદાનીયાં મોબેદોનાં નવાં દુ
				ખમાંને ૭ મું. ૧૮૭૦ માં પ્રીન્સ આલફ્રેડ મુંબઇમાં આવ્યો.
૨૭—આસમાંન..	બુધ.	૧૨	૬	વસંતરતુ બેઠી. તારાપોરના અનજુમનનાં દખમાને ૨૫મું. નામદા
				ર શાહાજાદા પ્રીનશ આફ વેલશ ૧૮૭૬માં મુંબઇથી પોતાને
				વતન શીધારેઓ. ૧૮૩૨માં જામેજમશેદ પેહલે અઠ-
૨૮—જમીઆદ.	ગુરૂ..	૧૩	૭	વાડ્યાંમાં એકવાર નીકલ્યું, તે પાછળથી ૧૮૫૩ માં રોજીંદું થયું.
૨૯—મારેસફંદ..	શુકર.	૧૪	૮	રાંદેરના અનજુમનનાં દખમાને ૩૯ મું. વલશારનાં અ-
૩૦—અનેરાં....	શની.	૧૫	૯	[નજુમનનાં દાખમાંને ૪૪ મું.

માહા ૭ મો મેહેર શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ—તેના નાંમ શાથે.	વાર.	ઇંગરેજી તારીખ	હીંદુ તીથ	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૮ મો આવાં શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઇં૦ તા૦ ૧૬ મી મારચથી તા૦ ૧૪ મી એપરેલ ૧૮૯૦ સુધી. હીંદુઓનાં સવંત ૧૯૪૬ ના ફાગણ વદ ૧૦ ને વાર રવેઉથી ચઇતર વદ ૧૦ ને વાર શોમે સુધી.
૧—અહુરમજદ	રવી.	૧૬	૧૦	માહા ૮મો ક૦. ૧૮૭૯ માં તુલશી તળાવનું પાણી મુંબઇમા }
૨—બેહમન. . .	શોમ	૧૭	૧૧	[આવું. નર્મદાનો નવો પુલ ચાલુથયો,૧૮૮૧ }
૩—અરદીબેશત	મંગલ	૧૮	૧૨	હમકારો. [બારોનેટના માતાજી ગુજર્યાં,યજદેજરદી સને ૧૧૬૮. }
૪—શેહરેવર. .	બુધ.	૧૯	૧૪	લખનોર જીત્યું ૧૮૫૮. બાઇ જીવાબાઇ તે શર જ૦ જી૦ પેહલા }
૫—શફંદારમદ.	ગુરૂ.	૨૦	૩૦	શુરતનાં ઉમરા ગાંમ આગલનાં અનજુમનનાં (મેહેરજી પટેલ }
				[વાલાં) દુખમાંને ૫૯ મું. વરશ. }
૬—ખુરદાદ. .	શુકર	૨૧	૧	જમશેદી નોરોજ. એ દીનથી દાહાડો વધશે ને રાત ઘટશે. }
				{ ચૈતરમાસ.હીંદુ જોશીઓનું શાકે ૧૮૧૨નું નવું વરસ. ગુડી પડવો—ચઇતરી નોરતાં બેહા. }
૭—અમરદાદ .	શની	૨૨	૨	ચાંદરાત. કલકતાની ટાંઉ }
૮—દેપાદર. .	રવી.	૨૩	૩	[નહાલ બંધાઇ ૧૮૧૪ }
૯—આદર. .	શોમ	૨૪	૪	હમકારો. થાંણાંના કા૦રૂ૦ પટેલના આદરાનને ૧૧૬મું વરશ.
૧૦—આવાં. .	મંગલ	૨૫	૫	કદમી આવાં અર્દુઇશુરનુ જશન. ય૦ ૧૨૩૮માં હાંનરેબલ શેઠ }
૧૧—ખુરશીદ. .	બુધ.	૨૬	૬	[ફ્રેંમજી જીજીભાઇના ધણીઆણીબાઇ માણેકબાઇ ગુજર્યાં. }
૧૨—મોહર. . .	ગુરૂ.	૨૭	૭	ય૦ ૧૧૧૭માં શેઠ માંણેકજી નવરોજી શેઠના ગુજરેઆ.
૧૩—તીર . . .	શુકર	૨૮	૮	
૧૪—ગોશ . . .	શની	૨૯	૯	રામનવમી. [નનેર૪રમુ. ૧૮૫૮માં કોટા લીધું. }
૧૫—દેપમેહર. . .	રવી.	૩૦	૯	મું૦નાં ગોલવાડમાંનાં મ૦ ખ૦લ ગ્રાડાનાઆદર }
૧૬—મેહર . . .	શોમ	૩૧	૧૦	શે૦ મેહેર ઇજિદનું જશન. યજદેજરદી ૧૨૪રમાં દુખમ રાએ }
૧૭—શરોશ. .	મંગલ	૧	૧૧	હમકારો એપ્રોલમાસ.પોસ્ટખાતાંની [ટ કેશ ઉભા થયો. }
૧૮—રશને. . .	બુધ.	૨	૧૨	[સેવીંગ બેંક હુંઘડી, ૧૮૮૨. }
૧૯—ફરવરદીન.	ગુરૂ.	૩	૧૩	થાંણાંના રૂ૦કા૦ પટેલના દખમાને ૪૮મું. દા૦રૂ૦ પટેલની સઘડી }
				{ ને ૩૬મું. વાંદરા મધેનો પુલ સર જમશેદજીએ ડાવેજર લેડી આંવાબાઇને નામે બંધાવી સને ૧૮૪૫મા ખુલ્લો મેલીઓ. ગનદેવીના જમશેદજી નાનાભાઇ ગજદરનાં દખમાને ૭૪ મું, હોરમજી બરજોરજી કપતાને બાંધેલી નવી સઘડીને ૨૧મું. }
૨૦—બેહરામ. .	શુકર	૪	૧૪	હમકારો. ગંદેવાના અનજુમનનાં દખમાને ૨૨ મું. ગુડ ફ્રાઇડે.
૨૧—રાંમ	શની	૫	૧૫	મ્હાલક્ષ્મી,હુનાઇનીજાત્રા.લાઇસન ટેકસને સારૂ શુરતમાંહુલડ૧૮૭૮.
૨૨—ગુવાદ . . .	રવી.	૬	૧	૧૨૨૮ ય૦માં શર જ૦ જી૦ (પેહેલા) બારોનેટ હક થયા.
૨૩—દેપદીન . .	શોમ	૭	૨	શને ૧૮૭૬માં શેઠ બે૦ જીજી૦ને સ્ટાર આફ ઇ૦નો ખેતાબ મલ્યો. }
				[કલકતાવાલા શેઠ રૂસ્તમજી કાવશજી બનાજી ગુજર્યા, ૧૨૨૧ }
૨૪—દીન.	મંગલ	૮	૩	ઘોભીતલાવપરનાં અ૦ખ૦ વાડીઆની ધણીઆણીના આદ્રાંનને }
				{ ૨૮ મું વરસ બેઠું. ૧૮૭૪ માં મુસલમાંનોના હુલડ વીશે ૮૦૦૦ પારશીઓએ શભા ભરીને વેલાત અરજી કીધી તેથી મુંબઇના શતાવાલાઓને ઠપકો મલેઓ. }
૨૫—અરશેસવંગ	બુધ.	૯	૪	નાગપાડાનો ઓરસ. ય૦ ૧૨૪૦માં શેઠ રૂશતમજી જ૦જી૦ ગુજર્યા.
૨૬—આસતાદ. .	ગુરૂ.	૧૦	૫	શે૦ મેહેર મહીનાના યાઠરેમ ઘમબાર.
૨૭—આસમાંન.	સુકર.	૧૧	૬	{ મું. દીલીમાં સદરબજારમાં મોટી આગથી ૨૦૦ ઘેરનો નાશ થયો ૧૮૮૩. શુરતમાં મોટી આગ લાગી,યજદેજરદી ૧૨૦૬. }
૨૮—જમીઆદ.	શની	૧૨	૮	બાલાપુરના વીકાજી તથા પેશતનજી મેહેરજીનાં દુખમાંને ૫૨ }
૨૯—મારેસફંદ.	રવી.	૧૩	૯	તવરી ગામમાં અનજુમનનાં દખમાંને ૨૭મું વરસ. ખંબાતના }
				{ પેશતનજી ખરશેદજી મોદીનાં દુખમાંને ૬૫મું વરશ. ૧૮૬૮ માં એબીશીનીઆ લીધું, ઠીયોડોર મુઓ. }
૩૦—અનેરાં . . .	શોમ	૧૪	૧૦	પુણામાં અનજુમને બંધાવેલાં દખમાંને ૫૬ મું વરશ.

માહા ૮ મો આવાં શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીશે રોજ–તેના નામ સાથે.	વાર.	એપરેલ–મે	ચઇતર–વઇશાખ	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થા ૩૦ સુધી, માહા ૯ મો આદર શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈં૦ તા૦ ૧૫મી એપરેલથી તા૦ ૧૪મી મેએ ૧૮૯૦ સુધી. હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૪૬ના ચઇતર વદ ૧૧ ને વાર ભોમેથી તે વઇશાખ વદ ૧૧ ને વાર બુધે શુધી.
૧—અહુરમજદ	ભોમ	૧૫	૧૧	માહા ૯મો કદમી. શુમારી ગાંમમાના કુ૦માં૦ સુકાદમવાલાં. {
૨—બેહમન....	બુધ.	૧૬	૧૨	[આગલનાં હોમીવાર પાલણનાં બાંધેલાં આદરાંનને ૨૨૦મું. {
૩—અરદીબેસ્ત	ગુરૂ	૧૭	૧૩	હમકારો. મુંબઇના ગ્રાંટરોડપરના એરવદ શે૦ હો૦ રાનજીનાં {
				[આદરાંનને ૨૩ મું. }
૪—શેહરેવર....	શુકર	૧૮	૧૪	પરેલ તથા પાંચપોખાડીની જાતરા. જાલણા મધેનાં અનજુમનનાં. {
				[દખમાને ૨૦મું વરસ. મુંબઇની જી. આઇ પી. રેલવે ચાલુ થઇ ૧૮૫૩ {
૫—સફંદારમદ.	શની	૧૯	૩૦	વજાબાઇની જાત્રા. મુંબઇમાંનાં ૫૦ કા૦ બનાજીના દખમાને ૫૯મું.
૬—ખુરદાદ....	રવી.	૨૦	૧	વૈશાખ માશ–ચાંદરાત.
૭—અમરદાદ.	શોમ.	૨૧	૨	[વાડ મલારરાવને પદભ્રષ્ટ કીધો, ૧૮૭૫.)
૮—દેપાદર....	ભોમ	૨૨	૩	૧૮૭૭માં રૂશીઆએ તરકી શામે લડાઇનો ઢંઢેરો કાડયો. ગાયક}
૯—આદર ...	બુધ	૨૩	૪	કદમી આદર ઇજદનું જશન. અમદનગરમાના જમશેદજી)
				(પેશતનજી પલાનતીનના આદ્રાંનને ૪૪ તથા મુંબઇમાંના |
				) ખેતવાડીમાના કા૦ મા૦ હાસબરનના આદ્રાંનને ૫૯મું. >
				) કરાંચીમાના હીરજીભાઈ જમશેદજી બેરાના આતશ આ |
				(દ્રાંનને ૪૨ મું વરશ. શેકશપીયર જનમ્યો ૧૫૬૪.)
૧૦—આવાં....	ગુરૂ.	૨૪	૫	શે૦ આવાં અરદુઇશુરનું જશન. શેકશપીયર ગુજર્યો ૧૬૧૬.
૧૧—ખુરશીદ..	શુકર	૨૫	૬	શુવેજની નેહેરમાં ચલાવાનો શરૂઆત, ૧૮૫૯. શુરતમાં મોટો આગ ૧૮૩૭
૧૨—મોહર.....	શની	૨૬	૭	મુંબઇના કા૦ એ૦ બીશનીના દખમાને ૪૭મું. શેઠ ખ૦ માં૦ ગ્રા |
૧૩—તીર ...	રવી.	૨૭	૮	[ફ ગુજરેઆ, ય૦ ૧૨૧૪.)
૧૪—ગોશ......	શોમ	૨૮	૯	મું૦ મજગાંમમાના ના૦ જ૦ શપલાના આદરાંનને ૨૪ મું.
૧૫—દેપમેહર...	ભોમ	૨૯	૧૦	ચેનશાબાંગુંનું પુતલું ખુલ્લું મેલેલ, ૧૮૭૨.
૧૬—મેહર	બુધ.	૩૦	૧૧	[પેરીસ એકજીબીશન ૧૮૬૭, બીજું ૧૮૮૯માં ઊઘડયું. }
૧૭—સરોશ	ગુરૂ.	૧	૧૨	મે માશ ઇંગ્રેજી મુંબઇની જ૦ જી૦ હાસ્પીટાલ વપડાઇ સને ૧૮૪૫ }
૧૮—રશને......	શુકર	૨	૧૩	યજદજરદી ૧૨૧૮ માં શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇ ગુજરયા.)
				(યજદેજરદી સને ૧૧૧૪માં સુરતનાં કેટલાક પારશીઓએ (
				} કદમી તરીકો અખત્યાર કીધો. ઇસ્ટ ઇ૦ કુંપનીના લશકરમાં >
				(બેદીલો ફેલાયાથી ૧૦૦૦૦ માણશોને બરતરફ કીધાં, ૧૮૫૭.)
૧૯—ફરવરદીન..	શની	૩	૧૪	કદમી 'અશોફરોહર'નું જશન, દખમાં નજદીક જાઇ બંદગી }
૨૦—બેહરાંમ....	રવી.	૪	૧૫	માલક્ષ્મી તથા વરલીની જાતરા. હમકારો. ૧૭૯૯માં) કરવાનો >
૨૧—રાંમ ...	શોમ	૫	૧	[શારેંગાપતમ લીધું, ટીપુ શુલતાન મારેઓ ગયો.) દીવસ. }
૨૨—ગુવાદ....	ભોમ	૬	૨	(થઇ, ૧૮૭૪ માં.)
૨૩—દેપદીન....	બુધ.	૭	૩	{ અમદાવાદનાં અનજુ (બઇની હાઇકોરટમાં પેહલવેહ]
૨૪—દીન..	ગુરૂ.	૮	૪	(મનનાં દુખમાંને ૪૮મું } લા દેશી જડજ તરીકે મી૦ નાના }
૨૫—અરશેસ્વંગ	શુકર.	૯	૫	મુંબઇમાં તરાંમવે ચાલુ) ભાઇ હરીદાશ નેમાયા, ૧૮૮૪માં. }
૨૬—આસ્તાદ...	શની	૧૦	૬	મારતમાં ઘોડેશવાર રોજમીટે બલવો કીધો, ૧૮૫૭. મું]
૨૭—આસ્માન..	રવી..	૧૧	૭	દીલીમા બલવાની કતલ ચાલી ૧૮૫૭, કેરો લીધું, ૧૮૦૧.)
				[અંજુમંના દુખમાને ૧૨૦મું.) { આપા શાહેબ }
૨૮—જમીઆદ..	શોમ.	૧૨	૮	શુરતનાં કાંકરાખાડી નાં મ૦ શેઠનાં } { નાઠો, ૧૮૧૮,)
૨૯—મારેશફંદ.	ભોમ	૧૩	૯	શુરત ઇંગ્રેજોને તાબે થયું ૧૮૦૦.
૩૦—અનેરાં ...	બુધ.	૧૪	૧૧	ભરૂચમાં મુસલમાંનોએ પારશીઓની સાંમે હુલડ કીધું–૧૮૫૭.

માહા ૯મો આદર શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ—તેના નાંમ સાથે.	વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથ	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૧૦ મો દેઅ શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૫ મી મેએથી તા૦ ૧૩ મી જુન ૧૮૯૦ શુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૪૬ ના વઇશાખ વદ ૧૨ ને વાર ગરેઉથી તે જેઠ વદ ૧૧ ને વાર સુકરે સુધી.
૧—અહુરમજદ	ગુરૂ..	૧૫	૧૨	માહા૧૦મો ક૦. ક૦જશન મહીનો—દાદાર અહુરમજદનુ ૧લું જશન.
૨—બેહમન ...	શુકર.	૧૬	૧૩	વેશુ ગામની શેઠ માં૦ ૨૦ પટેલની દરેમેહરને બીજું વરસ બેઠું.
૩—અરદીબેશત	શની.	૧૭	૧૪	મુંબઇ મોઠમાના ન૦કા૦ નાલીફરવાલાના આદરાંનને ૬૯મું. કોટે
૪—શેહરેવર...	રવી..	૧૮	૩૦	વરલાની તથા નાગદે { કોટની બાઇ પીરોજબાઇ તે દા૦મા૦ વા
૫—સફંદારમદ.	શોમ.	૧૯	૧	જેઠમાસ. [વીની જાત્રા { છાની વંધવાનીદરેમેરને૧૦મું બેઠું. કલક
૬—ખુરદાદ ...	ભોમ	૨૦	૨	ચાંદરાત. { તાને મુંબઈ વચે તારચાલુથયો, ૧૮૫૪.
૭—અમરદાદ..	બુધ.	૨૧	૩	મું૦ના વાલકેશરમાંના શે૦ખ૦હુંડીના આદરાંનને૭૨મું. મુસલ
૮—દેપાદર......	ગુરૂ.	૨૨	૪	કદમીઓનું દાદાર હોરમજનું બીજું જશન. [માની રોજા ઇદ.
૯—આદર	શુકર	૨૩	૪	શેહેનશાહી આદરમાજદનું જશન. ય૦શને ૯૦માં શંજાણ મધે દસતુર
				{ નેરીઓશંગ ધવલે તખ્તનશીન કીધેલા આતશબેરાંમ જે ઉદવારા માંહે તેવે ૧૧૭૦મું, મું૦બનાજી લીમજીવાલાં આદરાંનને ૧૮૨ મુ, કોટમાના માણેકજી શેઠના આદરાંનને ૧૫૮ મુ. વીકાજીની તારાપોરનીને ૭૧, કરાંચીમાંની શેઠ ડો૦ મે૦ વાડીઆની યાદગારી માટે બંધાયલી, અંજુમનને ખરચે ચાલતી દરેમેરને વરસ ૨૧ મું બેઠું. ભરૂચની બાઇ હીરાંબાઇ તે ન૦ ડા૦ નારીએલવાલાની વીધવાની દરેમેરને ૬૦ મુ.
૧૦—આવાં. ...	સની.	૨૪	૫	શેનશાબાંનુનોજન્મ, ૧૮૧૯. [રશતો હો૦બ૦ કસટાને બંધાવ્યો.
૧૧—ખુરશેદ...	રવી..	૨૫	૬	ક૦પેગમબરનો દીશો. ય૦સને ૧૨૪૪મા નવશારીમાં દુખમાંનો
૧૨—મોહોર. ...	સોમ	૨૬	૭	[તૈયાર થઇ, ૧૮૭૨.
૧૩—તીર......	ભોમ	૨૭	૮	ગાયકવાડ શીયાજીરાવ ગાદીએ બેઠા, ૧૮૭૫. મુબઇની દીવાદાંડી
૧૪—ગોશ	બુધ.	૨૮	૯	ય૦ ૧૧૮૧ માં શેઠ મેરવાંનજી ફરાંમજી પાંડેનો જનમ.
				[ગવરનર સર બારટલ ફરીયર મરણ પાંમ્યા, ૧૮૮૪.
૧૫—દેપમેહેર ...	ગુરૂ.	૨૯	૧૦	ક૦નુ દાદાર હો૦ નું ત્રીજું જશન. મુંબઇનો એક આગલો
૧૬—મેહેર......	શુકર.	૩૦	૧૧	ક૦ દેફ મહીનાના 'મેદીયારેમ' ઘંબાર. વલશાડની મોટાભાઇ
				{ શા૦વાલી અગીઆરી તથા ધરમશહરાને ૪૧મું. કાશમીરમાં મોટા ધરતીકંપ થયો, તેથી ૧૫૦૦ માંણશોનાં જીવની; ઇમારતો તથા જાનવરોની મોટી નુકશાંનીથઇ, સને ૧૮૮૫.
૧૭—સરોશ......	સની	૩૧	૧૨	ખેતવાડીમાના શેઠ પા૦ ખ૦ કામાના આદરાનને ૨૨ મું.
૧૮—રશને	રવી..	૧	૧૩	જુન માસ. સને ૧૮૫૨માં અખબારે શોદાગર પતર નીકલીઉં.
				[૧૮૭૬માં ડા૦ હાઉગ મરણ પાંમ્યા.
૧૯—ફરવરદીન...	સોમ	૨	૧૪	શેહનશાહી ફરવરદીયાન જાવાનું અશોફરોહરનું જશન.
૨૦—બેહરાંમ ...	ભોમ.	૩	૧૫	મુંબઇના કોટમાં પીઠાના મોહલામાં { કરાંચીના જરથોસતી
૨૧—રાંમ	બુધ..	૪	૧	{ ના બાઇ મોટલાંબાઇ તે જાંગીર { અનજુમને બાંધેલાં દુખ
૨૨—ગુવાદ ...	ગુરૂ..	૫	૨	{ જીન૦વાડયાના આદરાંનને ૨૮મુ { માં તથા શગરીને ૧૬મું.
૨૩—દેપદીન ...	શુકર.	૬	૪	ક૦ દાદાર હોરમજદનું ચોથું જશન. બમનજી શોરાબજી કપાવા
૨૪—દીન	સની.	૭	૫	[લાની ઉમરા ગાંમની દરેમેહરને ૭૫મું વરશ બેઠું.
૨૫—અરશીસવંગ	રવી..	૮	૬	મુંબઇમાં સાસુન ડાકઊઘડી, ૧૮૭૫.
૨૬—આસતાદ...	શોમ.	૯	૭	જંજીબારના સુલતાંનની ઇંગલંડની મુસાફરી, ૧૮૭૫.
૨૭—આશમાંન..	ભોમ	૧૦	૮	
૨૮—જમીઆદ..	બુધ.	૧૧	૯	એલેકજાંડ્રીયાનાં બલવામાં ૧૦૦ યુરોપીયન મારયાગયા, ૧૮૮૨.
૨૯—મારેસફંદ.	ગુરૂ..	૧૨	૧૦	{ હીંદુસથાંનનાં છાપાનાં છુટાપણાંના અટકાવનો ધારો કાહડેઓ. ૧૮૫૭માં હીંદુસ્થાંનમાં ચાલેલા બલવાનાંહીગાંમનેસર સરકારે
૩૦—અનેરાં ...	સુકર.	૧૩	૧૧	સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટનો જનમ—ય૦ સને ૧૧૯૨.

માહા ૧૦ મો દેએ શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીશ રોજ—તેના નાંમ સાથે	વાર.	ઈંગરેજી તારીખ.	હીંદુ તારીખ	કદમી જરથોશતીઓના રોજ ૧ થી ૨૦ સુધી, માહા ૧૧ મો બેહમન કદમી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૪ જુનથી તે તા૦ ૧૩ મા જુલાઇ ૧૮૯૦ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૪૬ ના જેઠ વદ ૧૨ ને વાર શનેઊથી તે આખાડ વદ ૧૨ ને વાર રવેઊ સુધી.
૧—અહુરમજદ.	સની	૧૪	૧૨	માહા ૧૧ મો ક૦. શેબજશનનો મહીનો. દાદાર હોરમજદનુ પેહલું જશન.
૨—બેહમન ...	રવી.	૧૫	૧૩	કદમી બેહમન અમશાશપંદનુ જશન. સુરતની દા૦ અને પેશ૦)
				[વાડીઆની દરેમેહેરને ૪૭ મું વરસ બેઠું. મુંબઇમાં વા વીજોરાનું (
૩—અરદીબેસત	શોમ	૧૬	૧૪	હમ૦ [મીનીટે લાગશે ને ૪ કલાક ૪૪ મા૦ છુટશે. } મોટું તોફાન (
૪—શેહેરેવર....	ભોમ	૧૭	૩૦	એ દીને શુરજ ઘરણ છે તે બપોરના ૨ કલાક ૩ } થયું ૧૮૩૭માં)
૫—સપેંદારમદ..	બુધ.	૧૮	૧	આખાડમાસ—ચાંદરાત ય૦ ૧૧૫૫માં શેઠ જીજી૦ દાદા૦નો જનમ.
૬—ખુરદાદ ...	ગુરૂ..	૧૯	૨	શને ૧૮૩૩માં મુંબઇ ચાબુક નીકલેલું ને ૧૮૭૨માં અ૦ શે૦ }
				[શાથે જોડાયું. ય૦ ૧૧૫૨માં શર જ૦ (પેહેલા) બારોનેટ જનમ્યા. }
૭—અમરદાદ..	શુકર	૨૦	૩	શેનશાબાંનું વી૦ તખતે બેઠાં, ૧૮૩૭. તેની જુબીલી ઇંગલંડમા)
૮—દેપાદર......	શની	૨૧	૪	શે૦ બાંનુંનો ઢંઢેરો નીકલ્યો, ૧૮૩૭. શે૦ દેમહીનાનું } ૧૮૮૭માં }
૯—આદર	રવી.	૨૨	૫	હમકારો. દાહાડો ઘટશે-રાત વધશે. [બીજું જશન } થઇ.)
૧૦—આવાં	સોમ	૨૩	૬	[શીબાશટીઅન કેબોટે ન્યુફાઉનડલેંડ શોધી કાડ્યું, ૧૪૯૪. }
૧૧—ખુરશીદ ...	ભોમ	૨૪	૭	પા૦ના પેગમબર સપેંતમાન "જરતોશત" ને ગુજરવાનો દીવસ. }
૧૨—માહોર. ...	બુધ.	૨૫	૮	ય૦ ૧૧૩૨ માં શેઠ ખરશેદજી માંણેકજી શરાફનો જનમ.
૧૩—તીર	ગુરૂ..	૨૬	૯	
૧૪—ગોશ......	શુકર.	૨૭	૧૦	કાંહાંનપોરમાં નાનાશાહેબે કતલ ચલાવી, ૧૮૫૭.
૧૫—દેપમેહેર ...	શની.	૨૮	૧૧	શે૦ દાદાર અહુરમજદનું ત્રીજું જશન. ય૦ ૧૨૩૯ માં,)
				(પારશીઓમાં વેશીઆ નહી હોય તે સારૂં બંદોબશત કરવા (
				{ જરતોશતી અનજુમન મલી હતી. શે૦ વીક્ટોરીઆએ તાજ (
				(પેહેર્યું, ૧૮૩૮. નાયગાંમની તથા પંદરપુરની જાતરા.)
૧૬—મેહર......	રવી..	૨૯	૧૨	શેનશાહીઓના "મેદીઆરેમ" ગંબાર.
૧૭—સરોશ	શોમ	૩૦	૧૩	હમકારો.
૧૮—રસને......	ભોમ	૧	૧૪	જુલાઇ માસ. માહરાંણી વીકટોરીઆની બેટી પરીનશેસ એલીસ)
				(પરણી. ૧૮૬૨. હીંદુસથાનમાં એક દોહડીઆંવાલા પોશટ (
				< કાર્ડ નીકલેઆ, ૧૮૭૯. શને ૧૮૨૨ માં મુંબઇ સમાચાર પત્ર (
				(નીકલ્યું. નાહાના કોલાબાનો આરંભ.)
				[નુકશાન—દોહડ હજાર ઘેરો અને ૧૨ માંણશોનો નાશ થયો. }
૧૯—ફરવરદીન ..	બુધ.	૨	૧૫	૧૮૮૩માં શુરતમાં મોટી રેલ આવાથી ૨ થી ૩ લાખ રૂ૦ નું }
૨૦—બેહરાંમ ...	ગુરૂ..	૩	૧	હમકારો.
૨૧—રાંમ	શુકર	૪	૨	[કાએ છુટાપણું મેલવ્યુ, ૧૭૭૬. }
૨૨—ગુવાદ	શની	૫	૩	શર હેનરીલારનશ ૧૮૫૭ માં લખનોરમાં મરણપાંમો. અમેરી }
૨૩—દેપદીન....	રવી..	૬	૪	શે૦ દાદાર અહુરમજદનું ચોથું જશન. કલકતામાં ગાસલા {
૨૪—દીન......	શોમ	૭	૫	[લુટ થઇ, ૧૮૫૭. {
૨૫—અરસેસવંગ	ભોમ	૮	૭	ય૦ ૧૨૪૬માં શર જ૦ જી૦ બીજા બા૦શી. એશ. આઇ. ગુજરેઆ.
૨૬—આસતાદ ..	બુધ.	૯	૮	આઉદના પદભરશટ રાજાનો છુટકો કીધો, ૧૮૫૯.
૨૭—આસમાંન..	ગુરૂ..	૧૦	૯	મુંબઇમાં શને ૧૮૭૨ માં પાંચ રૂપીયાની નોટ નીકલી.
૨૮—જમીઆદ..	સુકર.	૧૧	૧૦	સરાવકોનું ચોમાશું બેઠું.
૨૯—મારેસપંદ.	શની.	૧૨	૧૧	
૩૦—અનેરાં ...	રવી.	૧૩	૧૨	ય૦ ૧૨૪૨માં દુખમા કેશના પારશી છુટા.

માહા ૧૧ મો બેહેમન શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

પારસીઓના તીથ રોજ—તેના નાંમ સાથે.	વાર.	ઈંગરેજી	હીંદુ	કદમી જરથોશતીઓના રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૧૨ મો અફંદારમદ શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૪ મી જુલાઈ થી તે તા૦ ૧૨ મી આગશટ ૧૮૯૦ હીંદુ સંવત ૧૯૪૬ ના આખાડ વદ ૧૩ ને વાર સોમેથી તે શરાવણ વદ ૧૨ ને વાર ભોમે સુધી.
૧—અહુરમજદ	સોમ	૧૪	૧૩	માહા ૧૨મો અફંદારમદ ક૦. કલકતામાં ધરતીકંપથયો તેથી પુરવ
				[બંગાલમાં ડારજીલીંગ નેશીરાજગંજમાં મોટી ખરાબી, ૧૮૮૫
૨—બેહમન ...	ભોમ	૧૫	૧૪	શેહેનશાહીઓનું બહમન અમશાસફંદનુ જશન. નાના સાહેબે
				કાહાંનપોરમાં ઈંગ્રેજ ઓરત, મરદો, તથા છોકરાંઓની કતલ
				ચલાવી, ૧૮૫૭. ૧૮૭૦ મા ફ્રાંન્સ અને જરમનીની લડાઈ.
૩—અરદીબેશત	બુધ.	૧૬	૩૦	હમકારો. દીવાસો.—૫૦૧૨૪૭માં શર કા૦જાં૦રેડીમણી નાઈટશી.
૪—શેહેરેવર ...	ગુરૂ..	૧૭	૧	શ્રાવણ માસ. [એશ. આઈ. ગુજર્યા. શુરતમાં ૫૦૧૧૩૮માં રેલ.
૫—અશ્પંદારમદ.	શુકર.	૧૮	૨	ચાંદરાત. કદમીઓનું અફંદારમદ અમશાસ્પંદનું જશન.
૬—ખુરદાદ....	શની.	૧૯	૨	૧૮૬૦ માં લાર્ડ એલફીનસટન મરણ પામેયો.
૭—અમરદાદ...	રવી..	૨૦	૩	
૮—દેપાદર	સોમ.	૨૧	૪	પુણાની શોરાબજી રતનજી પટેલવાલી દરેમેહેરને ૬૭ મું વરશ.
૯—આદર.....	ભોમ	૨૨	૫	હમકારો. નાગપાંચમ. મુંબઈમાં ઈનકમ ટેકસ ચાલુ થયો, ૧૮૬૦.
૧૦—આવાં......	બુધ.	૨૩	૬	
૧૧—ખોરશેદ....	ગુરૂ..	૨૪	૭	માનસુરનશ શોસાઈટી સ્થાપી ૧૬૯૬.
૧૨—મોહોર......	શુકર.	૨૫	૮	હીંદુસ્થાનના દેશીઓ પેહેલા પેટીટજુરીમાં બેઠા, ૧૮૨૮. શેઠ
				[શોરાબજી વાછાગાંધી યજદેજરદી ૧૨૨૬ માં ગુજરે આ.
૧૩—તીર	શની	૨૬	૯	બંગાલના દખણ ભાગપર ધરથીકંપ થયો, ૧૮૫૪.
૧૪—ગોશ	રવી..	૨૭	૧૦	મલારરાવ મદરાસમાં નજરકેદ હતો તે મરણપાંમો, ૧૮૮૨.
૧૫—દેપમેહેર ...	સોમ.	૨૮	૧૧	મુસલમાનોની બકરી ઈદ.
૧૬—મેહેર......	ભોમ	૨૯	૧૨	૧૮૪૯માં કલકતામાં પેહલ વેહલી દેશી છોડીઓની નીશાળ સ્થાપી.
૧૭—સરોશ....	બુધ..	૩૦	૧૩	હમકારો. જમેકામાં મોટું તોફાંન થયું, ૧૭૮૪–૯૦
૧૮—રશને	ગુરૂ..	૩૧	૧૫	બલેવ—નાલીએરી પુણમ.—મોટા કોલાબાનો એોરસ. આસાં
				[મને હીંદુસ્થાનના રાજમાં જોડયું, ૧૮૨૯.
૧૯—ફરવરદીન..	સુકર	૧	૧	આગશ્ટ માસ બેઠો. ૧૮૪૯માં સમાચાર દરપણ નામનું
				શેજીંદુ ગુજરાતી વરતમાન પેહેલ વેહલું પ્રગટ થયુ
				હતું તે ૧૮૬૮માં અખબારે શોદાગર શાથ જોડાયું.
૨૦—બેહેરાંમ ...	સની	૨	૨	હમકારો. ગુલાબશીંગ મરણ પામો, ૧૮૫૭. પરેલમાના દા૦
૨૧—રામ	રવી..	૩	૩	ગોવાલીઅરલીધું, ૧૭૮૦ [પે૦ વાડીઆના આદ્રાનને ૫૭ મું
૨૨—ગુવાદ....	સોમ	૪	૪	બરીટીશ લશકર જાવામાં ઊતરીયું, ૧૮૧૧. [મો, ૧૮૫૭.
૨૩—દેપદીન....	ભોમ	૫	૫	[પ્રીં૦ આ૦ ૧૮૪૪માં જનમ્યો. માંગલોરમાં મોટી રેલ, ૧૮૭૬.
૨૪—દીન.....	બુધ	૬	૬	શર જ૦જી૦નાઈટને "બારોનેટ"નો વંશપરંપરાનો એતાબ મલે
૨૫—અરશીસવંગ	ગુરૂ..	૭	૭	જનમ અસટમી. [મુકતાર શરૂ થયાં.
૨૬—આસતાદ..	સુકર.	૮	૮	લારડ કાનીંગ મરણ પાંમો, ૧૮૨૭.—કદમી જરથોસતીઓના
૨૭—આસમાન...	શની.	૯	૯	મુંબઈમાં પેહેલ વેહલી પારસી મેટ્રીમોનીઅલ કોરટ બેઠી, ૧૮૬૬.
૨૮—જમીઆદ..	રવી..	૧૦	૧૦	[મેલો ભરાશે. અમદનગર તાબે થયું, ૧૮૦૩.
૯—મારેશપંદ...	સોમ	૧૧	૧૧	ક૦ મીનોમારેસફંદનુ જશન. ગોવાલીઆ અગીઆરશનો
૩૦—અનેરાં ...	ભોમ	૧૨	૧૨	૧૮૦૩ માં પુણા લીધું. સરાવોકોનાં પચુસણ બેઠાં.

માહા ૧૨ મો સફંદારમદ શેહેનશાહી શને ૧૨૫૯ યજદેજરદી.

શે૦ પારશીઓના તારીખ રોજ—તેના નાંમ સાથે	કદમી તારીખ	વાર.	ઇંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથ	ક૦ જરથોશતીઓના ગાથા ૧ લા માહા ૧૨ મા સને ૧૨૫૯ થી રોજ ૩૦ મો માહા ૧ લો ફરવરદીન શને ૧૨૬૦ યજદજરદી. ઈં૦ તા૦ ૧૩મી આગશટ થી તા૦ ૧૬મી સપટેમબર ૧૮૯૦ હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૪૬ નાં સરાવણ વદ ૧૩ ને વાર બુધેથી તે ભાદરવા સુદ ૨ ને વાર ભોમે શુધી.
૧—અહુરમજદ	ગા.	બુધ	૧૩	૧૩	ગાથા ૧લી ક૦,હમશપથમેદેમ ધંબાર ક૦. એનેસ્ટીનુ મરણ,૧૮૭૩.
૨—બહમન ...	ગા.	ગુરૂ..	૧૪	૧૪	ગાથા ૨ જો ઓસતુઅદ કદમી. યુરોપમાં છાપવાની શોધ, ૧૪૩૭.
૩—અરદીબેશત	ગા.	શુકર	૧૫	૩૦	ગાથા ૩જો.ક૦. કલકતાની ઈ૦ઈ૦ રેલવે ચાલી, ૧૮૫૪
૪—શેહેરેવર...	ગા.	સની	૧૬	૧	ગાથા ૪થો, કદમી.—પેહેલો ભાદરવા—અધીક માસ.
૫—સફંદારમદ.	ગા.	રવી.	૧૭	૨	ગાથા પાંચમોક૦. ચાંદરાત. શે૦ સફંદારમદનું જશન. દસ્તુરજી }
					[એ૦દા૦શનજાંણાં ગુ૦૫૦,૧૨૧૬.શેઠડો૦શો૦મુનશી ગુ૦,૧૨૩૯ }
૬—ખુરદાદ ...	૧	શોમ	૧૮	૩	કદમી સને ૧૨૬૦ ય૦નું નવું વરસ. દરીઆઈ નોરોજ શરૂ થયો. }
૭—અમરદાદ...	૨	ભોમ	૧૯	૪	[મુશલમાંનોનું શને ૧૩૦૮નું નવું વરસ—તાબુત કરવા માંડશે. }
૮—દેપાદર ...	૩	બુધ.	૨૦	૫	ક૦ રપીઠવન ઉજવાનો દીવસ, તથા હમકારો. નોશારીનાં વડા }
૯—આદર. ...	૪	ગુરૂ..	૨૧	૬	શેહેનશાહીઓનો હમકારો. { દશતુર મેરજીરાંણાં }
૧૦—આવાં. ...	૫	શુકર.	૨૨	૭	{ ગુજરયા, ય૦ ૯૬૦. }
૧૧—ખુરશેદ...	૬	સની.	૨૩	૮	કદમી ખુરદાદશાલ. ૧૭૭૫માં અમેરીકન લડાઇ જાહેર થઈ.
૧૨—મોહોર ...	૭	રવી..	૨૪	૯	કદમીઓનો અમરદાદશાલ-(વરાંધા.) તુલશીનો તલાવ વેઆર }
૧૩—તીર	૮	શોમ.	૨૫	૧૦	[સાથે જોડી નાખેઓ, ૧૮૭૨, }
૧૪—ગોશ......	૯	ભોમ	૨૬	૧૧	કદમી હમકારો. મુશલમાનોની કતલની રાત.૧૮૧૯માં પ્રાનશ }
૧૫—દેપમેહેર ...	૧૦	બુધ.	૨૭	૧૨	તાબુત નાંખશે. [આલબરટ જનમયો. }
૧૬—મેહેર......	૧૧	ગુરૂ..	૨૮	૧૩	૧૮૩૩માં ગોલાંમગીરી નાબુદ કીધી.
૧૭—સરોશ ...	૧૨	શુકર	૨૯	૧૪	શે૦હમકારો. { શોડયા શેનશાઆંનુને સવાધીનથયુ.પારસીધારો પસાર
૧૮—રશને......	૧૩	સની.	૩૦	૧૫	થયો ૧૮૬૫. શુનાબાઇહીરજી રે૦ગોવાલ્યાતલાવના
૧૯—ફરવરદીન..	૧૪	રવી..	૩૧	૧	આદ્રાંનને૭૮મું.શુરત બેરાંમપોરીભાગલ પાસની દરે
					મેરને ૫૨મું.મુંબઇમાં ટેકનીકલ સ્કુલનીકલી૧૮૮૮. }
૨૦—બેહેરાંમ ...	૧૫	સોમ	૧	૩	શે૦હમકારો.સપ્ટેમ્બર માસ.૧૮૫૮માં હીંદુસ્થાંનનું રાજ ઈ૦ઈ૦કું.
૨૧—રાંમ......	૧૬	ભોમ	૨	૪	
૨૨—ગુવાદ......	૧૭	બુધ.	૩	૫	ક૦હમકારો. બાહેરકોટના દાદીશેઠનાં આતશબેરાંમને ૧૦૭ મું. }
					{ કોટેકોટના કદમી આદરાંનને ૮૭ મું વરસ. કલકતામાના
					રૂસ્તમજી કાવસજી બનાજીના આદરાનને ૫૧મું. ભીડીબજા }
					રના મે૦માં૦ પટેલના આદ્રાનને ૮૩મું. ય૦ ૧૧૫૨માં મુંબ
					ઇમાં કેટલાક પારશીઓએ કદમી તરીકો અખતેઆર કીધો. }
૨૩—દેપદીન.....	૧૮	ગુરૂ..	૪	૬	કાબુલમાં બરીટીશ એલચી ખાતાંપર કટલ ચલાવી, ૧૮૭૯.
૨૪—દીન	૧૯	શુકર	૫	૭	કદમીઓનું ફરવરદીઆનનું જશન.
૨૫—અરશીસવંગ	૨૦	સની.	૬	૮	કદમી હમકારો.
૨૬—આસતાદ...	૨૧	રવી..	૭	૯	શેનશાહીઓના મુખતાર શહરૂ થયાં.
૨૭—આસમાંન..	૨૨	શોમ	૮	૧૦	
૨૮—જમીઆદ..	૨૩	ભોમ	૯	૧૧	
૨૯—મારેસફંદ..	૨૪	બુધ.	૧૦	૧૨	શેહેનશાહી મીનોમારેસફંડનું જશન.
૩૦—અનેરાં ...	૨૫	ગુરૂ.	૧૧	૧૨	દીલ્લીની લડાઇ, ૧૮૦૩. [ગંભારો કરવા માટે આ. }
૧—અહુનુઅદ	૨૬	શુકર	૧૨	૧૩	શે૦ ગાથા ધંબાર સરૂ થયા. ય૦ ૧૧૯૭ માં શરજ૦ જી૦એ }
૨—ઓશતુઅદ	૨૭	સની	૧૩	૧૪	ગાથા ૨જો. { આઇલંડ }
૩—સપેનતોમદ	૨૮	રવી..	૧૪	૩૦	ગાથા ૩જો. { ડાક હુગ }
૪—વોહુખશથર	૨૯	શોમ.	૧૫	૧	ગાથા ૪થો. બીજો ભાદરવા માશ. ચાંદરાત. { ડયો,૧૮૭૨ }
૫—વહીસ્તોઇસ્ત	૩૦	ભોમ	૧૬	૨	ગાથા ૫મો શે૦. વરોડરા રેલવેની લાઇનપર રેલ આવી. હાગ }

જરથોશતીઓનાં આતશબેહેરાંમોની ટીપ.

ઠેકાણું.	કોણે પરેઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ, માહા, યજદેજરદી શને			શેનશાહી કે કદમી.
		રોજ.	માહા.	વરસ.	
મુંબઈ મધે.					
૧—કરેલવાડી....	શેઠ કાવશજી પેરાંમજી બનાજીની નેયતે	૧૭	૪	૧૨૧૫	કદમી.
૨—ચરનીવાડી...	શેઠ હોરમજજી બમનજી વાડીઆજી...	૧૭	૨	૧૨૦૦	શેનશાહી.
૩—બાહેર કોટ...	શેઠ દાદીભાઇ નશરવાંનજી દાદીશેઠ...	૧૭	૧	૧૧૫૩	કદમી.
દેશાવરોનાં.	[ણમાં સ્થાપેલાં, ને હાલ ઉદવાડામાંછે. }	૯	૯	૯૦	શેનશાહી.
૪—ઉદવારા......	અવલ જરથોશતી અનજુમને શંજાં }				
૫—નવશારી.....	શેઠ ખુરશેદજી ટેમુલજી દેશાઇજી.....	૧૭	૨	૧૧૩૫	,,
૬—શુરતમાં......	શેઠ દાદાભાઇ નશરવાંનજી મોદી......	૧૭	૨	૧૧૯૩	,,
૭—શુરતમાં....	શેઠ પેશતનજી કાલાભાઇ વકીલ. ...	૩	૪	૧૧૯૩	કદમી.

મુંબઈ મધેની દરેમેહેરો અથવા આતશ આદરાંનોની ટીપ.

૧—કરેલવાડી..	કાવશજી પેરાંમજી બનાજી (આતશબેરાંમમાં)	૨૦-	૧	૧૨૧૪	કદમી.
૨-કાંદાવાડીમોહોલો	નશરવાંનજી હીરજીભાઇ કરાંની...........	૨૦-	૬	૧૨૧૬	શેનશાહી.
૩—કોટમાં.....	ખરશેદજી માંણેકજી સરાફ (૧) *	૨૬-	૨	૧૧૮૬	,,
૪—કોટમાં.....	બનાજી લીમજી. (૨)	૯-	૯	૧૧૭૮	,,
૫—કોટમાં.....	માંણેકજી નવરોજજી શેઠનાં	૯-	૯	૧૧૦૨	,,
૬—કોટમાં.....	મોટલાંબાઇ જેહાંગીર નશરવાંનજી વાડીઆ...	૨૦-	૯	૧૨૩૨	,,
૭—કોટમાં......	ગોદાવરા મોબેદો કાજે પંચાએતે બાંધેલું....	૩-	૫	૧૧૯૫	,,
૮—કોટમાં. ...	મનચેરજી ખરશેદજી લંગડાનાં...	૧૫-	૭	૧૨૧૭	,,
૯—કોટિકોટ.....	અરદેશર દાદીભાઈ દાદીશેઠ......	૧૭-	૧	૧૧૭૩	કદમી.
૧૦—કોટકોટ.....	પીરોજબાઇ તે મરહુમ દા૦ માં૦ વાછાની વી૦	૩-	૯	૧૨૫૦	શેનશાહી.
૧૧—કોલાબે.....	જીજીભાઇ દાદાભાઇ......	૧૭-	૬	૧૨૦૫	,,
૧૨—ખેતવાડી....	કાવશજી માંણેકજી હાશબરનર......	૯-	૯	૧૨૦૧	કદમી.
૧૩—ખેતવાડી...	પાલણજી ખરશેદજી કામા... (કાંમાં બાગમાં)	૧૭-	૯	૧૨૩૮	શેનશાહી.
૧૪—ગરાંટરોડ...	એરવદ શોરાબજી હોરમજી રાંનજી	૩-	૮	૧૨૩૭	,,
૧૫-ગોવલ્યાતલાવ	બાઇ શુનાબાઇ હીરજી જીવણજી રેડીમની (૩).	૨૦-	૧૨	૧૨૧૧	,,
૧૬—ચરનીવાડી..	હોરમજી બમનજી વાહાડયા (આતશબેરાંમમાં)	૨૦-	૨	૧૧૭૫	,,
૧૭—ચોપાટી....	મોદી શોરાબજી વાછાગાંધીના વારેસો... ...	૧૭-	૬	૧૨૨૭	કદમી.
૧૮—ડનકનરોડ..	હોરમજી ધનજીભાઇ પટેલ	૧૭-	૫	૧૨૦૩	શેનશાહી.
૨૯—ધોબીતલાવ	આવાંબાઇ તે અ૦ ખ૦ વાડીઆજીની ધ૦	૨૪-	૭	૧૨૩૨	,,
૨૦—પરેલ......	દાદાભાઇ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાડીઆ.	૨૦-	૧૧	૧૨૦૩	,,
૨૧—બાહારકોટ...	મનચેરજી બમનજી શેઠના	૧૭-	૨	૧૧૬૬	,,
૨૨—બાહારકોટ...	શાપુરજી શોરાબજી કપાવાલા.	૧૭-	૨	૧૨૨૮	,,
૨૩—ભીંડીબજાર.	મેરવાંનજી માણેકજી પટેલ. (૪)	૧૭-	૧૨	૧૧૭૭	,,
૨૪—ભીંડીબજાર.	બમનજી મેરવાંનજી મેવાવાલા	૧૭-	૪	૧૨૨૦	,,
૨૫—મજગાંમ..	ફરાંમજી નસરવાંનજી પટેલ	૧૧-	૩	૧૨૧૫	કદમી.
૨૬—મજગાંમ...	નાનાભાઇ જમશેદજી સંપલાની નઇઆતે. ...	૧૪-	૮	૧૨૩૬	શેનશાહી.
૨૭—મરીનલાઇન	જમશેદજી દાદાભાઈ આમરીઆ.........	૨૮-	૨	૧૨૪૪	,,
૨૮—માહાલક્ષમા.	બેરાંમજી કાવશજી બાટલીવાલા..........	૨૦-	૪	૧૨૩૪	,,
૩૯—માહાલક્ષમી.	માંણેકજી દાદાભાઇ શાએર.	૧૭-	૭	૧૨૧૫	કદમી.
૩૦—મોઠ.......	નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા.	૩-	૧૦	૧૧૯૧	શેનશાહી.
૩૧—વાલકેશવર.	શોરાબજી ખરશેદજી થુંઠીનાની નઇઆતે ...	૭-	૯	૧૨૨૮	,,
૩૨—વાંદરે......	નશરવાંનજી રતનજી તાતા.	૨૦-	૬	૧૨૫૩	,,

* આ સંધા નંબરોવાલી દરેમેહેરને લગતી વીગતો દરેમેહેરોનાં લીસટની શેવટે જણાવેલી છે.

દેશાવરે ખાતેની દરેમેહેરે.

ઠેકાણું.	કોણે બંધાવેલી.	રોજ, મ્હા તથા વરશ	કદમી કે શે૦
૧—અંકલેશર . .	નરશંગ ધમપાલ[પશીથી મેરહોર. ૫રેજરે૧૨૧૭	...... ૭૧૯	શેનશાહી.
૨—અમદનગર .	જમશેદજી પેશતનજી પલાંનઠી	૯- ૮ ૧૨૧૬	,,
૩—અમદાવાદ .	ખરશેદજી મેહરાંમજી નાણાવતી (૫) ...	૨૩-૧૦ ૧૨૧૫	,,
૪—અમરોલી. .	હોરમજી બમનજી વાડયા (૬)	૧૭- ૨ ૧૧૭૩	,,
૫—અગાજણ. .	શર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) બારોનેટ.	૨૦- ૯ ૧૧૯૬	,,
૬—આલપાઇ...	નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા	....	,,
૭—ઇગતપુરા...	અનજુમનને ખરચે...	૫ ૧૦ ૧૨૫૬	,,
૮—ઇછાપોર ..	કાવશજી ધનજીભાઇ પાંઉવાલા તથા ભતરીજા	૫- ૮ ૧૨૧૬	,,
૯—ઇનદોર. ...	હોરમજી માંણેકજી ભમગરા.	૧૦- ૮ ૧૨૪૮	,,
૧૦—ઉમરા ગાંમ.	બમનજી શોહરાબજી કપાવાલા	૨૩- ૯ ૧૧૮૫	,,
૧૧—એડન	કાવશજી દીનશાજી એડનવાલા.	૨૦- ૧ ૧૨૫૩	,,
૧૨—એલાવ. ...	આ૦ કાઊશ ખરશેદજી કામદીન (૭) ...	૨૦-૧૨ ૧૦૯૧	,,
૧૩—આંકોલા ...	દશતુર નશરવાંનજી જામાશપજી જામાસ્પઆશા	૨૪- ૨ ૧૨૩૯	,,
૧૪—કરંજ. ...	પેસતંજી, હીરજીભાઇ, પીરોશા હોરમજી પસ્તાકયા	૨૭- ૪ ૧૨૧૫	,,
૧૫—કરાંચી ...	ડોશાભાઇ મેરવાંનજી વાડીઆવાલી	૯- ૯ ૧૨૩૯	,,
૧૬—કરાંચી. ...	હીરજીભાઇ જમશેદજી બેહરાનાં (૮)	૯- ૮ ૧૨૧૮	,,
૧૭—કલકતા ...	રૂશતમજી કાવશજી બનાજી	૧૭- ૧ ૧૨૦૯	કદમી.
૧૮—કલીઆંણી..	એદલજી બેરાંમજી મોદી (૯)....	૧૭- ૨ ૧૧૫૮	શેનશાહી
૧૯—કુએતા......	અનજુમનના હુગરાતથી...	૧૭- ૯ ૧૨૫૨	,,
૨૦—કુદીયાનાં ...	મનચેરજી કુવરજી ભાટેના, હોરમજી માંણેકજી	૭- ૭ ૧૨૧૯	,,
૨૧—ખજોત. ...	મેહરાંમજી હીરાજી કોહલા. [કુડીઆનાવાલા.	૧૮- ૯ ૧૨૧૫	,,
૨૨—ખંભાત ...	પેસતનજી ખરશેદજી મોદી, ખંભાતવાલા...	૧૭- ૪ ૧૨૧૩	,,
૨૩—ખેરગાંમ ...	બાઇ મોતીબાઇને આ૦ બ૦ જ૦ મુલાંની વીધવા	૫- ૯ ૧૨૫૧	,,
૨૪—ગનદેવી. ...	હોરમજી ભીખાજી ચીનાઇ, વલશાડવાલા. ...	૭- ૯ ૧૨૦૩	,,
૨૫—તારાપોર ...	વીકાજી મેહેરજીભાઇ તારાપોરવાલા.... ...	૯- ૯ ૧૧૮૯	,,
૨૬—થાણા	કાવશજી તથા દોરાબજી રૂશતમજી પટેલ (૧૦)	૯- ૭ ૧૧૫૦	,,
૨૭—દ૦ હેદરાબાદ	વીકાજી તથા પેસતનજી મેહેરજી	૯-૧૨ ૧૨૦૮	,,
૨૮—દ.હે.બાલાપુર	,, ,, ,, (૧૧) ...	૨૦- ૬ ૧૨૦૮	,,
૨૯—દમણ. ...	મેરવાંનજી નવરોજી માંણેકજી.	૮- ૬ ૧૨૦૭	,,
૩૦—દમણ. ...	રતનબાઇ તે હોરમજી મનચેરજી કાંમાની વી૦	...... ૧૨૧૫	,,
૩૧—દીવ.... ...	જેહાંગીર નશરવાંનજી વાડીઆજી... ...	૨૬- ૫ ૧૧૯૯	,,
૩૨—દવીહર......	નવાજબાઇ તે જાંગી૦ નવ૦ ધાસીઆના ધ૦	૩- ૯ ૧૨૨૪	,,
૩૩—દુમસ.......	સુરતની અનજુમને	૨૬- ૬ ૧૨૦૭	,,
૩૪—નવશારી....	દેશાઇ મનચેરજી ખુરશેદજી	૧- ૫ ૧૧૬૪	,,
૩૫—નવશારી ...	શર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) બારોનેટ.	૨૦- ૬ ૧૨૨૨	,,
૩૬—નવશારી ...	મલેશરની અનજુમને	૧૯- ૧ ૧૧૬૭	,,
૩૭—નવશારી ...	મીનોચેર હોમજીવાલાઓએ બાંધેલી (દાદગાં)	...... ૧૧૫૮	,,
૩૮—નારગોલ ..	માણેકજી રૂશ૦ નારગોલવાલાતથા ભાઇઓ (૧૨)	૧૧-૧૦ ૧૨૫૧	,,
૩૯—પારડી......	હોરમજી ગાંડાભાઇ ....(દાદગાં)...	૧૦- ૯ ૧૨૫૦	,,

ઠેકાંણું.	કોણે બંધાવેલી.	રોજ, મ્હા તથા વરસ	કદમીકે શે૦
૪૦-પુણાં-નાંનાપેંટ	શોરાબજી રતનજી પટેલ. (૧૩)	૮-૧૧ ૧૧૯૩	શેહેનશાહી
૪૧-પુણાં-કાંપ...	શર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) બારોનેટ.	૩- ૩ ૧૨૧૪	,,
૪૨-બીલીમોરા.	નવરોજજી જમશેદજી વાહડીઆજી. ...	૨૦-૧૦ ૧૧૯૭	,,
૪૩-ભગવાગાંમ.	જમશેદજી શોરાબજી ભગવાગર. ...	૩- ૯ ૧૨૨૮	,,
૪૪-ભરૂચ......	જુની અગીઆરી..	....	,,
૪૫-ભરૂચ. ...	હોરમજી બેરામજી વખારીઆની નહાએતે...	૨૭- ૬ ૧૨૫૨	,,
૪૬-ભરૂચ--કોટ	હોમાજી દારાબજી (હોમાવરાની દરેમેહેર)...	૩- ૫ ૧૧૨૯	,,
૪૭- ,, પ્રાસવાર	હીરાંબાઇ તે નવરોજીકાવજી નારયલવાલાની વી૦	૯- ૯ ૧૨૦૦	,,
૪૮- ,, કોટ.	શોરાબજી ધનજીભાઇ ખંબાતા	૨૪- ૧ ૧૨૨૭	,,
૪૯- ,, બારકોટ.	દસતુર કાંમદીનજી ફરદુનજી...	..... ૧૧૪૭	,,
૫૦- ,, ,,	રૂશતમજી માણેકજી હીરાવરાના, શુરતવાલા.	...... ૧૦૯૬	,,
૫૧-ભાઠાં ગાંમ.	વીરજીભાઇ બમનજી શુરતવાલા (૧૪) ...	૧૭- ૬ ૧૧૭૩	,,
૫૨-મેશાંન. ..	દાદાભાઇ તથા મનચેરજી પેસતનજી વાડીઆ (૧૫)	૧૧- ૫ ૧૨૧૫	,,
૫૩-મઉ	અનજુમનને ખરચે. (૬)	૯- ૬ ૧૨૧૫	,,
૫૪-મંદરોઇ....	અનજુમનના ઉગરાતથી શેઠ માં૦ ન૦ પીટીટ	૧૨- ૪ ૧૨૨૯	,,
૫૫-મેધારભાત..	(ગંદેવીની પારસી) અનજુમનનાં ખરચે ...	૫- ૪ ૧૨૫૩	,,
૫૬-રાજકોટ. ...	અનજુમનનાં ખરચથી...	૩- ૯ ૧૨૪૪	,,
૫૭-રંગુન. ...	બેજનજી કાવશજી ખંબાતા	.... ૧૨૩૬	,,
૫૮-રાંદેલ ...	દારાશાહ સોરાબજી રાંદેલીઆ.	૧૭- ૯ ૧૨૦૩	,,
૫૯-વરોડરા ...	ધનાબાઇ તે દાદાભાઇ ભીમજી ઉમરીગરની ધ૦	૭- ૫ ૧૨૧૫	,,
૬૦-વરોડરા ...	બેરાંમજી નશરવાંનજી શીરવાઇ. (દાદગાં.) ..	...... ૧૨૩૭	,,
૬૧-વલશાડ ...	નવરોજી પેશુતનજી કાપડીઆ (દાદગાં) ...	૨૬- ૪ ૧૨૪૯	,,
૬૨-વલશાડ ...	મોટાભાઇ શાપુરજી	૧૬- ૯ ૧૨૧૯	,,
૬૩-વલશાડ ...	હોરમજી ભીખાજી ચોનાઇ (દાદગાં) ...	...... ૧૧૮૯	,,
૬૪-વેશુ	એડનવાલા માંણેકજી રતનજી પટેલ	૨- ૯ ૧૨૫૭	,,
૬૫-સરોડા......	ખ. ફ. પારખ, તથા ત્યાંનાં એક વતની મલીને..	....	,,
૬૬-સીગનપોર.	નવરોજી જમશેદજી વાડીઆ (૧૭) ...	૧૭- ૨ ૧૨૧૯	,,
૬૭--સુનગર બ્યારા	અનજુમનને ખરચે	...... ૧૨૩૧	,,
૬૮-સુમારી ..	હોમીયાર પાહલણ (૧૮)	...... ૧૦૪૦	,,
૬૯-સુમારી ...	દાદાભાઇ તથા કાવશજી પાલનજીચઉના.. ...	૨૭- ૭ ૧૨૫૬	,,
૭૦-સુરત.	મુબઇની અંજુમને[બેગંમપોરી ભાગરઆગલ]	૨૦-૧૨ ૧૨૦૮	,,
૭૧- ,, ગોપીપરે	જાંગીર નશરવાંનજી વાડીઆ, (દાદગાં) ...	૧- ૭ ૧૨૧૦	,,
૭૨- ,, નાનપરે	એદલજી તથા રતનજી બેરાંમજી બીશની...	૧૭- ૪ ૧૨૦૭	,,
૭૩- ,,	આ૦ જમશેજી માંણેકજી ઉનવાલા... (દાદગાં)	૧-૧૨ ૧૨૩૮	,,
૭૪- ,,	કાવશજી જમશેદજી માકીદલાલ	૧૭- ૯ ૧૨૧૪	કદમી
૭૫- ,,	માણેકજી નવરોજી વાહડીઆ (૧૯) ...	૧૫- ૯ ૧૨૦૬	શેહે૦
૭૬-,, રૂસ્તમપરે	પેશતનજી નસરવાંનજી બાટલીવાલા (૨૦) ...	૨૨-૧૨ ૧૨૧૯	,,
૭૭- ,,	સર જમશેદજી જીજીભાઇ (દાદગાં) ...	૧૭- ૨ ૧૨૨૪	,,
૭૮- ,,	દેશાઇ મનચેરજી ખુરશેદજી (૨૧) ...	૨૦-૧૨ ૧૧૭૫	,,
૭૯- ,,	રૂશતમજી અસ્પંદીઆરજી આરોટનવાલા(૨૨)	૧૭- ૪ ૧૧૯૨	,,
૮૦- ,, લકરકોટ	ગોટીનાં ખાંનદાંનવાલાઓએ બાંધેલું (૨૩)	૧- ૭ ૧૧૬૫	,,
૮૧- ,, શૈયદપુરે.	દાદાભાઇ અને મનચેરજી પેસ્તનજી વાડીઆ.	૨-૧૦ ૧૨૧૩	,,
૮૨-સોલાપુર ...	વીકાજી તથા પેશતનજી મેહરજી (૨૪) ...	૯- ૫ ૧૨૧૪	,,

(૧) આ દરેમેહેર પેહલી યજદેજરદી શને ૧૧૬૦ માં શેઠ માંણેકજી શેરાબજી મશરફ ફોડાપાટી મધે પોતાની વાડીમાં બંધાવેલી હતી, તાંહાંથી યજદેજરદી શને ૧૧૮૬ માં તેમનાં બેટાએ કોટમાં લાવી પરઠેલી છે.

(૨) એ દરેમેહેર ઘણી માંઠી હાલતમો આવી પડવાથી શેઠ દાદાભાઈ રૂશતમજી બનાંજીની આગેવાનીથી એવોનાં મરહુમ પીતા શેઠ રૂશતમજી કાવશજી બનાંજી તથા મરહુમ કાકાજીઓ શેઠો ફરાંમજી અને ખોરશેદજી કાવશજી બનાંજી, તેમજ બનાંજીનાં કુટંબનાં બીજા કેટલાક શાહેબોનાં ખરચ તથા મદદથી રોજ ૨૦ મો માહા ૭ મો શને ૧૨૧૪ યજદેજરદીને દીને નવેશરથી બાંધવામો આવી હતી.

(૩) આ દરેમેહેર આંમલ યજદેજરદી શને ૧૧૮૨ માં એરવદ દોરાબજી હોરમજી રાંનજીએ બંધાવી હતી.

(૪) આ ભીડીબજાર મધેની મરહુમ શેઠ મેરવાંનજી માણેકજી પટેલના દરેમેહરનું મકાન પુરાણું થઈ જવાથી યજદેજરદી સને ૧૨૪૭ માં રોજ ૧૭ મો માહા ૯ મો શેનશાહીને દીને શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીતીતે પોતાનાં ધણીઆણી બાઈ દીનબાઈ તે આ દરેમેહરનાં અશલ બંધાવનાર મરહુમ શેઠ મેરવાંનજી પટેલનાં બેટીના બેટીને નામે રૂ૨૫૦૦૦) ખરચીને નવા પાયાથી વધુ કુશાદે બાંધી આપેલોં હતું. અને રૂ૩૦૦૦) એ મકાંનના મરામતને શારૂ અનામત રાખેલા છે.

(૫) એ દરેમેહેર શને ૧૨૪૬ થી અમદાવાદની અનજુમનને અસતકથી ચાલતી હતી, પણ તે પુરાંણી થાઈ ગયાથી અમદાવાદવાલા શેઠો નવરોજી અને જાંગીરજી પેશતનજી વકીલે નવેસરથી રૂ૨૦૯૭૫ ને ખરચે કુશાદે બાંધાને રોજ ૨૭મો માહા ૭ મો શેહેનશાહી શને ૧૨૫૩ ને દીને ફરીથી ઈજાવી હતી.

(૬) આ દરેમેહેર અશલ સેઠ હોરમજી બમનજી વાડીઆજીએ બાંધેલી હતી તે પુરાણી થવાથી તેમના સાહેબજાદાઓએ રોજ ૧ લો માહા ૨ જો શને ૧૨૦૭ ને દીને નવેસરથી બાંધી છે.

(૭) એ દરેમેહેર પેહલાં સને ૧૦૯૧માં આ૦ કાવસજી ખરશેદજી કાંમદીન એરાવવાલાએ બંધાવેલી હતી તે બીજીવાર શને ૧૨૧૦માં શુરતવાલા શેઠ મેરવાંનજી હોરમજી ફરેજરે બંધાવેલી હતી, તે પાછી તરીજીવાર મુંબઈવાલા શેઠ જમશેદજી બરજોરજી મીસતરીએ રોજ ૭ મો માહા ૪ થો શેનશાહી શને ૧૨૩૯ યજદેજરદીને દીને ફરીથી કુશાદેથી બંધાવી છે.

(૮) આ દરેમેહેર અશલ રોજ ૯ મો માહા ૮ મો શેહેનશાહી શને ૧૨૧૮ માં શેઠ હીરજીભાઈ જમશેદજી બેહેરાનાએ પોતે બાંધેલી હતી પણ તે બીશમાર હાલતમાં આવેઆથી ય૦ સને ૧૨૪૪માં તેમનાં વીધવાએ નવેસરથી બાંધી આપીછે.

(૯) કલીઆંણી મધે અશલ એક ઘણી પુરાંણી દરેમેહેર હતી, પણ તે બીશમાર હાલતમાં આવેઆથી મુંબઈવાલા શેઠ એદલજી બેરાંમજી મોદીએ યજદેજરદી સને ૧૧૫૮ માં તે ફરીથી બંધાવી હતી. તે દરેમેહેરમાં આતસઆદરાંન નહી હોવાથી કલીઆંણીવાલા શેઠો ભીખાજી જીજીભાઈ શેઠના, ડોશાભાઈ હોરમજી ભીમડીવાલા, ફરદુનજી મેરવાંનજી શરાફ અને હોરમજી માંણેકજી ભીમડીવાલાએ પોતાને ખરચે એ જુની દરેમેહેરમાં ઘટતો ફેરફાર કરી રોજ ૧૭ મો માહા ૨ જો શને ૧૨૫૦ ને દીને આદરીઆન શાહેબ પરઠાવેઆ છે, અને તેના ચાલુ ખરચ શારૂ રૂ૭૦૦૦) હલાયદા કાહાડેઆ છે.

(૧૦) આ દરેમેહેર અશલ ય૦ સને ૧૧૫૦ની આગમચ દાદગાંની બનાવેલી હતી. તીઆં નવેસરથી આતશ આદરાંનની દરેમેહેર શેઠ રૂશતમજી કાવશજી પટેલે પોતાના બાવા મરહુમ શેઠ કાવશજી રૂશતમજી પટેલની નહંએતે બનાવીને રોજ ૯ મો માહા ૭ મો શેનશાહી સને ૧૧૯૮ યજદેજરદીને દીને પરઠાવી છે.

(૧૧) દખણ હેદરાબાદ તરફ શેઠો વીકાજી તથા પેશતનજી મેહેરજીની કેટલીક દરેમેહેરો બાંધેલી છે. તેમાંની એક આએ બાળાપોરનીબી દરેમેહેર બંધાયલી હતી, પણ હાલ તે મોજુદ નથી એમ કેહવાયછે.

(૧૨) એ દરેમેહેર અશલ શેઠ દાદાભાઈ નશરવાંનજી મોદીની બંધાવેલી હતી.

(૧૩) આ દરેમેહેરમાં પેહલે આતશ દાદગાં હતાં, તે પછે પાછલથી રોજ ૨૦ મો માહા ૯ મો શેહેનશાહી શને ૧૨૧૨ ને દીને આતશ આંદરાન પરઠેઆ હતા, પણ તે દરેમેહર બીસમાર હાલતમાં આવવાથી પુણેવાલા મરહુમ દશતુરજી શાહેબ જામાશપજી એદલજી જામાશપ આશાના શાહેબજાદાઓએ રોજ ૨૦ મો માહા ૯ મો શને ૧૨૪૬ ને દીને ફરોથી નવેશરથી બાંધીને સ્થાપીછે.

(૧૪) એ દરેમેહેર અશલ ૧૧૭૩ નાં રોજ ૧૭ મો માહા ૬ ઠાને દીને સુરતવાલા શેઠ વીરજીભાઈ બમનજીએ બાંધેલી હતી તે પુરાંણી થયાથી નવેસરથી ફરીને શેઠો શોરાબજી તથા નવરોજી ફરાંમજી મીશતરીએ ય૦ શને ૧૨૩૧માં બાંધી છે.

(૧૫) આ દરેમેહર ય૦ સને ૧૨૪૬ માં ફરીથી એજ વાડીઆ સાહેબોની આગેવાની સાથે બીજા લોકોના ઉગરાંણાંથી નવેશરથી બંધાઈ છે.

(૧૬) આ દરેમેહેર ફરોથી રોજ ૯ મો માહા ૬ ઠો શને ૧૨૨૮ ને દીને અનજુમનનાં ઉઘરાટથી સમારી હતી પણ તે પછે વલી તરીજીવાર શમારીને તેનું જશન રોજ ૧૯ મો માહા ૧૨મો સને ૧૨૫૨ યજદેજરદીને દીને કરવામાં આવયું હતું.

(૧૭) અશલ લવજી નશરવાંનજી વાડીઆએ બાંધેલી હતી.

(૧૮) એ દરેમેહેર જુની થાયાથી કેટલીક મુદતે ફરીથી સુરતવાલા શેઠ જમશેદજી શોરાબજી હોડીવાલાએ બંધાવી હતી તે પછી વલી મુંબઈવાલા શેઠ કુંવરજી માણેકજી મુકાદમે રોજ ૧ લો માહા ૮ મો શને ૧૧૯૧ માં આદરાન પરઠોને બંધાવી હતી. તે રેટીમાં પુરાઈ જવાથી તેવણના વારેસ રૂશતમજી સાપુરજી મુકાદમે શને ૧૨૩૮ માં પાછી બીજી જગાપર બાંધીને આતસ આદરાન પરઠેઆં છે.

(૧૯) એ દરેમેહેર અસલમાં જમશેદ જાઈઆ નામના એક શુરતના પારસીએ પાલીઆ ફૂલીઆમાં બાંધેલી હતી જેને માટે તેણે પોતાને તાંહાં ફરજંદ આવે તો તે બાંધવાની માનતા કરેલી હતી તેથી તે બંધાઈ હતી. તે બીશમાર થાયાથી મુંબઈવાલા શેઠ માંણેકજી નવરોજી વાડીઆજીએ તથા ભાઈએ પોતાના બાવાજીના પુણને સારૂ બાંધી છે.

(૨૦) એ દરેમેહેર અશલ પાલનજી હોમાજી શેઠની બાંધેલી હતી તે શુરતની શને ૧૧૯૧ યજદેજરદીની મોટી આગમાં બલી જવાથી ઉમરેવાલા શેઠ મેહેરજીભાઈ પટેલ તથા રતનજી છીબગજી શુરતવાલાએ રોજ ૨૨ મો માહા ૧૨

શ્રા શને ૧૧૯૨ માં બાંધી હતી તેબી પુરાંણી થવાથી મુંબઈવાલા શેઠ પેશતનજી નશરવાંનજી બાટલીવાલાએ બંધાવી છે.

(૨૧) નવશારીખાતે અશલ કોઈ કોઈવાર બાહારથી પીંડારાઓ નીકલી આવી દરોડો પાડતા હતા, તારે તાંહાંની વશાતી શુરત તરફ નીકલી જાતી હતી—તેવી વખતે જરતોશતી ધરમ કીરીઆ કરવા ખાતર શુરતનાં રૂશતમપુરાંમાં, નવશારીનાં મરહુમ દેશાઈ ખુરશેદજી ટેમુલજીએ એક જગોએ પેહલાંતો અમથા બે તરણ ધરમ કામનાં છાંપોલા બાંધી લીધા હતા પણ તે પછે એ દેશાઈ ખુરશેદજીના બેટા દેશાઈ મનચેરજી ખુરશેદજીએ આ દરેમેહર બાંધી હતી તે પુરાંણી થવાથી મુંબઈવાલા મરહુમ શેઠ એદલજી દાદાભાઈ શુખીઆના છોકરાઓએ યજદેજરદી શને ૧૨૩૩ માં નવેશરથી બંધાવી છે. એની શાથે વલી તેવોએ એક ધરમશાહરા પણ બાંધી છે. એ મકાંનનાં પાછલા ભાગપર એક ઓટલો અને તેની ઉંચી દેવાલ તીયાંનાં દશતુર દારાબજી ખરશેદજી દારાબજી પાલણનાએ બાંધી છે.

(૨૨) એ દરેમેહેર આગલ શેઠ શાપુરજી બચાભાઈ દોટીવાલાની બાંધેલી હતી પણ તે શને ૧૧૯૧ યજદેજરદી માં શુરત ખાતે લાગેલી મોટી આગમાં બલી ગયાથી તેમનાં આ ખેશીએ પાછી બાંધી છે.

(૨૩) આ આદરીઆંન ઘણું પુરાણું છે, તેનાં અશલ બાંધનારનું નાંમ જણાતું નથી પણ તે ગોતીનાં આદરીઆંનને નાંમે ઓલખાયછે. હાલ શુધી તેનાં મકાંનની મરામત જુદા જુદા શખી ગરહશથોએ કેટલીકવાર કીધી છે.

(૨૪) આ દરેમેહેર અશલમાં યજદેજરદી શને ૧૨૧૪ નાં રોજ ૯ મો માહ ૫ મો શેહેનશાહીને દીને શેઠ વીકાજી તથા પેશતનજી મેહેરજીની બનાવેલી હતી તે બીશમાર હાલતમાં આવેઆથી યજદેજરદી સને ૧૨૪૮માં રોજ ૯ મો માહ ૧૨મો શેહેનશાહીને દીને અનજુમનને ખરચે નવેસરથી બાંધી છે.

ઇરાંન ખાતેનાં હાલનાં આતશબેરાંમો અને દરેમેહરોની વીગત.

ઉપર જણાવેઆ મુજબ હીંદુસ્થાનમાંનાં હાલનાં કુલે આતશબેરાંમો અને દરેમેહેરોની વીગત છે, પણ એ ઉપરાંત જરથોસતીઓનાં અશલ વતન ઇરાંન મધે જોકે આગલા ઇરાંની જરથોશતીઓનાં ખુદ પોતાનાં રાજની જાહોજલાલીને વખતે તો શેંકડો અને હજારો હેવાં આતશકદેહો અને ધરમનાં મકાંનો હતાં; પણ હવડાં ચાલુ વખતમાં શ્રી ઇરાંનખાતે બંધાયલાં બે આતશબેહેરાંમો અને નજદીક ૨૨) આદરીઆંનો છે. એ બે આતશબેહેરાંમો માંહેલું એક યજદ શેહેરમાં છે, જે આતશબેહેરાંમ સાસાનીઅન હકુમતના વખત ઉપરનું સથાપેલું કેહેવાય છે. ઇશવી શને ૬૪૨ માં આરબોએ ઇરાંન જીતવા પછી આરબોનો દોર ઇરાંન ઉપર ચાલુ થાવાથી જરથોસતીઓમાં નાશભાગ થઇ હતી તે વેલાએ એ આતશબેહેરાંમની શલામતીને ખાતર તે યદજથી અગદા નામનાં ગાંમ આગલનાં શેકપતેહ એજદાં નામના એક બુલંદ પાહાડપર લઇ જવામાં આવેઆં હતાં; તેઆં તીશ વરશ સુધી રહેઆ પછી પાછી ઇરાંનમાં શુલેહ પંથરાવાથી પાછા યદજમાં લાવી તખતનશીન કરેલાં કેવાએ છે. એ આતશબેરાંમનું હાલનું મકાંન સુરતવાલા મરહુમ શેઠ નશરવાંનજી કોયાજી નામના એક સુરતનાં આગલા જરથોશતીએ બંધાવેલું છે, ને તેના જાથુકના ચાલુ ખરચ સારૂ યજદ ખાતેની "બાગે ચીનાર" નામની એક જાગીર તેવણે ખરીદીને ધરમખાતે આપેલી છે. બીજું આતશબેહેરાંમ કેરમાન ખાતે સ્થાપેલું છે. અને ઉપલાં બાવીશ આતશઆદરીઆનોમાંનું એક આદરીઆન મુંબઇવાલા મરહુમ શેઠ અરદેશર દાદીશેઠનાનું બંધાવેલું માલમ પડેછે, ને તેના ખરચ સારૂ તેઓએ પણ તે તરફની એક જાગીર ખરીદી આપેલીછે. પણ યજદના આતશબેહેરાંમનાં ખરચ શારૂ જે શેઠ નોશેરવાંનજી કોહયાજી સુરતવાલાએ "બાગે ચીનાર" નામની મીલકત ખરીદી આપેલી હતી, અને તયારબાદ વલી શેઠ ખુરશેદજી કાવશજી બનાજીએ એ આતશબેહેરાંમની ઇમારતમાં વધારો કરાવી તેના ખરચ શારૂ "આબે મુબારક" નામની એક બીજી મીલકત ખરીદી આપી હતી, તે બનને મીલકતોની ઉપજ દર વરશે આશરે રૂ૨૦૦) અંકે બશો સુધી આવતી હતી. તથા મરહુમ શેઠ ફરાંમજી કાવશજી બનાજી પોતે પોતાની હયાતીમાં અને તેઓના ગુજરવા બાદ તેઓના વારશો દર વરશે રૂ૫૦) અંકે પચાસ મોકલતા હતા, તેમાથી એ બંધે હાલનાં ઇરાંનનાં આતશબેરામોનો ચાલુ ખરચ થાતો હતો; પણ હવડાં ઉપલી "બાગે ચીનાર," ની મીલકત વગર ઉપજની થઇ પડીછે, શાથી કે "આબે એબનેવેર" નામના અસમાંનું પાંણી જે તયાં પોહચતું હતું તે હાલ બીલકુલ સુકાઇ ગયું છે. તેથી તે મીલકતની જે કાંઇ જુજ ઉપજ થાયછે તેમાંથી તો મરહુમ શેઠ નોશેરવાંનજી કોયાજીને નામે અરદીબેહેશત મ-

હીનાના ધંહખાંરનું જશન થાય છે. અને "આબે મુબારક" ની મીલકતની ઉપજમાંથી બે હેર મહીનાના ધંહબારનું જશન શેઠ એદલજી ફરામજી બનાજીને નામે તથા દે મહીનાના ધંહબારનું જશન બાઇ બાઇબાઇ પેશુતનજીના નામે થાય છે. એ રીતે પાંણી શુકાઇ જઇ પેલી મીલકતોની આવક બંધ પડવાથી પેલાં આતશબેહેરાંમના ચાલુ ખરચની અડચણ પડવા લાગી, તે ખીના જયારે સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટના જાણવામાં આવી તયારે તેઓ કેટલાંક વરશો તલક આગલ દર સાલ રૂ૧૨૦) લેખે એ બંનને શેહેરના આતશબેહેરાંમોની તેલ કાઠી સારૂ મોકલતા હતા. પણ હાલ તેઓએ રૂ૩૦૦૦) ની પરોમીશરી નોટો યજદ તથા કેરમાનના આતશબેહેરાંમોની તેલ કાઠીનાં ખરચ સારૂ અલાહેદી કાહાડીને તે અતરેના ઇરાંનીઓની હાલત સુધારનારાં ફંડનાં ટરસટીઓને હસતક આપી છે, તેમાંથી તારીખ ૨૧ મી મારચ ૧૮૮૩ થી દર વરસે આ ધરમખાતાં અસતક રૂ૬૦) યજદના આતશબેહેરાંમની તેલ કાઠીના ખરચ સારૂ તથા રૂ૬૦) કેરમાનના આતશબેહેરાંમની તેલ કાઠીના ખરચ સારૂ મોકલવામાં આવે છે.

ઉપર કહેલી દરેમેહેરો ઇરાંનનાં કયાં કયાં ગાંમોમાં હાલ આવેલી છે તેના નામની વીગત નીચે મુજબ છે:—

યજદ શેહેરમાં—૪, નસરાબાદ—૧, કસનવખીઆ—૧, કુચેએખીઓક—૧, મુરયાબાદ—૧, ખુરમશા—૧, માહામુઆબાદ—૧, ખએરઆબાદ—૧, રહેમતઆબાદ—૧, હરસતાન—૧, આએશાહી—૧, મઝરએ હાજી કાસમ—૧, ઝઇનઆબાદ—૧, ચેમ—૧, મુબારકા*—૧, તહફત—૧, જાહેરઆબાદ—૧, મઝરએ કલાનતર—૧, શરહઆબાદ—૧, અને કીરમાનમાં—૪.

મુંબઈ મધેનાં જાહેર આતશ દાદગાંઓ.

૧—કોલાબે ...	મેરવાંનજી ફરાંમજી પાંડે. [મેરવાંન બાગમાં]	૧૫- ૩ ૧૨૪૦	કદમી.
૨—ગીરગાંમ ...	અશલાજી ભીખાજી	૨૦-૧૨ ૧૨૧૫	શેનશાહી.
૩—ચરનીવાડી .	ભગરીઆ મોબેદોની દરેમેહેર	૧-૧૦ ૧૨૫૩	,,
૪—ચોપાટી ...	શોરાબજી રેડીમણી	....	,,
૫—ધોબીતલાવ.	રૂશતમજી શોરાબજી ઇંડાવાલા.... ...	૧૭-૧૨ ૧૨૧૨	,,
૬—મજગાંમ ...	બેરાંમજી નશરવાંનજી સીરવાઇ.	૧૫- ૫ ૧૨૩૯	,,
૭—મજગાંમ ...	મેરવાંનજી ફરાંમજી પાંડે.	....	કદમી.
૮—મેહેમ......	એદલજી શુંનાવારા	....	શેનશાહી.
૯—બાહેરકોટ....	શર જમશેદજી જીજીભાઇ બે૦[અલાઇબાગમાં]	...... ૧૨૨૮	,,

જરથોશતીઓનાં જાહેર વપડાશનાં મકાંનો.

આલબલેશ બાગ—શેઠ એદલજી ફરાંમજી આલબલેશનાં વારેશો...... રોજ ૨૨—૧—૧૨૩૮
એલાહી બાગ—સર જમશેદજી જીજીભાઇ પેહેલા બારોનેટ .... રોજ ૨૪—૫—૧૨૦૮
કામા બાગ—શેઠ પાલણજી ખરશેદજી કાંમા .... રોજ ૧૭—૯—૧૨૩૮
ફરાંમજી કાવશજી ઇનશટીટીઉટ—શેઠ ફરાંમજી કા૦ના કેટલાક એશીઓ અને મીત્રો મલીને.
બાલીવાલાની વાડી—બેતવાડી—શાપુરજી મનચેરજી બાલીવાલા—
માંણેકજી શેઠની વાડી—શેઠ માંણેકજી નવરોજી શેઠના................ ૧૧૧૯
બાહારકોટનું શેઠ પાલણજી દોરાબજી મેહેરજીનું મકાંન......... રોજ ૧૧-૧૦—૧૨૧૪
મેરવાંન બાગ—(પારસી સાંનીટેરીઅમ) શેઠ મેરવાંનજી ફરાંમજી પાંડે. રોજ ૧૩—૩—૧૨૩૫
હોરમજ બાગ—બેતવાડી—શેઠ કાવસજી હોરમજી સરાફ............ રોજ ૨૬-૧૦—૧૨૪૧
શેઠ હોરમજી પેશતનજી બાટલીવાલાની વાડી—બેતવાડી .... રોજ ૧૯-૧૧—૧૨૩૩

* આ મુબારકા ગાંમની આદરીઆંનની દરેહમેહેર મુંબઇવાલા શેઠ અરદેશર દાદીશેઠે યજદેજરદી સને ૧૧૭૮ માં બંધાવી આપી હતી અને તેના નીભાવ માટે એક જમીન પણ ખરીદી આપી હતી, જે જમીર પછવાડેથી મુબારકાની અનજુમનના હાથમાંથી જતી રહીએ હેડુ જણાઇયુ.

જરથોશતીઓએ બંધાવેલાં દુખમાંઓની ટીપ.

ઠેકાંણા.	કોણે બંધાવેલાં.	રોજ, મહા, વરશ.	ક૦ કે શે૦
૧—મુંબઈનાં.	મોદી હીરજીભાઇવાછાગાંધી.	૧૯- ૧ ૧૦૩૯	શેનશાહી.
૨— ,, ...	માંણેકજી નવરોજી શેઠના	૧૯- ૧ ૧૧૨૫	,,
૩— ,, ...	મુંબઇની પારશી પનચાએતે બંધાવેલું..	૨૬- ૭ ૧૧૪૮	,,
૪— ,, ...	મનચેરજી જીવણજી રેડીમની. ... ... (આ દોખમું પોતાનાંજ ઉપીઓગ શારૂ એવાએ બાંધયુ હતું.)	૩-૧૨ ૧૧૫૫	,,
૫— ,, ...	દાદાભાઈ નોશેરવાંનજી... (પોતાની વાડીમાં) (આ દોખમું ફકત દાદીશેઠનાં કુટુંબીઓને માટેછે.)	૧૬- ૮ ૧૧૬૭	કદમી.
૬— ,, ...	ફરાંમજી કાવશજી બનાજી	૫- ૯ ૧૨૦૧	,,
૭— ,, ...	કાવશજી એદલજી બીશની.	૧૨- ૮ ૧૨૧૩	શેનશાહી.
દેશાવરોનાં.			
૧—અંકલેશર...	નરશંગ ધનપાલ (હાંસોટવાલા.)... ...	....	,,
૨—અંકલેશર...	પેશતનજી બમનજી વાડીઆ	૧૯- ૬ ૧૧૭૮	,,
૩—અજમેર ...	અનજુમને બંધાવેલું	૨૬- ૬ ૧૨૫૭	,,
૪—અમદનગર .	અમદનગરની અનજુમને બંધાવેલું ...	...... ૧૧૯૬	,,
૫—અમદનગર. .	જરથોશતી અનજુમને બંધાવેલું. ...	૧૫- ૪ ૧૨૧૧	,,
૬—અમદાવાદ .	અમદાવાદની અનજુમને બંધાવેલું ...	૨૫- ૮ ૧૨૧૨	,,
૭—અમદાવાદ. .	સર જમશેદજી જીજીભાઇ નાઇટ... ...	૨૩- ૮ ૧૨૧૯	,,
૮—અમદાવાદ...	અનજુમને બાંધેલું...	૧૮- ૬ ૧૨૩૫	,,
૯—અમરેલી...	અનજુમને બાંધેલું...	૩૦- ૬ ૧૨૨૭	,,
૧૦—આલપાઇ...	નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા... ..	....	,,
૧૧—ઈગતપુરા...	અનજુમને બાંધેલું	૧૬- ૯ ૧૨૫૪	,,
૧૨—ઉદવારા....	ઉડવારાની અનજુમને બંધાવેલું... ...	૨૪- ૭ ૧૦૬૬	,,
૧૩—ઉમરા ગાંમ	જરથોશતી અનજુમને બંધાવેલું... ...	૫- ૭ ૧૨૦૧	,,
૧૪—એડન... ...	અનજુમને બાંધેલું...	.... ૧૨૩૫	,,
૧૫—એડન. ...	મેરવાંનજી શોરાબજી ખરેઘાત	૭- ૭ ૧૨૧૬	,,
૧૬—ઓરંગાબાદ	વીકાજીઅને પેશતનજી મેરજીભાઇ. ...	૧૫- ૪ ૧૨૧૨	,,
૧૭—કરંજ......	દીનબાઇ તે પુંજીઆજી મનાજીની વીધવા...	૨૪- ૩ ૧૧૯૮	,,
૧૮—કરાંચી. ...	હોરમજી દાદાભાઈ ઘડીઆલી.	૩૦- ૪ ૧૨૧૭	,,
૧૯—કરાંચી. ...	કરાંચીની અનજુમનને ખરચે	૧૯- ૮ ૧૨૪૪	,,
૨૦—કલકતા ...	નવરોજજી શોરાબજી ઉમરીગર	૨૭- ૪ ૧૧૯૧	,,
૨૧—કલીઆંણી ..	નવાજબાઇ તે નશરવાંનજી મોદીની વીધવા...	.... ૧૧૬૦	,,
૨૨—કલીઆંણી..	નવરોજી બાલાભાઇ કલીઆંણીવાલા... ...	૧૫- ૭ ૧૨૫૫	,,
૨૩—ખંબાત. ...	હીરજી આસા..	....	,,
૨૪—ખંબાત ...	પેશતનજી ખરશેદજી મોદી	૨૯- ૭ ૧૧૯૫	,,
૨૫—ખેરગામ ...	બાઇ મોતીબાઇ તે આ૦ બ૦ જ૦ મુલાંની વીધવા	૫- ૯ ૧૨૫૧	,,
૨૬—ગનદેવી. ...	જમશેદજી નાનાભાઇ ગજદર—સુવલાનાં. ...	૧૯- ૭ ૧૧૮૬	,,
૨૭—ગનદેવી ...	ગંદેવીનીઅનજુમનેબંધાવેલું	૨૦- ૭ ૧૨૩૯	,,
૨૮—ગનદેવી.....	ગંદેવીની અનજુમને બંધાવેલું... ...	૧૯- ૧ ૧૦૯૪	,,
૨૯—ગનદેવી.....	અનજુમનનાં ઉઘરાણાંથી બાંધેલું. ...	...... ૧૧૫૯	,,
૩૦—ચીકલી....	અનજુમનનાં ઉઘરાણાંથી બાંધેલું. ..	૧૩- ૬ ૧૨૪૩	,,
૩૧—જાલના....	અનજુમનનાં ઉઘરાણાંથી બાંધેલું. ...	૪- ૮ ૧૨૪૦	,,
૩૨—તવરી......	અનજુમનનાં ઉઘરાણાંથી બાંધેલું... ...	૨૯- ૭ ૧૨૩૩	,,
૩૩—તારાપોર....	દોરાબજી ફરદુનજી લશકરી. ... ... આ દોખમું ફાટી જવાથી પડત પડીયું છે.	....!....	,,

ઠેકાંણા.	કોણે બંધાવેલાં.	રોજ,માહા,વરસ	ક૦ કે શે૦
૩૪—તારાપોર....	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાંથી બાંધેલું	૨૭- ૬ ૧૨૩૫	શેનશાહી.
૩૫—થાંણા......	કાવશજી તથા દોરાબજી રૂશતમજી પટેલ ...	...... ૧૧૪૯	,,
૩૬—થાંણા....	રૂશતમજી કાવશજી પટેલ.	૧૯- ૭ ૧૨૧૨	,,
૩૭-૬૦ હેદરાબાદ.	વીકાજી તથા પેશતનજી મેરજીભાઇ. ...	૨૦- ૧ ૧૨૦૯	,,
૩૮—દમણ....	માંણેકબાઈ તે જમસેદજી બેરાંમજીલસ્કરીની વી૦	૧૩- ૮ ૧૨૦૦	,,
૩૯—દવીએર....	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાંથી બાંધેલું... ...	૧૩- ૪ ૧૨૦૮	,,
૪૦—દીવ.......	જાંહાંગીરજી નશરવાંનજી વાડીઆજી ...	૧૧- ૬ ૧૨૦૨	,,
૪૧—દીશા... ...	અનજુમનનું બાંધેલું....	....	,,
૪૨—દેવલાલીભગુર	[નાસક] બેરાંમજી નાનાભાઈ મીસતરી ...	...... ૧૨૩૯	,,
૪૩—નવશારી ...	માંગાઆશા ચાંગા આશા.	...... ૯૦૨	,,
૪૪—નવશારી ...	માંણેકજી નવરોજી શેઠના	૧૧- ૪ ૧૧૧૬	,,
૪૬—નવશારી ...	હોરમજજી મનચેરજી કેગાંવાલા (ભાભા) ...	૪- ૬ ૧૧૯૨	,,
૫૭—નવશારી ...	નશરવાંનજી રતનજી તાતા.	૨૦- ૬ ૧૨૪૭	,,
૦૧—નારગોર....	માંણેકજી નવરોજી શેઠના.	...... ૧૧૧૫	,,
૪૪—નારગોર....	મનચેરજી ખુરશેદજી શેઠના.	...... ૧૧૩૬	,,
૪૪—નારગોર ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાંથી.	૧૪- ૯ ૧૨૫૦	,,
૫૮—પુણા... ...	દોરાબજી રતનજી પટેલ...	૨૯- ૭ ૧૧૯૪	,,
૫૯—પુણા... ...	પુણાંની અનજુમનનાં ઉઘરાંણાંથી બાંધેલું...	૩૦- ૭ ૧૨૦૪	,,
૫૨—પારડી... ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું... ...	૨૦- ૯ ૧૨૫૦	,,
૫૩—બાલાપુર ...	વીકાજી તથા પેશતનજી મેરજીભાઈ ...	૨૮- ૭ ૧૨૦૮	,,
૫૪—બીલીમોરા ..	રૂશતમજી બમનજી બાટલીવાલાના ધણીઆંની	૬- ૩ ૧૧૭૧	,,
૫૫—બીલીમોરા...	અનજુમને બંધાવેલું	૯- ૭ ૧૨૪૯	,,
૫૬—ભરૂચ... ..	પેશતનજી ભરૂચવાલા	...... ૬૭૮	,,
૫૭—ભરૂચ... ...	અનજુમને બંધાવેલું....	...... ૧૦૨૩	,,
૫૮—ભરૂચ......	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલુ... ...	૧૯- ૩ ૧૨૦૩	,,
૫૯—ભુશાવલ.. ...	અનજુમને બંધાવેલુ	૨૯- ૪ ૧૨૫૮	,,
૬૦—મહુવા... ...	માંણેકજી જીજીના	૭- ૮ ૧૨૦૨	,,
૬૧—મઉ.......	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું	૨૧- ૮ ૧૨૦૯	,,
૬૨—રાંદેર... ...	શે૦ મં૦ રેડીમની,હી૦ રેડી૦,રૂ૦ નાદ૦,મલીને	૨૨- ૮ ૧૧૫૬	,,
૬૩—રાંદેર.... ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું.	૨૯- ૬ ૧૨૨૧	,,
૬૪—વરોડરા. ...	અનજુમનનાં ઉઘરાણાથી બાંધેલું . ..	૭- ૯ ૧૨૧૧	,,
૬૫—વલશાર.. ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું	૧૭- ૪ ૧૧૪૬	,,
૬૬—વલશાર. ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું	૨૯- ૬ ૧૨૧૬	,,
૬૭—વલશાર.. ...	વઇઆરવાલાનાં ખાંનદાંનીઓએ... ...	...... ૧૦૧૨	,,
૬૮—સુનખડ વ્યારા	અનજુમને બંધાવેલું	૧૫- ૫ ૧૨૩૨	,,
૬૯—સુમારી...	રતનજી માંણેકજી એંટી	૧૬- ૨ ૧૧૭૩	,,
૭૦—સુરત.	નાનાભાઈ પુંજીઆજી	...... ૧૦૩૬	,,
૭૧—સુરત... ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું	.. .. ૧૦૯૨	,,
૭૨—સુરત... ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું. ...	૧- ૩ ૧૧૦૩	,,
૭૩—સુરત... ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું. ...	૨૮- ૮ ૧૧૪૦	,,
૭૪—સુરત...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું. ...	૮- ૩ ૧૧૩૪	,,
૭૫—સુરત... ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું.. ...	૧- ૫ ૧૧૯૬	,,
૭૬—સુ૦ શરાહા ..	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું	૫- ૫ ૧૧૯૭	,,
૭૭—સુ૦ માંડવી	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું. ...	૪- ૪ ૧૧૯૯	,,
૭૮—સુરત-ઉદનામાં	મુસાફરીઆ મોબેદોને સારૂં અનજુમને બાંધેલું	૨૬- ૬ ૧૨૫૩	,,
૭૯—સેતારા ...	અનજુમનનાં ઉઘરાંણાથી બાંધેલું ...	૨૦- ૭ ૧૨૧૬	,,
૮૦—શોલાપુર ...	વીકાજી અને પેશતનજી મેહરજીભાઇ ...	૭- ૫ ૧૨૧૨	,,

ઠેકાંણાં.	કોણે બંધાવી.	રોજ, માહા, વરશ.
મુંબઇ, ફરેલવાડી..	મેરવાંનજી ફરાંમજી પાંડે	૧૬- ૬ ૧૨૩૫
ચોપાટી-(ધરાંણીઓ સારૂ).	ખરશેદજી અરદેશર દાદીશેઠનાં બેશીઓ	૨૦- ૨ ૧૨૨૨
,, ,,	કાવશજી જાંહાંગીર નાઇટ શી. એશ. આઇ.	...... ૧૨૪૧
,, આંધલા, લુલા જરથોસતીસારૂ	ફરદુનજી શોરાબજી પારખનાં સાહેબજાદાઓ.	.... ૧૨૧૪
મુંબઇ. ચોપાટી	ખરશેદજી કાવશજી બનાજી	... ૧૨૦૪
મુંબઇ, ભાયખલા	સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ.	૧૬- ૮ ૧૨૧૬
મુંબઇ, ગરાંટરોડ	રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઇ	....
દેશાવર—અંકલેશર	મેરવાંનજી હોરમજી ફરેજર*	...... ૧૨૧૮
અમદનગર.	ખાંન બાહાદુર પેશતનજી શોરાબજી.	૧૩- ૪ ૧૨૨૮
અમદાવાદ	મનચેરજી શોરાબજી કરંજાવાલા	૨૩- ૪ ૧૨૧૮
અમદાવાદ	શોરાબજી જમશેદજી જીજીભાઇ	.... ૧૨૩૩
અરાજણ	પુણેવાલા પેશતનજી શોરાબજી	...... ૧૨૨૯
અલીબાગ.	હીરાજી હોરમજી બારીઆ.	...... ૧૨૪૨
આંકોલા.	વીકાજી પેશતનજી મેહરજી†	.... ૧૨૦૮
આમોદ.	કાવશજી માંણેકજી મોદી	.... ૧૨૪૧
એડન	મેરવાંનજી શોરાબજી ખરેઘાટ.	૭- ૭ ૧૨૧૬
ઇછાપોર.	પાલણજી, કાવશજી ધનજીભાઇ પાંડુવાલા	...... ૧૨૧૭
ઇછાપોર.	પીરોજબાઇ તે મરહુમ દા૦ માં૦ વાછાની વી૦	.... ૧૨૪૬
ઇનદોર-"કુવર હાલ"	હોરમજી માંણેકજી ભમગરા	૨૭-૧૧ ૧૨૫૨
ઉદવારા.	રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઇ	૧૭- ૫ ૧૨૩૯
કલીકત	હોરમશજી બમનજી વાહાડીઆ.	.... ૧૧૯૩
ખંડાલા.	સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ.	...... ૧૨૦૮
એરગાંમ	અનજુમનનાં ઉગરાતથી	૧૧- ૨ ૧૨૫૫
ગંદેવી	નવરોજી જમશેદજી વાહડીઆ	૭- ૯ ૧૨૧૮
જાંહાં-બોરડી	પેશતનજી ખરશેદજી કામા.	૧-૧૨ ૧૨૦૦
દમન	રતનબાઇ તે હોરમજી મનચેરજી કામાના વીધવા.	...... ૧૨૧૫
દંતોરા.	અરદેશર દાદાભાઇ દાદીશેઠ	...... ૧૧૭૪
દેહેણું	મનચેરજી તથા બમનજી માણેકજી ભંડારા	...... ૧૧૯૮
નવશારી—શોરાબબાગ	એરવદ કાવશજી શોરાબજી બેદવાર	૧૪- ૫ ૧૨૩૮
નવશારી—ખરશેદવારી	ખરશેદજી ટેમુલજી દેશાઇ	....
,, તેની પાસે જમનશાળા	શર જમશેદજી જીજીભાઇ પેહલા બેરોનેટ.	૨૦- ૬ ૧૨૨૨
,, "કાઉશ બાગ"	કાવશજી માંણેકજી તાતાના છોકરાઓ	૮- ૬ ૧૨૪૬
નાવશારી—નોશરવાનબાગ	આ૦ નશરવાંનજી ખરશેદજી કાંગા.	૧૯- ૮ ૧૨૩૭
નાવશારી—જમશેદ બાગ	શર જમશેદજી જીજીભાઇ પેહલા બેરોનેટ	૨૦- ૬ ૧૨૧૯
નાવશારી—	બાઇ નવાજબાઇ તે કુવરજી હો૦ ભાભાની ધણી૦	૧- ૯ ૧૨૨૫
પારડી..	પેશતનજી બમનજી વાડીઆજી.	...... ૧૧૫૮
પારડી	હોરમશજી ગાંડાભાઇ	૧૭- ૯ ૧૨૫૦
પાહારી.	ફરામજી નશરવાંનજી પટેલ	...... ૧૨૧૯
પુણાં—ભવાંની પેંટ	ખાંનબાહાદુર શેઠ પેશતનજી શોરાબજી	૨૮- ૭ ૧૨૨૭
પુણા—સ્ટેશન આગલ	હોરમજી શોરાબજી તાડીવાલા	૧૯- ૧ ૧૨૩૯
પુણા—કાંપ	મુંબઇવાલા નવ૦ શીશતા તથા શાપુ૦ શુબેદાર	...... ૧૧૯૪
બીલીમોરા	રૂશતમજી મેહેરવાંનજી બીલીમોરયા	૧૬-૧૦ ૧૨૧૩
ભગવા ગાંમ—	એદલજી ફરાંમજી આલબલેસનાં શાહેબજાદા.	....
ભરૂચ—જમશેદ બાગ—	જમશેદજી હોરમજી લાકડાંવાલાના બેરીઓ..	૨૭- ૬ ૧૨૫૨
ભરૂચ—કોટમાં	મેરવાંનજી હોરમજી ફરેજર	૧૯- ૧ ૧૨૧૩

* આ ધરમશાહેરા અંકલેસરવાલા શેઠ પેશતનજી નશરવાંનજીની કંપનીએ સને ૧૨૪૩માં ફરીથી બધાવીછે.

† આ ધરમશાહેરા પુરાંણી થાવાથી અને વશતીની જગોથી દુર પડવાથી આંકોલાના આસીસટંટ કમીશનર દશાતુરજી સાહેબ બમનજી જામાશપજી જામાશપઆશાનાએ આગેવાની કરીને લોકોનાં ઉગરાતથી ફંડ એકઠું કરીને જુની ધરમશાહેરાનો કાત ઉખેડી લાવી વશતીની નજદીકની જગોપર રોજ ૨૫ મા માહા ૧ લા શને ૧૨૫૦ યજદેજરદીને દીને એ ધરમશાહેરા નવેશરથી બાંધી છે.

ઠેકાંણું.	કોણે બંધાવી.	રોજ,માહા,વરશ
ભરૂચ—કાંઠાપર	રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઇ. ...	.... ૧૨૩૫
ભરૂચ—બાહારકોટ	મેરવાંનજી હોરમજી ફરેજર	.... ૧૧૯૨
બાહાં ગાંમ.	માંણેકજી દોરાબજી બુચર.	...... ૧૨૪૯
બેશાંણુ...	આવાંબાઇ તે કા૦ બેજ૦ આલબલેશનાં ધ૦	૨૮- ૬ ૧૨૫૩
મામલેશર	ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ	...... ૧૨૨૮
મામલેશર—મેહેગ઼ ગાંમ ...	ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ.	...... ૧૨૨૮
રાંડેલ	હોરમજજી માંણેકજી માજુ	...... ૧૨૦૮
વરોડરા—કાંપ	બેરાંમજી નશરવાંનજી શીરવઇ તથા બીજાઓ.	...... ૧૨૩૭
વલસાડ	નવરોજી પેશુતનજી કાપડીઆ. ...	૨૬- ૪ ૧૨૪૯
વલસાડ.	મોટાભાઈ શાપુરજી	૧૬- ૯ ૧૨૧૯
વસાઇ	દાદાભાઇ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાડીઆ	.... ૧૨૦૫
વસાઇ	લવજી શોગ઼બજી બાકડાંવાલા	૧- ૩ ૧૧૫૮
વસાઇ—દંતોરા.	અરદેશર દાદીભાઈ	...... ૧૧૭૫
વસાઈ—ગોરબંદર... ...	નવરોજી જમશેદજી વાહડીઆ. ...	...... ૧૧૯૮
વાંદરે	માંણેકજી જીનાભાઇ...	૧૦- ૬ ૧૨૧૮
સનજાણ.	વીકાજી મેહેરજી	....
શુમારી—કરાચી બંદર ...	ફરદુનજી શોરાબજી પારખ.	.... ૧૨૦૮
શુરત—શાએન •• ...	ખરશેદજી ફરદુનજી પારખ.	....
શુરત—સ્ટેશન આગલ ...	ખરશેદજી ફરદુનજી પારખ.	...... ૧૨૩૪
શુરત—ગોપીપુરે.	જાંગીરજી નશરવાંનજી વાહડીઆ. ...	૧- ૭ ૧૨૧૦
શુરત—નાનપરે.	કાવશજી રૂશતમજી તમનાની નઇએતે. ...	૨૫-૧૦ ૧૧૮૮
શુરત—રૂસદતમપરે ...	એદલજી દાદાભાઇ શુખીઆ [વારેશા ફરીથી]	...... ૧૨૩૩
શુરત—શયદપરં	ભીમજીભાઇ રતનજી એંટીની નઇએતે. ...	...... ૧૧૬૮
શુરત—શીંધીવાડ.... ...	આ૦ મનચેરજી ખુરશેદજી શેઠના. ...	૬- ૧ ૧૧૩૧
શુરત—નાનપરે	મેરવાંનજી હોરમજી ફરેજર	૨૪-૧૧ ૧૨૧૪
શુરત—આમોદ	કાવશજી માણેકજી મોદી.	..... ૧૨૪૦
શોલાપુર—	હોરમજી દોરાબજી કામા	૩૦- ૭ ૧૨૫૮

જરથોશતીઓને નામદાર સરકારથી મલેલા ખેતાબ.

સર—નાઇટ; બારોનેટ,—સટાર આફ ઇનડીઆના કમપેનીઅન—શેઠ જમશેદજી જીજીભાઇને પેહલ વેહલાં ઇ૦ સ૦ ૧૮૪૨માં તા૦ ૩ જી મારચે એટલે પારસીઓનો રોજ ૬ ઠો માહ ૬ ઠો સને ૧૨૧૧ યજદેજરદીને દીને "સર નાઇટ" નો ખેતાબ મલયો હતો. ઇંગરેજ સરકારથી જેવોને "સર નાઇટ" નો ખેતાબ બખશવામાં આવેચ તે, તે ગરહસથની હઇઆતી સુધીજ હોયછે; પણ તે પછે જણાએઅલી માહારાણી વીકટોરીઆએ શર જમશેદજીની માહાબારત ખુબીની યાદગારી વંશ પરમપરા ચાલુ રાખવાના શુભ હેતુથી તેમને રોજ ૧૬ મો માહ ૧૧ મો શેનશાહી શને ૧૨૧૬ યજદેજરદી અથવા તા૦ ૬ ઠી આગસટ શને ૧૮૫૭ ને વાર ગરેઉને દીને "બારોનેટ" નો ખેતાબ બખશીઓ કે જે વંશપરંપરા ચાલુ રેહસે; એટલે કે દરેક બેરોનેટનાં વડા બેટાને "સર જમશેદજી જીજીભાઇ બેરોનેટ" નાં નાંમથી એ ખેતાબ વાપડવામાં આવશે. એ મુબારક ખેતાબના મોભાની જાલવણી કીજે મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહેલા) બારોનેટે રૂ૨૫,૦૦,૦૦૦) પચીશલાખ રૂપીઆની રકમ શરકારમાં અનામત મુકી છે, કે જેના દર શાલના વેઆજનાં રૂ૧,૦૦,૦૦૦) એક લાખ સદરહુ ખેતાબ ધરાવનારને મલેઆ જાય છે. સર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) બારોનેટ જેમનો જનમ યજદેજરદી શને ૧૧૫૨ માં રોજ ૬ ઠો માહા ૧૦ મો શેહેનશાહીને દીને થયો હતો;

તેઓ શાહેબ ૭૬ વરસની ઉમરે, રોજ ૨૨ મો માહા ૭ મો સને ૧૨૨૮ યજદેજરદીને દીને હક થયાથી એ એતાબો તેઓનાં પેહલા પુતર શેઠ ખરશેદજી જમશેદજીને મલેઆ હતા, જેઓ (બીજા) સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટને નામે ઓલખાતા હતા, વલી એઓ શાહેબને ગયા ૧૨૪૦ યજદેજરદીનાં શાલમાં "સટાર આફ ઇનડીઆના કમપેનીઅન" નો એતાબ નામદાર માહારાણીએ આપયો હતો. (બીજા) સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ શી. એસ. આઈ. નો જનમ રોજ ૩ જો માહ ૧ લો શને ૧૧૮૧ યજદેજરદીને દીને થયો હતો. તેઓ ૬૬ વરસની ઉમરે રોજ ૨૫ મો માહ ૧૦ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૬ યજદેજરદીને દીને ગુજરેઆથી તેઓના વડા પુતર શેઠ માણેકજી જમશેદજી હવડાં "સર જમશેદજી જીજીભાઈ (તીજા) બારોનેટ" તરીકે ગણાય છે. વલી એવણુને નામદાર માહારાણીની શાલગરેહની ખુશાલીમાં શી. એસ. આઈ. યાને "સટાર આફ ઇનડીઆના કમપેનીઅન" નો એતાબ ગયા સને ૧૨૫૩ યજદેજરદીનાં શાલમાં, તા૦ ૨૪ મી મેએ સને ૧૮૮૪ ને દીને મલેઓ છે.

સર નાઈટ—શેઠ દીનશાજી માણેકજી પીટીટ તે મુંબઈના આગલા શેરીફને તા૦ ૧૬ મી ફેબરવારી સને ૧૮૮૭ને દીને "સર–નાઇટ" નો નામીચો એતાબ આપણી અંગરેજ સરકાર તરફથી મલેઓ છે. નામદાર શેહેનશાહબાનુ ક્વીન વીકટોરીઆએ પોતાનાં તખતપર બીરાજવાને પચાસ વરસ પુરાં કીધાં તેની ખુમાલીમાં "જુબીલી" ને નામનો એક તેહવાર આખાં હીંદુસ્થાનમાં ઉપલી તા૦ ૧૬ મી ફેબરવારી ૧૮૮૭ ને દીને બરી ધામધુમથી પાલવામાં આવેઓ હતો. તે દીને નામદાર શેહેનશાબાંનુએ આપેલા એતાબોનું લીશઠ જે કલકતાની વડી શરકારનાં શરકારી ગેજેટમાં છાપી પરગટ કરવામાં આવેલ હતું તેમાં સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટને આ માનવંતો એતાબ બખશવાનું જાહેરનામું પરગટ થયું હતું. આ બનાવથી આખી પારસી કોમમાં અને મુંબઈની તમામ વસતીમાં મોટી ખુસાલી પંઠરાઈ હતી અને ચોમેરથી સર દીનશાહજીને માંન–પાંન ખાંનાં–પીનાં અને એડરેસો આપવામાં આવેઆં હતાં.

સટાર આફ ઈનડીઆનાં કમપેનીઅન—શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈને સટાર આફ ઇનડીઆનાં કમપેનીઅનનો એતાબ શને ૧૮૭૬ ના એપરેલ માસમાં મુંબઈના નામદાર ગવરનર સર ફીલીપ ઉડહાઉશે પરેલ ખાતેના સરકારી મેહેલમાં એક દરબાર ભરીને એનાએત કરેઓ હતો. તેની ક્રીઆની વેલાએ નામદાર ગવરનર સર ફીલીપ ઉડહાઉશે શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈને જણાવેલ હતું કે "તમોએ બરીટીશ સરકારની તેમજ અતરેની પરજાની શેવાઓ તે બનેનાં હીત હઇડે ધરીને બજાવવામાં જે દેલશોજી વાપરી છે તેની ઓલખાણમાં સટાર આફ ઇનડીઆનાં માનવંત એતાબનાં તરીજા વરગના અમલદાર તરીકે નેમવાને નામદાર માહરાણી તમારી ઉપર પરશન થઇછે. એ એતાબને લગતી ક્રીઆ એક દરબાર ભરીને કરવાને મને ફરમાવવામાં આવેઆથી હું તે ઘણી ખુશાલીથી બજા લાઉછું. તમારી મેહેનતની કદર આ રીતે બુજાઇછે. આ એતાબ લાંબી મુદત સુધી ભોગવવાને સામરથવાન કરવાને માટે તમારી ઉમરદરાજ થાએ એવું ઇછીને મને ધારા મુજબ જણાવવું જોઇએ કે તમને કોઈ ચહડતી પદવીનો એતાબ મલે તીઆરે કે નહી તો કોઈ કજા કાલે એ એતાબને લગતી શનદ તથા ચાંદ વગેરે સરનજામ સરકારને પાછો સવાધીન થવો જોઇશે. પણ એ બંનેમાનો એકપી બનાવ બનવા સુધી એ પદવી તમને મુબારક થજો." આટલું બોલીને એ એતાબનો ચાંન ગવરનરે શેઠ બેરાંમજીનાં હાથમાં મુકેઓ, જેમનાં હાથમાંથી ઉચકીને તેમની છાતીએ સર મંગલદાશ નથુભાઇએ તે લટકાવેઓ હતો.

સટાર આફ ઇનડીઆના કમપેનીઅન—શેઠ ડોશાભાઈ ફરાંમજી કરાકાને કૈસરે હીંદનાં દીલ્લીના ઢંઢેરાની વખતે શી. આઇ. નો એતાબ મલેઓ હતો. તે એતાબ

તેવોને એનાયત કરવા સારૂં, એ ઢંઢેરાની વરસગાંઠને દીવસે એટલે તા૦ ૧ લી જાનેવારી ૧૮૭૮ ને દીવસે શાંજે મુંબઈની શેક્રેટરી હાફીસમાં કાઉનશીલ હાલમાં એક દરબાર ભરવામાં આવી હતી. શેઠ ડોશાભાઈને એક બાજુ બેરામજી જીજીભાઈ શી. એસ. આઈ. અને બીજી બાજુથી રાવબહાદુર બેચરદાશ અમબાઈદાશ શી. એસ. આઇ. પોતાની સાથે લઈને દરબારમાં લાવેઆ હતા. તે વેલાએ એ ખેતાબને લગતી શનદ તેવો આગલ શરકારના શેક્રેટરી મી૦ જારડીને વાંચી સંભલાવી. પછે આનરેબલ મી૦ ગીબશે શેઠ ડોશાભાઈની શરકારની કીમતી નોકરી બજાવા તથા વફાદારીને માટે ઘટતી તારીફ કહી સંભલાવી કે શને ૧૮૬૦ થી તે અતીઆર વેર મી૦ ડોશાભાઈએ સરકારની ઘણી કીંમતી નોકરી બજાવીને સરકાર તેમજ પરજાનો એક સરખો રીતે વીશવાશ મેલવેઓ છે. એ પછે એ ખેતાબને લગતો ચાંદ શેઠ ડોશાભાઈની છાતીએ લટકાવવાને સારૂં શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઇ શી. એસ. આઇ. ને કહેઆથી તેવો શાહેબે પોતાને હાથે તે સુંદર ખેતાબ શેઠ ડોશાભાઈની છાતીએ લટકાવેઓ—તે બાદ શેઠ ડોશાભાઈએ પોતાની તરફથી ઘટતો ઉપકાર માનીને એ ખેતાબની સનદ ઉપર પોતાની સહી કરી હતી.

કમપેનીઅન ઓફ ધી ઈનડીઅન એમપાએર—બીરારના આસીસટંટ કમીસનર દશતુરજી બમનજી જામાસપજીને સી. એસ. આઇ. નો ખેતાબ આપવાની કીરીઆ બીરારના રેશીડનટ સર રીચરડ મીડે તા૦ ૧૭ મી ડીસેમબર ૧૮૭૯ ને દીને આકોલા ખાતે ઉમરાવોની દરબાર ભરીને કરી હતી. જે વેલાએ એક સુનાનો ચાંદ દસતુરજી બમનજીને પેહરાવીને પોતે ભાશણ કરતાં જણાવીઊં કે સરકાર તરફની તમારી ખેરખાહ ભરેલી લાંબી મુદતની નોકરીની કદરના બદલામાં તમોને નામદાર ગવરનર જેનરલ શાહેબની શીફારશથી નામદાર કેસર હીંદની શરકારે કમપેનીઅન ઓફ ધી ઇનડીઅન એમપાએરનો ખેતાબ આપીને, આ ચાંદ પેહરાવાની કીરીઆનું શુભ કામ મને શોંપીઊંચ, તે બજાવવાને માટે મોહોટી ખુશાલી ઉપજેચ.

કમપેનીઅન ઓફ ધી ઈનડીઅન એમપાએર—આપણા જાણીતા શેહેરી શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંગાલીને આપણી નામદાર અંગરેજ સરકારે સી. એસ. આઇ. યાને કમપેનીઅન ઓફ ધી ઇનડીઅન એમપાએરનો ખેતાબ તા૦ ૨૪ મી મેએ સને ૧૮૮૧ ને દીને યાને નામદાર માહારાણીની શાલગરેહને દીને બખશેઓ છે.

કમપેનીઅન ઓફ ધી ઈનડીઅન એમપાએર—શેઠ પેશતનજી જાંહાંગીરજી તે ગુજરાતના તાલુકદારી શેટલમેન કમીસનરને નામદાર માહારાણીની શાલગરેહની ખુશાલીપર તારીખ ૨૪ મી મેએ સને ૧૮૮૩ ને દીને સી. આઇ. ઈ. નો ખેતાબ આપવામાં આવેઓ છે.

કમપેનીઅન ઓફ ધી ઈનડીઅન એમપાએર—મી૦ મનચેરજી મેરવાંનજી ભાવનગરી લંડન ખાતે ભરાયલાં, હીંદુસ્થાન અને શવશથાનોને લગતાં પરદરશનમાં ભાવનગરના ઠાકોર શાહેબ તરફના એક કમીશનર દાખલ કેટલોક કીંમતી શામાન લઇ ગયા હતા. જેવારે નામદાર શેનશાહબાનુએ એ પરદરશનને લગતા અમલદારોને કેટલાક ખેતાબ બખશેઆ તેવારે મી૦ ભાવનગરીને પણ સી. આઇ. ઇ. અથવા કમપેનીઅન આફ ધી ઇનડીઅન એમપાએરનો ખેતાબ જુન શને ૧૮૮૬ માં લનડન ખાતે આપેઓ હતો.

કમપેનીઅન ઓફ ધી ઈનડીઅન એમપાએર—શેઠ પેશતનજી હોરમશજી કામાજીએ અતરે "કામા હાસપીટાલ" વીગરેને માટે કરેલી મોટી શખાવતને શારૂં શને ૧૮૮૭ ના નવાં વરશપર નામદાર કયસરે હીંદના શને ૧૮૭૭ ના ઢંઢેરાની યાદગારીમાં બખશવામાં આવતા ખેતાબો માહેલા શી. આઈ. ઇ. યાને કમપેનીઅન ઓફ ધી ઇનડીઅન એમપાએરનો ખેતાબ બખશયો છે.

કમપેનીઅન ઓફ ધી ઈનડીઅન એમપાએર—શેઠ મેરજીભાઇ કુવરજી તારાપોરવાલાં તે કોલાપોરના દીવાનને શી. આઇ. ઇ. નો ખેતાબ નામદાર માહારાણીની સાલગરેહની ખુશાલીમાં તા૦ ૨૪ મી મેએ સને ૧૮૮૮ ને દીને બખશેઓ છે.

કમપેનીઅન આફ ધી ઈનડીઅન એમપાએર—શેઠ નવરોજજી નશરવાંનજી વાડીઆ તે વીકટોરીઆ જુબીલી ટેકનીકલ ઇનસટીટીઉટનાં મેનેજરને નામદાર માહારાંણીની શાલગરેહની ખુશાલીમાં તા૦ ૨૪ મી મેએ શને ૧૮૮૯ ને દીને શી. આઇ. ઇ. નો એતાબ બખ્શવામાં આવેઓ છે.

"ખાન બાહાદુર" નો એતાબ મલેલા જરથોસ્તીઓ.

શેઠ અરદેશર હોરાબજી, શુપરીટેનડીંગ ઈનજીનીઅરીંગ હાફીસવાલા.
શેઠ કાવશજી જમશેદજી લાલકાકા, મુંબઈની પોસ્ટહાફીસવાલા
શેઠ કુવરજી કાવશજી શબાવાલા, (શુરત) માજી ડે૦ કલેકટર
શેઠ ખરશેદજી રૂશતમજી, વરોડરાના ચીફ જશતીશ.
શેઠ જમશેદજી ધનજીભાઈ વાડીઆજી, (મુંબઈની સરકારી ગોદીના માજી માસટર બીલડર.)
શેઠ ડોશાભાઈ પેશતનજી, સુરતના શીવીલ શરજીઅન.
શેઠ દાદાભાઈ પાલનજી ભેદવાર—પુણેવાલા.
શેઠ ધનજીશા દાદાભાઈ મુનશફ.
શેઠ ધનજીશા હોરમજી કરાકા, કાઠીઆવાડનાં ડે૦ પો૦ એજંટ
શેઠ નવરોજી દોરાબજી ખંડાલેવાલા.
શેઠ નવરોજી માંણેકજી ખોરી, મઉના પલીડર.
શેઠ નવરોજી પેશતનજી વકીલ, અમદાવાદવાલા.
શેઠ નશરવાંનજી ખરશેદજી અહમદનગરવાલા.
શેઠ પદમજી પેશતનજી, પુણેવાલા.
શેઠ પેશતનજી જાંહાંગીર સી. એસ. આઈ. (શેટલમેંટ કમીશનર.)
શેઠ ફરાંમજી અરદેશર, અહમદનગરવાલા.
શેઠ ફરાંમજી નશરવાંનજી પુણેવાલા.
શેઠ બમનજી શોરાબજી, પબલીક વરકસ ડીપારટમેંટના આશીશટંટ એનજીનીઅર.
શેઠ બરજોરજી દોરાબજી કુએતાવાલા.
શેઠ બેજનજી શોરાબજી.
શેઠ બેરાંમજી જાંહાંગીરજી રાજકોટવાલા.
શેઠ બેરાંમજી દાદાભાઈ, મુંબઈના રેજીસટરાર.
શેઠ મનચેરજી કાવશજી મરજબાંન, મુંબઈના એકજીકોઉટીવ ઈનજીનીઅર.
શેઠ મનચેરજી રૂશતમજી ઘોલુ.
શેઠ માંણેકજી કાવશજી, જાહેર બાંધકાંમખાતાના મદદનીશ.
શેઠ માંણેકશા ધનજીશા ડાકટર. [ઈનજીનીઅર.
શેઠ રતનજી બેજનજી કમેશારીએટવાલા.
શેઠ રૂશતમજી અરદેશર વાડીઆ. (મુંબઈની ગોદીના આગલા મદદનીશ માસટર બીલડર.)
શેઠ રૂશતમજી ખરશેદજી મોદી, સુરતવાલા દાવર.
શેઠ રૂસતમજી જામાશપજી આશાબરનર, કરનશી બેંકના
શેઠ હોરમજી આદરજી પટેલ. [ટરેઝરર.
શેઠ શોરાબજી મેરવાંનજી પબલીક વરકશ ખાતાનાં આસીસટંટ એકઝામીનર.
દશતુર શાહેબ પરોફેસર હોસંગજી જામાશપજી જામાશપ આશાના, પુણેવાલા.

મુંબઈની યુનીવરસટીના જરથોસ્તી 'ફેલો'

અરદેશર ફરાંમજી કાંમા, ડાકટર.
અરદેશર ફરાંમજી મુશ.
અરદેશર ફરાંમજી વકીલ.*
એદલજી નશરવાંનજી ડાકટર.
એરવદ કાવશજી એદલજી કાંગા.
કાવશજી જમશેદજી સંજાણા, એમ. એ
કાવશજી પેશતનજી દાકટર.
કાવશજી નવરોજી ડાકટર.
કાવશજી દાદાભાઈ નાયગામવાલા, એમ. એ.
કાવશજી બેજનજી શેઠના.
કાશાવજી હોરમજી ડાકટર.
કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી.
કેખશરૂ રૂશતમજી વીકાજી એલ૦ એમ૦
ખરશેદજી રૂશતમજી કામાંજી [એમ૦ડી૦
જમશેદજી અરદેશર દલાલ, એમ૦એ૦
સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ.
જમશેદજી ધનજીભાઈ વાડીઆ, ખા૦બા૦
જમશેદજી નવરોજી ઉનવાલા.
જમશેદજી પાલનજી કાપડીઆ.
જામાશપજી મીનોચેરજી દશતુર.
જીવણજી જમશેદજી મોદી.
જાંહાંગીર કાવશજી જાંહાંગીર રેડીમણી.
જાંહાંગીર બરજોરજી વાછા.
ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન, દાકટર.
ડોશાભાઈ પેશતનજી ડાકટર.
ડોશાભાઈ ફરાંમજી સી૦ એસ૦ આઈ૦
ડોશાભાઈ નશરવાંનજી વાડીઆ.
દાદાભાઈ નવરોજી.
દારાબશા પેશુતનજી શંજાણા—દસતુર.
શર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટ
સગ્જન ધનજીશા નવરોજી પારખ.
ધનજીભાઈ ફરાંમજી પટેલ.
ખાનબા૦ નવરોજી દોરાબજી ખંડાલેવાલા
નાનાભાઈ બેરાંમજી જીજીભાઈ.
નાનાભાઈ રૂશતમજી રાંણીના.
પદમજી પેશતનજી ખાનબાહાદુર.
પેશતનજી મનચેરજી ડાકટર.
પેશુતનજી બેરાંમજી દસતુર.
પીરોજશા મેરવાંનજી મેહેતા.
ફરાંમજી રૂશતમજી વીકાજી.
ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ.
ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા.
ફરદુનજી મનચેરજી દશતુર, એમ૦ એ૦
બમનજી શોરાબજી ખાન બાહાદુર એલ૦ સી૦ ઈ૦
બરજોરજી એદલજી મોદી, એમ૦ એ૦ એલ૦ એલ૦ બી૦
બરજોરજી બેરાંમજી દાકટર.
બેરાંમજી જીજીભાઈ સી૦ એસ૦ આઈ૦
બેરાંમજી મેરવાંનજી મલબારી.
મનચેરજી કાવશજી મરજબાંન, ખાનબા૦
મનચેરજી નવરોજી બનાજી. [આઈ.ઈ.
મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી, શી.
માંણેકશા જાંગીરશા તાલીઆરખાન બી. એ., એલ. એલ. બી.
મેરવાંનજી નશરવાંનજી વાડીયા બી. એ.
રૂશતમજી ધનજીભાઈ શેઠના બી. એ. એલ. એલ. બી.
રૂશતમજી નશરવાંનજી ખોરી, એમ. ડી.
રૂશતમજી મેરવાંનજી પટેલ.
શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી, સી. આઈ. ઈ.
શોરાબજી પેશતનજી ફરાંમજી.
હોસંગજી જામાસપજી દશતુર, ખાનબા૦
હોરમજી જાંહાંગીર ભાભા, એમ૦ એ૦

* ગયે વરસે નવા ઠરેલા.

જરથોશતી કાઊનશીલરો.

યાને નામદાર ગવરનરની મુંબઈની ધારા બાંધનારી સભાના પરજાની તરફનાં મેમબરો.

હાનરેબર શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી પરોફેસર. ૧૮૮૫.
„ „ પીરોશા મેરવાંનજી બારીશટર. ૧૮૮૭.

આગલ થઇ ગએલા જરતોશાતી મેમબરો.

હાનરેબલ સર જમશેદજી જીજીભાઇ (બીજા) બેરોનેટ, સી.એસ.આઈ.૧૮૭૦, બીજીવાર ૧૮૭૨.(મ.)
„ સર જમશેદજી જીજીભાઇ (તરીજા) બેરોનેટ, સી. એસ. આઈ. ૧૮૭૯, બીજીવાર ૧૮૮૧, તરીજીવાર ૧૮૮૩.
„ શેઠ ડોશાભાઇ ફરાંમજી સી.એસ.આઈ.૧૮૭૭.

હાનરેબલ શેઠ પદમજી પેશતનજી ખાનબાહાદુર. ૧૮૮૪.
„ શેઠ ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ, ૧૮૬૬.
„ શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઇ સી. એસ. આઈ.૧૮૬૮
„ શેઠ રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ૧૮૬૪(મ.)
„ શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી, સી.આઈ.ઈ. ૧૮૭૭.

જરતોસતી 'જસટીસ આફ ધી પોસ' યાને શુલેહના અમલદારો.

અરદેશર ડોશાભાઈ મુનશી.
અરદેશર પેશતનજી કામા, ડાકટર.
અરદેશર ફરાંમજી વકીલ.
અરદેશર ફરાંમજી મુશ.
એદલજી નશરવાંજી ડાકટર.
એદલજી બમનજી મારીશ.
એદલજી રૂશતમજી રીપોરટર.
એરચશા ફરાંમજી શેઠના, ડાકટર.
કાવશજી ખરશેદજી જમશેદજી.
કાવશજી જમશેદજી લાલકાકા.
કાવશજી દાદાભાઈ નાયગામવાલા.
કાવશજી દાદી લીમજી.
કાવશજી નવરોજી ડાકટર.
કાવશજી પેશતનજી ડાકટર.
કાવશજી મેરવાંનજી શરાફ.
કાવશજી શાપુરજી મેહેતા.
કાવશજી હોરમજી ડાકટર.
કેકોબાદ દીનશાજી ગાંધી.
ફ્રેખશાહ નવરોજી કાબરાજી.
ખરશેદજી નશરવાંનજી શોરવાઇ.
ખરશેદજી ફરદુનજી પારખ.
ખરશેદજી રૂશતમજી કાંમા.
જમશેદજી અરદેશર દલાલ.
જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજી.
જમશેદજી ખરશેદજી કાંમા.
સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ.
જમશેદજી ધનજીભાઈ વાડીઆ, ખાનબા૦
જમશેદજી નશરવાંનજી તાતા.
જાલભાઈ અરદેશર શેઠના.
જાંહાંગીર કાવશજી રેડીમણી.
જાંહાંગીર ડોશાભાઈ ફરાંમજી.
જાંહાંગીર બરજોરજી વાછા.
જાંહાંગીર બેરાંમજી મરજબાંન.
જાંહાંગીર એરચશા કોહીઆર.
ડેસુલજી ભીખાજી નરીમાન, ડાકટર.
ડોશાભાઈ ફરાંમજીકરાકા, શી. એસ. આઈ.
દાદાભાઈ નવરોજી પરોફેસર.
દાદાભાઈ બમનજી જીજીભાઈ.
દાદી માંણેકજી લીમજી.
દારાશાહ હોરાબજી રીપોરટર.
દારાશા રતનજી ચીચગર.
દીનશા એદલજી વાછા, ખા૦ શા૦
દીનશા મનચેરજી પંથકી.
સર દીનશા માંણેકજી પીટીટ.
ધનજીશાહ નવરાજી પારખ, સરજીઅન [મેજર.*
નવરોજી જાંહાંગીર ગાંમડીઆ.
નવરોજી નશરવાંનજી વાડીઆ.
નવરોજી બેરાંમજી સંતોક.
નવરોજી માંણેકજી પરબેજ.*
નવરોજી માંણેકજી વાડીઆ.
નવરોજી પેશતનજી હોરમજી કાંમા.
નવરોજી રૂશતમજી મોટાભાઈ.
નશરવાંનજી જેહાંગીર વાડીઆ.
નશરવાંનજી બેરાંમજી સેકરેટરી.
નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટ.
નાનાભાઈ બેરાંમજી જીજીભાઈ.
નાનાભાઈ રૂશતમજી રાંણીના.
પીરોશા મેરવાંનજી મેહેતા, બારીસટર.
પેશતનજી માંણેકજી ડાકટર.
પેશતનજી શોરાબજી ખરેગાત.*
ફકીરજી જીવણજી.
ફરાંમજી દીનશાજી પીટીટ.
ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ.
ફરાંમજી રૂશતમજી વીકાજી, બારીસટર.
ફરાંમજી હોરમજી મેહેતા.
બમનજી ખરશેદજી ભાંડુપવાલા.
બમનજી દીનશાજી પીટીટ,
બમનજી નવરોજી.
બમનજી પેશતનજી માશટર.*
બમનજી બેરાંમજી પટેલ.
બરજોરજી રૂશતમજી મોદી.
બરજોરજી શોરાબજી શરાફ, ડાકટર.*
બેરાંમજી જીજીભાઈ સી૦ એસ૦ આઈ૦
બેરાંમજી દાદાભાઈ રેજીસટરાર, ખાનબા૦
બેરાંમજી નવરોજી ડાકટર.
બેરાંમજી નશરવાંનજી શીરવાઈ.
બેરાંમજી મેરવાંનજી મલબારી.
મનચેરજી કાવશજી મરજબાન.
મનચેરજી નવરોજી બનાજી.
મનચેરજી ફરાંમજી કામા.
મનચેરજી બમનજી પંથકી.
મનચેરજી બેરાંમજી કોહલા, ડાકટર.
મનચેરજી મેરવાંનજી ભાવનગરી. શી૦ [આઈ૦ઈ૦
મનચેરજી હોરમજી કામા.
મેરવાંનજી રૂશતમજી.
મેરજીભાઈ રૂશતમજી શેઠના.
માંણેકજી બેરામજી દાદાભાઇ(બારીસટર)
માંણેકશા જાંહાંગીરશા તાલેઆરખાં.
માંણેકશા બરજોરજી મીનોચેર હોમજી.
રતશાહ એરચશા કોહીઆર.
રૂશતમજી અરદેશર વાહાડીઆ.
રૂશતમજી ધનજીભાઈ શેઠના.
રૂશતમજી નશરવાંજી ખોરી, ડાકટર.
રૂશતમજી ના૦ બે૦ જીજીભાઈ.
રૂશતમજી મેરવાંનજી પટેલ.
લીમજી નવરોજી બનાજી.
શોરાબજી નવરોજી કુપર.
શોરાબજી ફરાંમજી પટેલ.
શોરાબજી શાપુરજી, શી૦ આઈ૦ ઈ૦
હોરમારજી અરદેશર હોરમજી વાડીઆ.
હોરમજી ખરશેદજી કુરલેવાલા.*
હીરજીભાઈ હોરમજી શેઠના.
હોરમજી દાદાભાઈ વકીલ.
હોરમજી બમનજી જીજીભાઈ.

* હાંની નીશાંનવાલા ગયે વરશે નવા ઠેલા સમજવા.

જરથોશતી શેરીફ.

શેઠ ખરશેદજી ફરદુનજી પારખ, ૧૮૭૭.
શેઠ ડોશાભાઈ ફરામજી કરાકા, ૧૮૭૨.
સર દીનશા માણેકજી પીટીટ, ૧૮૮૭.
શેઠ બમનજી હોરમજી વાડીઆ, ૧૮૫૯. (મ.)
શેઠ માણેકજી ખરશેદજી, ૧૮૫૬ તથા ૧૮૬૩. (મ.)
શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી, ૧૮૮૧.

જરથોસતીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં દવાખાનાં.

મુંબઈ—ભીડીબજાર—જમશેદજી જીજીભાઈ હાશપીટાલ શને ૧૮૪૫ માં સ્થાપેલી.
એજ ઠેકાંણે—સર કાવશજી જાંહાંગીરવાલી આંખની હાસપીટાલ.
એજ ઠેકાંણે—શેઠ રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈવાલી કફોડાં દરદની હાસપીટાલ.
એજ ઠેકાંણે—સુવાવડની મોટલીબાઈ હોસપીટાલ.
એજ ઠેકાંણે—સર દી. મા. પીટીટની બચાંઓ અને ઓરતો માટેની હાસપીટાલ.
માંડવી—સર દીનશાજી તથા નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટવાલું દવાખાનું.
પરેલ—શેઠ અરદેશર હોરમજી વાડીઆની લવજી વાડીઆ ડીશપેનશરી.
પરેલ—બાઈ શાકરબાઈ દીનશાજી માંણેકજી પીટીટવાલી જાંનવરોની હાસપીટાલ.
કોટમાં—સઘલી જરથોસતીઓ તરફથી સથાપેલું કોટનું ધરમનું દવાખાનું.
ખેતવાડી—શેઠ નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટનું ધરમનું દવાખાનું.
મેદાંનમાં—શેઠ પેશતનજીહોરમજીકામાવાલી,ઓરત ને બચાંઓ માટેની કામાહાસપીટાલ
મેહેમ—બાઈ મોટલાંબાઈ જાંહાંગીરજી વાડીઆનું દવાખાનું.
દેશાવરે—દમણ—જરથોસતીઓનાં ઉપરાતથી ચાલતું દવાખાનું.
રતનાગીરી—સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટવાલી રગતપીતની હાસપીટાલ.
તારાપોર—સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટની "શાકરબાઈ ડીસપેનશરી."
પુણા—શુકરવાર પેંઠમાં—ખાનબાહાદુર શેઠ પેસતનજી શોરાબજીનું દવાખાનું.
ચીખલી—સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટનું દવાખાનું.
વલસાડ—સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટનું દવાખાનું.
ઓરગામ—શેઠ નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટનું દવાખાનું.
એરાવ—શેઠ અરદેશર હોરમજી વાડીઆજીનું દવાખાનું.
મઉ—શેઠ શેરાબજી પેશતનજી પુણેવાલાનું દવાખાનું.
મેહમદાવાદ—શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈવાલી "માંણેકબાઈ ડીસપેનસરી."
વાંદરા—સર કાવસજી જેહાંગીર રેડીમની નાઈટ સી. એસ. આઈ. નું દવાખાનું.
વસાઈ—સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટનું દવાખાનું ૧૮૮૬માં રૂ૧૧૫૦૦ના ખર્ચે સ્થાપેલું
કુરલા—શેઠ બમનજી હોરમજી વાડીઆએ ય૦ સ૦ ૧૨૨૫ માં સથાપેલું દવાખાનું.
શુરત—શેઠ ખારશેદજી ફરદુનજી પારખની "પારખ ડીસપેનસરી."
નવસારી—સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહેલા) બારોનેટની "વીકટોરીઆ ડીશપેનસરી"
નીમચ—કાવસજી જીવણજી કંટરાકટરનું ધરમનું દવાખાનું.
શુરત—સર કાવશજી જાંહાંગીર નાઈટ સી. એસ. આઈ. વાલી મોટી હાસપીટાલ.
ગનદેવી—સર કાવશજી જાંહાંગર નાઈટ સી. એસ. આઈ. વાલું દવાખાનું.
કરાંચીકાંપ—શેઠ એદલજીદીનશા શરાફવાલી "એદલજી દીનશા ચેરીટબલ ડીશપેનશરી"
કરાંચીકાંપ—"બાઈ બચુબાઈ એદલજી દીનશાહ હાસપીટાલ."
હેદરાબાદ—કાવશજી જાંહાંગીર લુનાટીકશ અશાયલમ.
છાસટી તરફ એક દવાખાનું ઉઘાડવા શારૂં શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈ સી.એસ.આઈ.
એ રૂ૧૬૦૦૦ આપેઆ હતા.

જરથોસતીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં કેલવણીખાતાં.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલંટ ઇનસટીટીઉશન.
સર જમશેદજી જીજીભાઇ પેહેલા બેરોનેટની યાદગારીને સારૂ ઉભી કીધેલી જંદ પેહલવી [મદરેસા.
સર કાવશજી જાંહાંગીર રેડીમણીની ખેતવાડીની છોકરીઓની નીશાલ.
ફરાંમજી નશરવાંનજી ગુજરાતી તથા ઇંગરેજી નીશાલ.
શર જમશેદજી જીજીભાઇ શકુલ આપ આરટ એંડ ઇનડસટરી.
કાવશજી જાંહાંગીર એલફીનસટન કોલેજ બીલડીંગ.
મુલાંફીરોજ મદરેસા.
જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટ જરથોસતી છોકરીઓની ભરૂચની નીશાલ.
 એ સ્કુલનું મકાન બંધાવનાર—રતનબાઇ ધનજીશા ડાકટર.
મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇ જંદ અવસતા મદરેસા.
મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇની અંગરેજી તથા ગુજરાતી જંદશાલાઓ.
સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટની નારગોલની નીશાલ.
શેઠ મેરવાંનજી માંણેકજી શેઠના કેલવણીખાતાં.
યુનીવરસીટી હાલ—"કાવશજી જાંહાંગીર હાલ."
સર જમશેદજી જીજીભાઇ પુણા કાલેજ બીલડીંગ.
શેઠ ખારશેદજી ફરદુનજી પારખવાલી હુનરશાલા—શુરત.
પુણા શીવીલ ઇનજીનીઅરીંગ કોલેજ જે હવડાં કાલેજ આપ સાયનશને નામે ઓલખાય છે. તેની સર કાવશજી જાંહાંગીરવાલી બીલડીંગ.
ગણદેવી ઇંગલીશ સકુલ—સર કાવશજી જેહાંગીર રેડીમણી નાઇટ, ગણદેવી હાઇ સ્કુલ.
કાવશજી જેહાંગીર નવસારી જરથોસતી મદરેશા.
મઉ જોરાસટરીઅન સકુલ.
મઉની દેશી છોકરીઓની નીશાલ.
કરાંચી પારસી વીરબાઇજી એંગલો વરનેકયુલેર સકુલ.
બેરાંમજી જીજીભાઇ વઇદકશાલાનું મકાંન—પુણા.
અંદેરીની નીશાલનું મકાંન—મી૦ દોરાબજી હોરાંગજી અને તેમના ગોરંજીવ.
જરથોશતી છોકરીઓની નીશાલ.
શેઠ નશરવાંનજી મનચેરજી કામાજીવાલી સકુલ.
ધી દાદાભાઇ કાવશજી તાતા નવસારી એંગલો વરનેકયુલર સકુલ.
બાઇ નવાજબાઇ નવશારી જરથોસતી છોકરીઓની સકુલ.

જરથોસતીઓએ સથાપેલાં પુસતકખાંનાં.

૧૮૪૫ માં—બોંમબે નેટીવ જનરલ લાયબરેરી—મુંબઇ, ધોબીતલાવ.
૧૮૫૭—ફ્રોરટ રીડીંગરૂમ એંડ લાઇબરેરી—મુંબઇ, કોટ.
૧૮૭૫—કાવશજી દીનશા લાયબરેરી—મુંબઇ, કોટ.
૧૮૫૩—મુલાંફીરોજ કેતાબખાનું—મુંબઇ, બાહેરકોટ.
૧૮૬૯—બાહેરકોટ ઇમપરૂવમેંટ લાઇબરેરી—બાહેરકોટ.
૧૮૬૦—ધનજીભાઇ ફરાંમજી રીડીંગરૂમ એંડ લાયબરેરી—મુંબઇ, ખેતવાડી.
૧૮૭૧—સર દીનશાજી પીટીટ કાંદામ્હોલા તથા ભરૂચામ્હોલા લાઇબેરી—મુંબઇ, ભરૂચાવાર
૧૮૬૮—કરાંચી પારસી રીડીંગ રૂમ—કરાંચી.
૧૮૬૮—દશતુર ખોરશેદ લાઇબરેરી—સુરત, રૂસતમપુરા.
૧૮૬૯—સુરત નાહાનપુરા નેટીવ રીડીંગ રૂમ—સુરત.
૧૮૭૨—પેહેલા દશતુર મેહરજી રાણા કેતાબખાનું—નવસારી.
૧૮૮૭—સર દીનશાજી પીટીટ ફરેંચ કલબનું પુસતકખાનું.
૧૮૮૬—જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટ રીડીંગ રૂમ એંડ લાયબરેરી—કોલાબા.
૧૮૮૬—જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટ—અંકલેશવર લાયબરેરી.

જરથોશતીઓએ સથાપેલાં ધરમનાં ફંડો.

મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇનું ધરમનું ખાતું.
ઓનરેબલ શેઠ બે૦ જી૦એ સથાપેલું "ટરસ્ટ"
શેઠ મેરવાંનજી ફ૦પાંડેનું, નબળી હાલતમાં આવેલાં પારસી કુટુંબને આસરો આપનારૂં ફંડ.
મુંબઇમાં નાવારેસ ઈરાંની જરથોસતીઓનું ફંડ
મુંબઇના કદમી જરથોતીઓનું ગંહબારનું ફંડ
બાહેરકોટ દરેમેહરનું બાજ જશનનું ફંડ.
શ્રી મુંબઇના જ૦ રૂવાંનોનાં મુકતાદના ફંડ.
બાહેરકોટનું બચાવ ફંડ.
નવસારીઆ મોબેદોનું ગંહબારનું ફંડ.
સર જ૦ જી૦નું શુરત તથા નવશારીનું ધરમનું ફંડ
ઇરાંનનાં ગરીબ જ૦ઓની હાલત શુધારનારૂં ફંડ
ખેતવાડીનાં જરથોશતીઓનું ફંડ.
શેઠ નશરવાંનજી મં૦ કામાજીનું ધરમ ખાતું.
શેઠ બેરાંમજી હોરમજી કામાજીનું ધરમ ખાતું.
શેઠ રૂશતમજી ધનજીશા કપટાનનું ધરમખાતું.
શેઠ પેશતનજી બમનજી વાડીયાજીનું ધરમખાતું.
શેઠ ખરશેદજી અને મ૦બ૦ પંથકીઓએ પોતાના મરહુમ બાવા બ૦માં૦ પંથકીના પુણને શારૂ ગરીબ જરથોશતીને આશરો આપવા ઉભું કીધેલું ફંડ. [વીધવાનું ધરમખાતું.
મરહુમ બાઇ મેરબાઇ તે શેઠ ફ૦મં૦ કોહલાની
પુણાની જરથોશતી અનજુમને જ૦ રૂવાંનોને અવલ મંજલ પોંચાડવા માટે સ્થાપેલું ફંડ.
રાહનુમાએ માજદીઅસના શભાનું ફંડ.
રાહનુમાએ માજદીઅસના શભાની મારફતે ઉભું થયલું જરથો૦ ધરમનો ફેલાવો કરવાનું ફંડ.
જરથોશતી ધરમ અને કીરીઆ ઉપર એનેકાદ વધરાવનારી મંડલીનું ફંડ.
મરહુમ શેઠ ખુરશેદજી નશરવાંનજી કામાજીની યાદગારીનું જરથોસતી વીદયારથીઓને ઉતેજન આપવાનું ફંડ.

જરથોસતીઓએ આપતી કરેલી યુનીવરસીટીની સ્કાલરશીપો.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટે તા૦ ૩ જી જાનેવારી શને ૧૮૫૭ ને દીને અતરેની ગ્રાંટ મેડીકલ કાલેજના પ્રીનસીપલ ડાકટર મોરહેડ ઉપર એક પત્ર લખી એવું જણાવેલું હતું કે તેવણે આપેલી રૂ૩૦૦૦)ના રકમનાં વ્યાજમાંથી એ કાલેજની છેલી પરીક્ષામાં જે વીદ્યાર્થી જેહર પારખવાની વીદ્યા (ટાકસીકાલોજી) તથા વૈધક વીદ્યાથી પુરાવો સાબત કરવાના ગનાન (મેડીકલ જુરીસપરૂડનસ) માં ચઢતો આવે તેને દર સાલ તેમનાં નામનો એક સોનાનો ચાંદ ઇનામમાં આપવો.

માંણેકજી લીમજીવાલો સોનાનો ચાંદ—શેઠ લીમજી માંણેકજી અને શેઠ કાવશજી માંણેકજીએ યુનીવરસીટીના વાઇસ ચાનસલર ઉપર ઇ૦ સ૦ ૧૮૬૩ માં એક કાગજ લખીને ચાર ટકાની રૂ૫૦૦૦) ની સરકારી લોન યુનીવરસીટીને આપી હતી કે તેના વેઆજમાંથી તેઓના બાવા શેઠ માંણેકજી લીમજીને નામનો એક સુનાનો ચાંદ દર વરશે જે કોઇ યુનીવરસીટીનો વીદીઆરથી ચોકશ ઠેરવેલી બાબત ઉપર સઉથી સરસ રેશાલો લખે તેને ભેટ કરવો.

હોમજી ખરશેદજી દાદીવાલું રૂ૨૦૦) ની ચોપડીનું ઈનાંમ—શેઠ હોમજી ખરશેદજી દાદીશેઠે યુનીવરસીટીનાં ચેનશલર ઉપર ઇસવી શને ૧૮૬૬ માં એક કાગજ લખીને એવું જણાવયું હતું કે "દર વરશે યુનીવરસીટીના કોઇબી વીદીઆરથીને શઉથી શરશ લખેલી ઇંગરેજી કવીતાને માટે ઇનામ આપવામાં અથવા એક ચાંદ ભેટ કરવામાં આવે તો આપણા ઇલાકામાં ગનાનની ખીલવણી થશે, અને ઉંચે દરજજેની કેલવણી અને સુધારાને આગલ વધવાને ઉતેજન મલશે." એવા આચારથી તેવણે મુંબઇની યુનીવરસીટીને ચાર ટકાની રૂ૫૦૦

ની લોન ભેટ કીધી છે, કે જે મધેથી દર વરસની પરીક્ષાને સમે શરસમાં શરસ ઇંગરેજી કવીતા બનાવનારને ઉપલું ઇનામ આપવામાં આવે છે.

બાઈ માંણેકબાઈ બેરામજી સ્કાલરશીપ—શેઠ બેરામજી જીજીભાઈએ પોતાનાં મરનાર ધણીઆણી બાઇ માંણેકબાઇની યાદગારી કીજે સને ૧૮૭૧ માં મુંબઇની યુનીવરસીટીની સીંડીકેટ ઉપર રૂ૨૦૦૦) ની ચાર ટકાની લોન મોકલીને જણાવેલું છે કે એ નાણાના વેઆજમાંથી કમીટીનાં ધેઆનમાં આવે તેમ પ્રતેહમંદ ઉતરતા વીદીઆરથીઓમાંના એકને દર વરશે ઉપલાં નામની સ્કાલરશીપ આપવી.

કાવશજી જેહાંગીરવાલી લાટીન સ્કાલરશીપ—સર કાવશજી જેહાંગીર રેડીમની નાઇટ, સી. એસ. આઇ. એ યુનીવરસીટીના વાઇસ ચાનશેલરને સને ૧૮૬૮માં એક કાગલની મારફતે, મેટરીક્યુલેશનની પક્ષરીમાં જે વીદીઆરથી લાટીનમાં શઉથી વધારે કાબેલીઅત પણું બતાવે તેને તેનાં વેઆજમાંથી સ્કાલરશીપ આપવા માટે ચાર ટકાની રૂ૫૦૦૦) ની સરકારી લોન ભેટ કીધી હતી.

શેઠ ડોશાભાઇ હોરમજી કામાવાલું ઈનામ—શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી કામાજીએ તા૦ ૨૮ મી નવેમબર ૧૮૭૪ને દીને રૂ૫૦૦૦) ની સરકારી ચાર ટકાની લોન યુનીવરસીટીના ઓફીશીએટીંગ રેજીસટરારપર મોકલીને તેનાં વેઆજમાંથી દર વરશે રૂ૨૦૦)ની ચોપડીઆનું ઇનામ અંગરેજી ભાશામાં વછંદકની બાબદમાં સઉથી સરસ રશાલો લખનાર વીદીઆરથીને આપવાને જણાવેલું હતું.

મેરવાંનજી ફુરાંમજી પાંડે સ્કાલરશીપ—એલ. સી. ઇ. ની પરીક્ષામાં મીકેનીકલ ઇનજીનીઅરીંગમાં શરસ નીવડતા વીદીઆરથીને દર માશે રૂ૨૦ લેખે એક વરશ શુધી ઉપલાં નામની સ્કાલરશીપ આપવામાં આવે છે. જેને માટે શેઠ નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટે યુનીવરસીટી ઉપર એક રકમ રૂ૬૦૦૦) ની મોકલી છે.

મરહુમ શેઠ જમશેદજી શોરાબજી નાયગામવાલાનાં એશીઓએ સને ૧૮૮૨ માં રૂ૩૦૦૦) ની રકમ મુંબઇની યુનીવરશીટીની સેનેટને આપવા જણાવી; તે ઉપકાર સાથે બાહાલ રાખીને, તેમાં વેઆજમાંથી દર વરશે એક સ્કાલરશીપ "લાઇશેનશીએટ ઓવ શીવીલ ઇનજીનીઅરીંગ" (એલ. સી. ઇ.)ની પરીક્ષામાં શરવેથી સરસ નીકલનાર વીદીઆરથીને આપવાનો ઠેરાવ કરવામાં આવેઓ છે.

શેઠ જાંહાંગીરજી કાવશજી રેડીમણીની "ગીબશ સ્કાલરશીપ"—આ શેઠે પોતાના મરહુમ પીતા સર કાવશજી જાંહાંગીર નાઇટ સી. એસ. આઇ. ને મુંબઇની યુનીવરસીટીના વાઇસ ચાનશેલર મી૦ ગીબશ સાથે જે અછી મીતરાચારી હતી તેની યાદગારી શારૂ, મી૦ ગીબશ એ ઓધો છોડી ગયો, તે વખતે "ગીબશ સ્કાલરશીપ" સ્થાપવા શારૂં રૂ૨૦૦૦)ની સરકારી ચાર ટકાની નોટ યુનીવરસીટીના પરોફેસર મી૦ પીટરશન ઉપર મોકલી આપી કે તેના વેઆજમાંથી દર શાલ જે ઉમેદવાર "ફરશટ એગનીધીનેશ ઇન આરટશ" ની પરીક્ષામાં "નેચરલ સાઇનસ" માં વધારે મારક મેલવે તેને સ્કાલરશીપ આપવી.

મરહુમ ડાકટર ખરશેદજી ફુરાંમજી બોરીની યાદગારી તરીકે તેમના નામની એક રૂ૧૫) ની સ્કાલરશીપ ગરાંટ મેડીકલ કાલેજમાંથી આપવાને શારૂં રૂ૫૦૦૦) ની સરકારી નોટ તે ખાતામાં આપવામાં આવી છે.

મુંબઇમાં દર વરસે પડેલો વરસાદ.

સને ૧૮૨૫ થી તે સને ૧૮૮૮ શુધી.

વરશ.	મે.	જુન.	જુલાઇ	આગષ્ટ	સપટે૦	અકટો૦	જુમલે.
	ઈં.દો.	ઈં૦દો૦	ઈં૦દો૦	ઈં૦દો૦	ઈં૦દો૦	ઈં૦દો૦	ઈં૦દો૦
૧૮૨૫...	......	૨૪-૪૫	૨૫-૭૧	૧૨ ૯૪	૯-૬૮	......	૭૨-૨૪
૨૬...	......	૧૭-૭૫	૨૬-૭૯	૮-૪૦	૨૩-૫૦	૧-૮૭	૭૮-૧૭
૨૭...	......	૪૯-૧૫	૧૦ ૨૯	૧૦-૫૧	૧૦-૧૬	૯૨	૮૧- ૩
૨૮...	....	૨૨-૫૩	૫૨-૭૫	૧૭-૨૨	૨૨- ૮	૬-૪૦	૧૨૧ ૯૮
૨૯...	...	૨૭-૮૬	૧૯-૭૮	૧૨-૪૦	૪-૯૫	૬૬	૬૫-૬૫
૧૮૩૦..	....	૨૦ ૯૬	૩૨-૪૬	૧૦-૧૬	૭ ૭૮	....	૭૧-૮૯
૩૧...	....	૨૨-૪૬	૨૭ ૩૧	૨૭-૬૪	૨૨-૩૪	૨- ૮	૧૦૧-૮૩
૩૨...	....	૧૩-૬૩	૪૮ ૫	૪-૬૫	૭-૧૧	૬૫	૭૪- ૯
૩૩...	....	૧૨-૫૦	૨૧-૮૦	૧૩-૩૫	૨૩-૫૪	૨૦	૭૧-૩૯
૩૪...	...	૧૪-૧૬	૨૧-૮૩	૧૮- ૫	૧૨-૫૫	૩-૮૮	૭૦ ૪૭
૩૫...	......	૯-૯૯	૪-૨૭	૩૫-૭૬	૧૨-૧૭	૪૨	૬૨-૬૧
૩૬...	......	૨૧-૩૬	૨૪-૫૩	૩૭ ૪૧	૪-૬૯	......	૮૭ ૯૯
૩૭...	.....	૧૨-૬૧	૨૪ ૩૯	૨૨-૪૩	૫-૧૫	......	૬૪-૫૮
૩૮...	......	૨૯-૭૦	૮ ૭૦	૭-૩૪	૫- ૪	....	૫૦-૭૮
૩૯...	......	૧૮ ૨૮	૩૨-૧૯	૧૮-૪૫	૪-૭૦	...	૭૩-૬૨
૧૮૪૦...	...	૨૫ ૦૪	૨૪ ૨૪	૪-૨૦	૭-૫૫	૨ ૧૨	૬૩-૧૫
૪૧...	......	૨૫ ૨૭	૨૧ ૨૧	૨૦-૩૫	૧-૨૭	૩-૨૧	૭૧-૪૯
૪૨...	.....	૧૬-૮૪	૨૬-૪૫	૩૭-૧૦	૧૦-૪૧	૪ ૩૬	૯૫-૧૬
૪૩...	......	૯ ૩૩	૨૨-૪૯	૧૮-૨૦	૯-	૨૫	૫૯-૨૭
૪૪...	......	૧૪-૧૭	૩૫-૫૨	૬-૫૫	૯-૧૬	......	૬૫ ૪૦
૪૫...	....	૧૯ ૭૦	૨૦-૪૪	૬-૫૬	૮- ૩	....	૫૪ ૭૩
૪૬...	......	૩૧-૭૧	૪૦-૫૫	૫ ૬૦	૮-૪૫	૧ ૧૬	૮૭-૪૮
૪૭...	......	૩૫-૪૭	૧૬-૮૦	૮-૯૨	૫-૮૦	૩૨	૬૭ ૩૧
૪૮....	....	૪૨ ૩૭	૧૩-૮૩	૭ ૮૭	૪- ૧	૫-૩૬	૭૩-૪૨
૪૯	....	૨૨-૮૨	૫૧ ૬૮	૧૩-૬૬	૨૯-૬૫	૧- ૭	૧૧૮-૮૮
૧૮૫૦...	......	૧૭-૬૯	૧૯-૧૩	૬ ૩૯	૪-૫૬	૩-૩૮	૫૧-૧૫
૫૧...	......	૩૦-૭૩	૪૬ ૯૭	૨૩-૮૩	૪-૬૧	......	૧૦૬-૧૪
૫૨...	......	૨૪ ૭૫	૨૪ ૮૪	૧૦-૫૪	૧૫-૨૧	૧૨	૭૫-૪૬
૫૩...	......	૩૮-૩૯	૧૪-૩૨	૮-૫૭	૮-૩૭	......	૬૯-૬૫
૫૪...	......	૧૯ ૨૮	૩૫ ૯૫	૩ ૯૦	૧૩-૬૧	૧-૭૫	૮૯-૭૯
૫૫...	....	૧૩-૧૮	૧૧ ૮૦	૩-૧૫	૬-૯૧	૬	૩૫ ૧૦
૫૬...	૦—૬૬	૨૫-૪૬	૨૬-૯૪	૯ ૧૭	૮-૮૫	.....	૭૧- ૮
૫૭...	૧—૮૧	૧૬-૮૧	૨૨-૧૧	૨૦-૨૦	૧૮-૩૦	......	૭૯-૨૩
૫૮...	૧—૯૫	૧૫-૨૮	૨૨-૬૪	૯-૫૦	૧૨-૫૩	......	૬૧-૬૦
૫૯...	......	૨૮-૯૯	૩૦-૮૭	૧૫-૭૧	૬-૨૭	... ..	૮૧-૮૪
૧૮૬૦....	૦— ૭	૩૧-૬૨	૨૬- ૭	૯-૧૩	૭-૭૭	.. ...	૭૪-૬૫
૬૧...	૦— ૬	૨૭-૭૪	૩૮-૬૯	૩૬-૩૫	૩-૧૩	......	૧૦૬- ૮
૬૨...	...	૨૨-૪૩	૧૫-૯૨	૧૩-૬૫	૨૪-૫૬	......	૭૬-૫૬
૬૩...	૦—૧૨	૩૧-૪૪	૨૬-૮૯	૧૩-૩૫	૮-૫૩	......	૮૦-૩૩

મુંબઇમાં કોટ, કોલાબે અને ભાંયખલે મલીને તરણ જગોએ વરશાદની ગણતરી લેવાય છે, તેમાંની ઉપલી ગણતરી ભાંયખલા ખાતેની છે, અને બીજી જગોપર પણ દર વરશે એથી કંઇ સેજ ૫—૭ ઇંચ વધુ ઓછો પડે છે. એ ગણતરી ઉપરથાં માલમ પડશે કે દર વરશે જુન—જુલાઇ અને આગષ્ટ તથા શપટેમબર માશોમાં ભરચક વરશાદ પડે છે, અને કોઇ કોઇ વરશે મેએ તથા અકટોબર માશમાં પણ થોડો ઘણો વરશાદ અતરે વરશે છે. મુંબઇમાં શાધારણ વરશાદની ગણતરી ૭૦—૮૦ ઇંચની ઉતરે છે, પણ કેટલાંક વરશોમાં એકસોથીબી વધુ ઇંચ પાણી પડીઉછે જેમકે શને ૧૮૭૮ માં ૧૨૩ ઇંચ, શને ૧૮૨૮ માં ૧૨૧ ઇંચ, શને ૧૮૪૯માં ૧૧૮, શને ૧૮૬૯ માં ૧૧૫, શને ૧૮૫૧ તથા ૧૮૬૧ માં ૧૦૬, અને શને ૧૮૩૧ માં ૧૦૧ ઇંચ પાણી પડેઉં હતું; તેમ કેટલાંક વરશમાં ઘણું ઓછું એટલે સને ૧૮૫૫ માં માંતર ૩૫ ઇંચ, અને ૧૮૭૧ માં ૪૭ ઇંચ, એ પ્રમાણે કેટલાંક વરશોમાં ૫૦ ઇંચનીબી અંદર વરશાદ થયો હતો.

મુંબઇમાં દર વરશે પડેલો વરશાદ—ચાલુ.

વરશ.	મે.	જુન.	જુલાઇ	આગષ્ટ	સપટેમબર	અકટોબર.	જુમલે.
	ઇં.દો.	ઇં૦દો૦	ઇં૦દો૦	ઇં૦દો૦	ઇં૦દો૦	ઇં૦દો૦	ઇં૦દો૦
૧૮૬૪...	......	૨૫-૬૫	૧૩-૭૨	૧૧-૪૨	૫-૨૧	......	૫૬-૬૦
૬૫....	......	૧૪-૧૩	૧૬-૪૭	૩૯-૧૧	૩-૭૫	......	૭૩-૪૬
૬૬...	......	૧૭-૫૬	૪૭- ૭	૨૩-૮૭	૩-૮૯	......	૯૨-૩૯
૬૭...	......	૧૧- ૪	૩૫-૮૯	૧૫-૧૩	૮- ૯	૩ ૪૨	૭૩-૫૭
૬૮...	......	૨૧ ૧૮	૨૬-૬૫	૨૩ ૯૫	૬-૪૫	૨૦	૭૩-૪૩
૬૯...	૦- ૪	૨૯-૫૬	૨૮-૯૩	૨૮-૬૭	૨૪-૯૭	૩-૨૨	૧૧૫-૩૯
૧૮૭૦....	૦-૨૨	૨૪-૨૫	૨૯ ૧૪	૧૧- ૭	૧૧-૧૨	૫ ૨૬	૮૧- ૬
૭૧...	......	૧૩-૯૬	૧૬-૪૧	૮-૬૬	૭-૮૭	......	૪૭-૨૦
૭૨...	......	૩૧-૭૦	૨૮-૮૯	૧૦-૬૨	૧૬-૪૦	......	૮૭-૬૧
૭૩...	૧-૧૫	૧૭-૪૦	૨૧-૨૯	૩૫ ૭૭	૧૧ ૮૧	......	૮૭-૪૨
૭૪...	......	૨૧- ૪	૪૬-૫૦	૧૧-૨૪	૧૪ ૭૮	......	૯૩-૫૬
૭૫...	......	૨૬ ૭૫	૧૬- ૪	૧૫-૯૧	૨૯-૩૯	......	૮૮- ૮
૭૬...	......	૧૩-૫૩	૨૭ ૩૪	૧૧-૯૪	૬-૧૨	......	૫૮-૯૩
૭૭...	......	૨૯- ૬	૧૨-૯૩	૧૩-૪૧	૭-૪૮	૭-૫૮	૭૦-૪૬
૭૮....	......	૨૫-૧૪	૪૮-૫૯	૨૦- ૩	૧૮-૮૦	૮-૬૭	૧૨૩-૧૦
૭૯...	૪- ૪	૨૦-૮૯	૧૬- ૬	૨૫-૨૩	૬-૬૪	૫૫	૭૩ ૪૧
૧૮૮૦...	......	૧૭-૫૨	૨૧-૨૭	૨૪-૫૦	૨૬- ૨	૧-૬૬	૭૧-૨૩
૮૧...	૦- ૨	૧૧- ૮	૩૩-૭૩	૨-૧૬	૬-૯૭	૨-૨૫	૭૭-૨૫
૮૨...	......	૩૨-૭૬	૧-૭૩	૨- ૯	૧૦-૮૩	૪૯	૭૭-૭૨
૮૩...	૦-૬૧	૨૨-૭૭	૩૭- ૫	૧૫-૫૭	૧૩-૧૬	૧૦-૭૨	૧૦૦-૫૩
૮૪...	......	૧૩-૫૫	૨૮-૭૮	૧૭-૮૧	૧૭-૮૪	૨-૧૯	૮૦-૧૭
૮૫...	......	૫-૭૦	૨૩-૩૪	૨૯-૧૮	૯-૬૪	૫-૯૦	૭૩-૭૬
૮૬...	૨-૨૩	૩૯- ૪	૩૬-૭૩	૮-૨૩	૫-૫૫	૩- ૯	૯૪-૪૩
૮૭...	......	૨૪-૨૬	૩૫-૬૫	૧૮-૭૩	૧૧-૨૭	૨-૬૨	૯૬-૯૧
૮૮...	......	૧૯-૫૧	૨૪- ૯	૧૧-૪૯	૩-૫૬	૦-૬૯	૬૦-૯૮

વલી અતરે કોઇ કોઇ વરશે નવેમબર માસમાં પણ થોડો ઘણો વરશાદ વરશેછે, જેમકે શને ૧૮૭૮ માં ૧ ઇંચ ૮૭ દોકડા, ૧૮૮૩ માં ૬૫ દોકડા, ૧૮૮૬ માં ૫૦, અને ૧૮૮૭ માં ૮૯ દોકડા, ૧૮૮૮ માં ૧ ઇંચ ૧૪ દોકડા પાંણી નવેમબર માસમાં પડેલું હતું. ૧૮૮૮ નાં જાનેવારીમાં ૨ ઇંચ ૧૨ દોકડા, અને ફેબરવારીમાં ૨૨ દોકડા વધુ વરશાદ થયો હતો. ચાલુ શને ૧૮૮૯ ના સાલમાં જુલાઇ માસની આખેરી સુધીમાં અતરે ૬૦ ઇંચ વરસાદ પડેઓ.

મુંબઇ શેહેરમાં દર વરશ પારસીઓમાં કેટલા જનમ થાયછે તેનો કોઠો.

(સરકારી ખાતામાં રખાતી નોંધ ઉપરથી)

વરશ.	છોકરા.	છોકરી	કુલે જનમ.	વરશ.	છોકરા	છોકરી	કુલે જનમ.	વરશ.	છોકરા	છોકરી	કુલે જનમ.
૧૮૬૫	૩૪૫	૨૫૨	૫૯૭	૧૮૭૩	૬૪૦	૫૫૩	૧૧૯૩	૧૮૮૧	૬૫૪	૬૭૧	૧૩૨૫
૧૮૬૬	૨૭૫	૨૩૧	૫૦૬	૧૮૭૪	૫૬૮	૫૪૯	૧૧૧૭	૧૮૮૨	૭૪૫	૭૨૦	૧૪૬૫
૧૮૬૭	૪૩૫	૪૧૪	૮૪૯	૧૮૭૫	૫૯૯	૫૩૩	૧૧૩૨	૧૮૮૩	૭૦૧	૬૭૨	૧૩૭૩
૧૮૬૮	૨૭૧	૨૦૪	૪૭૫	૧૮૭૬	૬૧૮	૫૮૦	૧૧૯૮	૧૮૮૪	૬૪૭	૬૫૦	૧૨૯૭
૧૮૬૯	૧૮૭	૧૬૯	૩૫૬	૧૮૭૭	૬૩૦	૬૩૫	૧૨૬૫	૧૮૮૫	૬૯૯	૬૮૩	૧૩૮૨
૧૮૭૦	૨૦૭	૧૪૭	૩૫૪	૧૮૭૮	૬૦૧	૫૨૮	૧૧૨૯	૧૮૮૬	૭૦૬	૬૧૭	૧૩૨૩
૧૮૭૧	૨૬૨	૨૬૩	૫૨૫	૧૮૭૯	૬૩૬	૫૪૦	૧૧૭૬	૧૮૮૭	૬૭૦	૬૪૫	૧૩૧૫
૧૮૭૨	૬૫૯	૫૭૫	૧૨૩૪	૧૮૮૦	૭૬૮	૬૪૩	૧૪૧૧	૧૮૮૮	૭૨૩	૭૬૮	૧૫૦૧

શને ૧૮૬૫ થી ૮૮ વરશ જુદી જુદી ઊમરનાં પારશીઓમાં થયલાં લગનની-વરશને અનુક્રમે ગોઠવેલી ટીપ.

(મુંબઈનાં રેજીઆર ખાતાંમાંથી આ કેલેંડર માટે ખાસ ઉપજાવેલી.)

સને	વરશ ૧ થી ૫ સુધી.		વરશ ૫ થી ૧૦ સુધી.		વરસ ૧૦ થી ૧૫ સુધી.		વરશ ૧૫ થી ૨૦ સુધી.		વરશ ૨૦ થી ૨૫ સુધી.		વરશ ૨૫ થી ૩૦ સુધી.		વરશ ૩૦ થી ૪૦ સુધી		વરશ ૪૦ થી ૬૦ સુધી.		લગન જુમલે કેટલાં જણનાં	તલાકો
	મરદ	ઓરત	મરદ	ઓરત	મરદ	ઓરત	મરદ	ઓરત	મરદ	ઓરત	મરદ	ઓરત	મરદ	ઓરત	મરદ	ઓરત		
૧૮૬૫	*	...	૨	૯	૧૨	૩૪	૧૩	૬	૧૫	૩	૫	...	૪	...	૧	...	†૧૦૪	૧૯
૧૮૬૬	...	૩	૭	૨૩	૪૮	૧૪૩	૬૦	૪૧	૬૩	૬	૨૦	...	૧૭	...	૧	...	૪૩૨	૪૭
૧૮૬૭	...	૨	૩	૨૯	૫૮	૧૫૩	૭૪	૪૧	૬૯	૪	૨૦	૧	૬	....	૨	...	૪૬૦	૩૭
૧૮૬૮	...	...	૫	૨૯	૩૫	૧૬૮	૮૬	૪૭	૯૦	૭	૨૦	...	૧૨	...	૩	...	૫૦૨	૨૩
૧૮૬૯	...	૧	૫	૨૦	૩૨	૧૨૦	૬૭	૪૫	૬૧	૧૦	૧૫	...	૧૧	...	૬	...	૩૯૪	૨૬
૧૮૭૦	...	૧	૬	૩૦	૩૬	૧૭૨	૮૯	૫૬	૧૦૨	૬	૨૫	૧	૫	...	૩	...	૫૩૨	૨૨
૧૮૭૧	....	...	૨	૧૬	૩૦	૧૩૪	૭૧	૫૯	૭૭	૧૧	૨૯	૨	૧૩	૧	૧	...	૪૪૬	૩૨
૧૮૭૨	૧	૨	૭	૨૭	૩૦	૧૮૬	૧૧૦	૭૪	૧૦૯	૮	૩૦	૨	૧૦	...	૨	....	૫૯૮	૨૩
૧૮૭૩	...	૧	૧	૮	૧૪	૭૬	૩૦	૪૧	૫૯	૮	૧૬	૧	૧૧	...	૪	...	૨૭૦	૧૭
૧૮૭૪	...	...	૪	૨૦	૩૩	૧૪૩	૭૩	૬૭	૮૯	૧૨	૩૩	...	૧૦	...	...	...	૪૮૪	૧૯
૧૮૭૫	...	...	૨	૨૨	૩૪	૧૭૬	૧૦૫	૧૦૦	૧૧૧	૧૫	૩૨	...	૨૬	...	૩	...	૬૨૬	૨૩
૧૮૭૬	૧	૧	૫	૨૨	૨૫	૧૩૪	૬૯	૯૩	૧૦૪	૧૭	૪૩	૧	૧૮	...	૩	...	૫૩૬	૧૬
૧૮૭૭	...	...	૭	૨૧	૨૯	૧૩૭	૭૬	૧૨૬	૧૧૭	૧૫	૪૯	૧	૨૧	...	૧	...	૬૦૦	૨૧
૧૮૭૮	...	...	૨	૧૨	૨૦	૧૨૭	૮૦	૧૨૩	૧૩૫	૩૫	૪૪	૨	૧૫	...	૩	...	૫૯૮	૧૭
૧૮૭૯	...	૨	૨	૧૩	૨૯	૧૫૪	૮૯	૧૨૧	૧૨૫	૨૬	૫૦	૯	૨૬	...	૪	...	૬૫૦	૨૪
૧૮૮૦	...	...	૨	૨૨	૨૭	૧૧૧	૭૮	૧૨૪	૯૮	૨૮	૫૪	૬	૨૫	૧	૮	...	૫૮૪	૧૯
૧૮૮૧	૧	૩	૫	૨૫	૩૮	૧૬૭	૮૯	૧૪૪	૧૬૯	૩૮	૪૪	૬	૩૧	૧	૭	...	૭૬૮	૧૮
૧૮૮૨	....	...	...	૧૭	૧૯	૧૧૩	૭૪	૧૨૩	૧૩૧	૪૨	૫૪	૪	૩૩	૨	૧	...	૬૨૨	૧૩
૧૮૮૩	..	૧	૨	૯	૨૧	૧૧૮	૬૨	૧૪૦	૧૩૬	૪૮	૫૬	૬	૩૮	...	૩	...	૬૪૦	૨૫
૧૮૮૪	..	૧	૨	૧૬	૨૩	૧૮૨	૧૦૮	૨૦૭	૧૯૧	૬૬	૯૦	૧	૫૩	૧	૯	...	૯૫૦	૧૩
૧૮૮૫	...	...	૧	૩	૫	૪૫	૩૦	૯૫	૭૧	૩૪	૪૨	૭	૩૨	૩	૬	...	૩૭૪	૧૪
૧૮૮૬	...	૨	૩	૧૬	૧૪	૧૦૧	૭૨	૧૫૧	૧૧૪	૬૫	૮૨	૧૦	૫૪	૨	૮	...	૬૯૪	૧૧
૧૮૮૭	...	...	...	૩	૮	૧૦૧	૫૮	૧૪૪	૧૫૨	૬૨	૭૬	૧૩	૪૪	...	૭	....	૬૬૮	૮
૧૮૮૮	...	..	....	૭	૮	૬૧	૪૯	૧૫૬	૧૩૪	૫૯	૭૧	૧૬	૩૩	૩	૮	....	૬૦૦	૧૫

પારસીઓમાં મરદ ઓરત બેઉ કુમારાં હોય તેવાં જોડાંના લગન તે શાધારણ લગન ગણાય છે; તેમજ મરદ બીજવર એટલે રંડાયલો ને ઓરત કુમારી તેબી હેવાં સાધારણજ લગન ગણાય છે, પણ કોઈજવાર ઓરત બીજવર (રંડાયલી) અને મરદ કુમારો હેવાંબી (અસાધારણ) લગન પણ પારસીઓમાં થયાં છે. તેની વિગત ઉપલાં વરશોની નોંધમાં આ મુજબની છે :—

શને	મરદ કુમારો.	ઓરત રંડાયલી.	શને	મરદ કુમારો.	ઓરત રંડાયલી.
૧૮૬૫	ઉમર વરસ. ૨૮	ઉમર વરસ ૨૦	૧૮૮૬	ઉમર વરસ. ૨૬	ઉમર વરસ ૨૬
૧૮૬૭	,, ૨૨	,, ૧૯	૧૮૮૬	,, ૪૦	,, ૨૬
૧૮૬૯	,, ૩૨	,, ૨૨	૧૮૮૬	,, ૨૯	,, ૨૧
૧૮૭૨	,, ૨૫	,, ૨૦	૧૮૮૭	,, ૩૧	,, ૨૯
૧૮૭૪	,, ૩૦	,, ૧૬	૧૮૮૭	,, ૨૫	,, ૩૦
૧૮૭૫	,, ૩૧	,, ૨૧	૧૮૮૭	,, ૨૮	,, ૨૭
૧૮૮૧	,, ૨૭	,, ૩૨	૧૮૮૮	,, ૨૪	,, ૧૯
૧૮૮૪	,, ૨૫	,, ૨૧			

* શને ૧૮૬૫ માં શપટેમબર મહીનાની ૧ લી તારીખથી પારશીઓનાં લગન તલાકનો નવો કાયદો પેહેલ વેહેલો અમલમાં આવેઓ હતો તેથી એ વરશનાં લગનની શંખેઆ માતર શપટેમબરથી ડીશેમબર સુધીના ૪) માશનીજ શમજવી.

† આ કોઠામાં જુમલે લગનની કાલમમાં જે આંકડા માડેલા છે તેટલાં માંણશો સમજવાં એટલે એમાંનાં અરધો અરધ મરદો અને અરધો અરધ ઓરતો મલીને એકેકાં જોડાંનાં લગન થયલાં છે; એ પ્રમાણે સંખીઆ સમજવી. એ શને ૧૮૬૫ માં (શપટેમબરથી ડીશેમબર શુધી ૪ માશામાં) ૧૦૪ જણના એટલે ૫૨) જોડાંનાં લગન થયલાં સમજવાં.

શને ૧૮૬૫ થી મુંબઇ શેહેરમાં દર વરશે પારશીઓમાં કેટલાં મરણો થયલાં તેની ગણત્રી.

(મુંબઇનાં હેલ્થ આફીસરનાં ખાતાંમાંથી મેલવેલી વીગત ઉપરથી.)

મહીનાં.	જાને.		ફેબ.		માર્ચ.		એપ્રીલ.		મે.		જુન.		જુલાઇ.		આગષ્ટ.		સપ્ટે.		અકટો.		નવેમ.		ડીસેમ		જુમલે.		
વરસ.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	મરદ.	ઓરત.	કુલ મરણ.
૧૮૬૫......	૪૮	૪૫	૫૧	૩૨	૩૯	૫૬	૫૮	૫૨	૫૪	૪૯	૬૨	૬૩	૫૭	૩૭	૩૭	૪૫	૪૦	૪૧	૨૩	૨૫	૩૯	૩૩	૪૫	૨૭	૫૫૩	૫૦૫	૧૦૫૮
૧૮૬૬......	૩૫	૧૬	૩૩	૩૧	૩૮	૪૧	૪૬	૪૫	૩૮	૪૩	૩૪	૩૧	૪૧	૧૪	૩૪	૪૦	૨૮	૨૨	૨૭	૨૮	૩૨	૩૮	૪૨	૩૪	૪૨૮	૩૯૩	૮૨૧
૧૮૬૭......	૫૨	૪૬	૫૧	૩૫	૨૮	૪૨	૪૩	૩૫	૩૬	૩૬	૪૬	૨૭	૨૩	૨૭	૩૮	૩૬	૨૭	૨૪	૨૬	૩૨	૩૯	૨૬	૨૩	૪૨	૪૩૨	૪૦૮	૮૪૦
૧૮૬૮......	૪૦	૪૫	૩૪	૩૯	૩૩	૪૩	૫૪	૩૭	૫૦	૫૨	૪૬	૫૨	૪૫	૪૪	૩૫	૩૨	૪૩	૩૨	૩૦	૩૬	૩૧	૩૧	૩૧	૨૮	૪૭૨	૪૭૧	૯૪૩
૧૮૬૯......	૫૩	૪૦	૪૦	૪૭	૪૭	૪૧	૪૩	૩૬	૫૨	૪૪	૪૦	૩૩	૩૬	૩૯	૪૩	૪૯	૩૩	૨૬	૩૮	૩૧	૧૪	૩૦	૪૬	૨૫	૪૮૫	૪૪૧	૯૨૬
૧૮૭૦......	૩૫	૩૭	૩૩	૩૯	૪૧	૨૮	૨૫	૨૪	૪૮	૩૩	૫૧	૪૧	૩૦	૩૭	૪૭	૩૮	૪૫	૩૪	૪૦	૨૪	૪૯	૨૮	૩૮	૩૬	૪૮૨	૩૯૯	૮૮૧
૧૮૭૧......	૪૭	૫૧	૬૨	૪૨	૪૫	૩૮	૪૦	૩૩	૫૨	૪૯	૫૩	૪૦	૪૩	૨૩	૪૪	૨૭	૩૩	૨૯	૨૮	૩૪	૫૭	૩૩	૩૯	૪૪	૫૪૩	૪૪૩	૯૮૬
૧૮૭૨......	૬૪	૫૧	૪૯	૫૩	૩૩	૪૯	૬૬	૫૧	૬૧	૭૧	૮૩	૭૫	૭૦	૫૭	૫૬	૫૦	૫૪	૪૪	૩૬	૪૬	૩૭	૪૧	૩૦	૨૭	૬૩૯	૬૧૫	૧૨૫૪
૧૮૭૩......	૫૮	૫૧	૩૮	૨૫	૩૨	૩૬	૩૭	૩૫	૫૭	૪૬	૪૪	૪૧	૫૦	૩૫	૪૪	૩૬	૪૩	૩૪	૪૧	૩૦	૩૨	૩૫	૪૪	૪૫	૫૨૦	૪૪૯	૯૬૯
૧૮૭૪......	૪૮	૫૧	૩૮	૨૬	૫૨	૨૯	૪૨	૪૨	૪૦	૩૧	૪૬	૪૩	૪૮	૫૩	૩૮	૩૭	૪૧	૨૯	૪૭	૨૮	૪૨	૩૩	૫૪	૪૬	૫૩૬	૪૪૮	૯૮૪
૧૮૭૫......	૬૦	૫૭	૫૬	૬૩	૫૫	૪૭	૩૭	૫૬	૪૩	૪૧	૫૪	૪૬	૪૦	૩૭	૫૪	૨૯	૩૨	૩૪	૪૯	૪૪	૨૭	૨૫	૩૧	૪૫	૫૩૮	૫૨૪	૧૦૬૨
૧૮૭૬......	૫૩	૫૪	૬૨	૫૭	૮૪	૭૬	૪૯	૫૫	૩૯	૪૬	૪૧	૪૨	૩૮	૨૯	૪૪	૩૩	૨૯	૨૯	૩૧	૩૧	૩૫	૧૭	૩૬	૩૭	૫૪૧	૫૦૬	૧૦૪૭
૧૮૭૭......	૫૧	૩૯	૪૯	૩૦	૩૯	૩૯	૪૯	૩૨	૫૪	૬૨	૫૧	૪૨	૪૬	૪૭	૫૦	૫૭	૪૦	૪૧	૩૯	૩૭	૩૮	૨૩	૨૪	૩૭	૫૩૦	૪૮૬	૧૦૧૬
૧૮૭૮......	૪૫	૫૪	૪૩	૩૯	૫૫	૬૮	૪૬	૫૧	૨૯	૩૩	૬૫	૫૨	૪૬	૪૧	૪૨	૫૧	૬૪	૫૫	૫૦	૩૩	૪૦	૩૧	૩૯	૩૦	૫૬૪	૫૩૮	૧૧૦૨
૧૮૭૯......	૫૪	૩૯	૪૧	૨૮	૪૩	૩૯	૩૩	૩૪	૩૭	૩૭	૩૯	૩૭	૩૬	૩૪	૫૫	૪૨	૨૬	૩૦	૩૬	૧૮	૩૭	૩૬	૪૩	૪૮	૪૮૦	૪૨૨	૯૦૨
૧૮૮૦......	૩૧	૨૯	૪૭	૪૦	૩૭	૩૬	૩૬	૪૬	૫૪	૪૬	૩૪	૪૧	૩૨	૨૬	૩૨	૫૨	૨૬	૪૧	૩૨	૩૦	૩૦	૨૯	૩૦	૪૧	૪૨૧	૪૬૭	૮૮૮
૧૮૮૧......	૪૪	૫૨	૩૬	૩૭	૩૪	૩૬	૪૨	૪૮	૪૮	૪૮	૩૭	૪૨	૪૦	૪૮	૩૮	૪૧	૩૯	૩૫	૩૭	૪૬	૩૩	૩૫	૩૧	૫૦	૪૫૯	૫૧૮	૯૭૭
૧૮૮૨......	૩૫	૪૧	૩૩	૪૧	૬૨	૪૩	૩૩	૪૫	૪૩	૨૯	૩૪	૩૬	૩૫	૩૯	૩૫	૩૫	૩૨	૩૮	૨૭	૩૭	૩૪	૩૨	૩૪	૪૩	૪૩૭	૪૫૯	૮૯૬
૧૮૮૩......	૫૯	૪૮	૫૬	૬૯	૬૦	૫૫	૬૨	૪૨	૫૦	૪૮	૫૫	૪૧	૪૮	૫૩	૪૨	૫૪	૪૩	૨૮	૨૬	૩૬	૩૩	૩૬	૩૭	૩૫	૫૭૧	૫૪૫	૧૧૧૬
૧૮૮૪......	૫૨	૫૪	૪૯	૪૬	૪૨	૪૪	૪૨	૪૫	૪૭	૫૧	૪૬	૪૭	૫૫	૫૪	૫૦	૩૮	૪૪	૪૨	૪૧	૫૮	૨૨	૫૩	૪૬	૪૩	૫૩૬	૫૭૫	૧૧૧૧
૧૮૮૫......	૪૨	૩૪	૫૧	૩૧	૩૪	૪૭	૫૦	૩૯	૪૫	૨૮	૫૩	૪૦	૪૨	૫૭	૫૫	૪૨	૩૫	૩૯	૨૮	૩૧	૩૭	૪૦	૪૯	૪૪	૫૨૧	૪૭૨	૯૯૩
૧૮૮૬......	૩૧	૪૮	૪૨	૨૫	૪૩	૩૦	૫૦	૩૨	૭૨	૫૪	૪૫	૬૧	૫૪	૫૧	૪૮	૪૩	૩૭	૩૪	૪૩	૪૮	૩૮	૩૭	૩૫	૪૦	૫૩૮	૫૦૩	૧૦૪૧
૧૮૮૭......	૫૫	૫૩	૩૯	૨૯	૪૬	૪૧	૪૮	૪૨	૪૬	૪૧	૩૯	૩૮	૩૧	૪૨	૪૭	૪૦	૪૯	૪૦	૩૯	૪૦	૩૨	૩૭	૫૦	૩૧	૫૨૧	૪૭૪	૯૯૫
૧૮૮૮......	૪૨	૪૧	૩૮	૪૬	૪૦	૪૮	૪૨	૪૩	૪૦	૪૪	૬૧	૬૦	૫૩	૪૪	૪૯	૪૭	૪૭	૪૩	૪૨	૩૯	૪૪	૪૩	૪૫	૪૩	૫૪૩	૫૪૧	૧૦૮૪

સંવત ૧૯૨૭ થી સંવત ૧૯૪૩ શુધી અથવા તા૦ ૧ લી નવેમબર શને ૧૮૭૦ થી તે તા૦ ૩૧ મી અકટોબર સને ૧૮૮૭ શુધી વરશ ૧૭) માં-દર વરશે શ્રી મુંબઈ મધે જરથોશતી કોમમાં કેટલાં મરણો થયાં તેની ગણતરીનો કોઠો.

(મુંબઈની પારસી પંચાયતમાં રાખેલી નોંધ મુજબ.)

સંવત.	રવાંન મોટાં.			રવાંન દાંનડાનાં.			રવાંન નાંધલાં.			જુમલે રવાંન.		
	મરદ.	ઓરત.	જુમલે.	છોકરા.	છોકરી.	જુમલે.	છોકરા.	છોકરી.	જુમલે.	પુરૂશ.	અસતરી.	જુમલે.
૧૯૨૭	૨૩૦	૧૮૮	૪૧૮	૨૨	૧૬	૩૮	૨૭૬	૨૨૭	૫૦૩	૫૨૮	૪૩૧	૯૫૯
૧૯૨૮	૨૭૭	૨૫૨	૫૨૯	૩૬	૨૪	૬૦	૩૫૧	૩૫૯	૭૧૦	૬૬૪	૬૩૫	૧૨૯૯
૧૯૨૯	૨૧૫	૨૨૨	૪૩૭	૧૨	૧૧	૨૩	૨૮૦	૨૧૩	૪૯૩	૫૦૭	૪૪૬	૯૫૩
૧૯૩૦	૨૨૬	૨૦૨	૪૨૮	૨૦	૧૭	૩૭	૨૭૧	૨૩૩	૫૦૪	૫૧૭	૪૫૨	૯૬૯
૧૯૩૧	૨૬૧	૨૨૫	૪૮૬	૨૦	૩૦	૫૦	૩૪૧	૨૮૮	૬૨૯	૬૨૨	૫૪૩	૧૧૬૫
૧૯૩૨	૨૨૯	૨૪૮	૪૭૭	૨૩	૨૪	૪૭	૩૩૧	૨૯૦	૬૨૧	૫૮૩	૫૬૨	૧૧૪૫
૧૯૩૩	૨૯૨	૨૫૮	૫૫૦	૧૬	૩૦	૪૬	૨૭૮	૨૩૩	૫૧૧	૫૮૬	૫૨૧	૧૧૦૭
૧૯૩૪	૨૬૬	૨૭૧	૫૩૭	૧૭	૨૪	૪૧	૩૧૫	૨૭૧	૫૮૬	૫૯૮	૫૬૬	૧૧૬૪
૧૯૩૫	૨૩૨	૨૧૬	૪૪૮	૧૬	૫	૨૧	૨૬૬	૨૧૫	૪૮૧	૫૧૪	૪૩૬	૯૫૦
૧૯૩૬	૨૦૪	૨૪૨	૪૪૬	૧૪	૯	૨૩	૨૯૯	૨૬૪	૫૬૩	૫૧૭	૫૧૫	૧૦૩૨
૧૯૩૭	૨૪૩	૨૮૪	૫૨૭	૧૧	૧૦	૨૧	૨૫૭	૨૪૦	૪૯૭	૫૧૧	૫૩૪	૧૦૪૫
૧૯૩૮	૨૨૯	૨૩૧	૪૬૦	૧૪	૧૮	૩૨	૨૪૨	૨૫૯	૫૦૧	૪૮૫	૫૦૮	૯૯૩
૧૯૩૯	૨૮૬	૨૭૪	૫૬૦	૧૮	૨૬	૪૪	૩૨૧	૨૮૯	૬૧૦	૬૨૫	૫૮૯	૧૨૧૪
૧૯૪૦	૨૭૩	૨૯૦	૫૬૩	૧૬	૬	૨૨	૩૦૧	૩૧૦	૬૧૧	૫૯૦	૬૦૬	૧૧૯૬
૧૯૪૧	૨૬૩	૨૬૧	૫૨૪	૧૦	૯	૧૯	૨૯૩	૨૬૫	૫૫૮	૫૬૬	૫૩૫	૧૧૦૧
૧૯૪૨	૨૯૫	૨૫૫	૫૫૦	૧૦	૧૪	૨૪	૨૯૫	૨૯૬	૫૯૧	૬૦૦	૫૬૫	૧૧૬૫
૧૯૪૩	૨૭૬	૨૬૦	૪૩૬	૫	૧૧	૧૬	૨૭૬	૨૬૨	૫૩૮	૫૫૭	૫૩૩	૧૦૯૦

શર જમશેદજી જીજીભાઈ શકુલ આફ આરટ એનડ ઈનડસટરી.

પેહેલા ગ્રેડનાં પાસ થયલા જરથોસતી વીધારથીઓ.

અરદેશર એદલજી કનટરાકટર, ૧૮૮૩.
અરદેશર ખરશેદજી દાતીવાલા, ૧૮૮૪.
અરદેશર સી. ડરાઈવર, ૧૮૮૪.
અરદેશર પી. સરવેઅર, ૧૯૮૩.
અરદેશર બેજનજી કાપડીઆ, ૧૮૮૭.
અરદેશર બેરાંમજી દાવર, ૧૮૮૫.
અરદેશર રૂશતમજી દારૂવાલા, ૧૮૮૩,
અરદેશર હોરમજી, ૧૮૮૪.
અરદેશર હોરમજી, દાતરા, ૧૮૮૩.
મીસ એ૦ એફ૦ બનાજી, ૧૮૮૫.
એદલજી ફરાંમજી કેલાંવાલા, ૧૮૮૭.
એરચશાહ દાદાભાઈ ગાંધી, ૧૮૮૫.
એ. બી. કોટવાલ, ૧૮૮૬.
ઇ. જે. તીજોરીવાલા, ૧૮૮૪.
ઊકરજી જમશેદજી કાટપીટીઆ, ૧૮૮૬.
કાવશજી દેસુલજી પુતવાલા, ૧૮૮૭.
કાવશજી નવરોજી મોદી, ૧૮૮૪.
કુંવરજી કે. દેશાઇ, ૧૮૮૪.
કુંવરજી રતનજી વકીલ, ૧૮૮૪.
કેકોબાદ નવરોજી મોદી, ૧૮૮૪.
કે. એમ. મેતા, ૧૮૮૬.
ખરશેદજી જમશેદજી માસતર, ૧૮૮૭.
ખરશેદજી આર૦ કોહીઆર, ૧૮૮૧.
ખોદાબક્ષ બેરાંમજી રાઇટર, ૧૮૮૫.
જમશેજી બરજોરજી વાનીઆ, ૧૮૮૮.
જાંગીરજી જમશેદજી ભરૂચા, ૧૮૮૮.
મીસ ડી૦ એફ૦ બનાજી, ૧૮૮૫,
દારાશા દીનશાહ ગાંધી. ૧૮૮૭.
દારાશા નવરોજી વકીલ, ૧૮૮૮.
દીનશાહ મેરવાંનજી, ૧૮૮૪.
દીનશાજી નશરવાંજી જાબુલી, ૧૮૮૭.
દી૦ પી૦ શરાફ, ૧૮૮૪.
દી. બી. રાઇતર, ૧૮૮૮.
દોરાબજી અરદેશર, ૧૮૮૬.
દોરાબશાહ એફ૦ શણજાણા, ૧૮૮૪.
દોરાબશાહ નવરોજી કાપડીઆ, ૧૮૮૩.
ધનજીશાહ ફરદુનજી કાપડીઆ, ૧૮૮૪.
ધનજીશાહ મંનચેરજી શઠા, ૧૮૮૪.
નવરોજી કાવશજી આંતીઆ, ૧૮૮૮.
નવરોજી નશરવાંનજી રાઇટર, ૧૮૮૭.
નશરવાનજી ઇ. બાટલીવાલા, ૧૮૮૮.
નશરવાનજી ખરશેદજી, ૧૮૮૮.
એન. જે. બલશારા, ૧૮૮૮.
એન. દી. મીસ્રી, ૧૮૮૮.
નરીમાન દાદાભાઈ, ૧૮૮૭.
નશરવાંનજી નવરોજી કુપર, ૧૮૮૩.
એન. એમ. રંગુનવાલા, ૧૮૮૬.
પીરોશાહ કાવશજી ગોરવાલા, ૧૮૮૫.
પી. દી. કુપર, ૧૮૮૮.
પીરોજશાહ પેશતનજી, ૧૮૮૩.
પીરોજશાહ રતનજી ૧૮૮૬.
પેશતનજી રૂશતમજી ખંબાતા, ૧૮૮૫.
ફરાંમજી કાવશજી, ૧૮૮૮.
ફરાંમજી જમશેદજી બીલીઆ, ૧૮૮૮.
ફરાંમજી રૂશતમજી કાંદાવાલા, ૧૮૮૧.
ફરાંમજી રૂશતમજી દારૂવાલા, ૧૮૮૩
ફીરોશા દારાશા માણેકશાના, ૧૮૮૮.
ફીરોજશાહ પેશતનજી કાપડીઆ, ૧૮૮૪
બમનશા બી. કોટવાલ, ૧૮૮૧.
બમનજી અરદેશર બાલા, ૧૮૮૭.
બમનજી રૂસતમજી કુપર, ૧૮૮૭.
બમનશા શોરાબજી કંટરાકટર, ૧૮૮૪
બરજોરજી પી. મેહેતા, ૧૮૮૬.
બરજોરજી પેશતનજી મના, ૧૮૮૭.
બરજોરજી રૂશતમજી કાપડીઆ, ૧૮૮૬
બેરાંમજી કાવશજી નમરવાલા. ૧૮૮૩.
બેરાંમજી એચ. મોર, ૧૮૮૪.
એમ. બી. મરચંટ, ૧૮૮૩.
મંનચેરજી ડી. પાંડે, ૧૮૮૭.
માંણેકજી ખરશેદજી થાણેવાલા. ૧૮૮૭.
મેરવાંનજી કાવશજી મોદી, ૧૮૮૫.
એમ. એમ. ધાંડી, ૧૮૮૬.
મેરવાંનજી હોરમજી કે. ૧૮૮૬.
રતનજી બમનજી મોદી, ૧૮૮૭.
રતનશાહ જમશેદજી, ૧૮૮૫.
રતનશાહ પેશતનજી, ૧૮૮૩.
રતનજી ડી. ચીનાઇ, ૧૮૮૪.
રૂશતમજી કાવશજી કારાના, ૧૮૮૮.
રૂશતમજી જમશેદજી પાતેમરા, ૧૮૮૮.
રૂશતમજીજાંહાંગીરજી બાલીવાલા, ૧૮૮૭.
રૂશતમજી દારાશાહ હવેલીવાલા, ૧૮૮૩.
શોરાબજી દીનશા બકરી, ૧૮૮૮.
શોરાબજી બેરાંમજી દાકતર, ૧૮૮૮.
હીરજીભાઈ પેશતનજી, ૧૮૮૫.

બીજા ગ્રેડનાં જરથોસતી વીધારથીઓ.

અરદેશર નશરવાંનજી, ૧૮૮૨.
અરદેશર પેશતનજી સરવેઅર, ૧૮૮૬.
મીસ આંવાંબાઈ એફ. બનાજી, ૧૮૮૬.
કાવશજી મેરવાંનજી ઠોક, ૧૮૮૩.
ખરશેદજી માંણેકજી ડાક્ટર, ૧૮૮૪.
મીસ બાઇ કે. નાઝર, ૧૮૮૭.
જે૦ ઈ૦ શકલાતવાલા, ૧૮૮૧.
જાંહાંગીર પી. કાકા, ૧૮૮૬.
દાદાભાઈ ડોશાભાઈનારીએલવાલા, ૧૮૮૩
દાદાભાઈ ડોશાભાઈ, ૧૮૮૪.
દીનશાહ બમનજી, ૧૮૮૩.
મીસ ધનબાઈ એફ. બનાજી, ૧૮૮૬.
પેશતનજી બરજોરજી મેહેતા, ૧૮૮૪.
મીસ પી. કે. કામા, ૧૮૮૭.
પીરોજશા જે૦ દારૂવાલા, ૧૮૮૫.
ફરદુનજી દાદાભાઈ, ૧૮૮૫.
ફરાંમજી કાવશજી, ૧૮૮૭.
બી. જે. સણજાણા, ૧૮૮૪.
બેજનજી ફરાંમજી શઇયાર, ૧૮૮૫.
બેરાંમજી શાપુરજી બાલાપોરીઆ, ૧૮૮૬.
મનચેરજી મેરવાંનજી, ૧૮૮૫.
મનચેરજી મેરવાંનજી આંટીઆ, ૧૮૮૫.
માંણેકજી ઉકરજી વરકીંગબાક્ષવાલા૧૮૮૫
માંણેકજી બરજોરજી કાંમા, ૧૮૮૬.
શોરાબશા દીનશા રાઇટર, ૧૮૮૨.
હોરમજી પાલનજી કરનજીઆ, ૧૮૮૫.
હોરમજી આર. દમનીઆ, ૧૮૮૩.

પારસી સ્ત્રી દાઈઓ.

મુંબઈની ગરાંટ મેડીકલ કાલેજમાં શને ૧૮૭૪ થી આપણી શરકારે ગુજરાતી ભાષામાં દેશી ઓરતોને દાઇપણું (શુવાવડ ખાતાં) નો ધંધો ચલાવવાની કેલવણી આપવા શારૂ એક વરગ ઊગાડેઓ છે, તેમાં અત્યાર શુધી પરીક્ષા આપી પાસ થએલી પારસી સ્ત્રી દાઇઓ :—

આવાંબાઇ કુ. તારાપોર, ૧૮૭૯.
આંવાબાઇ ખરશેદજી, ૧૮૭૪.
આંવાબાઇ જમશેદજી, ૧૮૭૪.
આંવાબાઇ હોરમજી, ૧૮૭૪.
ગુલબાઇ એ૦ કોટવાલ, ૧૮૭૯.
દીનબાઇ હો૦ મીશતરી, ૧૮૮૧.
પીરોજબાઇ રૂ૦ ખંબાતા, ૧૮૮૧
મોતીબાઇ કા૦ દારૂવાલા, ૧૮૭૮
રતનબાઇ ખરશેદજી, ૧૮૭૪.
વીરબાઇજી રૂશતમજી, ૧૮૭૯.

પારસી પંચાએત ખાતું.

મુંબઈ.

ટરસટીઓ.

સર જમશેદજી જીજીભાઇ (ત્રીજા) બારોનેટ, સી. એસ. આઇ.
શેઠ ખરશેદજી ફરદુનજી પારખ.
આનરેબલ સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટ, [નાઇટ.
શેઠ ફરામજી નશરવાંનજી પટેલ.
શેઠ મંનચેરજી હોરમજી કાંમાજી.

શેઠ નશરવાંનજી બેરાંમજી—સેક્રેટરી.

પારસી પંચાએતનાં ધરમનાં ફંડ તથા મીલકતોના ઉપર જણાવેલા ટરશટી શાહેબો હસતક મુંબઇ તેમજ દેશાવરો ખાતે ઘણાએક ધરમખાતાંઓનો કારોબાર ચાલે છે; તે સરવે ધરમખાતાંઓનાં વીગતવાર હીશાબો તથા બીજી વીગતો તરશટી શાહેબો દર વરશે એક મોટું દફતર છપાવીને જરથોશતી અનજુમનને જાહેર કરે છે—શંવત ૧૯૪૩ ના હીશાબો ઉપરથી નીચે જણાવેલો ટુંક સાર આપીએ છે :—

જરથોસતીઓનાં ઉપયોગને માટે જાહેર મોટાં ધરમખાતાંઓ તરશટીઓ હસતક છે તેની સંખીઆ આશરે ૨૯ ની છે—અને જુદા જુદા જરથોશતીઓએ જુદા જુદા ધરમનાં કારણો સારૂં ખાતાંઓ પાડીઆં છે તેની સંખીઆ આસરે ૬૬ ની છે. એ ઉપરાંત શુરત તથા પુણા વીગેરે ગાંમોની જરથોસતી અંજુમનનાં ધરમખાતાંઓની પુંજીનો વહીવટબી એજ તરશટી સાહેબો ચલાવે છે. એ શાહેબો હસતકના ઉપર જણાવેલાં જુમલે આશરે ૯૮) ધરમખાતાંઓ મલીને જુમલે પુંજી રોકડા બાકી શાથે રૂ૨૪,૯૯,૦૭૪) ની છે, તેમાંનાં થોડાંએક મુખ્ય ફંડોની પુંજીની વીગત :—

મુંબઇની કુલ જરથોશતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંહોંચાડવાના ફંડખાતાની રૂ૩,૪૮,૧૮૬)

મુંબઇનાં આંધલાં પાંગલાં તથા લાચાર જરથોશતીઓની પરવરસી કરવા માટે પગાર આપવાનાં ફંડ ખાતાંની રૂ૧,૦૩,૯૪૫)

શ્રી જરથોસતી જંદ અવસતાની નીશાલોનાં ફંડ ખાતેની રૂ૩૬,૬૪૧).

મુકતાદ ટાંકણે દેશાવરો ખાતેનાં આંધલાં પાંગલાં તથા ગરીબ લાચાર જરથોશતીઓને વેંહેંચી આપવા શારૂ રૂપીઆ વાલવાના ફંડ ખાતાંની રૂ૫૮,૫૪૦).

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ પેહેલા બેરાનેટની યાદગારીને માટે ઉભી કીધેલી જરથોસતી મદરેશાના ફંડ ખાતાંની રૂ૧૦૧૪૮૬)

શ્રી નવસારીનાં જરથોશતી રવાનોને અવલમંજલ પોંહોંચાડવાનાં ફંડ ખાતાંની રૂ૭,૨૬૯)

શ્રી સુમારી મોરા તથા ડાંમકા વીગેરેનાં જરથોસતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંહોંચાડવાના ફંડ ખાતાંની રૂ૧૪,૨૫૬)

કસબે રાંદેરને મલતાં સાત ગામ ગોદાવરાનાં જરથોસતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંહોંચાડવાનાં ફંડ ખાતાંની રૂ૧૪,૯૪૧)

શ્રી વલસાડના જરથોશતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંહોંચાડવાના ફંડખાતાંની રૂ૧૫,૭૩૫)

શ્રી અહમદનગરનાં જરથોસતી રવાંનોને અવલ મંજલ પોંહોંચાડવાના ફંડ ખાતાની રૂ૧૪,૨૨૩).

શ્રી ઉદવાડાની અનજુમનનાં ફંડ ખાતાંની ૩૮,૧૩૭).

શ્રી પુણાની અનજુમનનાં ફંડ ખાતાંની રૂ૧૦,૯૧૯).

શ્રી સુરતની અનજુમનનાં ધરમખાતાંઓનાં રૂ૧,૬૧,૧૩૪).

ઉપર જણાવેલાં ઉપરાંત બીજાં તરણ ધરમખાતાંઓ છે તેની વીગત:—

(૧.) નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ પેહેલા બારોનેટે સુરતના ગરીબ પારસીઓને વાસ્તે કીધેલું ધરમખાતું—એ ખાતાંની પુંજી રોકડ બાકી શાથે રૂ૧,૪૧,૭૧૭) ની હતી.

(૨.) નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ પેહેલા બેરોનેટે નવસારીના ગરીબ જરથોસતીઓને માટે કીધેલું ધરમખાતું—એ ખાતાંની પુંજી રોકડ સાથે રૂ૬૩,૯૪૪) ની હતી.

(૩.) શુરતની હીંદુની માંહજનના ફંડનું ખાતું—એ ખાતાની પુંજી રોકડ શાથે રૂ૧,૮૬,૬૦૪) ની હતી.

એ તરણે ધરમખાતાંના તરસટીઓ જુદા જુદા છે—પણ હીશાબો સરવે સામટા રખાએ છે.

દેશાવરો ખાતે જુદી જુદી કમીટીનાં સાહેબો પંચાએતનાં ધરમખાતાંઓનું કામ મુંબઇનાં ટરસટીઓની સતા હેઠલ ચલાવે છે, તે કમીટીઓની વીગત નીચે મુજબ છે:—

શ્રી શુરત ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ બેહેરાંમજી પેસતનજી ડાકટર-સરનશીન, શેઠ શોરાબજી એદલજી વાડીઆ, શેઠ હોરમજી બેજંનજી ખસુખાંજી, શેઠ બમનશાજી નશરવાંનજી વકીલ, શેઠ શોરાબજી માંણેકજી મોદી, ખાં૦ બા૦ શેઠ ડોશાભાઇ પેશતનજી ડાકટર, શેઠ જમશેદજી કાવશજી એંટી, ખાં૦ બા૦ શેઠ કુંવરજી કાવશજી સબાવાલા.

શ્રી ભરૂચ ખાતેની કમીટીના મેમબરો—ખાનસાહેબ શેઠ દીનશાજી પેશતનજી દસતુર, શેઠ નશરવાંનજી રૂશતમજી દલાલ, શેઠ દીનશાજી ફરાંમજી, શેઠ મનચેરશાહ બમનશાહ મારશલ, શેઠ આદરજી મનચેરજી દલાલ, શેઠ ધનજીશા મેરવાંનજી ડાકટર.

શ્રી નવસારી ખાતેની કમીટીના મેમબરો—દસતુરજી સાહેબ દારાબજી માહીઆરજી, દેશાઇજી સાહેબ મંનચેરજી એદલજી, દેશાઇજી શાહેબ બરજોરજી પાલનજી, શેઠ રતનજી પેશતનજી સુતરીઆ, શેઠ પેશતનજી રૂશતમજી ભાટ.

શ્રી વલસાડ ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ શાપુરજી દાદાભાઇ, શેઠ મેહેરવાંનજી બરજોરજી પોસટવાલા, ડાકટર રતનજી રૂસતમજી, શેઠ જમશેદજી પેસતનજી દસતુરના, શેઠ બેહેરાંમજી રૂસતમજી સંજાણા.

શ્રી ઉદવાડા ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ માંણેકજી કાવશજી, દસતુરજી શાહેબ ખરશેદજી મીનોચેરજી, દસતુરજી શાહેબ પેસોતનજી બરજોરજી મીરજાં, શેઠ દોરાબજી ભીખાજી, શેઠ બેરાંમજી પેશતનજી ભરડા.

શ્રી બીલીમોરા ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ રૂશતમજી કોલાભાઇ, શેઠ લીમજીભાઈ હોરમજજી, શેઠ રૂશતમજી મોટાભાઇ, શેઠ બમનજી ધનજીભાઈ.

શ્રી ગણદેવી ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ હોરમજી મનચેરજી મેહેતા, શેઠ અરદેશર ખરશેદજી ગજદર, શેઠ હોરમજી એદલજી ઊનવાલા, શેઠ જમશેદજી બેહેરાંમજી ગજદર, શેઠ ભીખાજી ખરશેદજી ગજદર.

શ્રી તારાપોર ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ જાંગીરજી દાદાભાઇ, શેઠ ભીમજીભાઇ એદલજી, શેઠ અરદેશર દોરાબજી, શેઠ વીકાજી મેહેરજીભાઇ, શેઠ કુવરજી શાપુરજી.

શ્રી નારગોલ ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ રતનજી ભીમજીભાઇ પટેલ, શેઠ ભીખાજી ફરાંમજી પટેલ, શેઠ મેરવાંનજી ભીમજીભાઇ પટેલ.

શ્રી સરોડા ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ ભીમજીભાઇ શાપુરજી, શેઠ નશરવાંનજી જમશેદજી, શેઠ સોરાબજી બરજોરજી પટેલ, શેઠ પાલનજી વીકાજી, શેઠ દારાબજી નાનજીભાઇ, શેઠ શાપુરજી સોરાબજી.

શ્રી દેવીયર ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ બરજોરજી ફરાંમજી પટેલ, શેઠ હોરમજી ભીમજીભાઇ, શેઠ હોરમજી દોરાબજી.

શ્રી દેહેણું ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ રતનજી જીવંણજી, શેઠ જીવંણજી હોરમજી વકીલ, શેઠ આદરજી ટેહેમુલજી.

શ્રી દમણ ખાતે—શેઠ માણેકજી કાવશજી.

શ્રી પુણા ખાતેની કમીટીના મેમબરો—સરદાર ખાનબહાદુર શેઠ પદમજી પેશતનજી, દશતુરજી ટેહેમુલજી મીનોચેરજી હોજદાર, શેઠ દોરાબજી પદમજી, શેઠ નવરોજી પદમજી, શેઠ દાદાભાઇ પાલણજી બેદવાર.

શ્રી અહમદનગર ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ નશરવાંનજી ખુરશેદજી, શેઠ રૂશતમજી ખરસેદજી, શેઠ ફરાંમજી અરદેશર કેકોબાદ, શેઠ દોરાબજી રૂશતમજી નગરવાળા, આ૦ ખરસેદજી નશરવાંનજી શેઠના, શેઠ ખરસેદજી સોરાબજી મઉડાવાળા, શેઠ માંણેકજી ખરસેદજી ગારા, શેઠ દોરાબજી રૂશતમજી ભરૂચા, શેઠ ટેહેમુલજી નવરોજજી, શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઇ મીશતરી—કંટરાકટર, શેઠ એદલજી રૂશતમજી નગરવાલા—આનરરી સેક્રેટરી.

શ્રી જંગબાર ખાતે—શેઠો કાવશજી દીનશાજી તથા ભાઇઓ.

શ્રી વડોદરા શેહેર ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ જમશેદજી નવરોજજી પાદરાવાળા, શેઠ આદરજી જમસેદજી ડાકટર.

શ્રી વડોદરા કાંપ ખાતેની કમીટીના મેમબરો—શેઠ જાંહાંગીરજી કાવશજી દલાલ, શેઠ હોશંગજી બેહેરાંમજી પોરબંદરવાલા.

યાદી—શ્રી શુરત ખાતેની કમીટી હસતક શ્રી શુરત શેહેરની આસપાસના નીચે જણાવેલાં ગાંમો ખાતેનાં ગરીબ જરથોશતીઓને દર વરશના મુકતાદને ટાંકણે મજકુર પારસી પંચાએત તરફથી આસરો આપવામાં આવે છેઃ—

શ્રી ખજોત, વેસુ, ડુમસ, સુમાલી, ડામકા, ટેણા, કુડીઆણા, કરંજ, મંદરોઇ, એલાવ, રાંદેલ, ભેસાંણ, અડાજણ, સીગણપોર, ભગવા, બાઠા, અમરોલી, વરીઆવ.

શ્રી ભરૂચની કમીટી હસતક—અંકલેશર.

શ્રી નવશારીની કમીટી હસતક—શ્રી કરાંડી, શીઓદપુણી, તવડી, હાલાંવરોલી, આંમલી, બારડોલી, વીઆરા, વાસદા, મહુવા, અસુદર.

શ્રી બીલીમોરાની કમીટી હસતક—શ્રી ચીખલી અને મેધાર.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલંટ ઈનશટીટયુશન.

આ ધરમખાતું મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહેલા) બેરોનેટ ઇસવી શને ૧૮૪૯ માં સથાપેયું હતું. એ ધરમખાતાંને માટે તેવંણે તરણ લાખ રૂપીઆ રોકડા તથા બંગાલ બેંકના શેર ૧૫) રૂ૧,૦૫,૦૦૦) ની કીંમતના આપયા હતા. તથા તેવણનાં ધણીઆંણી લેડી આવાંબાઇએ એજ બેંકના શેર ૫) રૂ૩૫,૦૦૦) ની કીંમતના આપયા હતા, જેમાં પારસી પંચાએતે પોતાની તરફથી તેજ બેંકના ૩૫) શેર રૂ૨,૪૫,૦૦૦) ની કીંમતનાં આપયા હતા. એ રકમની કુલે આવકના ૪૦૦) ભાગ કરવામાં આવેલા છે; તેમાંનાં ૧૮૦) ભાગ મુંબઇમાં છોકરાઓ તથા છોકરીઓની નીશાલોના ખરચને માટે, અને ૭૦) ભાગ શુરત, નોસારી, ઉડવારા, ભરૂચ, વલસાડ, બીલીમોરા, અને ગણદેવી ખાતેની નીશાલોનાં ખરચને માટે વાપરવા માં આવે છે. અને બાકીના ૧૫૦) ભાગ મુંબઇ, શુરત અને ઉપર જણાવેલાં બીજાં દેશાવરો

ખાતેનાં લાચાર અને બુઢ્ઢા અશક્ત પારસીઓની પરવરસી કરવાના ખરચમાં તથા તેવા પારસીઓની છોકરી પરણાવી આપવાના ખરચમાં અને તેવા પારસીઓને તયાં થાતાં રવાંનોને અવલ મંજલ પોહોંચાડવાના ખરચમાં વાપરવામાં આવે છે.

એ ધરમ ખાતાંની પંચાએત અથવા મેનેજીંગ કમીટી, એ ખાતાંને લગતો સરવે કારોબાર ચલાવેછે; તેઓના નામ :—

સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ સી. એસ. આઈ.—ચરનશીન.	શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ.
	શેઠ ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ.
શેઠ ખરસેદજી ફરદુનજી પારખ.	શેઠ કાવશજી ખરસેદજી જમસેદજી.
ઓનરેબલ સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટ નાઈટ.	શેઠ નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટ.
	શેઠ અરદેશર ડોશાભાઈ મુનશી.
શેઠ પેશતનજી હોરમજી કામાજી, સી. આઈ. ઈ.	શેઠ સોરાબજી ફરાંમજી પટેલ.
શેઠ મંનચેરજી હોરમજી કામાજી.	શેઠ હોરમજી એદલજી આલબલેશ.

સેકરેટરી—શેઠ નશરવાંનજી બેહેરાંમજી.

આડીટરો—શેઠ ફરાંમજી દીનશાજી પીટીટ, અને શેઠ એદલજી નશરવાંનજી શેઠના.

શ્રી ચીનના જરથોસતીઓની અનજુમનનાં ફંડના ટરશટીઓ.

શેઠ હોરમશજી નવરોજજી મોદી, ચરનસીન.	શેઠ હોરમશજી મેરવાંનજી મેહતા.
શેઠ નવરોજી પેશતનજી ધાલા.	શેઠ હોરમજજી કુવરજી શેઠનાં.

આ ટરશટી શાહેબોનાં અશતકમાં શ્રી ચીનની જરથોશતી અનજુમનને લગતું એક ફંડ ઉભું કરેલું છે, જેની એકંદર પુંજી શુમારે ડા૦ ૪૮૦૦૦) અંકે ઉડતાલીશ હજાર ઉપરની છે. (એ ડાલર નજદીક મુંબઈનાં રૂપીઆ ૨ ના થવા જાય છે) તેમાંથી ચીનનાં ગરીબ જરથોશતીઓને આશરો આપવામાં આવેછે તથા તાંહાંની અનજુમનનાં અશતકનાં મકાંનો તથા રૂવાંનોની જગાનો સરવે ચાલુ ખરચ કરવામાં, અને કદી અલાહાએ કોઈ ગરીબ જરથોસ્તીઓનું મરણ થાયતો તેની પાછલ સરવે ઘટતો ખરચ કરવામાં આવેછે. તેમજ "શ્રી લાચાર આંધળાં, પાંગળાં ચીનાઓને આશરો આપવાનું ફંડ" હલાયદું કાહાડીને તેમાંથી ચીન દેશના આંધળાં, પાંગળાં અને લાચાર ચીનાઓને પણ મદદ આપવામાં આવેછે.

શ્રી ચીન ખાતેનાં જરથોસતીઓનાં ધરમનાં મકાંનો.

શ્રી હાંગકાંગ મધે જરથોશતી અનજુમનનાં ખરચે એક જાહેર મકાંન બંધાવેલું છે. તેમાં સર અવશરે બેઠકો તથા ધરમને લગતી કીરીઆ વીગરે થાએછે અને બાહેર ગામથી આવનારા જરથોશતીઓને તેમાં ઉતારો આપવામાં આવે છે. એ મકાનમાં એક નાહલી જેવી લાઈબરેરી પણ છે.

શ્રી વામપુ મધે જરથોશતી અનજુમનનાં હશતકની જગા ઉપર શેઠ દોરાબજી નશરવાંનજી કામાંજીએ પોતાને ખરચે બંગલો બાંધી જરથોશતી અનજુમનનાં વાપરવાસને શારૂ ટરશટીઓને સવાધીન કીધો છે.

શ્રી મકાઉ મધે જનારા જરથોશતીઓનાં વપરાશને શારૂ "પરાઆ ગરાંનડી" ઉપર એક મકાંન અનજુમનનાં હીશાબે લેઈ આરાશતા કરી રાખેલું છે. તેમાં ઉતારો લેનાર જશતીઓ પાશેથી દર માણસ દીઠ ડાલર ૦ll લેઈ દીવશ ૭)સુધી રેહેવાની રજા આપવામાં આવેછે.

એ મજકુર તરણેડ મકાંનોની મેનીજ અનજુમનનાં એક ત્રશટી તથા આનરરી સેકરેટરી શેઠ નવરોજજી પેશતનજી ધાલા હશતકથી થાય છે.

મુંબઇમાં પેહેલેથી અતેઆરવેર પાશ થયલા જરથોસ્તી ડાકટરો.

મુંબઇ મધે પેહેલ વેહેલા શને ૧૮૫૧ થી પારસી ડાકટરો પાસ થવા માંડ્યા હતા. શને ૧૮૫૧ થી તેઓ G. G. M. C. યાને "ગ્રેજુએટ ઓફ ધી ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજ"ને નામે ઓળખાતા હતા. ૧૮૬૨ થી L. M. યાને "લાએશેનશીએટ ઓવ મેડીસન"ને નામે, અને શને ૧૮૭૬ થી L. M. & S. યાને "લાયશેનશીએટ ઓવ મેડીસન એન્ડ સરજરી"ને નામે ઓળખાવા લાગા છે. એ શરવેનું એકંદર લીસટ વરશોના અનુક્રમે નીચે મુજબનું છેઃ—

૧૮૫૧—બરજોરજી દોરાબજી કુવર(મરણ પામ્યા) [G.G.M.C.
મેરવાનજી શોરાબજી (મ)
૧૮૫૨—ડોશાભાઇ એજનજી
મનચેરજી શોરાબજી (મ)
૧૮૫૩—અરદેશર જમશેદજી ભાજીવાલા
નશરવાનજી બમનજી (મ)
રૂસતમજી બેરામજી
૧૮૫૪—રતનજી હોરમજી
૧૮૫ —રૂસતમજી મેરવાનજી (મ)
હોરમજી એજનજી
૧૮૫૬—કુવરજી શોરાબજી (મ)
બરજોરજી અરદેશર
૧૮૫૭—કાવશજી નવરોજી
ખરશેદજી ફરામજી ઓરી (મ)
એજનજી રશતમજી (મ)
૧૮૫૯—એદલજી નશરવાંનજી
જીજીભાઇ એજનજી
પેશતનજી બમનજી
બરજોરજી ફરાંમજી
માંણેકજી આદરજી (મ)
રૂસતમજી કાવશજી (મ)
૧૮૬૦—કાવશજી હોરમજી
ડોશાભાઇ પેશતનજી
પેશતનજી મનચેરજી
બેરાંમજી નવરોજી
મનચેરજી બેરાંમજી કોલા
રૂસતમજી હોરમજી (મ)
હીરાજી એદલજી
૧૮૬૧—દાદાભાઇ જમશેદજી
દોરાબજી હોરમજી
નશરવાંનજી ધનજીભાઇ
પેશતનજી નવરોજી
ફરદુનજી બેરાંમજી
ફરાંમજી શાપુરજી
૧૮૬૨—કેખશરૂ રૂશતમજી L. M.
જમશેદજી બેરાંમજી G. G. M. C.
નશરવાંનજી જાંહાંગીરજી L. M.
બરજોરજી બેરાંમજી
૧૮૬૪—રૂશતમજી નશરવાંનજી ઓરી
૧૮૬૫—કાવશજી પેશતનજી ભરૂચાG.G.M.C.
રૂશતમજી જમશેદજી (મ) L. M,
૧૮૭૨—ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન
હોરમજી દાદાભાઇ
૧૮૭૩—નશરવાંનજી નવરોજી
૧૮૭૪—કેખશરૂ શોરાબજી નરીમાન
રૂસતમજી હોરમજી નાનાવટી
૧૮૭૫—કેખશરૂ બરજોરજી
જમશેદજી દીનશાજી ખંબાતા
ડોશાભાઇ બરજોરજી કાંદાવાલા
ફીરોશાહ જમશેદજી દમનીઆ
એજનજી દાદાભાઇ કાપડીઆ
મંનચેરજી શોરાબજી પોસતવાલા
માંણેકજી એદલજી રીપોરટર
માંણેકજી ડોશાભાઈ
માંણેકજી મનચેરજી ગીમી
રૂશતમજી પેસતનજી
૧૮૭૬—અરદેશર પેશતનજી કામા L. M. & S.
કાવશજી હોરમજી મીસતરી
દીનશા શોરાબજી મીસતરી
ફરામજી રતનજી દીવેચા
૧૮૭૭—એદલજી પાલનજી ફરેંચમેન
એરચશા ફરાંમજી શેઠના
કાવશજી ખરશેદજી સનજાના
કુવરજી કાવશજી વાડીઆ
જમશેદજી ફરાંમજી કોલાપુરવાલા
ફીરોશાં પાલનજી ડાકટર
ફીરોશા બેરાંમજી ભરૂચા
બમનજી ફરાંમજી દારૂવાલા
બરજોરજી શોરાબશા મુનશી
રતનજી રૂસતમજી દાદીના
હીરજીભાઈ જમશેદજી અપુ
૧૮૭૮—દાદાભાઇ ખરશેદજી
ધનજીભાઇ બરજોરજી ડાકટર
ભીખાજી જીવાજી દમનીઆ
માંણેકશા જમશેદજી કેલાવાલા
મેરવાંનજી ધનજીભાઇ કરંનજીઆ
રૂસતમજી હોરમજી કામા
શાવકશા શોરાબજી તારાપોરવાલા
શોરાબજી ફરદુનજી ગજદર

૧૮૭૯—એદલજી કાવશજી
કાવશજી એદલજી દાદાચાંનજી
કેખશરૂ શોરાબજી એનજીનીઅર
જમશેદજી ખરશેદજી દાજી
જાંગીરજી પેશતનજી વાડીઆ
ડોશાભાઇ અરદેશર ચોકસી
ધનજીભાઇ રૂસતમજી વાડીઆ
પાલનજી હોરમજી દાદાચાનજી
મેરવાંનજી નવરોજી ગનદેવીઆ
મેરવાંનજી પેશતનજી ખરેઘાત
૧૮૮૦—જાંહાંગીર જમશેદજી લીલામવાલા
દારાશા હોરમજી બારીઆ
દીનશા બમનજી માસતર
નાનાભાઇ રૂસતમજી ઉમરીગર
ફરાંમરોઝ અરદેશર મુશ
ફરાંમજી એદલજી માદન
ફરાંમજી દોરાબજી દીવેચા
ફીરોશાહ પાલનજી મુલ્લાં
રતનજી દોરાબજી નાનજી
રૂસતમજી જમસેદજી કાપડીઆ
શોરાબજી કાવશજી પાશકોલ
શોરાબજી ડોશાભાઇ નાદીરશાહ
શોરાબજી રૂસતમજી બાઇશ
હોરમજી એદલજી
હોરમજી જમશેદજી સીરવાઇ
હોરમજી નશરવાંનજી સીરવાઈ
૧૮૮૧—અરદેશર દાદાભાઇ મોદી
દીનશાજી જીવાજી એદલએરાંમ
દીનશા હોરમજી મોતીવાલા
નવરોજી બમનજી ગનદેવીઆ
ફકીરજી રતનજી હાડવાઇડ
બરજોરજી શોરાબજી શરાફ
બરજોરજી હોરમજી દાંતરા
બેરાંમજી હોરમજી નાનાવતી
રૂસતમજી ખરસેદજી વાછા
શોરાબજી માણેકજી કાકા
શોરાબજી રતનજી કોચમેન
૧૮૮૨—નાદરશાહ હોરમજી સુખીઆ
નાનાભાઇ નવરોજી કાતરક
મેરવાંનજી કુંવરજી ભરૂચા
રૂસતમજી પાલનજી કુતાર
૧૮૮૩—કાવશજી ખરશેદજી બાલકાકા
કાવશજી મોટાભાઇ બાતલીવાલા
કેખશરૂ નાનાભાઇ સનેનશર
ખરશેદજી સનતોકજી સનતુક
જમશેદજી ભીખાજી ઉનવાલા
૧૮૮૩—જાંહાંગીરજી માણેકજી
જીજીભાઇ પેશતનજી નીકુલસન
ડોશાભાઇ હોરમજી કાતરક
ધનજીભાઇ હીરજીભાઇ પટેલ
નશરવાંનજી ફરાંમજી બનશા
નશરવાંનજી હોરમજી ચોકસી
પેશતનજી ભીખાજી નરીમાન
મેરજીભાઇ રૂશતમજી શેઠ
રૂશતમજી નશરવાનજી લશકરી
શોરાબજી ખરસેદજી નરીમાન
૧૮૮૪—અરદેશર જમશેદજી કેલાવાલા
અરદેશર દાદાભાઇ
અરદેશર બેરાંમજી મશાની
ખરસેદજી નવરોજી સંહીઆર
જાંગીરજી બરજોરજી ડાકટર
દીનશા એદલજી
ધનજીભાઈ શોરાબજી ડાબાશ
ધનજીભાઇ શોરાબજી મશાની
ફરાંમજી એદલજી દાવર
ભીખાજી એદલજી ગાશવાલા
મનચેરજી મોટાભાઇ વકીલ
હોરમજી કાવશજી દોતીવાલા
૧૮૮૫—દારાશા જમશેદજી મોવડાંવાલા
દારાશા દીનશાહજી રાઇટર
દીનશા એદલજી અંકલેશરીઆ
દોરાબશા એદલજી
ડોશાભાઇ કાવશજી પટેલ
ધનજીભાઇ રૂસતમજી તાતા
ધનજીભાઇ હોરમજી મેહેતા
ફરાંમરોઝ શાવકશા દાવર
બેરાંમજી શોરાબજી પોસટવાલા
મનચેરજી જમસેદજી મીસતરી
મેરવાંનજી દાદાભાઇ મશાની
શોરાબજી જમસેદજી દારૂવાલા
શોરાબજી ફરામજી કાપડીઆ
૧૮૮૬—ખરસેદજી પેશતનજી બાઇસ
જમસેદજી ફરદુનજી કામદીન
દોરાબજી હોરમજી પોંચખાનેવાલા
નવરોજી કાવશજી કલીઆણીવાલા
નવરોજી માંણેકજી લાકડાંવાલા
બમનશા ખરશેદજી અંકલેશરીઆ
માંણેકજી કાવશજી કાંગા
રતનશા માંણેકજી મોદી
શાપુરજી ડોશાભાઇ ભરૂચા
શોરાબજી ખરસેદજી મેહેતા
હોરમજી માંણેકજી

૧૮૮૭—એરચશાહ શેરીઆરજી ભરૂચા
ખરસેદજી એદલજી સુરતી
ખરસેદજી કાવશજી માલેગામવાલા
ખરસેદજી બેરાંમજી ડાકટર
દોરાબજી હોરમજી ભરૂચા
ધનજીભાઈ નશરવાંનજી દીવેચા
ફરદુનજી એદલજી શેરદીવાલા
ફરદુનજી નશરવાંનજી ખીસની
બેરાંમજી દાદાભાઇ રાણા
માંણેકજી ડોશાભાઇ કામા
મેરવાંનજી જમશેદજી હકીમ
રૂશતમજી અરદેશર દાદીમાસ્તર
રૂસતમજી નાનાભાઇ રાણીના
શોરાબજી ફરદુનજી ગાંધી
હોરમજી કુંવરજી તવરીઆ
હોરમજી ધનજીભાઇ બકસી
હોરમજી બેરામજી દસ્તુર

૧૮૮૮—અરદેશર ધનજીશાહ કનટરાકટર.
કેખશરૂ એદલજી ડાકટર.
કેખશરૂ માંણેકજી દુબાશ.
કાવશજી બેરાંમજી શરાફ.
જાંહાંગીર એદલજી ડાકટર.
નશરવાંનજી માંણેકજી કાંમા.
બાપુજી રૂશતમજી વાડીઆ.
માંણેકજી શોરાબજી ફરાંમજી કસકા.
હોરમજી પેશતનજી દાદી બરજોર.
હોરમજી પેશતનજી કાંમા કાકા.
શાવકશા રતનજી શેઠના.
શોરાબજી માંણેકજી પાવરી.

મુંબઈની યુનીવરસીટીની પરીક્ષામાં ગયે વરશે પાશ થયલા જરથોશતીઓ.

L.C.E. યાને લાઇશનશીએટ આવ સીવીલ ઇનજીનીંઅરીંગ.

ખોદાદાદ રતનજી વાચ્છા.

L.M. & S. યાને લાઇશનશીએટ આવ મેદશીન એન્ડ સરજરી. (ડાકટરો.)

(જુઓ ડાકટરોનું લીસટ–૧૮૮૮ નું શાલ.)

B.Sc. યાને બેચેલર આવ સાયનશ.

માંણેકશા કાવશજી બામજી.

B.A. યાને બેચેલર આવ આર્તશ.

એદલજી રશતમજી કાંગા.
કેખશરૂ અરદેશર એંટી.
ખરશેદજી હોરમજી કપતાન.
જમશેદજી નશરવાંનજી બાહાદુરજી.
જમશેદજી પેશતનજી મીસ્ત્રી.
જમશેદજી ધનજીભાઇ શુખીઆ.
જહાંગીર દીનશાહ બાથ્થા.
જહાંગીર શોરાબજી ગામભીર.
જીજીભાઇ અરદેશર દીવેચા.
ડોશાભાઇ બેજનજી ખરાસ.
દોરાબજી ફરદુનજી વકીલ.
નશરવાંનજી એદલજી મેહતા.
નશરવાંનજી પેશતનજી બુમલા.
પીરોશાહ એદલજી સનજાના.
પીરોશાહ કેરશાશપજી દાદાચાનજી.
ફરાંમજી અરદેશર વકીલ.
બરજોરજી જમશેદજી દલાલ.
બેરાંમજી શોરાબજી કારડ માશતર.
મેરબાઇ અરદેશર વકીલ.
રૂશતમજી પેશતનજી કરકરીઆ.
રૂશતમજી ફરદુનજી મુલ્લાં.
શોરાબજી ડોશાભાઇ ખંબાતા.
હીરજીભાઇ ફરાંમજી મારકર.

M.A. યાને માશતર આવ આર્તશ.

દીનશાહ ફરદુનજી મુલ્લાં.
નશરવાંનજી ફકીરજી સરવેયર.
નવરોજી પાલણજી પાવરી.

L.L.B. યાને બેચેલર આવ લોઝ.

અરદેશરજી નશરવાંનજી પલીડર.
એદલજી પેશતનજી તાતા.
હીરાજી કાવશજી કોલા.

મુંબઈની યુનીવરસીટી.

મુંબઈ મધે પેહલવેહલી યુનીવરસીટી તા૦ ૨૧ મી ફેબરવારી શને ૧૮૫૭ ને દીને સ્થાપવામાં આવી હતી, તેનાં ચાનશેલર તરીકે તે વેલાના નામદાર ગવરનર લારડ એલફીનશટન નેમાયા હતા. અને તેનાં ૨૧) ફેલોજમાં બે પારશી સર જમશેદજી જીજીભાઈ નાઇટ, અને શેઠ બમનજી હોરમજી વાડીયા ફેલોજ તરીકે તે વેલાએ નેમાયા હતા. એ યુનીવરસીટીની જુદી જુદી પરીક્ષામાં પેહલેથી તે અતેઆર સુધી કેટલા જરથોસતીઓ પાશ થાયા છે તેની વીગત નીચે મુજબ છે:—

વરસ.	F. E. A., ફરસટ એકઝામીનેશન ઇન આરટસ.	B. A., બેચેલર આવ આરટશ.	M. A., માસટર આવ આરટસ.	LL. B., બેચેલર આવ લાઝ એંડ લીટરેચર.	L. C. E., લાઇશનશીએટ આવ શીવીલ ઇનજીનીઅરીંગ.	B. Sc., બેચેલર આવ શાયન્શ.	L. M., લાઇશનશીએટ આવ મેડીશીન. (ડાકટરી.) ‡	M. D., ડાકટર આવ મેડીશીન.
૧૮૬૨	....	...	...	...	...	....	૩	...
૧૮૬૩	૪	૩	૦	...	...	...	૦	...
૧૮૬૪	૩	૪	૦	...	...	...	૧	...
૧૮૬૫	૭	૧	૦	...	...	...	૧	...
૧૮૬૬	૪	૫	૩	...	...	...	૦	...
૧૮૬૭	૧૧	૬	૪	...	....	...	૦	૦
૧૮૬૮	૮	૩	૨	૨	...	...	૦	૦
૧૮૬૯	૫	૬	૧	૨	...	...	૦	૦
૧૮૭૦	૧૨	૨	૧	૫	...	....	૦	૦
૧૮૭૧	૫	૧	૦	૦	...	...	૦	૦
૧૮૭૨	૨	૫	૧	૧	૧	...	૨	૦
૧૮૭૩	૧૦	૩	૦	૧	૪	...	૧	૦
૧૮૭૪	૧૦	૭	૧	૦	૧	...	૨	૦
૧૮૭૫	૧૭	૨	૦	૦	૧	...	૧૦	૦
							† L. M. & S.	
૧૮૭૬	૫	૧૦	૧	૦	૨	....	૪	૦
૧૮૭૭	૯	૭	૨	૧	૧	...	૧૧	૦
૧૮૭૮	૧૩	૮	૨	૧	૫	...	૮	૦
૧૮૭૯	૧૨	૧૩	૧	૨	૧	...	૧૦	૦
૧૮૮૦	૧૩ * P. E. ૧૯	૯	૨	૪	૪	....	૧૬	૦
૧૮૮૧	૨૧	૯	૧	૧	૫	૧	૧૧	૦
૧૮૮૨	૨૦	૮	૧	૬	૬	૦	૪	૦
૧૮૮૩	૧૮	૧૧	૧	૦	૩	૦	૧૫	૦
૧૮૮૪	૩૪	૧૬	૨	૫	૨	૧	૧૨	૦
૧૮૮૫	૩૬	૧૦	૧	૧	૧	૧	૧૩	૦
૧૮૮૬	૩૪	૧૯	૫	૫	૨	૧	૧૧	૦
૧૮૮૭	૨૮	૧૯	૨	૪	૦	૦	૧૭	૧
૧૮૮૮	૪૩	૨૩	૩	૩	૨	૧	૧૨	૦

* સને ૧૮૮૦ નાં શાલમાં F. E. A. ની પરીક્ષા બંધ કરી તેને બદલે P. E. યાને પરીવીઅસ એકઝામીનેશનને નામની નવી પરીક્ષા લેતી કરી છે.

† આ સને ૧૮૭૬ નાં વરશથી L. M. ની શાથે S. વધારીને એ પરીક્ષા L. M. & S. યાને લાઇશનશીએટ આવ મેડશીન એંડ સરજરીને નામે લેતી કીધી છે.

‡ યુનીવરસીટીમાં પાશ થએલા ડાકટરોની આગલ પેહેલાં ગરાંટમેડીકલ કાલેજમાંથી ડાકટરો પાશ થતા હતા—જે-

મેટરીકીઉલેશનની પરીક્ષામાં પશાર થયલા વીધારથીઓ.

વરસ.	બધી વરણના ઉમેદવાર.	બધી વરણના પાસ.	પારસી ઉમેદવાર.	પાસ થાયલા :— પારસી.	હીંદુ.	મુસલમાન.	ક્રીસ્ચીયન.	યુરોપીઅન.	બીજી જાતના
૧૮૫૯	*...	૨૨	*...	૦	૨૨	૦	૦	૦	૦
૧૮૬૦	......	૧૪	...	૨	૧૨	૦	૦	૦	૦
૧૮૬૧	......	૩૯	...	૧૯	૧૬	૦	૧	૦	૦
૧૮૬૨	......	૩૦	...	૮	૧૬	૦	૩	૦	૦
૧૮૬૩	૧૪૩	૫૬	..	૧૧	૩૧	૦	૧૪	૦	૦
૧૮૬૪	૨૪૧	૧૦૯	...	૧૯	૮૬	૧	૨	૧	૦
૧૮૬૫	૨૮૨	૧૧૧	...	૧૮	૯૦	૨	૧	૦	૦
૧૮૬૬	૪૪૦	૯૩	...	૧૮	૬૯	૪	૨	૦	૦
૧૮૬૭	૫૩૯	૧૬૩	...	૩૧	૧૧૮	૩	૭	૦	૪
૧૮૬૮	૬૪૦	૨૫૦	...	૪૭	૧૮૨	૧	૧૫	૦	૫
૧૮૬૯	૮૩૫	૧૪૨	૧૩૯	૨૯	૯૫	૧	૧૫	૦	૨
૧૮૭૦	૯૦૪	૧૪૨	૧૨૭	૨૧	૧૦૪	૨	૧૩	૦	૨
૧૮૭૧	૮૭૬	૨૨૭	૧૩૯	૩૬	૧૬૩	૨	૨૫	૦	૧
૧૮૭૨	૯૦૯	૩૭૮	૧૪૧	૭૨	૨૬૨	૨	૩૭	૦	૫
૧૮૭૩	૧૦૨૫	૩૫૬	૨૦૩	૭૩	૨૫૨	૧	૩૦	૦	૦
૧૮૭૪	૧૧૧૫	૨૬૨	૨૨૫	૭૧	૧૬૦	૩	૨૦	૦	૮
૧૮૭૫	૧૨૬૯	૪૩૪	૨૯૧	૧૧૧	૨૯૨	૩	૨૭	૦	૧
૧૮૭૬	૧૧૫૪	૨૦૩	૨૩૧	૪૯	૧૩૪	૨	૧૨	૬	૦
૧૮૭૭	૧૦૪૯	૨૧૭	૨૪૧	૪૦	૧૫૩	૪	૯	૧૦	૧
૧૮૭૮	૯૩૨	૨૬૧	૨૦૮	૭૬	૧૫૪	૨	૯	૧૩	૭
૧૮૭૯	૧૦૯૩	૪૩૬	૨૩૭	૯૬	૩૧૭	૧	૧૧	૧૧	૦
૧૮૮૦	૧૨૬૦	૪૨૯	૨૪૬	૧૦૬	૨૮૮	૧૦	૧૪	૧૦	૧
૧૮૮૧	૧૩૭૪	૩૮૮	૨૯૨	૫૩	૨૯૪	૨	૧૦	૨૬	૩
૧૮૮૨	૧૬૦૦	૫૭૨	૩૩૩	૧૧૯	૪૦૨	૮	*૮	૩૦	૧
૧૮૮૩	૧૭૮૫	૫૯૯	૩૬૫	૧૨૬	૪૧૪	૧૦	૧૮	૨૪	૭
૧૮૮૪	૨૦૩૬	૮૪૦	૪૧૪	૧૪૩	૬૧૮	૧૩	૨૨	૪૨	૨
૧૮૮૫	૨૨૬૨	૮૩૭	૩૯૯	૧૪૫	૬૪૭	૬	૧૬	૧૯	૪
૧૮૮૬	૨૪૫૨	૫૨૭	૪૩૧	૯૧	૩૭૯	૫	૧૮	૩૨	૨
૧૮૮૭	૩૦૧૨	૮૨૩	૫૩૪	૧૮૬	૫૬૫	૧૯	૫૧	...	૨
૧૮૮૮	૩૪૭૮	૯૧૪	૪૬૯	૧૨૯	૭૧૧	૧૫	૫૨	...	૭

વા G.G.M.C. યાને ગરાજુએટ ગરાંટમેડીકલ કાલેજને નામે ઓલખાતા હતા. તેની પેહલ શને ૧૮૫૧ માં થાઇ હતી-તે પેહેલાં વરશામાં બે પારશીઓ પાશ થયા હતા; તે પછે એજ કાલેજમાં શને ૧૮૬૫ શુધીમાં પાશ થયલા પારશી ડાકટરો નીચે મુજબછે:-

૧૮૫૧— ૨	૧૮૫૪— ૧	૧૮૫૭— ૩	૧૮૬૦— ૭	૧૮૬૩— ૦
૧૮૫૨— ૨	૧૮૫૫— ૨	૧૮૫૮— ૦	૧૮૬૧— ૬	૧૮૬૪— ૦
૧૮૫૩— ૩	૧૮૫૬— ૨	૧૮૫૯— ૬	૧૮૬૨— ૧	૧૮૬૫— ૧

* પેહલાં કેટલાંક વરશોની ઉમેદવાર વીધારથીઓની ગણતરીની નોંધ યુનીવરસીટીનાં ખાતામાં રાખેલી મલી આવતી નથી.

મુંબઈની યુનીવરશીટીની સકાલરશીપ મેલવેલા જરથોશાતી વીદયારથીઓ.

વરસ.	ઈનામ કોણે મેલવીઊં.	શાને માટે.	શું મેલવીઊં.
૧૮૬૪	ફરાંમજી રૂશતમજી વીકાજી.	હીમાલીઆ પરવતો ઉપર કવીતા લખવા માટે.	હોરમજી ખરશેદજી દાદીવાલું રૂ૨૦૦ ની ચોપડીનું ઈનામ.
૧૮૬૭	બરજોરજી એદલજી મોદી.	સુરય મંદલ વીશે કવીતા લખવા માટે.	" "
૧૮૬૮	રૂશતમજી મેરવાંનજી પટેલ, એમ. એ. ...	હીંદુસથાનમાં જુદી જુદી ઈમારતબંદીની સરખામનીને વીશે રશાલો લખવા માટે ...	માંણેકજી લીમજીવાલો શુનાંનો ચાંદ.
૧૮૬૯	જાંગીરશાહ એરચશાહ કોહીઆર. ...	સીંધુ નદી વીશે કવીતા લખવા માટે.	હોરમજી ખરશેદજી દાદીવાલું રૂ૨૦૦ ની ચોપડીનુ ઈનામ.
૧૮૭૦	દોરાબજી એદલજી ગીમી, બી. એ. ...	હીંદુસથાનમાં આગગાડી દાખલ થયાથી લોકોને તેમજ ધંધાદારીઓને શું શું ફાએદો	માંણેકજી લીમજીવાલો શુનાંનો ચાંદ.
"	જાંગીરશાહ એરચશાહ કોહીઆર. ...	વાશકોટ ડી ગામાં વીશે સરસ કવીતા લખવા માટે. [થયો તે વીશે રસાલો લખવામાટે	હોરમજી ખરશેદજી દાદીવાલું રૂ૨૦૦ ની ચોપડીનું ઈનામ.
"	દીનશા પેશતનજી કાંગા.	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષાની વેલાએ ગુજરાતીમાં સરસ નીવડયાથી. ...	એલાસવાલું રૂ૬૦ ની ચોપડીનું ઈનામ.
૧૮૭૧	માંણેકજી નશરવાંનજી નાણાવટી, બી. એ.	મું૦ ઈલાકાની રેઈતીનીઉ શેટલમેનટની લોરડ કોરન વાલીસના વખતમાં અને વાવય પરાંતમાં જમીનની મેહશુલ ઉઘડાવાની રીતીઓની સરખામણી વીશે રશાલો.	માંણેકજી લીમજીવાલો શુનાંનો ચાંદ.
૧૮૭૨	બરજોરજી એદલજી મોદી, એમ. એ. ...	એલ. એલ. બી. ની પરીક્ષામાં વારશાહીશા તથા કુટંબનાં હકોની બાબદમાં સરવેથી સ	આરનલડ શકોલરશીપ દર માશે રૂ૨૨ ની કીમતની વરશ ૧ શુધી
૧૮૭૩	બેરાંમજી રૂશતમજી કનટરાકટર ...	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં ફારશીમાં શરવેથી સરસ નીવડયાથી. [રસ નીવડવા માટે	એલીશવાલું રૂ૬૦ ની ચોપડીનું ઈનામ.
"	દીનશા પેશતનજી કાંગા.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અંગરેજીમાં સરવેથી સરસ નીવડયાથી....	એલીશ શકોલરશીપ રૂ૨૫ ની દર માશે વરસ ૧ સુધી.
"	બમનજી શોરાબજી.	શીવીલ એનજીનીઅરીંગની પરીક્ષામાં સઉથી સરસ નીવડવા માટે.	જે. બરકલેનો શુનાંનો ચાંદ રૂ૫૦ નો તેમજ રૂ૧૫૦ ની ચોપડીઓ
૧૮૭૪	ફરદુનજી મનચેરજી દશતુર.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં પેહલા વરગમાં પેહલા આવવા માટે.	દીઉક ઓફ એડીનબરગની ફેલોશીપ દર વરશે રૂ૪૦૦ની બે વરશ સુધી
"	જાંગીર એદલજી મોદી.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અંગરેજીમાં સઉથી સરસ નીવડયાથી	એલીશ ઈશકોલરશીપ રૂ૨૫ ની દર માશે વરશ ૧ સુધી.
૧૮૭૫	ફરદુનજી કુંવરજી તારાપોરવાલા. ...	શીવીલ એનજીનીઅરીંગની પરીક્ષામાં સરવેથી સરસ નીવડયાથો. ...	જેમશ બરકલેવાલો રૂ૫૦ નો શુનાંનો ચાંદ.
૧૮૭૬	ફરદુનજી માંણેકજી કાંગા.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં ઈંગરેજીમાં સરવેથી સરસ નીવડયાથી.	એલીશ ઈશકોલરશીપ રૂ૨૫ ની દર માશે વરશ ૧ સુધી.
"	ફરદુનજી મનચેરજી દશતુર, બી. એ. ...	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં ગણીત શાસતરમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે. ...	ચેનશલરનો શુનાંનો ચાંદ.
"	પેશતનજી દાદાભાઈ મરચનટ. ...	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં શાધારણ ગનેઆનમાં શરશ નીવડયાથી	બાઈ માણેકબાઈ બેરાંમજી ઈશકોલરશીપનું રૂ૮૦નુ ચોપડીનું ઈનામ.
"	કેખશરૂ પેશતનજી ભેદવાર.	એલ. સી. ઈ. ની પરીક્ષામાં મીકેનીકલ એનજીનીઅરીંગમાં સરસ નીવડવા માટે. ...	મે૦ ફ૦ પાંડેવાલી ઈશકોલરશીપ દર માશે રૂ૨૦ ની વરશ ૧ સુધી.
૧૮૭૭	રૂશતમજી બમનશા વકીલ.	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં લેટીન ભાશામાં સરસ નીવડવા માટે.	કાવશજી જાંગીરવાલું ઈનામ.
"	કાવશજી દાદાભાઈ નાએગામવાલા, બી. એ.	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં ખુદરતી વીદયાઓમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે. ...	ચેનશલરનો શુનાંનો ચાંદ.
૧૮૭૮	જીજીભાઈ એદલજી મોદી.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયામાં અને હીતીઆસમાં સરસ નીવડવા માટે.	જેમશ ટેલરવાલું રૂ૧૦૦ ની કીમતનું ચોપડીનું ઈનામ.
"	કાવશજી જમશેદજી શાણજાણા, બી. એ.	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં ગણીત શાસતરમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે. ...	ચેનશલરનો શુનાંનો ચાંદ.
૧૮૭૯	જાંગીર બરજોરજી શાણજાણા. ...	પરીવીઅસ એકઝામીનેશનમાં ખુદરતી વીદયામાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે. ...	ગીબશવાલું રૂ૮૦ ની કીમતનું ચોપડીઓનું ઈનામ.
"	રૂશતમ કે૦ આ૦ કામા.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયામાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે.	કોબડન કલબનો રૂપાંનો ચાંદ.
"	કાવશજી નવરોજી મેહેતા, જી. જી. એમ. સી.	લોકોની તનદરોસતી ઉપર દુકાલની અસર વીશે સરવેથી સરસ નીબંધ લખવા માટે ...	ડોશાભાઈ હોરમજી કામાવાલું રૂ૨૦૦ ની ચોપડીઓનું ઈનામ.
"	શોરાબજી માંણેકજી કાંગા.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે.	એલીશ ઈશકોલરશીપ રૂ૨૫ ની દર માશે વરશ ૧ સુધીની.
"	ધનજીશા હોરમજી દશતુર કામદીનના. ...	બી. એ. ની પરીક્ષામાં ખુદરતી વીદયામાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે. ...	નારાયણ વાશુદેવવાલી રૂ૨૦૦ ની સકોલરશીપ.
૧૮૮૦	નશરવાંનજી ફ્રાંમજી મીરજાં... ...	" " " "	" " "
"	માંણેકજી શેહેરીઆરજી ભરૂચા. ...	એલ. શી. ઈ. ની પરીક્ષામાં મીકેનીકલ ઈનજીનીઅરીંગમાં સરસ નીવડવા માટે. ...	મે૦ ફ૦ પાંડેવાલી ઈશકોલરશીપ દર માશે રૂ૨૦ ની વરશ ૧ સુધી.
૧૮૮૧	માંણેકજી ખરશેદજી નરીમાન. ...	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયામાં અને હીતીઆશમાં શરશ નીવડવા માટે.	જેમશ ટેલરવાલું રૂ૧૦૦ ની કીમતની ચોપડીઓનુ ઈનામ.
"	બરજોરજી જામાશપજી પાહાદશાહ. ...	પીરીવીઅસ એકઝામીનેશનમાં ખુદરતી વીદયામાં સરસ નીવડવા માટે. ...	ગીબશવાલું રૂ૮૦ ની કીમતનું ચોપડીઓનું ઈનામ.
"	માંણેકજી રતનજી સરવેઅર.	એલ. શી. ઈ. ની પરીક્ષામાં મીકેનીકલ એનજીનીઅરીંગમાં સરસ નીવડવા માટે. ...	મે૦ ફ૦ પાંડેવાલી ઈશકોલરશીપ દર માશે રૂ૨૦ ની વરશ ૧ સુધી.
"	માંણેકજી ખરશેદજી નરીમાન. ...	બી. એ. ની પરીક્ષામાં ઈંગરેજીમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે. ...	એલીશ ઈશકોલરશીપ રૂ૨૫ નો વરશ ૧ સુધીની.
૧૮૮૨	માંણેકજી દોશાભાઈ કામા.	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં સાધારણ ગનેઆનમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે. ...	બાઈ માણેકબાઈ બેરાંમજીનું રૂ૮૦ ની કીમતનું ચોપડીનું ઈનામ.
"	કાવશજીબેજંનજીશેઠના, બી. એ. એલ. એલ	હીંદુસથાનમાં ખુદરતી જ્ઞાન કેમ ફેલાવવું તથા તેના ફાએદાવો વીશેનો સરસ રેશાલો	માંણેકજી લીમજીવાલો શુનાંનો ચાંદ.

મુંબઈની યુનીવરસીટીની સકાલરસીપ મેલવેલા જરથોશતી વીદયારથીઓ—(ચાલુ.)

૧૮૮૨	આદરજી મેહેરનોશજી મશાની	બી.એ.ની પરીક્ષામાં ખુદરતી વીદયામાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે.	નારાયણ વાશુદેવ વાલી રૂ૨૦૦) ની સ્કાલરશીપ.
,,	નવરોજી બેરામજી કાકા.	એલ.એલ.બી.ની પરીક્ષામાં વારશાહોશા તથા કુટુંબના હકોની બાબદમાં સરવેથી સ-રસ નીવડવા માટે	આરનલડ ઈશકોલરશીપ દર માસે રૂ૨૨ ની વરસ એક સુધીની.
૧૮૮૩	ભીખાજી દોરાબજી ભરડા.	પરીવીયશની પરીક્ષામાં ખુદરતી વીદયામાં સરસ નીવડવા માટે.	ગીબસવાલું રૂ૮૦) ની કીંમતનું ચોપડીનું ઈનામ.
,,	બરજોરજી જામાસપજી પાદશાહ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અંગરેજીમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે.	એલીશ સકાલરશીપ દર માસે રૂ૨૫) ની એક વરશ શુધી.
,,	બરજોરજી જામાસપજી પાદશાહ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયા તથા ઈતીહાસમાં સરસ નીવડવા માટે.	જેમસ ટેલરવાલું રૂ૧૦૦) ની કીંમતની ચોપડીઓનું ઈનામ.
,,	જમશેદજી રૂશતમજી વાહડીઆ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં ખુદરતી વીદયામાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે	નારાયણ વાશુદેવવાલી રૂ૨૦૦) ની સકોલરશીપ.
,,	બરજોરજી જામાસપજી પાદશાહ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયામાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે	કાબડન કલબનો ચાંદ.
,,	જેહાંગીર દોરાબજી નીમચવાલા.	શરશ કવીતા લખવા માટે...	હોમજી ખરશેદજી દાદીવાલું રૂ૨૦૦) ની ચોપડીનું ઈનામ.
,,	ખરશેદજી હોરમજી કપટાન.	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં શાધારણ જ્ઞાનમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે	બાઈ માણેકબાઈ બેહરામજીનું રૂ૮૦)ની કીંમતની ચોપડીનું ઈનામ.
૧૮૮૪	બાપુજી શોરાબજી પટેલ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અંગરેજીમાં સરવેથી સરસ નીવડવા માટે	એલીસ શકાલરશીપ દર માસે રૂ૨૫) ની એક વરશ શુધી.
,,	દારાબશાહ બેજનજી મેહેતા....	બી. એ. ની પરીક્ષામાં સરવેથી પેહેલા આવવા માટે	ડયુક આફ એડીનબરગની ફેલોશીપ બેવરશ માટે દર વરશના રૂ૪૦૦.
,,	મનચેરજી કાવશજી કાંગા.	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં સરવેથી પેહેલા આવવા માટે...	ચાંનશેલરનો સોનાનો ચાંદ.
,,	પેશતનજી જામાસપજી પાદશાહ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયામાં સરવેથી શરશ નીવડવા માટે...	કોબડન કલબનો ચાંદ.
,,	દારાશાહ બેજનજી મેહેતા.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં ઈતીહાસમાં શરશ નીવડવા માટે	જેમશ ટેલરવાલું રૂ૧૦૦) ની કીંમતની ચોપડીનું ઈનામ.
૧૮૮૫	આદરજી મેહેરનોશજી મશાની.	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં શરવેથી પેહેલા આવવા માટે.	ચાંનશેલરનો શોનાનો ચાંદ.
,,	મનચેરજી જામાશપજી મીસતરી.	એલ.એમ.એંડ એશ.ની પરીક્ષામાં કલીનીકલ મેડીશનમાં શરવેથી વધુ મારક મેલવવા	ચારલશ મોરહેડનું રૂ૨૦૦)નું ઈનામ.
,,	દોરાબશાહ એદલજી કોઠાવાલા.	એલ.એમ.એંડ એસ.ની પરીક્ષામાં શુવાવડની વીદયામાં શરવેથી વધુ મારક મેલવવા.	બાલકરીશના સુદામજીનું રૂ૨૦૦) નું ઈનામ.
,,	શોરાબજી દાદાભાઈ બાશતાવાલા.	પરીવયશની પરીક્ષામાં ખુદરતી વીદયામાં શરવેથી સરસ નીવડવા માટે.	ગીબશનું રૂ૮૦) ની કીંમતની ચોપડીનું ઈનામ
,,	ફરામજી કાવશજી બનાજી.	બી.એ.ની પરીક્ષામાં અંગરેજીમાં શરવેથી શરશ નીવડવા માટે...	એલીશ શકાલરશીપ દર માંશે રૂ૨૫) ની એક વરશ સુધી.
,,	,, ,, ,,	બી. એ. ની પરીક્ષામાં ઈતીહાશમાં શરશ નીવડવા માટે	જેમશ ટેલરનું ૧૦૦) ની કીંમતની ચોપડીનું ઈનામ.
,,	,, ,, ,,	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયામાં શરવેથી શરશ નીવડવા માટે...	કાબડન કલબનો ચાંદ.
,,	અરદેશર કાવશજી વકીલ.	એલ. સી. ઈ. ની પરીક્ષામાં શરવેથી શરશ નીવડવા માટે	જમશેદજી દોરાબજી નાયગામવાલાનું રૂ૧૨૦) ની કીંમતની ચોપડીનું ઈનામ.
,,	એદલજી ફરામજી દાવર.	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં લેટીન ભાષામાં શરશ નીવડવા માટે	કાવશજી જહાંગીરની રૂ૨૦૦) ની વારશીક શકાલરશીપ.
,,	નશરવાનજી મનચેરજી કામા.	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં શાધારણ જ્ઞાનમાં શરશ નીવડવા માટે	બાઈ માણેકબાઈ બેરામજીનું રૂ૮૦) ની કીંમતનું ઈનામ
,,	ફીરોઝશાહ ભીખાજી મોતીવાલા.	ભાવનગર હાઈ સ્કુલમાંથી શરવેથી વધુ મારકે મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષાપશારકરવા માટે	સર જશવંતશીંગજીની રૂ૧૫) ની માસીક શકાલરશીપ તરણ વરશ લગી.
૧૮૮૬	હોરમજી માણેકજી માસીના....	એલ.એમ.એંડ એસ.ની પરીક્ષામાં "કલીનીકલ મેડીસન"માં સરવેથી વધુ મારક મેલવી	ચારલસ મોરહેડનું રૂ૨૦૦) નું ઈનામ.
,,	નવરોજી કાવશજી કલીઆણીવાલા.	એલ.એમ.એંડ એસ.ની પરીક્ષામાં "શુવાવડની વીદયામાં" શરવેથી વધુ મારક મેલવી	બાલકરીશના શુદામજીનું રૂ૨૦૦) નું ઈનામ.
,,	અરદેશર કાવશજી પટેલ.	એલ. સી. ઈ. ની પરીક્ષામાં સરસ નીવડવા માટે.	મેરવાનજી ફરામજી પાંડેવાલી દર માસે રૂ૨૦ ની સકાલરશીપ.
,,	પેશતનજી જામાશપજી પાદશાહ.	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં "હીશટરી અને ફીલાશાફીમાં" શરશ નીવડવા માટે.	ચાંનશેલરનો શુંનાનો ચાંદ
,,	હીરજી કાવશજી દલાલ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયા અને હીતીઆશમાં શરશ નીવડવા માટે.	જેમશ ટેલરવાલું રૂ૧૦૦) નું ચોપડીનું ઈનામ.
,,	બરજોરજી શોરાબજી ડાલાસ.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ વીદયામાં શરશ નીકલવા માટે.	કોબડન કલબનો રૂપાંનો ચાંન.
,,	દીનશાહ બરજોરજી દુબાશ.	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં શાધારણ જ્ઞાનમાં શરશ નીવડવા માટે.	બાઈ માણેકબાઈ બેરામજી જીજીભાઈનું રૂ૮૦) નું ઈનામ.
૧૮૮૭	ધનજીશા પાલનજી મીસતરી.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં અરથ શાસતરની પ્રવીણતા માટે	કોબડન કલબનો રૂપાંનો ચાંદ.
,,	શોરાબજી ફરદુનજી ગાંધી	વઈદાંની એલ. એમ. એંડ એસ. ની પરીક્ષામાં કલીનીકલ મેડીસીનમાં સરસ નીવડવા માટે.	રૂ૨૦૦) નું ચારલસ મોરહેડવાલું ઈનામ.
,,	એરચજી શેરીઆરજી ભરુચા	વઈદાંની એલ.એમ.એંડ એસ.ની પરીક્ષામાં શુવાવડની વીદયામાં સરસ નીવડવા માટે	બાલકરીશણા સુંદામજીનું રૂ૨૦૦) નું ઈનામ.
,,	ફરામજી કાવશજી બનાજી	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં સરવેથી પેહેલા આવવા માટે.	ચાનસેલરનો સોનાનો ચાંદ.
,,	નશરવાનજી નાનાભાઈ બાઈશ	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં સાધારણ જ્ઞાનમાં શરશ નીવડવા માટે	બાઈ માણેકબાઈ બેરામજી જીજીભાઈનું રૂ૮૦) નું ઈનામ.
,,	કુવરજી હોમજી મરઝબાન	મેટરીકયુલેશનની પરીક્ષામાં ફારશીમાં સરસ નીવડવા માટે	એલીશવાલું રૂ૬૦) ની ચોપડીનું ઈનામ.
,,	શાપુરજી હોરમજી હોડીવાલા.	બી. એ. ની પરીક્ષામાં ફીલોસોફી અને હીસતરીમાં સરસ નીવડવા માટે.	જેમસ ટેલરવાલું રૂ૧૦૦) નું ઈનામ.
૧૮૮૮	શાવકશાહ રતનજી શેઠના	એલ. એમ. એંડ એશ. ની પરીક્ષામાં શુવાવડની બાબદમાં શરશ આવવા માટે...	બાલકરીશના શુદામજીવાલું રૂ૨૦૦) નું ઈનામ.
,, / ,,	શાવકશાહ રતનજી શેઠના તથા / કેખશરૂ એદલજી ડાકટર	એલ. એમ. એંડ એશ. ની પરીક્ષામાં કલીનીકલ મેડીશનમાં વધુ મારક મેલવવા માટે	ચારલશ મોરહેડનું રૂ૨૦૦) નું પરાઈજ બેઉને સરખે ભાગે વેંહચી આપેલું.
,,	નશરવાનજી ફકીરજી શરવેઅર.	એમ. એ. ની પરીક્ષામાં નેચરલ શાયનશમાં શરશ નીવડવા માટે	ચેનશલરનો શોનાનો ચાંદ.

મુંબઈની પારશી ચીફ મેટરીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટોનાં નાંમ.

અરદેશર ફરાંમજી મુશ.
કાવશજી ખારસેદજી જમસેદજી જીજીભાઇ.
કાવશજી મેરવાંનજી શરાફ.
કાવશજી દાદી લીમજી.
ખારશેદજી ફરદુનજી પારખ.
ખારશેદજી રૂશતમજી કામાજી.
ખારશેદજી માંણેકજી શેઠના.
સર જમશેદજી જીજીભાઇ (ત્રીજા) બેરોનેટ.
જમશેદજી નશરવાંનજી તાતા.
જાંહાંગીર બરજોરજી વાછા.
જાંહાંગીર બેરાંમજી મરજબાંન.
દાદાભાઇ નવરોજી પરોફેસર.
દાદાભાઇ રૂસતમજી બનાજી
દાદાભાઇ બમનજી જીજીભાઇ.
દારાશાહ દશતુરજી રૂશતમજી મંનજાણાં કલીઆણીવાલા.
દીનશા મનચેરજી પંથકી.
ધનજીભાઇ મેરવાંનજી જીજીભાઇ
નવરોજી જમશેદજી આંતીઆ.
નવરોજી જાંહાંગીર ગામડીઆ.
નવરોજી માંણેકજી વાડીઆ.
નશરવાંનજી બેરાંમજી સેક્રેટરી
નાનાભાઇ રૂશતમજી રાણીના.
નશરવાંનજી અરદેશર વાડીઆ.
પેશુતનજી બેરાંમજી દશતુર.
ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ.
ફરાંમજી દીનશાહજી પીટીટ.
બેરાંમજી દાદાભાઇ રેજીસટરાર
મનચેરશા નવરોજી બનાજી.
શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી.
હીરજી અરદેશર દાદીશેઠ.

પુણાની પારશી મેટરીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટોના નાંમ.

આદરજી દોરાબજી ઘાસવાલા.
એદલજી જીવાજી અંકલેશરીઆ
ખારસેદજી નશરવાંનજી શેઠના.
જાંહાંગીર માંણેકજી ચીનાઇ
દાદાભાઇ પાલનજી, ખાનબહાદુર
દોરાબજી પદમજી.
દોરાબજી દાદાભાઇ બુટી.
ધનજીશા જમશેદજી અંકલેશરયા
નશરવાંનજી ખારસેદજી ગોપીપોરીયા ખાનબાહાદુર
બમનજી શોરાબજી શેઠના.
મનચેરજી દોરાબજી વકીલ.
હોસંગજી જામાસપજી દશતુર.

કરાંચીની પારશી મેટરીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટોના નાંમ.

એદલજી દીનશાહ.
ખારશેદજી શાપુરજી શોપારીવાલા
જમસેદજી અરદેશર માંણેકશાના
જમશેદજી રૂશતમજી ઘડીયાલી.
જાંગીર હોરમજી કોઠારી.
ધનજીભાઈ હોરમજી ઘડીવાલી.
નવરોજી નશરવાંનજી પોચાંજી.
નાદરશા એદલજી દીનશાહ.
પાલણજી આદરજી મીશતરી.
પેશતનજી પાલનજી ભેદવાર.
પેશતનજી બેરાંમજી કોટવાલ.
પેશતનજી હોરમજી ઘડીયાલી.
ફરાંમજી કુંવરજી મોદી.
ફરાંમરોજ એદલજી પંઠકી.
બમનજી ફરાંમજી શેઠના.
બેરાંમજી જાંગીરજી રાજકોટવાલા, ખાનબાહાદુર.
મેરવાંનજી દોરાબજી મીનવાલા.
રૂશતમજી ફરાંમરોજ શાતીનના
હોરમજી જમશેદજી ઘડીયાલી.

શુરતની પારશી મેટરીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટોના નામ.

શુરત ખાતેના ૧૦.

એદલજી ખારસેદજી મોદી.
કુંવરજી કાવશજી શબાવાલા.
કેખશરૂ એદલજી મોદી.
કેખશરૂ હોરમજી આલપઇવાલા
જમસેદજી અરદેશર દલાલ.
જમસેદજી કાવશજી એંદી.
ડોશાભાઇ પેશતનજી ડાકટર.
નશરવાંનજી કેખશરૂ દશતુર.
બેરાંમજી પેશતનજી ડાકતર.
શોરાબજી માંણેકજી મોદી.

અમદાવાદ ખાતેના ૫.

કાવશજી મનચેરજી કારંજાવાલા
ખારશેદજી પાલનજી લાલકાકા.
જાંહાંગીર પેશતનજી વકીલ.
નવરોજી પેશતનજી વકીલ.
ફરાંમજી પેશતનજી વકીલ.

ભરૂચ ખાતેના ૫.

આદરજી મનચેરજી દલાલ.
દીનશા ફરાંમજી.
મનચેરશા ડોશાભાઇ વકીલ.
મંનચેરશા બમનશા મારશલ.
હોરમજી નાનાભાઇ જંબુસરીયા.

*_*આ ડેલીગેટોમાં દશ શુરતના, ૫ ભરૂચના અને ૫ અમદાવાદના મલીને ૨૦ ડેલીગેટોની શુરત, ભરૂચ, તથા અમદાવાદની એકજ કોરટ ગણાય છે, અને કામ પડે તયારે અવારનવાર બાર ગરહસથોને બોલાવવામાં આવે છે.

મુંબઈનું મીઉનીશીપાલ ખાતું પરજા પાસેથી કર વસુલ કરે છે તેની વીગતો.

મુંબઇનું મીઉનીસીપાલ ખાતું શેહેર સુધરાઇનો ખરચ નીભાવા માટે મુંબઇની પરજા પાસેથી નીચલી વીગતના જુદા જુદા છાપા વસુલ કરે છે. તેની સઘલી મલી એકંદર વરશ દાહાડાની કુલે આવક નજદીક રૂ૫૦૦૦૦૦૦) પચાશ લાખની છે.

તે જુદી જુદી રીતે નીચે મુજબ વશુલ કરવામાં આવે છે:—

	રૂપીઆ.		રૂપીઆ.
ઘેર ઉપર ગયાશલાઇટ અને પોલીશ અને ફાયર બ્રીગેડનો છાપો	૧૪૦૦૦૦૦	દારૂના લૈસનની ફી...............	૧૫૦૦૦૦
ગાડી ઘોડા ઉપરનો છાપો......	૩૨૫૦૦૦	તંબાકુના ડયુટીની ફી............	૧૭૫૦૦૦
હલાલખોરનો છાપો..	૪૦૦૦૦૦	ભાડુતી ગાડીના લૈસનની ફી......	૫૦૦૦
પાંણીનો છાપો	૮૭૫૦૦૦	મારકીટોની ફી..................	૨૭૫૦૦૦
ટોલ ફી	૧૫૦૦૦	પરચુટણ ફી.....................	૧૦૦૦૦૦
		પરચુટણ આવક.....	૩૦૦૦૦૦

ગાડી ઘોડા ઉપરનો દર તરણ માશે લેવાતો છાપો:—

દર ચાર પઇડાંની ગાડી દીઠ...........	રૂ૫	૧૨ હાથની ઊંચાઇના તથા તેની પણ ઊંચાઇના ઘોડા, ટટુ અથવા ખચ્ચર ઉપર.	રૂ૬
દર બે પઇડાંની ગાડી દીઠ	રૂ૩	૧૨ હાથની અંદર હોએ તો............	રૂ૨
હાથે ઘસડવાનાં ગાડાં દીઠ	રૂ૨	દરેક બલદના રેકલાનો	રૂ૧
		દરેક ઘધેડાના	રૂ૧

ઘરનો છાપો, ગયાશલાઇટ અને પોલીશનો છાપો.

આ છાપો ઘરનાં ભાડાંની એકંદર રકમ ઉપર શેંકડે સાડા આઠ ટકા લેવામાં આવેછે. તે હેવી રીતે કે ઘરનાં છાપાનાં ૪ ટકા, ફાયર બ્રીગેડનો અરધો ટકો, ગયાશલાઇટના ૨, અને પોલીશના ૨ મલીને જુમલે ૮॥ ટકા લેવામાં આવે છે.

હલાલખોરનો છાપો.

આ છાપો ઘરનાં ભાડાંપર શેંકડે ૩ ટકા લેખે લેવામાં આવે છે. અને ઓછામાં ઓછો ચાર આનાનાં જેટલો લેવામાં આવે છે.

પાણીનો છાપો.

મુંબઇની વશતીને પુગં પાડવામાં આવતાં વીઆરનાં તલાવનાં મીઠાં પાંણી માટે જો પાંણી માંપવાનું " મીતર " તે મકાંનમાં લીધું હોય તો દર એક ગેઆલનનાં આના ૧૨, શરકારી ખાતામાં દર એક હજાર ગયાલનનાં ૮ આના. અને ધરમનાં મકાંનોને માટે જુદો ભાવ ઠેડાવામાં આવેછે.

પણ જે મકાંનેમાં પાંણી માપવાનાં મીતર અથવા માપ મેલીઆં ન હોય ને ઉઘર પાંણી નલની મારફતે વપડાતું હોય તે માટે તે ધેરનાં ઉપજતાં ભાડાં ઉપર દર સેંકડે દર વરશે ચાર ટકા લેવામાં આવે છે. પણ નવા આકટ પરમાણે " મીતર " અથવા નલ હોય કે નહીં હોય તો પણ પાંણીનો ચારજ આપવો પડે છે.

મુંબઈની મીઉનીશીપાલીટી અશાતકુથી લેવાતી ટાઉનડીઉટી.

વરશ દાહાડાની કુલે આવક નજદીક દશ લાખની છે.

અમલી જાતના આનાજ ઉપર ખાંડી દીઠ	૬ આના.	ગોલતથા ખાંડ,કીંમતઉપર દર હંડરવેટે	૮આના
દારૂકામ ઉપર ઇમપોરીઅલ ગીઆલન દીઠ................	૪ આના.	ઘી મુંબઇનાં દર મણ દીઠ	૧૦ આના
બીર ઉપર ગીઆલન દીઠ ...	૬ પઈ.	બાંધકામનું લાકડું,(રેલવેના સલીપરો શીવાય) દર શેંકડે	૨॥ ટકા.
કેરોસીન તેલપર દર ઇમપીરીઅલ ગેલનની	૬ પઈ.	બારવાના લાકડાં ખાંડી દીઠ ...	૨આના.

મુંબઇ મધેનાં જરથોસતીઓનાં છાપાખાના.

છાપાખાનાનું નામ.	માલેકનું નામ.	કયાં શાલમાં સ્થાપેલું.	ઠેકાણું.
અખબારે સોદાગર... ...	કાવશજી દાદાભાઇ દાહાડીવાલા.	૧૮૫૧	કોટ, હોરંબીરો.
આડવરતાઇજર	ફરાંમજી કાવશજી	૧૮૭૩	કાવજીપટેલતલાવ
આપએખતીઆર	બરજોરજી ન૦ આપએખતીઆર.	૧૮૫૫	કોટ, મોદીખે.
ઇગિલ પ્રીંટીંગ	દાદાભાઈ બમનજી		કોટ, દીન લેન.
ઇનડસટરીઅલ	બરજોરજી ખરશેદજી પાવરી ...	૧૮૬૮	કોટ, હમામસ્ત્રીટ.
ઇમપીરીઅલ.	ફરાંમજી નવરોજી ફરાંમજી ...	૧૮૬૫	કાલબાદેવી.
એડવોકેટ આફ ઇનડીઆ ...	જાં૦એ૦ મરજબાંન ને બીજાઓ	૧૮૮૬	કોટ, મરીનસ્ત્રીટ.
એં૦ ગુજરાતી જાબ પ્રીંટીંગ....	જીવનજી ફરાંમજીના છોકરાઓ.	૧૮૫૬	કોટ, બજારગેટ.
કમરશીઅલ.	ડોશાભાઇ એદલજી... ...	૧૮૬૨	કોટ, બજારગેટ.
કમરશીઅલ રીપોરટ... ...	ગુશતાદજી નશરવાંનજી રીપોરટર	૧૮૮૬	કોટ, હમામસ્ત્રીટ.
કયસરે હિન્દ	ફરાંમજી કાવશજી મેહતા ...	૧૮૭૯	કોટ, કોટે કોટ.
જ૦ ન૦ પીટીટ આરફનેજ કપતાન પ્રીંટીંગ	આરફનેજનાં ટરશટીઓ ..	૧૮૮૯	પરેલ–લાલબાગ.
જામે જમશેદ	કા૦મે૦મુરાદ, જાં૦એ૦મરજબાન.	૧૮૨૯	કોટ, મરીનસ્ત્રીટ.
ડીઉક આફ કોનાટ...	જાંઇંટ સટાક કંપની... ...	૧૮૮૬	કોટ,એપાલોસ્ત્રીટ
દફતર આશકારા	મેરાંમજી ફરદુનજીની કંપની	૧૮૪૦	કોટ, પટેલસ્ત્રીટ.
પરેશાડેનશી ઓફ બામ્બે પ્રીંટીંગ.	શોરાબજી અને બીજા. ...	૧૮૮૭	કોટ, આરમીલેન.
પારશી પ્રીંટીંગ	બાઇ ધનબાઇ પા૦ ન૦ ખંબાતા.	૧૮૬૮	બારકોટ.
ફોરટ પ્રીંટીંગ	ટેમુરશ દીનશાજી અંકલેશરીઆ.	૧૮૬૫	ગનબાવાલેન.
ફોરટ મરકંનટાઇલ	માંણેકજી હોશંગજી અને શન...	૧૮૭૩	કોટ,ટેમરીનલેન.
બોંમબે પ્રીંટીંગ વરકસ.	શોરાબજી કાવશજી ખંબાતા...	૧૮૮૮	એપાલોસ્ત્રીટ.
બોંમબે મરચંટ	બરજોરજી હોરમજી	૧૮૬૯	બોરા બજાર.
મુંબઈ વરતમાન	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ....	૧૮૭૧	ધોબીતલાવ.
મુંબઇ સમાચાર	માંણેકજી બરજો૦મીનોચેરહોમજી	૧૮૧૨	કોટ, મોદીખે.
યુન્યન	નહાનાભાઈ રૂશતમજી રાંણીના...	૧૮૫૮	ધોબીતલાવ.
રીપન પ્રીંટીંગ	બ૦જ૦મી૦ અને અ૦ફ૦શોલન.	૧૮૮૧	કાલબાદેવી.
વાઇસ ઓફ ઇન્ડીઆ પ્રીંટીંગ...	મેરાંમજી મેરવાંનજી મલબારી...	૧૮૮૫	કોટ, કોટે કોટ.
સ્ટેન્ડર્ડ પ્રીંટીંગ.	જેહાંગીર બેજનજી કરાંણી. ...	૧૮૮૫	પારસી બજાર.

મુંબઇ મધે નીકલતાં વરતમાન પતરો, ચોપાનીઆં, વીગેરે.

દરરોજનાં.

અખબારે સોદાગર—ગુજરાતી
એડવોકેટ આપ ઇનડીઆ—અંગરેજી
ચેમબર આવ કામરશ ડેલી ત્રેડ રીપોર્ટ—ઇંગ્રેજી
જામે જમસેદ—ગુજરાતી
ટાઇમશ આપ ઇનડીઆ—અંગરેજી
ડેલી કમરશીઅલ સેલ રીપોરટ—અંગરેજી
ડેલી મરચંટશ કમપેનીઅન—અંગરેજી
પ્રભાકર—અંગરેજી, મરાઠી
બોમબે ગેજેટ—અંગરેજી
મુંબઇ સમાચાર—ગુજરાતી

અઠવાડીયાંમાં તરણ વાર.

કાસીદે મુંબઇ—ગુજરાતી

અઠવાડીઆંમાં બે વાર.

આરમી જેનરલ આરડરશ—અંગરેજી
લોક મીત્ર—ગુજરાતી

દર અઠવાડીએ.

ઇગલીશ મેલ—અંગરેજી
ઇનડીઅન સટાનડરડ—અંગરેજી
ઇનડીઅન સપેકટેટર—અંગરેજી
ઇનડીઅન એનતીકવેરી—અંગરેજી
ઇનદુ પ્રકાશ—અંગરેજી, મરાઠી
ઓવરલેનડ કમરશીઅલ ગેજેટ—અંગરેજી
ઓ. એંગલો લુસીતેનો—એંગલો પોરટુગીસ
કયસરે હિંદ—ગુજરાતી
કાસો ફુલ અખબાર—હીંદુસથાની
ગુજરાતી—ગુજરાતી
ટાઇમસ આપ ઇન્ડયા-વીકલી એડીસન—ઇંગ્રેજી
ટાઇમસ આપ ઇન્ડયા-ઓવરલેંડ સમરી-ઇંગ્રેજી
દીનબંદુ—અંગરેજી, મરાઠી
નેટીવ ઓપીનીઅન—અંગરેજી, મરાઠી
બોમબે એક્ષચેંજ પ્રાઇસકરંટ—અંગરેજી
બોમબે ગેજેટ ઓવરલાંડ સમરી—અંગરેજી
બોમબે પરાઇસકરંટ—અંગરેજી
બોમબે ગવરમેંટ ગેજેટ—અંગરેજી
બોમબે ગારડીઅન—અંગરેજી
બોમબે કેથોલીક એકઝાંમીનર—અંગરેજી
રાસ્ત ગોફતાર અને સત્ય પ્રકાશ—ગુજરાતી
સતીઅ મીતર—ગુજરાતી
સત્ય વકતા—ગુજરાતી
સાઉકટી હીંદ—હીંદુસથાંની
સુબોધ પત્રીકા—અંગરેજી, મરાઠી
હીંદી પંચ—અંગરેજી, ગુજરાતી
જ્ઞાનોદય—અંગરેજી, મરાઠી

પખવાડીઆંનાં.

ગપસપ—ગુજરાતી
પારસી ટીકાકાર અને પખવાડીઆંની મજાહ—ગુજરાતી

દર માસીક.

આરમી લીસટ—અંગરેજી
ઇનડીઅન રેલવે ગાઇડ—અંગરેજી
ઇનડીઅન ત્રાવેલરસ ગાઇડ—અંગરેજી
ગુલ અફસાન—ગુજરાતી
જી. આઈ. પી. રેલવે ગાઇડ—ઇગરેજી
નૂરે એલમ—ગુજરાતી
ફુરસદ—ગુજરાતી
બોમબે એડયુકેશનસ રેકટરડ—અંગરેજી
મધુર વચન—ગુજરાતી
લીટરરી આલબમ—અંગરેજી
વીદીઆ મીત્ર—ગુજરાતી
શ્રી વાલ્મીકિ રામાયણ—ગુજરાતી
સટુડેંટસ ફરેનડ—અંગરેજી
સ્ત્રી બોધ—ગુજરાતી
સ્ત્રી મીત્ર—ગુજરાતી
જ્ઞાન વર્ધક—ગુજરાતી

ત્રી માસીક.

વાઇસ આપ ઇનડીઆ—અંગરેજી
સીવીલ લીસટ—(ચાર માસે) અંગરેજી

દર વરસનાં.

ઝોરાસટરીઅન કાલેનડર—ગુજરાતી
ટાઇમસ આપ ઇનડીઆ કાલેંડર એંડ ડાયરેકટરી—અંગરેજી
મેકલીન ગાઇડસ ટુ બોમબે—અંગરેજી

જરથોસતી સરકારી અમલદારો.

સીવીલ સરવંતો.

કાવશજી જામાશપજી પાદશાહ, વાવ્ય પ્રાંતનાં પોસ્ટ માસ્તર જનરલ. રૂ૧૨૦૦.

ખરશેદજી રતનજી બમનજી, સેકંડ એશીશટેનટ કલેકટર, શુરત. રૂ૫૧૮.

જાંગીર કે. એન. કાબરાજી, એશીશટંટ કલેકકટર, અમદાવાદ. રૂ૩૬૧

મનચેરજી પેશતનજી ખરેઘાટ, થાણાના સેશન જડજ બીજા ગરેડના. રૂ૭૦૦.

રૂશતમજી ખરશેદજી વાછા, ફઇજાબાદના આસીસટંટ કમીશનર. રૂ૧૦૮૩

શોરાબજી પદમજી પેશતનજી, ધારવાડના એસીસટંટ કલેકટર રૂ૬૪૦.

ડેપયુટી કલેકટરો અને માજીસટરેટો.

ખા. બા. અરદેશર જમશેદજી, રૂ૪૦૦

ખા. બા. એદલજી ડોશાભાઇ, ભરૂચ, હજુર રૂ૫૦૦.

,, જાંહાંગીર માંણેકજી ખરશેદજી, થાણાના દીસ્ટ્રીક ડેપયુટી કલેકટર, રૂ૩૦૦.

,, દાદાભાઈ દીનશા, ખેડા, હજુર, રૂ૪૦૦.

,, દારાશાહ ડોશાભાઇ, શુરત, હજુર રૂ૫૦૦.

ખા.બા. ધનજીશાહ એદલજી ઉતર વીભાગના કમીશનરના આસીસટંટ, રૂ૩૦૦.

ખા.બા. ફીરોજ હોરમસજી દસતુર, અમદાવાદના મેજીસ્ટ્રેટ, રૂ૪૦૦. (હાલ રજાપર)

ખા.બા. બમનજી એદલજી મોદી, અમદાવાદ દીસ્ટ્રીકત, રૂ૫૦૦

ખા.બા. રતનજી એદલજી કાંગા, દક્ષીણ વીભાગ કમીશનરના મદદનીશ, રૂ૩૦૦

સબોરડીનેટ જડજો.

ખાનસાહેબ તેમુરસ નવરોજી સનજાણા, સીનાર, રૂ૧૫૦.

ખાનસાહેબ જેહાંગીર એદલજી મોદી, વીરમગામ, રૂ૩૦૦.

ખાન સાહેબ નવરોજી બેરામજી કાકા, કપડવંનજ, રૂ૨૦૦.

ખા.બા. બરજોરજી એદલજી મોદી, સુરત, રૂ૮૦૦

ખાનબહાદુર માંણેકજી નશરવાંનજી નાનાવતી, રતનાગીરી, રૂ૬૫૦.

ખાનબહાદુર મેહરજીભાઇ કુંવરજી તારાપોરવાલા.

ખાનસાહેબ રસતમજી મનચેરજી ગીમી, ગોદરા, રૂ૨૦૦

ખાનશાહેબ રતનજી મનચેરજી, વીગોરલા, રૂ૨૦૦

ખાનશાહેબ હોરમસજી બરજોરજી વાણીઆ, દોહદ, રૂ૧૫૦

તુરંગોના ઉપરીઓ. (શુપરીનટેનડેનટો.)

સરજન કેખશરૂ શોરાબજી નરીમાન, શુરત, રૂ૭૫

સરજન મેજર ખરશેદજી અરદેશર દલાલ, ધુલીઆમાં એકટીંગ, રૂ૭૫.

આસીસટંટ સરજયન, દોરાબશા એદલજી કોથાવાલા, નારાજેલ (સીંધ) રૂ૩૭૦.

ખા. બા. ધનજીશાહ હોરમજી, રાજકોટ, રૂ૫૦

એશીશટંટ સરજન ભીખાજી એદલજી ગાશવાલા, ખેડામાં એકટીંગ, રૂ૭૫.

એશીશટંટ સરજયન રસતમજી જમશેદજી કાપડીઆ, કુમટા ડીશપેનશરી.

રેજીસટરેશન ખાતું.

ખા૦શા૦ રતનજી શાપુરજી ચોથયા, ઇનશપેકટર, રેજીસટરેશન એંડ સ્ટાંપના, ગુજરાત, રૂ૨૫૦

પોલીશના ઇનસપેકટરો.

ખા૦શા૦ જેહાંગીરશાહ અરદેશર, રાજપીપલા રૂ૨૫૦

ખા૦શા૦ ધનજીશાહ દાદાભાઇ મુનશફ, થાણાની પોલીશના શુપરીનટેનડંટ, રૂ૫૫૦

ખાનશાહેબ નાનાભાઇ કાવશજી, સુરત, રૂ૨૦૦

ખાનશાહેબ રૂશતમજી હોરમશજી કોટવાલ, ખાનદેશ રૂ૧૫૦.

શરકારી કેલવણી ખાતું.

ખાન શા૦ એદલજી દોરાબજી ટલાટી, મુંબઇની એલફીનસટન હાઇસકુલના વા૦ પરીનશીપાલ, રૂ૪૦૦.(હાલ રજાપર.)
કાવશજી જમશેદજી સનજાના, ગણીત સાસતરના પરોફેશર,એલફીનશટન કાલેજ, રૂ૩૩૩
કાવશજી દાદાભાઇ નાયગામવાલા, પુના, શાયનશ કોલેજમાં, રૂ૪૦૦.
કેખશરૂ શોરાબજી ઇજનેર, જાનવરોની વઇદાંની કાલેજના શીક્ષક, રૂ૧૫૦
ખરશેદજી નશરવાંનજી કંટરાકટર, હૈદરાબાદ હાઇસકુલના હેડ માસટર, રૂ૨૫૦.
જમશેદજી નવરોજી ઉનવાલા, ભાવનગર હાઇ સકુલના હેડ માશતર, રૂ૩૨૫.
એશીશટંટ શરજન જમશેદજી દીનશા ખંબાતા, કેમીશટરી અને મેદીકલ જુરીશ પુરૂદનશન શીક્ષક, અમદાવાદ રૂ૩૦૦.
આશીશટંટ સરજપન જમશેદજી દીનશાહ ખંબાતા,અમદાવાદની વઇદાંની સ્કુલના શીક્ષક,રૂ૩૦૦
દોરાબજી એદલજી ગીમી, શુરત હાઇ સકુલના એકટીંગ હેડ માસટર, રૂ૩૦૦.
નવરોજી મેરવાંનજી પાજનીગરા, શીકારપુર હાઇ સકુલના હેડ માસટર, રૂ૨૦૦.
નાદરશાહ હોરમજી શુખયા, જાનવરોની વઇદાંની કાલેજના શીક્ષક.
પાલનજી આદરજી મીસટરી, કરાંચી હાઇ શકુલના હેડ માસટર, રૂ૩૦૦.
પેશતનજી જામાશજી પાદશા, અમદાવાદ આરટશ કોલેજના પ્રોફેસર, રૂ૨૦૦.
એશીશટંટ શરજન બેરાંમજી હોરમશજી નાનાવટી, શુવાવડ ખાતું, અમદાવાદ, રૂ૧૫૦.
બેરાંમજી ફરાંમજી પેટલ, એકટીંગ વાઇસ પ્રીનશીપાલ, એલફીનશટન સકુલ, મુંબઇ.
રૂશતમજી ધનજીભાઇ શેઠના, શરકારી લા કલાસના પરોફેસર, રૂ૨૬૯.
શોરાબજી ખરશેદજી નરીમાન,જાનવરોની વઇદાંની કાલેજના આશીશટંટ શુપરીનટેંડંટ,રૂ૩૦૦
ખાનબહાદુર દશતુર હોશંગજી જામાસપજી, દખણ કાલેજના ફારસી પરોફેસર, રૂ૩૦૦.

પોસટ આફીશમાં ઉપરી.

ખાનબહાદુર ખરશેદજી પાલણજી લાલકાકા, ગુજરાત, રૂ૫૦૦.
ખરશેદજી શોરાબજી માવડાંવાલા, અમદાવાદ દીવીજન રૂ૪૦૦.
દોરાબજી મંનચેરજી લાલકાકા, એશીશટંટ સુપરીનટેનડનટ,રેલવે મેલ શરવીશ,રૂ૧૫૦.
દીનશા ખરશેદજી સુપ્રીઆ, એકટીંગ સુપરીટેનડ, કાનારા દીવીજન, ૧૪૦
દીનશાહ જીજીભાઇ છાપગર, ખાનદેશ,રૂ૨૫૦
માંણેકજી જમશેદજી ગેનદેવીઆ, મેનેજર દેદ લેટર આફીસ, રૂ૩૨૦.
રતનજી જ૦લાલકાકા,કાઠયાવાદદીવીજનરૂ૪૦૦

પોસટ ખાતાંના ઇનસપેકટરો.

એરચશાહ કાવશજી કરંજાવાલા,શોલાપુર,રૂ૮૦
જેહાંગીર એદલજી તમના, અમદાવાદ, રૂ૧૦૦.
દોરાબજી રતનજીપટેલ,સુરતઅને ભરૂચ,રૂ૧૦૦
મનચેરજી માંણેકજી મુનશી,ભાવનગર, રૂ૧૦૦.
શોરાબજી જમશેદજી લાલકાકા,ખેડા ને રેવાકાંઠા, રૂ૮૦.

મુંબઇ ઇલાકાના પોસટ માસટરો.

અરદેશર જેહાંગીરજી પારખ, બરોડા, રૂ૧૪૦.
જમશેદજીશાપુરજીમુલાંફીરોઝ,અલીબાગ,રૂ૭૦
દાદાભાઇ નાનાભાઇ ગાંધી, ખેડા, રૂ૧૦૦.
ફરાંમજી કાવશજી બેશવાલા, ભુજ, રૂ૯૦.
બરજોરજી બેજનજી ગરીબા, બગદાદ, રૂ૧૦૦
મનચેરજી મેરવાંનજી, જનજીબાર, રૂ૧૦૦
મોટાભાઇ નવરોજી લાલ, શોલાપુર, રૂ૧૦૦.
રતનજી કાવશજી લાલકાકા, એકટીંગ, અમદાવાદ, રૂ૨૫૦.
રશતમજી દીનશા મુલાંફીરોઝ, શુરત રૂ૨૦૦.

પબલીક વરકસ ખાતાંમાંનાં અમલદારો.

ખાં૰શા૰ પેશતનજી હોરમજી પાટક, આસીસટંટ ઇજનેર, ખાનદેશ રૂ૫૦૦

ખાં૰ બા૰ ફરદુનજી કુંવરજી તારાપોરવાલા ઇજનેર, અમદાવાદ, રૂ૬૦૦.

ખાનબાહાદુર મનચેરજી કાવશજી મરજબાન, મુંબઇઇલાકના એકઝીકયુટીવ ઇજનેર,રૂ૭૦૦

ખાં૰શા૰ માણેકજી કાવશજી,એશીશટંટ ઇનજીનીઅર, પુણા, રૂ૩૫૦.

પોરટ ટરસટની સભાના મેમબર.

શેઠ ફરામજી દીનશા પીટીટ.

રાજદુવારી ખાતું.

ખાનબહાદુર અરદેશર જમશેદજી દશતુર કામદીનના, જુનાગઢના રાજના આસીસટંટ દીવાન.
ખાનબહાદુર ખરશેદજી રૂશતમજી થાનેવાલા, ચીફ જસટીશ, વરોડરા, રૂ૧૫૦૦.
દાદાભાઇ રૂસતમજી બનાજી, ઇરાનના મુંબઇના વાઇશ કોનશલ.
દાદાભાઇ હોરમજી, રેવાકાંઠાના એશીશટંટ એજંટ, રૂ૪૧૫.
દોરાબજી દીનશા, શપેન અને પોરટુગાલના એડનના કોનશલ.
ધનજીશા એદલજી અકલેશરીઆ, આશીશટંટ સરજીઅન, મહીકાંઠા, રૂ૨૦૦.
ખાનબહાદુર ધનજીશાહ હોરમજી, કાઠયાવાડના બીજા એ૰ ડેપયુટી પોલીટીકલ એજંટ,રૂ૩૦૦
બેજનજી મેરવાંનજી, માંગરોલના રાજના દીવાન, રૂ૬૦૦.
મનચેરજી રૂશતમજી ઘીલુ, સમાલકાઝ કોરટના રજીસ્ત્રાર, એડન, રૂ૩૫૦.
માણેકજી રૂશતમજી બનાજી, ઇરાનના શાહના કલકતાનાં એલચી.
ખાનશાહેબ મેરજીભાઇ કુંવરજી, કોલાપુરના રાજાના દીવાન, અને કાંઉનશીલના પરેશીડંટ,રૂ૭૦૦
રતનજી નશરવાંનજી, બરોડામાં જેલર.
રૂશતમજી પાલનજી કોલાપુરની પોલીશના વડા.
હોરમજી આદરજી પટેલ, શુથરામપોરના રાજના દીવાન અને વડા જડજ.
હોરમશજી એદલજી બોડ. વાઇસ કોનશલ, યુનાઇટેડ સટેટશ.

આનરરી માજીસટરેટો.

ખાં. બા. ડોશાભાઇ પેશતનજી ડાકટર—શુરત.
બમનજી અરદેશર દલાલ—પંચમહાલ.
દશતુર બમનજી જામાસપજી—પુણા.
બાપુજી નાનાભાઈ, નડીઆડ.
બેરાંમજી પદમજી—પુણા.

હાઈ કોરટ.

કેખશરૂ ફરાંમજી મોદી, ડે૰ રેજીસટરાર તથા એફીદેવીટસ લેનાર કમીશનર, રૂ૩૦૦.

લીમજી નવરોજી બનાજી, આશીશટંટ પરોથોનોટરી હાકીમના અને એફીદેવીટસ લેનાર કમીશનર, રૂ૮૦૦.

ઇંટર પરેટરો—(દુભાસીઆ.)

અરદેશર બરજોરજી લાલા, રૂ૯૦.
ડોશાભાઇ બેજનજી, ૨૦૦.
ફરદુનજી બરજોરજી મોતીવાલા, ૮૫.
બરજોરજી કાવશજી, રૂ૨૧૫.
બેરાંમજી હીરજીભાઇ, ૧૩૦.
મનચેરજી બમનજી, ૩૫૦.
શોરાબજી એદલજી, રૂ૧૫૦.
રૂશતમ મેહરબાન આગા, રૂ૧૦૦.

સમાલકાજ કોરટના જડજો.

ખાનબહાદુર કેખશરૂ હોરમજજી આલપાઈવાલા, શુરત અને ભરૂચ, રૂ૮૦૦.
ખાનબહાદુર ખરશેદજી માંણેકજી ખરશેદજી, મુંબઈ, રૂ૧૧૫૦.
ખાનબહાદુર નવરોજી દોરાબજી ખંડાલેવાલા, અમદાવાદ, રૂ૮૦૦.
ખાનબહાદુર હોરમજી દાદાભાઈ, એકટીંગ, મુંબઈ, રૂ૫૦૦.

મામલતદારો.

ખાનશાહેબ દાદાભાઈ નશરવાંનજી,બારડોલી શુરત, રૂ૧૭૫.
,, દીનશાહ જમશેદજી ફ્રારીન સરવીશ, છોટાઉદેપુર, રૂ૨૫૦.
,, માંણેકજી એદલજી ખરીખાઉ, અલીબાગ—કોલાબા રૂ૨૫૦.
ખાનશાહેબ શોરાબજી રતનજી, અકલેસર—ભરૂચ, રૂ૧૭૫.
,, શોરાબજી હોરમજી, અમદાવાદ, પ્રાનતેજ, રૂ૧૭૫.

એકાંઉંટ ખાતું.

ખાનશાહેબ આદરજી નશરવાંનજી નાણાવટી, કલેકટરના હેડ એકાઉનટંટ, અમદનગર, રૂ૨૦૦
ખાનશાહેબ ખરશેદજી ફરદુનજી કરાકા, કલેકટરના હેડ એકાંઉનટંટ શુરત, રૂ૧૨૦.
ગોદરેઝ દોરાબજી પદમજી, આશીશટંટ એકાઉનટંત જેનરલ—મુંબઈ, રૂ૭૨૦.
ખાનબહાદુર શાપુરજી રતનજી શેઠના, હજુર એકાંઊનટ આફીસર—અમદાવાદ, રૂ૩૦૦.

શેકરેટરીએત ખાતું.

જેહાંગીર એરચશા કોહીઆર, એશીશટંટ સેકરેટરી ટુ ગવરમેંટ, રેવેન્યુ ડીપારટમેંટ, રૂ૭૦૦.

ઇનકમ ટેકસ ખાતું.

ખરશેદજી નશરવાંનજી શીરવાઇ, કલેકટર, રૂ૮૦૦.
હોરમજી ખરશેદજી કુરલેવાલા, આશીશટંટ કલેકટર, રૂ૩૫૦.

કસટમ ખાતું.

જેહાંગીર ડોશાભાઇ ફરાંમજી, આરીશટંટ કલેકટર, રૂ૫૮૫.
અરદેશર જ૦ વાડીઆ, આશીશટંટ કલેકટર, રૂ૨૯૦.

નીમક ખાતું.

કાવશજી ખરશેદજી જમશેદજી, ડેપીઉટી કલેકટર, થાણા, ૫૫૧

જંગલ ખાતું.

એફ. આર. દેશાઈ, ડેપીઉટી કનશરવેટર, ઇશટ ખાનદેશ, રૂ૧૦૫૦.
રૂશતમજી હોરમજી માડણ, એશીશટંટ કનશરવેટર, શોલાપુર, રૂ૪૦૦.

ઈનડીઅન મેડીકલ-મુંબઈ ખાતું.

શરજન મેજર કે. એ. દલાલ, ધુલીઆમાં એકટીંગ શીવીલ શરજન, રૂ૭૫૦.
શરજન કાવશજી હોરમશજી મીશતરી, પંચમહાલના શીવીલ સરજન, રૂ૫૫૦.
શરજન કેખશરૂ શોરાબજી નરીમાન, શીવીલ શરજન, શુરત, રૂ૫૫૦.
શરજન મેજર ધનજીશાહ નવરોજી પારખ, ગોકલદાશ તેજપાલ હાસ્પીટાલ, મુંબઈ, રૂ૧૩૦૦.
મનચેરજી એરાંમજી કોલા, ડેપુટી સેનટરી કમીશનર, ગુજરાત, રૂ૯૭૦

હાસપીટાલ એસીસટંટો.

પીરોશા દીનશાજી, ઇલાવ.
પેસતનજી દોરાબજી તલાટી, તાનદોર, હેદરાબાદ.
હોરમજી એદલજી, રાંદેર.

આસીસટંટ સરજીઅનો.

કેખશરૂ બરજોરજી કોપર, અમદાવાદ.
કેખશરૂ શોરાબજી ઇજનેર, જાંનવરોના વઇદ,મુંબઇ. રૂ૩૦૦
જમશેદજી દીનશા ખબાતા, અમદાવાદ.
જમશેદજી પોંહચાજી પોહચા, એડન.
જમશેદજી ભીખાજી ઉનવાલા, નગર—ઠઠા.
જે. પી. વાડીઆ, એકટીંગ શીવીલ શરજયન,નાશીક,રૂ૨૦૦
ખા૦ બા૦ ડોશાભાઈ પેશતનજી, શુરત.
દીનશાહ હોરમજી મોતીવાલા, ભીમરડી.
દોરાબશા એદલજી કોથાવાલા, નારા દીસટરીક.
ધનજીશાહ એદલજી અકલેશરયા, સાદરા. રૂ૨૦૦
નવરોજી કાવશજી કલીઆણીવાલા, મુંબઇ.
નશરવાંનજી ધનજીભાઈ, કુરલા.
નશરવાંનજી પાલણજી પારડી.
નાદરશાહ હોરમજી શુખયા, મુંબઇ. રૂ૧૫૦
પાલનજી હોરમજી દાદાચાંનજી, અમદાવાદ.
પેશતનજી બમનજી, કલીઆણી.
પીરોજશાહ પાલનજી મુછલાં, થાણામાં એકટીંગ, રૂ૩૦૦.
ફરાંમરોજ અરદેશર મુશ, વશાઈ.
ફરાંમરોજ શાવકશા દાવર, (રજાપર બે વરશ).
બી. ઈ. ગાશવાલા, એકટીંગ શીવીલ સરજન, ખેડા,રૂ૨૦૦
બરજોરજી અરદેશર શપેનશાર, થાણા,
બેરાંમજી હોરમજી નાનાવતી, અમદાવાદ.
મનચેરજી જામાસપજી મીસતરી, નવસારી.
મનચેરજી શોરાબજી પોસટવાલા, શીકારપુર.
મનચેરશા મોટાભાઈ વકીલ, લારખાના.
રતનજી રૂસતમજી દાદીના, વલશાર.
રૂસતમજી જમશેદજી કાપડીઆ, કુંમટા દીસપેનશારી.
શોરાબજી ખરશેદજી નરીમાન, મુંબઇ. રૂ૩૦૦
શોરાબજી ફરદુનજી ગાંધી, ભરચ, રૂ૨૦૦.

મીયુનીસીપાલ કારપોરેશનના જરથોસતી મેમબરો.

કાવશજી મેરવાંનજી શરાફ (કર. ભર.)
કાવશજી હોરમજી ડાકટર (કર. ભર.)
કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી (સુ. અ.)
જમશેદજી ખરશેદજી કામા (સુ. અ.)
સર જમશેદજી જીજીભાઇ બેo(સરકાર તરફથી)
જમશેદજી પાલનજી કાપડીઆ (કર. ભર.)
જાલભાઇ અરદેશર શેઠના (કર. ભર.)
ડોશાભાઇ ફરાંમજી (સુ. અ.)
દીનશાહ એદલજી વાછા (કર. ભર.)
નવરોજી બેરાંમજી સંનતોક (કર. ભર.)
નાનાભાઇ બેરાંમજી જીજીભાઇ (કર. ભર.)
હાં. પીરોજશાહ મેરવાંનજી મેહેતા (સુ. અ.)
ફરામજી દોરાબજી દીવેચા (કર. ભર.)
બમનજી પેશતનજી માસતર (કર. ભર.)
બેરાંમજી નશરવાંનજી શીરવાઇ (સુ. અ.)
મંચેરજી કાવશજી મરજબાંન,ખા.બા.(સુ.અ.)
મંચેરજી નવરોજી બનાજી (કર. ભર.)
માંણેકજી બેરાંમજી દાદાભાઇ (સુ. અ.)
મેહેરજીભાઈ રૂશતમજી શેઠના ડાકટર(કર.ભર.)
રૂશતમજી નશરવાંનજીમોરી,એમ.ડી.(કર.ભર.)
રૂશતમજી ધનજીભાઇ શેઠના (યુ. ફે.)
હોરમજી દાદાભાઇ (સુ. અ.)

ઉપર બાવતમાં આપેલા બોલો ઉપરથી શમજવું કે જે મેમબરોનાં નામની આગલ (કર. ભર.) કરીને છે તે મેમબરોને કર ભરનારાઓ તરફથી, (સુ. અ.) એટલે સુલેહનાં અમલદારોની તરફથી, અને (યુ. ફે.) એટલે યુનીવરસીટીનાં ફેલો તરફથી ચુંટી કાહાડવામાં આવેલા એમ શાહમજવું.

સટેનડીંગ કમેટીના જરથોસતી મેમબરો.

કાવશજી મેરવાંનજી શરાફ.
કાવશજી હોરમજી ડાકટર.
કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી.
ડોશાભાઇ ફરાંમજી શી. એશ. આઇ., ચેરમેન.
મંનચેરજી નવરોજી બનાજી.

શ્રી કલકતાનાં જરથોસતીઓનો અનજુમનનાં ફંડનાં ટરસટીઓ.

શેઠ માંણેકજી રૂસતમજી બનાજી-શેઠ મનચેરજી મેરવાંનજીમેહેતા-શેઠ ફરાંમજી હોરમજીઆરજાંની

આએ ટરસટી સાહેબોનાં હસતકમાં શ્રી કલકતાની જરથોસતી અનજુમનનાં ધરમ ખાતાંને લગતું એક ફંડ છે જેની પુંજી રૂ૧૬૭૦૦ ઉપરની છે.

બીજું એક ફંડ મરહુમ શેઠ રૂશતમજી કાવશજી બનાજીની યાદગારી માટે જરથોસતી અનજુમને ઉભું કોધેલું ધહંમબારનું ફંડ છે જેની પુંજી રૂ૯૯૦૦) ઉપરની છે.

તરીજું—એક ફંડ કલકતાના જરથોસતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંહોંચાડવાને લગતું છે, તેની પુંજી રૂ૩૨૦૦૦) ઉપરની થઇ છે.

ચોથું એક નવું ગયે શાલ ઉભું કરેલું ફંડ ધી આનરેબલ શર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટ નાઇટની કલકતા ખાતેની પધરાંમનીની યાદગારી કાએમ રાખવા માટે તેઓનનાં નામની એક લાઇબરેરી સથાપી તે માટેનું છે. એની પુંજી રૂ૯૦૦૦) ઉપરની છે.

એ ઉપરાંત બીજા જરથોસતીઓએ ધરમ ખાતાં ઉગરાવેલા છે તે શરવે ધરમ ખાતાંઓની ઉપર જનાવેલાં ફંડો શીકેની એકંદર પુંજી રૂ૭૪૦૦૦) ઉપરની થઇ છે. તે મજકુર ટરસટી શાહેબોનાં હાથમાં છે, જેમાંથી ઘટતો ખરચ દરશાલ ટરસટી શાહેબો હસતક થાય છે.

ઇરાન મધેના ઇરાની જરથોસ્તીઓ ઉપરનો જજીયાનો કર કેમ નીકલી ગયો તે, તથા તેને લગતી બીજી જાણવા જોગ વીગતો.

(ઇરાન દેશના રહેનાર ગરીબ જરથોસ્તીઓની હાલત સુધારવાનાં ધરમ ખાતાંની કારોબાર મંડલીના રીપોરટો ઉપરથી ઉપજાવી કાહાડેલી.)

જજીઆ નામે જુલમાત ભરેલો અને આપણા ઇરાન મધેના નાચાર બેચાર હમદીનોથી નહીં અપાય એવો એક કર અથવા પોલટેક્ષ ઇરાની દરબારની રીતભાત મુજબ તથા ઇસ્લામી ધારા પરમાણે ઇરાની સરકાર આપણા ઇરાની હમદીનો પાસેથી વસુલ કરવાને એક ખાસ અગત બલકે ફરજ સમજતી હતી. એ દુઃખદાયક કર આપણા ઇરાની હમદીનોનાં સર ઉપરથી કાહાડી નાખવાને આસરે ૩૫ વરસો ઉપર મુંબઈ મધે એક મંડલી ઉભી થઇ હતી, અને શેઠ માંણેકજી લીમજી હોસંગ હાતરીયાને પોતાના આડતીઆ તરીકે ઇરાન ખાતે મોકલવામાં આવયા હતા. એ કર દર વરસે ઉઘડાવવામાં આવતો હતો. અને આસરે રૂપીયા ૪૦૦૦) દર વરસે ઇરાની જરથોસ્તીઓ પાસેથી તયાંની સરકાર વસુલ કરતી હતી. ઇરાની સરકારના ધારા પરમાણે એ કર ભરતાં જો વીલંબ થાયતો જે જે શેહેરોમાં પારસીઓની વસતી હોય તે તે શેહેરના હાકમો ઉપર તરત હોકમ જાય કે સરવે પારસીઓ પાસેથી એ કર વસુલ કરવો, અને એવો હોકમ ગયાથી તયાંના હાકમો, અક્સર કરી હાકમનાં માણસો એટલે એ કર ઉઘરાવનારાં માણસો તરફથી આપણા નાચાર બેચાર જરથોસ્તીઓ ઉપર ઘણી રીતનો જુલમ ગુજરતો હતો. એ જુલમી કરથી આપણા હમદીનોમાં કેટલી ખરાબી તથા પાયમાલી થઈ હતી તેનો લંબાન અહેવાલ મંડલીના રીપોરટોમાં આવી ગયો છે, તે અતરે લખતાં ઘણું લમબાન થાય, તેથી ટુંકમાં ફકત એટલુંજ કહેવું બસ છે કે આસરે ૧ સદીની વાતપર છ લાખ જરથોસ્તીઓ ઇરાનમાં અનેક પરકારની જુલમ જાસતીથી બાકી બચેલા હતા, અને જેઓથી એ કર નહીં ભરાય તેઓને જબરદસ્તીથી ઇસલામી ધરમમાં વટલાવવાને સબબે તથા બીજા તરેહવાર હાદેસાઓના સબબે, હાલ સમે ફકત ૭) શાત હજાર જરથોસ્તીઓથી વધારે ઇરાનમાં બાકી રહેલા નથી! તે પણ જજીઆનો જુલમી કર નહીં ભરાયાને લીધે મુસલમાની ધરમમાં વટલી નહીં જાય માટે મંડલી તરફથી શેઠ માંણેકજી હાતરીયાની મારફતે ઇરાની સરકારની તીજોરીમાં દર વરસે એ કરનાં નાણાં ભરવામાં આવતાં હતાં. એ ૩૫ વરશોના અરસામાં ઘણીએક અરજીઓ તથા એડરેસો શાહની સેવામાં મંડલી તરફથી પોંહોંચાડવામાં આવ્યાં હતાં તથા મંડલી તરફથી બીજી અનેક જાતની તરતીબો તથા કોશેશો થઇ હતી. તથા ઇરાનના નામદાર શાહ નાસરૂદદીનશાહ ૧૮૭૩ માં યુરોપની મુસાફરીએ નીકલયા હતા તે વેલા જયારે તેઓ લંડન ખાતે પોંહોંતા તયારે એક મોટી અને ઇન્સાફગારી ભરેલી અરજી અતરેની કારોબાર મંડલીએ એ નામદારને પોંહોંચાડવા તે વખતે લંડનમાં વસતા શેઠો દાદાભાઇ નવરોજી, નવરોજી ફરદુનજી તથા દોરાબજી પેસતનજી કામાજીની મારફતે મોકલી હતી. અને એ અરજી મજકુર શેઠોએ નામદાર શાહને એક ડેપયુટેશ મારફતે તા૦ ૨૪ મી જુન ૧૮૭૩ નૈ દીને પોંહોંચાડી હતી. તેમજ તેઓએ પોતા તરફની પણ એક અરજી શાહને આપી હતી. કારોબાર મંડલીની ઉપલી ફારસી અરજી તેના ગુજરાતી તરજુમા તથા ઇંગરેજી સાર સાથે મંડલીના ૧૮૭૯ માં છપાયલા રીપોરટમાં વીગતવારે પરગટ

થયલી છે. એ અરજીથી મજકુર શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી, નવરોજી ફરદુનજી તથા દોરાબજી પેસતનજી કામાજી ઘણા ખુશી થયા હતા, કારણકે તેઓ પોતાના તા૦ ૨૬ મી જુન ૧૮૭૩ નાં અતરેની કારોમંડલી ઉપરના કાગલમાં લખે છે કે "જજીઆની વીગત હાલ કેઈ રીતની છે "તે બરોબર હમોને માલમ નહીં તથા બીજી બધી ફરીઆદો શું કરવાની તે પણ "બરોબર માલમ નહીં, માટે તમારી અરજી હમારા હાથમાં આવી પોહોંચી તેથી "ઘણી ખુશી હાંસેલ થઈ." નામદાર શાહે તે વખતે ઘણા સધીયારાનો જવાબ આપયો હતો પણ લંડનથી ઇરાન પાછા ફરયાને ૭ વરસો વહી ગયાં પણ જજીઆનો કર નીકલીતો નહીં ગયો, પણ તેમાં એક પઇનો ઘટાડો પણ નહીં થયો. એ ૭ વરસો વીતાબાદ ઇરાનમાં એક પારસીનું ખુન થયું હતુ અને મુસલમાન ખુની પકડાયા છતાં પોલીસે તેને છોડી મુકયો હતો, અને તે ખુની પાયતખ્ત શેહેર તેહરાનમાં છુટથી તથા વગર દેહશતે જીંદગી ગુજારતો હતો. તથા ૩ પારસી છોકરીઓને ઇસલામી ધરમમાં જબરદસ્તીથી વટલાવવામાં આવી હતી, તથા એક પારસી છોકરીની મુશલમાનોએ લાજ લુટવા ચાહી તે વખતે તેણીના બાપને મુસલમાનોએ લુટી લીધો હતો, અને જ્યારે સરકારમાં દાદ માંગી તયારે સરકારી નોકરોએ ઓર પારસીઓ ઉપર જુલમ પાડયો તે વખતે, એટલે તા૦ ૧૨ મી જુલાઇ ૧૮૮૦ ને દીને, મુંબઇની કારોબાર મંડલીએ નીચે મુજબ એક તાર નામદાર શાહ ઉપર મોકલયો હતો.

From Bombay.	To Tehran
,, Committee, Parsi Amelioration Fund.	,, His Imperial Majesty the Shah of Persia.

When Majesty visited London, addresses were presented to protect Parsees. Majesty assured protection. This obliged us. But we regret, Police of Kom released the Mahomedan of Yezd, who murdered a Parsee on his way, Bushire to Tehran, where murderer lives fearlessly. Three Parsi girls of Nusrabad, Nuimabad and Surfabad have been forcibly converted and publicly disgraced in Yezd. Inhabitants of Yezd plundered a Parsee, to disgrace his daughter who with her parents fled elsewhere. When oppressed sought redress, Government Servants maltreated and plundered them. We pray justice.

એ ટેલીગરામ શાહને પોંહતા પછી ઉપલી બાબદોસર શાહની દરબારમાં ચરચા ચાલવા માંડી, અને શાહે પોતાના દીકરા શાહજાદા જીલે સુલતાનને ટેલીગરામથી સખત ઠપકો આપયો, અને તે ઉપરથી શાહજાદાએ પોતાના યજદના નાએબ હાકમ ઇબરાહીમ ખલીલખાનને સખત ઠપકો લખી મોકલયો હતો. તયાર બાદ વલી મુંબઇની કારોબાર મંડલીએ શાહ ઉપર તેમજ અમીર ઉમરાઓ ઉપર બીજી કેટલીક અરજીઓ કીધી હતી પણ સઘલી કોશેશ વયરથ ગઇ હતી. પછી થાકી થાકીને મંડલીએ એક બીજી અરજી આપણી માયાલુ ઇંગરેજ સરકાર મારફતે ઇરાનના શાહ નાસરૂદીનશાહ ઉપર મોકલવાને દુરસ્ત વીચારયું, અને પોતાના ઓનરરી સેક્રેટરી શેઠ અરદેશર શોરાબજી દસ્તુર કામદીનનાને તે વીશેની ગોઠવણ કરવાનું સોંપયું. મજકુર સેક્રેટરી તા૦ ૨૪ મી નવેમબર ૧૮૮૦ ને દીને મુંબઈના ગવરનરના પોલીટીકલ ડીપારટમેંટના તે વખતના મુખય સેક્રેટરી મી૦ સી. ગોનને કારોબાર મંડલી તરફની અરજી ઇંગરેજ સરકારની મારફતે તેહેરાનના ઇંગરેજી એલચી મી૦ આર. એફ.

ટોમસન હસ્તકથી ઇરાનના શાહને પોંહોંચાડવા સારૂ મલ્યા હતા. તે વખતે મી૦ ગોને મી૦ કામદીનને જવાબ દીધો હતો કે મુંબઇ ગવરમેંટ સાથે ઇરાનને કાંઇ તાલુકો નથી, પણ ઇરાન સાથે કાગજ પતરનો વયવહાર કલકતા ગવરમેંટના ફોરેન ડીપારટમેંટ સાથે ચાલે છે, ત્યારે મી૦ કામદીન તરફથી મી૦ ગોનને અરજ કરવામાં આવી કે જો કારોબાર મંડલીની અરજી ઇંગરેજ સરકાર મારફતે શાહને નહીં પોંહચાડી શકાય તો તેહેરાન ખાતેના ઇંગરેજી એલચી મી૦ ટોમસન ઉપર સેફારસની ચીઠી આપવી. ત્યારે મી૦ ગોને જવાબ દીધો હતો કે તેઓને ફરીથી મલવું કે વીચારી તેઓ જવાબ આપી શકે. તે દરમેઆનમાં આપણા લોકપરીય માજી ગવરનર જેનરલ લારડ રીપનની સ્વારી મુંબઇમાં આવી, તેઓની સાથે ફોરેન ડીપારટમેંટના તે વખતના સેકરેટરી સર એ. સી. લાયલ આવેલાની ખબર મી૦ કામદીનને પડવાથી તેઓ આગલા ઠરાવ પરમાણે મી૦ ગોનને તા૦ ૧ લી ડીસેમબર ૧૮૮૦ ને દીને મલવા ગયા. તેઓની સાથે વાતચીત થયાથી મી૦ ગોને પોતેજ જણાવયું કે ફોરેન ડીપારટમેંટના સેકરેટરી ગવરનર જેનરલની સાથે મુંબઈ આવેલા છે તેઓને મલવું, અને સરવે વાતનો ખોલાસો કરવો. તે ભલામણ મુજબ સર એ. સી. લાયલ, જેઓ સર ફરાંક સુતરને ત્યાં ઉતરેલા હતા ત્યાં મી૦ કામદીન તેઓને મલ્યા, અને ઘટતી અરજ કરવા ઉપરથી તેઓએ ફરમાવયું કે મી૦ ગોનની મારફતે શાહ ઉપરની અરજી તેઓ ઉપર મોકલવી, પછી તેઓથી જેમ બનશે તેમ મદદ કરવાને તેઓ ચુકશે નહીં, તે ઉપરથી કારોબાર મંડલીએ ઠરાવ કીધો કે અરજી ઇંગરેજ સરકારની મારફતે મોકલવી. અરજી ખુશખત ઊંચાં કાગજ ઉપર લખાવેલી તથા હાંશીઆ ઉપર સોનેરી નકસ સાથની તઇયાર કીધેલી હતી, તે અરજી મંડલીના સરનશીન સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટના કાગલ સાથે મી૦ ગોનને પોંહોંચાડવાનો મંડલીએ ઠરાવ કીધો. એ અરજી સને ૧૮૮૧ માં મંડલીએ રીપારટ છપાવયો છે તેમાં પરગટ થયલી છે. એ અરજી તા૦ ૨ જી ડીસેમબર ૧૮૮૦ ને દીને મી૦ ગોનને પોંહોંચાડી હતી, જેઓએ કલકતા ગવરમેંટ ઉપર મોકલી આપી હતી, અને કલકતા ગવરમેંટે તેહરાન ખાતેના ઇંગરેજી એલચી મી૦ ટોમસન ઉપર તે મોકલી હતી. એ અરજીમાં નીચે મુજબ ૮ દાદ ચાહવામાં આવી હતીઃ—

૧. જબરદસ્તીથી પારસીઓને મુસલમાની ધરમમાં વટલાવતા હતા તેનો અટકાવ કરવો.

૨. જરથોસ્તી કુટુંબમાંથી જો કોઇ શખસ મુસલમાન થયો હોયતો તેને અને તેની ઓલાદ દર ઓલાદને તે આખા કબીલામાંથી જેબી કોઇ ગુજરે તે મરનારની તમામ માલ મીલકતો તેના બીજા જરથોસ્તી હકદાર વારેસો હયાત છતાં તેઓને બાતેલ કરી વારસામાં અપાવી દે છે તેનો અટકાવ કરવો.

૩. જો કોઈ જરથોસ્તી કાંઇ મીલકત ખરીદ કરે છે તો તે મીલકતની કીંમતનો પાંચમો ભાગ મુલ્લાંઓને આપવો પડે છે તેનો અટકાવ કરવો.

૪. જરથોસ્તીઓને નવાં ઘરો બાંધતાં અથવા જુનાં ઘરોની મરામત કરતાં અટકાવવામાં આવે છે તે અટકાવ કાઢી નાંખવો.

૫. જરથોસ્તીઓને નવાં અથવા સફેદ કપડાં પેહેરતાં અટકાવવામાં આવે છે તે અટકાવ કાઢી નાંખવો.

૬. જરથોસ્તીઓને સ્વારી કરતાં અટકાવવામાં આવે છે તે અટકાવ કાઢી નાંખવો.

૭. જરથોસ્તી ધંધાદારીઓ ઉપર દાનચોકીને બાહાને જુલમ ગુજારવામાં આવે છે તેનો અટકાવ કરવો.

૮. જજીઆના કરની માફી કરવી.

ઉપલી અરજીનો સાર લંડન ટાઇમ્સમાં છપાયો હતો, જે અતરેનાં ટાઇમ્સ ઓપ ઇનડીઆમાં તા૦ ૩ જી નવેમબર ૧૮૮૧ ને દીને પરગટ થયો હતો.

ઉપલી અરજી તેહેરાન ખાતેના ઇંગરેજી એલચી મી૦ ટોમસને નામદાર શાહને પોહોંચાડી હતી. સાર બાદ એક ગમથી મી૦ ટોમસન સાહેબની કોશેશ તથા બીજી ગમથી શેઠ માણેકજી હાતરીયાની મેહેનત જારી રેહયાથી શાહનાં દીલ ઉપર જોઇતી અસર થઇ હતી. અને શાહે મેહેરબાનીની રાહે બે ફરમાનો કાઢયાં હતાં—એક ફરમાન પોતાના દીકરા જીલે સુલતાન જેઓ યજદની હકુમત તે વખતે ધરાવતા હતા, તથા બીજું ફરમાન પોતાના કાકા નસરતદ દોલા જેઓ કેરમાનની હકુમત તે વખતે ધરાવતા હતા, તેઓ ઉપર કાહાડયાં હતાં. અને તે ફરમાનોમાં, ઉપર જણાવેલી ૮ ફરીયાદોમાંની પેહેલી ૭ ફરીયાદોની દાદ આપવામાં આવી હતી, અને તે પેહેલી સાતે ફરીયાદોમાં માંગેલા હક પારસીઓને બખશયા હતા. ૮ મી અને સઉથી વધારે અગત્યની, જજીઓ માફ કરવા વીશેની બાબદ ઉપર નામદાર શાહે બીલકુલ ચુપકીદી અખતીયાર કીધી હતી. એ બનને ફરમાનો કાહાડયા વીશે નામદાર શાહે ઈંગરેજ સરકારની મારફતે મુંબઇની કારોબાર મંડલી ઉપર જવાબ લખયો હતો. નામદાર શાહનો એ કાગલ મી૦ ગોન સાહેબે પોતાના તા૦ ૩૧ મી અકટોબર ૧૮૮૧ નાં કાગજ સાથે મુંબઇની કારોબાર મંડલી ઉપર મોકલયો હતો. નામદાર શાહે મુંબઇની કારોબાર મંડલી ઉપર જવાબ લખયો હતો તેની નકલ મંડલીએ ૧૮૮૩ માં રીપોરટ છપાવયો છે તેમાં પરગટ થયલી છે.

હવે નામદાર શાહ લંડન ખાતે પેહેલી સફરે સને ૧૮૭૩ માં સીધારયા હતા તેને ૮) વરસ વહી ગયાં પણ હજી જજીઆનો કર એમનો એમ કાયમ રહયો હતો. તેથી મુંબઇની કારોબાર મંડલીએ તથા શેઠ માંણેકજી હાતરીઆએ હીંમત હારી ખાધી નહીં, પણ આગલનીજ માફક કોશેશો તથા તરતીબો કરવાની જારી રાખી. અને બીજી અરજીઓ નામદાર શાહ ઉપર તેમજ શાહજાદાઓ, વજીરો તથા અમીર ઉમરાઓ ઉપર મોકલવાનું જારી રાખયું. અને તેમાં જજીઆ સીવાએ બીજા હકો પારસીઓને બખશયા તે વીશે શુકર ગુજારી કરી ઉપકાર જાહેર કરતા રહયા—અને જજીઆની માફી વીશેની અરજ મુંબઇની કારોબાર મંડલી નામદાર શાહને તેમજ શાહજાદાઓ, વજીરો તથા અમીર ઉમરાવોને કરતા રહયા હતા. છેલ્લે તા૦ ૨૪ મી ફેબરવારી ૧૮૮૨ ને દાને મુંબઇની કારોબાર મંડલીએ નામદાર શાહ ઉપર જજીઆનો કર કાહાડી નાંખવા ફારસીમાં અરજી કીધી હતી, તેનો ગુજરાતી તરજુમો મંડલીએ સને ૧૮૮૩ માં રીપોરટ છપાવયો છે તેને પાને ૬૭ માં પરગટ થયો છે. તેમજ મંડલીએ તેહેરાન ખાતેના ઇંગરેજી એલચી મી૦ ટોમસન સાહેબ ઉપર ઉપલેજ દીને ઉપકાર પત્ર લખયો હતો, અને મંડલીએ નામદાર શાહ ઉપર તથા તેઓના પરદેશખાતાંના વજીર ઉપર જે અરજ પતરો લખયાં હતાં તે તેમાં બીડયાં હતાં, અને છેડલે તેમાં મંડલીએ અરજ ગુજારી હતી કે જો તમારી એટલે મી૦ ટોમસન સાહેબની કોશેશ જારી રહેશે તો મંડલીને ખાતરી છે કે કોઈ પરસંગે જજીઓ માફ તેઓજ કરાવી શકશે. ઉપલી અરજીઓ મી૦ ટોમસને શાહ તથા વજીરને દરોબસ્ત પોંહોંચાડી હતી.

ઈરાનમાં એવો ધારો છે કે શાહ જયારે ઉનાલાની મોસમમાં પાહાડોપર હવા ફેરબદલ કરવા જાય સારે, તથા કોઇ વખત શેહેર છોડી સફરે જાય સારે, ફરવે ફોરેન મીનીસટરોએ શાહની ભેટ લેવી જોઇએ તેમ સને ૧૮૮૨ ના જુન માસમાં શાહ શેહેરમાંથી બાહાર નીકલયા આગમજ ઇંગરેજી એલચી મી૦ ટોમસન, શાહાની ભેટ લેવા, વજીર ઉમુર ખારેજા સાથે ગયા હતા, તે વખતે મી૦ ટોમસન સાહેબે જોગવાઈ જોઇને શાહને પારસીઓ ઉપરનો જજીઓ માફ કરવા સારુ ઘટારત મુજબ અરજ કીધી હતી તે ઉપરથી શાહે વજીર ઉમુર ખારેજાને

ફરમાવયું હતું કે મુસલમાનો પાસેથી જે માલીઆત લેવામાં આવે છે તેથી જે કાંઈ પારસીઓ પાસેથી વધારે લેવાતું હોય તે માફ કરવું. તે ઉપરથી મી૦ ટામસન સાહેબે પાકું કરવા થકી શાહને પુછયું કે શાહે હાલ જે જુબાની ફરમાન આપયું છે તે મુજબ "હું લંડનખાતે લખી વાલુ?" તેના જવાબમાં પણ શાહે કહયું કે હા લખી જણાવો કે ઈસલામીઓ કરતાં પારસીઓ પાસેથી જે કાંઇ વધારે લેવાતું હશે તે મોકુફ કરવામાં આવશે.

નામદાર શાહે જબાની હોકમ જજીઓ માફ કરવાનું પોતાના ફોરેન મીનીસટરને આપયું હતું, તે મુજબ અમલ કરવા ફોરેન મીનીસટરે રાજયના વડા પરધાન ઉપર લખી વાલ્યું હતું, અને વડા પરધાને પોતાના મદદનીશ માઉન-ઉલ-મુલકને શાહનું ફરમાન અમલમાં લાવવા હોકમ કીધો હતો. પણ માઊન-ઉલ-મુલ્કે વલી એવી એક અડચણ નાખી હતી કે યજદના હાકમો એ બાબે શું કહે છે તે સાંભલ્યા વગર એ ફરમાનો બાહાર પાડી શકાય નહી, ઉપલી ખબર પડતાંજ મુંબઇની કારોબાર મંડલીએ તરતજ નીચે જણાવેલા ૩ ગ્રહસ્થો ઉપર કાગજો લખ્યાં હતાં:—

ઇંગરેજી એલચી મી૦ ટામસન ઉપર, તેહેરાન. ગવરનરના તે વખતના ચીફ સેક્રેટરી મી૦ ગોન ઉપર, મુંબઇ. માહારાણીજીના તે વખતના પરદેશખાતાંના સેક્રેટરી ધી અરલ ઓફ ગરાનવીલ ઊપર, લંડન.

એવી રીતે તરતજ ૩) કાગલો કારોબાર મંડલીએ લખી વાલ્યાં હતાં, અને તેમાં નમનતાઈ સાથે અરજ ગુજારવામાં આવી હતી કે જજીઓ માફ થયા બાબેનું શાહા પાસેથી લખેલું ફરમાન મેલવવામાં મેહેરબાની કરી ઘટતી મદદ કરવી.

લખવાને અતીઅંત ખુશી ઉપજે છે કે મી૦ ટામસન સાહેબે તા૦ ૨૭મી સપટેમબર ૧૮૮૨ ને દીનેના પોતાના કાગલ સાથે નામદાર શાહનાં લખેલાં ફરમાનની ફારસી નકલ મોહોર સહી સાથે તથા તેનો ઇંગરેજી તરજુમો પોતાના નાયબની સહી સાથે મુંબઈની કારોબાર મંડલી ઉપર બાહારો બાહાર મોકલયો છે. મી૦ ટામસન સાહેબના કાગલની નકલ તથા નામદાર શાહના ફારસી ફરમાનની નકલ તથા તેનો ઇંગરેજી તરજુમો ઊપલા રીપોરટમાં છાપવામાં આવેલાં છે. ફરમાનનો ગુજરાતી તરજુમો નીચે મુજબ છેઃ—

"ફુરમાન"

"અમોને તે બારેહકતાલાની બખશીલી નયામતો અને આસીરવાદોના બદલામાં તથા જે સાહેબે અમારી ઉપર ઇરાનના પાદશાહી તાજની રેહમ કીધી છે અને તેના રેહેવાસીઓની હાજતો મટાડવાની જોગવાઇઓ બખશી છે તેની શોકરગોજારીમાં આપણી સઘલી રઇયતો, પછી તે ગમે તે ટોલાની, કોમની, દેશની યા મજહબની હોય, તેઓના આરામ અને સુખના ઊપાયો કરવાનું ઘટારત છે, કે જેથી અમારી ખાસ રેહમનજરનાં મીઠાં આબથી તેઓને કુવત અને તાજગી મલે.

"એવા લોકોમાં યજદ અને કેરમાનમાં વસનારા જરથોસતીઓ છે કે જેઓ ઈરાનની પુરાતન પ્રજાઓ અને અમીરોની ઓલાદના છે, અને જેઓની સુલેહસંપજ તથા એશઆરામ અગારવેર જેવાં હતાં તે કરતાં વધારે પુખ્ત કરવાની અમારી પાદશાહી ખાહેશ છે.

"એટલા કીજે પાદશાહી ફરમાન બાહાર પાડીને અમે સરવે લોકોને હોકમ કરાએ તથા ફરમાવીએ છીએ કે યજદ અને કેરમાનનાં શેહેરો અને કસબાઓ ખાતે વસ્તી અમારી મહમદાઆન રઈયતો જે કર, છાપા, મેહસુલ અને બીજા સઘલા સરકારી કર અને વેપાર ઉપરના હકો ભરે છે તે ત્યાં વસનારા જરથોસ્તીઓ સોડેથી એજ રીતે લેવામાં આવશે, અને કાંઇ વધતું ઓછું લેવામાં આવશે નહીં. અને ૮૪૫) અંકે આઠસો પીસ્તાલીસ તોમાનની રક-

મનો જજીઓ બીજાં નામથી મજકુર કોમ સોડેથી દર સાલ લેવામાં આવે છે તે કાહાડી નાંખવામાં આવશે. એટલા માટે આ ચાલુ મુબારક સાલની શરૂઆતથી અમો આ રકમ માફ કરીએ છીએ, અને હવેથી અને હમેશ સુધી તે અદા કરવાથી જરથોસ્તીઓને છુટા કરીએ છીએ. અને હવે અમો અમારા પાદશાહી ખજાનાના મુસ્તફીઓ તથા મેહેસુલના અમલદારોને અતરેથી ફરમાવીએ છીએ તથા હોકમ આપીએ છીએ કે યજદ અને કેરમાનની મેહેસુલના હીસાબમાંથી મજકુર રકમ તદન કાહાડી નાખવી.

"મજકુર પરગણાઓના હાલના અને હવે પછીના હાકમોએ આ જજીઆની રકમનો દાવો હમેશ સુધીનો છોડી દીધેલો ગણવો; અને ચાલુ સાલમાં તથા હવે પછી જો આ રકમ અથવા તેનો એક ભાગ પણ ઉઘરાવવામાં આવશે તો તે માટે તેમને જવાબદાર ગણીને સજા કરવામાં આવશે; અને પાણી તથા જમીન ઉપરની મીલકતો ઉપર છાપા અને કરો લેતી વખતે પણ જે રીતે અમારી બીજી પ્રજાઓ સાથ વરતવામાં આવે છે તેજ રીતે જરથોસ્તીઓ સાથ પણ વરતવું.

"આ ફરમાન તેહરાન ખાતે માહા રમજાન સને ૧૨૯૯ (ઑગસ્ટ ૧૮૮૨)માં આપવામાં આવયું છે,"

આ જોગવાઈએ જણાવવું જોઈએ કે ઈરાનના નામદાર શાહ નાસરૂદદીનશાહે પારસીઓ ઉપરનો જજીઓ માફ કરીને મુસલમાન રાજ્યની શોભા અને ઈજતમાં વધારો કીધો છે અને આપણે આશા રાખીશું કે જે રેહમદીલ ભરેલી રાજ્યનીતી તે નામવરે ચાલુ કીધી છે, તેજ રાજ્યનીતીને વલગી રહી આ અને એવાં બીજાં માયાલુ ફરમાનો પુરેપુરાં બજાલાવવામાં આવે તેની એ નામદાર પુરતી અને હમેશની જામીનગીરી જાલવી રાખશે. શાહાની આવી માયલુ લાગણી તથા અપક્ષપાતપણા માટે તેમને આખા પારસી ટોલા તરફનું માન અને અહેસાન ઘટે છે. જજીઓ માફ કરવામાં જેમ એ નામવરે જરથોસ્તી ટોલા તરફ દીલસોજી દેખાડી છે તેમજ પોતાના રાજ્ય અને તાજ તરફની ફરજ ઉતમ રીતે બજાવવાની સાબેતી આપી છે.

તેમજ આપણી માયાલુ સરકારનો હાથ એમાં હોવાથી તેના પણ આપણ હેસાનમંદ રહયા છીએ. જ્યાં શુધી શાહને તથા વજીરો અને અમીર ઉમરાવોને બાહારો બાહાર એડરેસો આપયાં કીધાં તથા અરજીઓ કરયા કીધી ત્યાં શુધી આપણે જોયું તેમ કાંઈ આપણું વલ્યું નહીં, પણ જ્યારે ઈંગરેજ સરકારના અમલદારોએ એ વાત ધયાનમાં લીધી ત્યારે આપણી દાદ લાગેલી આપણે જોઈ છે, તેથી એ મોહટા અમલદારોનો, અકસર કરી તેહરાંન ખાતેના ઈંગરેજી એલચી મી૰ ટામસન સાહેબનો તથા સર ઑલફરેડ લાયલનો આપણે અંતકરણથી ઊપકાર માનવો ઘટે છે.

જજીઓ માફ થયાનું શાહાનું ફરમાન મલ્યા બાદ તરતજ મુંબઈની કારોબાર મંડલીએ નીચે જણાવેલા ૪) ઈંગરેજી અમલદારો ઊપર ઊપકાર તથા શુકરગુજાર પતરો લખ્યાં હતાં :—

૧. તેહેરાન ખાતેના ઈંગરેજી એલચી મી૰ ટામસન સાહેબ ઉપર.

૨. મુંબઈના ગવરનરના તે વખતના ચીફ સેકરેટરી મી૰ ગોન સાહેબને તેઓના વાલકેશ્વરના રેહવાના બંગલામાં કારોબાર મંડલીના સરનશીન સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટે તથા ઓનરરી સેકરેટરી શેઠ અરદેશર શોરાબજી કામદીનનાએ હાથો હાથ ઉપકાર પતર પોંહોંચાડયો હતો.

૩. સર ઑલફરેડ લાયલ જેઓ તે વેલા વાયવ પરાંતોના લફટેનંટ ગવરનર હતા તેઓ ઉપર.

૪. લંડન ખાતેના માહારાણીજીના તે વખતના પરદેશ ખાતાંના સેકરેટરી ધી અરલ ઓફ ગરાનવીલ ઉપર.

તેમજ મુંબઈની કારોબાર મંડલીએ નામદાર શાહ ઉપર, તથા શાહજાદાઓ ઉપર, તથા વજીરો અને અમીર ઉમરાવો ઉપર તથા મજલસે સુરા (એટલે ઈરાની કાઊનસીલના મેમબરો) ઉપર, એવી રીતના ૨૬) ઉપકાર તથા શુકરગુજાર પતરો તરતજ લખ્યાં હતાં, અને તેના વલતા ઉતરો પાછા ફરી વલ્યા છે, જે સઘલા મંડલીના રીપોરટોમાં પ્રગટ થયા છે.

ઈરાની દરબારી રીતભાત મુજબ શાહને તથા શાહજાદા, વજીરો, અમીર ઉમરાવો તથા બીજા દરબારીઓને તેઓની ચહડ ઉતર પદવી મુજબ ચહડ ઉતર પેશકશી યાને નજરાનું આપવું જોઈએ, તે પ્રમાણે મુંબઈની કારોબાર મંડલીએ તેહેરાન ખાતે શેઠ માંણેકજી હાતરીયા ઉપર ૩૧૦૦૦૦) અંકે દશ હજાર વાલ્યા હતા, અને શેઠ હાતરીઆએ પેશકશીમાં ઉમદા ઘડીયાલો, સાંકડીઓ, રૂપેરી નકસના મગો વગેરે ભેટ આપયાં હતાં, અને ખુદ શાહને એક અતી સુંદર હાથનું લખેલું ઉમદા શાહનામું ભેટ આપ્યું હતું. અને એ ૩૧૦૦૦૦) મોકલવા ઉપરાંત, કારોબાર મંડલીએ શેઠ માંણેકજી હાતરીઆ ઉપર તેઓએ લીધેલી મેહનતને વાસ્તે એક ઉપકાર પતર લખ્યો હતો, જેની નકલ તથા તેના ઊતરની નકલ મંડલીના રીપોરટમાં છપાયલી જોવામાં આવે છે.

ઈરાંનીઓની હાલત સુધારનારાં ધરમ ખાતાંનાં ફંડના મેમબરોની સરેસતાની એક જાહેર સભા તા૦ ૩૦ મી એપરીલ ૧૮૮૩ ને દીને મલી હતી, તે વેલા એક ઠરાવ પસાર થયો હતો કે આ ધરમ ખાતાના ઓનરરી સેકરેટરી શેઠ અરદેશર સોરાબજી દસ્તુર કામદીનનાએ આ ધરમ ખાતાંનું કામ દીલસોજીથી બજાવયું છે તેના અરથે તેઓને એક પીસ–ઓફ–પલેટ ભેટ આપવી. તે ઠરાવની રૂએ કારોબાર મંડલીએ એક ઠરાવ પસાર કીધો હતો કે એક રૂપાંનું આફરગાનીયું ૩૫૦૦) સુધીનું તેઓને ભેટ આપવું, અને તે તઈયાર કરાવવા મરહુમ શેઠ ખુરશેદજી નોશેરવાંનજી કામાજી તથા શેઠ અરદેશર ડોશાભાઈ મુનશીને સોંપયું હતું. તે મુજબ તેઓએ એક આફરગાનીયું તેનાં ઢાંકણ તથા ખુમચા સાથે તઈયાર કરાવયું. અને ઉપલાં ધરમ ખાતાંની કારોબાર મંડલીના સરનશીન ઓનરેબલ સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટે મજકુર સેકરેટરીને તા૦ ૩૦ મી સપટેમબર ૧૮૮૪ ને દીને કારોબાર મંડલીની મીટીંગ મલી હતી તે વેલાએ તે આફરગાનીયું પોતાના બખતાવર હાથે નેક દોઆ ચાહીને ભેટ આપયું.

એ આફરગાનીયું "ફુલ દાન" (flower vase) ના ઘાટનું બનાવેલું છે અને તેની બાહારની બાજુના ૪ સરખા ભાગ પાડયા છે, તેમાં :—

એક ભાગમાં અશો જરથોસ્તની સબી કોતરાવેલી છે.

બીજા ભાગમાં નકસે રૂશતમના પાહાડ ઉપર, દારાએસ હીસતાસપીસના "અશતોદાન" ના ઉપલા ભાગનો ચીતાર આપેલો છે, જેમાં પાદશાહને, આતશ સામે, બંદગી કરતા આકારમાં, તેનાં ફરોહર સાથે ચીતારેલો છે. અને જેમ તેની જાહોજલાલી બતલાવવા સારૂ જે તખત ઉપર તે બંદગી કરતો ઉભેલો છે, તે તખત તેનાથી ૨૯ હાર ખાઈ ગયલા પાદશાહોના હાથ ઉપર અધર ઉંચું રાખેલું છે, તેમ તેમાં છેલ્લા દીવસની યાદ લાવવા સારૂ કાલબુદ ખાનારાં બે જાનવરોના આકારો પાડેલા છે. અને તખતની આજુબાજુ ફરમાનબરદારો ઉભેલા છે

ત્રીજા ભાગમાં એક પાહાડનો આકાર કોતરાવેલો છે. અને તેમાં ખુરશેદ, માહ, હફતોરંગ, આતશ, પાણીનો ચશમો, મરદુમ, ગોસપંદ તથા ખજુરી અને દાડમડીના આકારો કોતરાવેલા છે. તથા ચોથા ભાગમાં કારોબાર મંડલીના ઠરાવ પરમાણેનો ભેટનો લેખ નીચે મુજબ કોતરાવેલો છે:—

"ઇરાન દેશમાં રેહનારા ગરીબ જરથોસ્તીઓની હાલત સુધારવાનાં ધરમ ખાતાંના ઓનરરી સેક્રેટરી ભાઈ અરદેશર સોરાબજી દસ્તુર કામદીનનાએ એ ધરમ ખાતાંનું કામ વગર સવારથે દોલસોજીથી બજા લાવી, એ ધરમ ખાતાંની કારોબાર મંડલીની અચ્છી સેવા ચંચલાઈ તથા કાબેલીયતથી બજાવી છે તેના બદલામાં, તથા ત્યાંના જરથોસ્તીઓ પાસેથી ત્યાંની સરકાર "જજીઆ" નામે એક દુ:ખદાયક કર લેતી હતી તે કઢાવી નાખવા ઇરાની સરકારને અરજ કરી તે વેલા ઇંગરેજ સરકારના અમલદારો પાસે જઇ મદદ મેલવવા મેહનત લીધી છે તેના બદલામાં, યાદગારીની એક જીનસ તરીકે, આ આફરગાનીયુ એ ફંડની કારોબાર મંડલીએ એ ધરમ ખાતાંનાં ફંડમાંથી એવણને ભેટ આપયું છે. મુંબઇ, સને ૧૨૫૩ યજદેજરદી, સને ૧૮૮૪ ઇસવી."

એકે એક જરથોસ્તીને જાણવા જોગ આ અહેવાલ સમાપત કરતી વખતે અમો એટલુંજ કહીશું કે ઇરાન દેશના રેહનારા ગરીબ જરથોસ્તીઓની હાલત સુધારવાનાં ધરમખાતાંની કારોબાર મંડલીની, તથા ઇરાનમાંના ચાલાક આડટીયા શેઠ માણેકજી લીમજી હાતરીયાની, તથા એ ધરમ ખાતાંના ધુંધી ઓનરરી સેક્રેટરી શેઠ અરદેશર સોરાબજી દસ્તુર કામદીનનાની, તેઓની અથાગ મેહનત માટે, આપણુ જેટલી વખાણ ગાઇએ તેટલી થોડી છે.

આખાં હીંદુસ્થાંન મધે ચાલતી મીલો અને તેને લગતી કેટલીક જાણવા જોગ વીગતો.

મુંબઈ ખાતે પેહલ વેહલું રૂ વણવાનું કારખાનું કાહડવાની શરૂઆત શને ૧૮૫૪ માં થયલી જણાય છે, કે જે વરશમાં તે વેલાના એક ખંતીલા પારશી મહશય શેઠ કાવશજી નાનાભાઈ દાવરે "બોમબે સ્પીનીંગ એંડ વીવીંગ કંપની" ને નામની મીલ તારદેવ ખાતે બાંધી હતી. એ નવીશવી મીલ મુંબઈમાં ચાલુ થઇ તે અતરેના લોકોને બારે નવાઇ જેવી દીશી હતી અને દરરોજ ટોલાંબંન લોકો જોવા જાતુ હતું. પેહલ વેહલી એ મીલ હોવાથી તેમાં નફો ઘણો મોટો થયો હતો, તે એ રીતે કે દર પાંચ હજારનાં એક શેર દીઠ એક વરસમાં એક હજાર રૂપીઆનાં નફાની વેંહચણી આપવામાં આવી હતી. અને તે ઉપરથી તે પછી મુંબઇમાં બીજી મીલો નીકલવા માંડી હતી; તેમાં શને ૧૮૫૫ માં એક મીલ "ધી ઓરીએનટલ સ્પીનીંગ એંડ વીવીંગ કુંપની" ને નાંમે મરહુમ શેઠ માંણેકજી નોશરવાંનજી પીટીટ અને બીજા ધરશયોના આગેવાનીથી ઉભી કરવામાં આવી હતી, તે શને ૧૮૫૮ મા બંધાઇ તઇયાર થઇ હતી. જેમાં શુતર વણી કાપડ બનાવામાં પણ આવયું હતું. એ કારખાનામાં એ મરહુમ શેઠ માંણેકજી નોશરવાંનજી પીટીટે ઘણી મોઠી મેહનત લીધી હતી અને તેથી તે ઘણી શારી હાલતે પુગી હતી તેટલા માટે તેવોની યાદગારી કાએમ રાખવા સારૂ શને ૧૮૬૦ માં એ કારખાનાના ભાગીદારોની મલેલી એક સભામાં હેવો ઠેડાવ કરવામાં આવયો હતો કે રૂ૧૦૦૦૦ નો ખરચ કરીને વેલાતથી તેમનું એક આખાં ઉભાં કદનું શંગેમરમરનું બાવલુ બનાવી મંગાવીને તે મીલનાં કારખાનામાં મુકવું. તે મુજબ તે બાવલું ઘટતા લેખ સાથે તાંહાં મુકવામાં આવયું છે.

એ પછી શને ૧૮૫૯ નાં શાલમાં "વીકટોરીઆ શપીનીંગ કુંપની" નામની એક મીલ ઊભી કરવા માટે તેનું સાંચા કાંમ ખરીદવા સારૂ શેઠ નશરવાનજી અરદેશર ખરશેદજી વાડીઆ તા૦ ૨૬ મી એપરેલ ૧૮૫૯ ને દીને ઇંગલંડ ગયા હતા. તેવોએ તાંહાં ગયા પછી તાંહાં બનતાં હમેશનાં રાખેતા મુજબનાં "બાઇલર" માં એવો શુધારો પોતાની યુકતીથી કીધો કે તે "બાઇલરો" આગલ કરતાં તરણ ઘણાં વધારે મજબુત અને તેટલી લાંબી મુદતનાં ટકાઉ થયાં. આવો શુધારો કરીને તે માટેનું પેટંટ તેવોએ ઇગલંડમાં જુલાઇ ૧૮૫૯ માં મેલવેઉ હતું. આ પેટંટ ઇંગલંડના કારખાનાવાલાઓ તેમની શેઉથી મોટી રકમ આપીને ખરીદવા નીકલયા હતા. હીંદુસ્થાનનો દેશી ઇંગલંડની બનાવટમાં આ પ્રમાણેનો શુધારો કરે અને તે દાખલ કરવાની ઇંગલંડનાં કારખાનાવાલા કોશેશ કરે, એ નવાઈ જેવો બનાવ બનેઓ છે.

એ પ્રમાણે એક પછી એક મીલો મુંબઇમાં વધતી ચાલી હતી તે શને ૧૮૬૫ માં ૧૦) ની શંખ્યા પર આવી હતી અને ૧૮૮૦ માં ૩૨ ની શંખ્યાની થાઇ હતી. તે છેલે શને ૧૮૮૯ માં ૬૯ ની શંખ્યા પર આવી છે; અને મુંબઇ ઇલાકાનાં બીજાં શેહેરોમાં ૧૮૬૫ માં ૩ મીલ હતી તે ૧૮૮૯ શુધીમાં વધીને ૨૨ થાઇ છે, જે મલી મુંબઇ

અને મુંબઇ ઇલાકા સાથે ૯૧ મીલો થાઇ છે. મુંબઇ છોડી બીજા ઇલાકાઓ ખાતે ઉભી થયલી મીલો ૩૩ છે, તે મલી આખાં હીંદુસ્થાનમાં અતેઆર શુધી કુલે ૧૨૪ મીલો થાઇ છે. તેમાં એકંદર ૨૭૬૨૫૮૧ અથવા શતાવીશ લાખ બાશઠ હજાર પાંનશો એકઆશી શપીંડલો, અને ૨૧૫૬૧ એકવીશ હજાર પાંચશો એકશઠ લુમોથી કાપડ શુતર વણાય છે. એ તમામ મીલોમાં દરરોજ કામે લાગેલાં માણસોની કુલે શંખ્આ આખાં હીંદુસ્થાન મલીને ૯૧૫૯૮ એકાંનુ હજારની ઉપરની થાવા ગઇ છે, જેમાં મુંબઇ અને તેનાં ઇલાકાની ૯૧ મીલોમાં દરરોજ ૬૫૫૮૦ પાંશેઠ હજાર ઉપર માંણશો, અને એખલાં મુંબઇ શેહેરમાં બાવન હજાર માંણશો કાંમે લાગવાની શરાશરી હાજરી આવે છે. ખુદ મુંબઇ ટાપુમાં ચાલતી મીલોની શંખ્આ નજદીક ૬૯ ની થવા ગેઇ છે અને તે ઉપર ખરચાયલી કીંમત અથવા રોકાયલી થાપણમાં, ચાલુ થયલી ૫૫ મીલની ૪ કરોડ ૯૩ લાખ ૪૨ હજાર અને ચાલુ થવાની બંધાતી બીજી ૧૪ મીલોની થાપણ જે અધ કરોડ ઉપરની થાય છે તે ઉમેરતાં સાડા પાંચ કરોડ રૂપીઆની રકમ થવા ગઈ છે, મુંબઇનાં ઇલાકાઓ ખાતેની ૨૨ મીલોની એક કરોડ શાડી એકવીશ લાખ રૂપીઆની થાપણ થાઈ છે. તેમ મુંબઇ છોડી બીજા ઇલાકાઓની મીલો જેની શંખ્આ ૩૩ ની છે તેના પર લાગેલી થાપણ સાથે ઉમેરતાં આખાં હીંદુસ્થાનમાંની ૧૨૪ મીલો પર રોકાયલી થાપણનો કુલે શરવાલો આશરે નવ કરોડ રૂપીઆનો થવા ગયો છે. એ વીગરે એ મીલોમાં દર વરશે કેટલો રૂઉ વપડાય છે, તેની વીગત જોતાં માલમ પડે છે કે મુંબઇની ચાલુ ૫૫ મીલોમાં દર વરશે ૧૯૭૩૦૫૫ યાને નજદીક પોંનીવીશ લાખ હંડરવેટ અથવા દર ૩૯૨ રતલની પાંચ લાખ તેંશઠ હજાર ગાંશડી રૂઉ ખપે છે, મુંબઇ ઇલાકાની ૨૨ મીલોમાં ત્રણ લાખ તેંશઠ હજાર આઠશો હંડરવેટ અથવા એક લાખ ઉપર ગાંશડી રૂઉ ખપે છે; તે શાથે બીજો બાહાર દેશાવરોની ૩૩ મીલોમાંનો મલીને આખાં હીંદુસથાનની મીલોમાં દર વરશે ૩૧ લાખ ૧૦ હજાર હંડરવેટ અથવા આઠ લાખ ઓડઆસી હજાર ગાંસડી ખપે છે.

દુનીયાંમાં સઉથી મોટી "પેશીફીક" નામની મીલ અમેરીકામાં આવેલા મેશા ચુશેતંશ પ્રગણામાં લોરેનશ નામની જગયાએ બંધાએલી છે. આ મીલની થાપણ ૨૫૦૦૦૦૦ ડાલરની અને તે ૪૩ એકર જમીન ઉપર જુદી જુદી ૨૩ ઇમારતોના એક જથામાં બંધાયલી છે. એમાં ચાર મોટાં એનજીનો—દર એક ૩૫૦૦ ઘોડાના બલના, ૪૨ નાહના સ્ટીમ એનજીનો, ૫૦ સ્ટીમો બાઇલરો અને ૧૧ ટરબાઈન વીલસ પાંચ હજાર ઘોડાના બલના છે. આ મીલમાં દર વરશે ૨૫000 ટન કોલશા, ૩૫000 ડાલરનું કેરોશીન તેલ ખપે છે. એમાં વારશીક પંદર હજાર ગાંસડી રૂ અને ચારલાખ રતલ ઉન ખપે છે; કે જે ઉન લગભગ આઠલાખ મેંઢાંઓની ઉતપંતી કહેવાય. આ મીલમાંથી દર વરશે રંગેલું તથા છાપેલું ૬૫000000 વાર અને વણેલું ૩૫000000 વાર મલી એકંદરે દશ કરોડવાર કાપડ બને છે; કે જેની લંબાઇ આખી દુનયાંની લંબાઇ કરતા આઠી ગણી થવા જાય છે. અને તે વણતાં પેહેલાં સુતરનાં તાણાંની લંબાઇ ગણીએ તો વીસ કરોડ વારથી પણ વધારે થાવા જાય છે. આ મીલમાં ૩૬00 ઓરતો અને ૧૯00 મરદો મલી રોજીંદા ૫૫00 માણસો કામે વલગે છે, તેમના વારશીક પગારનો આંકડો ૧૭૯000 ડાલર થાય છે.

આખાં હીંદુસ્થાંનમાં ચાલતી સ્પીનીંગ મીલો.

મીલોના નામ.	એજન્ટો અથવા ધણીઓનાં નાંમો.	ઠેકાણું.	શેરોની શંખ્યા	દર શેરની કીંમત રૂ.	થાપણ	સ્પીન ડ઼ લોની સંખ્યા.	લુમો.	કામ લાગેલાં માણસો
મુંબઇ ખાતે ચાલતી મીલો.								
આલાયન્સ કોટન મે. કું. લી. ..	તાપીદાસ વરજદાશની કુ... ...	તારદેવ	૧૮૦૦	૧૦૦૦	૧૮૦૦૦૦	૩૬૭૧૬	૨૦૨	૧૧૦૦
ઇ. ડી. સાસુનમીલ (ખાનગી માલેકો)...	ઇ ડી સાશુનની કુ. (ધણીઓ) ...	કાલાચોકી—ચીચપોગલી	.....	......	....	૪૭૨૦૮	૫૧૩	૧૮૦૧
ઇનડીઅન મે. કું. લી.	દામોદર ઠાકરસી મુલજીની કુ. ...	રીઅન રોડ, ભા. { આખા / અરધા	૮૦૦ / ૮૦૦	૧૦૦૦ / ૫૦૦	૧૨૦૦૦૦૦	૨૯૧૮૦	૫૯૯	૧૦૫૦
ઇમપીરીઅલ મીલશ કું. લી.	ગ્રીવશ કોટનની કુ.	હેનશ રોડ, મહાલક્ષ્મી	૧૩૬૦	૫૦૦	૬૮૦૦૦૦	૩૭૯૬૨	......	૬૪૦
ઇશા ખલીશા સ. એન્ડ વી.મી.(ખા. મા.)	સેઠ ઇશા બીન ખલીશા (ધણી)...	પરેલ	......	......	....	૧૬૫૦૦	૧૫૦	૪૧૫
ઉકરડા એનશી સ. મીલ (ખાનગીમાલેક)	ઉકરદા એતશી (ધણી)	પરેલ	......	......	....	૨૫૯૮૦	......	૬૦૪
એંગલો ઇન્ડીયન સ. એંડ મે. કું. લી	પી. પીઅરશન, સેકરેટરી	દોલિશલી રોડ, ચીચપોગલી	૯૩૪૫	૧૦૦	૯૩૬૦૦૦	૩૩૪૩૨	......	૭૮૫
એમપ્રેસ સ. એન્ડ વી. કું. લી. ...	ગ્રીવશ કોટનની કુ.	ચીચપોગલી	૨૧૨૩૩	૫૦૦	૧૦૬૧૬૨૫	૩૫૭૫૨	......	૭૭૫
એલેકઝાંદ્રા મીલ (ખાનગી માલેકો) ...	ઇ. ડી. સાશુનની કુ. (માલેકો)	ચીચપોગલી—ગોરૂપદેવ	....	......	૬૧૦૦૦૦	૨૭૨૨૪	૩૮૯	૯૭૦
ઓરીએંટલ સ. એંડ વી. કુ. લી. }	જે. એન. પીટીટની કુ. ... }	તારદેવ	૫૭૨૦	૬૨૫	૩૫૭૫૦૦૦	૪૯૭૨૮	૯૨૭	૧૯૯૩
ઓરીએંટલ સ. એંડ વી. કુ. લી. }		કોલાબા				૨૨૦૨૦	૩૪૧	૯૨૧
કુરલા સ. એન્ડ વી. કુ. લી. ...	બી. એન્ડ એ. હોરમારજી ...	કુરલા	૧૩૦૦	૧૦૦૦	૧૩૦૦૦૦૦	૩૫૧૫૨	૫૫૧	૧૨૭૯
કુવીન સ. એન્ડ વી. કુ. લી. ...	કે એમ હીરા માણેકની કુ. ...	દોલિશલી રોડ, પરેલ	૮૦૦	૧૦૦૦	૮૦૦૦૦૦	૩૪૬૨૦	......	૭૦૦
કેશરે હીંદ સ. એન્ડ વીવીંગ કું. લી.	વરજીવનદાશ અને નરોતમદાશ માધવદાશ અને બીજાઓ (ધણીઓ)	ચીચપોગલી	....	......	૭૦૦૦૦૦	૨૩૬૦૮	૪૭૦	૧૦૦૦
કોનાટ મીલશ કું. લી.	ગ્રીવશ કોટનની કુ.	ચીચપોગલી	૮૪૦	૫૦૦	૪૨૦૦૦૦	૩૧૯૮૦	....	૧૧૧૪
કોલાબા લેન્ડ એન્ડ મીલ કું. લી. ...	કે આર કામા શે૦	વીકટોરીઆ બંદર, કોલાબા	૪૦૦૦	૭૦૦	૨૮૦૦૦૦૦	૧૯૧૪૦	૩૭૧	૬૦૦
ખટાઉ મકનજી સ૦ એંડ વી૦ કુ૦ લી૦	ખટાઉ મકનજીની કુ. ...	હેનશ રોડ, ભાયખલા	૧૦૦૦	૧૦૦૦	૯૯૫૦૦૦	૨૫૧૬૪	૩૪૦	૭૫૦
ગોરડન સ૦ એંડ મે૦ કુ૦ લી૦ ...	દી એમ પીટીટ સનસની કુ. ...	માહાલક્ષ્મી	*૮૫૯૦	૧૫૦	૧૨૮૮૫૦૦	૫૦૩૧૨	......	૧૪૯૧
જાદવજી રાઘવજી મે૦ કુ૦ લી૦ ...	શુંદરદાશ શામજીની કુ.	ફોરાશ રોડ, ભાયખલા	૧૦૦૦	૧૦૦૦	૧૦૦૦૦૦૦	૨૯૧૭૦	......	૬૬૨
જમશેદ મે૦ કુ૦ લી૦	હોરમજી, આશરની કુ. ...	ફરગયુશન રોડ, પરેલ	† ૩૨૦૦	૨૫૦	૮૦૦૦૦૦	૨૧૭૬૮	......	૬૪૭

* એના બીજા ૯૭૦૦ શેર એલાટ થવા વગરના બાકી છે.
† એના ૮૦૦ શેર એલાટ થવા વગરના બાકી છે.

મીલોનાં નામ.	એજંટો અથવા ધણીઓનાં નાંમો.	ઠેકાંણું.		શેરોની સંખ્યા.	દર શેરની કીંમત રૂ.	થાપણ.	સ્પીનડ-લોની સંખ્યા.	લુમો.	કામે લાગેલાં માંણસો.
જીવરાજ બાલુ સ. એંડ વી. કુ. લી....	દ્વારકાંદાશ વશનજીની કુ.... ...	તારદેવ	આખા પા	૯૦૦ ૮૦૦	૧૦૦૦ ૨૫૦	૧૧૦૦૦૦૦	૩૯૦૧૬	૫૨૧	૧૨૨૮
જુબીલી મે. કુ. લી.	રેડીમની જીજીભાઇની કુ. ...	શીવરી		૧૦૫૦	૧૦૦૦	૬૩૯૦૦૦	૧૯૬૩૨	......	૫૭૮
જેમસ ગ્રીવશ મીલશ કું. લી. ...	ગ્રીવશ કોટનની કુ.	હેનશ રોડ, મહાલક્ષ્મી		૧૩૨૦	૫૦૦	૬૬૦૦૦૦	૩૮૯૪૦	......	૧૦૧૦
દેવીડ મીલસ કું. લી.	સાશુન જે. દેવીડ એં કુ..... ...	કેરોલ રોડ, પરેલ		૧૬૦૦	૫૦૦	૮૦૦૦૦૦	૨૩૩૬૦	......	૭૫૦
ધન મીલસ લી.	એન. એ. હોરમારજીની કુ.... ...	પરેલ		૧૦૦૦	૧૦૦૦	૧૦૦૦૦૦૦	૧૭૮૦૮	......	૪૫૬
નીકસ મીલ (ખાનગી માલેક) ...	અમદભાઇ હબીબભાઇ ...	લોવર કોલાબા		......	......	૩૬૧૦૦૦	૧૯૮૩૨	......	૪૬૬
ન્યુ ગ્રેટ ઇસ્ટરન સ. એંડ વી. કું. લી...	વનમાલીદાશ જે. શામજીની કુ. ...	ચીચપોગલી		૧૫૦૦	૧૦૦૦	૧૫૦૦૦૦૦	૩૩૧૯૨	૭૦૯	૮૬૦
નેશનલ સ. એન્ડ વી. કુ. ઓફ ઇનડીઆ લી. ...	જે. એન. પીટીટની કુ.	શોપારીબાગ, પરેલ		૬૦૦	૧૦૦૦	૬૦૦૦૦૦	૧૯૦૦૦	......	૫૩૨
પીપલ ઓફ ઇન્ડીયા સ. એંડ મે. કુ.લી	દામોદર ખીમજીની કુ. ..	ચીચપોગલી		૧૦૦૦	૨૫૦	૨૫૦૦૦૦	૬૮૬૮	......	૨૨૭
પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ સ એંડ મે. કુ. લી.	એમ. કરીમભાઇની કુ. ...	ચીચપોગલી *		૨૧૮૦	૧૨૫	૨૭૨૫૦૦	૩૦૦૮૦	૪૦૦	૧૦૧૯
પ્રેશીડેનશી મીલસ કુ. લી... ...	રનછોડદાશ નરોતમદાશની કુ. ..	પરગ્યુશન રોડ, પરેલ **		૮૪૯	૧૦૦૦	૮૪૯૦૦૦	૧૬૯૮૪	૩૮૪	૭૦૦
ફરામજી પીટીટ સ. એંડ મે. કુ. લી...	દીનશા મા. પીટીટ શનશની કુ. ...	મજગામ ***		૧૨૫૦	૧૦૦૦	૧૨૫૦૦૦૦	૩૫૩૫૨	.....	૧૧૦૦
બોંમબે કોટન મે. કુ. લી... ...	જીવનદાશ એ. કુ.	ચીચપોગલી		૧૨૦૦	§૫૦૦	૩૬૦૦૦૦	૬૭૧૬	......	૩૧૭
બોંમબે યુનાઇટેડ સ. એંડ વી. કુ.	ખટાઉ મકનજી એંડ કુ.	ગીરગામ—ચરની રોડ		૯૦૦	૧૦૦૦	૯૦૦૦૦૦	૨૨૧૬૦	૪૫૦	૭૪૦
મઝગામ સ. એન્ડ મે. કુ. લી.	દીનશા માણેકજી પીટીટ સનસની કુ.	મથારપાખડી, મજગામ †		૫૦૦૦	૨૫૦	૧૨૫૦૦૦૦	૩૦૦૯૬	૪૨૦	૧૨૦૮
માણેકજી પીટીટ મે. કુ. લી... ...	,, ,,	તારદેવ		૪૦૫૦	૧૦૦૦	૪૦૫૦૦૦૦	૫૫૬૦૮	૧૧૭૭	૩૩૭૫
દીનશા પીટીટ મીલસ	,, ,,	પરેલ					૪૨૧૦૪	૮૫૧	૨૨૦૦
માહાલક્ષ્મી સ. એંડ વી.કું.લી	મોગરજી ગોકલદાશ કુ.	એલફીનશટન બ્રોજ, માંડવી		૬૫૦	૧૦૦૦	૬૫૦૦૦૦	૨૪૦૫૨	......	૭૭૫
મોતીલાલ પીટી સ.મીલ(ખાનગી માલેક)	સીવલાલ મોતીલાલ	તારદેવ		....	......	....	૧૬૦૦૦	......	૪૦૦
મોરારજી ગોકલદાસ સ૦ એંડ વી.કું.લી.	મોરારજી ગોકલદાશ કુ.	પરેલ		૧૧૫૦	૧૦૦૦	૧૧૫૦૦૦૦	૩૮૪૬૪	૫૧૭	૧૩૮૮
રીપન મે. કુ. લી...	નાનાભાઈ બેરાંમજી જીજીભાઇની કુ	રીપન રોડ, ભાયખલા ‡		૬૩૬	૧૦૦૦	૬૩૬૦૦૦	૩૪૫૯૬	......	૮૧૨
લખ્મીદાશ ખીમજી સ.એંડ વી. કું.લી.	લખ્મીદાસ ખીમજી શનશ કુ.	દીલેરાલી રોડ, પરેલ		૧૦૦૦	૧૦૦૦	૧૦૦૦૦૦૦	૩૩૩૬૪	......	૮૩૧
લાલજી સ. મીલ કું. (ખાનગી ધણી)	લાલજી કચરાના કુ. (માલેકો) ..	ગોરૂપદેવ, ચીચપોગલી		.....	......	૧૫૦૦૦૦	૫૬૦૦	......	૨૦૦
લીઓપોલડ સ.બ્લીચીંગ એન્ડમે.કુ.લી.	ગ્રીવશ કોટનની કુ.	હેનશ રોડ, મહાલક્ષ્મી		૩૫૦૦	૧૦૦	૩૫૦૦૦૦	૧૦૭૨૮	......	૪૦૬

* ૫૮૨૦ એલોટ થવા વગરના શેર બાકી છે.
** એના બીજા ૧૦૦૦ એલોટ થવા વગરના શેર બાકી છે.
*** ૧૫૦ એલોટ થવા વગરના શેર બાકી છે.

† એના બીજા ૬૦૦૦ શેર એલોટ થવાના બાકી છે.
‡ ૧૦૦૦ એલોટ થવા વગરના શેર બાકી છે.
§ ૨૫૦૦ ના જુના શેર ૬૦૦) અને ૨૧૦૦ ના નવા શેર ૬૦૦.

મીલોના નામ.	એજંટો અથવા ધણીઓના નામો.	ઠેકાણું.	શેરોની સંખ્યા.	દર શેરની કીંમત રૂ.	થાપણ.	સ્પીન્ડલોની સંખ્યા	લુમો	કામ લાગેલાં માણસો.
વીક્ટોરીઆ મે૦ કું૦ લી૦ ...	સી. એંડ એફ. દીનશાજી... ...	ગામદેવી	૬૦૦	૧૦૦૦	૬૦૦૦૦૦	૧૫૩૬૦	......	૬૦૦
વેસ્ટરન ઇન્ડીઆ સ૦ એંડ મે૦ કું૦લી૦	ડાકરસી મુલજી શનશની કુ... ...	ચીંચપોગલી	૧૨૦૦	૧૦૦૦	૧૨૦૦૦૦૦	૩૨૪૦૦	૫૯૨	૧૩૦૦
સ્ટાર ઓફ ઇનડીઆ મીલશ લી૦...	કે એમ હીરામાણેકની કુ.... ...	ફરગ્યુશન રોડ, પરેલ	૧૦૦૦	૧૦૦૦	૧૦૦૦૦૦૦	૪૧૫૫૨	......	૧૧૦૦
સ્વદેશી મીલશ કું૦ લી૦... ...	ટાટા એંડ શનશ	કુરલા	૩૦૦૦	૫૦૦	૧૫૦૦૦૦૦	૫૨૭૫૦	૬૫૦	૧૯૦૦
સાસુન સ૦ એંડ વી૦ કું૦ લી૦ ...	ડેવીડ શાશુનની કુ.	માઉન્ટરોડ, મઝગામ	૧૫૦૦	૧૦૦૦	૧૫૦૦૦૦૦	૫૨૨૮૪	૬૫૪	૧૮૦૦
સીટી ઓફ બોંમબે મે૦ કું૦ લી૦ ...	મનચેરજી નવરોજી બનાજીની કુ...	આલબર્ટ રોડ, ચીંચપોગલી	*૭૦૦	૧૦૦૦	૭૦૦૦૦૦	૩૨૬૮૦	......	૮૫૦
સુંદરદાસ સ૦ એંડ વી૦ મીલસ ...	મુલજી જેઠાની કુ.	ભાંયખલા ફ્લાટશ	૬૫૦	૧૦૦૦	૬૫૦૦૦૦	૧૬૬૮૦	૨૦૧	૭૨૫
હાવરડ એંડ બુલો મી૦ કું૦ લી૦...	ગ્રીવશ કોટનની કુ.	ચીંચપોગલી	૧૫૦૦	***	૬૪૭૬૦૦	૪૩૭૬૦	......	૧૨૪૧
હીંદુસ્થાન સ૦ એંડ વી૦ મીલસ કું૦ લી૦	ડાકરસી મુલજીની કુ	રીપન અને આરથર રોડ, ભાં૦	૧૨૦૦	૧૦૦૦	૧૨૦૦૦૦૦	૩૫૫૦૨	૭૦૧	૧૫૦૦
મુંબઈમાં બંધાઈ તૈયાર થતી મીલો.								
ઇનડો-ચાયના મે. કુ. લી. ...	અલાના મનજીની કુ.	શીવરી **	૬૨૫	૭૫૦	૪૬૮૭૫૦	૨૫૪૦૪	......	......
કનકેશવર સ. કુ. લી.	... ...	......	......	......	......	......	......	......
કરીમભાઇ મીલશ કુ. લી.... ...	કરીમભાઇ ઇબરાહીમની કુ... ...	ડેલેશલી રોડ, પરેલ	૮૦૦	૬૦૦	૩૧૩૮૦૦	૩૦૪૦૦	......	......
ચાયના મીલ લી.	... .	......	......	......	......	......	......	......
પીરમહમદ મે. ક. લી. ...	નેનશી સ્પેનશરની કુ. ...	હેનીશ રોડ	૯૦૦	૧૦૦	૯૦૦૦૦	૨૫૦૦૦	......	......
બલાદીના સ. એંડ મે.	હાજી અબદુલ લતીફ બલાદીનાની કુ.	લોવર માહીમ	૭૦૦	૧૦૦૦	૭૦૦૦૦૦	૨૦૪૦૦	......	......
બ્રીટનીઆ મીલસ લી૦	કે એમ હીરામાણેકની કુ...	પરેલ	૧૦૦૦	૧૦૦૦	૧૦૦૦૦૦૦	..	......	......
બોંમબે નેશનલ મે૦ કું૦ લી૦ ...	ડાકરસી નારણજીની કુ.	શીવરી	૭૦૦	૧૦૦૦	૩૧૯૦૦૦	૧૭૦૩૨	......	......
યુનીઅન મીલશ લી૦	ટીકલદાશ ગોપાલદાશની કુ. ..	પરેલ	૨૦૦૦	૧૦૦૦	૪૫૬૭૫૦	૨૦૭૫૨	......	......
યુનીઅન સ૦ એંડ મે૦ કું૦ લી૦...	લેંગની કુ	દાદર	......	......	......	......	......	......
વાડીઆ મીલસ લી.	એન. એ. હોરમારજીની કુ. ...	પરેલ	૧૦૦૦	૧૦૦૦	૧૦૦૦૦૦	૧૧૧૦૪	......	......
લોરડ રે મે૦ કું લી૦	ખોટીની કુ	ફરગ્યુશન રોડ, પરેલ	......	......	......	......	......	...
સન મીલસ લી.	આશર વીરજીની કુ.	પરેલ	૩૨૦૦	૨૫૦	......	૧૫૮૦૦	......	......
શોરાબ ઉલન એંડ કાટન મી. ક. લી.	હોરમજી આશરની કુ.	દાદર	......	......	......	......	......	......

* બીજા ૮૦૦ શેર ભરાવાના બાકી છે. ** ૭૦૦ શેર ભરાવાના બાકી છે. *** ૨૫૦૦ નાં–૧૦૦૦ શેર, ૨૩૦૦ નાં ૪૯૨ શેર.

મીલોનાં નામ.	એજંટો અથવા ધણીઓનાં નામો.	ઠેકાણું.		શેરોની સંખ્યા.	દર શેરની કીમત રૂ.	થાપણ.	સ્પીન્ડલોની સંખ્યા.	લુમો.	કામે લાગેલાં માણસો.
મુંબઈ ઈલાકાની મીલો.									
અમદાવાદ જીનીંગ એંડ મે૦ કુ૦લી...	માધવલાલ રનછોરલાલ	અમદાવાદ		*	*	૬૫૬૨૫૦	૪૧૫૦૦	૪૮૪	૧૩૩૯
અમદાવાદ મ. એંડ કેલીકોપ્રીન્ટ કુ. લી.	કરમચંદ પ્રેમચંદની કુ.	અમદાવાદ **		૪૦૦૦	૧૨૫	૫૦૦૦૦૦	૯૮૫૬	૧૬૯	૪૦૦
અમદાવાદ સ. એંડ વી. કુ. ...	રણછોડલાલ છોટાલાલ	અમદાવાદ	}	૬૫૪ ૬૫૪	૧૦૦૦ ૪૨૫	૯૩૧૯૫૦	૨૮૫૨૪	૪૦૮	૧૨૯૦
અમબીકા સ૦ એંડ મે. કુ. લી. ...	મોતીલાલ રવીચંદ	અમદાવાદ ***		૬૦૦	૧૦૦૦ ૫૦૦	૪૪૨૫૦૦	૧૫૩૩૬	૧૨૫	૫૨૫
આલફ્રેડ મે૦ કું૦ લી૦... ..	ગ્રીવશ કોટનની કુ.	ભરૂચ		૧૦૦૦	૫૦૦	૫૦૦૦૦૦	૨૦૧૧૪	૧૫૦	૫૬૫
આલબરટ એડવરડ મીલશ કું. લી...	,, ,, ...	ભરૂચ		૧૦૦૦	૫૦૦	૫૦૦૦૦૦	૬૦૩૪	......	૫૯૯
ખાનદેશ સ૦ એંડ વી૦ મીલ્સ કું૦લી૦	મુલજી જેઠાની કુ.	જલગામ		૭૫૦	૧૦૦૦	૭૫૦૦૦૦	૧૭૯૯૬	૨૨૪	૭૫૪
ગુજરાત જીનીંગ એંડ મે૦ કુ૦ લી ...	જમનાભાઇ મનસુખભાઇ	અમદાવાદ		†૯૨૪	૧૧૨૫	૫૧૯૭૫૦	૨૦૭૯૪	......	૬૬૧
ગુજરાત સ૦ એંડ વી. કુ૦ લી ...	જમનાભાઇ મનશુખભાઇની કુ. ...	અમદાવાદ		૪૨૦	૧૦૦૦	૪૨૦૦૦૦	૧૬૭૨૮	૩૭૦	૭૫૦
ગુલામબાબા સ૦ એંડ વી૦ કુ૦ લી૦	ફકીરભાઇ તુલજારામ, શેક્રેટરી. ..	સુરત	{ અસલ વધારેલા.	૧૦૦૦ ૧૦૦૦	૫૦૦ ૨૫૦	૭૫૦૦૦૦	૧૫૬૧૨	......	૫૩૨
ગોકાક વોટર પાવર એંડ મે૦ કું૦ લી૦	રીચી સ્ટુઅરટની કુ.	ગોકાકફોલશ—બેલગામ		૧૦૦૦૦	પાં.૧૦	૧૨૦૦૦૦૦	૨૦૭૩૬	......	૬૮૦
જાફર-અલી સ૦ એંડ વી૦ કુ૦ લી૦...	ગોરધનદાશ ગોકલદાશ, શેક્રેટરી ...	સુરત	{ ઓરીજીનલ વધેલા.	૬૦૦ ૧૪૮૩	૫૦૦ ૨૫૦	૬૭૦૭૫૦	૧૬૪૪૬	૧૫૦	૫૦૦
ત્રીકમલાલ હરીલાલ સ. એંડ મે. કુ.લી.	ત્રીકમલાલ હરીલાલ	અમદાવાદ		૬૦૦	૩૦૦	૧૧૧૦૦૦	૧૪૬૪૦	......	......
બરોડા સ્ટેટશ સ૦ એંડ વીવીંગ મીલસ	હી. હા. ધી મહારાજા ગાયકવાડ(ધણી)	બરોડા		......	......	૬૩૫૮૦૦	૧૩૭૪૦	૨૦૦	૬૬૫
બેગ મહમદ મીલ (ખાનગી માલેક)...	બેગ મહમદ હાજી અબદુલ રેમાન...	શુરત		......	......	૩૮૬૦૦૦	૧૦૪૬૨	......	......
બેચરદાસ સ૦ એંડ વીવીંગ મીલસ (ખાનગી માલેક)...	રાવ બહાદુર બેચરદાશ અમબાઇદાશ સી. એસ. આઇ (ધણી)...	અમદાવાદ		......	......	૭૫૦૦૦૦	૨૦૨૧૬	૩૦૪	૫૩૧
મનોર મીલ (ખાનગી માલેક) ...	મનોરદાશ હરખચંદ (માલેક) ...	નરીયાદ		......	......	....	૧૩૨૫૨	......	૪૦૬
મોફશીલ કોટન મે૦ કું૦ ...	શામજી લધાની કુ.નેબીજાઓ(ધણીઓ)	ભરૂચ		......	......	૩૦૦૦૦૦	૨૦૧૯૮	૨૦૦	૫૨૫
વીરમગામ સ૦ એંડ મે૦ કુ૦ લી૦ ...	વીટલ એંડ કુ	વીરમગામ		૮૦૦	૫૦૦	૪૦૦૦૦૦	૧૫૦૮૬	૧૩૮	૪૫૩
વેનીશંકર લક્ષ્મીશંકર કોટન મી. કુ. લી.	વેનીશંકર લક્ષ્મીશંકરની કું૦ ...	ભાવનગર		૯૦૦	૫૦૦	૪૫૦૦૦૦	૧૦૫૭૬	૧૭૫	૪૩૦
શધરન મરાઠા સ૦ એ૦ વી૦ કું૦ લી૦	પી કોશટલની કુ	હુબલી		૨૩૮૯	૨૫૦	૫૯૭૨૫૦	૧૮૯૬૦	......	૭૦૦

* A આખા ૩૫૦ શેર દર રૂ૧૦૦૦ ના, A અરધા ૩૫૦ શેર દર રૂ૫૦૦ ના, B આખા ૩૫૦ શેર દર રૂ૨૦૦ ના, B અરધા ૩૫૦ શેર દર ૧૦૦ ના.
** એના ૬૦૦૦ શેર એલોટ થવા વમરના છે. *** ૩૦૦ શેર રૂ૧૦૦૦ ના, ૩૦૦ શેર રૂ૫૦૦ ના. † રૂ૧૦૦૦ ના ૪૬૨ શેર અને રૂ૧૨૫ ના ૪૬૨ શેર.

મીલોના નામ.	એજંટો અથવા ધણીઓના નામો.	ઠેકાણું.		શેરોની સંખ્યા.	દર શેરની કીંમત રૂ.	થાપણ.	સ્પીનદ લોની સંખ્યા.	લુમો	કામે લાગેલાં માણસો.
શોલાપુર સ૦ એન્ડ વી૦ કું૦ લી૦ ...	મોરારજી ગોકલદાશની કુ...	શોલાપુર		૮૦૦	૧૦૦૦	૬૭૮૫૦૦	૨૫૧૬૦	૨૦૦	૭૮૫
બીરાર.									
ઓરંગાબાદ મીલશ (ખાનગી માલેક)	સી. અફીલાંદઇયા કુ. (ધણી ઓ)	ઓરંગાબાદ		......	......	....	૧૬૫૦૦	૧૨૪	૫૧૫
બીરાર મે૦ કું૦ લી૦	જાંગીર હોરમજીની કુ.	બદનેરા	ભરાયલા	૨૭૫૦ ૨૨૧૪	૨૦૦	૪૫૨૮૦૦	૧૭૦૨૪	૨૧૪	૫૨૨
સેનટરલ પ્રોવીનશીશ.									
ગોકલદાશ બલબદાશ કાટન મે૦કું૦લી૦	રાવ બહાદુર બલબદાશ જીવનદાશ ...	જબલપુર		૧૬૦૦	૫૦૦	૫૨૭૦૦૦	૧૧૬૩૨	૧૦૦	૫૨૦
શેનટરલ ઇન્ડીયા સ૦વી૦ એન્ડ મે.કુ.લી.	બેજનજી દાદાભાઇ, મેનેજર ...	નાગપુર	પેહેલા બીજા	૩૦૦૦ ૧૫૦૦	૫૦૦ ૨૫૦	૧૮૭૫૦૦૦	૩૭૮૪૦	૫૦૦	૨૫૪૬
હીંગનઘાટ મીલ કુ૦ લી૦... ..	કેશવ શીવરામ	હીંગનઘાટ		૭૦૦	૫૦૦	૩૫૦૦૦૦	૧૮૨૪૮	......	૭૨૮
નીજામ હેદરાબાદ.									
મેહબુબશાહી કુલબરગા મીલસ કુ. લી.	સી. સભાપતી તથઆબની કુ. ...	કુલબરગા		૨૪૦૦	૫૦૦	૫૭૯૧૫૦	૨૦૦૦૦	૨૨૦	૮૩૫
હેદરાબાદ (દકન) સ૦ એન્ડ વી.કુ.લી.	જે. સેમુર કી. હેદરાબાદ ... / જોન ફલેમીગની કુ. મુંબઇ...	હેદરાબાદ		૭૦૦	૧૦૦૦	૭૦૦૦૦૦	૧૫૧૭૨	૨૦૫	૭૦૦
મધ્ય હીંદુસ્તાન.									
હી.હા. હોલકરસ. કોટન સ.એન્ડ વી.મી	હી. હા. મહારાજા હોલકર (ધણી) ...	ઇંદોર		....	......	૮૦૦૦૦૦	૨૬૦૩૬	૪૬૪	૭૧૪
બેંગાલ ઇલાકો.									
એમપ્રેસ ઓફ ઇન્ડીયા કોટન મીલ્શ કુ૦	ડી. બી. મેહુતાની કુ.	સામપુર, કલકતા		૧૭૫૦	૫૦૦	૮૭૫૦૦૦	૩૨૨૫૬	... ..	૮૦૦
કલકતા કાટન મી. કું. લી. (બંધાય છે.)	આર. જી. પાલમરની કું.... ...	ગુજરી		૫૦૦૦	૫૦	૨૫૦૦૦૦	૨૦૦૦૦	....	....
ગારડન રીચ સ૦ એન્ડ મે૦ કુ૦ લી૦...	મેકીનોન મેકેનજીની કુ.	કલકતા	ભરાયલા	૧૦૦૦૦ ૪૩૫૦	પાંઉંડ ૨૦	પાઉંડ.૮૭૦૦૦ રૂ. ૧૩૦૫૦૦૦	૩૨૪૦૦	......	૧૦૦૦
ગુજરી કોટન મીલશ કુ૦ લી૦ ...	રોબીનસન, મોરીશન કુ.	કલકતા		૭૫૦૦	૨૦૦૦	૧૫૦૦૦૦૦	૪૧૯૪૨	......	૧૩૦૦
ડનબાર કોટન મીલ લી૦	કીલબરન કુ.	શામનગર, કલકતા	ભરાયલા	૨૦૦૦૦ ૧૩૨૮૫	૧૦૦	૧૩૨૮૫૦૦	૪૭૮૮૪	...	૧૩૦૦
બેંગાલ મીલશ કુ૦ લી૦	એનદરૂ યુલ કુ....	કલકતા	જુના નવા.	૮૦૦૦ ૪૦૦૦	નહીંવ૦ ૧૦ પા. ૧ પા.	પાઉંડ ૮૪૦૦૦ રૂ. ૧૨૬૦૦૦૦	૩૦૨૯૬	......	૯૫૦
બવરીહા કોટન મી૦ કુ૦ લી૦ ...	કેટલ વેલ, બુલનની કુ.	બવેરીહા		૧૮૦૦૦	૧૦૦	૧૮૦૦૦૦૦	૪૫૦૦૦	......	૯૫૦

મીલોના નામ.	એજંટો અથવા ધણીઓના નામો.	ઠેકાણું.	શેરોની સંખ્યા.	દર શેરની કીંમત રૂ.	થાપણ.	સ્પીનડલોની સંખ્યા.	લુમો	કામે લાગેલાં માણસો.
વાવ્ય પ્રાંત અને આઉદ.								
આગ્રા સ. એંડ વી. મીલશ કુ. લી.	માનસીંગ અને સીતારામ	રાજગઢ-આગ્રા	૫૦૦૦	૧૦૦	૪૦૧૨૦૦	૧૦૭૦૦	૨૦૩	૫૩૯
એલજીન મીલશ (ખાનગી માલેક)	જે. એમ. ડી. ડનબાર (ધણી)	કાનપુર	......	......	....	૩૧૩૦૦	૩૮૭	૧૨૦૦
કાનપોર કોટન મીલશ કું૦ લી૦	જોન હારવુદ, મેનેજીંગ ડાયરેકટર	કાનપુર	૧૦૦૦૦	૧૦૦	૧૦૦૦૦૦૦	૩૨૪૦૦	૨૦૦	૧૦૦૦
મીયુર મીલશ કુ૦ લી૦	દબલ્યુ હીલ	કાનપુર	૭૫૦૦	૨૦૦	૧૫૦૦૦૦૦	૪૨૬૬૦	૧૨૧૬	૧૮૬૩
વીકટોરીઆ મીલશ કુ૦ લી૦	એ વેસ્ટ	કાનપુર	૫૦૦૦	૧૦૦	૩૨૧૧૦૦	૧૨૨૯૮	૧૨૭	૩૧૦
મદરાશ ઇલાકો.								
કરનાટીક મીલ કુ૦ લી૦	બીનીની કુંપની	મદરાસ	૨૦૦૦	૫૦૦	૧૦૦૦૦૦૦	૨૬૬૫૬	૩૭૦	૧૧૫૦
કોઇંબટોર સ૦ એંડ વી૦ કુ૦ લી૦	આરબથનોટની કુ. (મદરાસ)	કોઇમબતુર	બંધાય છે.		....	......	......	....
કોરલ મીલશ કુ૦ લી૦	એ એંડ એફ હારવી	તુતીકોરીન	૮૦૦૦	૧૦૦	૫૫૫૭૫૦	૧૦૦૦૦	......	૩૩૦
તીનાવલી મીલશ કુ૦ લી૦	” ”	અમબાસમુદ્રમ	૧૬૦૧	૨૫૦	૩૮૨૫૦૦	૧૫૮૮૮	......	૪૫૦
બકીંગગામ મીલ કુ૦ લી૦	બીની એંડ કુ	મદરાસ	૭૦૦	૧૦૦૦	૭૦૦૦૦૦	૩૫૧૪૦	......	૧૦૦૦
બેલારી સ૦ એંડ વી૦ કુ૦ લી૦	એ સબાપતી મુદીલીઆર કુ.	બેલારી	૮૭૧	૫૦૦	૪૩૫૫૦૦	૧૫૭૯૨	૧૦૦	૫૨૩
મદરાસ યુનાઇટેડ સ. એંડ વી.મી.કુ.લી.	મુલજી જેઠાની કુ.	મદરાસ	૫૦૦½	૧૦૦૦	૫૦૦૫૦૦	૨૩૦૬૪	....	૫૦૮
મલબાર સ૦ એંડ વી૦ કુ૦ લી૦	કલીઆનજી શુંદરજીની કુ. કલીકત વંદ્રાવનદાશપરશોતમદાસ શનશમુંબઇ	કલીકત	૩૦૦૦	૨૦૦	૬૦૦૦૦૦	૧૦૮૦૦	......	૨૬૦
શધરન ઇનડીયા સ૦ એંડ વી૦ કુ૦ લી૦	જાંગીર હોરમજીની કુ	મદરાસ	૧૦૦૦	૫૦૦	૫૦૦૦૦૦	૧૫૪૬૦	...	૪૫૦
ત્રાવણકોર.								
દરશ સ૦ મીલ (ખાનગી માલેક)	જેમશ દરાશ. (ધણી)	કુવીલોન-ત્રાવણકોર	......	......	... .	૨૫૪૮૮	......	૬૭૫
માઇશોર.								
બેંગલોર વુલન, કોટન, એંડ શીલક મીલશ કું.લી.	બીની એંડ કુ. (મદરાસ)	બેંગલોર	૪૦૦૦	૧૦૦	૪૦૦૦૦૦	૮૦૨૪	......	૪૭૫
માહારાજા ઓફમાયશુર સ. એંડ મે.કુ.લી	જેમશ સ્કોટની કુ.(મુંબઇ)	બેંગલોર	૪૫૦૦	૧૦૦	૪૧૭૦૦૦	૧૫૧૪૮	......	૪૦૫
પોંનડી-ચેરી.								
સવાના શોસીએટી એનોનીમ	જી કોરનેટ, મેનેજીંગ ડાયરેકટર	પોનડીચરી	૧૦૦૦	ફ્રેન્કશ ૫૦૦	ફ્રૅ. ૫૦૦૦૦૦ રૂ. ૨૯૪૧૧૫૦	૨૨૮૦૦	૪૫૪	૧૫૦૦
શીલોન.								
શીલોન સ. એંડ વી.કુ.લી.(બંધાયછે)	ડારલી બટલરની કુ.	કોલંબો	......	......	....	૧૦૦૦૦	૧૫૦	......

દાંતના ખાસ ડાકટર

ડાકટર ફ. એ. દાવર.

ઠેકાંણું—ટેલર હોટેલ ત્રીચરની દુકાનની સાંમે.

લંડનની ખુદ દાંતની આસપીતાલ અને કોલેજમા લાંબો અનુભવ મેલવી આજવેર પેહેલા અને એખલા પસાર થઇ આવેઆછે, અને દાંતને લગતું સરવે કામ વેલાતની અને અમેરીકાની હાલની રીતે કરેછે.

સડેલા દાંત ગમે એવા દુખતા હોય તે દરદ મતાદી સાફ કરી ટુક મુદતમાં ખરાં સોનાંથી પુરેછે, જે કદી પાછુ નીકલતું નથી, અને દાંત પાછા કોહતા નથી.

ખુદરતી ભાગી ગએલા દાંતની મજબુત જર કાહડી નાખવાને બદલે તેમાંજ બનાવતી દાંત બેમાલુમ મુકી આપવામાં આવેછે, જેથી કશુ રબર કે પતરીની અગત પડતી નથી.

વાંકાંતીકા ખુદરતી દાંતને ચોકસ રીતે શીધા કલીબંધ અને શોભાયમાણ કરવામાં આવેછે અને તેથી ચેહરાનાં રૂપમાં શુધારો થાએછે. હમારી રીતે મુદલ મોઢું સુજી આવતું નથી, અથવા કાંઇપણ ઇજા થતી નથી.

બેહદ સડેલા અને દરદી દાંત દવા લગાડયાથી અથવા ગેસ આપયાથી વગર ઇજા આપવે બેમાલમ કાહડવામાં આવેછે.

મોઢાંના, દાંતના, પારાના તથા જબાંના સરવે દરદોનો ખાસ અ ભીઆસ કીધેલો હોવાથી તેના ખાસ ઇલાજ કરવામાં આવેછે.

બેદરકારીથી અથવા બીજાં કારણોથી દાંતપર લીલ બંધાયાથી મોહ વાસ મારેછે, પારા ખવાઇ જાએ છે, અને દાંત ધીલા પડી જાએછે, તેનો અતકાવ કરવા, વગર ઇજાએ દાંત સાફ કરવામાં આવેછે, અને ગમે એવા મેલા થયા હોયછે, તેને અસલ જેવા સફેદ કરવામાં આવેછે, અને મોઢાંની બો દુર થાએ છે.

બનાવતી દાંત: એકથી તે આખી બતરીસા રબરમાં "શેલ્યુલોઇદ" સોનાં તથા બીજી ધાતુમાં તેમજ "પલેતીના" તથા કોરીમા, તરેહવાર રીતે બનાવવામાં આવે છે, જેથી સરવે, માતબર તેમજ મધીઅમ શકતીના ધરાહકોને દાંત કરાવવાને સવલ પડેછે. હમારા મુકેલા દાંત ખુદરતીને એવા મલતા બનાવવામાં આવેછે કે મોહમાં પેહરયા પછી કોઇપણ પારખી શકતું નથી; અને હાલની નવી અમેરીકન રીતે કમાંન, ચાંપ, કે પકર વગર બેસાડવામાં આવેછે જેથી કાંઇપણ ઇજા થતી નથી. તેમનેથી સરવે ચીજ ચાવી શકાય છે, જેથી ખોરાક પચે છે અને તનદરોસતી સુધરેછે.

હાઈ કોરટના જરથોસતી વકીલો.

અરદેશર નશરવાંનજી પલીડર, ૧૮૮૯.
અરદેશર બેજનજી, ૧૮૭૩.
એદલજી કાવશાજી મશાંની, ૧૮૭૨.
*કાવશાજી બેજનજી શેઠના, ૧૮૮૧.
કેખશરૂ હોરમજીઆલપઈવાલા, ૧૮૬૩. (સુરત)
કેરશાસપજી રૂસતમજી દાદાચાંનજી, ૧૮૭૧.(વરોડરા)
જમશેદજી દોરાબજી ખંડાલેવાલા.
*જમશેદજી બેરાંમજી કાંગા, ૧૮૮૩.
જેહાંગીર એદલજી મોદી, ૧૮૭૯.(વીરમગામના શબજડજ)
ટેમુરશ નવરોજી શનજાના, ૧૮૮૬.(શીનાર-નાશક)
દીનશાહ જીજીભાઈ ડાકટર, ૧૮૮૭.
*ધનજીશા કુવરજી પટેલ.
નવરોજી દોરાબજી ખંડાલેવાલા, ૧૮૭૪.(અમદાવાદ સમાલ
*નવરોજી બેરાંમજી કાકા, ૧૮૮૩.(કપડવંજ) [કાજનાજડજ)
નશરવાંનજી નવરોજી, ૧૮૬૯.
પીરોશા નશરવાંનજી પલીડર, ૧૮૮૭.
ફરદુનજી પાલનજી પાવરી, ૧૮૮૬.
ફરદુનજી માંણેકજી કાંગા, ૧૮૮૨.

ફરાંમજી કેખસરૂ પાટક, ૧૮૭૪.
બરજોરજી એદલજી મોદી, ૧૮૭૩. (શુરતના સબજડજ)
*બરજોરજી નશરવાંનજી વકીલ, ૧૮૮૩. (શુરત)
બેજનજી માંણેકજી જંબુસરવાલા, ૧૮૮૮.
માંણેકશા જાંહાંગીરશા તાલેયારખાં, ૧૮૭૧.
માંણેકજી નશરવાંનજી નાણાવટી, ૧૮૭૧. (રતનાગીરી)
માંણેકજી દોરાબજી કાંગા, ૧૮૮૫.
મેરજીભાઈ કુંવરજી તારાપોરવાલા, ૧૮૭૪ (કોલાપુર)
મેરવાંનજી પેશતનજી દારૂખાનાવાલા, ૧૮૮૭.
રતનશા એરચશા કોહીઆર, ૧૮૭૫.
રૂશતમજી મનચેરજી ગાંમી, ૧૮૮૨.(ગોધરાના શબજડજ)
રૂશતમ બમનશા, ૧૮૮૩.
રૂશતમજી મેરવાંનજી પટેલ, ૧૮૭૩.
શોરાબજી ફરાંમજી બીલીમોરીઆ, ૧૮૮૭.
શોરાબજી બેજનજી, ૧૮૭૦.
શોરાબજી માંણેકજી કાંગા, ૧૮૮૩
હોરમજી દાદાભાઈ, ૧૮૬૪. (સમાલકાજ કોરટના જડજ)
*હોસંગજી બરજોરજી વાણીયા, ૧૮૮૩. (દોહલ)

* હાવી નીશાંનીવાલાઓએ હાઈ કોરટના વકીલની શાથે ડીસટરીકટ પલીડરોની પણ શનદ મેલવી છે—તે ઉપરાંત બીજા

ડીસટરીકટ પલીડરો.

જીવણજી દીનશા ગાંધી, ૧૮૮૬, શુરત.
જીવાજી કાવશાજી ભરૂચા, ૧૮૮૪, પુણા.
પેશતનજી હીરજીભાઈ અંકલેશરીઆ, ૧૮૮૩, પુણા.
મંનચેરશા નાનાભાઈ રાણીના, ૧૮૮૮, મઊ.

માંણેકજી પેશતનજી મોદી, ૧૮૮૩, અમદાવાદ.
શોરાબ પેશતનજી માશટર, ૧૮૮૨, અમદાવાદ.
હોરમજી હીરજીભાઈ વાડીઆ, ૧૮૮૨, અમદાવાદ.

જરથોસતી (શોલીશીટર) વકીલો.

અરદેશર ફરાંમજી ધાશવાલા, ૧૮૭૪.*
જમશેદજી કાવશાજી પટેલ.*
જમશેદજી ખરશેદજી કામા, ૧૮૭૩.*
જીવાજી દીનશાજી ગાંધી, ૧૮૮૪.
દીનશા જીજીભાઈ ડાકટર, ૧૮૮૬.
પેશતનજી કાવશાજી, ૧૮૭૫.*
ફરાંમજી રૂશતમજી વાડીઆ, ૧૮૮૪.

બમનજી પીરોશા પુણેવાલા, ૧૮૭૫.*
રૂશતમ ખરશેદજી કામા, ૧૮૮૪.*
રૂશતીમ ડોશાભાઈ બેજનજી ડાકટર.
શોરાબજી માંણેકજી કાંગા, ૧૮૮૫.*
હોરમજી નશરવાંનજી વકીલ, ૧૮૮૦.
હોરમજી મનચેરજી ચીચગર, ૧૮૭૭.
હોરમજી શાપુરજી ચોઠીઆ.

* હાવી નીશાંનવાલા શોલીશીટરોએ ઉપલી હાઈ કોરટના વકીલોની શનદ પણ મેલવેલી છે.

જરથોસતી બારીસટરો.

અરદેશર કાવશાજી શેઠના, ૧૮૮૫. (અમદાવાદ)
અરદેશર બેરાંમજી કાપડીઆ, ૧૮૭૨.
અરદેશર રૂસતમજી પેશતનજી કાપડીઆ, ૧૮૮૭.
એદલજી જમશેદજી ખોરી, ૧૮૮૨ (રંગુન)
ખરશેદજી માંણેકજી ખરશેદજી સરાફ, ૧૮૬૯.(સમાલકાજના
જમશેદજી જીવનજી ગજદર, ૧૮૭૧ (ઈંગલંડ.) [જડજ.)
જીજીભાઈ એદલજી મોદી, ૧૮૮૫.
જેહાંગીર ડોશાભાઈ ફરાંમજી કરાકા, ૧૮૮૭.
ડોશાભાઈ મેરવાંનજી કરાકા, ૧૮૮૯.
દીનશાજી ધનજીભાઈ દાવર, ૧૮૮૦.
નવરોજી દાદાભાઈ આલબલેસ, ૧૮૮૮.
નવરોજી પેશતનજી કામા, ૧૮૭૬.
નવસેજજી રૂશતમજી મોટાભાઈ, ૧૮૭૮.

નશરવાંનજી ફરાંમજી ભંડારા, ૧૮૮૨. (હેદરાબાદ)
હાંનરેબલ પીરોજશા મેરવાંનજી મેહેતા, ૧૮૬૮.
ફરાંમજી રૂશતમજી વીકાજી, ૧૮૭૩.
મનચેરજી દાદાભાઈ દાદીશેઠ, ૧૮૮૩ (શુરત.)
મનચેરજી મેરવાંનજી ભાવનગરી, ૧૮૮૫.
માંણેકજી બેરાંમજી રેજીસટરાર, ૧૮૮૭.
રૂસતમજી બેરાંમજી કોલાબેવાલા, ૧૮૮૮.
રૂશતમજી મનજીભાઈ શેઠના, ૧૮૮૪
લવજી મેરવાંનજી વાહાડીઆ, ૧૮૮૭. (અમદાવાદ)
લીમજી નવરોજી બનાજી, ૧૮૬૯. (પરોથોનોટરીના હેડ
એ૦, અને એફીડેવીટ કમીશનર.)
શાપુરજી કાવશાજી શાણજાણા, ૧૮૮૪.
હોરમજી અરદેશર વાડીઆ, ૧૮૭૦ (રાજકોટ.)

હીંદુસ્થાનના મુખ્ય દેશી રાજ્યો.

મુલકનું નામ.	રાજાનું નામ.	કીઆ ઇલાકામાં આવેલા છે.	રાજનો વીસતાર ચોરસ માઇલ.	વસતી કેટલાં માણસોની.	મેહસુલ રૂપીઆ.
અજેગર.	હીઝ હાઇનેસ માહારાજા સવાઇ રનજોર સીંગ બાહાદુર	મ૦હીંદુસ્થાન	૮૦૨	૮૧૪૫૪	૨૨૫૦૦૦
અલવર.	લેફતનનત કરનલ હી૦ હા૦ માહારાવ રાજા સવાઇ સર મંગલ સીંગ બાહાદુર જી. સી. એસ. આઇ....	રજપુતાના	૩૦૨૪	૬૮૨૯૨૬	૨૩૦૦૦૦૦
અલીરાજપુર	રાણા વજેસીંગ.	મ૦ હીં૦	૮૩૬	૫૬૮૨૭	૧૦૦૦૦૦
ઇદર.	હી૦ હા૦ માહારાજા શ્રી સર કેસરીસીંગજી જવાનસીંગજી કે. સી. એસ. આઇ. ...	મુંબઇ.	૪૯૬૬	૨૫૮૪૨૯	૫૫૨૦૦૦
ઇંદોર.	હી૦ હા૦ માહારાજ અધીરાજ રાજ રાજેશવર સવાઇ સર શીવાજીરાવ હોલકર બાદુર જી.સી.એસ.આઈ.	મ૦ હીં૦	૮૪૦૦	૧૦૫૪૨૩૭	૭૫૦૦૦૦૦
ઉદેપુર	(જુવોમેવાર)				
ઓરછા.	હી૦ હા૦ સરામદી રાજાએ બુદેલખંદ માહારાજા મહીનદ્રા સવાઇ પરતાપસીંગ બહાદુર.	,,	૧૯૩૩	૩૧૧૫૧૪	૯૦૦૦૦૦
કચ્છ.	હી૦હા૦ માહારાવ શ્રી મીરઝા રાજા સવાઈ સર ખેંગારજી બાહાદુર જી. સી. આઇ. ઈ...	મુંબઇ.	૬૫૦૦	૫૧૨૦૮૪	૧૮૭૦૦૦૦
કપુરથાલા.	હી૦ હા૦ ફરઝંદે દીલબંદ રસીખુલ એતેકાદ દોલતે ઇંગલીશીઆ રાજાએ રાજગાન રાજા જગતજીતસીંગ બાહાદુર... ...	પંજાબ.	૫૯૮	૨૫૨૬૧૭	૧૦૦૦૦૦૦
કરઉલી.	હી૦ હા૦ માહારાજા ભોનવાર પાલ દેવ બાહાદુર ગદુકલ ચંદ્રભાલ.	રજપુતાના	૧૨૦૮	૧૪૮૬૭૦	૫૦૦૦૦૦
કહલર.	હી૦ હા૦ રાજા અમરચંદ	બીલાસપુર (પંજાબ.)	૪૪૮	૮૬૫૪૬	૧૦૦૦૦૦
કીશનગર.	હી૦હા૦મહારાજ અધીરાજ સરદુલસીંગ બહાદુર	રજપુતાના	૭૨૪	૧૧૨૬૩૩	૨૮૦૦૦૦
કુચબહાર.	લેફટનન્ટ કરનલ હી૦હા૦મહારાજા સર નરીપેંદ્રા નારાયણ મુપ બહાદુર જી. સી. આઈ. ઇ.	બંગાલ.	૧૩૦૭	૬૦૨૬૨૪	૧૩૩૨૦૦૦
કેલાત.	હી૦ હા૦ બેગલરબેગી મીર સર મહમુદ ખોદાદાદ ખાન જી. સી. એસ. આઇ.	બલુચીસ્થાન.	૮૦૦૦૦	૩૫૦૦૦૦	૩૦૦૦૦૦
કોચીન.	હી૦હા૦રાજા સર વીર કરેલા વરયા કે.સી.આઇ.ઇ	મદરાસ.	૧૩૬૧	૬૦૦૨૭૮	૧૬૧૮૦૦૦
કોતહ.	હી૦હા૦ માહારાવ શત્રુ સલ બાહાદુર	રજપુતાના	૩૭૯૭	૫૧૭૨૭૫	૨૯૫૦૦૦૦
કોહલાપુર.	હી૦ હા૦ શાહુ છત્રપતી માહારાજ	મુંબઇ.	૨૮૧૬	૮૦૦૧૮૯	૩૧૨૫૦૦૦
ખંભાત	હી૦હા૦નવાબ જાફરઅલી ખાનશાહેબ બહાદુર	,,	૩૫૦	૮૬૦૭૪	૬૫૦૦૦૦
ખરોંડ(કાલાહાંડી)	રાજા રઘુ કેશરદેવ	મધ્ય પ્રાંત	૩૭૪૫	૨૪૧૫૪૮	....
ખીલચીપુર.	રાવ બાહાદુર અમરસીંગજી	મ૦ હીં૦	૨૭૨	૩૬૧૨૫	૧૭૫૦૦૦
ખેરપુર (સીંધ)	હી૦હા૦ મીર અલી મુરાદખાન	મુંબઇ.	૬૧૦૯	૧૨૯૧૫૩	૬૩૦૦૦૦
ગવાલીઅર.	હી૦ હા૦ મુખતરૂલમુલ્ક અઝીમઉલ એકતેદાર રફીઉસશાન વાલા શીકોહ મોહતશામે દઉરાન ઉમદતુલ ઉમરા માહારાજા અધીરાજ અલીજા હીઝમુસ સલતનત માહારાજા માધુરાવ સીંધીઆ બાહાદુર શ્રીનાથ મનસુરે ઝમાન ફીદવીએ હઝરતે મલીકએ મુઅઝમાઇ રફી ઉદ દરાજયે ઇંગલીસતાન...	મ૦ હીં૦	૨૯૦૪૬	૨૯૯૩૬૫૨	૧૨૦૦૦૦૦૦

મુલકનું નામ.	રાજાનું નામ.	કીઆ ઈલાકામાં આવેલા છે.	રાજનો વીસતાર ચોરસ માઈલ.	વસતી કેટલાં માણસોની.	મેહશુલ રૂપીઆ.
ગોંડલ.	હી॰ હા॰ સર ભગવતસીંગજી સગરામજી કે. સી. આઇ. ઇ	મુંબઇ.	૧૦૨૪	૧૩૫૬૦૪	૧૦૦૦૦૦૦
ચરખારી.	હી॰ હા॰ માહારાજા અધીરજ સીપાહ દારૂલ મુલ્ક મલખાનસીંગ બાહાદુર	મ॰ હીં॰	૭૮૭	૧૪૩૦૧૫	૫૦૦૦૦૦
ચંમબા.	હી॰ હા॰ રાજા શામ સીંગ	પંજાબ.	૩૦૯૨	૧૧૫૭૭૩	૨૩૫૦૦૦
છત્રપુર.	હી॰ હા॰ રાજા વીશવનાથસીંગ	મ॰ હીં॰	૧૧૬૯	૧૬૭૭૦૦	૨૫૦૦૦૦
છોટા ઉદેપુર.	માહારાવલ શ્રી મોતીસીંગજી	મુંબઇ.	૮૭૩	૭૧૨૧૮	૧૭૬૦૦૦
જંજીરા.	નવાબ સીદી અહમદખાન ...	મુંબઇ.	૩૨૪	૭૬૩૬૧	૪૬૩૦૦૦
જમ્બુઆ.	હી॰ હા॰ રાજા ગોપાલસીંગ	મ॰ હીં॰	૧૩૩૬	૯૨૯૩૮	૨૨૫૦૦૦
જમુ અને કાશમીર	કરનલ હી॰ હા॰ માહારાજા પરતાપસીંગ ઈંદર મહીનદર બાહાદુર સીતારે હીંદ ...	....	૭૯૭૮૪	૧૫૩૪૯૭૨	૮૦૭૬૦૦૦
જાલાવર.	હી॰ હા॰ મહારાજ રાણા ઝાલીમસીંગ બાહાદુર.	રજપુતાના	૨૬૯૪	૩૪૦૪૮૮	૧૫૦૦૦૦૦
જીંડ.	હી॰ હા॰ ફરઝ દે દીલબંદ રસીખુલ એતેકાદ દૌલતે ઇંગલાશીઆ રાજાએ રાજગાન રાજા રંબીરસીંગ બાહાદુર	પનજાબ.	૧૨૫૯	૨૪૯૮૬૨	૬૦૦૦૦૦
જુનાગડ.	હી॰ હા॰ બાહાદરખાનજી મોહબતખાનજી...	મુંબઇ.	૩૨૭૯	૩૮૭૪૯૯	૨૨૦૦૦૦૦
જેપુર.	હી॰ હા॰ સરમદે રાજાએ હીંદુસ્થાન રાજ રાજીંદ્ર શ્રી માહારાજ અધીરાજ સવાઇ સર માધુસીંગ બહાદુર જી. સી. આઇ. ઇ.	રજપુતાના	૧૪૪૬૫	૨૫૩૪૩૫૭	૫૦૦૦૦૦૦
જેસલમીર.	હી॰ હા॰ મહારાજ અધીરાજ માહારાવલ બયરીસાલ બાહાદુર...	રજપુતાના	૧૬૪૪૭	૧૦૮૧૪૩	૧૨૦૦૦૦
જોધપુર.	(જુઓ મારવાર)				
ડુંગરપુર.	હી॰ હા॰ માહારાવલ ઉદેસીંગ બાહાદુર ..	....	૧૦૦૦	૧૫૩૩૮૧	૨૦૦૦૦૦
ત્રાવનકોર.	હી॰ હા॰ શ્રી પદમનાભા ડીસાનાનજી સર બલારામા વરમા કુલેશેખારા કીરીતાપતા મની સુલતાન માહારાજા રાજા રામારાજા બહાદુર શમશેર જંગ જી સી. એસ. આઇ.	મધરાસ.	૬૭૩૦	૨૪૦૧૧૫૮	૬૬૬૬૦૦૦
તીપેરા.	હી॰ હા॰ માહારાજા બીરચંદ્ર મનીકીઆ દેબ બરમાન	બંગાલ.	૪૦૮૬	૯૫૬૩૭	૨૬૩૮૮૪
તેહરી.	હી॰ હા॰ રાજા કીરતી શાહ	ગરવાલ.	૪૧૮૦	૧૯૯૮૩૬	૧૪૨૦૦૦
તોંક.	હી॰ હા॰ અમીન ઉદ દૌલાહ વઝીર-ઉલ-મુલ્ક નવાબ મોહમદ ઇબરાહીમ અલી ખાન બાહાદુર સઉલત જંગ	(વાલ્ય માત) રજપુતાના	૨૫૦૯	૩૩૮૦૨૯	૧૨૦૦૦૦૦
દાતીઆ.	હી. હા. માહારાજા લોકીનદર ભવાનીસીંગ બહાદુર.	મ૦ હીં૦	૮૩૬	૧૮૨૫૯૮	૧૦૦૦૦૦૦
દીવાસ. (મોટી સાખા)	હી॰હા॰ રાજા કીશનાજીરાવ પુઆર. ...	,,	૧૩૭૮	૭૩૯૪૦	૨[illegible]૮૦૦૦
દીવાસ (નાની સાખા)	હી॰ હા॰ રાજા નારાયણરાવ પુઆર	,,	૧૧૯૮	૬૮૨૨૧	૩૨૫૦૦૦
ધાર.	હી॰ હા॰ માહારાજા સર આનંદરાવ પુઆર કે. સી એસ. આઇ. સી. આઇ. ઇ. ..	,,	૧૭૩૯	૧૫૧૮૭૭	૮૦૦૦૦૦
ધરમપુર.	હી॰હા॰ મહારાણા શ્રી નારાયણ દેવજી રામદેવજી	મુંબઇ.	૭૯૪	૧૦૧૨૮૯	૨૯૩૦૦૦

મુલકનું નામ.	રાજાનું નામ.	કીઆ ઈલાકામાં આવેલું છે.	રાજનો વીસતાર ચોરશ માઈલ.	વસતી કેટલાં માણસની.	મેહશુલ રૂપીઆ.
ધોલપુર	મેજર હી.હા. રયસુદ દઉલા સીપાહ દારઉલમુલ્ક માહારાજા અધીરાજ શ્રી સવાઇ માહારાજ રાણા નેહાલસીંગ લોકીંદ્રા બાહાદુર દીલેર-જંગ જયદેવ	રજપુતાના	૧૨૦૦	૨૪૯૬૫૭	૧૧૦૦૦૦૦
ધરોલ	ઠાકર શાહેબ હરીસીંગજી જયસીંગજી ...	મુંબઈ	૨૮૨	૨૧૭૭૬	૧૩૩૦૦૦
ધ્રાંગધ્રા	હી૦ હા૦ સર માનસીંગજી રનમાલસીંગજી કે. સી. એસ. આઈ.	મુંબઇ	૧૧૫૬	૯૯૬૮૬	૬૦૦૦૦૦
નગોડ	રાજા જદુબીંદસીંગ	મ૦ હીં૦	૪૫૦	૭૯૬૨૯	૧૫૦૦૦૦
નભા	હી૦ હા૦ ફરજંદે અરજુમંદ અકીદત પયવંદ દૌલતે ઇંગલીશીઆ બરાર બન્સ સરમુર રાજા સર હીરાસીંગ મલવનદર બાહાદુર જી. સી. એસ. આઇ.	પંજાબ	૯૨૮	૨૬૧૮૨૪	૭૦૦૧૦૦
નવાનગર (જામનગર)	હી૦ હા૦ શ્રી સર વીભાજી રનમલજી કે. સી. એસ. આઇ.	મુંબઇ	૩૭૯૧	૩૧૬૧૪૭	૨૨૦૦૦૦૦
નારસીંગગર	હી૦ હા૦ રાજા પરતાપસીંગ	મ૦ હીં૦	૬૨૨	૧૧૨૪૨૭	૪૦૦૦૦૦
પદુકોતા	હી૦ હા૦ બ્રાહદમબા દાસ રાજા મરતનદા ભૈરવા તોંડીમાન બાહાદુર	મધરાસ	૧૧૦૧	૩૦૨૧૨૭	૫૭૫૦૦૦
પન્ના	હી૦ હા૦ માહારાજા મહીન્દ્ર સર રૂદ્ર પરતાપ સીંગ બાહાદુર કે. સી. એસ. આઇ. ...	મ૦હીં૦	૨૫૬૮	૨૨૭૩૦૬	૫૦૦૦૦૦
પટીઆલા	હી.હ. ફરજંદે ખાસ દૌલતે ઇંગલીશીઆ માન સુરેજમાન અમીર ઊલ ઉમરા માહારાજ ધીરાજ રાજેશવર શ્રી માહારાજાએ રાજગાન રજીનદરાસીંગ માહીનદરા બાહાદુર	પંજાબ	૫૪૧૯	૧૪૬૭૪૩૩	૪૯૩૩૦૦૦
પરતાબગર	હી૦ હા૦ માહારાવત ઉદેસીંગ બાહાદુર	રજપુતાના	૧૪૬૦	૭૯૫૬૮	૨૭૧૪૦૮
પાલનપુર	હી. હા. શેર મહમદખાન	મુંબઇ	૩૧૫૦	૨૩૬૪૮૧	૫૦૦૦૦૦
પાલીતાના	ઠાકોર શાહેબ માનશીંગજી	મુંબઇ	૨૮૮	૪૯૨૭૧	૪૫૦૦૦૦
પોરબંદર	હી. હા. રાણા શ્રી વીક્રામટજી ખીમાજી	મુંબઇ	૬૩૬	૭૧૦૭૨	૪૦૦૦૦૦
ફરીદકોટ	હી.હા.ફરઝન્ડી સાઅદતી નીશનીહઝરતી કયસરે હીંદ બરા બનશ રાજા બીકરામશીંગ બહાદુર.	પંજાબ	૬૧૨	૯૭૦૩૪	૩૦૦૦૦૦
બઓની	હી. હા. આઝમુલ ઘુમરાફખરૂદ દોલાહસુઇન અલમુલક શાહીબી જામીન સરદાર નવાબ મહમદહુશન ખાનબહાદુર જફરજંગ ...	મ. હીં.	૧૧૬	૧૭૦૫૫	૧૦૦૦૦૦
બરવાની	રાણા ઇંદરજીટ શીંગ	મ. હીં.	૧૩૬૨	૫૬૪૪૫	૧૪૦૦૦૦
બરાઉનડા	રાજા ઠાકરપરશાદ	મ. હીં.	૨૩૮	૧૭૨૮૫	૨૮૦૦૦
બરોડા	હી. હા. ફરઝનદે ખાસ દૌલતી ઇંગલીશીઆ માહારાજા શર સીયાજીરાવ ગાયકવાડ શેના ખાશ એલ શમશેરબહાદુર જી.શી.એસ.આઇ	મુબઇ	૮૫૭૦	૨૧૮૫૦૦૫	૧૪૦૦૦૦૦૦
બાલાસીનોર	નવાબ મોનુવરખાંજી	મુબઈ	૧૮૯	૪૬૩૨૮	૧૪૮૦૦૦
બારીઆ	મહારાવલ શ્રી માનશીંગજી	મુંબઇ	૮૭૩	૬૬૮૨૨	૨૪૫૦૦૦
બાહવલપુર	હી. હા. રૂકનુદ દૌવલા નશરતજંગ હફીજુલ મુલક મુલખીશુદ દવલા નવાબ સર સાડીક મહમોદખાન બહાદુર જી. સી. એસ. આઇ.	પંજાબ	૧૭૨૮૫	૫૭૩૪૯૪	૧૬૦૦૦૦૦

મુલકનું નામ.	રાજાનું નામ.	કીઆ ઈલાકામાં આવેલું છે.	રાજનો વીશતાર ચોરસ માઈલ.	વસતી કેટલાં માણસની.	મેહશુલ રૂપીઆ.
બીકાનેર	હી. હા. માહારાજ રાજેસ્વર શીરોમની શ્રી ગંગાશીંગ બાહાદુર...	મ. હીં.	૨૨૩૪૦	૫૦૯૦૨૧	૧૨૫૦૦૦૦
બીજાવર	હી.હા.મહારાજા સવાઇ ભાવ પરતાબશીંગ બહાદુર	મ. હીં.	૯૭૩	૧૧૩૨૮૫	૨૨૫૦૦૦
બુનદી	હી. હા. મહારાવ રાજા શર રામશીંગ બહાદુર જી. સી. એસ. આઇ., સી. આઇ. ઇ....	રજપુતાના	૨૩૦૦	૨૫૪૭૦૧	૬૦૦૦૦૦
બંસવારા	હી. હા. રાઈ રાએયાન મહારવાલ શ્રી લક્ષમનશીંગ બહાદુર.	રજપુતાના	૧૫૦૦	૧૫૨૦૪૫	૨૮૦૦૦૦
બાંસડા	મહારવાલ શ્રી પ્રતાબશીંગજી ગુલાબશીંગજી ..	મુબઇ	૨૧૫	૩૪૧૨૨	૧૮૫૦૦૦
બરતપુર	હી.હા. મહારાજા બ્રાજીનદ્રા સાવાઇ શર જેશવંટશીંગ બહાદુર બહાદરજંગ જી.શી.એસ.આઇ	રજપુતાના	૧૯૭૪	૬૪૫૫૪૦	૨૮૦૦૦૦૦
ભાવનગર	હી.હા. શર તખ્તશીંગજી જશવતશીંગજી, જી. સી. એશ. આઇ.	મુબઇ	૨૮૬૦	૪૦૦૩૨૩	૨૬૦૦૦૦૦
ભોપાલ	હી.હા.નવાબશાહજેહાનબેગમ જી.સી.એસ.આઇ	મ. હીં.	૬૮૭૨	૯૫૪૯૦૧	૨૬૮૩૦૦૦
મનીપુર	માહારાજા સુરા ચંદરા શીંગ	આશામ	૮૦૦૦	૨૨૦૦૦૦	૯૦૦૦૦
મલેરકોટલા	હી.હા.નવાબ મહમદ ઈબ્રામ અલીખાન બહાદુર	પંજાબ	૧૬૪	૭૧૦૫૧	૨૮૪૦૦૦
મહીહાર	રાજા બાગબીર શીંગ	મ. હીં.	૪૦૦	૭૧૭૦૯	૮૦૦૦૦
માઇસુર	હી. હા. મહારાજા શર ચમ રજેનદરા વાડોઅર બહાદુર જી. શી. એસ. આઇ. ...	......	૨૪૭૦૯	૪૦૩૦૩૩૧	૧૦૨૦૦૦૦૦
મારવાર	હી. હા. રાજ રાજેસ્વર મહારાજ ધીરાજ સર જશવંટશીંગ બહાદુર જી. શી. એસ. આઇ.	(જોદપુર-રજપુતાના)	૩૭૦૦૦	૧૭૫૦૪૦૩	૪૦૦૦૦૦૦
મેવાર	હી. હા. મહારાણા ધીરાજ શર ફતેહશીંગ બહાદુર જી. શી. એશ. આઇ.... ...	(ઉદેપુર—રજપુતાના)	૧૨૬૭૦	૧૪૯૪૨૨૦	૫૧૦૦૦૦૦
મોરવી	હી. હા. શર વાગજી કે. શી. આઇ. ઇ.	મુબઇ.	૮૨૧	૮૯૯૬૪	૯૦૦૦૦૦
મંદી	હી. હા. રાજા બીજાઇ સેઇન બહાદુર. ...	પંજાબ	૧૧૨૫	૧૪૭૦૧૭	૩૬૦૦૦
રતલામ	હી. હા. રાજા સર રનજીતશીંગ કે. સી. આઈ. ઈ.	મ. હીં.	૭૨૮	૮૭૩૧૪	૧૩૦૦૦૦૦
રાધનપુર	હી.હા.મહમુદ બીશમીલ્લાખાન બહાદુર બાબી	મુબઇ	૧૧૫૦	૯૮૧૨૯	૬૦૦૦૦૦
રાજકોટ	ઠા. સા. બાવાજી મેરામનજી.	મુબઇ	૨૮૨	૪૦૫૨૭	૨૦૦૦૦૦
રાજગર	હી. હા. રાજા બલબહાદુરશીંગ.... ...	મ. હીં.	૬૫૫	૧૧૭૫૩૩	૩૫૦૦૦૦
રાજપીપલા	હી. હા. માહારાના ગંભીરશીંગજી... ...	મુબઇ	૧૫૧૪	૧૧૪૭૫૬	૬૦૦૦૦૦
રામપુર	હી. હા. ફરઝંડી દીલપઝીરી દોલવી ઇંગલીશીઆ નવાબ મુસતકઅલી ખાન બહાદુર....	નોરથવેસ્ટ પ્રોવીનશ.	૯૪૧	૫૪૧૦૧૪	૧૬૬૪૦૦૦
રેવા	હી. હા. માહારાજા વીઆનકટેશ રામનશીંગ બહાદુર	મ. હીં.	૧૦૦૮૩	૧૩૦૫૧૨૪	૨૫૦૦૦૦૦
લીમડી	સર જશવંતશીંગજી ફતેહશીંગજી કે.સી.આઈ.ઇ.	મુબઇ	૩૪૩	૪૩૦૬૩	૨૩૫૦૦૦
લુનાવાડા	માહારાણા શ્રી વખતશીંગજી	મુબઇ	૩૮૮	૭૫૪૫૦	૨૦૦૦૦૦
વઢવાન	ઠાકર સાહેબ બાલશીંગજી. ...	મુબઇ	૨૩૬	૪૨૫૦૦	૪૦૦૦૦૦
વાંકાનેર	રાજ સાહીબ ગનગુભા (અલીઆસ) અમરશીંગજી બનેશીંગજી...	મુબઇ	૪૧૪	૩૦૪૯૧	૧૩૮૦૦૦
સેલાના	હી. હા. રાજા દુલેહશીંગ.... ...	મ. હીં.	૧૧૩	૨૯૭૨૩	૧૨૧૪૦૦
સચીન	નવાબ એબીશીનીયન.	મુબઇ	૪૨	૧૫૭૨૧	૧૬૭૦૦૦
સમથર	હી. હા. મહારાજા છતરશીંગ બહાદુર ...	મ. હીં.	૧૭૩	૩૮૬૩૩	૪૦૦૦૦૦
સરમુર	હી. હા. રાજા સર સમશેર પ્રકાશ બહાદુર જી. સી. એસ, આઇ.	પંજાબ	૧૦૪૫	૧૧૨૩૭૧	૨૧૦૦૦૦
સાવંતવાડી	રઘુનાથ સાવંત ભોનસલે રાજા બહાદુર, ...	મુબઇ	૯૨૬	૧૭૪૪૩૩	૪૧૬૦૦૦

મુલકનું નામ.	રાજાનું નામ.	કીઆ ઈલાકામાં આવેલું છે	રાજનો વીસતાર ચોરશ માઈલ.	વસતી કેટલાં માણસની.	મેહસુલ રૂપીઆ.
સીકીમ	હી. હા. મહારાજા થોટબ નામગ્યુ... ...	બેંગાલ	૨૬૦૦	૮૦૦૦	૧૯૦૦૦
સીતમઉ	હી. હા. રાજા બહાદુરશીંગ..	મ. હીં.	૩૫૦	૩૦૮૩૯	૯૪૦૦૦
સીરોહી	હી. હા. રાઓ કેશરીશીંગ બહાદુર... ...	રજપુતાના	૩૦૨૦	૧૪૨૯૦૩	૧૬૭૦૦૦
સુકેત	હી.હા. રાજા દોસ્ત નીકનદન સઇન... ...	પંજાબ	૩૯૫	૫૨૪૮૪	૧૦૦૦૦૦
સંથ	માહારાણા શ્રી પ્રતાપશીંગજી	મુબઇ	૩૯૪	૫૮૮૨૨	૧૨૦૦૦૦
હેદરાબાદ	હી. હા. અસુફજાહ મુજાફર ઉલ મમલીક નીજામ ઉલ મુલક નીજામુ દવલા નવાબ મીર સર મહાબુબ અલીખાન બહાદુર ફતેજંગ જી. સી. એસ. આઈ.	દખણ	૮૦૦૦૦	૯૮૪૫૫૯૪	૩૦૦૦૦૦૦૦

આખ્માં હીંદુસ્થાન મધે આવેલાં ઉપલાં મુખ્ય રાજો ઉપરાંત બીજાં નાહાનાં રાજો, જાગીરદારો, જમીનદારો, ઠાકોરો અને તાલુકદારો વીગેરે ઘણાં છે, જેમની સામતી શંખ્યા, તેમના રાજોની હદ સાથે નીચે મુજબ છેઃ—

	રાજ્યો.
મધ્ય હીંદુસ્થાનમાં આવેલાં બુનડેલ ખંડનાં નાહાનાં રાજો... ...	૧૯
બગેલખંડના	૨
ભોપાલ એજનશીનાં	૫
અને તેને લગતા જામીનગીરી આપેલા ઠાકોરો	૧૬
ભોપાવાર એજનસીના	૧૮
ગુના એજનશીનાં	૭
ઇંડોર એજનશીના	૬
પશચીમ માલવા એજનશીના ...	૧૬
રજપુતાનામાં આવેલાં	૨
બલુચીશતાનમાં આવેલું	૧
મદરાસને લગતાં...	૨
મુંબઇને લગતાં...	૫
કાઠીઆવાડ ખાતેના નાહાનાં રાજો...	૧૪
અને તેને લગતાં પાંચમાં અને છઠાં વરગોનાં બીજાં રાજો... ...	૩૦
તથા સાતમાં વરગનાં આશરે ...	૧૨૯
ખાંનદેશ એજંશોનાં નાહના રાજો...	૨૨

	રાજ્યો.
મહીકાંઠા તરફના	૬૩
પાલણપુર ખાતેનાં	૯
રેવાકાઠાંનાં	૫૫
સેતારા તરફના જાગીરદારો... ...	૧૨
કોલાપુર તરફનાં જમીનદારો કે જેવો લડાઇની વખતે મદદ કરવા બંધાયલા	૧૧
બેંગાલના લોવર પરાવીનશ તરફના નાહાના રાજો...	૧૭
છોતા નાગપુર તરફનું ખંડયાં રાજો	૯
પંજાબ ખાતેનાં નાહનાં રાજો ...	૪
શીમલા હીલ તરફનાં રાજો... ...	૧૮
બેંગાલનાં મધ્ય પ્રાંત તરફના નાહાના રાજો	૧૪
મદરાશ ખાતેનાં નાહાના જમીનદારો	૧૩
બેંગાલનાં લોવર પરાવીનશ ખાતેનાં જમીનદારો	૧૪
વાવીય ખુણાનાં પ્રાંતોમાંના જમીનદારો	૩૩
આઉદનાં તાલુકેદારો	૪૩

અંગરેજ સરકારના ઓધેદારોને મલતું ટોપોનું માન.

નામદાર શેહનશાહબાનું કવીન વીકટોરીઆ ...	૧૧૦	એલચીઓ	૧૫
હીંદુસ્થાનના વાઈસરાય અને ગવરનર જેનરલ ...	૩૧	લેફટનનત ગવરનર	૧૫
એલચીઓ	૧૯	વાઈસ એડમીરલ અને લેફટનનત જેનરલ રેસીડનતસ અને કમીશનર...	૧૩
ઈલાકાના ગવરનરો	૧૭	રેર એડમીરલ અને મેજર જેનરલ	૧૧
હીંદુસ્થાનની કાઉનસીલના વડા	૧૭	પોલીટીકલએજંટ	૧૧
હીંદુસ્થાનમાં ફીરંગી સંસથાનોના ગવરનર જેનરલ...	૧૭	પેહલા વરગના કોમોદોરસ (દરીઆઈ કાફલાના સરદાર) અને બરીગેડીયર જેનરલ	૯
પોંડીચરીના ગવરનર	૧૭	દમનના પોરચુગીસ ગવરનર	૯
નામદાર માહારાણીના સંસથાનોના ગવરનરો ...	૧૭	દીવના ગવરનર...	૯
હીંદુસ્થાનનાં ઈલાકાના લેફટનનત ગવરનરો ...	૧૫		
જેનરલ, એડમીરલ અને તેઓના વાવતાઓ ...	૧૫		
કાઉનસીલના મેમબરો	૧૫		

હીંદુસથાનના દેશી રાજા અને બીજાઓને મલતું ટોપનું માન.

નામ.	ટોપ.		
વડોદરાના માહારાજા	૨૧	ઈંદોરના માહારાજા	૧૯
હઈદરાબાદના નીઝામ	૨૧	કેલાતના ખાન...	૧૯
માઈસોરના માહારાજા	૨૧	કોલાપુરના રાજા	૧૯
ભોપાલની બેગમ	૧૯	મેવાર (ઉદેપુર) ના માહરાણા	૧૯
કાશમીર અને જમમુના માહારાજા	૧૯	ત્રાવનકોરના માહારાજા	૧૯
ગવાલીઅરના (સીંધીઆ) માહારાજા	૧૯	ધુલેપસીંગ જી. સી. એસ. આઈ...	૨૧

દરેકને ૧૭ ટોપ.

ભાવલપુરના નવાબ.	કોચીનના રાજા.	કચ્છના રાવ.
ભરતપુરના માહરાજા.	જેપુરના માહરાજા.	મારવાર (જોધપુર) ના માહરાજા
બીકાનેરના માહરાજા.	કેરાવલીના માહરાજા.	પતીઆલાના માહરાજા
બુનદીના માહરાવ રાજા	કોતાહના માહારાવ.	રેવાના માહરાજા.
		તોંકના નવાબ.

દરેકને ૧૫ ટોપ.

બાનસવારાના માહરાવલ	ઈંદરના માહરાજા	પરતાબગરના રાજા
દીવાસના વડા રાજા	જેસલમીરના માહારાવલ	સીરોહીના રાવ
દીવાસના નાના રાજા.	જાલાવારના માહારાજ રાણા	સીકીમના માહારાજા.
ધરના રાજા.	ખેરપુરના મીર	ઉલવરના માહારાવ રાજા.
ધોલપુરના માહારાજા રાણા	કીશનગરના માહારાજા	આરકોતના શાહજાદા અઝીમજાહ
ડુંગરપુરના માહારાવલ.	ઉરખા (તેહરી) ના માહરાજા	ઝહીર ઉદ દઉલાહ બાહદુર
દુતીઆના માહારાજા.		

દરેકને ૧૩ ટોપ.

બનારસના માહારાજા.	જાઉરાહના નવાબ.	તીપેરાના રાજા.
કુચબહારના માહરાજા	રામપુરના નવાબ.	તાનજોરની શાહજાદી.

દરેકને ૧૧ ટોપ.

અજેગરના માહારાજા.	જુનાગરના નવાબ.	રાધનપુરના નવાબ.
બાવનીના નવાબ.	ખીલુર (બીલાસપુર) ના રાજા.	રાજગરના રાવન.
ભાવનગરના ઠાકોર સાહેબ.	કપુર થાલાના રાજા.	રાજપીપલાના રાજા.
બીજાવરના માહરાજા.	મોરવીના ઠાકોર સાહેબ.	રતલામના રાજા.
ખંબાતના નવાબ.	મંદીના રાજા.	સીતામ હાઉના રાજા.
ચરકરી માહારાજા.	નભાના રાજા.	સીલલાનાના રાજા.
ચમબાના રાજા.	નવાનગરના જામ.	સરમુર (નહન) ના રાજા.
છતરપુરના રાજા.	નારસીંગરના રાજા.	સુકેતના રાજા.
ધરંગદરાના રાજા સાહેબ	પાલનપુરના દીવાન	સમ્પથરના રાજા.
ફરીદકોતના રાજા	પોરબંદરના રાણા.	તેહરી (ગરવાલ) ના રાજા.
ઝાબુઆના રાજા.	પુનાહન માહારાજા.	શુહર અને માકલલાના જમાદાર... ૧૨
જીંદના રાજા.	પદુકોતાના રાજા.	

દરેકને ૯ ટોપ.

અલીરાજપુરના માહારાણા.	ગોંડલના ઠાકોર સાહેબ	નગોડના રાજા.
બાલાસીનોરની બેબી.	જંજીરા (હબસી) ના નવાબ.	પાલીતાનાના થાકોર સાહેબ.
બાસડાના માહરાવલ.	ખરંડના રાજા.	રાજકોતના ઠાકોર સાહેબ.
બારીઆના રાજા	કીલચીપુરના રાવ.	સાવતવાડીના સર ડેસાઈ.
બેરોનડાના રાજા.	લહેજના સુલતાન.	સોઅનથના રાજા.
બરવાનીના રાણા.	કેશીમ અને સોકોતરાના સુલતાન.	સચીનના નવાબ.
છોતા ઉદેપુરના રાજા.	લીમરીના થાકોર સાહેબ.	વધવાનના ઠાકોર સાહેબ.
ઢરોલના ઠાકોર સાહેબ.	લુનાવાડાના રાણાં.	વાંકાનેરના રાજા સાહેબ.
ધરમપુરના માહારાણા.	મલીર કોતલાના નવાબ.	કોલાપુરના રીજંટ.
ફુધલીના સુલતાન.	મઈહીઅરના રાજા.	લુસબેલાના જામ અમીરખાન.

યજદેજરદી સને ૧૨૫૮ નાં ઝોરાસટરીઅન કાલેનડર ઉપર અપાયલાં વરતમાંન પતરોનાં મત.

THE ZOROASTRIAN CALENDAR.—We have to acknowledge with pleasure the receipt of the nineteenth annual publication of this calendar for the year of Yezdijird 1258, commencing from the 17th ultimo, which is, as usual, punctually issued. The Parsees will, no doubt find this work a useful book of reference, since it contains a fund of information, important as well as interesting to the community. Besides the calendar of the year, a vast amount of information affecting the several Parsee charitable, religious, educational, and social institutions is embodied in the very valuable production. There is also found in it a record of charities, births, deaths, and marriages in the community during the past year. The new feature of the calendar this year is the introduction of opinions expressed in favour of the Zoroastrian religion by many eminent English, French, German, and Mahomedan writers, by Erved Dadabhoy Cursetjee Doredy, a well-known Parsee priest The compilation, which seems to have been made after considerable trouble and research by the learned priest, will materially increase the circulation of the calendar. The work is neatly printed, and the whole get-up of the production is highly creditable to its compiler, Mr. Muncherjee Hosungjee Jagose.

Times of India, October 3rd 1888.

THE ZOROASTRIAN CALENDAR....This annual brochure is published by its enterprising proprietor, Mr. Muncherjee Hoshungjee Jagose, soon after the Parsee new year. The present number is for the year of Yezdijerd 1258, corresponding to the period embraced between the 17th September 1888 to 16th September 1889. It is chiefly interesting to the Parsee community, for whose information it is compiled by the publisher, embodying various facts and figures, the trustworthiness of which is undoubted. It gives a faithful register of the principal events of the past year, relating to Parsee charities, educational and religious endowments, and such other benefactions. The editor seems to have taken great pains to be accurate in having compiled tabular statements for births of Parsee children from authentic sources from 1865 to 1887. In the former year there were 597 and in the latter 1,315 births, which proves partly the double fact of there being an increase in population, and partly a more accurate system of registering births. During the same period, there were 104 marriages and 19 re-marriages in 1865, and 668 marriages and 8 re-marriages in 1887. One of the most interesting feature in these tabulated forms is that the respective ages of the contracting parties are given, and it throws a curious light on the then prevailing but now dying out custom of infant marriages. In glancing over the columns we notice that during the period under reference there were 20 girls and 3 boys, of ages below five years united in holy wedlock, and 412 girls and 75 boys both under ten years of age, married. In the same manner we observe that no Parsee woman seems to have been married whose age exceeded forty years, and only 11 females were "taken up" while between thirty and forty. The largest number of unions appear to have taken place when the parties were between twenty and twenty-five. A very instructive article on the Zoroastrian religion has been published in the present number, contributed by Ervad Dadabhoy Khurshedjee Dordi, a learned Parsee priest, whose concise and effective style of narrative of the pre-eminence of that faith, the erudite philosophy of the prophet and other cognate subjects, have been adequately recognized in proper quarters. It is surmised that the said paper will be re-published in a book form for the use of schools established for Parsi children. Those who have read it bear testimony to the general fidelity of the narrative and its usefulness. The calendar is neatly printed in Guzerati at the Vartman Press, and no private or public library should be without a copy.

Bombay, Gazette, October 15, 1888.

THE ZOROASTRIAN CALENDAR....We are indebted to Mr. Muncherjee Hoshangjee Jagose for a copy of the Zoroastrian Calendar for the year of the Yezdijird 1258, corresponding with the Christian term 17th September 1888 to 16th September 1889, which is a neatly got-up volume of useful information to all who can read Guzerati. We have said enough in praise of this valuable work the year previous; we have only to add that no Guzerati reading family should be without it. *Daily Telegraph and Deccan Herald, October* 17th 1888.

(ઊપલાં અંગ્રેજીનો ગુજરાતી તરજુમો.)

ઝોરાસ્ટરીઅન કેલેનડર—યજદેજરદી શને ૧૨૫૮ ના શાલના પરગટ થએલા આ કાલેંડરની ૧૯ મી આવરતી નો ભેટ હમો ખુશી શાથે સ્વીકારીએ છાંએ, જે નવું વરશ તા૦ ૧૭ મી સપટેમબરથી સરૂ થયું છે. એ કેલેંનડર નીઅમીત નીકલતું આવ્યું છે. બેશક, કોઈ પણ જાતની ખબર મેલવવાને એ પુસ્તક પારસીઓને ઉપયોગી થઈ પડશે,

કારણકે એમાં પારસીઓને લગતી અગતની તેમજ મનોરંજક બાબદો આવી છે. દર વરશનાં પંચાંગને લગતી વીગત આપીઆ ઉપરાંત તેમાં પારસીઓની સખાવત, તેમનાં ધરમ સંબંધી, કેલવણી સંબંધી અને બીજી પરચુટણ બાબદો સંબંધી પુશકલ ખબરો એ ઘણાં અગતનાં પુસતકમાં આવી છે. વલી પારસીઓની સખાવત, જનમ, મરણ અને આગલાં વરસોમાં થએલાં લગનની નોંધ તેમાં લીધી છે. આ વરશમાં એક નવીજ બાબદ તેમાં આવી છે તે એકે જરથોસતી ધરમની તરફેણમાં પ્રખ્યાત અંગરેજો, ફરેંનચો, જરમનો અને મુસલમાન લખનારાઓએ આપેલાં મતો એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી જેવણ એક જાણીતા પારસી ધરમગુરૂ છે તેવણે લીધાં છે. મજકુર ધરમગુરૂએ કેટલીક મેહેનત અને શોધથી એ સંગ્રહ લખેલો લાગે છે, તેથી એ કેલેંનડરના ખપમાં વધારો થશે. એ પુસતક ઘણુંજ સફાઈથી છાપયું છે, અને તેની રચના પણ શારી છે તેથી તેના બનાવનાર મી૦ મંનચેરજી હોશંગજી જાગોશાને માન ઘટે છે.

ટાઈમસ આફ ઈનડીઆ—તા૦ ૩ જી અકટોબર ૧૮૮૮.

ઝોરાસટરીઅન કાલેંનડર—પારસીઓનાં નવાં વરશ પછી તુરતજ ઝોરાસટરીઅન કાલેંનડરના સાહાસીક માલેક મી૦ મં. હો. જાગોસ આ વારસીક પુસતક બહાર પાડે છે. હાલનું કાલેનડર યજદેજરદી ૧૨૫૮ થી શરૂ થાએ છે એટલેકે તા૦ ૧૭ મી સપટેમબર ૧૮૮૮ થી તે તા૦ ૧૬ મી શપટેમબર ૧૮૮૯ શુધી. મુખ્યે કરી એ પુસતક પારસી કોમને રસીક લાગશે, કારણકે એના પ્રગટ કરતાએ જુદી જુદી બાબદો અને સંખયાઓનો સંગ્રહ કીધો છે, જેની ખાતરદારી વીશે જરાએ શક નથી. ગુજસતે સાલમાં બનેલા મુખીય બનાવો જેવાકે પારસી સખાવત, કેલવણી અને ધરમ સંબંધી બાબદોનો ખરો હેવાલ એમાં આપીઓ છે. ૧૮૬૫ થી તે ૧૮૮૭ સુધીમાં પારસીઓમાં થએલાં જનમનો ભરોસેદાર કોઠો આપવામાં તેના અધીપતીએ ભારે મેહનત લીધેલી લાગે છે. ૧૮૬૫માં ૫૯૭ જનમ અને ૧૮૮૭ માં ૧૩૧૫ જનમ થાયા હતા, જે ઉપરથી થોડું એવું સીધ થાએ છે કે વસતીમાં વધારો થતો જાએ છે, અને થોડું એવું સીધ થાએ છે કે જનમ નોંધવામાં (પાછલથી) બરોબર ચોકસાઈ રખાએ છે. ૧૮૬૫ માં ૧૦૪ લગન અને ૧૯ નાતરાં થયાં હતાં અને ૧૮૮૭ માં ૬૬૮ લગન અને ૮ નાતરાં થયાં હતાં. એ કોઠામાં સરવથી રસીક વીગત એ છે કે જુદી જુદી ઉમરમાં થયલાં લગન વરશને અનુકરમે ગોઠવીઆં છે, તેથી આગલનાં કરતાં હાલમાં બાલ લગનનો રીવાજ નાબુદ થતો જાય છે એમ એ બીના સીધ થાઈ અજવાલું પાડે છે. ઉપર ટપકે જોતાં એ ટીપમાં અમો એવું જોઈએ છીએ કે ૧૮૬૫ થા ૧૮૮૭ સુધીમાં પાંચ વરસની અંદરનાં ૨૦ છોકરી અને ૩ છોકરાઓ લગનના પવીતર ગાંઠથી જોડાઆ હતા, અને ૧૦ વરસની અંદરની ૪૧૨ છોકરીઓ અને ૭૫ છોકરાઓ પરણયા હતા. એજ માફક એવું માલમ પડે છે કે ૪૦ થી વધુ વરસની ઉમરની કોઈબી પારસી સ્ત્રી પરણી નથી, અને માતર વરસ ૩૦ થી ૪૦ વરસની વચેની ૧૧ ઓરતોના લગન થયાં હતાં. એવું માલમ પડે છે કે ૨૦ અને ૨૫ વરસની વચમાં મરદ ઓરતનાં ઘણાંજ લગન થયાં હતાં. હાલનાં કાલેનડરમાં એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી જેવણ એક ભણેલા પારસી ધરમગુરૂ છે તેવણે મેહેનત લેઈ જરથોસતી ધરમ વીશે એક ઘણોજ બોધકારક રેસાલો લખીઓ છે. જરથોસતી ધરમની એતેબરી વીશેનો ટુંકો અને અસરકારક હેવાલ, જરથોશત પેગંમબરની વીદવતા ભરેલી ફીલસુફી અને બીજી ધરમી બાબદોની સારાં મંડલોમાં લાયક રીતે પીછાન થાઈ છે. એવી કલપના કરવામાં આવે છે કે પારસી બાલકો સારૂ સથાપેલી નીશાલ મારે ચોપાંનીઆના આકારમાં મજકુર હેવાલ ફરીથી પ્રગટ કરવામાં આવશે. જેઓએ એ રેસાલો વાંચીઓ છે તેઓ તેનાં ખરાંપણાં અને અગતીઅતા વીશે સારી ગવાહી આપે છે. આ કેલેનડર ગુજરાતી ભાશામાં વરતમાન પરેસમાં સફાઈથી છાપીઉં છે, અને દરેક ખાનગી યા જાહેર લાઈબરેરીમાં એ કેલેનડરની નકલ રાખવી જોઈએ.

મુંબઈ ગેઝટ—તા૦ ૧૫ મી અકટોબર ૧૮૮૮.

ઝોરાસટરીઅન કાલેંતડર—યઝદેજરદી સને ૧૨૫૮ ના સાલના ઝોરાસટરીઅન કાલેંનડરની એક નકલની ભેટ સ્વીકારતાં હમો મી૦ મંનચેરજી હોશંગજી જાગોશાનો આભાર માનીએ છીએ, કે જે શાલ તા૦ ૧૭ મી સપટેમબર ૧૮૮૮ થી સરૂ થઈ તા૦ ૧૬ મી સપટેમબર ૧૮૮૯ માં પુરૂ થાએ છે. પુસતક સફાઈથી છાપીઉં છે, અને જેઓ ગુજરાતી ભાશા વાંચી શકે છે, તેઓ માટે ઘણી અગત્યની બાબદો તેમાં આવી છે. ગીયે વરસે આ ઉપયોગી પુસતકની વખાણમાં અમો પુરતું બોલ્યા છીએ; હમો માત્ર એટલુ વધુ કહીએ છીએ કે દરેક ગુજરાતી વાંચનાર કુટુંબે એ ચોપડી રાખવી જોઈએ.

દેલી તેલીગ્રાફ એન્ડ દકન હેરલદ—તા૦ ૧૭ મી અકટોબર ૧૮૮૮.

પારસી લગનને લગતી નવી વીગત—પારસીઓમાં છેહ્લાં ૨૩ વરસમાં થયલાં જનમ, લગન તથા મરણને લગતી કેટલીક અગતયની વીગતો મી૦ મંનચેરજી જાગોશાના નવાં "ઝોરાસટરીઅન કાલેનડર" માંથી ઉપજાવી કાહાડી અમોએ બીજા ભાગ ઉપર રજુ કરી છે, જે પારસીઓને તેમજ બીજી કોમવાલાઓને અભયાસ કરવા જોગ થઈ પડશે...... પારસીઓમાં જનમ તથા લગન અને મરણની જાણવા જોગ વીગતોનું મી૦ મંનચેરજી જાગોશાવાલું સને ૧૨૫૮ ના યઝદેજરદી સાલનું ઝોરાસટરીઅન કાલેનડર બાહેર પડયું છે અને તેમાં છેહ્લાં ૨૩ વરસના પારસી જનમ, લગણ તથા મરણને લગતી કેટલીક જાણવાજોગ વીગતો આપેલી હોવાથી તે ઊપજાવી કાહાડી વાંચનાર આગલ હમો રજુ કરીએ છીએ..........લગનની નોંધ વધારે ઉપયોગી છે..........મી૦ જાગોસે પોતાનાં કેલેંનડરમાં આ અગતયની વીગતો રજુ કરીને પારસીઓ ઊપર ઊપકાર કરયો છે.

જામે જમશેદ—તા૦ ૩ જી અકટોબર ૧૮૮૮.

ઝોરાસટરીઅન કેલેંડર—પારસીઓની વારસીક સેવા બજાવનાર એક અતી ઉપયોગી પુરૂશ મી૦ મનચેરજી હોર્સમજી જાગોશ જેઓ વરતમાન પરેશ નામના એક પુરાણા પરેશના માલેક તરીકે જાણીતા છે તેઓ ગમે એવી રીતે એક મારગીપણાથી પોતાનું કામ કરીઆ જાએ તોપણ તેમના કામના અતી ઉપયોગીપણાને લીધે તે દર શાલમાં એકજ વખત નહી પણ હમેશ તેમનું નામ ખરેખરાં કામને માટેજ આપણી નજર શનમુખ ઉભું રેહે છે. વગર હાંશલની ઘણુ પરમારથી કોસેસથી તેઓએ જોરાસટરીઅન કેલેંનડર નામનું વારસીક "પબલીકેશન" હજી ચાલુ રાખીને પારસીઓ માંટે એક અગતની તઈઆર નોંધ આપણાં હાથમાં ખરેખર વરશમાં એકજ દીવશે લાવીને મેલવામાં આવે છે પણ તેના માલેકને તો ૩૬૫ દીવસના દરેક કલાકે કલાક તે પાછલની મેહેનત અને આતુરતામાં મશગુલ રેહેવું પડે છે. અને તીઆરેજ આપણે આખાં સાલમાં બનેલી તમામ વીગતોથી ભરપુર પુશતક મેલવી શકીએછે, કે જેને માટે કેટલાક શાહેબો એક નજીવો "ચાતલો" વટીક કવડો કરતાને કવડું જેહેર જેવું મોહોડું કરતા હશે. પણ હમો એવા શાહેબોને એટલીજ શુચના કરીશું કે, તે એકજવાર હાથમાં પકડીને તેના સફા ઉઠલાવી જોવા. પારસીઓને લગતી કોઈબી હાલની, હવે પછેની કે અગાઉની બીના તેમાંથી તરત તેઓ મેલવી શકશે, અને તેવી એકેક રકમ માટેજ જો તેઓ એકેક રૂપીઓ ગણે તો તેવી શેંકડો બલકે હજારો ખબરો તેઓ મેલવી શકે. આપણે ઘણીકવાર જોયું છે કે તેવી એકેક ખબર એકેક રૂપીઓ આપતાંબી કેટલાંક ગરજવંનોને મલતી નથી. પણ જે ભાગ્યેગશાલી નરો આ ઝોરાસટરીઅન કેલેનડર રૂપીઆ એકમાં ખરીદી રાખે છે, તો તે શેંકડો રૂપીઆનો અવેજ વાલી આપેછે. માટેજ હમો ઈછીએચ કે કોઈબી પારસીનું ઘર એ કેલેનડર વીના ખાલી રેહેવુંજ ન જોઈએ.

અખબારે સોદાગર, શમાચાર દરપણ તથા મુંબઈ ચાબુક—તા૦ ૪ થી અકટોબર ૧૮૮૮.

ઝોરાસટરીઅન કેલેંનડર—યઝદેઝરદી સને ૧૨૫૮ નાં નવાં સાલનું ઝોરાસટરીઅન યાને પારસી પંચાંગ તેના બનાવનાર મી૦ મંનચેરજી હોશંગજી જાગોસ તરફથી અમોને મલયું છે, જેની પોંહોંચ માન સહીત સ્વીકારીએ છીયે. દર વરશે આ કેલેંનડરના બાબમાં જે જે વધારો કરવામાં આવે છે તે બેશક પારસી કોમને માટે ઉપયોગીજ હોયછે. જેમ ગયે વરસે પારસી કોમના માનવંત અકાબર સર દીનશાજી માંણેકજી પીટીટનું સુંદર સબી સાથનું જનમ ચરીતર આપ્યું હતું, તેમ આ વરશે મી૦ મંનચેરજીએ "જરથોસતી ધરમની મોતબરી" વીશે એક લંબાન રેસાલો દાખલ કરી જરથોસતી ટોલાની એક વાજબી અને સ્તુતીપાત્ર સેવા બજાવી છે. મુંબઈમાં ૧૮૨૫ થી તે સને ૧૮૮૭ સુધી પડેલા વરસાદનો કોઠો પણ આ વેલા દાખલ કીધો છે. જે ઘણે દરજજે ઉપયોગી વીગત કહેવાઈ શકાય. વલી બીજો વધારો આ વરસના કેલેનડરમાં મુંબઈ શેહેરમાં ૧૮૬૫ થી ૧૮૮૭ સુધી પારસીઓમાં થયલાં જન્મ, લગણ તથા મરણના જે કોઠા પ્રગટ કીધા છે, તે ઉપરથી દેખાઈ આવે છે, કે જે ઊપરથી એ ટોલાંની છેલી બાવીશ વરશની સંસારી સ્થીતી સંબધી કેટલોક ગંભીર વીચાર કરવાનું મલી આવે છે. અલબત મી૦ જાગોસને તેવણની અથાગ મેહેનતના બદલામાં વાંચનારી આલમ તરફથી ઘટતું ઊતેજન મલતું હોવું જોઈયે, જેનો પુરાવો દર વરસે નીકલતાં ઝોરાસટરીઅન કેલેંનડરમાં થતા વધારા ને સુધારાપરથી માલમ પડી આવે છે. ટુંકમાં ઊપલું "પારસી પંચાગ" જેવું ઉપયોગી પુસતક જે તારીફ લાયક દેખાવ કરયું જાય છે તે માટે અમો તેના રચનારને મુબારકબાદી આપીએ છીએ.

કયેસરે હિન્દ—તા૦ ૭ મી અકટોબર ૧૮૮૮.

૧૨૫૮ ના સાલનું પારસી પંચાંગ—"ઝોરાસટરીયન કેલેનડર" તેના બનાવનાર મી૦ મંનચેરજી હોશંગજી જાગોસ તરફથી યજદેજરદી ૧૨૫૮ ના સાલનું અમને મલયું છે, જેની પોંહોંચ ઉપકાર સાથે કબુલ કરતાં જણાવીએ છીએ કે આ કેલેનડરમાં પારસી આલમને લગતી જે જે ઉપયોગી બાબતો હંમેશ મુજબ સમાવવામાં આવે છે તેજ મુજબ ચાલુ વરષના કેલેનડરમાં સમાવવા ઉપરાંત મુંબઈ મધે હાલમાં પ્રગટ થતાં વરતમાન પતરો, ચોપાનયાં અને કેલેનડરોની એક ટીપ આપી છે તથા પારસી છાપખાનાઓનાં ઠામ ઠેકાણાં સાથે બતાવ્યાં છે. આ ઉપરાંત મુંબઈના ગવરનરો ૧૬૬૭ થી તે ૧૮૮૫ શુધીમાં કોણ કોણ અને કયે સાલ થઈ ગયા તેની ટીપ આપી છે તથા દુનીયાના સઘલા દેશોના વખત જાણવાનો કોઠો, મુંબઈની ઈનશુરંશ કંપનીઓ, જીંદગીનો વીમો ઉતારનારી કુંપનીઓની, દરીયાઈ વીમો ઉતારનારી અને સ્ટીમ નેવીગેશન કુંપનીઓની પણ ટીપ આપી છે. આ કેલેનડરમાં વધારે નવું એ છે અને તે જરથોસ્તી આલમને જાણવા જોગ છે કે જરથોસત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાનોએ આપેલાં મતોને પાંચ ભાગમાં અચ્છી રીતે ગોઠવી મુકયા છે; એટલુંજ નહીં પણ જરથોસતી લોકો ઈરાંનથી હીંદુસથાનમાં આવી વસ્યા તેની આગમજ થોડાક મોબેદો હીંદુસ્થાનમાં શો રીતે આવ્યા તેને લગતું જાણવા જોગ બેયાન ગોઠવ્યું છે, જે ટુંકમાં પણ જાણવા જોગ છે. નવી બાબતોના વધારાથી આ કેલેનડરનું કદ વધયું છે અને તેની કીંમત રૂ૧) રાખી છે, જે કંઈ બહુ ભારે નથી. બેશક આ કેલેનડરમાં કંઈ કંઈ વરશો વરશ નવી બાબતોનો વધારો અને સુધારો થતો જોઈને તેના કરતાને પારશી આલમ તરફથી ઉતેજંન મલવું ઘતે છે. આ કેલેનડરમાં વલી બીજું વધારે એ છે કે ૧૮૨૫ થી તે ૧૮૮૭ સુધીમાં દર વરસે કેટલો કેટલો વરસાદ પડયો હતો તેનો કોઠો આપ્યા ઉપ્રાંત મુંબઈ શેહેરનાં પારસીઓના જનમ, મરણ અને લગનની નોંધ આપી છે. મી૦ જાગોસ પોતાના આ પંચાંગમાં જે મેહેનત લઈને કંઈ કંઈ આગલાં પાછલાં વરસોની નોંધો મેલવવામાં પારસી આલમની સેવા બજાવે છે, તે તથા તેની સારો છપાઈ જોતાં પારસી કોમને તે ઘણું માનીતું થાય તેમાં નવાઈ નથી, અને તેમજ તેના સારા ફેલાવાને લીધે સેંકડો વેપારીઓ તરફથી તે વરસો વરસ જથાબંધ જાહેર ખબરો મેલવવાને ભાગ્યેગશાલી થાય છે તે જોઈને અમો સંતોષ પામીએ છીએ.

ગુજરાત મિત્ર—તા૦ ૧૪ મી અકટોબર સને ૧૮૮૮.

મુંબઈ વરતમાન પરેસના માલીક મી૦ મંનચેરજી હોશંગજી જાગોસ તરફથી દર વરસે પારશીઓના નવાં શાલદર બાહાર પડતાં "ઝોરાસટરીઅન કેલેનડર" યાને પારસી પંચાંગની ચાલુ સાલની એક નકલ અમને મલી છે, જેની પોંહોંચ ઉપકાર સહીત કબુલ કરતાં જણાવીચે છીએ કે આ પંચાંગમાં પારસી આલમને લગતું જેટલું અગત જોગ નોંધવામાં આવે છે તેટલું આ શાલના પંચાંગમાં પણ નોંધવામાં આવ્યું છે, જેમાં વીશેસ કરીને ગયાં વરશનો ઈનતેખાબ એક તવારીખ દાખલ છે. પણ તે ઉપાંત ઘણીએક નવી બાબતો પણ સમાવી છે અને તેમાં મુંબઈના તમામ જરથોસતી છાપાખાનાઓની, ૧૮૬૭ થી તે ૧૮૮૫ શુધીમાં થઈ ગયલા ગવરનરો, તમામ વીમાની કુંપનીઓ અને બીજી પરચુરણ જાણીતી મોટી વેપાર ચલાવનાર કુંપનીઓની નોંધ લેવામાં આવી છે, જે બેશક હર કોઈને ઉપયોગી થઈ પડે એવી છે. દુનીયાંના સઘલા દેશોનો વખત જાણવાનો કોઠો તથા જરથોસતી કોમને અભીયાસ કરવા જોગ જરથોસત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાનોના મતોને પાંચ ભાગમાં પ્રગટ કરીને જે તેની મોટાઈ બતાવી છે તે અલબતે સરાઘાત ભરેલી નહીં હોય. હીંદુસ્થાનમાં જરથોશતીઓ આવ્યા તે પેહેલાં મોબેદો ક્યાં અને શી રીતે આવ્યા તેનો પણ જાણવાજોગ હેવાલ તેમાં બતાવ્યો છે. આ કેલેનડરના બનાવનાર મી૦ જાગોશે તેને વધારે પારશી આલમમાં વાહાલું કરવાને ૧૮૨૫ થી તે ૧૮૮૭ શુધીમાં મુંબઈમાં, દર વરસે કેટલો કેટલો વરસાદ પડ્યો તેનો એક કોઠો આપ્યા ઊપરાંત જનમ, મરણ અને લગનની લાંબા વખતની નોંધો આપી છે અને એ વીગેરે બીજી ઘણી આગલી પાછલી નોંધો આપઆથી તેનું કદ વધ્યું છે, જેની કીંમત માત્ર રૂ ૧ ની રાખી છે તે બેમુલ છે. આ કેલેનડર છપાઈમાં જેમ પોતાને શોભાવે છે તેમ તેને વેપારી આલમ તરફથી પુશકલ જાહેર ખબરો મલતી રહે છે તે એક તેની શેવાની કદર બુજવા જેવું છે.

ગુજરાત દરપણ—તા૦ ૧૪ મી અકટોબર ૧૮૮૮.

યજદેજરદી સને ૧૨૫૮ ના વરશનું પારસી પંચાગ—આ પંચાંગની એક નકલ તેના બનાવનાર મી૦ મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ તરફથી મલી છે તે ઉપકાર શાથ કબુલ કરીએ છીએ. આ પંચાગ ઉપર તેના બનાવનારે ભારે શ્રમ લીધો છે. તેમ પારસીઓને લગતા ઘણી કીંમતી બનાવો જેવા કે ધારમીક, સંસારી, વ્યવહારી વીગેરે વીગેરે બાબદનો સંગ્રહ કરી પ્રસીધ કરયો છે. આ પંચાંગને દરએક પારસી કુટંબે આવકાર દઈ રાખવા લાયક છે. તેની કીમત રૂ ૧ એક તેના ઊપર લેવામાં આવેલી મેહેનત, સુંદર છપાઈ વીગેરે સાથ સરખાવતાં બીલકુલ વ્યાજબી છે.

સુરય પ્રકાશ—તા૦ ૨૦ મી અકટોબર ૧૮૮૮.

ઝોરાસટરીઅન કાલેનડર યાને પારસી પંચાગ—કેટલાંક કીંમતી પુસ્તકોની પોંહોંચ લેતાં ઘણીક વખતે તેમાંની બારીક બાબદો ઉપર વધુ ધયાન આપવાથી તે પુસ્તકોની પોંહોંચ ઘણી અસુરેથી લેવાય છે અને તેજ પરમાણે આ પારસી પંચાંગનો પોંહોંચ ઘણી અસુરેથી લેવાઈ હોય તો તેમાં અમારો કાંઈજ કશુર નથી. ઝોરાસટરીઅન કાલેનડરને દર વરસો વરસ તેના ઘટતા શુધારા અને વધારા સાથે બાહાર પાડવાની તેના બનાવનાર મી૦ મંનચેરજી હોશંગજી જાગોસની મેહેનત અને કાલજી એટલીતો પ્રખ્યાત પામી ચુકી છે કે દર વરશો વરસ કાલેનડર બાહાર નીકલવાની પેહેલા તેના હમેશના વાંચનારાઓને એક નવી બાબદ વીશેની ઉલટ રહે છે અને તેજ ઉલટ ખરેખરી કાલેનડર બાહાર નીકલવા પછી પોતાની ઉમેદ શાથે ખરી પડેલી જોય છે. આ વખતે આ ઝોરાસટરીઅન કાલેનડરમાં નવા વધારા તરીકે "જરથોશતી ધરમની મોતેબરી" ઉપર એક રસાલો આપવામાં આવ્યો છે કે જેનો સંગ્રહ મી૦ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી નામના એક એરવદ સાહેબ તરફથી લખવામાં આવેલો જણાવવામાં આવે છે. આ એરવદ શાહેબ જોકે જાતે વીદવાંન નથી તેમજ પોતે વીદવાનમાં ખપવાનો દાવો વટીક કરતા નથી તોપણ પોતાનો ફરશદનો વખત આવી કીંમતી બાબદોનો સંગ્રહ કરવામાં રોકે છે તેજ ફકત કાબેલીઅતમાં ખપતા બીજા કેટલાક એરવદ સાહેબોને એક જાતની ચાંમકી લગાવી પોતાને માટેની એક તારીફ લાએક કોશેષ છે. જરથોશતી ધરમની ઉપર ગુમરાહા અને તકોબરીની નજરે જોનારા કેટલાક અભણ સખસોને માઠે આ રસાલો એક ખરેખરો બોધ કરવા લાયક છે, અને જરથોસતી ધરમની મોતેબર ખુબી જે એમાં સમાવવામાં આવી છે તે અતી ઘણી રસીલી અને સુંદર વાંચવા લાયકછે અને ખસુસ કરી "જરથોસતી ધરમની મોતેબરી" વીશેનો આ રસાલો વાંચવાની અમો દરેક જરથોસતીઓને મજબુત ભલામણ કરીએ છીયે. આ ઉપરાંત ગુજસતે સાલના ઈનતેખાબ ઉપર નેગાહ પોહોંચાડતાં પારસી ટોળાની પાદશાહી સખાવત ઊપર આપણી નજર પોંહોંચે છે કે જે દરશાલ કરતાં વધુ રૂપીઆ વીશ લાખની ગંજાવર રકમ થવા જાય છે. જેમાનો લગભગ અરધો ભાગ પીટીટ ખાનદાનના બુજરોગ ગ્રહસ્થ શેઠ નશરવાંનજી માંણેકજી પીટીટના અશીલ જવાન બેટા મરહુમ શેઠ જમશેદજીના નામથી ધરમ ખાતામાં આપવામાં આવ્યો છે. તે સાથ આખા વરસની તારીખવાર શાથના ઊપીઓગી પંચાંગ સાથે આતશબેહેરાંમ, દરેમેહેર, દખમાં વગેરે ધરમનાં મકાનોની જે લંબાન ટીપો દર વરશના રાબેતા મુજબ આપણા દીઠામાં આવે છે, તે છોડી દેતાં આ વરશે વરસાદના માપનો બતાવેલો કોઠો, તેમજ જનમ, મરણ અને લગનનો ૧૮૬૫ના સાલથી તે ૧૮૮૭ ના શાલ શુધીની ઉપજાવેલી ટીપ મેલવતાં મી૦ જાગોશાની મેહેનત તરફ આપણુને સંતોસ માલમ પડે છે. તેમજ રંગોન કાગજો ઉપર છાપેલી સુંદર જાહેર ખબર ખરેખરી એક વાંચનારના ખુશ મનને ઊશકેરે છે, કે જે મી૦ જાગોશની મેહેનત અને કદરદાની તરફ જોતાં પુરતો સધીઆરા ભરેલો બદલો વલેલો જોઈ વાંચનારને ખુશી થવાનું એક સુંદર કારણ મલેછે. અને અગરજો એથી દબલ કે ત્રણઘણી જાહેર ખબરનો વધારો થવાની મી૦ જાગોશને જો ઉલટ મલશે તો કાંઈ કાંઈ નવી નવી બાબદોનો ફલદરૂપ ખોરાક વાંચનારને પુરો પાડશે, એમ આપણે હીંમતથી કબુલ કરીશું.

ભરૂચ શમાચાર—તા૦ ૧૩ મી ડીશેમબર ૧૮૮૮.

પારશીઓના હાતમદીલની સાબેતી ! અમારા ગયા અંકમાં ઝોરાસટરીઅન કાલેનડરની પોંહોંચ કબુલ કરતાં એવું જણાવ્યું છે કે પારસીઓએ ગુજસતે શાલમાં કરેલી સખાવતનો આંકડો વીશ લાખનો તેમાં જણાવ્યો છે. આ વીશ લાખ રૂપીઆ સમજીને અમારા ઘણાક વાંચનારાઓને શક ઉપજયો હશે કે પારશી જેવી એક નાહાની કોમ, હાલના ધંધા ધાપાના પડતા વખતમાં ફકત એક વરસમાં વીસ લાખ રૂપીઆ કાહાડી આપે, એ વાત માનવા જેવી નથી. અને ખરેખર તેમ કેટલાક અંજાણીયાઓને એ રકમ સમજીને અચંબો ઉપજે એમાં અમો નવાઈ સમજતા નથી. અમારો ગયો અંક બહાર ફેલાયા પછી અતરે ભરૂચમાંજ અમાગે કેટલાક મીતર મંડલીમાં એ વીશે ચકચાર ચાલી છે, અને કેટલાક ટકોરમાં અમોને કહેવા લાગા છે કે ભાઈ એ વાત તોપ મારવા સરખી છે ! બીજા કેટલાકો ધારે છે કે કેલેનડરની પોંહોંચ લખતાં થાતો અમોએ વીશ લાખનો આંકડો ગણવામાં ભુલ કરી છે કે અથવા તો ખુદ કાલેનડરમાં કાંઈ ભુલ આવી છે. ટુકમાં એકજ વરસમાં જરથોસતીઓ વીશ લાખ રૂપીઆ જેવી પાદશાહી રકમ કાહાડી આપે એ ઘણાકોના માનવામાં એકાએક આવતું નથી. એ સરવે અટકલ કરનારાઓના મનનું સારથક થવા માટે અમોને જરૂર જણાઈ કે એ વીશ લાખનો આંકડો કાંઈબી શહરાગત ભરેલો કે કશો ભુલ ભરેલો નથી તે તેની વીગતવાર રકમના આંકડા શુધાં સાબેત કરી આપવો કે જેથી એટલી મોટી રકમનો આંકડો જોઈને દામાડોલ થયલાઓના મનનું સમાધાન થતાં, વલી ઉપરથી અમારા પારસી ભાઈઓનાં હાતમ દીલની સાબેતી પણ મલે કે તેવો ખરેખર ટક પડતે એવી મોટી પાદસાહી રકમની બખસેસ ગમે તેવા તંગ વખત છતાંબો કરી શકે છે..........એનો એકંદર સરવાલો રૂ૧૯૪૬૦૦૦) નો અથવા ઓગણીશ લાખ છેતાલીશ હજારનો થયો છે, અને હજુ બીજી રહીસહી સખાવતો કદાચ બાકી હશે તે ઉમેરતાં સાડી ઓગણીસનો થઈ ચુકો. વલી એજ વરશમાં પારસીઓના જે ધરમના નવાં મકાંનો વધયાં છે તેના ઉપર થયલા ખરચની રકમ જે માતર એખલા પારસીઓએ પોતેજ કાહાડી આપી છે તેમાં અજમેર અને નારગોર ખાતેના બે દુખમાં ઈજાયાં, તેની સાથની સગડીઓ અને કુવા બંધાયા, ભુસાવલમાં એક દુખમાંનો તાણો પુરાયો, સુરત તરફના વેસુ ગામમાં એક દરેમેહેર રૂ૪૦૦૦) ના ખરચે બાંધીને તેના ચાલુ ખરચ સારૂ રૂ૫૦૦૦) જુદા કહાડવામાં આવ્યા, નીમચમાં એક જરથોસતીએ ધરમનું દવાખાનું બાંધી આપ્યું, તે સરવેનો એકંદર ખરચ ઉપલી નજદીક સાડીઓગનીસ લાખ રૂપીઆની રકમમાં ઉમેરીએતો તે સરવાલો હમે ઉપર કહયું તેમ વીશ લાખનો બરાબર પુગો કે નહીં તે હમો વાંચનારા સાહેબોને પુછીએ છીએ.

હવે આ આંકડા સાથે અને ગણતરીઓ શુધાં સાબેત કરેલી ઉપલી વીશ લાખની રકમ સમજીને કયા ખરા જરથોસતીની છાતી ધાકયાવના રહેશે તે અમો જાણવા માંગીએ છે. વીશ લાખ કાગલપર લખી જવા, કે મોહોંડેથી બોલી જવા ઘણા સેહેલ છે પણ વીશ લાખ રૂપીઆ એકઠા કીધા હોય તો, તે સારો જેવો ઢગલો થાય અને તેવી ગંજાવર રકમ એકજ વરસમાં ગજવામાંથી કહાડી આપવી, એ કાંઈ નહાની સુની અને જેવી તેવી વાત નથી. આ માત્ર પારસીઓના મોટા મનની અસલ ખમીરનીજ ખુબી છે ! !

હવે હમારા ભોલવાયલા ભાઈઓની ખાતરી થઈ ચુકીછે, એવું અમો માનીએ છીએ. વલી આતો એકજ વરસની વાત છે, પણ એ પ્રમાણે દર વરશે એટલી વીશ લાખની નહીંતો પાંચ દશ કે તેથી વધુ ઓછા લાખની રકમ તો પારશીઓ સખાવતમાં આપતાજ રહયા છે, તેઆરે તે બધાં વરશનો સામટો સરવાલો લેવા બેશીએ તો કાહાનું કાહાં થઈ જાય !! તેવો શામટો સરવાલો લેવાની મેહેનત કરવા વગર આપોઆપ માલમ પડે છે કે આખાં હીંદુસ્થાનમાં વસ્તી વરણોમાં પારસી કોમ જો કે ઘણી નાહાની અને બીશાદ વગરની ગણાય છે, પણ તેના સખી અને દયાલુ દીલગુરદાથી સખાવતમાં તેવી હીંદની બીજી કોમો કરતાં એ કોમ સરસાઈ પામે છે એટલું તો વાજબીની રીતે કસા ગુમાન વગર કહયા વના આ બાબદ ખતમ કરવા ગમતી નથી.

ભરૂચ સમાચાર—તા૦ ૨૭ મી ડીશેમબર ૧૮૮૮.

“ઝોરાસટરીયન કાલેનડર”—આ નવાં શાલનું પારસી પંચાંગ શબેતા પ્રમાણે બાહેર પડયું છે. તેની એક નકલ તેના સાહાસીક બનાવનાર મી૦ જાગોસ તરફથી મલી છે જેની પોંહોંચ માન સાથ સ્વીકારીએ છીએ. આ સાલનાં પંચાંગમાં કેટલાક અગતના કોઠાઓનો સમાવેશ કીધામાં આવીયો છે; જેને માટે કરતાને અલબત પુશકલ તશદી પડી હશે—પરંતુ એ પુસતકમાં મુખીય ધેઆન ખેંચનારો ભાગ તો તેને અંતે “પેગમબર જરથોસત તથા તેની દીન ઉપર અપાયલાં જુદા જુદા વીદવાનોનાં મતનો સંગ્રહ” છે, જે એકઠો કરવા માટે તેના લખનારને કાંઈ થોડાં પુસતકો જોવાં પડયાં નહીં હશે. સામટું તોલ કરતાં અમારે કહેવું જોઈએ છે જે આ સાલના પંચાંગમાં કેટલીક નવી તથા જાણવાજોગ બાબદોનો વધારો થયો છે, જેને માટે તેના પ્રગટ કરનારને યોગ્ય શાબાશી ઘટે છે.

ફુરસદ—નવેમબર ૧૮૮૮.

ઉપલાં વરશનાં કાલેંડરમાં "જરથોશતી ધરમની મોતેબરી" નો એક રેશાલો છપાયો હતો, તે ઉપર વરતમાંન પતરોએ આપેલાં મત.

જરથોસતી ધરમની મોતેબરી—પારસીઓના પેગમબર જરથોસત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીધવાંનોએ આપેલાં મતને કંઈ સબ્બાંબંધ પુસતકો, ચોપાનયાંઓ અને નયુસપેપરોમાંથી ખોલી કાહાડીને તેમના સામતા સંગ્રહનું એક ચોપાનયું એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી નામનાં એક ઉલતમંદ અને એકમારગી અથોરનાને બાહાર પાડયું છે. આ ચોપાંનયાંને ચાર ભાગમાં વેંહેંચયું અને એ ચાહરે ભાગોની બાબતો એક સરખી અગતની અને ઉપયોગી છે જેવો કે પેગમબર જરથોસતની તારીક, આતશ તથા માનશ જાતને ધરમ પાલવાની બાબત. એરવદ દાદાભાઈ દોરડીએ આશુધાં બે તરણ ચોપાંનીઆંઓ રચાંઆં છે જે બધાં એવાં તો ઉપયોગી છે. કે તેઓની તરફથી હવે પછીના નોકલતાં બીજાં એવાંજ કોઈ ઉપયોગી ચોપાંનયાંની રાહા હમો આતુરતાયા જોયા કરશુ.

મધુર વચન—ડીશેમબર ૧૮૮૮.

જરથોશતી ધરમની મોતેબરી—જરથોશતી ધરમની મોતેબરી અથવા પેગમબર જરથોશત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાંનોએ આપેલાં મતોનાં સંગરહવાલું ચોપાંનીઉ તેના બનાવનાર એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી તે પરીંશાની પધરામણી, દાદમાહે નોશરવાંન તથા પુરાતમ આતશખાંનાંના કરતા તરફથી મલયુંચ તે માન શહીત કબુલ રાખીએ છીએ. જવાન છોકરા અને છોકરીઓને તન મનની અપાતી કેલવણી શાથ ધરમનીતીની કેલવણી આપવાની અગત દરએક કોમવાલાઓ શમજે છે કે જેથી ઉધરતી વયે પોત પોતાના ધરમોના કલામો અને ફરમાનોથી વાકેફ થાય અને ધરમ ઊપર વધારે ઓશતવારીથી તેઓનો એતેકાદ મજબુતી પકડે. આવો મોતેબર વીચાર ધરાવી, જરથોશતી કોમના ઉધરતી વયેના જવાન મરદ અને અબલાઓને ધરમ ઉપદેશ કરવાના હેતુથી, જુદા જુદા વીદવાનોનાં મતોનો શંગરહ કરી એરવદ દાદાભાઈએ જે ચોપાંનીઉ છપાવી બાહેર પાડીઉંચ તે કામને જરથોશતી કોમ તરફ થી આશરો આપવો ઘટે છે. આ ચોપાંનીઆંમાં શમાશ કરેલી બાબદોને રચવામાં જરથોશતી મહજબની ઘણીજ ચોપડીઓ, ચોપાંનીઆંઓ તથા વરતમાન પતરોની ફાઈલોની મદદ લીધી છે જેમ કરનાં અલબતાં ઘણો મેહેનત પડી હશે તે છતાં આ ચોપાંનીઆંની કીંમત માતર ચાર આના રાખીચ જેથી સરવે જરથોસતીઓને આ ચોપાંનીઆંનો લાભ પોતાના ફરજંદોને આપવાને બની શકશે. એરવદ દાદાભાઈએ પોતાના હમદીન ભાઈઓના ફાયદા માટે મેહેનત લીધીચ તે શવુતી પાતર છે. આ ચોપાંનીઆંવાલી બાબદના પાંચ ભાગ કરીઆમાં આવીઆચ જે મધેના પેહેલા ભાગમાં—અશો પેગમબર જરથોશતની તારીફ બાબે તથા જરથોશતી ધરમની ખુબી વીશે પરકોમના પુરવીન ગહરસથોએ જે મતો આપીઆંચ તેનો સમાશ કરીઓ છે, બીજા ભાગમાં જરથોસતીઓ એકજ ખોદાને માનનાર છે તે બાબેની ઉતમ સાબેતીએ, આપી છે, તરીજા ભાગમાં આતશની ખુબી વીશે તથા જરથોસતીઓ આતશની સનમુખ બંદગી કરે છે તેથી તેઓ આતશ પરસત ગણાતા નથી એવી મોતેબર સાહાદતો ટાંકી બતલાવી છે, ચોઠા ભાગમાં હરેક માણસ જાતે ધરમ પાલવાની અગત છે તથા તેથી અગણીત ફાયદા થાય છે તે બાબે લંબાણ વીચારોનો શમાશ કરીઓ છે તથા પાંચમાં ભાગમાં જરથોશતી લોકો ઈરાંનથી હીંદુશથાન આવી વશીઆ તેની અગાઉ થોડાક મોબેદો હીંદુસથાનમાં આવીઆ હતા તેઓને લગતી કેટલીક જાણવા જોગ અકીકત પરગત કરી છે. આ ચોપાંનીઆંમાં શમાવેલી બાબદો જરથોશતીઓને વાકેફ થવા માટે ઘણી અગતની છે. જરથોશતી છોકરા અને છોકરીઓની નીશાલના ઉપરીઓને ભલામણ કરીએચ કે બાલકોને ઈનામો આપતી વખત, આ ચોપડીઓનોઝી ઉપીયોગ કરીઆમાં આવે તો જરથોશતી મજબની માહીતી મેલવવાને ઉધરતી વયના વીદયાર્થીઓને શારૂ ઉતેજન મલે.

અખબારે સોદાગર, સમાચાર દરપણ તથા મુંબઈ ચાબુક—તા૦ ૨૨ મી ફેબરવારી ૧૮૮૯.

"જરથોશતી ધરમની મોતેબરી"—એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી નામના એક ઉમંગી અને મેહેનતુ મોબેદ જેઓ "પુરાતમ આતશખાના" નામે એક ચોપાંનીયાંના કરતા દાખલ જાણીતા છે તેઓએ પોતાના પારસી ભાઈબંધોને માટે હાલમાં મથાલે મેલેલાં નામનું એક બીજું મોટા કદનું પર) સફાનું ચોપાનીયું પ્રગટ કીધું છે. તેમાં કંઈ અવસ્તા વાણીને આધારે કે આજની વીધીયાની રોશની ઉપરથી જરથોશતી મજહબની બુલંનદીનું બયાંન કીધું નથી, પણ માત્ર "પેગમબર જરથોસત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાનોએ આપેલાં મતો" નો "જુદાં જુદાં પુસતકો ઉપરથી સંગ્રહ" કીધોછે. હવે આવા સંગ્રહની પારશીઓને જરૂર નથી એમ અમે કેહેવા માંગતા નથી; બલકે એવાં એક સંપુરણ અને ભરૂશેદાર સંગ્રહના દફતરની મોટી જરૂર છે એમ કહીશું તો ચાલશે. એરવદ દાદાભાઈ દોરડીનું નાનું પુસતક તેવા એક કીંમતી ગ્રંથની ગેરહાજરીમાં અંગરેજી ભાષાથી અથવા જરથોસતી મહજબ બાબેનાં ઉતંમ લખાંણોથી બેનશીબ રહેલા પારશીઓને માટે જાણવાજોગ સારથી ભરપુર છે. જેના તેઓએ કેટલાક ભાગો બનાવીને પેહેલાંમાં "પેગમબર જરથોશતની તારીફમાં" જુદા જુદા અરવાચીન કે પ્રાચીન પણ સઘલા જુદદીન યાને પરકોમવાલા લખનારાઓ શું શું કહી ગયા છે તેના ટુંકા ઉતારા કરી લીધા છે; તેમજ બીજા ભાગમાં "જરથોસતી ધરમની તારીફમાં" તેઓ શું શું લખી ગયા છે તે ઉતારી લીધું છે. આ છેલો ભાગ પેહેલાં કરતાં ઘણો મોટો છે, અને તેમાં એરવદ દાદાભાઈએ પારશીઓના ધરમ વીશે કોઈ પણ લખનારનું લખાણ પડતું નાખેલું અમે માનતા નથી. આ એરવદ સાહેબે આટલી બધી ખંત અને જેહમત લીધી છે તે માટે અમો તેમને શાબાશી આપીયે તો તે ફોકત કેહેવાશે નહીં; પણ જ્યારે

વાંચનારને અમો જણાવીશું કે આ એરવદને અંગરેજી ભાશાનું મુલત્યું જ્ઞાન નથી અને તેઓએ જે કંઇ ઉતારા લીધા છે તે માતર મજકુર લખનારાઓનાં અને તેમનાં લખાણોનાં ગુજરાતી ભાશામાં થયલા ઉતારાઓ અથવા નોંધો ઉપરથીજ લીધા છે ત્યારે તે સઘલું ભેગું કરવાની એરવદ દોરડીની જેહૃમતની એક અવજે કદર બુજશે.

રાસ્ત ગોફતાર તથા સત્ય મકાશ—તા૦ ૩૧ મી મારચ ૧૮૮૯.

જરથોશતી ધરમની મોતેબરી—ઉપલુ ચોપાંનીઉં તેના બનાવનાર એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી તરફથી હમુને મલ્યું છે જેની પોંહોંચ માન સાથ સવીકારતાં હમને સંતોશ ઉપજે છે કે જયારે જરથોશતી ધરમ ઉપર કેટલાએક ચોખાવલા જુવાનોનું મગજ દામાદોલ ભરેલું હાલના જમાનામાં આપણે જોઈએ છે તો તેવા વખતમાં "જરથોશતી ધરમની મોતેબરી વોશે દાખલા દલીલ શાથનું ચોપાંનીઉં એક ખરા આશીરવાદને લાયકનું થઇ પડશે. ઘણાંઘણાં કાબેલ વીદવાનો તરફથી સપેંનતમાન જરથોસત પેગમબર શાહેબે ફરમાવેલી ભલી માજદીયસની દીન વીશેના પરકોમના ફીલશુફોએ તેઓનાં મહાભારત વીચારો દરશાવેલા વાંચવાની આપણે આશા રાખીશું પણ તે અરસાની અધવચમાં આ એક ગરીબ એરવદ શાહેબ તરફથી પોતાના મોબેદીના ધંધામાંથી ફરશુદ મલતાં તેવને કીધેલી મેહેનતના આ શુંદર ચોપાનીઆં માટે સંતોશ માની લઇશું ઘણીક પુરાતમ કીતાબોમાંથી દાખલા દલીલો ચુટી કાહાડીને જે સંગરહ કરવામાં આવચો છે તે એટલો તો મુસતકીમ છે કે માજદીયસની દીન ઉપર પુરતું એકીન ધરાવનારાઓ હીંમતથી કહી શકશે કે આ સંગરહ હાલનાં જમાના કરતાં હવે પછીની ઉધરતી ઓલાદની અંદર એક સતંભ જેવો થઇ પડશે. આ ચોપાંનીઉં દરેક જરથોશતીઓને વાંચવા લાયક છે એટલુંજ નહીં પણ ખરૂં પુછાવોતો અભીઆશ કરવા લાયક છે અને તે શાથે હમો આગલ વધી એટલું પણ ઈછીશું કે અગરજો આ એરવદ સાહેબ મેહનત લઈને પોતાથી ન બને તો તેવા બીજા કાબેલ ગરહસથ પાસે એને અંગરેજીમાં તરજુમો કરાવી બાહાર પાડશે તો જરથોશતી ધરમ વીશેનાં મોતેબર વીચારો આપણી ભલી રાજ કરતી કોમના વાંચવામાં આવચાથી જરથોશતી ધરમ અને ખુદ જરથોસતીઓ વીશેના માન અને દરજામાં વધારો થશે. જેટલા દાખલા અંદર સમાવામાં આવયા છે તે જોકે થોડા છે તોપણ સંતોસકારક છે અને એરવદ દાદાભાઈનો એવીજ રીતનો પોતાનો ફુરસદનો વખત એવાં મહાભારત કામમાં રોકી તેથી પણ વધારે દાખલાઓનો સમાસ કરી એક દલદાર સુંદર ચોપાંનીઉં બાહાર પાડશે તો અલબતાં એવનની રંજનો ગંજ મલીઆ વગર રેહશે નહીં એમ હમો હીંમતથી કહીયે છીયે.

ભરૂચ મીત્ર—તા૦ ૩૭ એપરેલ ૧૮૮૯.

"જરથોસતી ધરમની મોતેબરી." મારી ચ્યારી બેનો, જાઈ અને નાજાં, આપરા અશો પેગમબર જરથોસત અને તેમના નેક મહજબને લગતું એક નાનું ચોપાંનીઉં મારા હાથમાં આવયું છે તે ઉપર તમારૂં ધેઆંન ખેંચવાની રજા લેવું છું. આ ચોપાંનીઆંનું નામ "જરથોસતી ધરમની મોતેબરી" કરીને છે, અને જોકે તે આસરે પચાસએક પાનાનું, નાના કદનું છે, તોપણ તે આપરા ધરમની ખરી મોતેબરીજ રજુ કરે છે. આ ચોપાંનયાંનાં કરતા એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડો છે જેમને હાથના પુરાતન આતશખાનાને તમે હમેશ વખાણો છો. આ મોબેદ બીચારો અંગરેજી ભાશા બીલકુલ સમજતો નથી, તોપણ તેણે સઘલાં ગુજરાતી દફતરો, ચોપાંનયાંઓ અને વરતમાન પતરોની કંટાલા ભરેલી ફાઈલો ઉઠલાવી તે મધેથી જુદદીન વીદવાંનો આપરા મહજબનાં તારીફમાં શું શું લખી ગયા છે તે ભેગું કીધું છે. તમો બેનોને તો ગેઈ કાલનું વરતમાન પતર આજે વાશી પડે છે, ત્યારે આ મોબેદને બીચારાને વરશોની જુની ફાઈલો ઉઠલાવતાં કેટલો કંટાલો ઉપજ્યો હશે? પણ વીદયાનો શોખ નયારોજ છે, જેને આપણે કંટાલો સમજયે છીએ તેને શોખીલા વીદવાંનો "મોહોબતની મેહેનત"ને નામે પીછાંને છે, અને આ ગરીબ મોબેદ સાહેબે પોતાના મહજબ ઉપરની મોહબતને ખાતર એટલી તસદી ખેચી હોય એમ મને લાગે છે. હું આ પુસતકને આપરાં નાનાં બાલકો માટે ઘણું અગતનું ગણું છું. પણ જો તે બાલકોના હાથમાં અમથું મેલવામાં આવે તો તે કાંઈ બાલકો ઉલટથી વાંચવાના નથી. મારી પીરોજા, રોદાબે અને જાલ આગલ દર રોજ રાત રાતના માતર એક એક પાનું હું વાંચી સમજાઉં છું, પણ તે ઉપર અમુને એક કલાક લાગે છે. દરએક ફકરો કોયા વીદવાંનોનાં લખાંણ ઉપરથી લીધો છે, તે વીદવાંનને લગતી વીગતો, તે કયા જમાનામાં થઈ ગયો, તે કયા દેશનો રેહેવાશી હતો, તેને લગતી ભુગોલ અને તવારીખના જ્ઞાન શાથ.જયારે એ ફકરાઓને લગતી હું શમજ આપું છું, ત્યારે તેઓ જાણે અરેબીઅન નાઇટસની વારતા સમજતા હોય એવી ઊલટથી સાંભલે છે. આવી અગતની પણ લુખી બાબદો બાળકોના મન ઊપર ઠસાવવાનો એજ ખરો રસતો છે. વલી એવી રીતે સમજાવતી વેલાએ તેઓ જે નીરદોશ સવાલો કરે છે તેથી અમુને ઘણી ગમત પડે છે. મારી ખાતરી છે કે, માતર આ ચાર આનાનું ચોપાનીઉં તમો બેનોને પણ આપણા પુરાતમ મહજબનો સારો ખયાલ આપી શકશે. દરએક જરથોસતી માતાને હું આ ચોપાંનયાંની ભલાંમણ કરતાં અચકાતી નથી, અને જો જરથોસતી નીશાલોમાં ઇનામો આપવાનું મારા હાથમાં હોય તો ગુજરાતી બીજી ત્રીજી ચોપડીઓને બદલે હું આ ચોપાંનયું મોટી ખુશી શાથ આપું. મેં તમો બેનો ઉપર તમુને પસંદ દડતી ચોપડીઓ વાંચવા મોકલવાની કબુલાત આપી છે, પણ દલગીર છું કે પેહેલીજ વાર મને એ કબુલાત તોડવી પડશે, કેમકે માતર ચાર આના જેટલી નજીવી કીંમતનું આ ચોપાંનીઉં તમો જેવાં બેનોએ ખરીદીને પોતા પાસે રાખવું જોઈએ. અલબતાં તમુને એ ચોપાંનીઆંમાં જોડણીની અને એબારતબંદીની કેટલીક ખાંમીઓ જણાશે, પણ તમારે જાણવું જોઈએ કે, જાહાજી કેળવણી વગરના એક ગરીબ મોબેદની એ એક કમીની કોશેશ છે અને તેમાં તેવણે પોતા તરફનું કંઇ પણ આપવાને બદલે નામીચા વીદવાંનોનાં મતો ભેગાં કીધાં છે. હાલ એજ અરજ.

કયેસરે હિન્દ—તા૦ ૭ મી એપરેલ ૧૮૮૯.

જરથોશતી ધરમની મોતેબરી અથવા પેગંબર જરથોશત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાંનોએ આપેલી મતો, સંગરહ કરી લખનાર એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી, તે પુરાતમ આતસખાનાનાં કરતા, મુંબઈ, વરતમાન છાપાખાનું, ૧૮૮૯.

ફકત બાવન પાનાનું આ એક નાધકલું ચોપાંનયું છે પણ તે એક ગરીબ મોબેદ સાહેબના ખરા ઉદયોગનું પરીણામ છે. એરવદ દાદાભાઈ ઈંગરેજી ભાશા બીલકુલ સમજતા નથી, તે છતાં તેવણે આ ચોપાનયું અજબ જેવાં ખંટી પણાંથી તઈઆર કીધું છે. તેમાં યુનાની, ફરેંચ, લાટીન અને ઈંગરેજી ભાશાના પુસતકોની જગે જગ સાહદતો ટાંકવામાં આવી છે, જે સઘલું તેવણને વરસો સુધી ચાલુ અભયાસ પછી ગુજરાતી ભાશામાં પરગટ થયેલી દીન ધરમની ચોપડીઓ, ચોપાંનયાંઓ અને વરતમાન પતરોની ફાઈલો મધેથી મલી આવયું છે. તવારીખે કદીમ ઈરાંન, કે તવારીખે સાસાનીઆન, તજકરનલ હોકમા, કે તવારીખે મલુકે, તવારીખે જરથોશતીયાન, જેવાં પુરાતમ પુસતકોને આ ખંટીલા એરવદ સાહેબ ભુલથા નથી, કે નથી તેવણે જરતોસત નામું, જરથોસતી ધરમના રેસાલા, હેવાલે જંદ અવસતા, દીને માજદીયશની, હેકાયતે દીને જરથોસતી, ફરમાને જરથોસત, દબેસતાન, દશાતીર, ગુલજારે નશીયત, જેવાં જાણીતા પણ હાલ ભુલાઈ જતાં પુસતકોને વીસારયાં. વલી તે ઊપરાંત જરથોશતી અભયાસના અંકો, પારશી પરકાશ, પારશી મીતર, જગત મીતર, બામદાદ, ઈતયાદી પતરો યા પરખયાત જુનાં પુસતકોના પોઠા ઉઠલાવવામાં એ એરવદ શાહેબે આલસાઈ કીધી નથી. એ સઘલું જાણે વલી થોડું હોય તેમ હાલનાં ચાલુ વરતમાંન પતરો અને માસીક ચોપાંનયાંઓનો પણ તેવણે જગેજગ લાભ લીધો છે. જેઓ એમ કહે છે કે ગુજરાતી ભાશાના પુસતકોમાં ઝાઝો દમ નથી, તેમને આ નાનાં ચોપાંનયાંનો મારફતે એરવદ સાહેબે બતલાવી આપયું છે કે એ ભાશામાં વીદયા હુનરના પુસતકોની ગમે એટલી ખુટ હોય તોપણ દીનચુસત જરથોસતીઓ અગરજો પોતાના પુરાતમ ધરમ માટે એ ભાશાની મારફતે જ્ઞાન લેવા માંગતા હોય તો તેમને માટે ઓહોલું ખેતર પડેલું છે. આટલા બધા ખંતીલા અભયાસ પછી એરવદ દાદાભાઈએ આપણી સાંમે રજુ કીધેલાં ચોપાંનયાંના પાંચ ભાગ કીધા છે, જેમાં ભાગ પેહેલો પેગંમબર જરથોશતની તારીફ ઉપર રોકેલો છે. પણ આ તારીફ જરથોશતીઓને મોઢેની નથી, તે આ પુસતકની મુખય ખુબી છે. તમામ જુદદીન વીદવાંનો અને ઓલમાઓ આ અશો પેગંમબર માટે શું શું લખી ગયા છે તે સીલસીલાબંધ વાંચતા કોઈ પણ ચુસત જરથોસતીનું હઈડું હરખાયા વગર રહે નહીં. એજ રવેશે બીજા ભાગમાં જુદદીન વીદવાંનોની જરથોશતી ધરમ વીશેની તારીફ સમાવવામાં આવી છે. આ બે ભાગ દરેક જરથોશતીએ ફરી ફરીથી વાચવા જોગ છે એટલુંજ નહીં પણ પોતાના અશો પેગંમબર અને તેના શાચા મહજબને ખાકી ઈનશાનો તરફની સરટીફીકેટની કશી પણ જરૂર હોય તો તે માતર આજ ચોપાંનીઆં મધેથી પુરતી રીતે મલી શકશે. કેવા કેવા ઓલમાંઓની આ પુસતકમાં સાહદતો તાંકવામાં આવી છે તે માતર પુરાતમ જમાનાના પલીની, પલુતાર, અગાઠાસ અને સતરેબોના નામ ઉપરથીજ જણાશે. વલી નામીઆ યુરોપીઅન ઓલમાંઓની સાહદત તરીકે ડાકટર સટાનલી, લારડ બાયરન, બરકલે, હાઉ, સર વીલીયમ જોનસ, કોબ, ઈતયાદીનાં નાઓ જોવામાં આવે છે. અલબતાં અંગરેજી ભાશાના અજ્ઞાનપણાંને લીધે એ નામો આપવામાં કેટલીક કફોડી ખામીઓ જોવામાં આવે છે પણ તે સઘલું તેમની હાલત ધયાંનમાં લેતાં સેહેલથી દરગુજર થઈ શકે છે. ઉપલા બે ભાગો, આ ચોપાંનયાંમાં મુખય અગતના જણાય છે તે ઉપરાંત તરીજો ભાગ આતસની બાબદ ઉપર રોકેલો છે, જે તેમની “પુરાતમ આતસખાના”માં આપેલી વીગતો પછી તેમને મલેલી તદન નવીજ વીગતો છે. માણસ જાતને ધરમ પાલવાની અગતવાલો ચોથો ભાગ ઝાઝો દમ જેવો નથી, અગરજો એરવદ શાહેબ ચાહેતો તે બાબદ ઉપર એવું એક જુદું ચોપાંનયું લખી શકે એવી એ વીસતરણ બાબદ છે, અને પાંચમાં ભાગને પરચુટણ નામ આપયું છે. પણ છેલ્લા બે ભાગ વગર આ ચોપાંનયું એટલું અગતનું થઈ પડયું છે કે ઉપલા બે ભાગો નહીં હતે તો તેથી આ ચોપાંનયાંની અગત ઓછી થતે નહીં. ફકત ચાર આનાની કીમત રાખી તેના કરતાએ પઈસા કમાવાના લોભ કરતાં પોતાના મહજબની સેવાનો વીચાર વધુ રાખેલો લાગે છે, અને અમો જાણીને ખુશી છીયે કે દીનચુસત જરથોસતીઓ તરફથી તેને ઘટતો આશારો મલે છે. દરેક જરથોશતીને અમારી ભલામણ છે કે પોતાના પેગંમબર અને મહજબની આ લાયક સતુતીનું પુસતક ખરીદવું એટલુંજ નહીં પણ પોતાની પાસે સંભાલથી જાલવી રાખવું, કે તેમણે અભણ જુદદીનો તરફથી થના તેમના મહજબ ઉપરના ટીકા વેલાએ વીદવાન જુદદીનોની હીમાયત રજુ કરવાને બની આવે. જરથોસતી બાલકો માટે અમો આ ચોપાંનયું વધુ જરૂરનું વીચારીયે છીયે. કેમકે આવું વાંચન તેના કુમલા મગજ ઉપર ઠસવયાથી યુકતી ફોજવાલાઓ અને મીશનરીઓના ભમાવવા વીશેની તેમને માટે ધાસતી રેહેશે નહીં, નાના જરથોસતી બાલકોને ઈનામ આપવા લાયકની આટલી સસતી અને તોપણ આટલી કીમતી ચોપડી અમોએ જવલેજ જોઈ હશે. છેલ્લે એરવદ દાદાભાઈને પોતાના મહજબની આ સેવા માટે મુબારકબાદી ઇછતાં એક “અથોરનાન તરીકે તેવણે પોતાની ફુરસદના વખતનો આવો શારો ઉપયોગ કરે છે તે વીશે શાબાશી આપી અમો ઉમેદ રાખયે છીયે કે તેમના એ શુભ દાખલાની તેમના બીજા આથોરનાન ભાઈબંધો નકલ કરતા શીખશે. શુ આપણા ભણેલા એરવદ શાહેબો મધેથી, એરવદ જીવણજી જેવા ઉપયોગી ગરહસથ, એરવદ દાદાભાઈની આ આઇતી મેહેનતનો લાભ લેઈ, વધારે શુધરેલી ધપે અસલ અંગરેજી ફકરાવો ભેગા કરી આ કીમતી સંગરહનો ઈંગરેજી તરજુમો બહાર પાડી નહીં શકે ? વગર શમજે જરથોશતી ધરમ ઉપર મુજાહેતમ કરનાર ઈંગરેજ મીશનરીઓને ચુપ કરવાને આ ચોપાંનયાંનો ઈંગરેજી તરજુમો વધારે ઉપયોગી થઈ પડશે.

મુંબઈના જામે જમશેદ—તા૦ ૮ મી એપરેલ ૧૮૮૯.

જરથોશતી ધરમની મોતેબરી—ગુલ અફશાનના કદના છપણ સફાની આ ચોપડી તેના બનાવનાર એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી તરફથી મલી છે. જેવોએ પુરાતમ આતશખાના અને દાદગાહે નોશીરવાંન ચોપડીઓ વાંચી હશે તેવો

મી૦ હોરડીને તરત ઓલખી શકશે. અમારા પારશી વાંચનારાઓમાંથી જેઓ મી૦ હોરડીની આ ચોપડી વાંચશે તેઓ જરથોસ્તી ધરમ વીશે મોટા મોટા વીદવાંનોએ આપેલાં આ મતોથી હુરખાયા વના રેહેશે નહીં. મી૦ હોરડીએ આ ચોપડી લખતાં જે જે પુસતકોની મદદ લીધી છે, તેની ફકત ટીપજ આ ચોપડીનું ઉપયોગીપણું દેખાડી આપે છે. આ ચોપડીની કીંમત ચાર આના રાખી છે; જે કીંમતે પીભીતલાવપર આવેલાં મુંબઈ વરતમાંન પરેસમાંથી મલશે.

ગુલ અફશાન—એપરેલ શને ૧૮૮૯.

" જરથોસ્તી ધરમની મોતેબરી " એ નામનો રેશાલો એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી હોરડીએ રચી પ્રગટ કરયો છે, તેમાં " પેગંમબર જરથોશત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાંનોએ આપેલાં મતો " નો સંગ્રહ " જુદાં જુદાં પુસતકો ઉપરથી " કરવામાં આવયો છે. તે મતો યુરોપીયન તેમજ મોહમેદન વગેરે લખનારાઓનાં પણ છે; અને પારકા ધરમ વાલાઓએ પારશી ધરમ વીશે આપેલાં ઊંચાં મતો, પારસી કોમનાં લોકો ગરૂરીસાથ વાંચશે. તેવાં છુટાં છુટાં મતો તેઓએ ઘણાં વાંચયાં હશે. પણ તેમનો સામટો જથો આપવાની કોશેશ આ પેહેલ વેહેલીજ છે. તેમ કરીને આ એરવદ સાહેબે પોતાની કોમની એક સેવા બજાવી છે, જેનો બદલો તેઓ તરફથી તેમને મલવાની હમો આશા રાખયે છીયે. એરવદ દાદાભાઈ એક સાધારણ મોબેદ છે; છતાં પોતાના બીજા ભાઈબંધોની પેઠે પોતાનો વખત નકાંમો ન કાહાડતાં આવાં ઉપયોગી કાંમો પાછલ રોકે છે, તે બીજા મોબેદોએ નકલ કરવા જોગ છે. તેમની આ કોશેસ પેહેલ વેહેલીજ નથી. એની અગાઉ બે તરણ ચોપાંનયાં તેઓએ બાહાર પાડયાં હતાં, જેઓમાં "પુરાતન આતશખાનાં" વીશેનો રેશાલો નોંધ કરવા જોગ છે. તેવણ કેલવણી પામેલા વરગના નથી, અને તેથી પોતાનાં લખાંણો ગુજરાતી ભાષામાં પ્રગટ થયલાં પુસતકો, ચોપાંનયાંઓ અને પતરોને આધારે ઘણું કરી તેઓ કરે છે, જેથી સભાવીક રીતે જે કાંઇ અપુરણતા રેહવી જોઇયે તે તેમાં દેખાય છે; પણ તેથી તેમને ઊતેજન ઓછું મલવું જોઇતું નથી. તેમના આ રેશાલામાં હજરત જરથોશત અને તેના ધરમની મોતેબરી વીશેનાં મતો જોડે, કેટલાક ફકરા તવારીખ રૂપી તેમજ કેટલાક મતભેદના પણ ભેલાયલા જોવામાં આવે છે, જે નહીં આવયા હોત તો ચાલી શકત. પારશીઓમાં ધરમ સંબંધી જ્ઞાન વધારવાની હાલ કોશેશ થાય છે, તેને આ રેશાલાથી આડકતરી એક મદદ મલશે; અને તેટલા માટે તેઓમાં તેનો ફેલાવો થયલો જોવા હમો ઇછયે છીયે.

મુંબઈ સમાચાર—તા૦ ૪ મે ૧૮૮૯.

"જરથોસ્તી ધરમની મોતેબરી" નામનું મોટાં કદનું એક ચોપાંનયું એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી હોરડીએ બનાવી બાહેર પાડયું છે તેની પોહોંચ કબુલ કરતાં તેના તરફ સંતોષ દેખાડયા વગર હમોને ચાલતું નથી. એરવદ દાદાભાઈ એક મોબેદ અને મોબેદી પેશો કરનારા છે તથા ઊંચી કેલવણીનો દાવો ધરાવતા નથી તોપણ પોતાની ફુરસતનો વખત પારસી ધરમ તથા સંસારના વાંચણોમાં રોકી તેઓમાંથી અગતના સાર ખેંચી પોતાના હમદીનોની સેવામાં ધરતા આવયા છે. "પુરાતમ આતશખાના" વીશેનો તેમનો નીબંધ પારસીઓ માટે ખરેજ ઉપયોગી હતો અને હમો જાણીને ખુશી છીયે કે તેની તરણ આવરતી કાહાડવા જેટલો આશરો પારશીઓ તરફથી તેમને મલીયો છે. "જરથોશતી ધરમની મોતેબરી" વીશેનો તેમનો હાલનો નીબંધ પણ તેવોજ ઉપયોગી થઈ પડશે એવી આશા હમો રાખયે છીયે. એ નીબંધમાં જરથોશતી ધરમ તથા ખુત જરથોશત પેગંમબર વીશે ખરીસતી, મુસલમાન વગેરે જુદા જુદા લખનારાઓએ આપેલાં ઉંચાં મતોનો સંગરહ કરવામાં આવેઓ છે, તે ઉપરાંત ધરમ પાલવાની અગત વીશે, આતશ વીશે તથા પરચુટણ બાબત વીશેનાં મતો પણ એકઠાં કરી આ ચોપાંનયાંને કુલે પાંચ ભાગ અને બાવન સફામાં તેમણે પુરૂં કરયું છે. જરથોસતીઓ આ ચોપાંનયાંમાં સંખયાબંધ ઉતારા વાંચી મધન થયા વગર રેહેશે નહીં કે તેમની પવીતર દીન અને પાક પેગંમબર વીશે જુદ દીનો જેવાઓ પણ કેવા ઉતમ વીચારો આપી ગયા છે. એરવદ દાદાભાઇના ચોપાંનયાંમાં હંઈ તહીં કંઈ સમજ ફેરની ચુકો નજર પડે છે તોપણ તેઓએ લીધેલી મેહનત અને ઉપજાવેલાં પરીણામોની કીંમત તેથી ઓછી થઈ શકશે નહીં. પારસીઓને ઘટે છે કે આ ચોપાંનયાંની નકલો છુટથી ખરીદી એવા એક ઉલટમંદ અને મેહનતુ મોબેદ સાહેબને તેમની ભલી કોશેશમાં ઉતેજન આપવું.

યજદાં પરસત—તા૦ ૫ મી મે સને ૧૮૮૯.

"જરથોસતી ધરમની મોતેબરી" આ નામનું એક ચોપાંનયું તેના લખનાર એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી હોરડીનો ઉલટ અને જેહમતને માટે તેમને મુબારકબાદી આપવા જોગ છે. જરથોશતીઓના પેગંમબર અને તેમના મહજબ વીશે જુદા જુદા યુરોપીયન ઓલમાંઓ જે કંઈ કહી ગયા છે તે સઘલું આ ગુજરાતી પુશતકમાં એરવદ દાદાભાઈએ ઉતારી લીધું છે એમાં તેઓએ નવું કશું કીધું નથી, તેવણે જે જે ઉતારા કીધા છે તે ગુજરાતી દફતરોમાં અતીયાર આગમજના થઈ ચુકેલાં લખાંણો અને ઉતારાઓમાંથી તેવણે આ ચોપાંનયું બનાવી કાહાડયું છે પણ જે ઉલટ અને ઉમંગથી આ કામ થયું છે તે તરફ જોતાં આપણા એરવદ સાહેબની મેહનત માન યુકત છે. અમે એ ગરહસથ શાથ અમારા વાંચનારાઓની આગલ એકથી વધારે વાર પીછાન કરાવેલી છે—કેમકે આ કંઈ તેમનું પેહેલુંજ લખાણ નથી માટે આ વખતે વધુ લંબાંણ નહીં કરતાં એટલીજ ઉમેદ રાખીયે છીયે કે જે કામ એરવદ દાદાભાઈ હોરડીએ ગુજરાતીમાં બનાવયું છે તે કોઈ તેમના કરતાં વધારે ભણેલો અને અનુભવી પણ તેમના જેટલીજ ઊલટ અને ઊમંગવાલો ગ્રહસથ ઈંગરેજી ભાશામાં સંગ્રહ કરી પરગટ કરે. કોઈ છે એવો !

નુરે એલમ—જુન શને ૧૮૮૯.

જરથોસતી ધરમની મોતેબરી અથવા પેગમબર જરથોશત અને તેની દીન વીશે જુદા જુદા વીદવાનોએ આપેલાં મતો—ઉપલાં નામનું એક પુસતક આજ લાંબો વખત થયો અમોને મલી ચુકેલું હતું; પણ વખતની કોતાઈ તેમજ અમારા પતરનાં નાનાં કદને લીધે તે આજ સુધી અમારે તયાં એમજ પડી રહયું હતું. માટે તેની પહોંચ કબુલવામાં તેમજ અમારી તરફના તેના બાબમાં વીચારો જણાવવામાં જે ઢીલ થઈ છે તેને માટે ગ્રંથ કરતા તરફથી અમો દરગુજર ચાહીએ છીયે. આ પુસતક જો કોઈ વારતા, નાટક, ગાયણ, કાહાની—કીસો, અથવાતો તેવું કંઈ દીલ રીઝવનારૂં હોતતો અમો ખાતરીથી માનીયે છીયે કે, તે આજના પારશી કુટુંબમાં હરખથી વંચાયું હોત, પણ તેમ નહીં હોવાથી હમો નથી માનતા કે તેવાજ હરખથી એ પુસતક વંચાયું હોય.

જરથોશતી ધરમની મોતેબરીનું પુસતક એક જાતનો સંગ્રહ છે, જે સંગ્રહ રચવા ખાતર તેના કરતાને વરતમાન પતરોની ફાઈલો ઉપરાંત નહાના મોટાં ચોપાંનયાં અને ગ્રંથો મલી લગભગ ૫૦૦ પુસ્તકો ઉઠલાવવા પડયાં છે, જેની પાછલની મેહેનત તરફ જોતાં તેમજ તેનો કરતા એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દારડી, કે જે એક ગરીબ પણ ઉમંગી મોબેદ છે, તેની હાલત તરફ જોતાં ખચીત તે બીચારાને તેની મેહેનત, ખરચ અને તેના વખતના ભોગનો અછો બદલો મલવો ઘટે છે. એરવદ દાદાભાઈ એક સાધારણ મોબેદીનું કામ કરનાર અથોર મોબેદ છે, નથી તેમનામાં કશું ઈંગરેજીનું યા બીજી ભાશાનું જ્ઞાન તે છતાં તેમનો સોખ અને લાગણી તેમજ ખંત તદન જુદીજ તરાહના છે. ગોયા પારશી ધરમના જુના પુસ્તકોના આજ કેટલુંક થયું તેવણ કીડાજ થઈ પડેલા જણાય છે. અને જુ મોશાલ તેવણ તેની પાછલ લાગી રહેલા જણાય છે. હમો કહીએ છીયે કે જો તેઓ વીદયા અભયાસમાં આગલ વધેલા હોત તો પારશીઓ વચે એક ફીલસુફને દાવો ધરાવી શકત. આગલા વરશમાં તેમણે "પુરાતમ આતસખાનાઓ" નામનો એક રેસાલો બાહાર પાડયો હતો તે તેમજ આ હાલનું પુસતક તેમના અભયાસની તેમજ તેમની મન અથવા યાદદાસ શકતીની અછી ગુવાહી આપે છે. પોતાના ગરીબ ઘરનું પોતાના ધંધામાંથી ગુજરાણ કરવા ઉપરાંત ફુરસદને વખતે સેંકડો જાતના તહરેવાર જાતના પુસતકોની ખોલ કરવી, તેમાંથી અગતીયની બાબદો ચુંટી કાહાડવી, તેને એબારતમાં ગોઠવવી એ ખચીત ભારે મેહનતનું કાંમ છે, અને તેવું એક બીકટ કામ એક મોબેદ જેવો ટુંક કેલવણીનો ભંડોલવાલો ગરીબ માણસ બજાવી દેખાડે એ ખચીત આજના આપણા વીદવાંન દશતુરો, કેલવાયલા મોબેદો, અને ઊંચે દરજજેની કેલવણી લાધેલા પારશીઓને ઘણુંજ શરમાવનારૂં છે. આજના દસતુરો ખાલી તરજુમાઓ કરવામાં વખત કાઢે. આજના મોબેદો કેલવણી લઈ બાપીકો ધંધો તજી દેય, અને આજના બેહેદીનો વીધયા અભયાસ કરી નાટકો, ગાયણો, કાહાણી—કીસ્સાઓ અને એવાંજ મોજ સોખ અને દીલ રીઝાવનારા પુસતકો રચવામાં પોતાની સકતી બરબાદ કરે છે, તેમજ આજના પારશીઓ વીધવાનોમાં તેમજ જાહેર લખનારાઓમાં ખપવા છતાં આગલ રહી પોતાના ધરમની બરબાદી કરવા નીકલે છે, ધરમ પુસતકોને ખોટાં પાડવાની હાંમ ભીડે છે, અને છેવટે અવસતા ભાશાની બરબાદી કરવાને મેદાન પડે છે તેવા સખસો માટે એરવદ દાદાભાઈનો દાખલો તેઓની પીઠ ઉપર એક મજબુત ચીમકી છે.

જો આજના દશતુરો, મોબેદો, અને વીધવાનમાં ખપતા બેહેદીન શાહેબો એરવદ દાદાભાઈ જેટલીજ લાગણી, દિલટ અને ખત ધરાવતા હોયતો આજે પારશીઓ સેહુલાઈથી પોતાની કીરતી વધારી શકે; પણ તેમ નહીં તો તેઓ ખાતર એરવદ દાદાભાઈનું આ પુસતકજ વાંચેતો તેનાંથી પણ તેઓ પોતાને અનેક જાતના લાભો કરી શકે, પોતે નહીં જાણતી બાબદો જાણી શકે તથા પોતાના ધરમ તરફની લાગણીમાં વધારો કરી શકે.

એરવદ સાહેબની આ પુસતકની રચના તેમજ તેની સારી છપાઈ તરફ જોતાં તેમાં જે કેટલીક વાકય રચનાની ભુલો જોવામાં આવે છે તેતો એ એરવદ સાહેબની હાલત જોતાં માફ થઈ શકે એવી ભુલ છે; તોપણ જો થોડીક વધુ મેહનતે તે ભુલ સુધારવામાં આવી હોતતો લખનારને વધારે જેબ આપત; તોપણ અમારે કબુલ કરવું જોઈએ કે અમારી યાદદાસત પરમાણે તેમના આગલાં લખાંણો કરતાં આ લખાણની ભાશા વધારે સરસ છે. અમે ઉમેદ રાખીએ છીયે કે તેમના હવે પછીના લખાંણમાં આપણ એથી પણ સરસ ભાશા જોઈશું. આજકાલ પુસતકોનો ખરો સણગાર તેની ભાશા ગણાય છે. એકવાર ગ્રંથ કરતાનો ઉપકાર માની, આ બાબદની શેવટે ઈછીએ છીયે કે એરવદ સાહેબ પોતાની એવી કોશેશો ચાલુ રાખતા રહી પારશી ધરમ ઉપર સદા વધુ અને વધુ અજવાલું પાડતા રહે, અને તે કામને માટે અશો અહુરમજદ સદા તેમની મદદે રહે એવી અમારી દુવા તેમને આમીન થાઓ !

ભરૂચ સમાચાર—તા૦ ૪ થી જુલાઈ શને ૧૮૮૯.

જાહેર Advertisements. ખબરો

DR. LALOR'S PHOSPHODYNE.

ડાક્ટર લેલોરનું ફાસફોડાઇન.

એ એક એનજ પેટંટ મેડીસનછે જેને કલકતાના ૧૮૮૩-૪ માં ઈનટર નેશનલ એકઝીબીશનમાં સરટીફીકેટ આફ મેરીટ મેલવી છે, અને તેનો એકજ તરેડ મારક ફાસફોડાઈન તરેડ મારકના ધારા ૩૮ અને ૩૯ વીકટોરીઆ ૯૧ પરમાણે રેજીસટર થયલોછે તથા લંડનવાલા તરેડ મારકના રેજીસટરાર તરફથી સરટીફીકેટ મલી છે.

ડાકટર લેલોરનું ફાસફોડાઈન આજ પચીશ વરશ થયાં ભેજાંનાં દરદ, લકવો, કંટાલા ભરેલા સવપના, નાકવતી અને એ વતરોગે સઘલાં દરદો સારાં કરવાને માટે એખલી સલામતી ભરેલી, ભરોશેદાર અને ફાશફારીક દવા ગણાય છે.

તે અતેશાર, નબલાઈ અને હારટ ડીઝીઝ સારાં કરેછે.
તે ગુરડા અને નેવરના દરદો સારાં કરેછે
તે લોહી બીગાશના સરવે દરદો સારાં કરેછે.
તે પાચન શકતીના દરદો સારાં કરેછે.
તે ખઈ અને સરવે નબલાઈ સારી કરેછે.
તે કોઈ પણ રીતે થતી નબલાઈને અટકાવેછે.

નેશાની નબલાઈ અને એવાંજ બીજાં દરદો ઉપર આ જાણીતી ફાસફારીક દવાની **અસર** તરત અને જાદુકની થાય છે અને સરવે દુઃખો ને ઉતાવલથી જાયછે તે એક **ખરેખર અજાએબ** જેવું છે.

ડાકટર લેલોરનું ફાસફોડાઈન જયારે સવાદમાં સારૂં તથા હોજરીને માફક આવતું છે તેઆરે તે લોહીને સાફ કરવામાં અને વધારવામાં કદી નીશફલ જતું નથી, અને ભેજાંને, નેશાને તથા લોચાઓને બરાબર મજબુતી આપેછે. તેની અશર પહેલેજ દીવશની દવા લીધાથી નેશાની

શકતીના વધારાથી અને દરદીને હમેશની બેચેનીમાં શુખ થયાથી તરતજ માલમ પડે છે. પાચન શકતી વધેછે. અજાયબ જેવી રીતે ભુખ લાગે છે, ઝાડો શાફ રહેછે, સાંતીથી ઊંઘ આવેછે, ચેહરો ખીલેછે, હોઠ લાલ થાય છે, આંખો ચલકતી થાય છે, ચામડી શાફ અને તનદરશત થાય છે અને દીલમાં જોર આવે છે, જે દેખાડી આપે છે કે પાચન શકતીના અવયઓપર એની અશર કેવી છે.

ડાકટર લેલોરનું ફાસફોડાઈન લોહીને તેની વીજલીક શકતી ફોસ ફોરસ જે ભેજાંનું પોતાનું મધીય બીડું અને બીએછે તે પુરું પાડીઆથી નવી શકતી અને ભેજાંનો ખોરાક ઊતપન કરેછે, અને જીંદગીના આતશ ને પગનાં તલીઆંથી તે માથાંના તાલક શુધી ફરીથી શલગાવેછે.

આ દવાના નહી સરખાવાએ એવા સારા કરવાના ગુણોથી દુનીઆના સરવે દેશો અને દરેક પરજામાં તેની વખાણ ફેલાઇ છે કે એ એક ટુટી ગએલાં શરીરને મજબુત કરવામાં, દરેક બાબદમાં કવતી આપવામાં અને કોઇબી વયમાં માણશના કોઇ પણ ઊપઓગી ભાગને શકતી આપવા માં એ એખલી અસર કરનારી દવાછે અને આ પરમાણે લાંબા વખતની જેઆં કુદરતી શકતી ઘટી ગઇ હોય તેને હંમેશની પાછી લાવેછે જેથી જીંદગીની સઘલી ફરજો મન મુકીને અને ખુશીથી બજાવી શકાયછે.

ડાકટર લેલોરનાં ફાસફોડાઈન વીશે દુનીઆના શરવે ભાગો પરથી આવતાં હજારો વખાણ પતરો અને સરવેથી સરસ ડાકટરોના પતરોથી સાબેત થાએછે કે આ હુનરની શોધક દુનીઆંમાં કોઇ પણ બીજી ફાસફો રીક દવાએ આવી સરસ વખાણ અને પરસીધતા મેલવી નથી.

ડાકટર લેલોરનું ફાસફોડાઈન સરવેથી જાણીતી રીતે દરદો સારાં કરીઆથી ઘણા ડાકટરો પોતાના દરદીને માટે તથાં પોતાનાં કુટુંબમાં વાપડે છે અને લંડનની ઘણીક હાસપીતાલોમાં પણ વપડાએછે.

ડાકટર લેલોરનું ફાસફોડાઈન દુનીઆના સરવે ગાંધીઓ પાશેથી ૪) ૬) અને ૧૧) શીલીંગવાલી બાટલીઓમાં મલશે.

ઊપલા દરદોપર દરદીને પોતાને લેવાને બની આવે તે માટે દરેક બાટલી ઊપર છાપેલાં ડાએરેકશનો લપેટવામાં આવે છે.

એખલા બનાવનારાઓ.

ડાકટર લેલોર ફાસફોડાઇન લેબોરેટેરી,

હેંપસતેડ—લંડન, એન દબલીઊ.

Wilkinson's Sarsaparilla.

વીલકીનસનનો સારસાપેરીલા.

માણસ જાતનાં બગડેલાં લોહીને સુધારનાર અકસીર ઉપાય વીલકીનસનનો બનાવેલો રેડ જેમેકા સારસાપેરીલા નામે તેજાબ અથવા પ્રવાહી અરક માતરછે, એ વઇદિક મંડલે કબુલ કરયું છે.

ગરમ હવાથી પેદા થતાં દરદો જેવાં કે સુન મારી ગયલું કલેજું, કમશકતી, શરીરનું કનતાઇ જવું, ગડ ગુમડાં, શુશતી, ઇતિયાદીથી હેરાંન થતાં દરદીઓએ આ રેડ જેમેકા સારસાપેરીલાનો અરક પીધાથી તેમને તુરત ફાયદો થયો છે. તેઓ ખાતરી સાથે જણાવે છે કે, તેના દરરોજના થોડા ઉપયોગથી શરીરમાં બીલકુલ માંદગી લાગુ પડતી નથી.

"હમો એને માટે જેટલું બોલયે એટલું થોડું છે"—લેનસેટ.

"હમો તમારા રેડ જેમેકા સારસાપેરીલાની ભલામણ કરયે છીયે—" મેડીકલ રીવીઉ.

"પારો ખાધાથી થતાં દરદોને સાફ કરવાનો ફકત આજ એક ઉપાય છે—"

શર૦ આર૦ માર્ટીન.

મરનાર લારડ કલાઇડ, વીલકીનસનનાં સારસાપેરીલા માટે વધુ મંગાવતાં લખે છે કે "મને તે વગર બીલકુલ ચાલતું નથી, કારણ કે જયારે થાકને લીધે જીવ બેચેન થઇ જાય છે તયારે એકાદ બે ગલાસ લીધાથી પાછી હુશીયારી આવી જાય છે."

"મારું સઘલું સુશતીનું દરદ, તેને માટે કરેલા સઘલા ઉપાયો બેફરથ ગયા પછી, તમારા રેડ જેમેકા સારસાપેરીલાથી સાફ થયુંછે"—અરલ આફ આલડબરો.

એક પ્રખ્યાત ડાકટર કહે છે કે—"ગરમ દેશમાં રહેનાર દરેક કુટંબમાં બનતાં સુધી આ બેકીંમતી દવા દાખલ થએલી સાંભલીશતો હું ઘણોજ ખુશી થઇશ, કારણકે મારી ખાતરી છે કે જો એ વારંવાર લેવામાં આવે તો ઘણીજ ફાયદાકારક માલમ પડશે."

"દરેક ધંધામાં જુના હરીફોને નવા આવનારાઓ હટાવે છે પણ એ સંતોષકારક છે કે લંડનના ૨૭૦ રીજેંટ સ્ટ્રીટવાલા થોમસ વીલકીનસનનું બનાવેલું રેડ જેમેકા સારસાપેરીલા સરવે કરતાં સરેષ્ટ છે. આ તેના નહીં જીતાય એવા ગુણને લીધે છે."

કલકતા ઇંગલીશમેન—તા૦ ૩૦ જુલાઇ ૧૮૮૦

ચેતવણી—ઘણીક ખોટી નજીવી સરખી અને નુકશાન કરનારી મેલવણી પ્રજાને વેચવામાં આવે છે, તેથી સાવચેતી રાખવી અને જોવું કે બાટલી તથા તેની લેબલ ઉપર નામ અને સરનામું લખેલું છે કે નહીં તેમજ બાટલીની નીચે તરેડ મારક ડાયમંદમાં [ડબલયુ] જોવો.

હીંદુસતાંન અને સંસથાનો ખાતેની દરેક મોટી પેહડીઓ ઉપરથી આ સારસાપેરીલા મલી સકશે.

હરકોઈ સખસ ફોટોગરાફ પારી શકે એવા

અજાયબ જેવા બેમાલુમ કેમેરા

કે જે કેમેરાઓ **આકારમાં ઘડીયાલ, ચોપડી, બાકસ, કોથલા, વગેરેને**
બરાબર મલતા હોવાથી હરકોઇ **નજીકની** અથવા **દુરની, સ્થીર**
અથવા **હાલતી,** કોઇપણ ચીજનો અથવા સખસનો
એક પલવારમાં કોઈપણ ન જાણે તેમ ફોતોગરાફ પારી શકેછે,

કોઈપણ માણસ એ કેમેરાઓથી ફોટોગરાફ પારી શકે

કારણ બીજા સાધારણ કેમેરાઓની માફક એમાં ફોકસ લેવાની કે સટેંડપર ગોઠવવાની કે બીજી કંઇપણ કરાકુત નથી, પણ

માત્ર ચાંપ દાબ્યાથી અથવા દોરી ખેંચવાથી
ફોટોગરાફ પારી શકાએછે.

વળી સસતા, દેખાવમાં શોભઇતા, સારી બનાવટના અને વરશોનાં વરશો સુધી હજારો ફોટોગરાફ લઇ શકે એવા ટકાઊ હોવા જોડે

એ કેમેરાઓ ગજવામાં પણ સેહલથી રાખી શકાએ છે.

એ ઉપરાંત એકી વખતે બાર જેમ અને ચાર વીકટોરીઆ પીકચર લેએ તેવા, ચાલતી બાઇસીકલે પીકચર લેએ તેવા, અને બીજા જાતજાતના ઘેર અને સ્ટુડીઓને લાયકના કેમેરા, જાત જાતના લેન્સો, માઊન્ત, રબી લેમ્પસ, વીગનેત ગ્લાસીઝ, પ્લેત રેક, ઇસતાંડ, ઇલફરડ ડરાય પ્લેત, એબોનાઇટ, પોરસીલેન, અને ગ્લાસ ડીશીઝ વગેરે

હરેક જાતનો ફોટોગરાફનો સામાન તથા દવાઈ અમારી
પાસેથી મલશે.

કોઇપણ એક સટ લેનારને ફોટોગરાફ પાડવાનો હુનર મફત શીખવવામાં આવશે. વળી ઘરાકોને એ કેમેરાઓની અજમાયસ પણ આપવામાં આવશે. વીશેષ ખુલાશો નીચલે ઠેકાણેથી મલશે.

એરચશા દાદાભાઈ ફરનજીઆ.

નાં૦ ૯, ધોબીતલાવ, મુંબઈ.

નૂરે ચશમ.

“નૂરે ચશમ” ફલ ફુલમાંથી બનાવેલું અંજન છે, જે આંખની રોશની જાળવી રાખે છે, અને તહરેવાર સબબોથી બીગડેલી અને કમી થયલી આંખની રોશની પાછી સુધારે છે અને વધારે છે.

ઘણીક કુમારીકાઓ સીવવા, ભરવા અને ગુંથવામાં એક બીજીથી સરશ ગણાવાની હરીફાઇમાં અનેરું કરતાં પોતાની આંખ બીગાડી નાખે છે. એમાં કેટલીકની આંખ એટલી બધી બીગડી ગયલી હોયછે કે સાધારણ દાક્તરોનીજ નહીં પણ જાંનીતા આંખનાં દાક્તરોની દવાથી વઠીક તે સાજી થતી નથી. એવી હાલતથી ઉપજતી ચીનતા અને નાસીપાશીમાંથી આ 'નૂરે ચશમ'એ કેટલીક નાજુક પંથનીને બચાવી છે! વિદ્યા દેવીપર ફીદા થઇ તેની સાધમાં પોતાનું તનમન અને જાંન અરપન કરવા તઇઆર થયલા વિધારથીઓ રાતોદીન અભીઆશમાં ને અભીઆસમાંજ મશગુલ રેહતાં આંખ તદન થાકી જાય તોબી તેને વાંચવા લખવામાં રોકેલી રાખતાં જ્યારે તેને છેકજ બીગડી ગયલી અને તેવા અભીઆસમાં વધુ વાર કાંમે લાગવાને અશક્ત થયલી જોય છે ત્યારે તેઓની નાસીપાશી ખરેજ દયા ઉપજાવવા જોગ થઇ પડે છે. એવે બારીક સમે આ નૂરે ચશમ દવા તેઓની સઉથી સરસ શેવા બજાવશે.

આંખને અતીશય મેહેનત આપી તદન થાકવી અને નાતવાન કરી નાખનારાં તહરેવાર ક્રીસમનાં બારીક કાંમોથી, અથવા તહરેવાર દવા અને રંગોમાં કાંમ કરવાથી, અથવા રૂ, ઉન વીગેરે ગરમ અને બારીક સાખાદાર ચીજોનાં કારખાનાંઓમાં કાંમ કરતાં આંખોમાં તેમનાં બારીક ફુમરાં વખતે વખત જતાં રેહેવાથી, આંખની કીકી બીગરી તેની રોશની કમી થઇ હોય છે ત્યારે આ “નૂરે ચશમ” આંજતાં રેહેવાથી તે સાફ થાય છે, તેને કરાર વલે છે, અને રફતે રફતે તે સુધરતી અને પાછી અશલ ખુદરતી હાલતમાં આવતી જાય છે.

ગરમી, ઉજાગરો અને ધુમારાથી દોવાઇ આવેલી અને લોહીની છારી બંધાઇ લાલ થએલી આંખો એ દવા આંજતાં રેહેવાથી સાફ અને દીપતી થાય છે.

આંખને લગતા ઘણાક પીડા કારક રોગો અને નજલો વઠીક, દાક્તરોના ઉપાય નહીં ચાલવા પછી, એજ દવાથી સારા થયા છે. ફુલું, મોતયો અને ખીલ એજ દવા લાંમબો વખત આંજતાં રેહવાથી રફતે રફતે બેમાલમ રીતે નાબુદ થાય છે. આંખનાં કોઇબી જાતનાં દરદથી હેરાંન થયલાંઓ માટે આ એજમતી અંજન “નૂરે ચશમ” એક ખરો આસીરવાદ છે.

ઘોડા અને કુતરાંની આંખનાં દરદો સારાં કરવામાં પણ આ દવા ફતેહેમંદી સાથે અજમાવવામાં આવી છે.

બનાવનાર—**મેહેરબાઈ દાદાભાઈ શંતોક.**

ઠેકાંણું—શેઠ દાદાભાઈ જમશેદજી નાયગાંમવાલાનાં ઘેરમાં, (પાંચમે માર.)

કરેલવારી, મુંબઈ.

સરટીફીકેટસ.

આંખના દરદોથી હેરાન થતા ભાઇબંધોને જાહેર કરતાં મને શંતોશ ઉપજે છે કે બાઈ મેહેરબાઈજી તે શેઠ દાદાભાઇ શોરાબજી શંતોકનાં ધણીઆણીની બનાવેલી આંખની દવા "નૂરે ચશમ" આંજવાથી મારી આંખનો નજલો સારો થયો છે. મારી આંખે નજલો ઉતરવાથો મેં ઇસ્પીતાલની દવા ઘણો વખતવેર કીધી, પણ તેથી કંઇ ફાયદો નહીં જણાવાથી બીજા આંખના દાક્તરોની અને છેલે છેલે કંટાલીને દેશી હકીમોની વટીક દવા કીધી, પણ ફોકત. મારી ગરીબ ગુજાશ મુજબ આથ આથ વરસોવેર ઘણા પઇસા ખરચવા છતાં મહને કંઇજ ગુન થયો નહીં અને મારી આંખ તદન રદ જેવી થવાથી હું નાચાર થઇ બેઠો. એ રીતે છત્રી આંખે અંધાપો ભોગવતાં નાસીપાશ થવા પછી, બાઇ મેહેરબાઇ શંતોકનાની દવા વાપરીને ખાતરી કરી ચુકેલા એક મેહેરબાંન ભાઇએ બજીદ થઇને તેનાં-ઓની દવા આંજવાની મને ભલાંમન કીધી. મેં તે દવા મેલવીને તેવનના કેહેવા મુજબ થોડા મહીના ધીરજથી અજમાવી, તેટલાંમાં મને સેજ સેજ ફાયદો થતો જણાવાથી મેં તે ચાલુજ રાખી અને એક વરશે મારી આંખનો નજલો લગભગ સારો થયલો મને જણાયો. એટલું છતાંબી નજલાની શેજબી કશર રહે નહીં એવી ખાહેશથી મેં તે દવા પુર ઉલત અને વીશવાશથી ચાલુ રાખી અને બાઇ મેહેરબાઇજીના ફરમાવવા મુજબ વખતે વખત આંજીઆ કીધી, જેથી બીજા થોડાજ મહીનામાં મારી આંખ તદન સારી થઈ, અને હવે હું અસલની માફક જોઈ શકું છું અને આંખની રોશનીનું સુખ નવેસરથી ભોગવતાં બાઇ મેહેરબાઇજીને દુવા દેઊં છું.

લા૦ ગરીબ દુવાગીર શેવક,

શોરાબજી ડોશાભાઇ ભાઠેના.

મુંબઇ, તા૦ ૨૮ મી મારચ ૧૮૮૭

બાઇ મેહેરબાઈ દાદાભાઇ સંતોક,

તે નુરે ચશમનાં બનાવનાર—જોગ.

હમારો બચો જે જનમથીજ આંખમો મોતયો જેહેવું હોવાથી બંધ આંખે જનમ્યો હતો તેહને તમારી ઉપલી દવા આંજવાથી વીશ દીવશમો આંખ ઉંઘારી ને તે દવા આજ સુધી આંજતાં મોતયો નજદીક શારો થવા આવો છે.

આંખના ડોઇબી જાતનાં દરદ ઉપર એ દવા ઘણીજ ફાએદાકારક છે એમ મારી લામબા વરશોની અજમાએશ ઉપરથી હું દરેક આંખના દરદીને એ દવા લગારવા મજબુત ભલાંમન કરૂં છું.

લા૦ કાવસશા દાદાભાઇ પોંઠવા.

THE WORLD FAMED BROOK'S MACHINE COTTON.

ટરેડ મારક.

આખી દુનીયાંમાં વખણાએલો બરૂકશનો શીવવાનો દોરો જે શીવવાના શંચાને માટે ઘણો લાયક અને અતી ઊપીયોગી છે.

આખી દુનીઆંમાં આ બરૂકશનો દોરો પરખીઆતી પાંમેછે, કારણકે તે ઘણોજ શફાઇદાર, ચોવત, ટકાઉ, અને વગર કાંજી અથવા ખલ પાએલો અને તે છતાં જલકાત મારતો રેહે છે, અને તે શીવનારાઓને ઘણી શેહેલાઇથી તાંકા મારવાને મદદ આવેછે, અને શાંચામાં શીવતી વેલા તો તે ઘણીજ શફાઇદાર અને શેહેલો રીતે વપડાય છે. દરજીઓ પણ ઘણી શફાઇથી અને શરશ કામ કરો શકવાને લીધે આ દોરાની મદદથી ઘરાકોને ઘણા ખુશ કરી શકેછે, કારણકે એ દોરાથી શીવેલું કામ ઘણું ટકાઉ હોએછે. દરેક દરજીએ અને દરેક કુટુંબે હમેસ દરેક ઠેકાંણેથી બરૂકશના દોરાના કાતલાં માગવાં. જે કીંમતમાં શશતાં તેમજ વપડાશમાં ઘણાં ટકાઉ માલમ પડવાનાં. એ દોરાના નમુના તથા દરેક જડામાં અથવા છુટક પણ નીચલે ઠેકાંણેથી મલી શકશે.

ગીશી અને કલએઇનજંગ.

ઠેકાંણું—મુંબઇ કોટ, એલફીનશટન શરકલ, તથા દરેક છુટક દુકાંનદારોને તીઆંથી પણ મલશે.

એસ. સી. માજુ.

બચ્ચાંઓની ગાડીનો
કીમત—રૂ(૨૬) થી રૂ(૫૫) સુધી.

એસ. સી. માજુ—નંબર ૨૦ મેડો સ્ટ્રીટ, આઉટરી કંપનીની
દુકાનની પડોસમાં તથા આય પીટિ રોડ ફ્રાફરડ મારકેટ આગળ
ગોખલદાર તેજપાલની હાસ્પીતાલની સામે દખણું.

મુંબઇમાં તથા દેશાવરોમાં બચ્ચાંઓની ગાડીનો ખપ દરરોજ વધતો જાએછે, તેથી નીચે શહી કરનારને પોતાના મુંબઇના તેમજ દેશાવરોનાં ગ્રાહકોને જણાવાને મોટી ખુશી ઉપજેછે કે હમોએ વેલાત ખાતે એક આબરૂદાર પેહેડી સાથે હમણાજ ખાશ બંદોબસત કરીઓ છે. જેથી મુંબઇ સારૂં જાત જાતની અને તરેહવાર બચ્ચાંઓની ગાડીઓ હીંદુશથાનની હવાને માફક આવે એવી રીતે ખાશ બનાવીને હમારા મેહેરબાન ગ્રાહકોને જયારે જોઇએ તારે હમારી દુકાનેથી મલી આવે એવી ગોઠવણ કીધી છે. હમારી દુકાને જથુક એ ગાડીઓ માફકસર ભાવે મલશે. ભાવ એવા રખેલા છે કે ગાડીઓની મજબુતી, ખુબસુરતી અને ઉંચા સામાન સાથે શરખાવતાં એવા ભાવે બીજે ઠેકાણે એવી ગાડીઓ મલી શકવાની નથી.

ઉપલી ગાડીઓ વતરીગે હમારી દુકાને તરેહવાર જાતની મીલીનરી, બચાંઓ તથા બાનુઓને પેહેરવા લાયક બુટો, સુજ તથા પોલકાઓને શારૂ મખમલ, શાલગરેને દહાડે તથા પરણતાં જોડાં ને મુબારકબાદીના ભેટ આપવા લાએક કારડો, આલબમ, બચાંઓને રમવાના રમકડામાં મોટા બેશવા લાએક તથા ચલાવા લાએક ઘોડાઓ, નવી નવાઇના અચરતી પમાડે એવા સંચાના રમકડાં, તરેહવાર જાતના ડાલ, ગાડીમાં મુકવાની કુશનો, તરેહવાર પરશીઉમરી વીગેરે ડરેશને લગતો શરવે જોઇતો શોભાયમાન સામાન મલી આવશે. એક વખત નજરે જોઆથી સામાનની ખાતરી થશે, દેશાવરવાલા સાહેબો જે ખરીદી લખશે તે મોટી ખુશી શાથે વરદી માફક માલ મોકલી દીધામાં આવશે. દેશાવરના સાહેબોએ ઓરડર મોકલતી વેલા નાણું રોકડું મોકલવું કે વેલ્યુ પેએબલની મારફતે મંગાવવું અથવા અતરે હવાલો લખી મોકલવો. એ શીવાએ તાજી માછલી, દારૂકામ, વાઇનના આરડરો શંભાલથી બજાવવામાં આવે છે.

ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજની ઓબસટેટરીક (શુવાવડની) હાસપીટાલમાં પેહેલા વર્ગમાં પેહેલ વેહેલી પશાર થએલી

દાઈ તથા નર્સ.

બાઈ આવાંબાઇ કુંવરજી તારાપોરવાલા.

ઠેકાણું—કરેલવાડી પાંડેની ધરમશાળાનો ઓલમાં
મરહુમ ડોશાભાઈ મોગલનાં ઘેરમાં, પેહેલે માલે.

હું સરવે લોકોને જણાવાને ઘણી ખુશી છું કે મેં ઉપલી કોલેજમાં દાઈ તથા નર્સનો પુરતો અભીઆશ કીધા બાદ તાંહાંના મોહટાં શુવાવડખાતામાં શુવાવડી ઓરતોની તેમજ બચાંઓની માવજત કરવાનો અનુભવ માશ ચાર શુધી લીધો છે. તેમાં જે જે યુરોપીયન લેડીશોના કેશો માહારા હાથમાં આવેઆ હતા, તેઓ મારાં કાંમોમાં તથા માવજતોથી કેહવી ખુશી થઇ તે તેમના હાથની શરટીફીકેટો વાંચવાથી ખાતરી થશે.

મહને મલેલી ડીપલોમાં અથવા સરટીફીકેટની નકલ નીચે મુજબની છે.

No. 7. OBSTETRIC HOSPITAL.

Bombay April 10*th* 1889.

I do hereby certify that Avabai C. Tarapurwalla attended the practise of the Obstetric Hospital at Bombay during a period of Four months that she has herself conducted.

Six Labours and been present a Fifty six. She has been examined in practical midwifery, and has been placed in the First Class.

Her general conduct, during the period has been under instruction, has been very good.

I consider her qualified to practise as a midwife.

JAMES ARNOTT, M. D. C. M.
Surgeon-Major.
Medical officer in Charge Obstetric Hospital.

હાડ વઈદ.

મી૦ શોરાબજી ખેરામજી (મરનાર બીમજીના ભાણેજ.)

મુકામ—પાયધોણી ઉપરની ટાંકીની શાંમે નંબર ૨૨ વાલી દુકાંનમાં રોજ સહવારના સાતથી તે રાતના નવ વાગતા શુધી પોતાનું કામ ચલાવે છે.

સુચના—ગરીબોને મફત દવા કરે છે. અને શકતીવાનોને ઘેર પણ જયારે બોલાવે તયારે જવાને તઇયાર છે.

હમારી પાશે ઘણા ઈંગરેજોની તથા સારા ગ્રહસ્થોની સરટીફીકેટો છે.

કમીશરીએતના પાંઊ વગેરેના કનતરાકતર.

પાલણજી શોરાબજી.

એલફીનસટન સરકલ કોટમો.

પાંઊ ! પાંઊ !! પાંઊ !!!

દરરોજ સવારનાં ઘરાકોને ઘેર પોંચતાં કરવામાં આવેછે.

બીસ્કોટ.

દરરોજ આસરે વીસથી પચીસ જાતની બનાવવામાં આવે છે.

કેક અને પેસતરી.

હમારાં પોતાનાં પદરખાનામાં સરવેથી ઊતમ વસાનું વાપરી કેલવા એલા માણસના ઊપરીપણા હેઠલ બનાવવામાં આવે છે.

લગનસરાનું સરવે કામ કીધામાં આવશે.

નકસીનાં અને સાદાં કેકો.

નાતાલની ભેટનાં કેકોનું હમારે તીઆં દર વરશે વેચાંન વધે છે, એજ લોકોને ખાતરી પુરવક છે.

પઈ, પુડીંગ, આઈસપુડીંગ વીગેરે વરદી કીધાથી મલસે.

વેલાતી મીઠાઇ મોટા જથામાં અને છુટક મલશે.

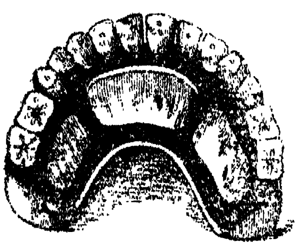
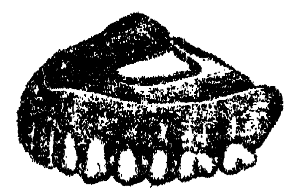
ચેતવણી.

હમો બીજા બનાવનાર પાસે લઈ વેચતા નથી તેથી હમારા દરેક માલની ખાતરી આપોએ છીએ.

દાંતના દાકટર એન. એચ. ગીસતા.

૧૭ વરસના લાંબા અનુભવવાલા.

મેલાપ-દરરોજ સાહવારના ૮ વાગતેથી સાંજના પાંચ વાગતા સુધી આતવાર વીગરે.

ગમે એવાં હટીલાં દાંતનાં દરદને શેજવારમાં મટાડી આપશે.

કુદરતી દાંત આડાતેડા પડેલા હશે તેને વગર ઇજા કરવે સીધા કરી આપશે.

શડેલા દાંતોને સાફ કરી ચાંદીથી તેમજ સુનાથી પુરી આપવામાં આવશે, જેથી દરદ અને વાશ મટી જશે.

દાંતની બતરીશો નવી કલાથી વગર કમાને મુકી આપવામાં આવશે, જે ઘણો સગવડથી મોહમાં મેલી તથા રાખી શકાશે અને બીજાઓના બનાવેલા દાંતોની કમાન ટુટી જવેથી જે અડચણ અને ખરચ લાગેછે તે અમારા બનાવેલા દાંતોમા લાગશે નહી, અને ખોરાક વધારે શેહેલી રીતે ચાવી શકાશે, જેથી બદહજમીની ધાસતી મટી જશે. એ વીશેની ખાતરી હમારાં શેંકડો ધરાકોને પુછવાથી મળશે.

નબલા તેમજ નાહીમત માણસના દાંત દવા લગાડીને કાહાડવામાં આવશે અથવા તો લાફીંગ ગેશ દમમાં આપી સેજ ઉંઘમાં નાખી દાંત ઉખેડી કાહાડવામાં આવશે જેથી બીલકુલ દરદ નહી લાગશે.

ઠેકાણું—કોટમાં ના૦ ૬૭ એશપલેનેડ રોડ, થાકોરદાશ ધરમશી અને કામાં વકીલોની નીચે પેહલે માલે.

અરદેશર બમનજી કાંદાવાલા—વેપારી.

મીથાં પાંણીનો ચુનો, રેતી, ઈંટ અને નલીયાંનાં તથા જલાઊ સરવે જાતનાં લાકડાંના આડતીયા.

ડીપો—કુવીનસ રોડ—ચોપાટી, અને પાઊડર વરકશ,—મજગાંમ ફરીઅર બંદર તથા મોદીખ.

હાઊશ નંબર ૪૨, કાંદાવાલા લેન, ઓલ્ડ શોનાપુર રોડ.

જત સરવે સાહેબની સેવામાં શેવકની અરજ એ છે જે હમોએ વીશ વરશ થયાં બાલવાનાં લાકડાંનો વેપાર ચાલુ કીધોછે તથા બાહાર ગામના વેપારીઓ તરફનાં અનતરે આડતીયા છઈએ. જાહાં સઘલી જાતનો શુકો માલ ખાતરી ભરેલો વેચાઆમાં આવેછે તથા નામાંકીત વેપારીઓ જેવા કે મીશીઅરશ ટીચર, મીશીઅરશ રાજરશ, કેમપ વગેરે બીજાઓ જેઓ પોતાના ખરા અને ઊંચા માલથી પરખ્યાત થએલાછે તે મુજબ તમારો શેવક લાકડાંનાં ધંધામાં ખરાજ માલની સરટીફીકેટ ધરાવેછે, કારણ કે હંમેશાં હમારે તાંહાં ખરોજ માલ વગર મેલશેલનો શુકોજ વેચવામાં આવે છે. જે શાહેબ વધુ લેશે તેને ઘેરબેઠાં તોલી આપશું તથા જો વરશ બે વરશની મુદતવેર બાંધેલ ભાવે માંગશે તો તે મુજબ કબાલો કરી આપશું તથા જે શાહેબ આખાં વાંહાંણના વાંહાંણ બાવર લેશે તો તે તેને મુકામે તોલી ફેરી આપશું તથા કોઈ શાહેબની મરજી હોએ અને એક દાહાડો આગલથી વરદી આપશો તો બારીક દ બલ ફેર કરાવીને તઈઆર રાખશું તથા બારીક ભાંજીને તોલતાં જેટલી ઘટ લાગે તેનું દાંમ ઘટ પુરતુંજ હીશાબે વધારે લેશુંજી. જરથોશતીઓને લાજમછે કે પોતાની જાતભાઈને આશરો આપવો; વલી ચુનો, ઈંત, રેતી તથા નલીઆં હમો પોચતાં કરી આપીશું. ચુનો મીથાં પાંણીનો, ધારોલી તથા કેવલી મેહેમ, નવાપુરનો, તથા તારાપુર; રેતી થાણાની, દીવ ઉમરાની; નળીઆં વલશાર, બીલીમોરાનાં; ઈંટ ગાંમથી તથા કુરલાની, તેબલી ઈંટ સુરતની અને વલશાર, બીલીમોરા, ગનદેવીની ઈંટ તથા ઊપર જણાવેલો સઘલો માલ મોટા જથામાં જાંહાં માંગવામાં આવશે તાંહાં પુરો પાડીશું, તથા કનટરાકટ કબુલ રાખીશું.

ચુનો મીઠાં પાણીનો ઈજનેરની શરટીફીકેટથી પાશ કીધેલો બાહારગાંમ માંગવામાં આવશે તો તાંહાંબી પુરો પાડવામા આવશે.

દેશાવરવાલા ગ્રહાકોને અરજ કરવામો આવે છે કે હમોએ ફીરોજશા પેશતનજીની કુ૦ ને નામે આડતની દુકાન ઉગારી છે તાંહાં સરવે જાતનો માલ ખરીદી કરી ચહડાવી આપશું તથા કીફાયત ભાવથી આડત લેશું અને મનપતીજ રીતે ખરચગો ફાએદો પડે તે રીતે માલ મોકલી આપશું.

લા૦ શેવક અરદેશર બમનજી કાંદાવાલા તથા
ફીરોજશા પેશતનજી ધનજીભાઈ ભુરાભાઈવાલા.

જુની શોનાપુરની ગલીમાં—કાંદાવાલા લેન મધે નંબર ૪૨ વાલા ઘરમાં.

PHŒNIX FIRE INSURANCE

OFFICE OF LONDON.

WITH UNLIMITED LIABILITY OF THE SHAREHOLDERS.

Head Office—LOMBARD STREET & CHARING CROSS, LONDON.

ESTABLISHED 1872.

TRUSTEES AND DIRECTORS.

JOSEPH WM. BUXENDALE, Esq.	SIR JOHN LUBBOCK, BART., M. P., F.R.S.
WALTER BIRD, Esq.	CHARLES THOMAS LUCAS, Esq.
BRISTOW BOVILL, Esq.	CHARLES MAGNAY, Esq.
The HON. JAMES BYNG.	The HON. EDWIN PONSONBY.
JOHN CLUTION, Esq.	The HON. EDWIN B. PORTMAN, M. P.
The RIGHT HON. VISCOUNT FOLKESTONE, M. P.	DUDLEY ROBERT SMITH, Esq.
GEORGE ARTHUR FULLER Esq.	WILLIAM JAMES THOMPSON, Esq.
CHARLES EMANUEL GOODHART, Esq.	JOHN J. BROOMFIELD, Esq. (HON. DIRECTOR)

AUDITORS.

JOSEPH FRANCIS LESCHER Esq. | LIEUT. COL. WALTER GEORGE STERLING.

JOINT SECRETARIES.

MR. FRANCIS B. MACDONALD | MR. WILLIAM C. MACDONALD.

Policies of Insurances granted on Merchandise, Ware-houses and Shops Dwelling-houses and their contents, and other Insurable Property on most favourable terms.

The undersigned are now prepared to accept risks for short periods at considerable reduction on former rates, particulars of which can be had on application,

JOHN CAMPBELL & Co.
Agent.

5, Cowasji Patell Street.

ફીનીકશ ફાયર ઈનસ્યુરનસ

આફીસ આફ લંડન.

ભાગીદારોને મોટો ફાયદો.

હેડ આફીશ—લોમબારડ સ્ટ્રીટ અને ચેરીંગ ક્રોશ, લંડન.

૧૮૭૨ માં સ્થાપેલી.

ટ્રષ્ટી અને ડાયરેકટરો.

જોસફ વીલીઅમ બકશનડેલ, ઈસકુવાએર.	સર જોન લબોક, બારોનેટ, પા. મે., એફ. આર. એસ.
વાલટર બરડ, ઈસકુવાએર.	ચારલશ થોમશ લ્યુકાશ, ઈસકુવાએર.
બોરીસટો બોવીલ, ઈસકુવાએર.	ચારલશ મેગને, ઈસકુવાએર.
ધી હાનરેબલ જેમસ બીગ.	ધી હાનરેબલ એડવીન પોનસોનબી, ઈસકુવાએર.
જોન કલટન, ઈસકુવાએર.	ધી હાનરેબલ એડવીન બી. પોરટમેન, એમ. પી.
ધી રાઈટ હાનરેબલ વાઈકાઉનટ ફોલ્કસ્ટન, એમ. પી.	ડડલી રોબરટ સ્મીથ, ઈસકુવાએર.
જીઓરજ આરથર ફુલર, ઈસકુવાએર.	ઉવીલીઅમ જેમશ થોમશન, ઈસકુવાએર.
ચારલસ ઈમેનયુએલ ગુડહારટ, ઈસકુવાએર.	જોન જે. બરમફીલ્ડ, ઈસકુવાએર, (હોનરરી ડીરેકટર.)

હીસાબ તપાસનારા.

જોશફ ફ્રાંસીસ લેશર, ઈસકુવાએર. | લેફ્ટનંટ કરનલ વાલટર જીઓરજ સ્તરલીંગ.

જોડાએલા સેક્રેટરીઓ.

મી૦ ફ્રરાંનસીસ બી. મેકડોનેલડ. | મી૦ વીલીઅમ સી. મેકડોનેલડ.

ઘણાજ કીફાયત ભાવે વેપારની જણસો ઉપર, વખારો ઉપર, દુકાનો ઉપર, ઘેરો ઉપર, તેમાં જે સામન હોય તેનો ઉપર અને બીજા વીમા ઉતારવા લાયક માલ ઉપર વીમો ઉતારવામાં આવશે.

નીચે શહી કરનારાઓ હવડે આગલા ભાવો કરતાં ઘણાજ કીફાએત ભાવે થોડી મુદતનો વીમો ઉતારવાને તઈઆર છે, અને એ વીશે વધુ ખોલાશો મલીને પુછીઆથી થાશે.

જોન કેમપબેલ અને કું૦
એજંટ.

નાં૦ ૫, કાવશજી પટેલ સ્ટ્રીટ.

આગના વીમાની કંપનીઓ.

Fire Insurance Companies.

NEW ZEALAND INSURANCE COMPANY.

ESTABLISHED 1859.

HEAD OFFICE.

NEW ZEALAND INSURANCE BUILDINGS QUEEN STREET. AUCKLAND.

CAPITAL	£ 1,000,000.
PAID UP	„ 200,000.
RE-INSURANCE & RESERVE FUNDS	„ 2,35,000.

NETHERLANDS INDIA SEA & FIRE. INSURANCE COMPANY.

ESTABLISHED 1851

HEAD OFFICE—BATAVIA.

SUBSCRIBED CAPITAL	F 2,250,000.
RESERVE FUND	„ 225,000.

SECOND COLONIAL SEA AND FIRE INSURANCE COMPANY.

ESTABLISHED 1866.

HEAD OFFICE—BATAVIA.

CAPITAL FULLY SUBSCRIBED.......... F 3,000,000.

Insurance against Fire on

Dwelling-houses, Godowns, Shops, Spinning Mills &c.

At Moderate rates of Premium.

TOD DURANT & Co.

Agents.

29, Elphinstone Circle.

THOMAS COOK & SON.

TOURIST and GENERAL PASSENGER AGENTS.

થોમસ કુક એન્ડ સન.

તરીસ્ત એન્ડ જેનરલ પેસેનજર એજંટસ.

ઉતારૂઓ જેઓ યુરોપ વતરગે બીજે કોઈબી ઠેકાણે જવાનો ઇરાદો રાખતા હોય તેઓએ **થોમસ કુક અને સનને** મલવાથી અથવા લખવાથી કોઈબી ભાગથી અને ખંડ-માંથી કોઈબી રસ્તે જવાને સ્ટીમર અને આગગાડીની ટીકીટો કરાવી આપે છે.

ફ્યેરનવાહન, સ્ટીમરસો અને ભાડાં વગેરેને લગતી ખબરો મફત આપવામાં આવશે.

ઉતારૂઓ જેઓની પાસે કુકની ટીકીટો હશે તેઓને મુંબઈ અને કલકત્તા આવતી વખતે બ્રીનડીસી, વેનીસ, નેપલ્સ, જીનોઆ, મારસેલસ વગેરે ઠેકાણે તેઓના દુભાશી આઓ મફત મદદ આપશે. અને રસ્તામાં કોઈબી ઠેકાણે ઉતરી જવા દેશે.

એ વીશે કુકનું ઓરીએનતલ ત્રેવલર્સ ગેઝેટ જુવો; જે મંગાવ્વાથી મફત મોકલવામાં આવશે.

સરનામું—થોમસ કુક એન્ડ સન.

મુંબઈ રામપાર્ટ રો,

કલકત્તા, ૧૧ ઓલડ કાર્ટ, હાઉસ સ્ટ્રીટ.

ચેતવણી—જો દેશી ગ્રહસ્થો **થોમસ કુક અને સનને** મુસાફરીને વાસ્તે ગોઠવણ કરવાનો હુકમ આપશે તો તેઓ મોટો સંતોશ પામશે અને તેઓ યુરોપ ખંડમાં મુસાફરી કરનારાઓને થોડા વધારે ખરચે રાહદારીને માટે ગોઠવણ કરી આપશે.

જો બાર અથવા બારથી વધારે માણસ હશે તો એક રખેવાલ પૈસા લીધા વગર આપ-વામાં આવશે.

SUNDER PANDURANG,

Bookseller, Publisher, and Commission Agent.

KALBADEVI ROAD, **BOMBAY.**

☞ *NEW BOOKS BY EVREY MAIL-RATES MODERATE.*

SURGEON BONE-SETTER.

FAKIRJEE RATANJEE, L. M. & S.

હાડવૈદ.

ડાકટર ફકીરજી રતનજી.

એલ. એમ. એન્ડ એસ.

તબીબનું સરવે પરકારનું કામ કરવા ઉપરાંત હાડવૈદનું કામ અસલના દેશી તેમજ હાલના સુધરેલા ઇંગરેજી કાનુન મુજબ ખાસ રીતે એમના અનુભવી પોતા સાથે બજાવે છે. અકશામાતથી હાડ ભાગેલા તથા જખમી થયલા "કેસો" પુરતી સંભાલ અને ધેઆંનથી હાથમાં લીધામાં આવે છે.

ઠેકાંણુ—બાહેરકોટ સર જમશેદજીના અલાઈબ ગવાલા મોહુલામાં નં. ૭૧

Veterinary Infirmary Shoeing and Commission Stables.

જાંહગીર ફરામજી લાલી.

વેટરીનરી સરજયન (ઘોડા તથા સરવે જણાવરોના ડાકટર)

બાઇ સાકરબાઈદીનશા પીટીટ જણાવરોની ઇસપીતાલના માજી ડાકટર.

ડાકટરનો મેलાપ હર વખતે કરવામાં આવશે.

ઠેકાણું—ગીરગામ બીરીચકેનડી રોડ જાફર સલેમાનના કારખાનાની સાંમણે.

એઓએ મધરાસની કાલેજની તથા મધરાસના નામદાર ગવરનરના ઘોડાઓની ઇસપીતાલ તરફથી જણાવરોની વૈદકશાસ્ત્રી અને શાસ્ત્ર વિદ્યાની પ્રવીણતાપણાની સરતીફીકેટો મેલવેલી છે તથા ઘોડા અને સરવે જણાવરોના દરદો સંબંધી ઘણો સારો અને લાંબા વખતનો અનુભવ છે, અને ઘણાં ખીહ્નત દરદો સારાં કરવામાં ફતેહ મેલવી છે તેઓએ પોતાના ઘરાકોની ખાએસથી નીચલે ઠેકાણે દવાખાનુ તથા નાલબનદીનુ ખાતુ ઉઘાડીઉ છે.

શીક અને લગડાં ઘોડાઓને તથા સરવે આજારી જણાવરોને વૈદક શાસ્ત્રના કાનુન મુજબ દવા કરવામાં તથા કાબેલીઅતથી માહારવાર કરવામાં આવશે; અગરજો કોઈ સાહેબો દરદી ઘોડાઓ અને જણાવરોને હમારે તાંહાં રાખવા માટે ખાએશ બતલાવશે તો તેને માટે પણ ખાસ જગા બાંધવામાં આવી છે. ઘોડાઓની પરીક્ષા, તેમની તનદરોસતી, ખોડ, અને એબ બાબત ઘણી બારીકીથી તપાસ કરવામાં આવશે—ઘોડાઓને સવારી તથા ગાડીને વાસ્તે અચ્છી તાલીમ આપી સરવે રીતની એબ અને ખોડ કાહાડી નાખી હાલની સુધરેલી રીત પ્રમાણે શીખવવામાં આવશે. નાલબંદીનુ ખાતુ પોતાની દેખરેખ હેઠલ ચાલાક કેલવાયલા, લાંબા વખતના સારા અનુભવવાલા નાલબંદોથી રાખવામાં આવયુ છે, જયાં હાલની સુધરેલી અંગ્રેજી રીત તથા કાનુન મુજબ સઘલી જાતની નાલબંદી સારા સવછ લોખંડથી સફાઈ અને સારી રીતે સંભાલથી કરવામાં આવશે.

Chartered Mercantile Bank of India London & China.

ચારટર્ડ મરકંટાઇલ બેંક ઓફ ઇનડીઆ લંડન એંડ ચાઇના.

ભરાયલી	થાપણ....................	પાંઉડ	૭૫૦૦૦૦
રીઝરવ	ફંડ	,,	૨૦૦૦૦૦

વડી કચેરી.

૬૫ ઓલ્ડ બ્રોડ સ્ટ્રીટ. લંડન ઇ સી.

લંડનના શરાફો

ધી બેંક ઓફ ઇંગલંડ
ધી લંડન જોઇન્ટ સ્ટોક બેંક

સ્કોતલંડમાં આડતીઆઓ.

ધી બેંક ઓફ સ્કોતલંડ
ધી રોયલ બેંક ઓફ સ્કોતલંડ

સાખાઓ.

મુંબાઈ, કલકતા, રનગુન, મદરાસ, કોલમબો, ગાલી, કેનડી, પીનાંગ સીંગાપુર મલાકા બેતવીઆ, ફુચીંગ અને શેંગાઇ, હ્યુ અને હાંકાઉ.

યાકોહામામાં આડતીઆઓ.

મેસર્સ બોસન એન્ડ કુંપની

ઓસતરેલીઆના આડતીઆઓ

ધી બેંક ઓફ ન્યુ સાઉથ વેલ્સ
ધી યુનીયન બેંક ઓફ આસતરેલીઆ

દક્ષીણ આફરીકાના આડતીઆઓ.

ધી સ્ટેનડર્ડ બેંક ઓફ સાઉથ આફરીકા.

મોરીશીઅસના આડતીઆઓ.

મેસરસ બ્લીથ બરધરસ એંડ કુંપની

નાણાંની વટાવનું સઘલું કામ અહીંઆં ચલાવવામાં આવે છે પસંદ કીધેલાં બીલો અને હુંડીઓ અહીંઆ ખરીદવામા આવે છે અને ખરડાઓ ઉપલી કહેલી સઘલી જગાઓમાં બાહર પડે છે.

મુકરર મુકેલી રકમો ઉપર નીચે પ્રમાણે વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

૧ વરસના સેંકડે ૫) ટકા

બીજી વધારે ખબર બેંકમા લખવાથી મલસે સઘલાં કાગજો અને નાણા ચારટર્ડ મરકંટાઇલ બેંક ઓફ ઇનડીઆ લંડન અને ચાઇના પર મોકલી આપવાં.

જે. સી. બરજેનડાલ.
મુંબઇના આડતીઆ,

ડોસાભાઈ રૂશતમજી કેરાવાલાની કું૦

સોલ એજંટશ.

ઇગલ નોનકંડકટીંગ સીમેનટ ઇસ્ટમ બોઇલરો તથા પાઇપો તથા શીલનડરો સારૂ છે ને લગાડવાથી કોલશો ઘણોજ થોડો બળે છે એ વીશે પુછવાથી અથવા સરટીફીકેટો તથા રેફરનશો મંગાવવાથી માલમ પડશે.

ડોશાભાઈ રૂ૦ કેરાવાલાની કું૦
એકલા એજંટ
૬૦—દેવલની ગલી, કોટ, મુંબઈ

પ્લાસ્ટીક શીમેંટ—બોઇલરોને અંદર લગાડવાથી પલેટો તથા રીવીટોનો બચાવ થાએ છે તથા ગલતને અટકાવે છે તથા કોકીંગ કરવું નથી પડતું ખરચનો ઘણો બચાવ થાય છે. વધુ ખબર પુછવાથી મલશે.

ડોશાભાઈ રૂ૦ કેરાવાલાની કું૦
એકલા એજંટો
૬૦—દેવલની ગલી, કોટ, મુંબઈ.

હાઉટન કંમપાઉડ.

ડાકટર આર. જે. હાઉટનનું બાઇલર તથા ટીયુબ કંમપાઉડ (૧૮૬૫ નુ શોધેલુ) ને તે ૧૮૮૧ થી મીશીઅરશ ડી. આર. કેરાવાલાની કું૦ એ આખા હીંદુસ્થાનમાં વપરાશ સારૂ દાખલ કીધું છે, જે અતયાર સુધી વખનાએ છે ને તેનો દીકરો નામે મી૦ હેનીઅલ ઇબલયુ હાઉટન મોકલે છે, જે હમારા વતરોગે બીજાઓનું બનાવટ છે તે વીશે ચેટવણી. હમારા વટરોગે કોઇ પાશે જીનીયુઆઇન મલશે નહી. હાઉટન વાપરવાથી ઘણોએક ફાએદો છે બોઇલરો સાફ રહે છે. નીમખ બાજવા દેશે નહી ચીપીગપીટીંગ કરવું પડશે નહી બલો કરવું નહી પડશે એથી ઘણોજ ખરચમા ફેર પડશે.

વધુ ખબર મેલવવા સારૂ લખવું.

ડોશાભાઈ રૂ૦ કેરાવાલાની કું૦
એકલા એજંટો
૬૦—દેવલની ગલી, કોટ, મુંબઈ.

શીલીનદર ઓઇલ જે ઘણું થરશ તથા કીફાએટ ભાવે મલે છે, જે વીશે વધુ ખબર પુછવાથી વાકેફ થશો ઘણી મીલો તથા પ્રેશો હમારૂ વાપડે છે. તથા દીકશ પેટંટ બાઇલર વારનીશની મલશે.

ડોશાભાઈ રૂ૦ કેરાવાલાની કું૦
એખલા એજંટો
૬૦—દેવલની ગલી, કોટ, મુંબઈ.

શશસારૂમ જુની શુનાપોરની ગલી—ચનીવાડી.

શ્રીસિદ્ધાંતપ્રકાશ.

ભાગ બીજો છપાય છે.

અદ્ભુત ચમત્કારિક ગ્રંથ.

અગાઉથી કીંમત રૂ૪) પાછળથી રૂ૫)

જે ગ્રંથમાં સર્વ ગ્રહ ઉપગ્રહાદિકોને વેધ કરી માપી લેવા બાબત, તેમ તિથી, નક્ષત્ર અને યોગની ઘડીઓનો નીશ્ચય કરવાની શુદ્ધ રીતી તથા ચંદ્રના શૃંગોન્નતીના માપની અને ઉંચાઈ નીચાઈ બતાવવાનું ગણિત અને પાંચે તારાના ગ્રહણો તથા મેલાપ થવાના સમયોનો નીશ્ચય કરવાની તથા યુદ્ધ અર્થાત એક બીજાની ગતીમાં વક્ષેપ કરી પોતાની ગતીમાં જવાનો ગણિત તથા તેમનો ઉદય, અસ્ત, આડીગતિ સીધીગતિ, તીવ્રગતિ, ધીરેગતીનો સમય જાણવાની રીતો તથા નક્ષત્રોદય, અગસ્તોદય, તથા નલિકાથી પ્રથમ નીશ્ચયકરેલી વખતે જીજ્ઞાસુને તે તે ગ્રહો, ઉપગ્રહો, અને તેઓની ગતિ બતાવવાની બાબત, તેમ ખગોલની કેટલીક ચમત્કારીક નીયમિત ઈશ્વરનું અસ્તિત્વ સુચવનારી બાબતો તથા ગ્રહ પર્વતોની ઉંચાઈ નદી વગેરેની પોહોલાઈ કાઢવાનું ગણિત અપુર્ણાંક, સમચ્છેદ, વગેરે નાના પ્રકારના સર્વોપકારક ગણિત કરવાની રીતીઓનો આ ગ્રંથમાં સંગ્રહ કરવામાં આવશે. ગ્રહોની ખરો અસરકારકફલ તથા અનુભવિક ઔષધરવરશાસ્ત્ર ઈત્યાદી.

તેમ આ ગ્રંથ સાથે હાલ આપણા લોકોમાં જે જન્મ પત્રીકાઓ બનાવવામાં આવે છે તેનું સવિસ્તર જ્ઞાન થવા માટે આ પુસ્તક સાથે આપણી મહારાણી રાજ રાજેશ્વરી એમપ્રેસ આફ ઇંડીઆના પાટવી રાજ કુંવર હીઝ રાયલ હાઈનેસ આલબર્ટ એડવર્ડ પ્રીન્સ આફ વેલસની તેમની સંમતીથી તેમની જન્મપત્રિકા બનાવી તૈયારકરવામાં આવી છે. તે ઉદાહરણ તરીકે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.

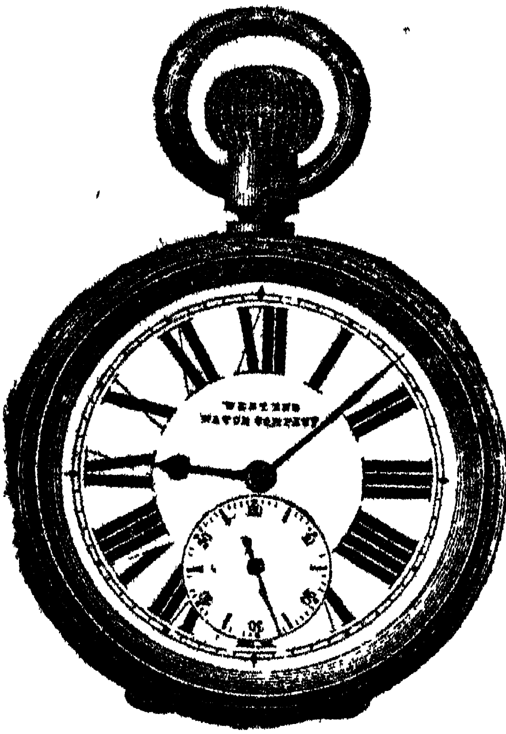
ઠેકાણું—મુંબઈ આર્ય સમાજ
ગિરગામ મુંબઈ

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

શ્રીમાળી બ્રાહ્મણ જ્યોતિર્વિદ ઓંકારલાલ ઇંદ્રેશ્વરજી.

શ્રી રતલામ નિવાસી.

WEST END WATCH COMPANY.

વેસ્ટ એંડ વાચ કુંપની

ના ચાવી વગરના લીવરના ઘડીયાલો.

દરેક ઘડયાલની સાથે ગેરેનતી આપવામાં આવે છે અને અંદરના બનાવતમાં કશીબી ખામી માલમ પરીયાથી વગર ખરચે દરસત કરી આપવામા આવશે અથવા તો તે બદલ એક નવું ઘડીઆલ આપવામાં આવશે.

૫૦૦૦૦૦ કરતાં વધુ ઘડીઆલો છેલા છ વરસની મુદતમા વેચઇ ગયા છે અને દરેક ઘડીઆલો લેનારાઓને પુરતો સંતોસ આપયો છે અને તેવો એક અવાજે કબુલ કરે છે કે મજબુતાઇમા, લાંબો વખત વેર ચલાવવામા અને બરાબર વખત આપવામાં બાજા કોઇબી ઘડયાલો કરતાં અતી ઘણા વધારે સરસ છે.

જે લોકોને મજબુત અને ખડતલ કામ સારૂ ઘડીયાલ જોઇએ તેવોને નીચે જણાવેલાં ઘડીઆલો ની હમો ખાસ ભલામણ કરીએ છીએ.

મોતી સાઇજનું ખુલા મોહનાના રેલવે ગારડસ વોચ પાચ વરસની જામીનગીરી સાથે	નીકલ સીલવરના કેસમાં .... રૂ ૨૦ સતરલીગ સીલવર (ચોખી ચાંદી) કેસમાં. રૂ ૩૫
વચગાલેની સાઇજનું ખુલા મોહનાંના ચેમપીઓન વોચ જેમાં પલેતીનમની બનાવેલી હેરસપ્રીગ નાખેલી છે પાંચ વરસની જામીનગીરી સાથે	નીકલ સીલવરના કેસમાં રૂ ૨૨—૮ સતરલીંગ સીલવરના (ચોખી ચાંદી) કેસમાં રૂ ૩૫

"સીવીલ" (નાની સાઇજનું) અને "કુમપેન" (વચગાલેની સાઇજનું)

	નીકલ સીલવર.		સતરલીંગ સીલવર.	
ઓપન ફેસ (ખુલાં મોહનાનું)	રૂ ૧૬	૧૨	રૂ ૨૮	૧૨
હંતીંગ (દબલ ઢાંકનાનું)	રૂ ૧૭	૧૨	રૂ ૩૦	૧૨
હાફ હંતીંગ (અરધા દબલ ઢાંકનાનું)	રૂ ૧૯	૦	રૂ ૩૨	૧૨

કોચીંગ ઘડયાલો ઘણા મોટી સાઇજના ખાસ મજબુતાઇના અને બરાબર વખત આપવામાં સરસ છે આ ઘડયાલો લશકરી તાર ખાતાંને હમો પુરા પાડીએ છીએ.

કીંમત રૂ ૨૮) નીકલ સીલવરના કેસમા; રૂ ૫૫) સતરલીંગ સીલવરના કેસમાં. ૫ વરસની જામીનગીરી સાથે.

ઘડયાલો હીંદુસથાન અને બરમાના કોઇબી ભાગમાં વેલયુ પેએબલ મારફતે હમો હમારે જોખમે મોકલીએ છીએ. દરેક ઘડયાલની સાથે એક ફાલતુ કાંચ, કમાન અને મખમલથી જરેલો કેસ આપે છે. ઉપલાં ઘડયાલો હીંદુસથાન અને બરમાના સઘલા આબરૂદાર વેપારીઓ પાસથી મલી શકશે.

ભાવના અને બીજી સઘલી વીગતોના કાગળીયાં અને બીજી કોઇબી ખબર વીશે નીચે મુજબ લખીઆથી મુફત મોકલી આપવામા આવશે.

૨૫, રામપારટ રો—મુંબઇ. **વેસ્ટ એંડ વાચ કુંપની** નાં૦ ૭ લાએનસ—રેંજ—કલકત્તા

ખુદ હમો ઉપરાંત મુંબઇમાં નીચલે ડેકાનેથીબી હમારા ઘડયાલો મલી શકશે. મી૦ મુસુફઅલી હેબતુલા કતબરી બજાર, મુંબઇ. રાધા બજાર કલકત્તા. મેશરશ મુલજી ગાંગજીની કં૦, ચીંચબંદર મુલજી જેઠાની કાપડ બજારની સામે. મેશરશ મોહનદાસ ગોકુલદાસની કં૦ પાયધોની. એસ. એમ. વીલકની કં૦ કાલબાદેવી રોડ. મેશરશ આર. ડી. કાનીતકરની કં૦ ગીરગામ., મી૦ શાપુરજી રૂસતમજી બજારગેત સ્ટ્રીટ.

BOMBAY
HORNBY ROW.

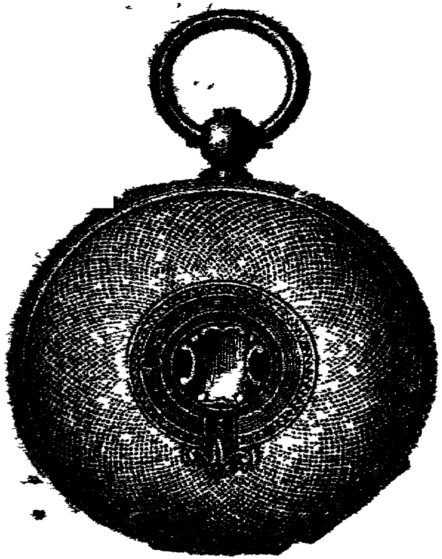
LAHORE.
UPPERMALL.

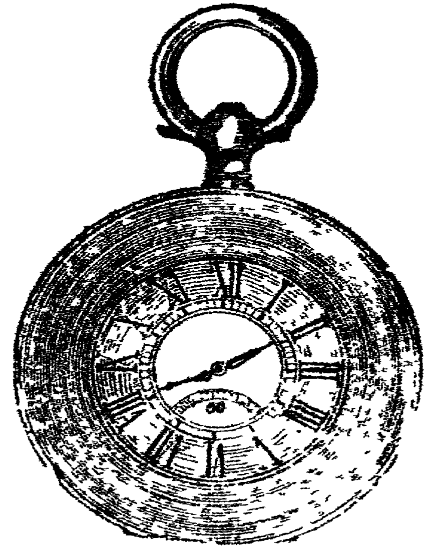
{ MAX MINCK, }

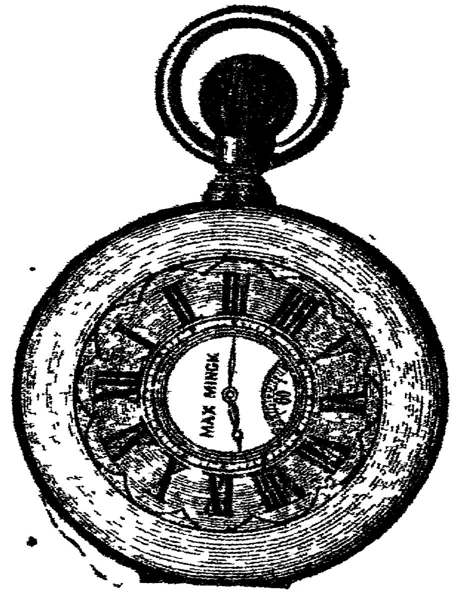
WATCH AND CLOCK MANUFACTURER JEWELLER, AND OPTICIAN.

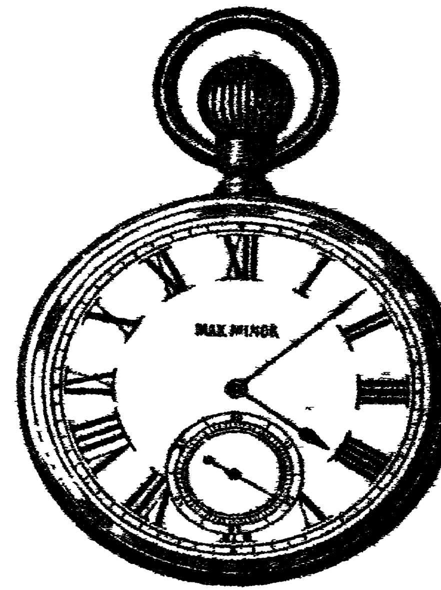
MAX MINCK'S CELEBRATED ARMY WATCHES.

STRONG, DURABLE, UNSURPASSED IN QUALITY, HIGHLY RECOMMENDED AS SPLENDID TIME-KEEPERS.

Army Hunter...... ...Rs 36 Army Half Hunter.........38 Army Keyless Crystal Glass...Rs 40 Army Keyless Half Hunter...Rs. 50

Our Army Hunter Watches ... ...Rs 36 | Our Army Half-Hunter Watches .. .. Rs. 38

Do do. Keyless Hunter ... ... „ 45 | Do. do. do. Keyless Half Hunter ... ... „ 50

In 1879 I designed and constructed special Watch for India called "Our Army Watch," to enable mostly Private Soldiers to get really Good SUBSTANTIAL WATCH at reasonable price, and to make this a living Advertisement I constructed the above in appearance and workmanship equal to an English Lever Watch, Strong, Durable, Air, Water and Dust tight with HALL MARKED STERLING SILVER CASES,—the principal advantages of a Watch used in India! The movements, are Patent Levers, Full Rubby Jewelled; 3/4 plate which Chronometer Balance and best tempered hairspring. I can safely recommend the above Watch as perfectly reliable! riding or any rough use will not effect it. Thousands of these Watches have been sent out to nearly every Station and Regiment in India and given the greatest satisfaction. If a Soldier gets one of them, he will certainly show it to his comrades, and is bound to say "THAT IT IS THE BEST WATCH I EVER HAD," so they also will order some till

THE WHOLE REGIMENT IS SUPPLIED WITH MAX MINCK'S CELEBRATED ARMY WATCHES.

There is an old and sure maxim! Small Profits and Quick returns, combined with a FIRST CLASS ARTICLE, ESTABLISH REPUTATIONS.

FINEST ENGLISH LEVER HUNTER WATCHES.

Rs. 50 *and Rs.* 55. CAPPED AND FULL JEWELLED. *Rs. 60 and Rs. 75*

ILLUSTRATED PRICE LIST FREE ON APPLICATION.

THE INDIAN ART GALLERY.

No. 10 *Hummum Street, Fort Bombay.*

Under the distinguished Patronage of the Shah of Persia.

AWARDED A GOLD MEDAL AT THE POONA EXHIBITION 1888.

The undersigned beg to announce to the Public of Bombay that they have always on hand a large and assorted stock of INDIAN CURIOSITIES, Such as MORADABAD, BANARES, POONA and CASHMERI, Copper and Brass-ware, Bombay, Surat and Vizagapatam Ivory and Sandlewood Work-Boxes, Delhi, Agra and Mirzapore Rugs, and Carpets, Madras **EMBROIDERED WORKS**, and real Silver Cashmere and Cutch works.

INDIAN Gold and Silver Jewellery, Poona and MOORSHIDABAD Ivory Toys, and Patteries from different parts of India.

Trial orders are respectfully solicited.

ARDESHIR AND BYRAMJI.

Exhibitors, at

Antwerp, Indian and Colonial,

Liverpool, Glasgow, Brussels,

Poona, and Paris Exhibitions 1889.

વૈદ્ય પ્રભુરામ જીવનરામ ઔષધાલય,

અસરકારક અને ઉત્તમ દેશી દવાઓ.

(ભસ્મ, રત્નોપરત્ન, રસાયનો. ગુગ્ગુલ, ગુટી, ચૂર્ણ, મંજન, નેત્રાંજન, ક્ષાર, આસવ, શરબત, અવલેહ, મુરબ્બા, અર્ક, તેલ, લેપ, મલમ વિગેરેનો)
મોટો સંગ્રહ.

જેને માટે પુના એકઝિબિશન તરફથી સોનાનો ચાંદ અને ફર્સ્ટ ક્લાસ સર્ટિફિકેટ તથા બીજાં ઘણા સર્ટિફિકેટો મળેલાંછે.

વૈદ્યરાજનો મેળાપ સવારના ૬ થી ૯ અને બપોરના ૨ થી ૮

બાહારગામથી દવા મગાવનારને વેલ્યુપેએબલથી મોકલવામાં આવશે. દરદની હકીકત લખી મોકલનારને તેને લાયકની દવા મોકલવામાં આવશે.

ઠેકાણું—વૈદ્ય પ્રભુરામ જીવનરામ ઔષધાલય,
ભૂલેશ્વર—મુંબઈ.

VAIDYA PRABHURAM JIVANRAM AUSHADHALAYA.

(LABORATORY.)

A LARGE COLLECTION OF

The most effective and most carefully prepared Indian drugs.

(Ashes of Metals and Jewels, Mercurial preparations, Pills, Powders, dentifrices, Eye applications, Salts, Spirits, Syru ps, Extracts, Preserves, Tinctures, Oils, Plasters, Ointments &c)

A Gold Medal and First Class Certificate awarded at the Poona Exhibition and various other Certificates.

Visitors received between 6 and 9 A. M. and 2 and 8 P. M.

Medicines sent up country per value payable post. Proper remedies are sent to patients in up-country on receiving a detailed account of their complaints.

ADDRESS-VAIDYA PRABHURAM JIVANRAM AUSHADHALAYA,
Bhuleshvar—Bombay.

THE BOMBAY FINE ART GALLERY AND THE BEST AND CHEAPEST PICTURE FRAME WORKS.

A large collection of oil-paintings and High Class Fine Art works just suitable for Drawing Rooms, Dining Rooms and Boudoir, also for large Halls and Palaces of Native Rajas and chiefs, are now on exhibition at the B. F. G. Each picture is handsomely framed and signed by the Artist. Landscapes, Marine views, Highland Lake scenery and water falls painted on superior board and handsomely framed by Clerke, West, Turner, Mole, Morris, Leslie, Grant and Thomson.

Picture-frame works. A special staff of skilled workmen are employed for mounting framing and restoring pictures of any size and style.

We undertake to *re-guild* old mirror and picture-frames and also *silver* and *re-silver* new & old looking glasses.

Photos enlarged from carte-de-visite to life size on stun and on canvas. Specimen of oil-paintings of native Princes are on view.

Oil-Paintings

Ancient & Modern

Engravings & Etchings and

Excellent Photographs

of Indian views and

Characters.

D. B. DINSHAW Co.

Managing Proprietors.

સસ્તેથી સસ્ત ને સુંદર પીકચરો હમારી "આર્ટ ગાલરી" માં તૈયાર મળશે, તેમાં સસ્તેથી નાની સાઈઝથી તે એટલી મોટી બનાવી આપવામાં આવશે. ભાવ કીફાયત છે.

ડી૦ બી૦ દીનશાહજી કું૦

નાં૦ ૪૦ મેડા સ્ટ્રીટ.